BIBLIOTHECA
MEDICINÆ PRACTICÆ

QUA

SCRIPTA AD PARTEM MEDICINÆ PRACTICAM FACIENTIA
A RERUM INITIIS AD A. MDCCLXXV RECENSENTUR.

AUCTORE

ALBERTO von HALLER

DOMINO IN GOUMOENS LE JUX ET ECLAGNENS.
PRÆSIDE SOCIETATIS REGIÆ GOETTINGENSIS; PRÆSIDE SOCIETATIS OECONOMICÆ BERNENSIS; SODALI ACADEMIÆ REGIÆ SCIENTIARUM PARISINÆ; ACADEMIÆ IMP. NAT. CUR. BORUSS. SUEC. BONON. ARCADICÆ; ACADEMIÆ REGIÆ CHIRURGORUM PARIS. SOCC. REG. BRIT. BOT. FLOR. BAVARICÆ. HELVETICÆ. COLL. MED. EDINBURGENSIUM.
IN SUPREMO SENATU REIP. BERNENSIS DUCENTUM VIRO.

TOMUS I.

AD ANNUM MDXXXIII.

BERNÆ apud EM. HALLER, & *BASILEÆ* apud JOH. SCHWEIGHAUSER.
MDCCLXXVI.

VIRO

ILLUSTRISSIMO

JOHANNI PRINGLE,

EQUITI BARONETTO

ARCHIATRO BRITANNICO

SOC. REG. SCIENTIARUM PRÆSIDI

JUSTÆ VENERATIONIS MONUMENTUM.

D. D. D.

HALLERUS.

PRÆFATIO.

Immenſi operis partem magis voluminoſam nunc adgredior. Pauci enim ſunt, qui de anatome, de botanica, de chirurgia ſcripſerunt, ſi cum iis compares, qui de arte medendi ipſa. Et merito, quæ plures medicos alat & multo quam botanica liberalius, quæ pleriſque medicis utique magis ſit propria quam chirurgia, cujus magiſtri raro ad ſcribendum ſe dant, quæ ipſa cultorem ſuum ſuſtentet, Cathedræ non indiga, neque vocantis ad cathedram principis. Practicam ad medicinam nos revocamus totam medicinæ partem, quæ ad morborum hiſtoriam utcunque pertinet: infinitum enim fuiſſet, ſi propria volumina ſemeioticis, pathologicis & therapeuticis libris deſtinata ſeparaſſemus. Tanta vero eſt ubertas libellorum, qui ad morbos artemque clinicam pertinent, ut non ſatis noverim, quos libellos recenſere malim, quos dimittere indictos. Primum quæri poterat, in ubertate immenſa diſputationum, num omnes eas, quotquot mihi innotuiſſent, recenſere aptius ſit, num eæ ſeligendæ, quæ propria aliqua continerent. Redit eadem quæſtio de copioſiſſimis brevibus morborum indiciis, paſſim per *Actorum medicorum* volumina diſperſis, ſi vel ſolam *Ephemeridum* NAT. CUR. & KANOLDI collectionem expenderis: quales obſervationes SEGUIERIUS in ſua bibliotheca univerſas recenſuit.

In utroque genere ſunt utique plurimæ diſputationes, quæ meri ſunt *indices reales*, in quibus aliqua repetita videas eorum, qui priores de eo morbo ſcripſerunt, quem titulus exprimit. Sunt etiam & iſtæ nimis numeroſæ diſputationes, quæ præter ſcholaſtica aliqua & generales voces nihil continent, quod genus priori ſeculo frequentiſſimum fuit. Facile rebus ipſis orbis literatus caruerit, indicio etiam magis.

Eſt tamen quod reſpondeas. In *Bibliographia* non ſoli boni libri recenſeri poſſunt, brevem in nucem certe correpturi: neceſſe eſt etiam deteriores libros & inanes indicare: Cur non minores libellos? vel eo fine, ut nota aliqua impoſita lectores moneantur, ne vano immorentur legendi labore. Eſt etiam alia ratio quæ cogit, ut neque minus bona negligas: gradus ſunt infiniti boni pravique, neque ſiſtere datur certo in limite, in quo plena proſcriptio incipiat.

Verum, quod me potiſſimum inpulit, ne quem libellum facile omitterem, id fuit, quod iniquum eſſe videatur, ideo libri nomen premere, quod in meas manus ei venire non contigerit. In infinito numero ſcriptorum paucos ipſe vidi, pauciores coram habeo. Si nullum admitterem, niſi a me probatum, facile in ſummum vitium inciderem. Cenſus nempe meus careret bonis ſcriptoribus, quorum opera certa fide exſtant, & quibus deſtituor.

Omnibus ergo perpenſis, *diſputationes*, quaſcunque vel ipſe poſſideo, vel apud alios lego exſtare, omnes indicabo. De *locis* ſcriptorum alio in opere ſparſis, mediocritatem aliquam judicii ſequor. Bona fruge aliqua ornata fragmenta indicabo, neque hunc enormem laborem detrectabo, ubicunque ea ſparſa, aut in libris non medicis non ſuo loco aut per diaria occurrunt. Non ita, quæ in libris exſtant medicis, infinitum enim foret, tot in voluminibus, titulos dare ſingularum adnotationum medicarum, in tantam molem opus meum inflaturos, ut neque patientia mea ſcribendo ſufficeret, neque legendo patientia lectoris.

Has per libros non bonos ſparſas adnotationes, eo plenius recenſebo, quo erunt in libro alioquin inani pauciores. De bonis libris, vera fruge pleniſſimis, ſolum guſtum dabo, breve nempe compendium aliquot adnotationum, eo uberius ut auctor rarior fuerit minuſque notus, & res ipſæ meliores.

Facile video, cum paucos libros ipſi mihi contigerit legiſſe, imperfecta huc fore omnia, & theſauros utilis veri iri omiſſum, qui in libris ſunt, privata in bibliotheca & modica non reperiundis. Supplebunt his defectibus poſteri, neque poſcent ab homine, quæ ſupra

ſupra conditionem mortalium ſint, legiſſe omnia, bonos libros poſſediſſe omnes.

Sæpe de ea paupertate ſum conqueſtus, neque querendo finem facio. Præter mediocritatem fortunarum, in patria mea, a mari longe remotus, longe a præcipuis bibliopoliis, ab opportunitate auctionum, librorum augendæ copiæ rariſſimas habeo occaſiones. Sublevavit nuper paupertatem meam Cl. RASTIUS, cui publicas dicere gratias æquitas me compelleret, ſi amicitia ſileret: rariſſimorum librorum non exiguum numerum mecum communicavit, quibus ditatus, defectus aliquos bibliothecæ in gallicis potiſſimum libris ſupplevi. Paſſim ab Ill. TISSOTO, a GESNERO noſtro, aliquos accepi, alios in bibliotheca Gottingenſi curante ILL. HEYNE. Catalogis porro & diariis uſus ſum ad augenda indicia; etſi neque hic diariorum cenſum exhaurire potui.

Nunquam tamen eo me vanitas abripuit, ut ex ubertate & plenitudine Bibliothecæ aliquam laudem ſperem. Si boni aliquid ineſt, pertinebit ad numeroſa judicia librorum, quos ipſe evolvi, excerpſi, de quibus judicia mea in adverſaria olim retuli. Horum librorum numerus aliquanto major eſt quam vulgo, etiam apud viros me longe doctiores, reperiri ſoleat. Cauſa prærogativæ eſt, quod idem conſilium colligendorum judiciorum quinquaginta annis conſtanter ſecutus ſim; aliquid forte etiam valebit apud lectorem æquitas, qua veras laudes cuique impertivi, quas meruerit. Ut nulla partium ſtudia ſecutus, pariter laudarem, qui me depreſſiſſet, eumque qui ornaſſet; eum qui mecum ſentiret, & contrariæ factionis auctorem.

Libros in hanc Bibliothecam recepi, qui aliquo modo ad medicos pertinent, aliunde alias ad artes pertinentes, coquinarios ad artem diæteticam; forenſes aliquos de juribus furioſorum, abortuum, prægnantium, fetuum; metaphyſicos, vel ad hiſtoriam animæ ejuſque adfectiones ſpectantes, fatuitatem, maniam, alios. Ejuſmodi libros non ſuſtinui, ut mihi innotuerant, non indicare, pauciſſimos tamen recenſui, qui extra meum ſcopum nunquam a me requiſiti, & raro lecti fuerint.

Hoc

Hoc volumen morbus graviſſimus coegit contrahere, qui menſe Julio anni 1775. me propemodum exſtinxit. Is morbus prelo quietem impoſuit, eademque triſtis fuerit excuſatio, quod minus apto loco volumen clauſerim. Reliqua volumina aliquanto pleniora erunt; & quiſque liber ſuam habebit epocham, a qua incipiat, aque nova in arte converſione, aut illuſtri certe viro ordietur, qui ſectam condiderit.

Cujusque ſcriptoris nomen ad eum annum ſtudui recenſere, quo primum ejus opus in lucem prodiiſſet; fateor tamen non ubique potuiſſe me fideliter temporis rationem ſequi.

Editiones, jam monui, poſteriores aliquanto minus curavi, ut omnes recenſerem, ad primam, & ad legitimas editiones intentior. Quos libros ipſe poſſideo, porro aſteriſco diſtinxi, cui ſigno lector plenam fidem dare poterit.

Multa potuiſſem moliri, quæ librum facerent minus imperfectum, itinera, ſollicitam auctionum obſervationem, deſcriptiones, catalogos magnarum bibliothecarum. Verum ea omnia præſidia partim ætas vetuit mihi procurare, partim neceſſaria maturatio laboris. Senex, infirmus, non poſſum niſi inſipienter ſpes jaculari longas, & cogor me omni cum ſtudio contrahere, ut ne denique nihil dem, qui plura nimis dare cupiviſſem. Volumen interim ſecundum hujus Bibliothecæ perfectum eſt, tertium hactenus adfectum, ad omnia reliqua vis titulorum collecta, judicia decerpta, & fragmenta adnotationum. Ita vale & veterano ſcriptori æquus fave Bernæ d. 15. Mart. 1776.

BIBLIO-

BIBLIOTHECA PRACTICA.

LIBER PRIMUS.

GRÆCI.

§. I. Primordia Artis Medicæ.

Ars medica, magis proprie dicta, quæ versatur in ægrotorum observatione & curatione, est inter artes antiquissimas. Et primum primævi mortales, cum indocti varias plantas in cibum reciperent, non potuerunt non experiri, alias refrigerare, calefacere alias, nonnullas alvum ducere; esse quæ venenata vi corpori humano infestæ sint. Sed hæc omnia utique ad artem medicam pertinent, ejusque sunt prima rudimenta, eorum nempe cognitio, quæ prosunt vel nocent.

Ita porro morbos ab homine non evitabiles in uxore, in puero viderunt, graviditatem, partus symptomata, & puerperii; demum dentitionem.

Deinde cum in calida regione alterna noctium frigora non possent non aliquem in corpora humana eumque noxium effectum edere, cum nimii æstus ad vehementes febres ducerent, cum pluviæ in male tecta corpora, suppressa perspiratione (*a*), vim maleficam exercerent, & catarrhos atque diarrhœas producerent, iterum alius fons medicarum adnotationum apertus est. Ægrota vero corpora cum prisci mortales plantis variis conarentur refocillare, iterum medica materies novis adnotationibus aucta est; cum in calidis febribus vis benefica refrigerantium cucurbitarum, aquæ ipsius, in diarrhœis vis aromatum innotesceret.

Eo celeriora autem hæc incrementa artis medicæ fuerunt, quod prisci mortales nullis vitæ urbanæ officiis distracti, in beata regione otiosi, præterea longævi, & ad nova quæque adtenti, multo rapidiores in artibus progressus facerent, quam quidem posterioribus ævis, a civibus mille officiis irretitis, & brevis nunc ævi hominibus, fieri possit. Quanta enim priscorum fuerit in artibus addis-

(a) Ut ars medica per experimenta orta sit Cels. L. I. præf. & pereleganter auctor l. *de veteri medicina*, qui est inter Hippocraticos.

addiſcendis ſagacitas, vel ex Aſtronomia conſtat, quæ ars meræ innixa obſervationi eſt ex antiquiſſimis, ut menſes duodecim, dies 360 anni, ante ipſum diluvium conſtituti fuerint: Præterea patriarchalis, quam vocant, vita, & nepotum cum avis convictus effecerunt, ut adnotata & inventa boni ſenis ad univerſos ejus nepotes per continuam quaſi catenam de manu in manum tranſirent. Miraculo certe eſt proximum, quam præcox fuerit metallorum uſus, & inter ea refractarii cupri, tot indigi laborum, quam antiqua pariter ars textoria, tot iterum indiga inſtrumentorum, & ſummi certe ingenii partus, ſi recte eam artem fueris meditatus.

Huc demum revoces *deſideria* vehementiora certi cibi potusve, quæ nonnunquam in morbis ſuperveniunt (*b*), & quæ ſæpe feliciter cedunt. Sitis & acidorum amor in morbis acutis eſt inter exempla vulgatiora. Deſiderium halecum in diabete (*c*), oſtreorum in marcore (*d*), peponum in aſitia PEIRESCI (*e*), uvarum in dyſenteria, in morbo acuto alia collegi.

§. II. EVENTUS NON PRÆVISI.

In longa ætate hominum, qui ante diluvium vixerunt, poterant multa accidiſſe eventa, per quæ vel continuo curationis certi morbi media innoteſcerent, vel certe ad ea media homines quaſi manu ducerentur.

Plurima hujuſmodi apud veteres occurrunt, quorum aliqua non ſatis firma eſſe facile dedero, alia omnino fidem merentur. Non adoptaveris forte curationem elephantiacorum vini ope factam, in quod vipera incidiſſet (*f*), aut ſanati hominee, cui vinum vipera ſubmerſa venenatum de induſtria propinatum fuiſſet, ut tamen præter propinantis ancillæ vota ſalutem id vinum adtulerit. Sic neque valde credas, philoſophum experimentum caſu factum imitatum, felicem eventum expertum eſſe (*g*).

Multo minus fidem dederis efficaciæ herbulæ, quæ admota ſanguinem ad mortem uſque duceret (*h*), cum caſu innotuiſſet, ex projecto hepate, ab ejus herbulæ contactu, ſanguinem fluxiſſe. Puer cum ſitiens nihil niſi acetum haberet in promtu, oſtendit id ad aſpidis venenum valere (*i*). Rejicias etiam OPHIONEI vatis curationem, qui diu cæcus, poſt validum capitis dolorem viſum recuperavit (*k*).

Nuperis

(b) Gelidæ deſiderium GALEN. *meth. med.* L. IX. c. 5.
(c) *Bres. Saml.* 1724. p. 400.
(d) TULP. L. II. obſ. 8.
(e) l. p. 21.
(f) GALENUS *ſubfigur. Empir. ſimpl.* L. XI.
AETIUS l. 2. c. 170.
ARETÆUS p. 71.
(g) Ib.
(h) GALEN. *purg. fac.* c. 6.
(i) CELS. L. V. c. 27.
(k) PAUSANIAS IV. p. 223.

Nuperis tamen exemplis a certioribus hominibus relatis credas. Illapſo ligno obtuſo ſanatam amauroſin JOB a MEKERN narrat (*l*).

Vomicam in duello eventu feliciſſimo enſe ruptam (*m*); ægrotumque peſſime habentem ab inimico enſe confoſſum, ſimul & morbo eſſe liberatum, & vulnere (*n*); aſthma ulcere pectoris ſanatum (*o*); hydropicum fortuito ictu cultri morbo convaluiſſe (*p*); ita cogitationem de paracenteſi naſci potuiſſe. In alio exemplo ſanatus hydrops, umbilico ſponte rupto (*q*). OLEARIUM, celebrem literatorem, ſurditate per enormem purgationem caſu eſſe curatum (*r*). Ulcus capitis ab ictu ligni a tormento impacti ſanatum (*s*) legas. Malo animo ſpiritu vini adhibito, caſu ſanatus eſt, invito chirurgo, cui globus tormentarius caput percuſſerat (*t*).

Celeberrimum exemplum eſt Cinchonæ arboris, cujus ab operis everſæ truncus in ſtagnum ceciderat, aquam amaritie infecerat; ejus aquæ, cum Peruviæ indigena a febre intermittente preſſus magnam copiam bibiſſet, & ipſe ſanatus & conpertum eſt, id lignum ad febres fugandas valere (*u*).

Ut inciſio urethræ ad extrahendum calculum caſu nata ſit ex imitatione ſpontanei eventus, hoſpes olim noſter H. F. le DRAN oſtendit (*x*).

GALENUS certe, per illas a nobis narratas ſpontaneas curationes, didicit viperarum paſtu elephantiaſin curare (*y*).

§. III. ANIMALIA.

Non valde multum tribuas huic fonti medicinæ, quem nunc dico. Antiqua tamen fama eſt, homines plurima medicamenta & auxilia animalibus debere, ex inſtinctu ſibi medentibus (*a*).

Ibis clyſterem ſibi injiciens perantiqua eſt hiſtoriola, ita ab ave homines id artificium didiciſſe. Ridet fabellam GALENUS (*a**).

(l) c. 27.
(m) BARTHOLIN. *hiſt.* 14. *Cent.* VI.
(n) SOLENANDER p. 488.
(o) HILDAN. obſ. 39. *Cent.* III.
(p) ROUSSET *hyſterotomotoc.* T. III. c. 3.
(q) SAPORTA *tumor* p. 371.
(r) DANIEL *Beyträge* III. p. 81.
(s) ID. p. 16.
(t) PUJAT. *obſ.* p. 43. 44.
(u) GEOFROI &c.
(x) *Chir. in praef.*
(y) *Subfig. Empir.*
(a) Confer. de his animalibus CICERONEM *de natur. Deor.* L. II. tum PLINIUM, & proprium libellum a RENDORPIO editum, & a FABRICIO, alios.
(a*) *Adv.* ERASISTR.

Cum ſerpente regulo confligere animal, ex viverrarum genere, Quirpele, & demorſum, adroſo ligno colubrino ſibi mederi (*b*).

Oculos conturbatos capram ſpina ſibi conpungere, ſic effluere pituitam (aut ſanguinem), & animal ſanari (*c*).

Equos Calmuccorum & Hungarorum ſibi ipſis ſanguinem morſu educere (*d*).

Sic hippopotamum junco ſibi venam cruris incidere (*f*), & canem ægrum ſibi parietaria ſubveniſſe (*g*) legas.

Serpentes ſenectam decutere admoto ad marathrum oculo (*h*). Pullis, qui cæci naſcuntur, hirundines herbula impoſita viſum reddere (*i*).

Terrenam teſtudinem, quando origanum edit, ſerpentem non timere (*k*), idemque origanum palumbos & ciconias vulneri ſuo imponere (*l*). Dictamno Creticas capras jacula infixa de vulnere excutere (*m*).

Magis etiam abſurdas iſtas credas fabellas. Elephanti qui chamæleonte devorato, ſibi oleaſtro medicabatur, cum omnino chamæleontem devorare nequeat, neque animalibus devoratis vivat (*n*). Urſos a mandragora comeſta ægros formicas lambere (*o*). Graculos, perdices, merulas, palumbos, lauri foliis annua faſtidia purgare (*p*). Columbos, turtures, gallos helxine, anſeres & anates ſideriti, grues junco paluſtri ſibi mederi (*q*). Lactucæ ſucco vernam nauſeam draconem abſtergere (*r*), pantheram faucibus ab aconito lycoctono clauſis ſtercore humano ſibi ſubvenire (*s*) (cum nulla unquam panthera aconitum devoraverit, ullamve herbam. Cervum ægrotum cancros edere (ſed nunquam edit) quando phalangium devoravit (*u*). Urſos aron verno tempore devorare, ut inteſtina

(b) GARC. ab ORTA I. c. 44. RUMPF *herbar. amboin. auctar.* LOCHNER de *mungos anim. & rad.* KÆMPFER *amœnit.* III. n. 10.
(c) PLIN. L. VIII. c. 50. ÆLIAN. *anim.* VII. c. 19.
(d) PECHLIN *obſ.* L. II. p. 221. STEIGERTHAL de *uſu matheſ. in medicina.*
(f) PLIN L. VIII c. 26. P. ALP. hiſt. Ægypt. L. I. c. 27.
(g) BOCCONE *muſ. di fiſ.* p. 138.
(h) ÆLIAN. ib. L. 9. c. 16.
(i) Ib. III. c. 24.
(k) ÆLIAN. ib L. VI. c. 11.
(l) ID. L. V. c. 76. ARISTOTELES hiſt. IX. c. 6.
(m) *Var hiſt.* I. L. 10. PLIN. L. XXV. n. 53. L. VIII. c. 27. VIRGILIUS XII.
(n) PLIN. L. VIII. c. 27.
(o) Ib.
(p) Ib.
(q) Ib.
(r) ARISTOT. *anim. hiſt.* IX. c. 6.
(s) Ib
(u) ÆLIAN. *var.* L. XIII. c. 50.

testina pene connata dilatet (x). Hieracii succo accipitres oculis mederi (y). Cervas ad partum herba seseli se præparare (z). Omnem demum fidem excedit serpentis mortui suscitatio, quem alius serpens adlata herba vitæ reddiderit, quæ ipsa causa sit anguis ÆSCULAPII, eadem enim herbula Glaucum a semideo suscitatum (a) fuisse.

Si quidquam in his numerosis fabellis verum est (b), canis fuerit, qui utique gramine spica aspera alvum sibi laxat; eam curationem Ægyptios esse imitatos non est undique improbabile (c).

Aliquid forte tribuas MELAMPI historiolæ, qui cum capras vidisset usu hellebori purgatas, naturam imitatus ea herba alvum duxit, & maniam filiarum regis PROETI sustulit (d). Capras certe a Caffeæ usu lætas subsultare qui viderat Arabs, eam lætitiam epoto earum fabarum decocto quæsivit.

De cane satis certum videtur, eum sibi vomitum (*) ciere, eoque scopo gramen spica aspera, nostra in regione devorare.

§. IV. PRISCARUM GENTIUM MEDICINA.

Ut passim medicinæ aliqui comici & satyrici scriptores insultaverint, Ars Medica tamen omni ævo, & omnibus gentibus, cara fuit. Et his temporibus apud gentes feras & crudeles optima commendatio est medicinam fecisse (a). Cum enim nihil mortalibus acerbius, quam morbi, accidere possit, ad eam calamitatem nunquam non eos solamina & præsidia quæsivisse, natura rerum suadet.

His adminiculis, & ipsa rei necessitate adacti, mortales perantiquis jam temporibus aliquam medicinæ scientiam adtigerunt. Ita ad ipsum antiquissimum regem HOANG-TI inventam medicinam & pulsuum cognitionem Chinenses referunt (b), quæ eadem pulsuum subtilis investigatio etiam ad vicinos Tunkinenses transiit (c).

HORO antiquissimo regi Assyrii & inventam medicinam tribuebant, & medicamenta quæ ad posteros descenderunt, equidem superstitiosa (d). Assyriorum vero inventum literas esse, doctissimi PLINII conjectura est (e).

 Vix

(x) ÆL. *anim.* L. VI. c. 5.
(y) Ib. Lib. II. c. 53.
(z) CICERO *nat. deor.* II. p. 598.
(a) HYGINUS.
(b) Falsam esse de hippopotamo famam ex testimonio Arabis medici S. ROTARIUS ostendit oper. p. 111.
(c) ÆLIAN. *anim.* L. V. c. 46. CICERO *nat. deor.* II. p. 598.
(*) GALEN. *adversus* ERASISTRATUM.
(d) APOLLODORUS p. 46. a. 6.
(a) SICARD *Miss.* II. p 204. 205. & de *Missionibus* in universum IV. p. 73.
(b) BOYM E. N. C. *Dec.* II. Ann. 7.a pp.
(c) TAVERNIER
(d) PLIN L. XIX. f. 51.
(e) L. VII. p. 412. ed. HARD.

Vix ulla etiam adeo fera gens fuerit, quæ medicos ſuos non habeat. Siamenſis medicina formularum eſt congeries (*f*).

Bengalenſes mitibus fere medicamentis utuntur, internis etiam plurimum. Febrem chamæmeli odore tollunt, vermes aqua calcis (*g*) &c.

Morbos medici Coromandeliæ ad claſſes revocant, pulſus & excrementa obſervant, præſagiunt eventus; in ſelectu ciborum, in medicamentis multum laborem ponunt, neque compoſitis medicamentis deſtituuntur, fidem demum etiam Europæorum meruerunt, & ſatis feliciter morbos ſuperant, (*h*) ut tamen ſinguli ſingulos morbos curent (*i*). Sic avi eorum Brachmanes, perinde ut Ægyptii cibis, unguentis & plaſmatibus mitibusque medicamentis medicinam faciebant (*k*).

Inſulæ Otahaiti nuper detectæ incolæ, & plantis norunt mederi, & ſiphilidem, novum ſibi morbum, pene continuo propriis herbis ſuperare (*l*) didicerunt.

In Africa Beninenſes medici iidem ſunt & ſacerdotes, qui herbis & ſacrificiis medentur (*m*).

Nigritæ Seſtenſes non peſſimi medici clyſteres ſubdunt (*n*), flatumque in anum impellunt. Vires plantarum norunt; non ergo ſolis præſtigiis credulis illudunt (*o*).

Plantis fere ſolis Congani vulnera ſanant, & tot fere herbarii ſunt, quot cives. Venæ ſectione cephalalgiam curant (*p*).

Iſſinienſes frequenter cæci & vermibus obnoxii in febribus balneo utuntur frigidiſſimo (*q*).

Abeſſini torpedinis tactu febrem curare ſunt adgreſſi (*r*).

Sed in ipſa illa a priſco orbe dudum ſeparata America, quæ nullum unquam cum gentibus moratis commercium noverat, & medicina dudum fuit, & medici fuerunt. Ex eo exemplo vincas non ex traditione ſola majorum ſed utique

(f) *Algem. reiſ.* T. X. p. 264.
(g) *Lettr. cur. & edif.* XVI. p. 405. ſqq.
(*) Grundler *med. Malabar.*
E N. C. vol. I. app.
(h) Paſſim in *Miſſ. Trankenb.*
(i) Grundler.
(k) Strab. XV.
(l) *Hiſt. gen. des voy.* L. XI.
(m) *Recueil de voy.* L. IX.
(n) Ib. L. IX.
(o) Ib.
Hugues *Barbad.* p. 14.
Lopes p. 69.
(p) Voy. de Vandenbroeck p. 405.
(q) Hiſt. des voy. L. VIII.
(r) Ludolph *Hiſt. Aeth.*

utique propria industria aliquam in medicina peritiam eos homines sibi conparasse. Canadenses sudorem movent, balneis utuntur (*s*).

Excellunt in arte medendi Irokii (*les Iroquois*), in vulneribus etiam potissimum. Intestini vulnus sanarunt, & insigne vulnus sclopetarium. Vulnus exsugunt, medicamenta admovent, propinant aquæ theriacalis speciem, sudorem excitant ignitis silicibus in aquam injectis &c. (*u*).

Sic Acadienses sudorem sibi excitant (*x*). Ipsi miseri sinus Hudsonici accolæ medicos suos habent plantarum, minime ignaros, & balneis vaporariis utuntur (*y*).

Medici, qui in vicinia coloniarum Novæ Angliæ habitant, multas peculiares & egregias vires stirpium habent perspectas ut Lobeliæ ad curandam siphilidem (*z*).

Virginiani venam secant arundinis cuspide (*a*): & purgant alvum fortibus pharmacis, ipsis tithymalis, ut prisci Græci, sudores in hypocaustis exprimunt, hydropem fumo decoctæ esulæ sanant (*c*).

Plantis plurimum utuntur iidem sacerdotes. Sic etiam Caraibis sui sunt & medici & sacerdotes. Tapuyarum sacrificuli præstigiis quidem amant plebi imponere, sed eorum reguli ipsi tamen artem medendi sibi vindicant, plantasque earumque vires egregie habent perspectas. Balneis ob cœli æstum indulgent, ut per anum aqua sorbeatur, qui alioquin in lethalibus febribus amplissime hiat (*e*).

VESPUTII jam ævo Americani venam in coxis surisque secabant, alvumque & vomitum ciebant (*f*).

Mexicanis tanta fuit plantarum cognitio, ut etiam hortos botanicos colerent, & nuperis etiam temporibus perite plantis usi sint (*g*).

In ipsa nostra barbara Celtica Druidæ, sacerdotes iterum & medici, herbis etiam medebantur (*h*).

V. ANA-

(s) CHARLEVOIX N. France III. p. 366.
LAFITAU mœurs des sauv. II. p. 33.
(u) II. p. 391.
(x) DIERVILLE p. 184.
(y) A voyag for the discov. of the N. W. passage p. 232. 233.
(z) Epist. amic. III.
(a) J. des savans 1681. n. 5.
(b) Phil. Transf. n. 357. 126.
(c) J. des savans ib.
(d) PISO h. nat. Ind. L. I. p. 54.
(e) ZUCCHELLI *relat.* p. 97.
(f) *Relat.* itin. *Vesputi.*
(g) GAGE *voyage.*
(h) PLIN. L. XVI. c. 44. L. XXX. c. 1.

§. V. Analogia. Expositio.

Paulatim homines in vitam ſocialem coaleſcebant. Ita factum eſt, quæ quiſque didiciſſet experiendo, ea pro genere humano ne perirent. Binis autem modis inventa hominum conſervabantur. Antiqui populi, cum nondum medici proprii nominis conſtituti eſſent, ſolebant ægrotos homines in publico foro deponere: ibi ut quiſque ab ægro morbi ſymptomata didicerat, ita, quæ ſibi nota eſſent auxilia, ei humaniter aperiebat (*a*). Ita de Babyloniis legimus (*b*). Luſitani, Callaici, Aſtures, Cantabri, Iberi (*c*) & ipſi Græci (*d*) ægrotos ſuos perinde publice exponebant.

Hunc antiquum morem Græci nondum depoſuerant, qui Tournefortio ægros in vicos adferebant, ut iis conſilia impertiret (*e*).

Aliud auxilium arti acceſſit a medicamentorum in templis deorum conſervatione. Ita enim quæ uſu ſalutaria eſſe compertum eſſet, ad publica commoda poſteris ſervabantur. In templo primario urbis Co multa dona, & formulas ſanationum, fuiſſe conſervatas Strabo auctor eſt (*f*). Ex eo ipſo templo Soranus ille, quiſquis fuit, Hippocratem exſcripſiſſe commentus eſt, quæ ad victus rationem pertinerent. Monumenta templi Cnidii a Divo Sene compilata fuiſſe, & templum incenſum, quo furtum lateret, calumnia eſt Andreæ (*g*).

Epidauri ſimilia monumenta pilis erant inciſa; ita Pausanias auctor eſt (*h*); medicamenta nempe ab Æsculapio hominibus indicata.

Venenatorum animalium morſibus oppoſitam Theriacæ formulam ex Serpyllo, & Opopanace, Milio, Trifolio, Fœniculo, Aniſo, Ammi, Apio contuſis & vino optimo exceptis, æri inciſam, & in templo Æſculapii Coi conſecratam Plinius habet (*i*).

Aurifabri collyrium a moriente auctore in templo Epheſio dicatum Aetius memorat (*k*): medicamentum tantæ efficaciæ, ut ægri, qui a medicis deſerti fuiſſent, in eo templo ſanitatem adſequerentur.

Emplaſtrum, cui nomen Iſis, ex templo Vulcani, quod Memphis erat, Heras revelavit (*l*), & ex eodem templo emplaſtrum ſuum de dictamno (*m*).

Multa

(a) Plutarch λαθε βιωσας.
(b) Strabo. Herodot. apud Strabonem L. III.
(c) Ib.
(d) Conf. Hundertmark *de expoſ. ægrot.* p. 9. 11. ex Maximo Sozomeno, aliis.
(e) *Voyag.* I. p. 103.
(f) L. XIV. p. 365.
(g) In vita Sorani.
(h) *Corinth.*
(i) L. XX. c. 27.
(k) II. 3. c. 112.
(l) Ap. Galen. *comp. ſec. gen.* L. V.
(m) Ib.

Multa Pergami, Alexandriæ & alibi medicamenta a Diis commendata ARTEMIDORUS (n) citat, & PAUSANIAS in Mysæo.

Non formulas quidem, sed tamen curationes, & præcipua medicamina ex marmore templi ÆSCULAPII tiberini descripta, vidit H. MERCURIALIS (o) & eas formulas excusas dedit. Cineres de ara sumtos, & cum vino mistos, lateri dolenti jussit DEUS imponi. JULIANO sanguinem vomenti nuces pineas cum lacte & melle præscripsit.

Denique etiam chirurgica instrumenta in templis dedicata fuerunt, ut Delphis odontagogon ERASISTRATI plumbeum (p).

Anatomica etiam aliqua opera in templis deposita fuisse, discas ex sceleto ænea HIPPOCRATIS Delphis dedicata, ad cujus similitudinem PHAYLLUS contabuit (q).

Physici demum experimenti in templo Æsculapii Panticapeo monumentum reperias, hydrias nempe aheneas a glacie ruptas (r).

§. VI. MEDICINA ÆGYPTIA.

Ægyptus, uti Geometriæ (a), ita plerarumque artium, inter eas etiam potissimum Medicinæ mater fuit (b).

Medici Ægyptii erant ex honorato sacerdotum ordine, numerosi utique, ut omnes Ægyptios medicos esse HOMERUS (c) auctor sit; neque nisi numerosi potuerunt esse, cum singulis morbis sui essent medici (d), qui mos nunc etiam superest (e). Gratuitam artem exercebant, publica annona sustentati (f). Accurate hi medici legibus circumscripti erant (g), ut etiam ex librorum sacrorum imperio ægrotos curare tenerentur, suo periculo curaturi, si a præscriptis recederent, & morbus infelicem haberet exitum. Ii libri HERMETI tribuebantur, ultimi inter libros sacros XLII (h).

In plantis fere Ægyptia medicina substitit, ut tamen & venam secarent, & clysteres injicerent (i), & balneis uterentur & unguentis (k). Mitibus indulgebant

(n) *Oneirocrit* L. IV. c. 27.
(o) *Art. gymn.* L. I. c. 1.
(p) CÆLIUS *tard.* L. II. c. 4.
(q) PAUSAN. L. X.
(r) STRABO L. I.
(a) Ob vastam camporum planitiem & agrorum dividendorum necessitatem, SUIDAS.
(b) PLIN. L. VII.
(c) *Odyss.* L. IV.
(d) HERODOTUS L. II.
(e) MAILLET *descr. de l'Egypte* p. 264. 265.
(f) DIODOR. *Sicul.* L. I.
(g) DIODOR. ib.
(h) CLEMENS ALEX.
(i) PLIN. L. VI. c. 1.
(k) CONRING.

gebant medicamentis (*l*), & poſt quartum demum diem aliquid movebant (*m*). Morbos fere corruptioni tribuebant alimentorum (*n*), quare triduanam fere in morbis abſtinentiam imperabant (*o*), alioquin temperatiſſimi homines (*p*), etiam reges (*q*). Vomitu etiam ſolebant initia mali expurgare (*r*). Non infeliciter artem medicam exercebant, uti quidem WOTTONUS (*s*) iis vitio dat, cum omnium mortalium ſaniſſimi vixerint & longæviſſimi (*t*), in regione noſtro certe ævo peſtilenti.

Plurimarum ſtirpium vires medicatas invenerunt (*u*). Nepenthes (*x*), opium ut videtur, ab Ægyptiis primum medico ſcopo eſt adhibitum, quod curas leniret, nam in Thebaide probatiſſimum proveniebat.

Compoſita medicamenta multa invenerunt, NECHEPSI medicina, Mendeſium unguentum (*y*), Iſis ſacrum emplaſtrum (*z*). Illius regis L. XIV citatur a GALENO (*a*). EURIPIDEM ægrum ſacerdotes Ægyptii ſanarunt (*b*). De IACHINE legitur, eum peſtilentiam graviſſimam & mala ab exortu caniculæ nata, rogis excitatis ſanaſſe (*c*).

Superſtitioſa & vana in eam medicinam irrepſiſſe negari nequit.

Dæmonum etiam auxilia & incantamenta videntur ſuis curationibus adhibuiſſe. Sed ea communia fuerunt veteris medicinæ vitia.

§. VII. DII MEDICI ÆGYPTIORUM.

Artium inventores vetuſtas Diis accenſuit, & æquum putavit, ut eos publica veneratio proſequeretur, qui generis humani commoda promoviſſent. Medicinam & Ægyptii, & Græci, ſuis & maximis quidem, DIIS acceptum retulerunt, ISIDI (*a*) Ægyptii, & SERAPIDI.

SERAPIS in templis (*b*) ſuis publice de medicina reſpondit, & conſilia flagitantibus ægrotis impertiit, ut frequenter in iis incubarent. ISIDEM multos oculis

(l) ISOCRATES *Encom. Buſiridis.*
(m) ARISTOT. *Politic.* III. Nonne nata inde fuerit diatritos methodicorum.
(n) DIODOR. l. c.
(o) DIODOR.
(p) DIOD. HIERON.
(q) Ibid. apud JOVINIANUM.
(r) DIOD. ibid.
(s) *Ant. and modern learning* p. 116. ſqq.
(t) SOCRATES.
(u) BORRICH. *ſap. Ægypt.* c. IV.
(x) HOMER. *odyſſ.* IV.
(y) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* II.
(z) p. 8.
(a) *Facult. ſimpl. med.* L. IX. ext.
(b) LAERTIUS.
(c) SUIDAS I. p. 92.
(a) DIODOR. l. c. qui & ſanatos a Dea morbos recenſet.
(b) *Inſcript.* REINES. n. 134. STRABO L. XVII. CICERO *de divin.* L. II.

oculis captos, & a medicis derelictos, consiliis per somnos datis restituisse, demum poculum immortalitatis invenisse (c), auctores reperio.

Potissima tamen gloria fuit HERMETIS TRISMEGISTI, literarum inventoris & herbarum (d), & medicinæ (e), præceptoris ISIDIS (f): si omnino in hoc viro quidquam est firmi, de qua equidem quæstione difficillimum est dictu. Libros equidem suppositios esse facile credas, qui nunc exstant *Jatromathematum Trismegisti* ad AMMONEM *Ægyptium* titulo & qui Gr. Lat. a DAVIDE HOESCHELIO editi sunt Aug. Vind. 1597. 8. quo libro absurdissimum planctarum Systema traditur. Græcus est ejus libri codex MS. in B. R. Par. n. 2159.

Codex M. S. Vindobonæ est *de urina & pulsu* (g): tum libelli de *herbis sacris duodecim signorum Zodiaci*, & de *notis ponderum & mensurarum* (h). EJ. *de medicina* cod. erat in B. MICH. CANTACUZENI (i). Quorum omnium non putes tantam esse antiquitatem. De PYMANDRO alibi dicemus.

GALENI certe jam ævo libri exstabant, qui HERMETI cum tribuerentur, suspectæ erant fidei (k), & in iis, qui supersunt, manifesta Christianæ religionis sunt indicia. Potuerunt tamen olim exstitisse veri Pastophori (l) de medicina libri HERMETIS.

Sed & OSIRIDI inventa medicina tribuitur. Num autem OSIRIS idem cum sole fuerit, cum ISIDE luna, nunc non disquiro (m). Cum SERAPIDE certe eumdem DIODORUS facit (n). HORUS, ejus & ISIDIS filius, & ipse artem medicam ab ISIDE matre didicit (o).

APIS ab aliis pro OSIRIDIS alio nomine habetur (p), ab aliis pro filio APOLLINIS (q), ab aliis pro sacerdote (r). Is APIS dicitur ab animalibus homines intermentibus terram vindicasse, invenisse etiam remedia (s). CYRILLUS ALEX. eum medicinæ auctorem facit, quam AESCULAPIO tradiderit.

Hæc quidem omnia brevissime congessi, non quod multum iis tribuam, sed ne omnino narrationes veterum videar neglexisse.

B 2 HORA-

(c) DIOD. L. I.
(d) PLIN. L. IX. c. 5.
(e) BORRICH. fusissime in operis principio. DIODOR.
(f) DIODOR l. c.
(g) LAMBEC L. VI. P. II. p 137.
(h) ID P. I. p. 65.
(i) VERDIER *bibl* p. 62.
(k) GALEN. *simpl. med. fac.* L. VI.
(l) CLEM. ALEX VI. GALEN. *med. simpl. fac.* L. VI. EUSEB. *Chronic.* L. I.
(m) SUIDAS
(n) l. c. & PLUTARCH *Isis & Osir.*
(o) DIOD L. I. & M S. in B R. P. 2139. Græce.
(p) PLUTARCH *cur affect. gentil.*
(q) ÆSCHYLUS in *suppl.* CYRILL. ALEX.
(r) CYRILL.
(s) Ib. Conf. CLEM. ALEX.

HORAPOLLINIS hierogrammatici librum citant nomine AMBRES, in quo signa dantur boni malive in morbis eventus. Sed is posterioris est ævi.

§. VIII. DII MEDICI GRÆCORUM.

Ut AEGYPTII suis Diis, qui tamen manifesti homines fuerunt, ita Græci imitatores suis magnis Diis medicinæ inventæ laudem tribuerunt, APOLLINI primum (*a*). Passim in nummis medicis reperiuntur apud MEADIUM, Solis & Apollinis imagines. APOLLINIS filium ARABUM alii (*b*) nominant.

Sed & de MINERVA medica legimus (*c*). Et ipsa per somnum medicamenta hominibus indicavit, ut Parthenium PERICLIS servo, ex alto lapso (*d*), qui etiam imaginem æneam Minervæ hygiejæ ob eam curationem dicavit (*). Infirmitate gravi liberata COELIA JULIANA INDULGENTIA MINERVÆ marmor inscripsit (*e*): & BACCHUS etiam Pythiæ jussu Athenis (*f*) veneratus fuit. Copias suas ipse peste liberasse legitur, cum eas (*g*) ex campestribus ad montana & frigida traduceret. IDEM etiam morbos inmittebat. ANTIOPEN ex ira BACCHI insanientem PHOCUS sanavit & in matrimonium recepit (*h*). A VENERE Milto monita fuit, ut serta rosea tumori menti adaptaret (*i*). JUNO SOSPITA & LUCINA vulgo nota est. MERCURIO votum solutum (*k*).

HERCULES medicus (*l*) Alcestin servasse (*m*) legitur.

A BOEOTIS ad morborum curationem consultus (*n*) est CASTOR & POLLUX.

Solebant autem DII, de curandis morbis consulti, per somnum respondere. Herba per somnum ALEXANDRO (*o*) monstrata ad serpentum morsus utilis. Militis matri radix sylvestris rosæ adversus canis rabidi morsum (*p*) per somnium indicata fuisse dicitur.

Ea divina somnia ut facilius obtinerentur, ægroti in fano decumbebant, noctur-

(a) OVID. PINDAR. *Pythic.* III. ISIDORUS.
(b) PLIN. L. VII. *Conf.* MEIBOM. *Hipp. jusjur.* p. 26. Varia lege apud HUNDERTMARK *de princip. diis artis medicæ tutelar.* Lips. 1735. 4. *.
(c) Inscript. ex GRUTER.
(d) PLIN. L. XXII. c 17.
(*) PLUTARCH. *Pericl.*
(e) MEIBOM. l. c. p. 63. ex ALDO MANUTIO. *de orthogr.*
(f) MNESITHEUS ap. ATHENÆUM L. I. Pro salute BACCHO DONUM. REINES. n. 272.
(g) DIOD. l. c.
(h) PAUSAN.
(i) AELIAN. L. Var. L. XII. c. 11.
(k) REINES. I. n. 75. GRUTERI M. L. XVII.
(l) CARYOPHILUS *therm.* HERCUL.
(m) PLUTARCH.
(n) PAUSAN. Bœot.
(o) DIODOR. L. XLIII.
(p) PLIN. L. XXV.

nocturnam per quietem salutaria consilia exspectaturi. Decumbebant in fanis Æsculapii, Isidis (*s*), Serapidis (*t*), Plutonis & Proserpinæ (*u*), Pasiphaes (*x*), Vulcani (*y*), Castoris & Pollucis (*z*), & Bacchi (*a*).

Ipsis LUCIANI temporibus & PHILOSTRATI (*b*) ea incubatio superfuit (*c*). Multa sibi per somnum medicamenta demonstrata fuisse & GALENUS (*d*) testatur, & M. ANTONINUS, & CARACALLA apud HERODIANUM.

DEUM Pergami quindecim dierum a potu abstinentiam imponere, & obsequi ægros, nulli mortalium parituros (*e*), GALENUS. Solebant autem sacerdotes DEORUM habitu ægrotis adparere, qui ni dormirent somnum tamen simularent (*f*).

Hæc oracula sua medicamenta fere ex HIPPOCRATIS aliorumque celebrium medicorum operibus sumebant.

Levati morbo vota solvebant, dona (*g*), inscriptiones (*h*) solas, imagines artuum ægrorum, quod studium etiam Christiani sunt imitati (*i*). Artus cereos in templis suspensos JOSEPHUS ADDISON vidit, & *Phil.* SKIPPON morborum signa, qui miraculose sanati fuerint (*k*).

§. IX. ÆSCULAPIUS.

Etsi Græcorum ÆSCULAPIUS pluſculis medicis Græcis est antiquior, qui filios in bello Trojano habuerit militantes, nolui tamen eum separare ab Ægyptio ÆSCULAPIO multo antiquiori, qui vel idem sit cum Græco, vel certe exemplaris loco fuerit, ad quod Græci ÆSCULAPII historia composita sit. Sed etiam tres ÆSCULAPIOS græcos CICERO numerat (*a*).

(s) DIOD. L. I.
CONRING. *de incubat.*
HUNDERTMARK. *de expos. ægrot.* p. 25. sqq.
(t) STRABO L. XVII.
(u) ID. L. XIV.
(x) CICER. *de divin.* L. I.
(y) Memphitani GALENUS.
(z) VINK *amœnit.* p. 86.
(a) PAUSAN. Phoc.
(b) In *Pseudomante.*
(c) *Vit. Sophist.* certe ANTIOCHI.
(d) *Epid.* VI. *Comm.* IV.
(e) GALEN. *Comm. in Epid.* VI.
(f) Conf. ARISTOPH. *Plut.*
(g) Ex ERYC. PUTEANI ep. ad SEPT. PHALARIS ep. 84. SCHWARZ *Æscul. & Hyg.* p. 1. 9. 22. &c.
(h) SPON *Miscell. erud. antiq. Voy. de Levant.* THOMAS *Man. dedic.* GRUTER p. LXXXII. &c. Conf. VINCK *Amœnit.* c. 6. SUIDAS II. p. 178.
(i) THEODORET.
(k) *Travels to Ital.* operib. T. II. p. 25. & SKIPPON in CHURCHILL *Travels* T. VI.
(a) *Natur. Deor.* L. III.

ÆSCULAPIUS Ægyptius HERMETIS dicitur discipulus fuisse (*b*), & in Hermeticis, quæ supersunt, dialogis collocutor est. Quare, si HERMES ISIDIS primæ Ægyptiorum reginæ præceptor fuerit, iste Ægyptius ÆSCULAPIUS multis seculis ultra Trojani ævi historiam vixerit. Ejus nomen manifesto orientale est, neque græcæ originis (*c*).

Ante Græcum tamen ÆSCULAPIUM, CHIRONEM dicere oportet, Centaurum nempe Thessalum, qui plantarum peritia, & curationibus etiam chirurgicis inclaruit, multorum heroum præceptor, ipsius etiam ÆSCULAPII.. Parum est, quod de eo certum novimus. Absurdum medicamentum ei apud VEGETIUM tribuitur (*d*). Molli manu mederi & pharmacorum rationem docuit, apud PINDARUM, & herbas invenit (*e*). In antro de medicina consultus respondebat (*f*).

ÆSCULAPIUS Græcus, quem pro dogmaticæ medicinæ (*g*) vero auctore GALENUS habet, APOLLINIS (*h*) dicitur filius, & CHIRONIS (*i*) discipulus & proprii patris (*k*), etiam cruore Gorgonis a Minerva accepto (*l*) ditatus, Princeps partis Messeniæ. Ei omnes partes artis medicæ excultæ tribuuntur, chirurgia quidem potissimum (*m*), tum clinice (*n*), & diætetice, atque gymnastice (*o*). Primus dicitur ægros invisisse. Alvi purgationem & dentis evulsionem a tertio ÆSCULAPIO inventam CICERO (*p*).

Laudatur ob insignes curationes, ut etiam mortuos dicatur suscitasse (*q*), & ob id crimen fulguratus periisse (*r*). Pleræque tamen ejus curationes chirurgicæ fuerunt, HIPPOLYTI ab equis raptati, vulnerum a lapide projecto, ab ære inflictorum (*s*): ustiones etiam & incisiones administravit (*t*). Filiabus PHINEI excæcatis visum restituisse alii, eamque fuisse causam, cur fulguratus fuerit (*u*). Alibi utraque pars artis medendi ei tribuitur. In nummis Smyrnæis cum specillo & gladiolo, in monumento (*x*) cum pyxide unguentaria pingitur. Cantilenis etiam usus

(b) JUL. MARTIAKUS.
(c) Ασκειν ηπια ποιειν CÆLIUS p. 268. ed. ALMEL., sed ea nimis anxia est etymologia, quæ a *cultris* liquide deducatur.
(d) L. I.
(e) GALEN. *introd.*
(f) CLEMENS Alex. *Strom.* I.
(g) GALEN. *introd.*
(h) PINDAR. *Pyth.* III. Et discipulus GALEN. *introd.*
(i) APOLLODORUS.
(k) GALEN. *med.*
(l) APOLLODORUS p. 115.
(m) Ibid.
(n) HYGINUS.
(o) GAL. *sanit. tuend.* L. I.
(p) *Nat Deor.* L III.
(q) APOLLODORUS.
(r) S. EMPIR. *in mathem.* L. III. APOLLODORUS. PINDAR. *Pyth.* III.
(s) PINDAR. *Pyth.* III.
(t) PLATO.
(u) SEXT. EMPIR *in mathem.* L. I.
(x) Ita MEADIUS & alii, mihi vero quod pro simile habent volumen videtur, ut cylindricum.

usus est (*y*). Sed in antiquo hymno vocatur morborum omnigenorum mulcens contagia, & mortiferæ cohibens incendia pestilentiæ, nulla facta chirurgiæ mentione. Et blanda dabat medicamenta, & medicatas potiones (*z*), herbarum potestatem a CHIRONE doctus (*a*). Sic effectuum intemperiei aeris curatio (*b*) ei adscribitur. Medicamenta laboriosis mortalibus ab APOLLINE Asclepiadibus (nempe primum ASCLEPIO) dictata fuisse EURIPIDES (*c*) auctor est.

Quare omnibus pensitatis credas, CELSUM (*d*) verissime scripsisse, ÆSCULAPIUM paulo ultra priores medicos esse progressum.

Libri manifesto spurii sunt, qualis est ÆSCULAPIUS *de morborum descriptionibus & cura*, Argent. 1533 f. excusus, ex GARYOPONTO & PRISCIANO collectus.

Si illustris ei viro vita fuit (*e*), multo major a morte fuit gloria: inter Deos enim relato (*f*) numerosissima templa exstructa fuerunt (*g*), aliqua donis consecratis ditissima (*h*), neque paucis seculis ejus oracula medica consulta fuerunt (*i*), etiam a GALENO, ut diximus, & a CARACALLA, qui nummum ejus honori dicavit. Domi eum JULIANUS consuluit, ejusque salubria consilia laudavit (*k*).

Romam (*i*) etiam, Epidauro accersitus, sub anguis, sacri ÆSCULAPIO animalis, specie advenit, eique celebre in insula Tiberis templum dicatum est. Cum in omnes Romanos sæviretur, soli servati sunt, qui in templum ÆSCULAPII confugerant (*k*). Athenienses morte plexerunt hominem, qui passerem ÆSCULAPII ad mortem verberasset (*l*). ALEXANDER M. DEO consulto sacrificavit (*m*).

In ædibus ÆSCULAPII incubabant ægri, & responsa obtinebant, sæpe ad artem medicam satis accurate accomodata, vana nonnumquam. Valde tamen laudat ea responsa ÆSCULAPII ARTEMIDORUS (*n*). Multæ & celebres curationes ei DEO tribuuntur, in clinicis potissimum. MERCURIALIS tabulam citavimus. NICOMACHUS (*o*) Smyrnæus per exercitationem corporis sibi imperatam,

(y) PINDAR. *Pyth.* III.
(z) ALCESTIS
(a) PINDAR. GALEN. *sanit. tuend.* L. I.
(b) Præf. L. I.
(c) Partem certe Messeniæ filii ejus tenuerunt.
(d) Inter Deos majores, ut eadem cum Jove insignia & similem sellam haberet, MEAD. *numism. Smyrn.*
(e) Catalogum dat SCHULZIUS *hist. med.* p. 118. sq. quem facile augeas. Plurima PAUSANIAS recenset.
(f) Atheniense PAUSAN., Epidaurium utrumque, Pergamenum S. JOHANNIS animadversionem meritum, Coum, Cnidium, Alexandrinum.
(g) SCHULZE p. 139. 140. VINK. p. 66. HUNDERTMARK l. c. 35. sqq.
(h) Apud CYRILLUM.
(i) PLIN. L. 29. n. 22.
(k) CREVIER X p. 116.
(l) ÆLIAN. *var.* L. V. c 7.
(m) *Oneirocrit.*
(n) Expedit. II.
(o) GAL. *diff. morb.* n. 9.

tam nimia obesitate liberatus fuit. ARISTARCHUS Smyrnæ ab ÆSCULAPIO sanatus, jussus gratiam DEO referre, tabulam (*p*) votivam suspendit. Pro luminibus redditis apud GRUTERUM (*q*) inscriptum marmor exstat. ZOSIMUS (*r*) pro filio tripodem cum dracunculis deo obtulit. Alia Athenæi & Athenionis inscriptio Peræ exstat (*s*). THEOPOMPUM comicum ÆSCULAPIUS sanavit, cum tabidus esset (*t*). Ευχαριστηριον ASCLEPIO dicatum BAIERUS est interpretatus (*u*). Ad sedis vitia cinerem cum aceto imponere IDEM DEUS docuit (*x*).

Vana alia & nonnulla fabulosa de ejus DEI mirificis curationibus referuntur (*y*), etiam capitis a DEO repositi, & medicamenta superstitiosa (*z*).

Ut autem æstimes, quanta DEI fuerit apud suos cultores veneratio, lege si videtur ἱερες λογες fidi ÆSCULAPII adoratoris ÆLII ARISTIDIS, ut videas, quæ consilia ei per somnia DEUS in longo morbo dederit, alia satis ad præcepta artis accomodata, ut frigidæ usum; alia absona, quo referas magni tumoris vetitam apertionem, quem medici volebant incidere.

HYGEIA sive DEA SALUS sæpissime patri ÆSCULAPIO comes datur (*). Reliquæ quatuor filiæ minus vulgo innotuerunt.

§. X. TEMPORA HEROICA.

ÆSCULAPIUM cum Diis recensuimus, sed dantur in Græcia antiquiores ÆSCULAPIO medici. Non ideo cum Ægypto Græcia pugnet, quæ barbarorum fuerit sedes, glande viventium, & artium & agricultus ignarorum, quoad ex Phœnicia CADMUS (*a*), ex Ægypto INACHUS aliique heroes advenerunt; qui rudem gentem erudirent. Ipsa medicina Græcorum est ab Ægyptiis (*b*), ad quos MELAMPUS iter susceperat.

Is AMYTHAONIS filius, vates & medicus, Græcorum medicorum antiquissimus, inclaruit curatione Argivarum feminarum, ANAXAGORÆ R. ævo (*c*), vel

(p) SUIDAS.
(q) *Inscr.* p. LXVII. LXVIIII.
(r) Ib. p. LXX.
(s) LUCAS it. præf.
(t) SUIDAS II. p. 178.
(u) De *Æscul.* & *Hygiei.* n. Altd. 1742. 4.
(x) PLIN. XIX. n. 22.
(y) PLIN. L. VIII. c. 34.
(z) GALEN. *fac. simpl. med.* L. XI. *Subfig. Empir.*
(*) Ap. MERCURIALEM.
(a) GRUTER. FANELLI p. 256. MONTFAUCON *suppl.* L. V. MEIBOM. in *jusjur.* MŒHSEN *Bildnüsse.* SCHWARZ *de Æscul.* & *Hyg.* In nummis Smyrneis MEADIANIS passim
(a) PLUTARCH. *sympos.* L. III.
(b) HERODOTUS L. II. Pompam Phalli introduxit DIODOR. L. I. Ægyptiam ceremoniam.
(c) PAUSAN. *Corinth.* ACRISIUM regem vocat APOLLODORUS p. 46. a. b.

vel secundum alios filiarum PROETI (*d*) eorumdem Argivorum regis. Eæ mania correptæ vel helleboro (*e*), vel lacte curatæ sunt, quod de capra helleboro pasta (*f*) mulsum fuisset, improbabili hactenus narratione, cum omnino nostræ capræ helleboro sciant abstinere. Dicitur autem MELAMPUS & sibi regis filiam (*g*) cum tertia regni parte mercedis loco pepigisse, & alteram filiam partemque regni tertiam BIANTI fratri poposcisse. Sed etiam IPHICLUM sanavit, quem filii procreandi desiderium tenebat, rubigine cultri in arborem defossa (*h*), in aquam infusa & pota. Idem vinum aqua docuit temperare (*i*). A morte inter deos cultus fuit (*k*), & herbæ suum nomen reliquit, herbarum medicatarum inventor (*l*). Libri, qui eidem tribuuntur, manifesto spurii sunt (*m*).

Eum inter medicum & Argonautas multi Argis reges (*n*) inperitaverunt, & temporibus obsidionis Thebarum sexta ex generatione nepos MELAMPI AMPHILOCHUS AMPHIARAI F. (*o*) inclaruit.

Sed etiam THYODAMAS (*p*) MELAMPI f. artem medicam exercuit.

PHOCUS, nepos SISYPHI (*q*), f. ORNYTHIONIS, Antiopen insaniæ morbo laborantem curavit, & duxit. POLYIDAS, MELAMPI nepos, qui GLAUCUM MINOIS f. exstinctum ad vitam revocavit, DRACONIS vetustioris medici discipulus, procul dubio a juniori POLYIDA diversus est, cujus medicamentum passim citatur. Hic fuerit POLYIDES, qui inter primos auctores potestatum herbarum recensetur.

ORPHEUS ex Argonautis, & ipse Ægyptiorum (*r*) discipulus (*s*), de venenis (*t*) & de medicina egit (*u*), quem scripta MOSIS secutum fuisse SUIDAS auctor est (*x*). Verum ea scripta, qualia nobis supersunt, frustra BORRICHIUM defensorem nacta, nimis manifesto spuria sunt (*y*).

ELEBO

(d) APOLLOD. PLIN. L. XXV. n. 21. PAUSANIAS *Arcad.* ORIBAS.
(e) Add. ORIBAS. *coll.* VII. c. 27. GALEN. *de atra bile.*
(f) PLIN. L. XXV. n. 21.
(g) APOLLODOR. HERODOT. L. IX.
(h) APOLLODORUS p. 26.
(i) ATHENÆUS L. II.
(k) DIOSC. IV.
(*) PAUSAN. *Attic.*
(l) GALEN. *intr.*
(m) *De navis.* Venet. 1552. 4. *. de *palpitationibus* græce. Rom. 1545. 4. BODLEY.
(n) PAUS. *Elia*
(o) PAUSAN. *Corinth.*
(p) STATIUS L. VIII.
(q) PAUSAN. *Bœot.*
(r) DIOGENES LAERT. in THALETE.
(s) PLIN. L. XXV. c. 2.
(t) GALEN. *antid.* L. II.
(u) PAUSAN. *Bœot.* Morborum remedium invenisse.
(x) Il. p. 720.
(y) P. 167.

ELEBOTES TELEONTIS f. OILEUM ab avibus Stymphalicis vulneratum curasse dicitur (z), narthecem etiam (a), sive unguentorum & medicamentorum cistulam de sinu eo fine depromsisse.

Antiquissimis etiam temporibus Anticyrei ad Octam helleborum in curanda insania adhibuerunt, quem optime præparaverunt & sesamoide miscuerunt. HERCULEM eo medicamento sanatum fuisse legitur.

Inter eosdem Argonautas astronomiæ cognitione & plantarum (b), & mulomedicina (c), & medicina hominum (d) eminuit CHIRON Centaurus, cujus multi discipuli (e) fuerunt, qui & ipsi artem medendi retinuerunt.

Inter eos discipulos ACHILLES fuit (f), curato clarus TELEPHO (g), æruginis, ut ex fabula conjicias, in emplastris vulnerariis inventa utilitate. Idem in somnis CLEONYMUM pugilem sanavit (h). PATROCLUM etiam amicum artem medicam docuisse auctor exstat ÆLIANUS (i).

Sed etiam ARISTÆUS medicam artem a CHIRONE didicit (k). Herbas invenisse GALENUS (l).

Omitto feminas, venenorum cognitione infames, HECATEN, MEDEAM, CIRCEN.

Denique ÆSCULAPII filius major MACHAON fratrem PODALIRIUM in arte medica instruxit, eamque artem ipse exercuit, cum tamen inter præcipuos esset heroes, & in fatalis equi (m) utero cum NEOPTOLEMO, ULYSSE, DIOMEDE & aliis principibus Achivorum urbem Trojam sit ingressus. Medicam artem exercuit (n): ad vulnera etiam curanda vocatus (o), sagittas exscindebat, & lenia imponebat medicamenta. A morte inter Deos cultus est (p), in Gerenio.

POLEMOCRATES MACHAONIS f. medicinam exercuit & docuit (q), & in templo morborum remedia aperuit (r).

PODALIRIUS ab obsidione Trojana redux, in Cariam tempestate delatus, DAMOE-

(z) ARISTOPHAN in *ranis*.
(a) APOLLON RHOD.
(b) GALEN. *Medicus*. PLUTARCH. *sympos.* L. III. HYGINUS.
(c) SUIDAS l.
(d) PLIN. L. VII.
(e) GALEN. l. c.
(f) HOMER. *Iliad.* L. II.
(g) PLIN. L. XXV. c. 5.
(h) *Hist. anim.* II. c. 18.
(i) TIBULL.
(k) APOLLON. *Argon.*
(l) *Introduct.*
(m) HYGINUS.
(n) PAUSAN. *Lacon.*
(o) HOMER. *Il.* IV. de MENELAO. *Propertius* L. II. de PHILOCTETE.
(p) PAUSAN. *Messen.*
(q) PAUSAN. *Corinth.*
(r) ID.

DAMOETHI Cariorum regis filiam SYRNAM de alto lapſam vena in utraque manu ſecta reſtituit duxitque (t). Ab eo viro, ex loci ratione, putes Cnidiam & Coam ſcholam ortum duxiſſe: interque ejus poſteros magnus fuit HIPPOCRATES. Uterque frater in Theſſalia morbos curavit (u), artem per univerſam Græciam docuit.

SYRNÆ non imperita curatio non videtur admittere aſperum PETRI GERICKE judicium, qui divos fratres nihilo circumforaneis meliores eſſe reliquit (x). Et apparet, his heroicis temporibus venæ ſectionem, dentium evulſionem, medicamentorum ex plantis aliqua, & alvi purgationem jam nota fuiſſe.

§. XI. SACERDOTES.

Etſi poſt tempora heroica nullum valde celebre in medicina nomen reperias (a), non ideo ars nulla fuit. Conſervata eſt, etiam aucta, apud Sacerdotes, apud Philoſophos: præterea alii etiam medici fuerunt, neutræ claſſi accenſi.

In Ægypto ſacerdotes fere ſoli artem medicam exercuerunt. Multo poſterioribus temporibus EURIPIDEM curaverunt & PLATONEM (b).

In oculorum morbis tantam nacti ſunt celebritatem, ut ab AMASI (c) ocularium medicum CAMBYSES petierit. Et tamen SESOSTRIS, cum ex oculis laboraret, non a medico, ſed a femina curatus fuit (d), quæ nunquam fidem conjugalem temeraverat (e)

In chirurgia Ægyptii medici timidiores, & parum efficacibus adſueti præſidiis, vix crucem effugerunt, cum ſubluxatum DARII (f) Hyſtaſpidis pedem, & ulceroſam Atoſſæ mammam curare non poſſent.

Videntur eæ gentes, ad morem fere Orientalium gentium, mature ad aliquam in arte ſua perfectionem perveniſſe, in eo faſtigio ſubſtitiſſe, neque ultra progreſſos eſſe; omnino ut Chinenſes pene omnes artes, multis ante Europæos ſeculis, invenerunt, nullam perfecerunt.

SALOMONEM vicinum Ægypto regem hic dicas, qui morbos curaverit, & de eorum remediis ſcripſerit (g). Ei adtributum l. medicum & aſtrologicum MAIMONIDES citat.

Raphano etiam legas Phthiſin cordis in Ægypto ſanatam fuiſſe, quam

(t) STEPHANUS *Byzant. de urb.* in voce Syrna.
(u) ARISTIDES ασκληπιαδαι.
(x) *de ſcholis & inſtitt. med. in Græc.*
(a) latuiſſe ISIDORUS.
(b) LAERT. L. III.
(c) HEROD. L. III.
(d) ejus lotio Diodor. L. I.
(e) vide ubi de DEMOCEDE agitur.
(f) HERODOT. L. III.
(g) ap. SUIDAM.

quam caufam ignoti mali Ægyptii incifis cadaveribus detexerint: fed ætas inventi ignoratur (*h*).

Inter medicos Ægyptios eosdemque facerdotes reperias JACHINEM (*i*), cui diximus eamdem fere fuperatæ per incenfos rogos peftis laudem tribui, quæ HIPPOCRATI: Amuletorum idem auctor fuit.

Reges inter, qui omnes facerdotes fuerunt, medici etiam fuerunt. NECHEPSUS, cujus multa medicamenta etiam (*k*) pofterioribus Græcorum temporibus fupererant, & cujus etiam libri exftabant (*l*). Superftitiofa amuleta idem commendabat (*m*) & carmina.

ATHOTIS etiam anatomicos libros fcripfiffe dicitur (*n*).

In Græcia pariter facerdotes fuerunt, iidemque medici, certe in ÆSCULAPII templis, quorum oracula medica ad artis præcepta oftendimus (*o*) accomodata fuiffe.

Facile vero credas BOERHAAVIO, uti ars medendi in facerdotum familiis lucrofa fuit, ita & fuperftitionem fraudefque, per eam ipfam divino nomine abutendi legem, in optimam artem irrepfiffe. Fraudulentos facerdotum mores ex ARISTOPHANE (*p*) & LUCIANO colligas (*q*). Suppreffa etiam æmulatione multum deceffiffe artis progreffibus exfpectes.

EPIMENIDEM vatem & expiatorem ad facerdotes refero. Plantas follicite indagavit, fcillæ ufum medicum invenit (*r*).

§. XII. ASCLEPIADÆ.

In ÆSCULAPII primum familia ars medica hereditatis quafi jure ab ipfo gentis principe ad HIPPOCRATEM tranfiit. Deinde ejus viri liberos, fi libero animo expenderis, facile invenies, non inertes fuiffe homines, etfi minorem quidem laudem meritos, quam quidem GALENUS (*a*) iis impertit. Libri enim HIPPOCRATICI maxime genuini, chirurgici etiam potiffimum, ad perfectionem propius accedunt, quam quos ÆSCULAPII præcepta (*b*) fola putes continere. Recepta fuiffe

(h) PLIN. L. XIX.
(i) SUIDAS. Conf. p. 10.
(k) ap AETIUM I. 1. Conf. p. 10.
(l) apud JULIUM FIRMICUM.
(m) Simpl. med. fac. L. IX.
(n) *Bibl. Anat.* I. p. 8.
(o) p. 15.
(p) PLUT.
(q) *Pfeudomantis.*
(r) *Bibl. Bot.* T. I. p. 12. & II. p. 619.
(a) *Introd Admin. Anat.* L. II.
(b) ASCLEPIADIBUS tradita PINDARUS.

fuiſſe vero conſilia in gente ſua ex HIPPOCRATIS vocibus colligas, qui tamquam de rebus notis vulnerum, fractorum, & luxatorum curationem proponit, & quæ ſua eſſe velit, ea luculenter diſtinguit. Gymnaſticam Aſclepiadas neglexiſſe PLATO (c). Magnam vero eventuum copiam & morbi hiſtorias in ejusmodi gente per longam medicorum ſucceſſionem demum collectam fuiſſe, utique credas.

Hæc gens ASCLEPIADUM ſuperfuit ad PRAXAGORAM, ad ſextum HIPPOCRATEM (d), & demum ad XENOPHONTEM Coum CLAUDII archiatrum, qui Cois ſuis immunitatem impetravit (e). POLYANTHES (f) Cyrenæus de ortu Aſclepiadarum ſcripſerat. In Ludis ASCLEPIADUM Epidauri muſica certebatur (g).

§. XIII. SCHOLÆ MEDICÆ.

Cum ASCLEPIADARUM hiſtoria Scholas Græcas medicas conjungimus, quarum aliquæ, COA certe & CNIDIA, a poſteris ÆSCULAPII erectæ fuerunt. Et CNIDIÆ quidem non parva gloria fuit, ex qua celebres medici prodierunt, ut EURYPHON, & in cujus Aſclepieo tabulæ curationum medicarum celebres fuerint ſuſpenſæ, in qua ipſa ſchola corrigenda HIPPOCRATES multum laboraverit, ex qua demum CTESIAS prodiit, æmulus HIPPOCRATIS. Æmulam fuiſſe COÆ GALENUS (a).

Propria aliqua hujus Scholæ placita fuerunt. Morbos nimis ſubtiliter diſtinxerunt, ut quatuor in exemplo morbos craſſos, octo pleuritides (b), quatuor morbos ſtranguricos, tres tetanos, renum morbos quatuor; veſicæ omnino duodecim (c) numerarent, & ſic porro in morbis, non ſatis ſtabiles claſſes conſtituerent. Id vitium ex errore ſubnatum eſt, quo peculiari alicujus ægroti hiſtoriæ morbi dignitatem impertierunt, quem proprio nomine definirent. Deinde hiſtorias morborum conſignabant, ſatis equidem fidas, ſed quales idiota ſcriberet, non medicus (d).

Medicamentorum parcitatem etiam GALENUS culpat (e), eaque nimis draſtica fuiſſe, ut coccum Cnidium, alia nimis vehementia, ut æris florem.

A cocco Cnidio nomen accepiſſe ſectam Cnidiam ALMELOVEENIUS, non is erroris

(c) *Republ.* L. III.
(d) MEIBOM. *ad jusjur.* p. 7.
(e) MOEHSEN *Bildnuſſ* n. 35.
(f) SEX. EMPIR. l. c.
(g) SPON *miſcell.* p. 366.
(a) *Meth. med.* L. I.
(b) vide inter LL. HIPPOCRATIS.
(c) GALENUS Comm. in l. de *victu acutor.*
(d) HIPP. *vict. acut.* L. I.
(e) ib.

erroris auctor; nam RUFI apud ORIBASIUM (*f*) eadem fuit conjectura. Demum victus rationem neglexisse HIPPOCRATES.

Sententiæ Cnidiæ notissimum fuit opus, cujus auctor putatur EURYPHON fuisse, de quo dicemus. Duas fuisse editiones, posteriorem meliorem GALENUS (*g*).

Verum inter libros HIPPOCRATICOS non paucos esse ostendemus, in quibus omnia ea vitia sunt, quæ HIPPOCRATES & GALENUS in Cnidia schola carpserunt.

Aliqua ipse HIPPOCRATES a Cnidiis accepit; vomicas nempe rumpebant aquæ guttis in asperam arteriam missis, quæ tussim moverent.

COAM SCHOLAM primo loco GALENUS numerat (*h*). In ea pariter curationes, & morborum historias adnotatas fuisse adparet, si ejus Scholæ opus sunt, quæ dicuntur *Prædictiones Coacæ*. Videntur ii viri simplices eventus cum signis conparasse, quæ præcessissent, atque in eo studio felices fuisse. Vera schola fuit, ut ex PLATONIS loco est intelligere (*k*), in quo SOCRATES de juvene dicit, qui HIPPOCRATI se educandum tradere voluerit. Plurimos Coæ Scholæ discipulos fuisse GALENUS (*l*). Jusjurandum etiam huc referas, non quidem ut puto HIPPOCRATIS opus, perantiquum tamen, in quo discipuli magistris sempiternam gratitudinem promittunt.

Non mediocres autem viros ea ex schola prodiisse vel inde æstimes, quod scripta chirurgica aliqua magni HIPPOCRATIS avo ejus cognomini, GNOSIDICI filio, a multis veterum tributa fuerint, ejusmodi ergo viro, a quo opus non mediocre exspectari potuerit. Eodem argumento & in numerosis administrationibus chirurgicis, quas major ille Hippocrates recenset, putes, Asclepiadas multos in ea medicatione fuisse, quæ manu peragitur.

RHODIA SCHOLA mature defecit.

SCHOLA Medica ITALICA aut Crotone floruit, ex qua certe celeberrimus medicus DEMOCEDES prodiit, vel Agrigenti, quo referas PHILISTIONEM, EMPEDOCLEM & PAUSANIAM, qui Italicæ scholæ a GALENO adnumerantur (*n*), forte & ACRONEM & POLYCLETUM, qui PHALARIDIS medicus fuerit.

Eo

(f) *Coll.* L. VII.
(g) *Comment. de vict. acut.*
(h) *Method. med.* L. I.
(k) in PROTAGORA.
(l) ib.
(n) l. c.

Eo ævo Medicos Crotoniatas omnibus aliis prælatos fuiſſe auctor eſt HERODOTUS (*o*).

Sed & Cyrenis (*p*) nobilis ſchola medica fuit: deinde poſterioribus temporibus ad fanum Menſis Cari Laodiceam inter & Karura (*q*): & alia Smyrnæ (*r*), cujus utriuſque nummi medicorum buſta (*ſ*) repræſentant, & celeberrima alia Alexandriæ, denique Romæ in Eſquiliis per inſcriptiones nota (*t*). Neque in noſtro Aventico ſchola medica deſiderata fuit, cum Medicis & Profeſſoribus inſcriptio dicetur.

Scholarum ſumma fuit in arte medica utilitas: diſcipuli enim non rudes, nec indocti, ad ægros curandos accedebant, ſed artis cognitione exornati, quam per ſcholas præceptoris, & demum per ipſam præſentem ægrorum inſpectionem, addiſcebant, ad quorum lectos præceptorem comitabantur, quo quidem auxilio ad informandos in utiliſſima artium juvenes non aliud præſtantius eſt.

§. XIV. MEDICI GRÆCI.

Recenſebo hic, diverſo a Philoſophis loco, medicos, qui tempora inter heroica & HIPPOCRATEM in Græcia floruerunt. Non mediocrem fuiſſe eorum exiſtimationem ex ZALEUCI Locrii lege colligas, qui ægro inconſulto medico vinum bibenti mortis pœnam infligit, etiam ſi ex ejus uſu convaluiſſet. Deinde ex Athenienſium lege, qui & ſervos & feminas ab arte medica exercenda excluſerunt. Denique XENOPHON, quando medicos a CYRO familiariter exceptos fuiſſe ſcribit, Græcorum non dubie mores deſcripſit, quorum etiam Deos Perſis adoratos exhibet, non mediocri certe contra veros Perſarum mores commiſſo errore. Ipſi illi rudes artium Lacones, quoties morbi in civitate invaleſcebant, peregrinos medicos vocabant, & medicos caſtrenſes alebant (*e*). Militares vero medicos ex loco HIPPOCRATIS demonſtres, in quo juvenem medicum jubet exterorum caſtra ſequi, ſiquidem inter Græcos nulla eo ævo magna bella intercederent. De medicis caſtrorum romanorum, publico ſumtu milites curantibus HYGINUS.

Temporum equidem ſeriem ſequi difficile eſt. Inter antiquiſſimos vero medicos græcos fuerit, ſi omnino PHALARIDIS epiſtolis fides poteſt adhiberi, POLYCLETUS, qui cum eum tyrannum magno morbo liberaſſet, maximis ab eodem donis

(o) L. III.
(p) HEROD. ib.
(q) STRABO L. I.
(r) IDEM L. VII.
(ſ) apud MEADIUM *numm. ſmyrn.*
(t) MERCUR. *var. lect.* L. IV.
(a) ÆLIAN. *var. lect.* L. II. c. 37.
(b) HYGIN.
(c) L. VIII.
(d) ÆLIAN. *var.* L. XII. c. 50.
(e) XENOPH. *de republ. Lacedam.*
(f) *περι ιητρυ.*

donis ornatus, pauca acceptavit, & ex majori parte earum divitiarum viginti virgines elocavit. Hæ epistolæ Græce & Latine vertente BARTHOLOMÆO JUSTINOPOLITANO prodierunt, curante ROB. BOYLEO Oxon. 1656. 8. & 12. Exemplum MS. exstat in B. *Vossiana* n. 2251.

DEMOCEDES, celeberrimus medicus (*g*) Crotoniates, CALLIPHONTIS f. sacerdos ÆSCULAPII, Æginæ talento conductus artem exercuit, inde a POLYCRATE duobus conductus talentis (*h*), denique ad DARIUM Hystaspis f. venit, cujus luxatum pedem restituit, calidis fomentis & Græca medicina usus. ATOSSAM etiam DARII uxorem, CYRI filiam (*i*) ulcere in mamma liberavit. Verum cum Græcum hominem tædium aulæ barbaræ cepisset, suasor fuit Regi, ut legatione ad Græcos missa ignem & aquam deposceret (*k*); cum ea legatione ipse Græciam reperiit, & DARIO frustra medicum suum reposcente, in patria mansit, non immerito versipellis a DARIO dictus (*l*). Quæ quidem DEMOCEDIS inconstantia inter caussas belli fuit, quod DARIUS & XERXES Græcis intulerunt. Laudes cæterum virum, quod Ægyptios medicos, ob curationem minus felicem cruci destinatos, sua intercessione neci eripuerit. Librum de medicina dicitur scripsisse.

EMPEDOCLEM cum Philosophis relinquimus. Sed ACRON Agrigentinus ejusdem ævi fuit, cujus de arte medica libri olim exstiterunt, Dorica scripti dialecto, tum de salubri diæta L. I. Ventos etiam dicitur observasse. Empiricæ sectæ eum auctorem faciunt, hominem ambitiosum (*m*), & sui plenum. Huic ante HIPPOCRATEM tributum (*n*) est, quod pestem accensis rogis suppresserit, aere humido in siccum converso. Vanitati Græculorum hujusmodi encomia (*o*) tribuas, experientia enim nupera docuit, hos rogos & Tolone, & Londini, maximæ stragis caussas fuisse. Sed etiam TOXARI scythæ laudem Athenarum peste liberatarum LUCIANUS tribuit.

PHILISTION ex schola Italica prodiit (*p*). Pleuritidis sedem in pulmone posuit (*q*). De pane scripsit (*r*), & fuerunt qui ei l. *de victus ratione* tribuerunt, qui inter Hippocraticos est (*s*). PHILISTIONIS fratris frequenter CÆLIUS meminit, qui dolores ischiadicos incantaverit, & L. XXII. de adjutoriis scripserit, parcum potum in hydrope commendaverit (*t*).

SPITTA-

(g) SUIDAS ex HERODOT. L. III.
HERODOT. L. III.
(h) ATHEN L. XII.
(i) HERODOT. l. c.
(k) ib.
(l) ÆLIAN. L. VIII. c. 17.
(m) SUIDAS.
(n) PLIN. L. XXVIII.
(o) PLUTARCH *Isid. & Osir.* AETIUS L. V. PAUL. L. II. ORIBAS. ad EUNAP. L. III. c. 1.
(p) GAL *meth med.* I.
(q) CÆLIUS *acut.* II. c. 16.
(r) ATHENÆUS L. III.
(s) GALEN. *facult. alim.* L. I.
(t) CÆL *tard.* III. c. 8.

SPITTALUM medicum Athenienſem ARISTOPHANES dixit (u).

DIOGENES Apolloniates, philoſophus & anatomicus, ANAXAGORÆ tempore vixit (x), paulo HIPPOCRATE antiquior.

ANTIGENES ejusdem ævi aut paulo poſterior fuerit, cujus EURIPIDES in non certiſſima quidem epiſtola mentionem faciat.

APOLLONIDES Cous in Aſia vixit, inque aula Perſica, qui cum AMYTIN XERXIS f. tabe laborantem curandam recepiſſet, ſpe convaleſcentiæ ex coitu exſpectandæ facta, principem feminam vitiavit, ea vero exſtincta inter maximos cruciatus vitæ finem fecit.

ÆGIMIUS, Velius, aut Eliæus, de palpitationibus ſcripſit, ignotus cætera homo (y).

EURYPHON CNIDIUS, auctor *Sententiarum Cnidiarum* (z), HIPPOCRATE aliquanto ſuperior, multum in curandis ægris tabidis occupatus (a), a SORANO illo, ſuſpecto ſcriptore, dicitur HIPPOCRATEM in Macedoniam ad regem PERDICCAM eſſe comitatus (b). Vixit ARISTOPHANIS ævo & SOCRATIS. Χορδὰν vocavit quam alii εἰλεὸν, unde χορδαψὸς nomen. EURYPHONTIS febres lividas GALENUS habet (c). Tabe adfectos lac ex papilla ſugere jubebat (d). Hydropicos ſurſum & deorſum purgabat (e). Hæmorrhagiam arteriarum eſſe eruptionem (f) docebat. Male febres curabat (g). Fuerunt qui ei l. *de victus ratione* adſcriberent (h), qui eſt inter HIPPOCRATICOS.

EUDEMUS, cujus in PLUTO ARISTOPHANES meminit, pharmacopola, verſus ſuperſtitioſos vendebat, ad venena & ad ſcorpionum morſus. IDEM fuit EUDEMUS medicamentarius, ea in arte princeps, qui, eum helleborum abſque purgatione ſe devoraturum pepegiſſet, non potuit (i) perficere.

ARISTOPHILUS, etiam pharmacopola Plataicus, circa hæc tempora vixerit, qui medicamentum ſe poſſidere gloriabatur, quo vires ad venerem augeret vel minueret (k).

ICCUS Tarentinus gymnaſtices ſtudioſus fuit & ſobrietatis (l).

(u) SUIDAS III. p. 364.
(x) LAERT. L. IX. conf. *B. Anat.* p. 29.
(y) GALEN. *diff. pulſ.* L. IV.
(z) GAL. in *Epid.* VI. *Comment.* I.
(a) GALEN. in *aphor. Hipp. Comm.* VII. ex PLATONE comico.
(b) in *vita* HIPP.
(c) *Meth. med.* L. VII. *de marcore* c. 9.
(d) *Epidem.* VI. *comm.*
(e) CÆL. *tard.* III. c. 8.
(f) IBID. II. c. 10.
(g) GALEN. in *Epid. comm.* VI.
(h) GAL. *fac. alim*
(i) THEOPHRAST. L. IX. c. 8.
(k) ib. c 19.
(l) PLATO *Protagor.*

PRODICUS Julide Cea natus (*m*), Philosophus, physicus & sophista, DEMOCRITI discipulus, Athenis a SOCRATE exagitatus (*n*), ob corruptos pueros urbe pulsus, debet separari ab alio PRODICO medico, gymnastices auctore. Eum Leontinum f. Selymbræum & gymnasticum GALENUS facit, eumdem de quo PLATO (*o*) dixit, quem PRODICI nomine (*p*) reperias dici, & HERODIC[illegible] quæ nomina vir doctus J. JAC. BAIER conjungebat (*q*). Chium etiam PRODICUM PLATO habet (*r*). Confusa ista expedire non potui. Græcos athleticis ludis mirifice indulsisse notum est, ut in robore corporis, inque velocitate, maximas hominum laudes ponerent; mature ergo medici exstiterunt, qui has validissimas corporis exercitationes ad valetudinis curam converterent. Totus l. III. *de salubri victu*, qui est inter HIPPOCRATICOS, fere in mera corporis exercitatione versatur, eaque curiositas & apud Methodicos medicos, & apud Dogmaticos, ipsumque GALENUM plurimi facta est. Hoc novum (*ſ*) medendi præsidium primus videtur Iccus excogitasse, & proximus PRODICUS magis ornasse. Eumdem nimium exercitationibus indulsisse, febricitantibus lucta & fomentis & cursu & defricatione nocuisse, HIPPOCRATES ipse auctor est, qui tamen PRODICI discipulus fuisse dicitur. Certe etiam PLATO PRODICO suo vitio dat, quod ægrotos jusserit Athenis Megaram, viginti passuum millibus distantem, petere, & visis mœniis, Athenas continuo reverti (*t*).

ACESIAS ARISTOPHANI dictus, infelix clinicus, de quo proverbium invaluit, periisse, qui ACESIA medico utatur (*u*).

ANTISTHENES mollis medicus & effeminatus, apud ARISTOPHANEM carpitur (*x*).

§. XV. PHILOSOPHI GRÆCI.

Plurimum his viris medicina debet. HOMERUM quidem hic non recensuerim, neque HESIODUM, qui aliquanto plura de medicina, de victus ratione, mulieribus, infantibus, dixerit, ut omnino PLUTARCHUS (*a*) eum inter medicos recensuerit.

PHERECYDES Syrius, ex Insula Syro, philosophus, primus solutæ dictionis auctor

(m) SUIDAS III. p. 118.
(n) GALEN. *comm.* in *progn.*
(o) ib. *Comm. in Epid.* VI.
(p) PLIN. L. XXIV. c. 1.
(q) *Jatralipt. veter.*
(r) *Protagor.*
(ſ) PLATO in *Protag.*
(t) PHÆDR.
(u) SUIDAS p. 81. Ακεσιας ιασατο.
(x) SUIDAS II. p. 216.
(a) *Convio. sept. sap.*

auctor (*b*), primus etiam de natura scripsisse dicitur. Librum *de diæta*, qui est inter HIPPOCRATICOS, ei aliqui tribuunt (*c*).

PYTHAGORAS SAMIUS summo studio medicinam (*d*) coluit, amicis opem suam medendo præstitit (*e*), variarum etiam plantarum vires medicas revelavit, ut anisi (*f*) adversus comitialem morbum, & scillæ, EPIMENIDI laudatæ, acetum commendavit. Aliqua superstitiosa invenisse CÆLIUS (*g*). Dierum dignitatem, & critica tempora (*h*), & morbos chronicos sunt, qui PYTHAGORÆ primum descriptos tribuerint. Ægyptum adierat, Persidem, Æthiopiam (*i*).

Ipsa viri schola in medicina plurimum laboris posuit, eumque schola Crotoniensis (*k*) auctorem adgnoscit, quam laudavimus. Ejus est diæta vegetabilis & excarnis, orientalibus gentibus dudum nota, quam PYTHAGORAS primus in Græciam transtulit, laudes inde nuper COCCHII meritus: veteres enim heroici temporis Achivi vel HOMERO teste, solis fere carnibus vescebantur, PYTHAGORAS modico cibo, carnibus parcius utebatur, non ut undique abstineret, teste ATHENÆO.

EMPEDOCLES Agrigentinus, philosophus & medicus de secta Italica (*m*), & poeta, poema *de re medica* (*n*) scripsit, & alium l. *de rerum natura* sermone ligato (*o*). In illo priori curare se morbos, etiam senectutem depellere gloriabatur, demum defunctos in vitam revocare. Etesios ventos nimios & insalubres oppositis muris & interceptis vallibus avertisse dicitur (*p*). Feminam restituit (*q*), quæ ad trigesimum usque diem respiratione caruerat. Non ille a superstitione purus, neque a fastu, qui deorum habitu urbes circumiverit (*r*).

PAUSANIAS, EMPEDOCLIS discipulus, medicus, de ea ipsa *femina* ἄπνυ scripsit, quam præceptor sanaverat.

EPICHARMUS, PYTHAGORÆ discipulus, philosophus & poeta, de *medicina* scripsit (*s*). In anatomicis nominibus a RUFO (*t*) citatur. Pecudum medicinam dili-

 gentissime

(b) SUIDAS III. p. 592 593.
(c) GALEN. *Hipp. Comm. Aphor.* VI.
(d) CELSUS præf. ÆLIAN. *var.* IX. c. 22.
(e) PORPHYR. *vit. Pyth.*
(f) PLIN. L. XX. c. 73.
(g) *Tard.* V. c I.
(h) GALEN. *Euporist.* L. III.
(i) PLIN. L. XXV. c. 5. XXX. c. 2.
(k) ÆLIAN. *var.* L. IX. c. 22.
(m) GALEN. *meth. med.* L. I.
(n) CELSUS L. I.
(o) SUIDAS.
(p) LAERT VIII. n. 60. & paulo aliter PLUTARCH. *Curiosit.* c. I.
(q) LAERTIUS L. VIII. PLIN. L. VII. n. 52.
(r) SUIDAS p. 269.
(s) LAERTIUS L. VIII.
(t) *Appell.* p. 29.

gentiffime idem fcripfiffe dicitur (*u*). De ALCMÆONIS in Anatomen meritis (*x*) diximus.

HERACLITUS Ephefius aliqua phyfiologica effata reliquit, calore etiam fimi, in quem fe defodit, fecundum aliquos fanitatem recuperavit, cum alii a canibus ajant fuiffe laceratum (*y*). Ejus placita philofophica HIPPOCRATES, auctor certe libri II. *de diæta*, fecutus eft.

ANAXAGORAS philofophus, PERICLI amatus, caufam morborum acutorum in felle effe docuit, quod abfcedens ad pulmones, venas, coftafque adfpergatur (*z*).

BOLI Mendefii, Pythagorici, ætatem ignoro, qui de mirabilibus remediis phyficis (Empiricis), de fympathiis & antipathiis, & lapidibus fcripfit (*a*).

His omnibus celebrior fuit DEMOCRITUS Abderita, vir certe infignis, etfi difficile eft verum a fabulis feparare, quibus ejus viri vita & fcripta vitiata fuerunt. LEUCIPPI & ANAXAGORÆ difcipulus fuit, & aliquandiu reipublicæ fuæ præfuit (*b*). Peregrinatorem fuiffe infignem, & Ægyptum & Perfiam adiiffe (*c*) fatis certum videtur, philofophicam etiam vitam inter ftudia trivit. Multæ ejus funt laudes anatomicæ (*d*). Incerta mortis figna effe effatus eft (*e*).

Libros aliquos medicos fcripfit, ut *de pefte* (*f*), quo miram febris hypothefin propofuit, *de humoribus hominis*, de *principiis & carnibus* (*g*), qualis liber eft inter Hippocraticos, de *prognofticis*, *de diæta & victu falubri*, *de caufis morborum*, *de plantis*, *de antipathia*, *de diæta*, *febre*, *tuffi* (*h*).

Minus certi funt libri, qui ei fuerunt tributi, *de morbis convulfivis*, *de elephantiafi* (*h**), cui venæ fectionem opponebat. Turpia ex hominis corpore fumpta medicamenta propofuiffe PLINIUS (*i*). Sic alia fabulofa, ut (*k*) ranæ linguam. Jam COLUMELLA queftus eft, BOLI Mendefii libros pro DEMOCRITEIS fuiffe fuppofitos.

Sufpecta etiam funt omnia, quæ de DEMOCRITI cum HIPPOCRATE congreffu leguntur. Aiunt illuftrem iftum medicum, ab Abderitis exoratum, viri infignis, cui mens dicebatur vitium pati, curationem adgreffurum Abderas veniffe. Sed ex pri-

(u) COLUMELL. L. VII. c. 3.
(x) *B. Anat.* I. p. 10. 11.
(y) SUIDAS II. p. 273.
(z) ARISTOTELES *part. anim.* IV. c. 2.
(a) SUIDAS.
(b) SUIDAS.
(c) PLIN. L. XXV. n. 5. L. XXX. n. 2. ÆLIAN. *var.* L. V. c. 20. DIODORUS, LAERTIUS.
(d) *B. Anat.* p. 13.
(e) CELS. II. c. 6.
(f) GELLIUS IV. c. 13.
(g) LAERT.
(h) LAERT.
(h*) CÆL. *tard.* L. IV. c. 1.
(i) L. XXVIII. n. 2.
(k) L. XXXII. n. 18.

primis ſermonibus, & ex ipſo labore, cui virum intentum videbat, HIPPOCRATES facile ſenſit, Abderitas falli, & DEMOCRITUM ſapientiſſimum hominum pronuntiavit *(m)*.

EPISTOLÆ DEMOCRITI & HIPPOCRATIS ea occaſione ſcriptæ exſtant, valde ſuſpectæ, quas dicemus.

Minus adhuc fidei tribuas fabellis *(n)* de DEMOCRITI ſagacitate, qui ex lacte conſpecto colorem capellæ & unicum fetum, ex mutata facie illatum puellæ vitium divinaverit, quod priori nocte hactenus virgo paſſa ſit, & vanum fuerit, ſi omnino hædorum effectus medicos potiores fecerit, qui ſingulares nati ſint *(o)*. Sed alia collegit etiam magis vana *(p)*.

Chemicos ejus labores PETRONIUS laudat & SENECA: ſed neque libros botanicos, qui ſummo viro adſcribuntur, neque chemicos, genuinos putaveris (*).

Huc facit CHRYSOSTOMI MAGNENI DEMOCRITUS *redivivus*, *ſ. de vita & philoſophia* DEMOCRITI Lion. 1648. 12. Haag 1658. 12.

In ultimo ſuorum *raggionamenti* L. a CAPOA DEMOCRITUM defendit, contra ARISTOTELEM & PLATONEM.

Neſcio unde RIOLANUS habeat, duos DEMOCRITOS fuiſſe, Abderitam, & cæcum alium, hunc HIPPOCRATIS præceptorem.

DIAGORAS Melius, diſcipulus & ſervus DEMOCRITI, Athenis *(q)* medicum egit, & opii uſum rejeciſſe dictus eſt. Collyrium DIAGORÆ tribuitur, quem alium a noſtro puto.

§. XVI. HIPPOCRATES HERACLIDIS F. nepos GNOSIDICI *(r)*.

Nobiliſſima ſtirpe natus, genus ſuum ad PODALIRIUM & ÆSCULAPIUM referebat, maternum ad HERCULEM *(s)*, arti medendi, potiſſimum vero ſignis & prognoſticis morborum indagandis, totum ſe dedit. Mireris, Co cum natus ſit & Jonice ſcripſiſſe, & ſeipſum Europæis adnumeraſſe, Europæos ſuos ab Aſiaticis hominibus diſtinxiſſe, ad quos ex natura loci potius crederes pertinere, ut Miletus & Epheſus aliæque Græcæ urbes Aſiæ nunquam non accenſæ fuerunt. Dialecti Jonicæ uſum præſidio attico tribuas, quod fere per totum bellum Peloponneſiacum Coos inſulam tenuit.

De vita viri parum novimus. Peregre fere vixiſſe *(t)*, in Theſſalia, in

 Thaſo

(m) ÆLIAN. *var.* L. V. c. 20.
(n) SUIDAS.
(o) PLIN. L XXVIII. n. 42.
(p) L. XXVIII. n. 29.
(*) BORRICHIUS quidem defendit *Herm. ſap.* p. 69. ſq.
(q) DIOSCORIDES IV. c. 65.
(r) SORAN. SUIDAS.
(s) SORAN. *vit.* SUIDAS II. 145.
(t) GALEN. *ſi quis optim. medicus item philoſ.* POLYBUM in inſula Co reliquiſſe, & alios diſcipulos, dum Græciam ipſe obibat.

Thaſo inſula, Lariſſæ, Abderæ, & in vicinis civitatibus ex *Epidemicis* intelligimus. Quæ vero de peſte Attica, a ſummo viro rogis accenſis (*c*) repreſſa, olim narrantur, ea omnia natura rei non ſinit vera eſſe. Illyricam nempe peſtem avertiſſe (*c**) ſuis conſiliis THUCYDIDIS contrarium teſtimonium refutat, qui medicos in ea attica peſte fruſtra laboraſſe fuſe docet (*d*). Refutavit etiam famam L. a CAPOA (*e*). De Toxari dixi, cui hanc ipſam atticam peſtem curatam LUCIANUS tribuit, quorum ſimilia JACHINI & ACRONI alii accepta referunt.

In Macedoniam ad R. PERDICCAM profectum fuiſſe potius credas (*h*), etſi non memini, in operibus HIPPOCRATIS Macedoniæ aliquam eſſe memoriam. PERDICCAM cæterum ALEXANDRI f. ex Philes paternæ pellicis amore ægri, morbum divinaſſe dicitur (*i*).

Olympiade natus LXXX. vixit ſæviente bello Peloponeſiaco, ante PLATONEM, a quo ſæpe cum merita laude citatur. Lariſſæ obiiſſe SUIDAS auctor eſt (*l*). Dormitorium tamen & muſeum in inſ. Co oſtendi nuperi teſtes ſunt (*m*).

Tabulis votivis in templo Coo & Cnidio ſuſpenſis multa debuiſſe, antiqui ſunt auctores, etſi Aſclepiadarum inventa noſter potuit a parentibus & avis habuiſſe. Patris diſcipulus fuit (*n*). PRODICO (*o*) etiam uſum eſſe præceptore legas, & Rhetore GORGIA fratre HERODICI, & HERACLITO, cujus dogmata ſit ſecutus, SCHULZIO auctore & FABRICIO, & GUNDLINGIO, ut qui aquam & ignem, duo principia HERACLITI, admiſerit non DEMOCRITI atomos.

Calumniæ ANDREÆ parum tribuas, qui HIPPOCRATEM ob odium inflammatæ & conpilatæ (*p*) Bibliothecæ Cnidiæ patriam reliquiſſe criminatur. Summa enim exiſtimatio, qua fuit apud PLATONEM, paulo HIPPOCRATE juniorem, non ſinit ejuſmodi opprobria de HIPPOCRATE, vel conjectura admittere.

Famam inter omnes medicos maximam conſecutus eſt, non apud medicos ſolos, ſed apud Juris Conſultos, qui fere ad HIPPOCRATIS placita ſuas leges reformarunt. Honores etiam ei a morte ſummi ſunt habiti (*q*). Vulgo HIPPOCRATIS ſtatuæ dedicatæ exſtabant. Ejuſmodi ſtatuæ, miracula patrantis, LUCIANUS

(c) GAL. *ther. ad Piſ.*
(c*) SORANUS, PLINIUS VII. c. 37. VARRO *ruſt.* I. 4.
(d) L. II.
(e) *Parere* I. p. 251.
(h) SORAN. *vit.*
(i) SORAN.
(l) II. p. 145.
(m) PERRY *voyag.* p. 1180.
(n) SORANUS.
(o) SUIDAS II. p. 144.
(p) SORAN. in *vit.* Inſulam Coam nominat J. TZETZES, & libros ibi incendiſſe vitio dat, & fere ſimilia VARRO habet, apud PLINIUM L. XXIX. c. I.
(q) SORAN.

NUS in mendace meminit. Methodici soli, ut in CÆLIO dicemus, ejus auctoritatem parvi fecerunt.

Medicinam a philosophia primus separavit (*r*), ut nempe hypothesi & mechanica explicatione eventuum, & remotis caussis indagandis, cautus abstineret. Eam ob summi viri modestiam multa scripta rejicias, quæ olim ei tributa in hypothesibus & opinionibus versantur. Dictio ei gravis, difficilis, abrupta, obscura, absque fastu aut commendatione sui, ut nullos malos successus dissimulet. Obscuritatem in HIPPOCRATIS historia auget confusio scriptorum verorum cum suspectis. Plurima enim ad gesta viri ex manifesto spuriis epistolis, & aliis operibus, translata sunt. Ad Scepticos refert, quod ambigue sit locutus, LAERTIUS.

Universum artis ambitum calluit, chirurgus idem & clinicus (*s*).

§. XVII. SCRIPTA GENUINA.

Non quidem promitto, hunc selectum absque errore fore, curabo tamen, ut primum locum indubitatis operibus HIPPOCRATIS dem, deinde ex ordine iis, quorum minor est fides.

Præcipuum ad historiam morborum opus fuerit *Epidemicorum* L. I. & III., genuinum & castissimum opus, quod GALENUS ante *prognostica* & *aphorismos* scriptum putat (*a*).

In I. libro *Epidemicorum* trium annorum *constitutiones & tempestates* traduntur, quales in THASO noster eas observaverat, indeque ortos populares duorum annorum morbos, in quorum annorum altero febres remittentes dominatæ sunt, tritæophuyæ, in quibus urinæ stranguriosæ salubres erant, tum hæmorrhagiæ narium & dysenteriæ: in altero crebræ febres ardentes, in quibus eadem fere, quæ in tritæophyis, excretiones feliciter cedebant. Progressus & eventus morbi, signa salutaria & funesta, HIPPOCRATES simpliciter & accurate enumeravit; medicamenta adeo parce, ut multa omisisse, & potissimum necessariam venæ sectionem, GALENUS suspicatus sit (*b*), deinde FREINDIUS. Ægroti quatuordecim, eventus plerumque funesti, tamen ut sudor (*c*) nonnunquam saluti fuerit, & femina gravida edito partu, lente quidem, mortem evaserit. Frequentes istas mortes BERNARDINUS GENGA aspero sermone optimo seni objicit, ut neminem Romæ toleratum iri ajat, qui ea infelicitate medicinam fecerit. Verum, qui occasionem dedit calumniæ, candor apud veros medicos omni ævo HIPPOCRATI summo decori fuit. In solis Epidemicis nomina ægrorum addit, jam GALENO adnotante.

Liber III. Epidemicorum manifesto cum Primo continuabatur, ejusque primi

(r) Mireris adeo, GALENUM scribere, rectam viam in philosophia HIPPOCRATEM aperuisse, ARISTOTELEM perfecisse, & THEOPHRASTUM *meth. med.* II. p. 27.
(s) GALEN *Thrasybul.*
(a) *de dieb. decret.* L. I. *diff. respir. diff.*
(b) in *progn.* L. III. 1.
(c) FREIND. *Comm.* I.

mi duodecim ægroti pertinebant ad posteriorem statum libri Primi. Posterior status non est pestis bubonacea aut carbunculosa, sed status, in quo omnes morbi valde periculosi & funesti eveniebant, ut etiam artus in febribus integri delaberentur. Tussis, angina funesta, crebræ pleuritides, tabes frequentes & fere lethales hic occurrunt. Abscessus circa sedem salutariter per urinam judicatus fuit. Siphilidem nescio quis in hoc libro descriptam fuisse dicit, utique nimius.

Denuum omitti nequit, veterem esse famam, librum III. EPIDEMICORUM falsis laciniis adsutis temeratum fuisse a MEMNONE (*d*) Pamphylio, ex secta Cleophantina, qui & notas adjecit (*e*). Alii incerto auctori tribuunt (*f*). Et falsa aliqua adjecta fuisse ipse GALENUS auctor est.

Editiones horum Epidemicorum pauciores sunt, quam merebantur.

Codex MS. libri I. est in *Bibl. Medicea* (*g*).

Libri III. in B. D. MARCI Veneta.

Liber I. & III. fere conjuncti prodierunt.

Versi ab HERMANNO CRUSERIO cum L. VI. & CRUSERII *Commentariis* Parif. 1534. fol. MAITT. Venet. 1538. 16. RAST. Basil. 1570. 8. LIND. cum GALENI *Commentariis*, qui in eum librum exstant. De iis metaphrasticis commentariis dicemus cum GALENO.

Popularium L. I. III. & VI. *interprete* VASSÆO Lion 1550. 12. Parif. 1557. 12. TR. cum GALENI pariter *commentariis*.

In CHARTERIANA editione nullas notulas accessisse, neque varias lectiones, FREINDIUS queritur.

Commentariorum GALENI in L. I. & III. codex græcus est in B. R. Par. n. 2174.

Pars ejus commentarii græce in B. R. P. n. 2165.

Alius Arabicus codex exstat in Scorialensi Bibliotheca, tres nempe in primum librum commentarii, tres in tertium (*h*).

In L. I. erant commentarii ZEUXIDIS, in quibus de notis egit, a MEMNONE PAMPHILIO adscriptis (*i*).

HENRICI COPE *demonstratio prognosticorum* in L. I. & III. *Epidemicorum* Dublin 1736. 8. *. Jena 1772. 8. *.

Prognosticon Græce & Latine, cum ægrotorum historiis pariter utraque lingua editis conparat, ut ostendat, eventus ejusmodi fuisse, quales ex legibus HIPPOCRATICIS exspectare oportebat. Una HIPPOCRATES passim adversus GALENUM

(d) DIOSCORIDES apud GALEN. *Ep.* III. *Comm.* III. GALEN. ib.
(e) GALEN. ib.
(f) ib.
(g) BANDINI III. p. 46.
(h) CASIRI p. 250.
(i) GAL. *Comm.* II.

NUM defenditur. Diem XXI. pariter criticum esse. In epidemicis nullum esse pestis vestigium.

BENEDICTI VICTORII in HIPP. *prognostica comm.* Florent. 1551. fol. HOTTON.

H. CARDANI *comm. in Hipp. Epidem. ægrotos* XXII. Rom. 1574. f. LIND. Basil. 1582. 8. & in *Oper. omn* T. IX. Lion 1663. f. BB.

FRANCISCI VALLESII *Comm. in l. de morbis popularibus* Madrit. 1577. f. Colon. 1588. f. PLATN. Turin 1589. 8. Neapoli 1621. f. FALC. 1625. f. VATER. Aureliani 1654. vel 1655. fol. LIND. Paris. 1664. fol. HOUSS. Paraphrasticus.

H. MERCURIALIS *prælect. Pisanæ in Epidemicos* HIPP. Venet. 1597. fol. *. nempe in 42. historias ægrorum. Ex genio seculi.

HIPPOCRATES *de morbis popularibus* Venet. 1621. 4. LIND. Lutet. 1594. 4. alii 1591.

PETRI MICHAELIS de HEREDIA *commentaria in Hipp. de morbis popularibus* Lugdun. 1655. f. SEG. 1688. fol. qui secundus operum tomus est.

FRANCISCI PHRYGII *comm. in historias epidemicas* Lion 1644. vel 1643. 4.

HIPP. *Epidemialium observationum* P. I. *quatuor contenta languentibus cum commentt.* MARII ZUCCARI Venet. 1621. BUR. TR.

In L. I. ANDREÆ PICQUER *commentarii critici* Madrit. 1760. 4. *.

In *sectionem III. Libri I. explicationes* J. B. MONTANI. Venet. 1544. 8. RIV.

Principium Commentarii GALENI in L. I. interprete NICOLAO MACCHELLO Lion 1556. 8.

GEORGIUS FRIDERICUS LAURENTIUS *de notis* HIPPOCRATIS *in historiis epidemicis repertis & repurgatis cum adnotationibus paradoxis quas auctori extorsit* DIETERICUS Lubec. 1666. 4. PL.

Cum FREINDII *commentariis* græce & latine Londen 1717. 4.

Deinde DAN. WILH. TRILLER edidit Rudolfstadii 1720. 8. * *epistolam medico criticam* ad J. FREIND *super* I. & III. *Epid. nuper ab eo editis.* HIPPOCRATEM Attico suo sermoni multa Dorica miscuisse. Passim lectionem emendat. HIPPOCRATEM pulsum non undique neglexisse monet, & sudorem etiam civisse. Obiter tamen de pulsu cogitasse, neque esse persecutum GALENUS (k), auctor erat.

Respondit TRILLERO J. KING in *epistola ad* J. FREIND, *in qua* D. W. TRILLER *Epistola critica super I. & III epidem. a viro ornatiss. edita ad examen revocavit* Cambridge 1722. 8. Sudorem, sed externis medicamentis movisse (l).

(k) *Crit.* L. III. add. *decret. Hipp. & Plat.* VI. c. 1.
(l) BARKER p. 114. &c.

Gallice a DES MARS *avec les commentaires de* GALIEN, *des reflexions sur les constitutions epidemiques, suivies des 42. histoires rapportées par cet ancien medecin* Paris 1768. 12. *. Quatuor constitutiones epidemicas ab HIPPOCRATE describi, quarum quævis quatuor ad minimum sit annorum. Non a sola intemperie cæli constitutionem epidemicam produci, nisi priora tempora corpora ad certum febris genus disposueriut. Ægrotos 42. ab istis constitutionibus diversos esse.

Prognosticon ex primariis pariter HIPPOCRATIS (*m*) operibus, dignum gravitate & accurata adnotatioue, qua summus vir excelluit. Signa omnium morborum bono ordine enumerat, sumta ex vultu, oculis, labiis: ex decubitu, ulceribus, jectigatione, gestu, respiratione: ex sudore, præcordiis, eorumque & ventris tumore. Inde de suppuratione, de signis ex viribus, ex somno, frigore, calore, corpore levi, gravi, unguibus; ex alvi egestionibus, vomitu, sputo, narium hæmorrhagia, ex pulsu parcissime. Urinæ plurimum tribuit. Qui suppurati usti perierint, qui servati sint. Porro historiæ morborum: signa hydropis in morbo acuto nati, duplicis, semper periculosi; empyematis ex morbo acuto nati, parotidum, paraphrenitidis, inflammatæ vesicæ, doloris capitis, anginæ; de febrium exitu, capitis & aurium doloribus, uvulæ tumore. Anginæ pessimæ, quarum nulla externa signa adparent.

Certus suæ veracitatis HIPPOCRATES (*n*) demum adfirmat, sua præsagia in omni regione pariter vera esse, & nihilo minus in Scythia vera, quam in Græcia. Demum & in iis morbis valere, qui iisdem diebus judicantur, etsi non nominati sint. Epidemias & tempestatum constitutiones jubet observare. De siphilide nihil.

Cum aphorismis Prognosticon fere conjungitur, etiam in MS. codicibus, ut pariter pro HIPPOCRATIS certissime, sed senioris (*o*) opere habeantur. Nulla in prognostico nomina esse GALENUS observat.

Sæpissime excusum fuit, & codices MS. frequentes (*p*) supersunt. Primum absque commentario.

Codices in B. LAUDIANA cum aphorismis *Codic. Britt.* n. 1257, 1355. 1013. Perinde in *Eccl. Wigorniensi* n. 760. in *Coll. Mertoniensi* n. 687, 688 & 689, hic cum GALENI *Commentariis.*

In *Bibl. publ. Cantabr.* cum *Commentar.* GAL. n. 2329.

In BODLEYANA n. 2753. MONTFAUCON p. 653.

In B. CAIO GONVIL. cum *Comm.* GAL. n. 954.

In *B. Coll. Trinitatis Dublinensi* n. 502.

In *B. Colleg. Nov. Oxoniensis* n. 1134. cum Aphorismis, & Commentt. GALENI, latine.

In

(m) habet SUIDAS II. p. 145.
(n) Conf. GAL. *Comm.* III. *in Epid.* III.
(o) GALEN *Comm.* I. *in* I. *progn.*
(p) *de cry.* L. I.

In Aula PEMBROKIANA cum iisdem GALENI commentariis n. 2055.

Sic in *Domo S. Petri* Cantabrigiæ n. 1866. in B. *Ashmoleana* 7751.

In *Vindobonensi* Græce LAMBEC. VI. 194.

In B. R. Par. n. 1884. 2141. 2142. 2143. 2144. 2545. græce cum commentariis GALENI. Sic 2168. tum 2146. 2219. 2229. 2256. manu DEMETRII PEPAGOMENI. Porro 2269. 2266.

Græci codices in B. Medicea BANDIN. III. p. 44 99. 144.

Latini codices in B. R. Par. n. 6848. 6871. 7870. 6860. 6859. 6868. 7029. 7030. 7102. 7099. 7124. 6846. 6860.

In *B. Scorialensi* BUSCHING *mag.* T. V.

In B. S. EBRULPHI MONTFAUC. In Div. *Benigniana* ID. in B. D. MARCI. In *Cathedrali Metensi* latine cum comment. MONTF. In B. M. CASSINI MONTF. n. 222.

Græce & Latine cum versione interlineari in *B. Reg. Angl.* CASHLEY.

Arabice in *Scorialensi* CASIRI n. DCCCLII, vertente HONAIN f. ISAACI & in B R. P. 1040.

Sectio I. in B. CAI. GONVIL. n. 948. & in B. MERTON n. 722.

Ex *hippocratis prognosticis* aliqua B. *Taurin.* I. p. 249.

Editiones exstant Græcæ Basil. 1536. 8. BB. c. præf. ALB. TORINI.

Græca prognostica Paris. 1557. 12. TR. cum *prorrheticis* ut videtur.

Græce & latine LAURENTIO LAURENTIANO interprete Paris. 1543. 8. *: porro Paris. 1557. 8. MEAD. ap. MORELL. Paris. 1631. 12. ut lego.

Tum edente BARTHOLOMÆO HORN Stralsund 1645. 8. & in HENRICI COPE demonstratione quam dixi.

Græce latine & Hispanice auctore ANDREA PICQUER Madrit. 1757. 4. *.

Latine in *Artisella* Venet. 1483. 4. 1485. 4. 1493. 1500. 1515. 1527. 8. *. Bonon. 1489. 4. Latine cum variis aliis Lion 1505. 8. GUNZ 1501. 8. ID. Latine Bonon 4. absque anno, cum Aphorismis J. DAMASCENI & RAZEI GUNZ.

Latine cum præfatione J. JACOBI de SABIIS Bonon. 1526. 4. TR.

Latine cum aliis nonnullis FABIO CALVO *interprete* Rom. 1527. 12.

GUIL. COPO interprete Paris. 1510. 8. TR. 1543. 8. Lion 1525. 12. 1552. 12. TR. Vicent. 1611. 16. * præfante FRANCISCO LENIO.

Venet. 1547. 12. 1620. 12. TR.

THOMÆ MOUFFET studio Francof. 1588. 8.

Ex editione RABELÆSII Lion 1543. 8. & 12. MEAD. & 1545. 8. MEAD.

CHRISTOPHORI a VEGA versio Salamanticæ 1552. 8. &c.

Latine, ut puto, cura J. OBSOPOEI Francof. 1587. 16.

Paraphrastica versio J. HEURNII Leid. 1597.4. 1683. 4. *.

Latine porro Amsterd. 1755. 16. Basil. 1748. 8. (*a*).

Latine FRANC. OCLERII cura Venet. 1620. 12. Wien 1726. 8. ZOCH.

Præsagia in morbis acutis ap. H. STEPHANUM 1512. ita lego MAITT.

Gallice *le livre des presaiges traduit par* PIERRE VERNEY Lyon 1542. 8. RAST.

Commentariorum GALENI L. III. codices sunt græci quidem in B. R. P. n. 2168. 2266. 2257. tum in B. D.* MARCI & in B. Medicea Plut. LXXIV. & apud BANDINIUM III. p. 94.

In CAIO GONVILL. codex *latinus* n. 954.

Commentarius nescio an GALENI, Græcus, in Medicea Plut. LXXIV.

Ex GALENO excerpti Commentarii latini in B. R. P. n. 6860. & Græce in *Medicea*.

Commentarii PETRI HISPANI B. R. P. n. 6956.

Commentarii isti GALENI cum GALENI fere operibus editi sunt ut 1532. fol. & seorsim Paris. 1527. fol. BB. cum expositione PHILOTHEI, LAURENTIANO interprete Paris. 1543. 8. *. 1526. 8. HOUSS. & J. VASSÆO interprete Paris. 1535. fol. HOUSS. GORRÆO interprete Lion 1552. 16. TR. HOUSSET, lego etiam Lion 1552. 12. Aphorismis in ordinem redactis, & cum commentario Galeni.

CHRISTOPHORI a VEGA versio *cum expositionibus & adnotationibus in* GAL. *Commentarium* prodiit Salamanticæ 1552. fol. Lugd. 1551. fol. B. Tig. 1626. fol.

Ex versione HENRICI BLACVODEI Paris. 1625.

Sed etiam HEROPHILI liber erat ad HIPP. prognostica (*b*).

Commentarii Arabici MOHADEB EDDINI ABDELRAHIM f. ALI sunt in B. R. P. n. 1040.

Glossæ super prognostica CASHLEY p. 206. in B. R. P. n. 7102.

Glossulæ GERARDI Carmonensis B. R. P. n. 6859.

Anonymi Commentt. in B. R. Par. n. 6870.

Alius in *B. Bern.* alius in *B. Cathedr. Met.* MONTF.

BARTHOLOMEI de BURGIS a SYMPHORIANO CAMPEGIO dictus comm.

Commentarii latini Venet. 1493. BODLEY.

THADDÆI *expositio in divinum librum prognosticorum* Venet. 1527. f. BB.

CARDANI

(a) Et hic & alias in *linguis* facile mihi accidit ut peccem, cum editiones recensere cogar, quas non coram habeo.

(b) CÆL. *chron.* IV. c. 8.

CARDANI *Commentarii* Basil. 1562. fol. TREW. RIV.

Paraphrastica versio & *breves notæ* J. HEURNII Leid. 1597. 4. 1605. 8. & in operibus.

BENEDICTI VICTORII *Comm. in Prognostica* Florent. 1551. fol. TREW.

Ad Prognosticon latina-paraphrasis ad mentem GALENI, P. BLONDELLI, CALEXII Juliodorensis Lutet. 1575. 4. MAITT. ASTRUC gr. lat.

HENRICI a CUELLAR *Comm. in Hipp. Prognosticon* Conimbricæ 1543. 1582. f. LIND.

J. BRAVO *Commentarii* Salamantic. 1553. 8.

PETRI BLONDEL *latina ecphrasis* Paris. 1575. 4. TR.

JOH. MOLPOEI *tabulæ quæ libros III. de prognosticis complectuntur* Paris. 1567. 4.

ANDREÆ EGLINGER *poëtica paraphrasis* Frf. 1579. 8. RIV.

J. BUTINI *Comment.* Lion 1550. 12. TR. Aureliopoli 1625. 4. cum ipso opere.

RODERICI a FONSECA *commentt.* Patav. 1597. 4.

BARTHOLOMÆI HORN *Commentarii* Stralsund 1645. 8. PLATNER.

JAC. ANTONII PHRYGII *Commentarii* 1608. 8. SMITH.

ANTONII LOPI *breves adnotationes* Madrit. 1596. 4.

FRANCISCI VALLES in I. *prænotion. Comm.* III. Colon. 1589. fol. Paris. 1664. fol.

HIER. MERCURIALIS *Prælectiones Pisanæ* Venet. 1597. fol. (c) Francf. 1602. fol. FALC.

JAC. LAVELLII *Comm. in L. I. prognosticorum Hipp.* Venet. 1602. 4. BUR.

CAROLI VALLESII de BOURGDIEU *aphorismi prognostici in febribus acutis commentariis illustrati* Rom. 1659. f. huc puto pertinent.

In Præsagior. T. I. *Commentarius cum Aphorismis* ANDREA PASTA auctore Bergam. 1762. 4. *.

CAR. SPONII *Sibylla Medica* Hipp. *Lib. prognosticum heroico carmine exprimens* Lion 1666. 4. FALC.

HONORATI BICAISSE *synexis Prænotionum* Lond. 1659. 24. Genev. 1660. 12. LIND.

J. LANGE *de facie Hippocratica ad I. prænot.* 212. Lips. 1651. 4. PL.

AD. VORST περι τυ θειυ, f. *de divino in morbis quod Hipp. in Prognosticis observare medicum jussit.* Leid. 1654. 4. PL.

G. W. WEDEL *de morbo crasso Hipp.* L. II. c. 42. Jen. 1688. 4. PL.

(c) p. 33.

Ej. *progr. de morbo phœniceo Hipp.* L. II. c. 49. Jen. 1702. 4

Codex MS. Commentariorum in Prognoftica VINCENTII MICHAELIS GIL Valentini MS. exftat C. de V.

Sæpiffime cum prognoftico communi titulo librorum III. *prænotionum* conjunguntur libri duo *Prorrheticorum* (d) f. *Prædictionum.* Verum eos libros neceffe eft feparare, quorum prior, ut fuo loco dicemus, manifefto fpurius fit (e), fecundus HIPPOCRATE dignus & genuinus. Gravis ejus eft & modefta dictio, ordo methodicus. Vanitatem præfagiorum primum notat, quæ nonnulli ejus ævi medici fibi permittebant (f). Prædictiones hominum fanorum defumit ex egeftis, alvi excrementis, refpiratione. De morbis porro prædictionum fontes repetit in hydrope, phthifi, empyis, podagricis, morbo facro, ulceribus, vulneribus, primum in univerfum, deinde in malis capitis, cubiti, medullæ fpinalis. Angina fanguinea; oculorum morbi, dyfenteria, lienteria, diarrhœa, conceptio facilis, difficilis, cephalalgia, chlorofis, nyctalopia, hæmorrhagia narium, lien magnus fcorbuto vicinum malum, dolor ifchiadicus, lepra, lichen, leuce. Eventus ubique præcipui cum fuis fignis recenfet.

Sufpiceris conjunctos effe libros Prædictionum, cum libro prognofticorum, quoties plurali numero *prænotiones* dicuntur. Ejusmodi codices funt in B. R. P. n. 2140. 2253. 2545. 2141. 2140. 2030. 2143. 2144. 2266. tum in B. MEDIC. PLUT. XXV. p. 45. 142. 144. forte in pluribus eorum codicum quos recenfui p. 35. & quorum titulus in catalogis *Prognoftica* infcribitur.

Certius videntur huc referri debere *prædictionum* L. IV. B. R. Par. n. 2140. (g) L. III. ib. 2269.

L. III. IV. prognofticorum. BUSCHING B. *Scorial.*

L. III. prognofticorum pofteriores in B. D. MARCI.

Comm. GALENI in progn. fi huc faciunt BANDINI III. p. 94.

Arabice CASIRI n. DCCCLII. B. R. Par. 2269.

Græce Bafil. 1536. 8. BB. curante ALBINO TORINO.

Gr. latine *prorrhetica* Parif. 1557. 8. MEAD.

Ex verfione LAURENTII LAURENTIANI Parif. 1520. 8. 1543. 8. *. cum GALENI comm.

Cura J. HEURNII Leid. 1597. 4.

Ex verfione VASSÆI cum GAL. interpretatione Venet. 1537. 16. fi huc facit RAST.

Latine Parif. 1512. 4. MAITT. ut puto Bonon. 1526. 4. ut puto cum J. JAC. SAVII præfatione TR. & abfque anno GUNZ.

Latine

(d) *Præfagia* GALEN. *Comm.* III. *Epid.* I. SUIDAS II. p. 145.
(e) GALEN. *Comm.* I.
(f) *Prædict.*
(g) Si huc pertinet, non funt hujus loci prognoftica, quæ eodem loco nominantur.

Latine cum JOHANNITIO & aliis Lion 1505. 8. 1507. 8.

Lib. *Præsagiorum* G. COPI Parif. 1510. 8. Lion 1543. 8.*. 1552. 16. TR.

Ex *recognitione* RABELÆSII Lion 1543. 1545. 12. GUNZ.

Prorrheticor L. II. OBSOPOEI Francof. 1587. 16.

HIPPOCRATIS *prognoftica*, J. BUTINO interprete Parif. 1540. 12. TR. Aureliopoli 1625. 8. nifi funt Comm. & cura C. a VEGA Lion 1626. fol.

Lego prodiiffe Venet. 1537. 12. 1620. 12. TR. cum tres fint libri.

HIPP. *prognofticorum liber textus medicus Hippocratis* BARTHOLOMÆI HORN Stralf. 1645. 8. fi huc facit B.

Tum FRANC. OCLERII Venet. 1620. 12. Wien 1726. 12. cum Aphorifmis.

L. III. *præfagiorum* cum Comm. ANDR. PASTA Bergam. 1762. 24. * qui melioris notæ funt.

Porro Bafil. 1748. 8. cum aliis opp. HIPP.

Prognoftica Amfterd. 1755. 16. B. Exftat in MACKIANIS.

Gallice *les 2. livres des prefages d'Hippocrate* Lion 1552.

Les livres des prédictions traduit par PIERRE VERNET Lion 1537. 8. RAST.

In *Prorrhetica* f. Prædictiones exftant, aut certe fcripta fuerunt, HEROPHILI Commentarii (*i*), tum

GUIL. CARMONENSIS *Gloffulæ* (fi prognofticorum vox eo pertinet) B. R. *Par.* n. 6859. Sic MOHABEDDINI *Comm.* Sic J. BUTINI Aureliopoli 1625. 8. & H. CARDANI Bafil. 1568. fol.

Latina Ecphrafis P. BLONDELLI Parif. 1575. 4. TR.

THOMÆ ERASTI in *fecundum l. Prognofticorum comm.* huc fecerit Francof. 1590. fol. L.

J. MOLPOEI *tabella* (cum tres libellos prognofticorum complectantur) Parif. 1563. 4.

§. XVIII. APHORISMI.

Hic *aphorifmorum* liber pro præcipuo opere inter HIPPOCRATICA (*a*) omni tempore habitus eft, ut ex eo & ex præfagiis GALENUS magnum HIPPOCRATEM diftinxerit, qui HERACLIDE natus fuit. Neque alius eft liber inter medicos, qui frequentius recufus numerofiores nactus fit commentatores. Brevitas, gravitas,

(h) Linguam ignoro & in ea ne peccem hic & alib. male metuo.
(i) CÆL. *Chron.* IV c. 8
(a) *Comm* III. *in Epid.* SUIDAS II. p. 145. Habet PALLADIUS. CÆLIUS *acut.* II. c. 10. Genuinum effe HIPPOCRATIS opus RUFO, SABINO, SORANO PELOPE auctoribus LAMBEC. VI. p. 86.

vitas, ſententioſa dictio ſenem decet, ut GALENUS nunc HIPPOCRATEM conſideratiorem poſt Epidemica aphoriſmos ſcripſiſſe dixerit (*b*).

In re non minimi momenti liceat homini libero in libera civitate ſuam ſententiam dicere, non novam, ſed diſſimulatam, cum contra tantam auctoritatum vim vix quiſquam auſus ſit vitia aphoriſmorum tangere. Ea liberius tango, quod videantur corrupti potius codicis quam auctoris eſſe menda, adeo manifeſto multa repetuntur, aliqua ſibi repugnant, plurima omni vero carent fundamento. Spuria aliqua admiſceri dudum (*c*) eſt adnotatum, ut etiam in propriam ſectionem a nonnullis editoribus conjecta fuerint. Sed etiam alia admiſcentur nihilo firmiora per ſeptem ſectiones diſperſa, quorum infirmiſſima ſunt, quæ ad phyſiologiam ſpectant, neque ſatis firma, quæ de ſignis conceptus, fecunditatis, abortus ex venæ ſectione metuendi, certa nonnullorum vulnerum ad mortem potentia dicuntur. Meliora, ut æquum erat ſperare, ſunt, quæ ad ſigna & curationem acutorum morborum pertinent. Quæ bona, ea optima ſunt, plurimarum nempe adnotationum in longa vita magna animi cum adtentione natorum, in unam legem collecta corollaria. Subtilitatis nimium paſſim adgnoſcas, potiſſimum in diebus criticis, eorumque certo numero, & ad mortem aut convaleſcentiam poteſtate. Sed multa evidenter nimia ſunt, & per inductionem parum plenam nata.

Ordo aliquis eſt, etſi aliena aliqua admiſcentur. In S. I. de ſanorum hominum victu agitur. In hac & 2. 3. ſectione de criſibus. Sect. II. de victu ægrotorum. Tertia de ætatibus & anni temporibus morbiſque utriſque congruis: de humoribus: multum vero tempeſtati tribuitur. Quarta de purgatione, ſignis & præſagiis morborum: Sudores etiam critici. In hac ſectione in quarta & ſexta de abſceſſibus. Quinta de muliebribus, graviditate, mola. In VI. ſi uſtis aqua ſubito omnis effluxerit mortem conſequi. Sexta & ſeptima de ſignis & præſagiis ex urina ſumtis exque dejectionibus. De hepate ſuppurato, & felici ſigno puris albi liquidi.

Editionum inmenſa vis eſt, tum codicum MS. Græci exſtant in B. D. MARCI *Veneta*, in B MEDIC. bis PLUT. LXXIII. LXXXVI. In B. R. Par. n. 1848. 1883. 2141. 2145. 2142. 2143. 2144. 2146. 2149. 2219. 2254. 2250. 2256. 2257. 2259. 2260. 2268. 2545.

In B. Vindobonenſi L. VI. p. 85. 86. 89. 94. 122. 129. 144.

In codice p. 86. præfatio adfuit, quæ in editis deficit.

In B. *Scorialenſi* BUSCHING. *Magaz.* T. V. & MONTF. bis.

In B. Præſidis de MESME MONTFAUCON.

In BIBL. J. G. PELISSERII IB. lingua non addita: ſuſpicor vero græcum eſſe cod.

In Muſæo J. PHIL. THOMASINI MONTFAUCON.

In Bibl. ut puto, UFFENBACHIANA.

In

(b) *dier. decret.* L. I.
(c) GALEN. *Comm.* IV. in l. *de victu acut.* in Aphor. VII. n. 78.

In B. M. CASSINI MONTFAUCON I. p. 222.

In B. S. JOHANNIS PATAVINA ID. p. 485.

Latine in B. R. Par. n. 6845. 6846. 6860. 6868. 6869. 6870. 6871. 6995. 7021. 7029. 7027. 7030. 7030. A. 7038 7C99. 7102. 7124.

In B. LAUDIANA *Cod. Brit.* n. 1013. 1252. 1355. In Mertoniensi, n. 687. 688. 689. 722. In Wigorniensi n. 768. In B. S. *Trinit. Dublin.* n. 502. In B. S. Petr. *Cantabr.* n. 1866. In aula *Pembrokiana* n. 2055. In B. *Norfolk* n. 3189. In B. Coll. nov. *Oxon.* n. 1130. 134. In B. CAI. GONV. n. 962. In B. BURSCOUGH n. 7671. si integrum est opus.

Latine, ut puto, in B. BODLEY. n. 7753. MONTF. p 653. B. CAI. GONV. n. 948. hoc incertius. In DUNELMENSI ECCL. n. 356. In B. S. EBRULPHI DIVIO BENIGNINA MONTFAUC.

Arabice vertente HONAIN CASIRI n. DCCCLII. DCCLXXXV. in B. R. Par. n. 1040. Conf. HERBELOT. Vertente ABDALRAHAMAN BEN ALI, BEN ABISADIK in B. R. P. n. 1096. 1041. HERBELOT. ib. Arabice etiam CASIRI n. DCCLXXXVI. DCCLXXXVII.

Hebraice in B. TAURINENSI I. p. 18. vertente NATHAN HANACRI: In B. VINDOB. p. 182. 184. In B. R. P. n. 401. 395. ad versionem HONAINI n. 396. Ex versione MOSIS EBN HALLOHIN B. Leid. Ex versione R. JOSEPHI SALOMON WOLF.

Imperfecti codices. Liber I. græce in *B. Brit.* n. 224. Sectio I. in *Medicea* BANDIN. III. p. 49. 122.

Fragmenta latina in B. R. P. n. 7100.

Nunc editiones variæ sequuntur, quas lubenter vellem secundum linguas distinguere, quibus prodierunt; vereor tamen, ut errores aliquos effugere potuerim.

Ergo Græce recognoscente RUTGERO RESCIO Lovan 1533. 8. TR. Lion ap. GRYPH 1543. 8. ASKEW. Cum variis libellis ex recognitione RABELÆSII Lion 1543. 12. GUNZ. & 1545. 12. GUNZ. Francofurti 1545. 12. PL. cum sexto *epidemicor.* Græce cum aliis Paris. 1557. 12. Cum præf. I. CORNARI Hagenau GUNZ.

Græce & latine ex versione N. LEONICENI, cura J. DAVIONI Paris. 1542. 8. *. cum comm. GALENI. Lion 1668. 12.

Gr. lat. cum Comm. L. FUCHSII Basil. 1544. 4. *. Paris. 1545. 8. ASKEW.

Gr. & latin. cum Comm. J. CONR. DIETRICH Giess. 1556. 4. FABR.

Apud MORELLUM Paris. 1557. 12. ASK.

Cum comm. H. CARDANI Basil. 1564. fol. Patav. 1653. 4. *.

Gr. & latin. ex nova CLAUDII CAMPENSII interpretatione Lugd. 1579. 8. PLATN.

Porro Francof. 1587. 16. nonnullis a J. OPSOPOEO additis FALC.

Gr. lat. porro GUIL. PLANTIO interprete Parif. 1621. 12. FALC. Genev. 1580. 16. BUR. An & Genevæ 1595. 12. num potius latine?

Edente J. BUTINO Lion 1580. 12. FALC. de quo dicam.

Ex recenfione PAULI OFFREDI Romæ 1606. 12. Genevæ 1606. 12. *.

A THOMA MAGISTRO editi Parif. 1613. 8. ASK.

Ex recognitione J. OBSOPOEI per AD. VORST Leid. 1628. 32. HORST. & alia editio abfque anno LIND.

Cum Comm. J. HOLLERII Genev. 1620. 8. *. 1646. 8. FALC.

Græce & latine ex interpret. AN. FOESII & G. PLANTII Leid. 1633. 12. *.

Gr. lat. per Ger. DENISOT Parif. 1634. 8. FALC. verfibus redd.

Græce & latine verfu redditus cum Comment. a GUIL. ODRY Parifiis 1634. 12.

Verfibus græcis & latinis ab ANT. HOMMERIO Parif. 1640. 12. BUR.

Ex ed. I. HEURNII Leid. 1601. 12. PL. 1607. 16. 1609. 12. BB. 1623. 12. 1627. 12. FALC. & in operib. tum Amfterd. 1688. 12. *. Jen. 1690. 8. plerumque cum notis HEURNII.

Iterum gr. lat. Cantabrig. 1633. 8. cum variis additionibus & Græca verfione metrica FABRI & WINTERTONI. MEAD.

Gr. lat. a TOBIA KNOBLOCH Norib. 1641. 8. RIV.

Gr. lat. Leid. 1638. 12.

Gr. lat. accurante LUCA VERHOOFD Leid. 1675. 32. BUR.

Gr. lat. cum metrica paraphrafi van POORSTII Traject. 1687. 24. lego & 1657. 24.

Cura THEOD. JANSON ab ALMELOVEEN Amfterd. 1685. BUR. additis fententiis CELSI & aliorum, Amfterd. 1685. 12. HUTH. Leid. 1732. 16. Argent. 1756. 12. Lipf. 1756. 12. TR.

Cura MARTINI LISTER Lond. 1703. 8. * non nimis accurate.

Gr. lat. ad mentem HIPPOCRATIS expofiti a PHILIPPO HECQUET Parif. 1724. 12. 2. vol. BUR.

Gr. & lat. Bafil. 1748. 8. Glafgow 1748. 18. & 1749.

Ex

Ex recensione ALMELOVEENII cum indice LUD. VERHOOFDII & notulis ANNÆ CAROLI LORRY Paris. 1759. 18.

Adnotationibus variorum illustratos aphorismos digessit J. CHR. RIEGER Haag 1767. 8. 2. vol. ex versione FOESII, sed reformata.

Latine CONSTANTINO Monacho interprete Venet. 1495. fol. MAITT.

In ARTICELLA Venet. 1483. 4. 1485. 1500. &c. Lion 1515. 8. TR. 1519. 8. THOMAS. 1527. 4. * in qua editione quatuor omnino versiones exstant CONSTANTINI, LEONICENI, LAURENTIANI & T. GAZÆ.

Antiqua versio & nova TH. GAZÆ in collectione ANTONII RUSTICI PLACENTINI Venet. 1507. 8. GUNZ. Venet. 1493. 12. MAITT.

Ex versione THEODORI GAZÆ Lion 1505. 8. GUNZ.

LAUR. LAURENTIANO interprete Florent. 1494. 4. Erfurt 1523. 4. RIV.

Cum interpretatione antiqua tum cum LEONICENI versione Ferrar. 1509. f.

Ex enarratione J. AGRICOLÆ Ingolstatt 1537. 4. PL. Si latina est editio, ut puto.

Interprete N. LEONICENO Par. 1524. 12. TR. 1526. 12. 1532. RIV. Lion 1581. 12. & cum notis J. MANELLPHI Rom. 1613. 16. BUR.

Edente CHRISTOPHORO a VEGA cum *Commentario* Madriti, ut puto, 1563. 8. *. Venet. 1571. 8. PL.

Iterum edente P. FRANC. OCLERIO Vicent. 1610. 16. *, Venet. 1620. 12. 1624. 12. TR.

Ex recensione FRANCISCI RABELÆSII cum nova addita sectione BRASSAVOLI Lion 1543. 12. 1545. 12. GUNZ. Si editio latina est. Conf. p. 41.

Interprete PLANTIO Paris 1555. 12.

Aphorismor. paraphrasis metrica Vratislav. 1570. auctore LAURENTIO SPAN.

PAULI DIONYSII *aphorismi* Hipp. *carmine redditi* Veron. 1599. 4. L.

Paraphrasis poëtica ANDR. ELLINGER Francof. 1579. 8. FALC.

Carmine latino vers. ab ALOYSIO LUISINO Venet. 1552 8. CINELL.

LAUR. STURMII ad aphorismos *paraphrasis poëtica* Lion 1583. 8. 1619. 16. LIND.

SIMON PROVANCHER *aphorismorum paraphrasis poëtica* Senonibus 1603. 8. LIND.

PETRI BULENGER *paraphrasis poëtica* Parisiis 1587. 12. FALC. Parisiis 1650 8.

J. JUNKER *aphorismi paraphrasi poëtica illustrati* Erford. 1648. LIND.

J. LUD. GANSII *aphorismi carmine illustrati* Vienn. 1626. 12. Argentor. 1624. 12. LIND.

J. Pfauz Hippocratis *aphorismi versibus heroicis expressi* Argentor. 1624. 8. Lind.

Petri Berigardi *aphorismi rythmici* Utin. 1645. 8. Gunz.

J. Baptista de Conde *aphorismi poëtice recensi* Bruxell. 1647. 12. Lind.

Versu heroico explicati Colon. 1669. 12. Cinelli. Tr.

Cum notis Jac. Fick Jen. 1729. 8. *.

Cum *notis variorum* Amsterd. 1755. 24. Rast.

Aphorismi Viennæ 1726. 16. Huth.

Neapoli 1734. 24. Catal.

Ex Leoniceni versione recogniti & aucti a Joh. Pasta Bergom. 1750. 12. *.

Rod. Winterton ante reliquas priorem sectionem aphorismorum solam ediderat, carmine græco cum lat. versione Heurnii Cambridge 1631. 4. Bodl. 1637. 8. alii.

Græce etiam reddidisse Robertum Constantinum lego.

In plurimis etiam commentariorum editionibus una excusos esse aphorismos persuadeor, quas non ausus sum his adponere, non visis exemplis.

Gallice aphorismi prodierunt par Jean Vigier Lion 1605. 16. Rast. 1666. 12. Bur.

Par Lazare Meyssonier Lyon 1668. 12. Bur.

Par Jean Breche Lion 1581. 16. Rast. Rouen 1646. 12. Bur. cum Gal. comment. in librum I.

Alia editio aphorismorum ib. 1685. 12 vel 1684. 12. Houss.

Traduction faite sur la version de Hecquet Paris. 1725. 12. alii 1726. 12.

En *vers François* par Louis de Fontenettes ib. 1654. 4. Astruc. cum tit. Hippocrate *depaisé*.

En vers Francois par de Launay Rouen 1642. 8. Bur.

Anglice vertente Conr. Sprengel Lond. 1708. 8. 1735. 8.

Alia editio Lond. 1695. 8. 1665. 8. B. Bodley.

Belgice *kortbondige spreucken door* S. Blankaart Wachendorf 8.

Italice *aphorismi d'Hippocrate trad. da* Luca Filacteo Pavia 1552. 8. Falc. & vertente Anselmo Latioso, vernaculo carmine Viterbo 1627. 8.

Gr. lat. hebraice Marii Ant. Gaiotii *sententia Hipp.* Rom. 1647. 8. Falc.

Aphorismo-

Aphoriſmorum ordinem varii ſcriptores mutaverunt variis modis, & ad ſuam mentem diſpoſitos excuderunt.

Methodus aphoriſmorum cum GESNERI *adnotationibus erat* apud C. WOLF G. & SIML. *biblioth.*

In RUSTICI PLACENTINI collectione Venet. 1507. 8. aphoriſmi ad ſuas ægritudines diſpoſiti ſunt.

BARTHOLOMÆUS & PETRUS ROSTINIUS *ſententias omnes & verba quæ in* HIPPOCRATIS *aphoriſmis continentur ordine alphabetico digeſta dederunt* Venet. 1555. 8. PL.

Aphoriſmi digeſti ſecundum locos congruentium ſeriem materiarum cum expoſitione cujusque aphoriſmi ex GALENO *ſuppoſita & inſignioribus ſententiis Celſi* Lion 1555. 12. TR.

EJ. *ſelectæ maximeque raræ ſententiæ interprete* G. PLANCIO cum GALENI *Comment.* a PLANCIO latine verſi Lion 1573. 12. TR.

J. BUTINI *aphoriſmi* gr. lat. *ita digeſti in ordinem ut mutuo ſeſe explicare & ad morborum curationem ſinguli ſuo ordine prodire videantur* Lion 1580. 12. L. Genev. 1624. & 1625. 12. ID.

JOH. PLACOTOMI HIPPOCRATIS *aphoriſmi in locos communes digeſti* Antwerp. 1564. 12. LIND.

J. LANÆI *aphoriſmi gr. lat. cum argumentis* J. J. LANÆI Pariſ. 1628. 8.

J. GORRII *animadverſiones in* J. LANÆI *chirurgi togati Pariſini libellum, quo aphoriſmos Hippocratis in novum ordinem digeſſit* ib. 1660. 4. LIND.

ACHILLEI CARCANI, Prof. Papienſis, *in aphoriſmos* HIPPOCRATIS *lucubrationes* Ticin. 1581. 8. * nempe ordo methodicus.

OLIVARII POPARDI *Hippocratis aphoriſmi ordine meliori latini facti* Rochell. 1580. 16. LIND.

ACHILLIS PIRMINII GASSERI *aphoriſmorum methodus nova* Tigur. 1584. 8. LIND. Annon eadem editio quæ Sangalli 1584. 8.

NICOLAI FONTANI *aphoriſmi* HIPPOCRATIS *methodice diſpoſiti* Amſterd. 1637. 12. RIV.

ECKARDI HEIDENECCII *Mnemoneutica in aphoriſmos Hippocratis tabulis comprehenſa* Baſil. 1585. 4. GUNZ.

FRANCISCI OCLERII *ſinguli aphoriſmi ſelecti tam ad febres quam ad morbos ſingulos pertinentes* Vicentiæ 1610. 24. * cum editione jam dicta p. 43.

ERNESTI SCHEFFLER *perutilis & lucubrata methodus qua* HIPPOCRATIS *aphoriſmi in certam ſeriem ſecundum materias & affectus digeſti ſunt* Leid. 1633. 24. TR. 1666. 24. LIND.

BERNARDINI LANGWEDEL *theſaurus Hippocraticus, ſ. aphoriſmi Hipp. in claſſes & certos titulos diſpoſiti* Hamburg 1679. 12.

J. Al. Marin *aphorismorum* Hippocratis *dispositiva methodus exquisite ordine doctrinæ instituta & segmentis quatuor comprehensa* Paris. 1639. 12.

J. Tilemanni *aphorismi facili methodo digesti* Marburg 1650. 24. Giess. 1660. 24. cum ipsis aphorismis.

Coronati *medicina aphoristica s. aphorismi Hippocratici juxta institutiones & praxin medicam dispositi* Hamburg 1681. 8. Gunz.

J. Dan. Globitz *aphorismorum omnium in tres sectiones nova digestio* Nurnb. 1681. 12. Pl.

Georg Wolfgang Wedel *aphorismi in porismata resoluti* Jen. 1695. 12.

Honoratus Bicaisse, *aphorismos & alia* Hipp. *secundum morborum nomenclaturam ex alphabeti ordine disposuit* Lond. 1659. 12. Mead. Genev. 1660. 12. Paris. 1739. 12. Bur.

Les aphorismes d'Hippocrate rangés selon l'ordre des parties du corps humain Paris. 1703. 12. Bur.

Sequitur ut de commentatoribus agam.

Veteres quamplurimi in Hippocrate exponendo laborarunt.

Herophilum Galenus nominat (*a*), ejusque *Commentarios* in Hippocratis *prognostica* ex Cælio Aureliano citavimus (*b*).

Is commentarius dicitur exstare in B. Ambrosiana Mediolanensi Montf. I. p. 498.

Porro Zeuxis in Hippocratem commentatus est.

Thessalus in *aphorismos* scripsit (*c*).

Sabinus aphorismos genuinos esse confirmavit (*d*), cujus etiam discipuli in Hippocrate laborarunt.

Rufum Galenus laudat, qui in Hippocratis lectione versatissimus fuerit: qui idem aphorismos genuinos esse testatus sit (*e*).

Sed & Sorani idem est testimonium (*f*).

Quinto non parcit (*g*), qui aphorismos male interpretetur.

Lycus ad aphorismos expositiones Quinti præceptoris descripsit, absque demonstratione (*h*), quem passim Galenus refutat (*i*). Erotianus ejus L. II. *Syngram-*

(a) In *Aphor.* VII. n. 68.
(b) *Tard.* IV. c. 8.
(c) Galenus adversus Julianum.
(d) Lambec. L. VI. p. 86.
Multa tamen præteriisse Gal. *Comm.* ad III. *Epid.* in *Epid.* VI.
(e) Lambec. L. c.
(f) Ibid.
(g) Ad *Epid. I.*
(h) Gal. ad. III L. I.
(i) *Comm. ad III. Epid. Ord. legend. libr. Ad Epid.* VI. &c.

Syngrammatos exegetici citat. Ignarum esse artis Hippocraticæ GALENUS, & HIPPOCRATEM calumniari (*k*).

MARINUS male aphorismos invasit (*l*).

EPHICIANUS commentator ad Stoicos inclinabat (*m*).

JULIANUS libros 48. in aphorismos scripsit, veteris philosophiæ ignarus (*n*).

De PELOPIS idem (*o*) est ob aphorismos testimonium.

Deinde ipse GALENUS in LYCUM scripsit, quod nihil in eo aphorismo [I. 14.] HIPPOCRATES peccet, cujus initium est, *qui crescunt plurimum habent caloris*. Male doceri, calorem a calore nihil differre. Codex est in B. *Medicea* BANDINI III. p. 48.

Inde *contra ea, quæ a* JULIANO *in* HIPPOCRATIS *aphorismos dicta sunt.* Aphorismus 16. quem HIPPOCRATEM tuetur, incipit *in perturbationibus ventris & vomitibus spontaneis &c.* Codex pariter in *Medicea* est *Bibl.* BANDINI III. p. 48.

Deinde GALENUS integrum in aphorismos HIPPOCRATIS commentarium edidit, cujus numerosi sunt codices.

Græce B. D. MARCI MONTFAUCON B. R. Par. n. 1884. 2161. 2168. 2266. 2278.

In Medicea PLUT. LXXIV. BANDINI III. p. 93. 102.

Sectio prima & pars II., etsi auctor commentarii non nominatur, exstat in B. Med. PLUT. LXXIV.

Latine in B. R. Par. n. 6869. 6871. 7030. 6860. a. interprete CONSTANTINO Monacho.

Sic in VATICANA MONTFAUC. In domo S. PETRI *Cantabrigiensi* Cod. Brit. n. 186.

Versio etiam latina anonymi in B. R. Par. n. 846.

Vertente GERARDO CARMONENSI in *cathedralis Metensis* B. MONTF.

Vertente homine ignoto in B. *Taurinensi* MONTFAUCON.

In Coll. Mertoniens. Codex est n. 689. In *Coll. nov. Oxon.* n. 1134.

Iidem GALENI commentarii Arabice exstant vertente HONAINO ISAACI f. in B. *Scorial.* CASIRI n. DCCLXXXV. BUSCHING *Magazin.*

Pars Commentarii in ead. CASIRI n. DCCCXIV. DCCLXXXVI. DCCLXXXVII.

Hebraice in B. R. Par. n. 396. ex Arabico versa.

Vertente etiam HONAIN F. Is. B. R. Par. n. 395. (sed hic puto Arabicum codicem intelligi).

Impressi

(k) *Comm. ad Epid.* VI.
(l) GAL *comm.* VII. n. 54. in *Sect.* VI. 24. & 54.
(m) *Ord. leg. libr.*
(n) GALEN. *adversus* JULIANUM.
(o) LAMBEC. l. c.

Galeni commentarii in aphorifmos excufi funt Venet. 1493. ex verfione Constantini Africani, qui ex Arabico latine reddidit Maitt.

Vertente Laurentio Laurentiano Venet. 1494. Maitt.

Vertente Nicolao Leoniceno Parif. 1526. 8. Housset Lion 1547. 12. Tr. Recogniti a J. Dav ono Parif. 1542. 8. *.

Vertente Theodoro Gaza Venet. 1495. fol.

Venet. 1527. cum Thaddæi expofitione.

Editiones aliæ funt Lion 1554. 16. Rast. 1581. 12. Hansen.

Vertente Anutio Foesio, & altera cum verfione G. Plancii, curante Adriano Toll. Leid. 1633. 12. *. Gr. & lat.

Et ex editione Guil. Plancii ib. Lion 1552. 8. 1573. 12. Tr.

Vertente Constantino, Laurentiano, Leoniceno, & Theodoro Gaza cum commentario Galeni in *Articella* Lion 1527. 4. *. & alias.

Genev. 1628. 12. Gunz.

An eadem eft *Cenfura* Galeni in *aphorifmos* quæ edente J. Moris Bafileæ prodiit 1547.

Thaddæi & Jacobi Foroliviensis commentarios dicemus.

Primus liber commentariorum folus, prodiit vertente J. Breche Lion 1585. 16. Rast. Rouen. 1646. 12. Bur. Gallice vide p. 44.

Alia editio commentariorum Galeni extat, Nicolao Leoniceno interp. cum Johannis Signoreti excerptis aphorifticis & fymbolis Lion 1668. 12. *. Textus aphorifmorum græcus & latinus eft. Signoretus ex Galeno & aliis veteribus aphorifmos interpretatur, & in ordinem conftituit, & paffim lectionem emendat. Adfinis erat Sponii, cæterum vix quidquid proprium habet.

Galeni verfio Afiatica fufiffima eft, ut fere in Hippocrate ad fua principia accomodando laboret: locos aliquos veterum illuftret, & Hippocratem defendat, cujus multa exemplaria vidit. Aliquæ curationes interjectæ.

Alii in aphorifmos commentarii prodierunt, cum nomine Oribasii, editi a J. Guinthero Parif. 1533. 8. Falc. Venetiis 1533. 8. Lind. Bafil. 1535. 8. BB. Patav. 1658. 12. Boecl. Spurium opus, quod auctor aiat fe mififfe ad Ptolemæum Euergetem. Sed auctor chriftianæ religionis fuiffe videtur, qui S. Scripturam citet, idem inficetiffimus Galeni exfcriptor.

Prologus Oribasii ante Hipp. aphorifmos eft in B. R. P. n. 7102.

Meletii Philofophi commentarii latine reperiuntur in B. R. Par. n. 6854. & apud Montfaucon II. p. 1303. & in B. S. Remigii Rhemensi Id.

Theophili Protospatarii commentarii græce exftant in B. R. P. n. 2149. in

in *Vindobonensi*. LAMBEC. VI. p. 165. in B. MEDICEA PLUT. LXXXVI. BANDINI III. p. 98. 102.

Editi latine a LUD. CORRADO Venet. 1549. 8. TR. Spir. 1581. 8. GUNZ.

PHILOTHEI commentarios GESNERUS nominat.

STEPHANI *commentarii* Græce in B. *Cæs.* Vind. LAMBEC. II. p. 88. 147.

Ex STEPHANO & PHILOTHEO in B. UFFENBACH I. 4.

ACTUARII *comm. in aphorismos* exstabant ap. FELICEM PACIOTUM. GESNER bibl.

Commentarius Arabicus auctore ALAIDDIN EBN ELNAFIS, satis nuperus & seculi XIV. est in B. R. P. n. 1042.

Notæ ABDELRAHMAN *ben* ALI *ben* ABISADIK in B. R. P. n. 1096. 1041. qui comm. alibi dicetur.

Idem procul dubio est ABULCASSEM ABDELRAHMAN ABISADEK Persæ Nisaburiensis commentarius CASIRI n. DCCCLXXIII.

Alius Comm. n. DCCXCVII.

Commentarii HALY in *aphorismos* citantur in B. *collegii omnium animarum* Oxon. Cod. Brit. n. 1430.

ABRAHAM PATRICH *explanatio in aphorismos* ap. PLANTOVICIUM. Tum MOSIS ABDALLA Cordubensis, & MOSIS F. EVED. ELOHIM WOLF.

MAGISTRI BENEDICTI *glossa super libros aphorismorum* HIPPOCRATIS in Coll. CAIO GONVIL. Cant. n. 960.

Græce, anonymi *commentarii* B. R. P. n. 2260. 2257.

Græci commentarii in priorem sectionem & partem secundæ in B. MEDICEA PLUT. LXXIV.

Enarrationes singulis aphorismis subjecta Græce in B. R. P. n. 883.

Latine anonymi *glossa & scholia* in B. R. P. n. 7030. & apud CASHLEY.

Anonymi glossæ in BB.

Commentarii latini in B. *Coll. nov. Oxon.* n. 1130. alii in B. R. P. n. 6845. 6847. 6856. 6855. 6956. 7021. 7027.

Quæstiones in aphorismos B. R. P. n. 6537. 6549. latine.

Hebraici *commentarii* LAMBEC. I. p. 184.

Deinde inter nuperos commentatores huc pertinent, J. SERMONETA *comm. super librum aphorismorum* Venet. 1498. fol. LIND.

THADDÆI *expositio in arduum Hippocratis aphorismorum volumen* ib. 1527. f. BB.

NIC. NICCOLI *Commentum super aphorismos Hippocratis compilatum per* J. B. THEODOSIUM Bonon. 1522. 8. GUNZ.

HUGONIS SENENSIS (BENZII) *resolutissima expositio in aphorismos* HIPPOCRATIS.

CRATIS. Codex est in B. R. Par. n. 6848. Editio Veneta exstat 1494. f. MAITT. tum 1498. fol. TREW. 1523. f. LIND. Papiæ 1518. f. TREW.

BARTHOLOMÆI de BURGIS in *aphorismos* cura citat comm. S. CHAMPIER.

JACOBI de FORLIVIO *in Aphorismos Hippocratis & in* GALENI *commentarios expositio & quæstiones per Christophorum de Castanea* Papiæ 1488. fol. MAITT. Papiæ 1501. f. TR. 1512. folio parvo. Venet. 1495. f. MAITT. 1501. f. 1547. f. TR. 1556. 4. TREW. Codex MS. est in B. Taurin.

Particulæ VII. Aphorismorum HIPPOCRATIS *cum duplici translatione antiqua &* THEODORI GAZÆ *cum expos.* GALENI *ac comm.* JAC. FOROLIVIENSIS *& additionibus* MARSILII *cum quæstionibus labore* HIERONYMI POMPILI de OLEARIIS Venet. 1508. f. TREW.

ANTONII BENIVENII *comm. in Hippocratis Aphorismos* Florent. 1507. 4. HOTTON.

LAURENTII LAURENTIANI *comment.* Florent. 1494. f. TREW.

PAULI GRISIGNANI in APHORISMOS HIPPOCRATIS Expositio Salern. 1544. fol. LIND.

ANTONII MUSÆ BRASSAVOLI, Ferrariensis, in l. *Aphorismor.* HIPP. *Commentarius* Ferrar. 1594. LIND.

EJ. *in octo libros Aphorismorum Hippocratis & Galeni commentaria & adnotationes* Basil. 1541. fol. RIV. Venet. 1721. 4. Vienn. 1726. 8. cum indice FR. OCLERII. Priores septem sectiones octava auxit, ex reliquis collecta, Multum esse usum lego PHILOTHEI *Commentariis* GESNER in Bibl.

LEONH. FUCHSII *commentarii & adnotationes* in VII. *sectiones aphorismorum &c.* Basil. 1544. 4.*. Paris. 1545. 8.*. Lion 1558. 8. TR. Et in HIPPOCRATEM & *in* GALENUM commentatur. BRASSAVOLAM sæpe refutat, GALENO plurimum usus.

J. MORISOTI *Hippocratis Aphorismorum genuina lectio & fidelis interpretatio* Basil. 1547. 8. si commentarii sunt GUNZ.

FORESII HIPPOCRATIS *Aphorismi commentariis illustrati* Francf. 1551. 8. 1554. 8. TR.

HIERONYMI THRIVERII *Commentarius in aphorismos Hippocratis* Lion 1551. 4. FALC.

Et prius in librum I. *Commentarius* Antwerp. 1538. 4. LIND.

HIPP. *aphorism.* gr. lat. G. PLANTIO interprete cum notis J. LYGÆI Paris. 1551. 16. LIND. Genev. 1580. 16. BUR. FALC. Lion 1582. 16. LIND. Genev. 1590. 8. LIND.

ID. *digesti secundum locos congruentium materiarum cum expositione* GALENI *ad singulos aphorismos & sententiis Celsi* Lion 1555. 12. TR. Conf. p. 45.

EJ. *Selectæ sententiæ interprete* G. PLANCIO. GAL. *commentarii adnotationibus illustrati*, idem puto liber, Lion 1573. 12. TR. Conf. p. 45.

Iterum

Iterum a PLANTIO illuſtrati cum GALENI & MARINELLI *commentariis* Venet. 1582. 12. TR.

Et GUILIELMI PLANCII *aphoriſmi* HIPPOCRATIS *latinitate donati, & paraphraſi illuſtrati* Genev. 1595. 12. LIND.

HIERONYMI CARDANI *commentaria in VII. libros aphoriſmorum* Baſil. 1564. fol. TREW. Patav. 1653. 4. *. Fuſiſſimus commentarius. GALENUM grammaticum vocat, qui in HIPPOCRATE quærat quæ carpat, & fere ubique contendit, male interpretem egiſſe. Sed etiam LEONICENUM HIPPOCRATEM non intellexiſſe. Conf. CARDANI opera.

J. MYRICA *paraphraſis in* HIPP. *aphoriſmos* Baſil. 1556. 8. LIND.

BENEDICTI VICTORII *commentarii ad* HIPPOCRATIS *aphoriſmos* Venet. 1556. 4. HOTTON. TR.

FR. VALLESII *in aphoriſmos* Hipp. *comm.* Complut. 1561. 8. Colon. 1589. f. TR. edente P. AYROLDO MARCELLINO. Paraphraſticus.

NIC. HAUTPAS *aphoriſmi* HIPPOCRATIS *luculentiſſimis enarrationibus illuſtrati* Duaci 1563. 4.

CHRISTOPHORI a VEGA *commentarius in librum aphoriſmorum* HIPPOCRATIS ſignatus Antigueræ 1563. 8. *. tum Lion 1570. 8. Ex genio ſeculi & priſcorum. In operibus omnibus Lion 1576. f. 1586. f. 1626. f.

JUVENALIS LEVERONII in HIPPOCRATIS *aphoriſmos lucubrationes* Montisregii 1565. 4. LIND.

JAC. HOLLERII in HIPPOCRATIS *aphoriſmos, comm. ſcholiis ex* DURETO *ſumtis auxit* J. LIEBAULT Pariſ. 1579. 8. 1582. 8. TR. 1644. 8. GUNZ. Francof. 1596. 8. TR. 1597. 8. TR. 1646. FALC. 1652. 8. RAST. Genev. 1583. 8. *.

Scholia in eum commentarium JOHANNIS LIEBAULT Pariſ. 1583. 8. B. BODL. an ſeorſim edita? Cæterum HOLLERIUS magnus HIPPOCRATIS admirator, nonnulla interſperſit ſibi viſa.

CLAUDII CAMPENSII *adnotationes in* HIPPOCRATIS *aphoriſmos cum apologia in* GALENUM *& animadverſiones naturales in* ARISTOTELEM Lion 1579. 8. TR.

SALVII SCLANI *commentarii in aphoriſmos* HIPPOCRATIS Venet. 1579. 4. L. 1583. 4. LIND.

THEODORI BELLEI in HIPP. *aphoriſmos comment. I.* Panormi 1571. 4. LIND.

J. BUTINI *breves expoſitiones ex* GALENI *fere commentariis ſumta* Lion 1580. 12. Genev. 1625. 12. TR. Conf. p. 45.

DANIËL LAPHANGINI in HIPPOCRATIS *aphorismos dialogus* Venet. 1586. 4. L.

JOH. MARINELLI HIPP. *aphorismi* N. LEONICENO *interprete* Venet. 1583. 12. TR. 1593. 12. ID.

J. ZECCHII *in aphorismos Hippocratis* Bonon. 1586. 4. HOTTON.

J. VISCHER *Aphorismor. Hipp. brevis enarratio* Tubing. 1591. 4. LIND. Lego alibi.

EJ. *aphorismi* ex HIPPOCRATE ib. 1569.

RODERICI a FONSECA *in VII. libros aphorismorum Hippocratis commentaria: in singulos aphorismos adnotationes* Venet. 1596. 4. LIND. 1608. 4. 1621. 4. RICH. 1628. 4. HOTTON. Patav. 1708. 4. maj. PL.

ANNIBALIS BUFALI *aphorismorum Erometaphrasis* Messan. 1605. 8. MONGIT.

J. VIGIER *aphorismes d'Hippocrate rangés & disposés avec notes* Lion 1605. 16. RAST. 1620. 12. 1666. 12. BUR.

PAULI OFFREDI *commentt. in aphorismos* HIPP. Genev. 1606. 12. *.

CONSTANTINI LUCA *expositio in* HIPP. *aphorismos* Ticin. 1607. 4. B. BODL.

J. HEURNII sunt HIPP. *aphorismi brevi enarratione fidaque interpretatione illustrati, cum historiis, observationibus cautionibus & remediis selectis* Leid. 1607. 12. TR. 1609. 12. & 4. Lond. 1623. 12. Haag 166 . 12. Jen. 1677. 12. 1690. 12. TR. Rudolstatt 1666. 12. TR. Amst. 1688. 12. *. Ex melioribus, passim de suo additis consiliis clinicis, & curationibus propriis.

JACOBI FONTANI *Commentaria in omnes aphorismos* HIPPOCRATIS Paris. 1608. 12. L. Genev. 1613. 4. L.

HIPPOCRATIS *aphorismi* (ex vers. LEONICENI) 1647. 12. TR. cum notis J. MANELPHI, Rom. 1623. 16. BUR.

HIER. MERCURIALIS *in omnes* HIPP. *aphorismos prælectiones Patavinæ a* MAXIMILIANO MERCURIALI H. F. publicatæ, cum PANCRATII MARCELLI *notis marginalibus* Bonon. 1619. f. LIND. Lion 1621. 4. LIND. 1631. 4. HOTTON. Foroliviis 1625. f. LIND.

MATTHIAS NALDIUS *in Hippocratis aphorismos* Rom. 1617. 4. FALC. 1657. 4. TR.

PETRI ANDR. CANONHERII *in VII. sectiones aphorismorum interpretationes* Antwerp. 1617. 4. LIND. 1618. 4. TR.

EMAN. STUPANI *commentt. in aphorismos Hippocratis* Basil. 1615. 8.

Cum notis J. KNOBLOCH Norib. 1641. 8. B. Tig.

Cum brevi commentario GUIL. ODRY Paris. 1634. 12. BUR. Conf. p. 42.

PAULI CIGALINI *lectiones in* HIPPOCRATIS *aphorismos* Novicomi 1653. fol. SMITH.

PETRUS

PETRUS CASTELLUS *in aphorismos* HIPP. Maccrat. 1648. 4. HOTTON.

GEORGII MORALES, P. Pisani, *commentaria in* HIPPOCRATIS *aphorismos* Venet. 1648. 4. *. Aphorismos inter se connectere conatur. Pro commentario GALENI. Addit & scholarum opiniones.

EJUSD. *ars parva s. aphorismorum sect. VII. quibus ordine resolutivo universam medicinam ab ipso Hippocrate tradi demonstratur* Venet. 1653. 12. GUNZ.

CAR. de S. GERMAIN *Hipp. aphorismorum methodica praxis in 4. partes divisa* Paris. 1650. 12.

GUID. ANTONII ALBANESII *aphorismorum Hippocratis expositio Peripatetica* Patav. 1649. 4. TR.

CONRAD. DIETERICI *Hippocratis aphorismi illustrati* Giess. 1655. 4. GUNZ. 1656. 4. bis TR. Ulm 1661. 4. TR. 1665. 4. L. Slesvic 1661. 4. TR.

CAR. VALESIUS de BOURGDIEU (diversus a FRANC. VALLES.) *in aphorismos Hippocratis* Rom. 1659. fol. HOTTON.

Alium titulum lego, *Aphorismi prognostici in febribus acutis* GUNZ.

Versibus græcis & latinis ab ANT. HOMMERIO Paris. 1660. 8. TR.

A. CABOTIN *commentaire en vers sur les aphorismes d'Hippocrate* Paris. 1665. 12. BUR.

LAZARE MEYSSONNIER *les aphorismes d'Hippocrate traduits en françois avec un melange de paraphrase & d'éclaircissemens ez lieux obscurs & la clef de cette doctrine par le moyen de la circulation du sang &c.* Lion 1668. 12. BUR.

LEVINI FISCHER *genuina aphorismorum resolutio* Halberstatt 1656. f. 1680. 8. LIND.

LUCAS VERHOOFD *aphorismorum novæ interpretationi adjecit loca parallela ex* HIPPOCRATE *collecta* Utrecht 1675. 12. Conf. p. 42.

MICHAEL RUCKER *Comm. in* HIPPOCRATIS *aphorismos* Ulm 1676. 4. edente G. H. WELSCH.

PETRI GUICHARDI *commentarius in* HIPP. *aphorismos* Ulm 1676. 4. cum priori.

PAULI de SORBAIT *commentaria & controversiæ in omnes aphorismos* HIPPOCRATIS Wien 1680. 4. vide SORBAIT.

FRANC. DOMINICI BARISANI *magnus Hippocratis medico moralis ad utramque corporum atque animarum salutem per genuinam eorum expositionem accommodatus* Turin 1682. 4. GUNZ.

Aphorismes d'Hippocrate avec des éclaircissemens Lion 1684. 12. HOUSS.

Luc. Tozzi *in Hipp. aphorismos Commentaria in duas partes distributa* Neapoli 1693. 4. Gunz. & in *operibus omnibus* *.

Frid. Schrader *theses medicæ ex illius prælectionibus publicis in aphorismorum Hippocratis sectiones VII. annotatæ* Helmstatt. 1693. 1694. 1695. 4. Gunz.

Martini Lister *aphorismi Hippocratis commentariolo illustrati* Lond. 1702. 8. Gunz. 1703. 12. *. Tubing. 1744. 12. Conf. p. 42. Non dissimulat editor quam infirma aliqua præsagia sint. Hippocratem ex nupera theoria illustrat, aliquas adnotationes proprias addit.

Du Four *aphorismes d'Hippocrate avec de nouvelles explications & plusieurs observations de pratique sur les maladies* Paris. 1703. Bur.

J. Franc. Loeuw *nova & vetus aphorismorum Hipp. interpretatio* Francof. 1711. 4.

Hippocratis *aphorismi ad mentem ipsius, artis usum & corporis mechanismi lationem expositi* (Hecquet) Par. 1724. 12. 2. vol. Neap. 1731. 4. Tr. Conf. p. 42.

Gallice Paris. 1727. 12. 2. vol.

J. Jac. Fick *aphorismi Hippocratis notis illustrati* Jen. 1729. 8. *. Habet etiam proprias observationes, suo loco laudandas.

M. de Pinedo *commentarius in aphorismos Hippocratis* Amsterd. 1735. 8.

Conr. Sprengels *explanations and references ... and the sentences of Celsus* London 1735. 8.

J. de Gorter *medicina Hippocratica exponens aphorismos Hippocratis* Amsterd. 1739. ad 1742. 4. Pl. Huc puto facere.

J. Timm *Anmerkungen zu den aphorismis* (paraphrasticus commentarius) Brem. 1744. 8. *.

Annæ Caroli Lorry editio cum Celsi locis parallelis, indice Lucæ Verhoofd, locis parallelis ex Boerhaavii commentariis & notulis propriis Paris. 1759. 18. Conf. p. 43.

Andr. Pastæ Hippocratis *aphorismi & præsagia* Bergomi 1762. 12. *. Contra Martianum defendit, aphorismos verum scriptum esse Hippocratis, non centonem ex ejus operibus collectum. Practica varia addit, propriæ etiam familiæ historiam. Conf. p. 37.

Hippocratis *aphorismi notationibus variorum illustrati. Digessit & indices addidit* J. Christ. Rieger Haag 1767. 8. 2. vol. Non satis Græcus auctor philologicis notis potuerat abstinuisse. Cæterum ex numerosis aphorismorum interpretibus collegit, quæ sibi utiliora viderentur. Loca indicat operum Hippocraticorum, ex quibus quisque aphorismus decerptus fuit, tum similem Celsi locum.

Excerpta

Excerpta eorum, quæ super Hippocratis aphoriſmos ſcripta ſunt Burdigalæ 1524. fol. N. ANT.

Codex M. VINCENTII MICHAELIS GIL. citatur.

Alius ſecundus Codex Hiſpanicus PASCASII FRANCISCI VIRREY Y MENNOL.

Qui ſequuntur ſcriptores, aliquam tantum partem aphoriſmorum interpretandam ſibi ſumſerunt.

Anonymi in 25. *Hippocratis priores aphoriſmos interpretatio* B. R. Par. n. 6858.

Anonymi in I. L. aphoriſmor. ib. n. 7101.

In nonnullos aphoriſmos ib. n. 2316.

MATTHÆI CURTII *in ſecundam particulam aphoriſmorum* B. R. Par. n. 6852.

JANI CORNARI *oratio in dictum Hippocratis vita brevis ars longa* Jenæ 1557. 12. GUNZ.

J. B. MONTANI in L. I. *lectiones* Venet. 1553. 8. TR.

In L. II. ib. 1554. 8. TR.

JULII ARGENTERII in L. I. & II. *aphoriſmorum commentarius* in Oper. omn. Francof. 1610. f.

TH. PARACELSI *explicatio ſectionis I. aphoriſmorum, quatuor primorum ſecundæ & novem poſteriorum quintæ.* In opp. omnibus Francof. 1583. 4.

EJ. *Erklärung über etliche Aphoriſmen* Cöllen 1567. 4.

SEBASTIANI AUSTRII *Hippocratis aphoriſmi puerorum morbos enarrantes* Baſil. 1540. 8. *.

In *aphor.* 22. *ſect. I.* MICHAELIS SERVETI *comm. cum l. de ſyrupis* Pariſ. 1537. 8. *.

ANTONII LUDOVICI *expoſitiones aliquot in aphoriſmos* HIPPOCRATIS Olyſſipone 1540. fol. 1543. f. LIND.

Quarti aphoriſmi vera lectio & in eundem GALENI *enarratio* JUSTO VELSIO *interprete* Baſil. 1543. 4. *.

DONATI a MUTIIS *in interpretationem* GALENI *ſuper* 14. *aphoriſmos dialogus* 1547. 4. BB.

ODDI de ODDIS *interpretatio in primam ſectionem* Patav. 1564. 8. LIND.

Et in I. & II. *ſectionem* Venet. 1572. 8. Patav. 1589. 4. LIND.

PETRI CRISPI *comm. in* L. I. *aphor.* Rom. 1575. 4. L.

SALVII

SALVII SCLANI *in primum L. aphorismorum* HIPPOCRATIS *commentaria* Venet. 1583. 4. An differt a libro p. 53.

EJ. *apologia ad* J. ALTIMARUM *quod ea quæ dixit in* ALTIMARUM *in comment. aphorism. sint verissima* Venet. 1584. 4. GUNZ.

J. ZECCHII *in primam sectionem aphorismorum dilucidissimæ lectiones* Bonon. 1586. 4. GUNZ. Nonne idem qui p. 54.

FABRITII (forte FABII) *Prælectio de catena aphorismorum I. sectionis* Venet. 4. LIND.

J. STEINMETZ *de morbis Hipp. hiemalibus ad Aph. III.* 23. Lipf. 1694. 4. PL.

ALFONSI BAROCCII *in primam aphorismorum sectionem dilucidissimæ lectiones* Ferrar. 1593. 4. MAZUCHELLI TR.

SANCTORII SANCTORII *comm. in I. Sectionem aphorismorum* Venet. 1629. 4. RIV. 1660. 4. L. Multum eruditionis GALENICÆ & HIPPOCRATICÆ. Multa etiam SANCTORIO propria. HIPPOCRATIS aphorismos lectorem fallere posse, nisi certo ordine legantur, quem GALENUS indicaverit.

HIERON. CAPIVACCII *comm. in sectionem I. aphorism.* In opp. omnibus Frf. 1603. fol.

AMBROSII NONNII *commentaria in tres libros aphorismorum* HIPPOCRATIS. Conimbricæ 1600. fol. LIND.

CHRISTOPHORI CACHETI *comm. in I. sectionem aphorismorum* Tull. 1612. 8. FALC.

PROSPERI MARTIANI *expositio in Hipp. aphorism. XXII. sect. I.* B. BODL. Rom. 1617. 4.

MARSIGLI CAGNATI *expositio in aphorismum* 24. *sect. II.* Rom. 1591. 4.

EJ. *in aphorismum XXII. Sectionis I.* ib. 1619. 8. FALC.

ANTONII PEREZ, Lusitani, *suma breve de algunas sentencias de Hippocrate* Complut. 1575. Saragossa 1613.

J. MANELPHI *responsio brevis ad annotationes* P. MARTIANI *in commentationem* M. CAGNATI Rom. 1621. 8. GUNZ.

AETII CLETI *defensio interpretationis* MARS. CAGNATI ib. 1621. 8. GUNZ.

ANTONII COELII *comm. in L. I. aphorismorum Hippocratis* Messan. 1618. 4. LIND.

HIPPOLYTI OBICII *commentarius in duos primos aphorismos* Vicent. 1618. 4. LIND.

CL. SALMASII *interpretatio aphorismi* 79. *Sect. IV. de calculo: acc. epistola* BEVERVICII *quibus respondetur* Leid. 1640. 8. *. V. Bibl. Chir.

J. BE-

J. BEVERWYCK *exercitatio in aphor. IV. 79. de calculo* Leid. 1641. 12. PLIN.

PETRI CASTELLI in HIPPOCRATIS *Aphorismos I. libri* Maceratæ 1648. 4. BURKH.

GEORG. FRID. LAURENTII *exercitationes in nonnullos minus absolute veros* HIPP. *aphorismos* P. I. Hamburg 1647. 4. *.

EJUSD. LAURENTII *exercitationes in nonnullos Hipp. aphorismos* Hamb. 1653. 8. An differt.

PAULI CIOALINI *in aphorismorum Hipp.* L. I. & III. *Lectiones* Novicomi 1653. fol. GUNZ.

GABRIELIS FONTANI *aphorismi* HIPPOCRATIS VII. 15. *apologeticon, quo vera Galenistarum doctrina circa pleuritidis ideam & curationem defenditur adversus Helmontium* Lion 1657. 4. LIND.

J. WITTIO *prægnans Hippocratica ad aph.* IV. I. V. 29. Basil. 1661. 4.

GERONIMO PARDO *tr. del vino aguado i aqua envinada selu el aphorismo* 56. *de la Section* VII. Valladolid 1661. 4. C. de V.

RUD. WILH. KRAUS diss. *de alvi fluxu deducta & concinnata ex* HIPP. I. *aph.* 6, *ubi dicitur Ructus acidus bonus in diuturnis intestinorum levitatibus, qui prius non erat* Jen. 1674. 4.

FRID. SCHRADER *in aphorismorum Hippocr. Sectionem* IV. Helmstatt. 1695. 4. PL. Conf. p. 54.

JAC. PANCRAT. BRUNO *methodus medendi cum subcontrarietate ad* II. 22. Altdorf. 1680. 4.

EJ. *de vomitoriorum & purgantium temporis delectu ad* IV. 4. ib. 1698. 4. PL.

EJ. *de natura methodi therapeuticæ scopum per contraria generatim observante ad aphor.* IV. 28. Aug. Vind. 1703. 4. *.

EJ. *de vomitionis commodo in quibusdam ægris sine febre ad* HIPP. *aphor.* IV. 17. Altdorf 1700. 4. PL.

EJ. *de hieme in lientericis vomitus impedimentum præbente ad aphor.* IV. 12. ib. eod. ann. PL.

EJ. *de retrimentorum corporis humani coloribus variam in ægrotis significationem præbentibus ad* IV. 21. ib. 1702. 4. PL.

EJ. *de periculo majori aut minori in febribus continuis ex Hippocratis Aphor.* IV. 43. ib. 1707. 4. PL.

EL. RUD. CAMERARII *obex curationis morborum tam frequens quam gravis, occasione* HIPPOCRATICI *aph.* II. 52. Tubing. 1691. 4.

GEORG ERN. STAHL *diagramma de veræ* περιξυνεργείας *medicæ practicæ vera dignitate,*

dignitate, *vero in acutis fundamento*, *occasione aphorismorum* 22 & 24. *Sect. I.* & *Aphor.* 29. *Sect. II.* Hall. 1707. 4.

Ej. *theses theoretico practicæ in I. Sect. aphor.* Hall. 1714. 4. Pl.

Laur. Heister *de morbis adolescentum & puerorum ad aphor. III.* 29. Helmst. 1722. 4.

J. Frid. de Pré ad Hipp. *aphorism.* I. 1. Erford. 1722. 4.

Et *de cibatione reconvalescentium ex* Hipp. *aphor. II.* 17. ib 1724. 4.

Ej. *de tempore quando & quare movendum in morbis ad* Hipp. II. 29. 30. ib. 1725. 4.

Ej. *quod citius moriantur obesi quam graciles ad* II. 49. ib. 1724. 4.

Ej. *de caute dandis purgantibus diebus canicularibus ad* IV. 5. ib. 1724. 4.

Leonardi Ferdinandi Meisner *de evacuationibus humorum hæmorrhagicis & purgativis ad* Hipp. *aphor.* 2. *Sect. I.* Prag. 1725. 4.

Henr. Jac. Stuven *de reliquiis post crisin secundum aphorismum II.* 12. Jen. 1727. 4.

J. Andr. Fischer *de lassitudine spontanea acutorum prænuntia ad* II. 5. Erf. 1721. 4.

Ej. *certissima febrium prognosis ex* IV. 69. &c. 1722. 4.

J. Junker *de prognosi Hippocratis quod febris solvat apoplexiam* Hall. 1734. 4.

Ern. Alb. Kloekhof *de frigidis nervorum systemati inimicis ad ductum aphorismi* XVIII. *Sect.* V. Leid. 1736. 4.

J. Henr. Schulze *de refectione celeri per alimenta humida ad* II. 11. Altdorf. 1728. 4.

Ej. *de morbis verni temporis ad III.* 20. Hall. 1738. 4.

Barth. Henr. de Moor *in aph.* VI. 28. *Eunuchi neque podagram patiuntur neque calvescunt* Leid. 1736. 4. Pl.

Henr. Battus *ad aphor. Hippocratic.* 33. Sect. VI. Leid. 1738. 4. Pl.

Joach. v. Arum *expositio aphorismi Hippocratici* 16. *Sect.* V. Leid. 1738. 4. Plin.

Chr. Rodberg Friis *de morbis senum secundum III.* 23. Hafn. 1739. 4.

Henr. Balthas. Kæks *in aphor. VI.* 33. Leid. 1738. 4. Pl.

El. Andr. Buchner *monita quædam practica circa noxium & salutarem usum lactis juxta V.* 64. Erfort. 1739. 4.

Chr. Gottfr. Stenzel *de feminis ex Coi effato aphor. VI.* 28. 29. 30. *morbo articulari immunibus*, *immunitatis hujus jam expertibus* Witteb. 1743. 4.

Abr. Vater *de lienis prolapsione ad locum vexatum* Hipp. *Sect. II. aphor.* Witteb. 1746. 4.

Ad

Ad aphorismorum intelligendum sensum etiam pertinent.

BENEDICTI BUSTAMANTE PAZ *methodus in septem* HIPPOCRATIS *aphorismis ab* HIPPOCRATE *observata, qua & meliorem librorum ordinem, & argumenta & schemata declarat* Venet. 1550. 4. TR. Paris. 1550. 16. L.

BASSIANI LANDI *præfatio in aphorismos Hippocratis* Patav. 1552. 8. *. Ejus L. codex est Vindobonæ LAMBEC II. p. 838.

FRANCISCI FOGEROLE *methodus in VII. aphorismorum libros ab* HIPPOCRATE *observata omnibus seculis inaudita* Paris. 1612. 4. L.

RUDOLPHUS MAGISTER *aphorismi Hipp.* 22. *interpretatione ac methodo exornati* Paris. 1613. 12. L. Sed conf. p. 42.

Lego etiam titulum HIPPOCRATIS *doctrina, aphorismi, leges, judicia &c.* auctore RUD. MAGISTRO ib. 1613. 8. RAST.

MARINI CURÆI de la CHAMBRE *novæ methodi pro explanandis* HIPPOCRATE & GALENO *specimina. Authoris ratio explanandi aphorismos Hippocratis* Paris. 1655. 4. L.

MARCENAI *arrangement des principaux aphorismes d'Hippocrate pour gouverner les malades* ib. 1719. 8. FALC.

Compendium eorum, quæ super aphorismos Hippocratis scripta sunt Bourdeaux 1524. fol.

Præter JULIANUM & LYCUM, contra aphorismos HIPPOCRATIS dixerunt

LEONARDUS a CAPOA *singulatim in Raggionamento* 4 Neapoli 1681. 8.

ALOYSIUS SINAPIUS *de vanitate, falsitate & incertitudine aphorismorum* HIPPOCRATIS Genev. 1697. 8. in parte II. Paradoxorum.

Hactenus etiam huc facit J. YONGE *in wounds of the brain proved curable* Lond. 1675. 12.

BERNARDINUS GENGA *in commentariis ad Hippocratis aphorismos ad chirurgiam spectantes* ib. *Bibl. Chir.* p. 406.

§. XIX. OPERA A PLERISQUE ACCEPTA.

HIPPOCRATIS l. περι αερων υδατων και τοπων pene ab omnibus receptus est. PALLADIUS habet, & EROTIANUS, & MERCURIALIS, & olim ARISTOPHANIS SCHOLIASTES (*a*), & ATHENÆUS L. II. Scrupulum movere posset, quod auctor se ubique Europæum dicat, & ab Asiaticis hominibus distinguat, cum mihi Insula Cos ad Asiam videatur pertinere. Conf. p. 29. Eadem tamen aliqua in l. *de aere aquis & locis*, in *aphorismis* inque *prænotionibus* repeti, GALENI est adnotatio (*b*).

 In

(a) SUIDAS II. p. 142.
(b) *Diff. respir.* III. c. 9.

In eum, ut in Hippocraticum GALENUS commentatus eſt, tribus perbrevibus commentariis (c) amiſſis.

Codices exſtant MS. Græci in B. D. MARCI. In B. R. Par. n. 2146. 2254.

Latini in B. R. Par. n. 7027.

Arabici in B. R. P.

Editiones ſunt Græcæ.

Pariſ. 1536.

Græco latina Baſil. 1529. 4. TR. GUNZ. curante J. CORNARIO cum l. de *flatu*.

Pariſ. 1542. 4. BB. cum nonnullis J. CORNARII, Græco textu ex latino completo.

LUD. SEPTALII in L. HIPP. &c. *commentarii V.* Francof. 1590. fol. 1645. fol. Leid. 1658. 12. Collectanea & paraphraſis.

HIERON. CARDANUS *cum commentariis* Baſil. 1570. fol.

Cum comm. ADRIANI ALEMANNI Pariſ. 1557. 8. RAST. ASKEW. 1575. 8. FALC.

LAZARI a SOTO *animadverſiones & commentt.* Madrit 1589. fol.

CAMILLI FLAVII in HIPP. *de aere aquis & locis paraphraſis* Venet. 1596. 4. Veriſſimus titulus.

J. MARTINI *cum commentariis* Pariſ. 1646. 4. ASKEW. FALC. 1660. 4. GUNZ. An græce & latine, nam non vidi.

Cum ANTONII PASIENI *interpretatione* Brix. 1574. 4.

Latine in collectione operum RHAZEI Venet. 1497. fol.

Latine ex JANI CORNARII verſione cum notis FOESII Leid. 1658. 12. TR.

Gallice par J. B. DAMASCENE Pariſ. 1662. 4. & inter opera a DACERIO verſa ib. 697. 12. * cum notis.

Italice in Tomo II. itinerum RAMUSII.

Arabice ex verſione HONAIN B. *Scorial.* n. DCCCLII. HERBELOT p. 209. 965.

Anglice cum comm FRANCISCI CLIFTON Londin. 1734. 8. Sermonum diviſiones in meliorem ordinem redegit, notas addidit, & THUCYDIDEAM peſtis hiſtoriam.

BACCII BALDINII *comment.* Florent. 1586. 4. GUNZ.

BALDUS BALDUS. Ej. in HIPP. *textum* 23. *de aere aquis & locis diſſ. iatro phyſica &c. in qua de calculorum ortu & aquæ Tiberis ſalubritate agitur* Rom. 1637. 4.

J. COSTÆUS in *Miſcell. II.* in locum hujus operis HIPPOCRATICI commentatus eſt.

(c) *L. propr.*

Cæterum

Cæterum l. *de aeribus aquis & locis* ſtylus omnino eſt, qualem ab HIPPOCRATE exſpectes. Varia autem libri eſt materies. De civitatum ad ventos expoſitione & ejus effectis, quos juſto conſtantiores facit. Aeri in univerſum nimium tribuit. De aquis. Non omnes convenire omnibus, aliquas petroſas deteriores eſſe, meliores quæ ex terreis collibus fluunt. Ut ex limo aduſto veſicæ calculus generetur. Morbi qui ſingulam anni tempeſtatem ſequuntur. Vere ſicco poſt pluviam hiemem feminas omnes abortare: dyſenteriam vernum morbum eſſe, quæ quidem a nupera experientia differunt. De regionum Aſiæ, Europæ, Scythiæ relatione ad hominum temperamenta, ad morbos. De Scytharum eviratione: de abſona curatione per venæ ad aures inciſionem. Macrocephali qui ad Phaſim habitant. Hydroceles meminit.

L. *περι φυσιος ανθρωπου* a nonnullis GALENI ævo POLYBO tribuebatur (*d*). Primam partem, quæ ab HIPPOCRATICA ſapientia recedat, GALENUS rejicit: partem quæ de cibis agit conjungit, cum (*e*) l. *de victu acutorum*. Editiones vide in *B. Anat*.

Multa eſt in hoc brevi libello varietas. De quatuor humoribus, qui per ſua tempora dominantur, & a certis medicamentis trahuntur. De ortu morborum epidemicorum, quem ab aere repetit, neque a cibis vult pendere, quam quidem partem GALENUS pro ſpuria habet. Hieme pituitam augeri. Inde redit ad morbos, ad tabem, ad puris per urinam, per alvum deceſſionem, ad febres, earum a varia bile originem, ut quartana ſit ab atra bile, quotidiana & tertiana a flava, hæc ab uberiori &c. Tubercula in vena craſſa habet. In principio MELISSUS citatur, raro certe in HIPPOCRATE exemplo.

L. *περι τοπων των κατ' ανθρωπον* ſ. *de locis in homine* a RUFO, EROTIANO & CLERICO HIPPOCRATI tribuitur, rejicitur a MERCURIALI. Editiones paucæ ſunt, quas vide in B. ANAT., & perpauci codices MS. Materia miſta, multa anatomica, alia pathologica. Criſes, de febribus, de ulceribus, ſanguinis mictu. Affectus articulorum, claudicatio, ancyloſis. Fluxio a frigore exprimente, calore admittente: de fluxionibus ſigillatim, quæ fiunt de parte corporis humani in aliam partem, & de metaſtaſi, de tabe a medulla ſpinali, de hydrope, arthritide, quæ mala omnia ad fluxiones pertineant. De fluxionibus in partes capitis, in oculos, earum curatione chirurgica per uſtiones. De fluxione bilis in pectus, de peripneumonia, pleuritide per acetum & mel curanda, de tabe, de ictero. De ventris morbis curandis per alvi purgationem. Hydropis & ſplenis tumidi curatio, iterum per uſtionem. Sicca pleuritis. Febres ortæ ab humore ſtagnante, ſeque recipiente ad locos minus reſiſtentes. Aliqua generalia conſilia. Medicinam certam eſſe artem, nihil indigam fortunæ.

L. *περι χυμων* a veteribus receptus fuit, a PALLADIO, ab EROTIANO, a

(d) GAL. *in comm.*
(e) *Fac. alim.* L. I.

ſcriptore lectionum Hippocraticarum, a GALENO, qui in hunc l. commentatus ſit (*f*). MERCURIALIS ad ſecundam claſſem rejecit.

Codices non rari ſunt. Græci in B. R. P. n. 2140. 2141. 2143. 2144. 2253. 2254. 2545. In B. DIV. MARCI. Venet. In Medicea BANDINI III. p. 72.

Prodiit Græce Pariſ. 1555. 4. *.

Græce & latine ib. 1555. 4. ASKEW. cum GALENI commentario.

Cum commentario PETRI GIRARDET ib. 1631. 8. *.

Deinde J. GODOFREDUS GUNZ recenſuit & recudi fecit, paraphraſin addidit, ut mentem obſcuri libri declararet Lipſ. 1745. 8. *.

HIPPOCRATIS l. *de humoribus* GALENI græce cum latina N. VIGOREI Melitenſis interpretatione Pariſ. 1555. 4. TREW.

Latine vertente J. B. RAZARIO Venet. 1562. 8. cum commentario GALENI B. TIG. & Cæſarauguſt. 1567. 4. cum aliis. Vertente F. CALVO cum aliis 1527. 12.

Poſſis ad genuinos referre, ob brevitatem & ſimilitudinem cum iis, quæ *in l. Epidemicorum* & in aphoriſmis reperiuntur, nam ad verbum in utriſque eadem legas: Sparſa autem hic omnia & diſſoluta ſunt. Ejusdem omnino ingenii eſt cum libro *de locis*. Ut humores hinc & inde vergant. Signa morborum breviſſime. Leges medicandi communes. Dies critici. Vires in corpus humanum, quas ætas, anni tempeſtas, venti exercent. Exempla metaſtaſium, eadem quæ in Epidemicis. Hæmorrhoides corpus ab aliis morbis tutum præſtare.

Commentatus eſt GALENUS, verum MERCURIALIS eos, quos habemus, commentarios, non cenſet genuinos eſſe.

Ej. l. περι τροφης. Brevitate Hippocratica opera imitatur. GALENUS pro genuino habet opere, & quatuor commentariis illuſtravit, ejuſque locos cum HIPPOCRATIS nomine citavit. EROTIANUS inter Hippocraticos numerat: diſplicet tamen, quod arteriam a vena diſtinguat. CONRINGIUS ejusdem facit auctoris cujus eſt l. *de humoribus*. Aliqua ad diætetica pertinent & ad phyſiologica. Signa morborum & differentiæ. De noxis diminutæ perſpirationis. Reliqua vide in B. ANAT (*g*).

L. περι διαιτης οξεων, aliis etiam cum titulis veteribus innotuit, περι πτισανης, & περι κνιδιων δοξων. Tres partes priores GALENUS pro authenticis habuit, quartam pro adſuta a diſcipulis, & HIPPOCRATE parum digna (*h*), etſi hic l. jam ERASISTRATI tempore innotuerat. Cum titulo περι πτισανης ab ATHENÆO (*i*) & EROTIA-

(f) *Libr. propr.* L. I. c. 6.
(g) T. I. p. 18.
(h) *Comm.* IV. in eum l. Neminem auſum eſſe negare *diff. reſp.* III. c. 8.
(i) Citat ATHENÆUS L. I. librum HIPP. de *ratione victus*, quem alii de morbis acutis vocent, alii de Gnidiis ſententiis.

EROTIANO recensetur, cum nomine contra *Cnidias sententias* a CÆLIO (*k*). MERCURIALIS pariter pro vero HIPPOCRATIS opere habet, neque ab eo judicio receffero. Fuerunt tamen, qui ante ATHENÆUM non partem solam, sed totum opus pro spurio haberent.

Codices numerosi reperiuntur. Græce in B. R. *Par.* n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2253. 2254. cum tit. de ptisana 2545. In B. D. MARCI. In MEDICEA, PLUT. LXXIII. & ap. BANDINI III. p. 144.

In B. *Vindobonensi* L. III. LAMBEC. VI. p. 85.

Latine versus fuerat a medico, qui VICTORI ROMANO dicaverat.

Latine, ut putes, exstat in B. CAIO GONVILL. *Cantabrigiensi* n. 959. 962. in B. *Coll. nov. Oxon.* n. 1134. & 1130, ut intelligo, in B. C. MERTON n. 689. in Coll. S. Trin. Dublin. n. 502. in B. A. PEMBROK. n. 2055. Latine certe in B. R. Par. n. 6868. 6869. 6870. 6871. 7029. 7030. A. 7036. 6846.

Hebraicus codex, versionis factæ ex arabicis HONAINI WOLF.

Græce, ut puto, editus est Paris. 1530. fol.

Libri primi commentariorum GALENI codex Græcus est in B. *Vindobonensi* LAMBEC. (*l*) & in *Medicea* (*m*).

Codex latinus in B. *Coll. nov. Oxon.* n. 1134. & 1130. in *Bibl. Coll. Merton.* n. 689. & 687. in *B. A. Pembrok.* n. 2055. in B. R. *Paris.* n. 7030. cum 4 ejus viri commentariis.

In *Articella* L. *de victu acutor.* prodiit a. 1483. & alius Lugd. 1505. 8. GUNZ. 1507. 8. ID.

Ex ANDR. BRENTII versione Lion 1506. 8. cum nonnullis CHAMPERII.

J. COPO vertente Paris. 1525. 12. HOUSS.

Cum THADDÆI expositione Venet. 1527. fol. BB. cum aphorismis & prognostico, & cum GALENI *commentariis* prodiit.

J. VASSÆO interprete Paris. 1531. fol. MAITT. 1543. 8. RAST. 1551. fol. HOUSSET. Lion 1565. 12. cum J. MARTINI adnotationibus.

PAULUS JULIARIUS latine edidit Veron. 1548. GUNZ.

Exstant quatuor libri in collectione RABELÆSII Lion 1543. 12. GUNZ. 1545. 12. GUNZ. Si ea latina est.

Epitomen

(k) De *vict. cur. acut.* CÆL. III. c. 19. I. c. 12. *tard.* L. IV. c. 3. Adde GAL. *fac. alim.* L. III. *vict. acut. comm.*

(l) L. IV.

(m) BANDINI III. p. 144.

Epitomen horum commentariorum scripsit SYMPHORIANUS CAMPEGIUS Lion 15 2. 8.

Commentarii scriptoris anonymi sunt in B. R. *Par.* n. 6846. 6869. 6870. 6871.

Expositiones THADDÆI prodierunt Venet. 1527. fol. LIND.

Commentatus est HIERONYMUS THRIVERIUS Lion 1552. 8. ut lego.

FRANC. VALESIUS Turin. 1590. 8. FALC.

J. HEURNIUS Leid. 1609. 4. * &c.

HIERON. MERCURIALIS Francof. 1612. f. GUNZ.

LUD. DURETI *commentarii* editi sunt Paris. 1631. 8. * cura PETRI GIRARDET, recusi a JUSTO G. G. GUNZIO, qui varia sed brevia addidit Lips 1745. 8. *. Tres priores commentarii a CHARTERIO recusi sunt, quartus ex versione VASSÆI, additus quem GIRARDETUS non ediderat.

H. CARDANI commentarii exstant in *oper. omn.* T. X. Lion 1663. fol.

Est inter MACKIANOS.

Ipse liber omni tempore magni factus est, qui veram curationem antiphlogisticam pleuritidis contineat, mulsam, hordei cremorem, venæ sectionem, oxymel. Nimiam inediam, jam ante Methodicos a nonnullis medicis improbatam, rejicit, & in principio morbi vult ægros victu ali pertenui, a quo sensim ad firmiora alimenta progressus fiat. Ptisanæ præparatio & utilitas. A consuetis cibis non facile recedendum. Morbo vigente debere victum tenuissimum dari. Pro potu aquam non valde laudat, etiam frigidam, etiam vinum. In pleuritide inferiora tenente alvum ducit. In libro quarto multa diversa miscentur. Morborum nonnullorum historiæ, pleuritidis, anginæ, choleræ, hydropis. Hunc acerrimis medicamentis curat, etiam interno cantharidum usu. Vomitum diæteticum, ut in ll. *de diæta*, ter quaterve in mense imperat. Alia ad victus rationem pertinentia. Lac asininum ad alvum ducendam.

§. XX. LIBRI MINUS RECEPTI.

Plerisque celebrioribus viris id accidit infortunii, ut avidi homines alienos labores eorum nomini inscriberent. HIPPOCRATES in tanta sua celebritate id infortunium non potuit effugere. Olim GALENUS (a) iis temporibus putavit aliena opera Hippocraticis fuisse adsuta, quibus Attalici reges Pergami, & PTOLEMÆI reges Ægyptii in libris colligendis & plenissima bibliotheca ornanda æmulatione quadam incensi fuerunt. Multæ ex his fraudibus tenebræ in verum censum HIPPOCRATICORUM operum atque placitorum effusæ fuerunt. Aliqua scripta, quæ tamen GALENI ævo nemo recipiebat, perantiqua sunt, ut per singula adparebit,

(a) In comm. ad l. de natura humana II.

rebit, sunt in quibus difficile fuerit judicium. Quare si istos libros a genuinis separandos censui, nolim ita meam opinionem sumi, tamquam certi firmique in sua sententia viri: sumi vero velim, tamquam sequentis id obscurum lumen, quod solum mihi superfuit.

ΟΡΚΟϹ s. *Jurisjurandum*, parvus libellus, inter eos est, qui plurimos nacti sunt defensores, ut auctorem *lexici* HIPPOCRATICI, SPONIUM, MEIBOMIUM, & nuper Cl. GRUNERUM. Idem l. a SCRIBONIO (*a*) citatur, & a SORANO (*b*), a SUIDA primo loco inter HIPPOCRATICOS dictus, deinde ab auctore *commentariorum* ORIBASII. Eo etiam putant referri, quæ ARISTOPHANES de sacramento medico dixit. Idem ab EROTIANO receptus fuit, & GALENO dictus, sed ad tertiam classem a MERCURIALI rejectus est. Mihi videtur contra hunc librum facere, quod auctor jubeat calculi sectionem iis hominibus relinquere, qui peculiariter ei administrationi se dederint. Verum ex CICERONIS loco ostenditur, ejusmodi divisionem medicinæ HIPPOCRATIS ævo nullam fuisse, neque proprios a clinicis diversos chirurgos, ut hic liber post divisionem artis medicæ in tres artes scriptus esse videatur.

Formula vero est, qua novellus medicus ad honestum artis exercitium, adque debitam præceptoribus suis gratitudinem se adstringit.

Codices plusculi exstant, *Græci* in B. R. *Par.* n. 2047. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2146. 2148. 2254. 2545. In B. D. MARCI. In Medicea BANDIN. III. p. 42. 102.

Arabice *Ketab alaiman*, cum commentario GALENI nobis ignoto, exstat ap. HERBELOT. p. 965.

Græce prodiit Basil. 1533. 8. BB.

Porro græce & latine, cura JOH. OBSOPOEI Francof. 1582. 16. cum aphorismis.

Græce & latine Paris. 1542. 4. & cum aliis MAITT. interprete J. GORRÆO.

Græce & latine Basil. 1538. 8. RIV. interprete THOMA LINACRO.

Gr. & latine apud MORELLUM Paris. 1557. MAITT. 1622. B. BODL.

Latine ex antiqua versione Venet. 1507. 8. cum aliis.

Ex ANDREÆ BRENTII versione Lion 1506. 8.

Latine CORNARO vertente, Basil. 1543. 4.

Curante P. BLONDELLO CALEXIO cum ecphrasi Paris. 1575. 4. MAITT. & in THES. BURMANNI IX. 4

Latine NIC. PEROTTO interprete Paris. 1514. 4. Basil. 1538. MAITT.

Recensente RABELÆSIO Lion 1543. 8. MEAD. si ea editio latina est.

Est inter MACKIANOS.

(a) In *epistolis*.
(b) In *vita* HIPP.

Gallice Lion 1552. 8. & verſibus Gallicis redditus a MICH. la LONG Pariſ. 1637. 8. BUR.

Deinde ex verſione DACIERII Pariſ. 1697. 12. *. cum notis.

Commentatus eſt in eum BLASIUS HOLLERIUS Baſil. 1558.

Eſt inter ll. a ZWINGERO in tabulas redactos.

Commentatus eſt etiam J. HEURNIUS Leid. 1597. 4.

Et FR. RANCHINUS Lion 1627. 4.

PETRI MEMMII *commentarii* exſtant Roſtoch 1577. 8. BUR.

Et FRANCISCI de FRANCISCIS Genev. 1618. 8.

Et JAC. FABRICII Roſtoch 1644. *.

Sed potiſſimum J. HENRICUS MEIBOM Leid. 1643. 4. * jusjurandum edidit cum amplis commentariis, Græca eruditione pleniſſimis, facientibus ad HIPPOCRATIS hiſtoriam, DEOS medicos, diſcipulos & initiatos, venena non exhibenda, mulieres non corrumpendas, abortivum non dandum.

In ejus *difficilem & vexatum locum* FRIDERICUS BOERNER diſſeruit Lipſ. 1751. 4. *. 1764. 4.

HENRICI MONANTHOLII, medici Pariſini, commentarius circa annum 1606. ſcriptus, nunquam prodiit, quem G. PATINUS edendum receperat.

Νόμος brevis itidem libellus: paſſim veteribus dictus, a MERCURIALI rejectus eſt. De inſtitutione medica agit, & adparet eo ævo medicos vicos obire ſolitos fuiſſe, quod & HIPPOCRATI vitæ genus fuit.

Codices hujus libelli Græci exſtant in B. R. P. n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. 2545. In B. D. MARCI. In Medicea III. p. 42.

Latinus in B. R. P. n. 6865.

Latine ex verſione ANDREÆ BRENTII Lion 1506. 8.

Latine prodiit J. CORNARIO interprete Baſil. 1543. 4. *.

STEPHANUS RODERICUS, Caſtrenſis, in hunc librum commentatus eſt Romæ 1586. 4.

Et J. HEURNIUS Leid. 1597. 4.

J. STEPHANI *commentarius* prodiit Venet. 1653. fol.

Eſt etiam inter ZWINGERIANOS & MACKIANOS.

Gallice vertit D. DACIER.

Longior eſt liber περὶ ἀρχαίας ἰητρικῆς ſ. *de veteri medicina*, idem manifeſto ſpurius, ex H. MERCURIALIS etiam judicio, etſi ab EROTIANO nominatus eſt, & ad aliquem empiricum a CONRINGIO refertur. Manifeſto enim poſt ARISTOTELEM ſcriptus videtur, cujus hypotheſes, & quatuor potiſſimum qualitates, refutat, a quibus auctor *l. de vet. med.* negat morbos naſci, ut neque per ea, quæ his

his contraria sunt, morbi curentur. Multo plus valere ad morbos, & ad eorum curationem, humorem acidum, salsum, acerbum, amarum, secretos eos, iterumque commistos. Morbos ex humorum degeneratione fieri, dulcis in amarum & acidum: tum a figuris, cujus quidem figuræ ad morbos recipiendos facultatis mirifico exempla dat. De medicinæ primævo ortu subtiliter, & certe probabiliter disputat, a gravitate & brevitate HIPPOCRATIS idem alienissimus.

Codices Græci sunt in B. R. P. n. 2143. 2141. 2140. 2144. 2545.

In B. D. MARCI. In *Medicea* BANDINI III. p. 42.

Græce & latine prodiit Paris. 1642. 4. MAITT. & Paris. 1622. MAITT. cum notis J. GORRÆI.

Gr. & latine interprete J. GORRÆO Paris. 1544. 4. TR.

Est inter ZWINGERIANOS libros.

Per JANUM CORNARUM Latine editus est Basil. 1543. 4. *.

MICH. ANGELUS BLONDUS ejus l. epitomen dedit Rom. 1545. 8.

J. HEURNIUS breves notulas adjecit Leid. 1597. 4.

LUCII ANTONII PORTII exstat in eum l. *paraphrasis* Rom 1681. 12. BUR. excusus, & denuo Ultraject. 1703. 8. & in *operib. omnib.* Neapoli 1736. 4. *.

FLORENTII SCHYYL *pro veteri medicina l.* Leid. 1670. 12. *.

WILHELMI ten RHYNE *meditationes in textum* 24. l. *de veteri medicina* ib. 1672. 12. *. Hi libelli in anatomicis dicti sunt, & alterius sunt scopi, adque tuendam sectam SYLVIANAM potius pertinent.

Gallice vertit DACIER, & notas addidit, & prius MASSARD *de panaceis* Amsterd. 1676. 12.

Est in MACKIANIS.

EUSEBII SCHENK diss. *de iis quæ* HIPPOCRATES *tradit in proœmio comment. de veteri medicina* Jen. 1619. 4.

J. HENR. SCHULZE *de medico vehementer laudari digno ad dictum* HIPPOCRATIS *de veteri medicina* Hall. 1735. 4. *.

Libellum *de arte* solus nominat auctor *definitionum.* Perinde ut libellus, quem nuper diximus, totus versatur in ratiocinio, eo minus ad genuina HIPPOCRATIS opera referendus, quod recte sensit H. MERCURIALIS. Non bene a SUIDA antiquiori HIPPOCRATI GNOSIDICI F. tribuitur. Cæterum medicorum est apologia, quos defendit absque culpa esse, si quando ægros fatum abripuerit: vel ipsos enim peccasse ægros, vel morbum naturæ vires superasse; utrumque magis probabile fieri, quam peritum medicum in culpa fuisse. Qui absque medico sanantur, eos non ideo absque medicina sanari. Recte medicum desperato casu curando se abstinere. Excretorum manifestas qualitates nos de iis docere, quæ occulta in ægroto corpore geruntur.

Codices ſunt Græci quidem MS. in B. R. P. n. 2140. 2141. 2142. 2144. 2148. 2253. 2254. 2545. & in B. D. MARCI. In Medicea III. p. 42.

Prodiit curante J. GORRÆO cum nonnullis aliis græce & latine cum notis & ſcholiis Pariſ. 1542. 4. 1584. 4. TR. & 1622. B. BODL. cum l. de veteri medicina.

Latine curante J. CORNARIO Baſil. 1543. 4. *.

Inter BRENTIANA Lion 1506. 8. ut lego.

Eſt etiam inter ZWINGERIANOS.

Et HEURNIUS notulas adjecit.

Inter MACKIANOS eſt.

Gallice vertit cum notis DACIER.

L. *de Medico* ad chirurgiam pertinet.

L. περὶ εὐσχημοσύνης veteribus nuſquam dictus, alieniſſimus eſt ab HIPPOCRATIS ſententia. Medicum enim vult eumdem eſſe & philoſophum. Medicum omnia ſua auxilia debere parata habere. Quam medicos curam apud ægrum habere oporteat.

Codices ſunt in B. R. *Par.* Græci n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2146, tum 2545. 2254.

Si hoc titulo *officium medici* intelligatur.

In B. D. MARCI. In Medicea III. p. 42.

Eſt inter libellos ZWINGERI & MACKII.

Excurſiones in eum dedit ANDREÆ MONGAGLIA in l. *de aquæ uſu in febribus* Florent. 1700 4.

Græce & latine cum amplo commentario edidit GEORGIUS MATTHIÆ Leid. 1740. 4. *. Uſus eſt collecta per multorum annorum labores a CRUGERO materie. In *prolegomenis* Cl. Editor hiſtoriam dedit philoſophiæ Pythagoricæ & HIPPOCRATICÆ. Adnotationes etiam numeroſas adſperſit.

Latine prodiit Baſil. 1543. 4. * cura J. CORNARII.

Eſt inter MACKIANOS.

Gallice cum notis edidit ANDREAS DACIER.

Παραγγελίαι, non dictæ ſunt GALENO, nec veteribus. Principium tamen & finis DIVI SENIS gravitatem ſatis exprimit & brevitatem. Pertinet ad prudentiam medicam, ad rationem mercedis, medicamentorum & victus. Aliqua ad medicinæ generalia. Ratiociniis non opus eſſe.

Eſt inter eos, in quos ZWINGERUS commentatus eſt, & J. HEURNIUS, & inter MACKIANOS prodiit.

Latine J. CORNARIUS edidit Baſil. 1543. 4. *.

Codices exſtant MS. Græci in B. R. *Par.* n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. 2545.

Librum

Librum περι φυσων. MERCURIALIS accenset secundæ classi: ab EROTIANO admissum. Mihi videtur remotissimus a theoria HIPPOCRATIS, potissimum in catarrhis, si cum l. *de locis in homine* comparaveris. Totus etiam est in ratiociniis, eloquens & boni ordinis scriptor. Ex unico principio totam suam hypothesim deducit, morbosque ab acre aliena in loca illapso derivat. Ab iis, non a bile, febres deducit.

Codex græcus exstat in B. D. MARCI. - In Medicea BANDIN. III. p. 44. tum alii in B. R. P. n. 2140. 2141. 2143. 2144. 2253. 2545.

Latine B. R. *Par.* n. 7023. 7263.

Græce & latine prodiit J. CORNARIO interprete Basil. 1529. 4. GUNZ.

Vertente ADRIANO ALEMANNO Paris. 1557. 8. L. cum Cl. viri Commentario.

FRANCISCO PHILELPHO interprete, aut CONSTANTINO LASCARI Paris. 1525. 12 HOUSS.

Est inter MACKIANOS.

Inter DACERIANOS.

Latine vertente FABIO CALVO 1527. 12. cum aliis.

Περι ἱερης νουσ elegans libellus, sed ab HIPPOCRATICA simplicitate remotissimus, totus est in ratiociniis, neque absque anatomico experimento, aut absque accurata satis humanæ anatomes cum bestiarum incisionibus comparatione. Habet tamen EROTIANUS, & veteres passim citant. Dictio fusa. Scopus est ostendere, nihil in hoc morbo divini esse, qui a cerebro non satis purgato oriatur & a pituita, & ab aere, qui per respirationem recipiatur; ipsum etiam aerem in homine sapientiæ esse causam.

Codices Græci sunt in B. *Vindobonensi* Lambec. VI. p. 85.

In B. D. MARCI VENETA. In *Medicea* BANDIN. III. p. 43. In B. R. Par. n. 2141. 2142. 2143. 2144 2254 2545.

In eum l. sunt PONTII de S. CRUZ *Prælectiones Vallisoletanæ* Madrit. 1631. fol.

HIPP. l. περι μανιας.

Pleraque brevis libelli ex priori libro desumta sunt.

Citat librum *de morbo sacro & popularium V.* Veteres non habent.

Seorsim cum nonnullis aliis HIPPOCRATICIS prodiit interprete J. CORNARIO Basil. 1582. 8.

Codex græcus est n. 2140. B. R. P., imperfectus idem.

L. περι παρθενιων.

Videtur ejusdem auctoris esse, cujus l. *muliebrium*, a quo citatur. Furorem uterinum plethoræ tribuit, eam per venæ sectionem curat & per venerem.

Codices græci sunt in B. R. P. n. 2141. 2142. 2143. 2144 2146. 2545. In *Medicea* BANDINI III. p. 45.

MAURICII CORDÆI editio græca & latina Paris. 1574. 12. RAST. *adnotationes* habet.

CLAUDII TARDY *paraphrasis in lib. de virginum morbis* prodiit Paris. 1648. 8. BUR.

J. B. DONATI *commentaria* Lucæ 1582. 4. FALC. Francof. 1591. 8.

J. STEPHANI *commentarius* Venet. 1653. f.

Περὶ γυναικείων. Ex maximis inter opera HIPPOCRATI tributa. Auctor incertus. In L. I. citat l. *de pueri natura*, a quo vicissim citatur: citat etiam *parthenia*, citatur vicissim in l. *quarto de morbis*. Non videtur HIPPOCRATIS, etsi EROTIANUS quidem habet & *Lexicon Hippocraticum*, certe L. I. Habet etiam *auctor definitionum*.

Fusissime morbos mulierum recenset, qui pertinent ad menses suppressos, nimios, vitiosos, ad molam, abortum, partum difficilem, lochia suppressa, inflammationem uteri, sterilitatem. Ex ea nimia ubertate morborum putes, te Cnidiam scholam adgnoscere. Malum hystericum. Mensibus retentis nimium tribuit, & citam intra sextum mensem mortem, nisi expediantur. Fluor uterinus nimius. Hydrops uteri. Medicamenta carpas acerrima, tum glandes, tum pessos, tum purgantia, & nimiam, quam non exspectes ab HIPPOCRATIS ævo, farraginem medicamentorum, etiam nimis compositorum, plurimas plantas, multa fossilia. Vires medicatæ sæpe ab iis alienæ, quæ vulgo adgnoscuntur

Subjecta sunt aliqua ad infantum morbos, oculorum, & clysmata.

Codices Græci exstant in B. R. P. n. 2140. duo 2141. duo 2142. 2. n. 2143. 2. 2144. 2. 2146. 2. 2242. 2. 2548. 2. tum in B. D. MARCI. In *Medicea* III. p. 45. In *Vindobonensi* duo LAMBEC. p. 85.

In eum l. DIOSCORIDES commentatus est.

Prodiit l. prior interprete MAURITIO CORDÆO Paris. 1585. f. Basil. 1586. 4. * *in Gynæceis*.

Græce & latine cum amplis commentariis.

Arabice HERBELOT.

Liber II. prioris undique similis, multas etiam voces habet repetitas. Varios iterum ad Gnidiorum morem hic legas recensos fluores albos, tum uteri ulcera, callos, cancrum, prolapsum, os clausum, inde sterilitatem, morbos hystericos, mammarum & vaginæ mala, ephelides, dentium dolores. Curationes valde

valde paradoxæ intercedunt. Uterus ad omnes partes declinatus dicitur. Columella in utero subnata, quam oporteat amputare.

Iidem codices, quibus I. liber continetur, continent etiam secundum.

In MACKIANIS uterque repetitur.

L. περι γυναικειης φυσιος. Multa habet ad verbum ex modo dictis muliebribus libris exscripta. Morbi ad Gnidiorum morem innumerabiles. Situs uteri mutatus, obliquus, per varios casus, os uteri obturatum. Par medicamentorum farrago.

Codices Græci sunt in B. R. Par. n. 2141. 2142. 2144. 2254. 2545. In Medicea BANDINI III. p. 45.

In MACKIANIS prodiit.

L. περι αφορων relatus in *Lexico Hippocratico* & ab EROTIANO.

Codices Græci sunt in B. R. Par. n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2254. 2545. In Medicea III. p. 45.

L. περι αιμοῤῥοιδων.

Non ejusdem auctoris est, qui librum Aphorismorum scripsit, nam hæmorrhoides omnes curat, quarum unam certe aphorismi conservare jubent. Morborum causæ a pituita & a bile repetuntur. Acria medicamenta adhibet, reliqua in chirurgicis dicta sunt. EROTIANUS cum l. *de fistulis* conjungit. Citat conjunctos *auctor definitionum*.

Codices Græci exstant in B. R. Par. n. 2140. 2142. 2144. 2143. 2254. 2545. In *Medicea* BANDINI III. p. 95.

Græce prodiit Basil. 1540. 8. RAST.

Libri περι νουσων.

Antiquitus libri HIPPOCRATICI cum hoc titulo noti fuerunt, verum ii non videntur iidem esse cum nostris, cum multa ex suis veteres (*a*) citent & ipse GALENUS (*b*), quæ in nostris exemplis desunt. GALENUS passim ad THESSALUM refert HIPPOCRATIS filium; ad HIPPOCRATEM nostri nepotem THESSALI f. ex mente DIOSCORIDIS alii (*c*), sic ad POLYBUM alii.

In *Lexico Hippocratico* citatur liber *major* & *minor*, quorum major etiam *secundus* vocatur. EROTIANUS habet duos libros. Meros commentarios esse, non absoluta opera GALENUS (*d*).

Mihi ad Cnidiam scholam pertinere videntur, & dudum FOESIO. Nam etiam in nostris libris id vitium dominatur, quod a minimis differentiis morborum species constituantur. Octo pleuritides numerantur. Deinde validis purgantibus

(a) CÆLIUS *tard.* L. II. c. 13. ait HIPPOCRATEM in hæmorrhagia venæ sectionem admittere.
(b) *Comm.* I. *in prorrhetic.*
(c) GALEN. in VI. *Epid.*
(d) *Comm.* 2. 3. in l. *de victu in morb. acut.*

gantibus auctores usi sunt, ut tamen a diæta multa repetant. Passim citatur l. Φαρμακιτίδος.

In L. I. theoria regnat, quæ morbos ad pituitam refert & ad bilem; deinde pathologia traditur morborum pectoris & phrenitidis, quam CÆLIUS AURELIANUS negavit HIPPOCRATI dictam fuisse. Sudores critici & non critici. Cæterum hic liber reliquis mihi præstare videtur. Reliquorum librorum hujus nominis est quasi compendium.

Codices MS. Græci fere quatuor libros conjunctos habent ut in B. R. Par. n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2148. 2254. 2545.

Quatuor omnino libri de morbis in *Medicea* BANDINI III. p. 42.

L. III. priores sunt in bibl. Vindobonensi (e).

Græce & latine prodierunt ex versione GEORGII PYLANDRI Paris. 1540. 4. FALC. RAST.

Exstant in MACKIANIS.

In omnes 4. libros exstant PETRI SALII DIVERSI *commentaria* Francf. 1602. f. PL. 1612. f. LIND. 1646. f. FALC.

G. DAN. COSCHWITZ *de spadone Hippocratico L. I. de morbis* Hall. 1721.4.

L. II. de morbis.

Ejusdem generis est cum Primo, plenus nominibus morborum ex peculiari aliquo symptomate cognomen trahentium, qualia nomina sunt febris singultiens, interficiens. Medicamenta similia, motus, quies, vomitus, alvi ductio, ptisana, remedia mellea, acetosa, potissimum ex diæta in L. II. repetita, qua quidem nota a Gnidiorum operibus dissentit.

In secundo de morbis libro CÆLIUS HIPPOCRATEM ait in synanche vaporem per fistulam trahere jubere. Hæc eadem in nostris exemplaribus reperiuntur (f).

De cachexia hic dicitur & de pulmonis hydrope, tabe dorsali, morbo ructuoso, qui videtur hypochondriacus, de febre singultiente quæ ventriculi est inflammatio, de morbo nigro.

De morbis liber II. per ALBANUM TORINUM editus est Basil. 1544. 8. B. BODL.

G. ERN. STAHL *de febre lethifera* HIPPOCRATIS *ad l. de morbis* II. 4. Hall. 1711. 4.

FRID. HOFMANN *de morbo nigro* HIPPOCRATIS Francofurti und Hall. 1701. 4.

ANDREÆ OTTOMARI GOELICKE *de morbo ructuoso* HIPP. *morb.* L. II. Frf. ad Viadr. 1734. 4.

Liber

(e) LAMBEC. VI p. 85.
(f) *Acut.* L. III. c. 4.

Liber III. medicamenta continet efficaciora, & nimis fere vehementia, historias morborum meliores, ut pleuritidis, peripneumoniæ, paraphrenitidis, empyematis, qui morbi etiam in L. I. traduntur, tetanorum multorum. In sputo promovendo viridi æris, radice ari, helleboro, thapsia, peplide auctor utitur. GALENUS hunc præcipuum de morbis librum *magnum* vocat *parvumque* alium. Non videtur CÆLIO notus fuisse, qui neget HIPPOCRATEM morbi curationem dedisse, quæ tamen in hoc libro reperitur (*g*).

L. IV. alterius videtur scriptoris, qui totus in acuto & ingenioso ratiocinio occupetur. Hic origo morborum ex quatuor humoribus deducitur, sanguine, pituita, bile & aqua, qui ipsi humores ex alimentis nati sint. Ab alimento nimia copia sumto die tertia corpus turbari, & ægrotare, nisi is nimius cibus per alvum decedat. Morbos solis diebus imparibus judicari, quæ equidem HIPPOCRATIS passim est doctrina: iis diebus humorem de corpore decedere. Ita porro subtiliter ratiocinatur. Iterum crises diebus dicit fieri imparibus.

Accedunt ad finem libelli varia de vermium in ipso jam fetu origine, de calculo vesicæ ex lacte pituitoso conpacto; de hydrope ad ventrem, ad uterum, ad universum corpus. Citat l. *de morbis muliebribus*; sed descensum aquæ in pulmonem refutat, qui docetur in l. *de internis adfectionibus*. Negatur idem in L. IV. *Epidemicorum.*

In librum IV. de morbis sunt PETRI SALII DIVERSI commentarii editi 1602. fol. TR.

L. περι παθων.

Codices Græci exstant in B. R. Par. n. 2140. 2141. 2143. 2144. 2148. & 2254.

In *Bibl. Vindob.* LAMBEC. VI. p. 85.

Latinus codex interprete FRANCISCO PHILELPHO est in B. R. Par. n. 7023.

In MACKIANIS reperitur. In eum sunt *comm.* J. VARANDÆI Lion 1658. f.

Ad POLYBUM solet referri, mera ex conjectura. Ob eandem quam l. γ de morbis rationem adparet, CÆLIO AURELIANO notum non fuisse. Plus habet bonarum adnotationum, theoriæ minus. Argumenti misti est. Quatuor humores habet principes, quam hypothesin GALENUS pro vera habet & Hippocratica. Morbos tamen potissimum a bile, aqua, & pituita deducit. Historiæ morborum ab iis diversæ sunt, quæ sunt in libris *de morbis*. Medicamenta vix proponit, & ad l. περι φαρμακων refert, qui intereriit. Ad finem diætetica adjecta sunt aliqua, ab iis diversa, quæ in *libris de diæta* reperiuntur, utilia eadem, potissimum quæ faciunt ad alimentorum vires. Victum acutorum morborum vegetabilem hic laudat & ptisanam, Arthritin dicit variam. In podagra lino crudo urit.

Liber περι οψιος videtur esse (*h*) libri περι παθων principium.

(g) *Acut.* II c. 12.
(h) SPON *præfat. ad nov. aphor.*

Codices Græci ſunt in B. R. P. n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. 2545. In Medicea BANDINI III. p. 44.

Pleraque chirurgica ſunt, aliqua potius medica, pertinentia ad nyctalopiam, ad lippitudinem epidemicam. Acribus utitur medicamentis.

An idem eſt HIPP. *de morbis & remediis oculi*, qui Arabice exſtat in libris NARCISSI Archiepiſcopi Dublinenſis *Cod. Brit.* n. 1212.

L. περι των εντος παθων. Ex amplioribus libris inter HIPPOCRATICOS, hinc μειζων περι παθων GALENO dictus, ex FABRICIO, EROTIANO non dictus, evidentius videtur ad Cnidios medicos ſpectare, & EURYPHONTIS eſſe ſuſpicatur FOESIUS; morbi enim diviſi & ſubdiviſi per numeros recenſentur, & ſpecies eorum fere ex ſingulis exemplis conſtituuntur. Ita mirifici morbi naſcuntur, nullo characteriſtico conſenſu ſymptomatum definiti, ut malum craſſum, typhus, multæ nephritides, multæ hepatitides, multi lienis morbi, multi medullæ ſpinalis; hydrops varius ab hepate, liene; pulmonis hydrops. Tabes dorſalis. Signa morborum rara, vix unquam conſtantia. Ita morbum craſſum dari legas, in quo ægroti ad odorem pluviæ in terram cadentis collabantur. Acria hic redeunt Cnidiorum medicamenta, grana Cnidia, ſuccus Hippophaes, lapis Magneſiæ, cantharides in ictero, elleborus deorſum purgans. Symptomata malorum ſæpe ab iis diverſa ſunt, quæ in aliis libris Hippocraticis leguntur, præter tetanum, qui eodem fere modo deſcribitur, ut in *tertio de morbis* libro. Victus ratio nimis vinoſa. Morborum cauſæ a bile, ſanguine, pituita deducuntur.

Codices MS. Græci ſunt in B. R. P. n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2148. 2254. 2545. In Medicea BANDIN. III. p. 43.

Eſt in MACKIANIS.

Prælectiones in hunc librum exſtant FRANCISCI de S. ANDRE' Cadom. 1687. 12. & J. MARTINI Pariſ. 1637. 4. FALC. RAST.

Qui ſequuntur epidemicorum libri omnino non poſſunt HIPPOCRATIS eſſe. Quintus quidem, idemque optimus, nihil habet HIPPOCRATE indignum, & a CELSO & PLUTARCHO omnino pro opere divi ſenis habitus eſt. Adde pro hoc libro CÆLIUM dicere &c. In hoc etiam libro candida illa, quam laudant, de errore ob futuras commiſſo, confeſſio reperitur. GALENUS tamen undique pro ſpurio habet (i). IDEM GALENUS in l. *de diff. reſpir.* HIPPOCRATI DRACONIS f. tribuit, aut HIPPOCRATI ſecundo. EROTIANUS omnes ſeptem ll. EPIDEMICORUM recipit, nullo excluſo. PALLADIUS nullum excludit. Ne recipiam, facit etiam quod venæ ab arteriis diſtinguantur. Cæterum hic liber chirurgici fere eſt argumenti, & auctoris caſtra ſecuti. PYTHOLEI medicus hic nominatur, qui ægris lac cum aqua propinabat.

Multas raras adnotationes continet, ſparſas quidem, ſed utiles, ut peripneumoniæ

(i*) TRILLER. *pr. de gibbo.*
(i) *Diff. reſpir.*

moniæ ex anginæ metaſtaſi natæ, tetani ex levi capitis percuſſione ſupervenientis, hominis qui a cibo ſumto dolebat & tabeſcebat, quem auctor vehementiſſima ſanguinis miſſione curavit. Veſicæ funeſta ſcabies. Celebratus ille Sardonius ritus a vulnerato diaphragmate hic reperitur. Choleræ exemplum, & falſæ imaginationis. Sanguinem vomenti amphoræ frigidæ triginta ſuperfuſæ, quod ſolum auxilium ſpei reſpondit. Funeſta hypercatharſis.

Liber VII. a GALENO undique repudiatus (*k*), ejusdem cum Quinto ſaporis eſt, & multa in utroque repetuntur totidem verbis repetita; arteriæ etiam pulſantes hic nominantur. Adnotationes ſparſæ, non cohærentes, chirurgicæ multæ, plures tamen etiam medicæ morborum hiſtoriæ, quam in ullo alio Hippocratico opere, quorum etiam omnium futiſſimus eſt, eædemque hiſtoriæ pleniſſimæ. Phrenitis hic dicitur, de qua nihil HIPPOCRATEM ſcripſiſſe CÆLIUS; febres continuæ, gravidarum mulierum morbi. Femina quæ novem annis integris utero geſſit. Lac cum farina in dyſenteria proficuum. In febre acuta die octavo quaſi pulicum morſus funeſto eventu adparere. Multæ phrenitides. Fiſtula per quam vermes erepſerunt; icterus hepaticus.

Liber II. a GALENO refertur ad eos, quos ex pugillaribus HIPPOCRATIS THESSALUS gener deſcripſerit & redintegraverit: tum ſextus (*l*).

Multiformis eſt libellus. Prima parte optimo ordine de epidemicis malis, de criſibus agitur, plane ad ſaporem HIPPOCRATIS.

In ſectione II. hiſtoriæ morborum fere imperfectæ, anginæ etiam potiſſimum.

In III. lues epidemica Perinthiaca, & miſtæ hiſtoriis prædictiones. Febris ſuper bubones mala. Morbus in feminis miliari ſimilis.

Sectio IV. præter anatomica aliqua, iterum morborum hiſtorias, & epidemias continet. A malo pane popularis paralyſis, nuperis ſæpe adnotata.

Sectio V. prædictiones. Sic VI. & varia commiſta farrago.

In hoc libro etiam cauſum dicit, in quo quaſi cutem puncturæ efflorefcebat. Tetanus. Cardialgia in qua æger nihil retinebat. Unicum exemplum ſudoris aqua adfuſa moti. Sudores critici & non critici. Magna temporum anni poteſtas. Lienes magni: morbus hepaticus. Fuſe de peripneumonia. Angina epidemica funeſta.

In hunc librum DIOSCORIDES commentatus eſt (*m*) & HERACLIDES (*m**).

GALENI quatuor priores commentarii & ſextus in L. II. iidem Arabice verſi in B. ESCORIALENSI ſuperſtites ſunt (*n*), cum quintus in utraque lingua perierit. In noſtris editis exigua pars operis reperitur.

(k) *Diff. reſpir.* II c. 7. L. III. c. 1.
(l) *Comm. in* L. VI. & in l. II. *de diff. reſpir.* c. 7. L. III. c. 1.
(m) GALEN *defin.*
(m*) *Comm. in* L. VI.
(n) CASIRI ∮n. DCCC.

Partem II. in Comm. II. epid. nuperrime cura J. SOZOMENI prodiisse ALBERTINUS me docet (o).

Librum II. *epidemicorum* Græce & latine edidit ANUTIUS FOESIUS cum doctissimis *commentariis* idemque latine vertit Basil. 1560. 8. *. BB. Vir eruditus HIPPOCRATEM ex HIPPOCRATE, & ex aliis Græcis, interpretatur & emendat.

HIERONYMUS MERCURIALIS in hunc librum *prælectiones Bononienses* dedit Foroliv. 1626. f. FALC.

Sunt etiam PETRI JACOBI ESTEVE commentarii fusissimi Valent. 1551. f. 1582. f. C. de V.

Et cum latina versione commentarii in L. II. H. CARDANI in *oper. omn.* T. X.

Liber VI. cum II. fere convenit, & a GALENO refertur ad pugillares HIPPOCRATIS, quos THESSALUS descripserit (*p*), non tamen ipse auctor fuerit aut suis suppleverit. Ex paucis exemplis axiomata constituisse IDEM monet, & male aliqua aliter dici, quam in aphorismis (*q*).

In constitutionem I. epid. II. interpretatio est PETRI GIRARDET Paris. 1631. 8. * cum lib. de vict. acut.

Sextum epidemicorum Græce editum video cum aphorismis Francf. 1545. 12.

Cum I. & III. & GALENI *commentariis* VASSÆUS Lion 1530. 12.

L. I. III. & VI. cum comm. GALENI CRUSERIO interprete Venet. 1538. 16. RAST.

Farrago est historiarum morborum, epidemiarum, aphorismorum, prædictionum, quarum multæ ex aliis HIPPOCRATIS libris decerptæ sunt, aliquæ non satis veræ. Multa tamen intercedunt HIPPOCRATICIS brevitate similia. HERODICUS hic carpitur. Metastases morborum. Tussis epidemica. Signa a lingua sumta. Peripneumonia. Femina in virum Abderis mutata & barbata, quam auctor frustra curaverit. In V. sectione auctor ægrum fefellit, dum simulavit, aliquid illapsi de auribus exemtum esse.

Solum hunc librum edidit latine versum L. FUCHS & Græca subjecit Basil. 1537. 4. TREW.

In eum commentati sunt varii veterum, ut ASCLEPIADES, recensuerunt (*r*) ZEUXIS, & GLAUCIAS, & SABINI sectatores, & RUFUS (*s*).

Demum GALENUS sex commentarios ad librum VI. epid. dedit. De editionibus prioribus judicat. Errores aliquos in scriptura adgnoscit. Ii commentarii

(o) *Adfert. cord.* p. 334.
(p) *Diff. respir.* II. c. 8. III. c. 1.
(q) *Comm. in* L. VI.
(r) *Comm. V. in VI. epid.*
(s) *Comm. VI. in III. epid.*

tarii MS. in B. D. MARCI Græce, & Arabice exſtant in B. *Scorialenſi* apud CASIRI n. 801. quo loco omnino decem GALENI commentarii numerantur.

GALENI comm. neſcio num omnes I. B. RASARIAS latine reddidit & edidit Venet. 1562. 8. TR.

PALLADII commentariorum MS. Græcum codicem B. R. P. poſſidet n. 2295. ſed nuperum. Eſt etiam alius in MEDICEA PLUT. LXXV. BANDINI III. p. 174.

Græce cum aphoriſmis prodiit Frf. 1545. 12. PL.

Cum I. & III. ex verſione J. VASSÆI Lion 1550. 12.

PALLADII comm. a P. JUNIO CRASSO editus eſt Baſil. 1581. 4. *.

JOHANNIS ALEXANDRINI *comm.* cum ipſis *epidemicis* prodiit Lion 1527. 4.* & alias.

CHRISTIAN GODFRID STENZEL edidit HIPPOCRATEM *fuci non male accuſatum* Witteberg 1745. 4. * ad locum II. Epid. Non probaſſe HIPPOCRATEM fraude aliqua ægrum fallere.

J. WILH. ALBRECHT *de loco* HIPP. *male explicato* Epid. VI. 5. Gotting. 1735. 4.

L. IV. epidemicorum deterior reliquis eſt, GALENO (*t*) fatente. Miſta omnia & confuſa, hiſtoriæ morborum imperfectæ, aphoriſmi non ſatis veri. GALENUS ad pugillares HIPPOCRATIS refert, abſque caſtigatione a THESSALO editos. Mihi non totus diſplicet. Miſta ſunt aliqua, quæ vel HIPPOCRATIS eſſe videntur, vel de HIPPOCRATICIS certe deſcripta. Pulſus velociſſimi in morbis celerrimi exitus. Multa ubique anni tempeſtatum & cæli memoria. Serioris tamen ævi partus eſt, cum de cynico dicatur, qui auctorem ad ægrotum deduxerit, cum tamen DIOGENES HIPPOCRATE recentior ſit, PLATONI coævus. Iterum dixit lienes magnos, morbum hepaticum.

Codices MS. Græci ſunt in B. R. P. n. 2140. 2141. 2142. 2144. 2146. 2253. 2254. 2545. In B. D. MARCI. Duo libri in B. R. Par. n. 2143.

Liber epidemicorum, neſcio quis, in libris erat NARCISSI *Archep. Dublin.* codd. Britt. n. 502.

In omnes ſeptem *epidemicorum* libros dicuntur commentarii fuiſſe SABINI tum LYCI (*u*).

F. VALLESII in eos libros *Commentarii* Madrit. 1577. f. Colon. 1588. 8. Turin. 1589. 8. Neapoli 1621. FALC. 1652. f. VATER Aureliæ 1654. f.

FRANCISCI PHRYGII *comm. in epidemicas* HIPP. *hiſtorias* Lion 1644. 4.

PETRI MICHAELIS de HEREDIA *comm.* Lion 1688. fol.

GEORGII FRIDERICI FABRICII *de notis* HIPP. *in hiſtoriis epidemicis repertis &*

K 3 *repurgatis*

(t) *Comm. in* L. VI. Paſſim tamen hunc librum ut II. & VI. dicit ex pugillaibus magni viri per THESSALUM filium decerptum fuiſſe.

(u) GAL. *comm. ad* L. III.

repurgatis cum adnotationibus quas auctori extorsit DIETERICUS Lubec. 1666. 4. PLIN.

Observationes in HIPP. *Epidemias* Venet. 1621. 4. LIND. Quid sit ignoro.

Nucleus librorum Epidemicorum Francof. 1708. 12.

HIPPOCRATIS Κωακαὶ προγνώσεις spurium omnino opus est, etsi DURETUS maximi fecit, GALENO jam judice & FOESIO & MERCURIALI non genuinum. Quæ in Coacis bona sunt, esse ex aphorismis ex epidemicis, reliqua falsa, jam GALENUS (x). Multa continent obscura, quæstiones ad quas non datur respondere, aphorismos nimis particulares & fallaces.

Primo libro continentur quæ ad febres, præsagia nempe omnino 166. pleraque HIPPOCRATE dignissima, aliqua non admittenda. Causæ crisium. Lethargi pulsus sepultus. Tabes. Rigor. Signa a sputis. Diarrhœa. Icterus.

L. II. præsagia continet 368. ad varias corporis partes, pertinentia ad capitis, colli, pectoris, abdominis morbos. In eodem l. sed alio ordine præsagia recensentur secundum eas partes, a quibus signa repetuntur. Aphoniæ. Dysenteria. Lienteria. Convulsiones, tetanus. Sphacelus cerebri. Hydrops. Apoplexia. Peripneumonia. Signa a respiratione, oculis, lingua.

In L. III. prima pars fere est ex prognostico, altera pertinet ad vulnera, tertia ad morbos oculorum, tum ad præsagia a variis egestionibus & excrementis sumta. De abortu, vomitu. Signa a viribus, a decubitu.

Codices Græci sunt in B. R. Par. n. 2140. 2141. 2143. 2144. 2254. 2545. & in B. D. MARCI. In Medicea BANDINI III. p. 45.

Latine cum aliis vertente M. FABIO CALVO 1527. 12.

Græce & latine prodierunt cum aliis Hippocraticis Lutet. 1557. apud G. MOREL. 8. MEAD.

Gr. & lat. curante J. OBSOPOEO Francof. 1587. 16.

Gr. & lat. cum versione ANUTII FOESII & *notis* JONSTONI Amsterd. 1663. 12. HOUSSET.

Partem primam cum textu & commentario HORSTIUS edidit.

Græce & latine cum aliis opusculis *aphoristicis* nuper Basil. 1748. 8.

Gr. latine *ex interpretatione* JACOBI HOLLERII nunc primum editi sunt a DESIDERIO JACOTIO, & hujus *commentariorum Libri* XIII. Lion 1576. fol. B. BERN. HOLLERII breves notæ sunt: D. JACOTII fusissimi, ad scholæ saporem commentarii.

Porro gr. lat. prodierunt cum amplis. *comment.* LUDOVICI DURETI Paris. 1588. fol. 1616. fol. 1621. fol. 1658. fol. BUR. Argentin. 1633. 8. LIND. Genev. 1665. fol. *. Leidæ 1737. fol. Forma operis diversa a JACOTI editione, res non valde recedit. DURETUS, HIPPOCRATICUS auctor, posthumum

(x) In L. III. *epid. Comm.* II.

mum opus reliquerat, quod filius JOHANNES absolvit: sed res ipsa magna ex parte eadem est, DESIDERIUM enim JACOTIUM sua a DURETO habuisse, condiscipulus ejus DROETUS in propria epistola testatur, ut qui una DURETUM a. 1570. Monspelii audiverit. Verum DURETUS a principio versionem dat, sensum potius quam voces expressuram. Deinde commentarium, in quo DURETUS omnia præsagia, omnes eventus, ad principia pathologica GALENI revocat, auctorem Coacarum obscurissimum, quantum ejus fieri potest, elucidat, conciliat, GALENUM refellit, qui sæpe Coacas refutat, locos difficiles non ex membranarum fide, sed ad veriorem sententiam reformat. Fuse de criticis sudoribus.

JULII MILLI *naturæ motus decernentis arcanum opus* Venet. 1654. 4. *. De crisibus in Coacas ad librum I. & II.

Coaca præsagia cum brevi enarratione LUDOVICI FERRANT Paris. 1657. 12. TREW. Ex GALENO, HOLLERIO, DURETO, JACOTIO.

Est inter MACKIANOS.

HONORATI BICAISSE *manuale medicorum*, *s. promtuarium* HIPP. *aphorismorum prædictionum & Coacarum secundum morborum nomenclaturam* cont. Londin. 1639. Paris. 1739. 1. BUR.

Προῤῥητικῶν Liber I. a GALENO (y) rejectus, etiam a facili alioquin EROTIANO, HIPPOCRATE utique parum dignus, quem nostri libri auctor quoad ejus fieri potuit imitatus, minime tamen adtigit. DRACONI nonnullos tribuere GALENUS, alios THESSALO, filio utrique HIPPOCRATIS, posse etiam alterius esse (z). Neque auctor summam illam artem tenuit, qua numerosæ adnotationes in unam communem legem uniuntur. Neque signa, quæ ad ipsam morbi naturam pertinent, ab aliis se fortuito immiscentibus satis accurate separavit. Nomina sæpe ægrotorum dixit, quæ negavit GALENUS ab HIPPOCRATE præter Epidemicorum libros usquam citari. Vocibus aut insolitis utitur, aut insolitum in sensum detortis. Media fere pars in deliriis versatur, & in signis morborum soporosorum, tertia in convulsionibus, aliqua ad hæmorrhagias spectant, aut ad abscessus post aures. GALENUS tres commentarios adjecit, quos J. VASSÆUS interpretatus est.

Codices Græci sunt in B. D. MARCI, & in B. R. P. n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. cum glossis & 2545.

Conf. cum l. II. p. 38.

An hæc sunt *Præsagia in morbis acutis* ex officina H. STEPHANI Paris. 1512. 4. MAITT.

Edidit gr. lat. cum aliis MORELLUS Paris. 1557. 8. MEAD.

Edidit

(y) In *Comm.* I.
(z) *Comm.* II.

Edidit cum aliis præſagiorum libris J. OBSOPOEUS græce & latine Francof. 1587. 16.

Gr. & latine cum notis HEURNII Leid. 1597. 4.

Græce & latine cum *ſemeioticis operibus* Baſil. 1748. 8.

Latine interprete CALVO 1527. 12. Tum in barbaris collectionibus Venet. 1507. 8. &c.

Plura repete ex L. II. *Prorrheticorum.*

L. περι κρισιων, EROTIANO non dictus. Putes eſſe alicujus diſcipuli HIPPOCRATIS, qui ex *aphoriſmis*, ex libro *de locis*, ex *prognoſtico*, ex *prorrheticis* multa ſumſerit, & dictione ſua brevi & aphoriſtica præceptorem ſit imitatus. Signa criſeos ex variis egeſtionibus, etiam ex ſudore ſumit, qui criticis diebus erumpit. Dies criticos tamen noſter fatetur, non poſſe adeo minute ad numeros exigi. Febris ardentis varii fines, etiam in icterum. Prognoſtica ex excretionibus, variisque ſignis, cum aliqua pulſus memoria. Hæmorrhagiæ criticæ. Icterus die ſeptimo in acutis ſuperveniens ſalutaris. Morborum recidivæ. Tetani tres.

Codicem MS. in B. R. P. reperio n. 2254.

Prodiit cum aliis *ſemeioticis* Baſil. 1748. 8.

Et eſt inter MACKIANOS.

L. περι κρισιμων, EROTIANO non dictus. MERCURIALIS magni ſenis doctrinam continere æſtimat. Mihi quidem potiſſimum ex libro *de adfectionibus internis* decerptus videtur. Febris ardens criticorum III. eſt morbus craſſus II. libri περι εντος παθων. Tetani tres, tetani totidem *adf. intt.* Coxendicum morbus n. 6. eſt n. 56. *intt. adf.* Icterus 7. eſt icterus n. 38. *adf. intt.* Quare ad Cnidios aliquos medicos ſpectaret. Morbos perinde a bile, pituita & ſanguine derivat. Neque tamen bona deſcriptio peripneumoniæ & accuratus dierum criticorum cenſus ex *internarum adfectionum* libro eſt.

Codices non rariſſimi ſunt. In B. R. P. Græci n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. 2545. In B. *Medicea* BANDINI III. p. 44.

Eſt inter opuſcula aphoriſtica *ſemeiotico therapeutica* gr. lat. Baſil. edita 1748. 8.

Περι ενυπνιων. Suſpicor, & ſuſpicabatur ANUTIUS FOESIUS, eundem hujus libri auctorem eſſe, qui libri III. *de diæta.* Similia enim dat præcepta de alimentis addendis, detrahendis, de medicina gymnaſtica. In *codicibus* MS. ſolet fere eum l. ſequi. Inſomnia ad ſuas cauſas phyſicas referuntur, calidum, frigidum, ſecretiones, repletiones. Deinde auctor ex inſomniis indicationes repetit, ut & mala adgnoſcat, quæ quæque inſomnia pariunt, & medicationes, quæ his malis obſiſtant. Propitiationes commendat, ut tamen parum iis tribuat. Comtus & elegans libellus.

Codices Græci ſunt in B. R. P. n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. 2545. In *Medicea* BANDINI III. p. 44.

Græce exstat editus Parif. 1586. 8. apud MORELLUM.

Græce & latine prodiit cum aliis apud MORELLUM Parif. 1557. MAITT.

Gr. & latine cura JUSTI VELSII Bafil. 1543. 4. *.

Reperitur latine in collectione Veneta 1497. f. GUNZ. & in Articella Lion 1527. 4. *. &c.

ANDREA BRENTIO interprete 4. abfque loco & anno * apud SYMPHORIANUM CAMPEGIUM, feculo XV. ut videtur vergente.

Latine cum aliis 1527. 12. vertente FABIO CALVO.

Latine JUSTO VELSIO interprete Antwerp. 1541. 8. *.

Cum aliis ejusd. argumenti libellis Lion 1549. 16.

J. CÆS. SCALIGERI in l. *de infomniis commentarii* Lion 1538. 4. 1539. 4. RAST. 1561. fol. Gieff. 1610. 8. Amfterdam 1659. 12. PLIN. Auctus & recognitus idem l. fol. fine loco & anno GUNZ.

J. COLLE *de cognitu difficilibus in praxi ex libro* HIPPOCRATIS *de infomniis* Venet. 1628. 4.

Eft in ZWINGERIANIS & MACKIANIS.

Περὶ διαίτης libri III. vulgo in codicibus MS. conjunguntur, ut in B. R. P. n. 2140. 2142. 2143. 2144. 2148. 2254. 2545. In B. D. MARCI. In Medicea tres libri BANDINI III. p. 42. In B. BODLEYANA latinus eft codex n. 3541.

Diverforum auctorum opus eft, quod nimis manifeftum fit, fi adtente legeris.

Primus liber a MERCURIALI & a GALENO rejicitur, quod ab HIPPOCRATIS fententia recedat. PHILISTIONI LOCRIO, ARISTIONI, EURYPHONTI, PHILETÆ, etiam PHERECYDI tribuitur (*a*), perantiquus tamen eft, mire etiam brevis & obfcurus, & hactenus HIPPOCRATE non indignus. Magna pars operis phyfici eft & phyfiologici argumenti. Ex igne & aqua potiffimum, varia portione & robore vario commiftis, octo temperamenta fieri, ex iftis animorum diverfitatem. Cuique temperamento contraria opponitur medicatio, frigida & humida in cholerici temperamenti dominio, cum balneis, fic porro. Ciborum portionem & labores debere exæquari. Corporis exercitatione & vomitu auctor multum utitur, ad fines medicos, fere ut in L. III.

Solus L. I. latine exftat in B. R. P. n. 7027.

Prodiit inter ZWINGERIANOS & MACKIANOS & Gallicos DACERIANOS.

Liber fecundus a GALENO dignus judicatur HIPPOCRATE, perito a judice, & titulo fuo melius refpondet. In hoc enim libro recenfentur fex res non natu-

 rales

(a) *Fac. alim.* L. I.

rales & earum in corpus humanum efficacia, exercitationis & quietis etiam potissimum, tum tempestatum, ventorum. Eas vires noster, fere ut in l. *de veteri medicina*, a qualitatibus simplicibus derivat, dulci, acri, aquoso, pingui; exque qualitatibus, quæ ex istis componuntur, & ob quas medicamenta dicuntur adtenuare, calefacere, refrigerare, humectare, siccare, purgare, adstringere. In principio de aquis & locis dicit eorum fere similia, quæ proprio libello HIPPOCRATES dixerat. De alimentis in Græcia receptis, pane, cerealibus, carnibus, piscibus, quæ Græcorum erant deliciæ. Tum olera, legumina, poma, potus: ut etiam de culinarum in cibis præparandis laboribus & eorum effectu agit. Denique de gymnasticis, lucta, balneis. Ut recreentur, quos nimii labores fatigarunt. Vomitum laudat. Denique ab igne & aqua omnia ultimo repetit, ut in priori libro, quem modo diximus.

Codices & editiones quæ prioris.

L. III. diversissimus a duobus prioribus, a CLERICO ad HERODICUM gymnasticæ medicinæ auctorem refertur. Initia morborum ex nimia aut ex nimis parca corporis exercitatione repetuntur. De utriusque mali remediis: ea fere repetit a ciborum abstinentia, a vomitu, & propriis atque definiti generis exercitationibus. Ita debilem ventriculum vomitu levat, & catulorum carnibus, & medicinam utique tradit a nostra diversissimam. Victus rationem docet secundum anni tempora mutare. Videas, Græcos hieme perinde corpora exercuisse, ut æstate, balnea frigida adhibuisse, ignis nullam fieri mentionem. Ex isto libro videntur Methodici suam διατριτον habere (*b*).

Post CAIUM & GADALDINUM vertit ex codice inedito R. CHARTIER.

L. περι διαιτης ὑγιαινης.

Perexiguus, plurima habet eorum similia, quæ sunt in libro tertio *de diæta*, aliqua omnino descripta, alia fusius exposita, ut ratio vomitus diætetici. Chondri mentionem facere GALENUS adnotat (*c*), addit cum l. *de natura humana* fuisse conjunctum (*d*).

Codex Græcus est in B. R. P. n. 2144.

Editus est ANDREA BRENTIO interprete Lion 1506. 8.

In eum l. commentatus est GALENUS, cujus commentarii codex Græcus est in B. R. P. n. 2276. & in Vindobonensi (*e*).

Editus est vertente J. VASSÆO & J. GUNTHERIO Basil. 1533. fol.

POLYBO a GALENO (*f*) tribuitur, & cum ejus nomine editus est a J. PLACOTOMO Antwerp. 1561. 12. GUNZ.

Sic in *commentario suo* HIERON. THRIVERIUS BRACHELIUS Lion 1548. 8. *.

Et

(b) C. 4.
(c) *Comm. de vict. acut.*
(d) Ad L. *de nat. hum.* L. II.
(e) LAMBEC V. p. 86.
(f) Ad L. II. *de natura hum.*

Et GILBERTUS PHILARETUS, qui & latine reddidit Antwerp. 1543. 8. FOPPENS.

Et ALBANUS TORINUS Basil. 1544 4. *.

Cum eodem titulo Parisiis latine prodiit Paris. 1577. 12.

Et prius 1528. fol. * & 1533. 8. BB.

Est inter MACKIANOS.

Huc fecerit *l'instruction pour la santé par* J. de la FARGUE Lion 1580. 12. DU VERDIER.

POLYBI l. *utilissimi di conservare la sanità, overo modo di vivere sani e de le malattie del corpo umano* l. III. vertente PETRO LAURO Venetiæ 1545. 4. TREW.

Περι ὑγρων χρησιος s. *de liquidorum usu.* Parvus libellus, quem J. NARDIUS pro legitimo habet. Veteres passim aliqua ejus loca citant. Decem aphorismos continet, & aliqua de vino & aceto, minime indignus libellus.

Codices sunt in B. R. P. n. 2253. 2254.

Commentatus est in *nocte geniali prima* J. NARDIUS Bonon. 1656. 4. *.

Est inter MACKIANOS, ZWINGERIANOS & DACERIANOS.

Περι φαρμακων, iterum minimus est libellus. Aliqua ex *aphorismis* sumta sunt; & theoria electiva purgationis secundum quatuor humorum differentias defenditur. Non habet EROTIANUS, ut neque priores illos proxime a nobis dictos. Inter HIPPOCRATICOS fuit utique l. φαρμακιτιδος, aut certe in l. *de morbis* citatur.

An sit liber *de solutivis*, cujus est codex in B. *Coll. Merton.* n. 729.

Græce edidit F. MORELLUS & ex proprio codice Paris. 1617. 12. Primus vero ediderat J. CAIUS Basil. 1544. 4. * cum variis GALENI libellis. Idem notas addidit MEAD.

Latine cum aliis prodiit Venet. 1497. fol. Ex versione JULII PAULI CRASSI Basil. 1539. 4. *.

Latine Lond. 1656. 12.

L. περι ἑλλεβορισμου.

Itidem minimus libellus, cujus pleraque decerpta sunt *ex aphorismis, prognosticis, prænotionibus, l. de victu acutorum & muliebribus*, quos auctor tamquam suos citat. Sub finem aliqua plenius de alvi per sesamoides ductione.

L. περι οδοντοφυιης practici fere argumenti est, idemque spurius. Quæ in-

 fantibus

fantibus ex dentitione mala accidant, uti ea fubleventur, eorum malorum figna & prognoftica, vitia tonfillarum, etiam ulcera, breviffime tanguntur.

Codices Græci funt in B. R. Par. n. 2146. 2254.

Προς Δημητριον βασιλεα brevis & parvi momenti epiftola *de morborum origine* &c.

Ιππιατρικα nuperi HIPPOCRATIS, equarii medici, farrago eft medicamentorum ex veterinariorum collectione repetita, & a LINDENIO recufa.

• L. *de fignificatione vitæ atque mortis in editis* Hippocraticis non nifi latine exftat; in B. *Vindobonenfi* tamen Græce, abfurdum opus, aftrologicum, a fapientia HIPPOCRATIS longiffime remotum.

Prodiit latine edente BLONDI 1548. 8. TR.

An idem l. *de fignis mortis* in B. BODL. n. 2063. & alio cum titulo ap. MONTFAUCON. Alio in *Mertonienfi* Bibl. n. 729.

An idem l. HIPP. *de medicorum aftrologia*, interprete PETRO ABANO, excufus Venet. 1485. 4. Lipf. 1505. 4. RIV. Plenior titulus eft *opufculum repertorii prognofticon in mutationes aeris tam via aftrologica quam meteorologica uti fapientes experientia comperientes voluerunt proprium utiliffime ordinatum* B. Tig. TREW.

In Anatomicis etiam paffim aliqua funt argumenti practici, ut in l. περι αδενων, *de glandulis*, fpurio equidem, quo aliqua glandularum mala recenfentur, ut de morbis, qui mammarum exftirpationi fuperveniunt, & de catarrhis.

In l. *de pueri natura* agitur de menfium obftructione, de morbis a lochiorum fuppreffione, de partu difficili.

In l. *de fuperfetatione* dicuntur morbi aliqui puerperii; tum de abortu, utero fuppurato, caufis fterilitatis, utero claufo, ejus diftortione, reftitutione, medicamentis emollientibus, uterum purgantibus. A menfibus retentis epiala febris. Ut ex acribus medicamentis uterus exulceretur.

Antidotum qua HIPPOCRATES in contagione Attica ufus fit, ACTUARIUS habet (*), inde in editionem fuam LINDENIUS tranftulit.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ perantiquæ funt. Multa tamen faciunt, ne eas pro genuinis recipiamus, uti neque MERCURIALIS recepit, neque SCHULZIUS, neque CIGALINUS, neque SCALIGER, neque olim aliqui RIOLANO dicti.

Primæ funt ARTAXERXIS Longimani ad PAETUM epiftolæ, hujus ad regem, HYSTANIS ad HIPPOCRATEM, hujus ad HYSTANEM, adque DEMETRIUM, REGIS ad HYSTANEM. Hujus refponforiæ. Regis epiftola ad Coos, refponforiæ Coorum. Nempe, cum peftilentia in Perfico imperio fæviret, Rex magnis conditionibus

(*) *Compof. med.* p. 58. b.

ditionibus oblatis Hippocratem advocaverat, ut suis subditis mederetur. Negat HIPPOCRATES, se barbaris opem laturum. Rex a COIS poscit, ut obstinatum medicum sibi dedant, hi negant. Ad HIPPOCRATEM CATO adlusit, ut Græcorum in barbaros malum animum demonstraret.

Codex exstat in B. BODLEYANA ap. MONTF. p. 642. in *Medicea* BANDINI III. p. 46.

Altera particula epistolarum est Abderitarum, qui HIPPOCRATEM exorant, ut DEMOCRITI insaniam curasse vellet. HIPPOCRATES ad Abderitas annuit, negat se aurum accepturum. EJ. ad PHILOPOEMONEM alienissima a sapientia epistola, tum altera, qua narrat, se ab ÆSCULAPIO per somnum jussum esse, Abderas petere. Aliquæ epistolæ HIPPOCRATIS, quibus curam uxoris DIONYSII commendat, a CRATEVA herbas petit, qui Mithridatis demum ævo vixit, decem talenta ab Abderitis oblata refutat: deinde DAMAGETO narrat, ut DEMOCRITUM sapientem, & in utilissimis laboribus occupatum repererit. Inde epistolæ mutuæ DEMOCRITI & HIPPOCRATIS.

HIPPOCRATIS ad THESSALUM Epistola, qua filium ad studium Geometriæ & numerorum adhortatur.

ID. ad THESSALIOS, in qua de Atheniensibus queritur, patriam suam vastantibus.

THESSALI ad aram, in qua filius HIPPOCRATIS paterna beneficia laudat; aversamque pestilentiam, & discipulos filiosque per universam Græciam a patre missos, qui curam ægrorum gererent. Denique avorum in Græcos merita recenset, petitque, ut Athenienses bello Cois indicto abstineant. Atheniensium decretum, quo HIPPOCRATI honores, Cois varia privilegia decernunt.

Mihi quidem probabile videtur, has epistolas a sophista aliquo circa ea tempora fictas esse, quibus PTOLEMÆUS PHILADELPHUS maximis impensis libros rariores colligebat.

Codices græci epistolarum, ut videtur, universarum cum oratione THESSALI sunt in B. R. P. n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2146. 2254, tum, ut puto, 2545.

Latinus codex interprete REMITIO est in B. R. Par. 6869. & alius in *Scorialensi* BUSCHING Magaz. V. cujus linguam ignoro, alius in VOSSIANIS n. 2251. lingua quidem non satis mihi perspecta.

In B. Vindobonensi fasciculus MS. reperitur, qui ad ARTAXERXIS invitationem spectat LAMBEC. VI. p. 153.

ARTAXERXIS & DEMOCRITI epistolæ Græce B. R. P. n. 1760.

Sola THESSALI oratio Græce B. R. P. n. 2253.

Decretum Atheniensium in B. R. P. n. 2214.

Græce omnes epiſtolæ prodierunt Venet. 1499. 4. LIND.

Græce & latine, quæ ad ARTAXERXEM & DEMOCRITUM ſpectant, EILHARDI LUBINI cura editæ ſunt Genev. 1601. 8. BB. cum aliis Græcorum epiſtolis.

Epiſtola ad DAMAGETUM ſola cum paraphraſi ALARDI AMSTELREDAMI.

Græce latine Saligniaci 1539. 8. TR. GUNZ.

Ex recenſione HADRIANI RELANDI Utrecht 1711. 8. B. TIG. Græce & latine.

Gallice vertente TARDY HIPP. *ſur la folie de* DEMOCRITE Paris 1530. 8.

La conference & entrevue d'Hippocrate & de Democrite commentée par MARCELLIN BOMPART Paris 1632. 8. BUR.

Latine omnes etiam Epiſtt. cum THESSALI ad ATH. *Orat.* & *Athenienſium decreto* interprete JANO CORNARIO Frf. 1542. 8. *.

Latine cum notis CHR. THOMASII Hall. 1693. 8.

Huc facit J. CHR. RABE diſp. *de* HIPPOCRATE *barbaris opem negante* Lipſ. 1722. 4. PL.

Et ut puto GONSALVI BUSTOS ORMEDILLA *monſtruo horribile de la Grecia Hippocrate mortal nemigo de l'hombre* Ulyſſip. 1675. 8. C. de V.

Evidentius ſpuria ſunt, quorum Græcus textus ignoratur. Ejusmodi eſt l. *de ſtructura hominis* ad PERDICCAM R. in quo pituitæ, ſanguinis, flavæ bilis, atræ bilis, ſaniei (ita) prædominium per anni ætates recenſetur.

Is fuerit forte codex, cui titulus eſt *prognoſticum de natura humana, ſecundum temperiem quatuor anni tempor.* in B. Vindob. VII. p. 92.

HIPP. *de ſanitate tuenda ad* ANTIOCHUM REGEM LARGIO DESIGNATIANO *interprete* abſurdiſſimus lib. in quo CÆSAR citatur & MÆCENAS. Morborum capitis, pectoris, ventris, veſicæ prænotio & præcautio. Iterum dominium ſanguinis, bilis &c., per anni ætates. Cæterum nullus HIPPOCRATIS ævo ANTIOCHUS regnavit. Codex lat. eſt in B. R. Par. n. 6837. 7027. 6862. in B. TAURIN. II. p. 102.

Prodiit cum MIZALDI *hortenſib.* apud MORELLUM Pariſiis 1572. 8. le TELLIER.

HIPPOCRATIS ſive ALEXANDRI *epiſtola de diæta* in B. R. P. n. 2240. mihi ignota eſt.

HIPP. epiſtola ad PTOLEMÆUM *de ſanitate tuenda* eſt in B. *Vindobon.* VI. p. 94. 124. 125. & in B. BODLEI. n. 150. Græce, & in B. R. Par. n. 1884. 2229. tum in Taurinenſi, ubi additur altera ad PTOLEMÆUM epiſtola *de differentia alimentorum.*

mentorum. Latine verſa eſt a J. REUCHLIN Tubing. 1512. 4. RIV. Nullus autem HIPPOCRATIS ævo fuit PTOLEMÆUS.

L. *de puſtulis* ſpurius a GOLIO ex Arabico converſus ne quidem BARTHOLINO placuit.

Pluſculos alios libros HIPPOCRATICOS citari video.

De febribus B. R. Par. n. 1885.

De febrium & ſymptomatum cognitione B. R. P. 1667. 12. Alterius fuerit auctoris.

De phlebotomia ibid. n. 6837. latine.

Addunt in Arabica verſione de *Ventoſis librum* exſtare (*).

Alius *Therapeuticus* l. Vindobon. ap. LAMBEC. VI. p. 145.

Liber *ſecretorum* niſi eſt idem cum l. *de ſignificatione vitæ & mortis* Venet. 1497. fol.

Ej. l. *ex capſula eburnea* Venet. 1497. fol. &c. GUNZ.

Liber περι τμητων a GALENO dictus, periiſſe videtur.

Methodus curandi HIPPOCRATICA erat in B. NARCISS. Dublinenſis Arch. Bibl. n. 1709.

L. *regularis* CÆLIO dicitur, ex quo locus *de helleboro* citatur, quem SORANUS refutaverit, qui vero locus in noſtris exemplaribus non reperitur.

HIPP. *de natura lactis & de ejus in curationibus morborum uſu* Arauſione prodiit 1567. 8. Lion 1571, mihi ignotus.

L. *de exuſtionibus & fonticulis* cura P. BARRE Lion 1681. 12.

L. *de medicamentis ſecundum temperamenta* HERBELOTO p. 975. dictus.

Libri *reſolutionis quatuor quos* GALENUS *explicat* VERDIER *Bibl. Conſtantin.* p. 59.

L. *de infantium natura* PRISCIANO notus (†).

HIPPOCRATES *de morborum cauſis, ex ægrorum decubitu diagnoſi, prognoſi & curatione.*

Gallice vertente J. B. DAMASCENO L. I. Pariſ. 1660. 4. BUR.

Epiſtola ad GALENUM *diſcipulum de corpore humano B. Taurin.* I. p. 385.

HIPP. *de virtutibus herbarum gallice B. Taurin.* T. II.

Excerpta aliqua ex HIPPOCRATE & GALENO, & MOSE MAIMONIDE ap. CASIRI n. DCCCLXIII.

Excerpta

(*) HERBELOT. p. 975.
(a) *Acut.* II. c. 29.
(†) L. IV.

Excerpta *de morbis variarum partium & earum curatione.* Codex Græcus est in B. R. P. n. 2178.

Sic in VINDOBONENSI LAMBEC. VI. p. 101.

Eclogæ ex HIPP. & GALENO a BUSBEQUIO illatæ in *B. Vindob.* VI. P. II. p. 100.

Excerpta in B. R. P. n. 7101. & Græce n. 2269.

Translationes ex HIPPOCRATE in *B. A. Ep. Dubl.* NARCISSI n. 1215.

NATHAN F. JOEL fil. PALKEN *sententiæ ex* HIPPOCRATE & GALENO excerptæ de morbis & medicamentis in B. Taurin. I. p. 19.

§. XXI. OPERA HIPPOCRATIS.

Nunc ad operum HIPPOCRATIS collectiones.

Credas etiam J. COSTÆO, HIPPOCRATEM nihil suorum edidisse. Deinde GALENUS testis est, suo ævo exempla HIPPOCRATICORUM operum exstitisse non recentiora (*a*) tribus seculis, eaque fere inter se consensisse; Ipse exemplar ALEXANDRINUM laudat.

Porro commentatores numerosissimos HIPPOCRATEM explicasse, emendasse, refutasse certum est. Inter eos antiquissimi fuerunt HEROPHILUS, qui voces HIPPOCRATIS interpretatus est, deinde BACCHIUS, porro HERACLIDES TARENTINUS, & ZEUXIS (*b*), hi Empirici. In omnes libros ZEUXIN & HERACLIDEM commentatos esse; in difficiliores BACCHIUM, & ASCLEPIADEM (*c*) alibi reperias.

XENOCRITUM grammaticum Coum primum voces HIPPOCRATIS interpretatum (*d*).

HERACLIDES passim citatur, ut ad L. II. *popularium* (*e*). Magis tamen insectandi ZENONIS causa scripsisse, quam eruendi veri (*f*) IDEM GALENUS: sic APOLLONIUM (*g*).

Is ZENO HEROPHILEUS, vir nequaquam obscurus, quem tamen GALENUS passim refutat, de notis agit, quæ Epidemicis adscribuntur (*h*), & quarum incertum facit auctorem. Habuisse tamen suos sectatores (*i*).

MEMNONEM Sideten, qui libros PTOLEMÆO curaverit librorum studiosissimo, carpit, quod libros Epidemiorum falsis additionibus temeraverit, idem GALENUS. BACCHIUS

(a) In *Comm.* III. ad l. *definit.*
(b) GALEN. in *Aphor.* VII. 68.
(c) Περὶ ἰατρεῖου & *de fract.* III.
(d) EROTIAN.
(e) GAL. *comm. in Epid.* VI.
(f) *Comm.* III. in *Epid.* III.
(g) Ib.
(h) GAL. *comm.* II. in *Epid.* L. III.
(i) ID. *comm.* III. in III. *Epid.*

BACCHIUS Tanagræus (k) tres *syntaxes* conſcripſit: ſex alias lego addidiſſe PHILINUM. *Ecdoſin* characterum HIPPOCRATIS dedit IDEM, & in l. *Epidemicor.* atque in *aphoriſmos comm.* BACCHIUM vero voces ſolas eſſe interpretatum (l) lego.

ZEUXIS (m) egit de notis adlitis ad L. EPIDEMICORUM. GLAUCIAM reprehendit, qui negabat omnia vitia Hippocrati in VI. Epidemicorum dicta in unicam mulierem cadere poſſe. Paſſim aliqua abſque interpretatione (n) reliquiſſe. Eum GALENUS refutat, tum HEROPHILUM (o).

Sic APOLLONIUM (p), qui octodecim libros in HERACLIDEM, tres in BACCHIUM ſcripſerit, unum in GLAUCIAM, alium in LYSIMACHUM COUM, tum tres adverſus PYDIAM Herophilium: tres ad DEMETRIUM EUPHORIONEM, etiam ſex libris. Eundem lectionem HIPPOCRATIS ſtuduiſſe expedire, ut grammaticos aliquos omittam. Sed & APOLLONIUM *ophin* EROTIANUS notat, quod omnibus aliis contradixerit.

ASCLEPIADEM, quem puto (q) celebrem illum Bithynum eſſe, paſſim GALENUS refutat, ut aliquando tamen probet (r).

RUFUM laudat, in HIPPOCRATE legendo verſatiſſimum, qui veterem lectionem retinuerit (ſ). SABINUM (t) citat, cujus ſectatores perinde veterem lectionem retinuerint (u).

DIOSCORIDEM, & ARTEMIDORUM CAPITONEM, novam editionem operum HIPPOCRATIS (x) molitos, GALENUS audaciſſime in eo opere ſe geſſiſſe, veteremque lectionem paſſim mutaſſe queritur, magis quam reliqui grammatici. Aliam vero fuiſſe CAPITONIS editionem ab ADRIANO imperatore probatam; eumque CAPTTONEM in omnia HIPP. ſcripta commentatum eſſe: & aliam editionem DIOSCORIDIS (y) IDEM docet. Eſt tamen ubi recte vocem aliquam correxiſſe fatetur (z). Eum DIOSCORIDEM omnibus aliis contraria ſcripſiſſe EROTIANUS: juniorem eſſe, & a PHACA (a) diverſum, multaſque libros ſcripſiſſe GALENUS, & vetuſtiores compilaſſe. Ad eum faciliora intellecturos GALENUS remittit (b).

(k) EROTIAN.
(l) GAL. *Lect. Hipp.*
(m) GALEN. in VI. *Epid.*
(n) *Comm.* III. in *Epid.* VI.
(o) In *Comm.* ad *Ep.* VI.
(p) *Comm.* III. in *Epid.* VI.
(q) *Aphor.* I. 22.
(r) *Aphor. I. Aphor. II.* 31.
(ſ) *Comm. in Epid.* VI.
(t) *Comm.* III. *in Aph.* VI.
(u) *Comm. in Epid.* VI.
(x) *Comm. in L. Epid.* VI. & περι ιατρειου.
(*) Ib. *Aphor.* II. 2. *conf. de fract.* III. *defin. Epid.* VI.
(y) *De natur. hum.* I.
(z) GALENUS *in comm. ad Epid.* VI.
(a) *Lect.* HIPP. præf.
(b) *De ord. leg.* l. *defin.*

QUINTUM parvi facit, qui male aphorismos interpretatus sit.

Ejus discipulus & assecla SATYRUS, GALENI præceptor, etiam *prorrhetica* interpretatus est (c).

LYCUM Neapolitam, QUINTI discipulum putat HIPPOCRATEM non bene intellexisse (d) & passim sugillasse. IDEM GALENUS testis est scripsisse duo συγγραμματα ἐξηγητικα (e), & *Aphorismos* absque demonstratione esse interpretatum, quem & refutat (f). In epidemicis eum carpit (g).

Tum JULIANUM (h).

Tum MARINUM (i), & SABINUM (k).

EPHICIENUM demum (l) commentatorem HIPP. nominat.

Sed etiam PELOPS, GALENI præceptor, *Isagogarum Hippocraticarum* L. II. scripsit (m), & NUMESIANUS commentarium in HIPPOCRATEM.

ORIBASIUS interpretibus HIPPOCRATIS addit DOMNUM & ATTALIONEM (n).

Horum nunc omnium labores interierunt, præter paucas voces, quas GALENUS conservavit.

Alii vicissim ipsum GALENUM (o) nimis audacter HIPPOCRATEM emendasse notarunt.

Codices operum HIPP. plusculi supersunt.

Codex, quo CALVUS usus est, in B. *Vaticana* conservatur (p).

Apud ANTONIUM CANTACUZENUM HIPPOCRATICORUM operum codex erat.

Sic in B. BAVARICA.

In VOSSIANA cum GALENI expositionibus n. 2125.

In AMBROSIANA MEDIOLANENSI, MONTFAUCON p. 529. omnia ut videtur, opera.

In GRESHAMENSI Londini ID. n. 3444.

Plerorum-

(c) GALEN. *comm. I. in prorrhet.*
(d) De *ord. leg.* libr.
(e) EROTIANUS.
(f) *Ad Aphor.* III. 1.
(g) *Comm. in Epid.* III.
(h) p. 47.
(i) *Ad Aphor.* VII. 54.
(k) *Comm.* III. *in Epid.*
(l) GAL. ord. leg. libr.
(m) Ibid.
(n) *Præf. ad Aphor.*
(o) G. H WELSCH.
(p) WELSCH *curat. propr.* p. 184.

Plerorumque operum HIPPOCRATIS Græci codices ſunt in B. R. *Pariſ.* n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. 2545. & pluſculorum 2146.

Pleraque etiam opera græca ſunt in B. D. MARCI.

Bene multi in B. MUTINENSI, MONTFAUCON p. 531.

Aliqui erant apud GUIL. PELISSIER ID. II. p. 1199.

Varii 16. voluminibus in AMBROSIANA Mediolanenſi ID. p. 498.

Aliqui in B. *Præſidis* de MESME ID. p. 1327.

Editiones operum omnium Græcæ ſunt Venet. 1526. ap. ALD. fol.

Altera, a JANO CORNARIO caſtigata, Baſil. 1538. fol., qui tribus integris codicibus uſus eſt.

Græco latina editio eſt HIERONYMI MERCURIALIS, qui idem opera HIPPOCRATIS in quatuor ordines digeſſit Venet. 1588. fol. Queritur MACKIUS, eſſe, ubi verſio textui Græco non reſpondeat. Nimium codicibus *Vaticanis* tribuiſſe TRILLERUS.

Plures etiam codices erant ANUTII FOESII Mediomatricis, viri quam maxime Hippocratici. Noviter convertit, addidit cenſuras criticas, & doctos commentarios, demum ex pluſculis codicibus varias lectiones. Prodiit ejus HIPPOCRATES Francof. 1595. vel 1596. fol. *. 1621. f. 1624. fol. HOUSS. 1657. f. Genev. 1675. f. 2. vol., cui editioni acceſſit l. περι φαρμακων, l. de *ſtructura hominis*, *tum Gloſſaria* EROTIANI, HERODOTI & GALENI. Totum ſe HIPPOCRATI dederat vir induſtrius, linguamque divi ſenis ſuam fecerat. Uſus erat præterea codicibus manuſcriptis iisdem, ad quos FABIUS CALVUS ſuam editionem dederat, tum tribus aliis ex B. R. Galliæ communicatis, & lectionibus ab HOLLERIO ex iis codicibus decerptis. Præſto etiam ei fuerunt JOH. MARINI ad HIPPOCRATEM obſervationes. Opera HIPPOCRATIS in octo ſectiones fere ad EROTIANI ductum diſpoſuit: poſt quamque claſſem notas ſuas adjecit, de vero auctore cujuſque libelli judicium, equidem potius mitius dedit, deinde voces dubias emendatas, aut per alia loca HIPPOCRATIS explicatas, denique varias lectiones. Juſto timidiorem eſſe (q) MACKIUS & TRILLERUS, iſte præterea nimis multa compilaſſe queritur, verſionem tamen omnibus aliis præfert.

Nitida ſucceſſit editio græca latina cura J. ANTONIDÆ *van der* LINDEN Leid. 1665. 8. 2. vol. *. intermortuo JOHANNE a filio HENRICO ANTON. edita. Recuſa Venet 1757. 4. 2. vol. Neapoli 1754. 4. 2. vol. CORNARII verſionem Editor ſecutus eſt, textum in capita commode diviſit, codices & veteres editiones comparavit, ſuam ad priores, quæcunque melioris notæ erant, accomodavit: loca aliqua tranſpoſita reſtituit. Ad finem varia ad Hiſtoriam laudes & vituperia HIPPOCRATIS pertinentia adjecit, denique indicem.

Ego quidem paſſim mihi viſus ſum aliqua deprehendere, aut abſque auctoritate mutata, aut parum feliciter converſa, paſſim etiam verſio textui Græco non

M 2 reſpondet.

(q) *De nov. Hipp. ed.* p. 6. 7.

respondet. Omnium pessimam esse TRILLERUS (r). Aptissima tamen communi usui hæc editio vulgo visa est.

Splendidissima est alia editio cum GALENI operibus conjuncta, quam RENATUS CHARTIER post multorum annorum laborem demum Parisiis 1679. fol. 14. voll. absolvit. Opera utriusque auctoris in unum ordinem secundum eam, de qua egissent, materiam, disposuit, varios aliorum libellos, etiam THEOPHILI, notas, varias lectiones, PALLADII in VI. Epidemicorum comm., ORIBASII aliqua. J. FREINDII tamen & MACKII judicio adeo non emendatiorem HIPPOCRATIS editionem dedit, ut prioribus maculosior sit (s).

Nuper etiam medicus Vindobonensis STEPHANUS MACK novam editionem operum HIPPOCRATIS molitus est. Ad eam adornandam usus est MS. codicibus bibliothecæ Cæsareæ, tum editionibus nonnullis, quibus variæ notæ a doctissimis viris additæ fuerant, denique variis lectionibus codicis ex *Bibliotheca Medicea*. Cum priores editores, ANUTIUS FOESIUS & H. MERCURIALIS, etiam in manifestissimis erroribus emendandis timidiores fuissent, noster passim ex suis copiis nonnullos locos vitiatos restituit, singulis paginis, quod commodius, notas & varias lectiones subjecit. Præmisit aliqua de mensuris & ponderibus. Ordinem EROTIANI secutus est, sed ex VIII. sectionibus quinas tantum perfecit. Tomus I. in quo sectiones sunt I. II. prodiit Vindobon. 1743. fol. *, alter anno 1749. fol. *, reliquos non dedit. Editio nitida est & sumtuosa.

Sic etiam fasciculum operum HIPPOCRATICORUM THEODORUS ZWINGER edidit Basil. 1579. fol. *, viginti duos nempe commentarios tabulis illustratos, & nonnunquam integris dissertatiunculis. Libri ipsi sunt ex minoribus, quos singulos citavimus, & pertinent ad priores tres sectiones EROTIANI.

JOHANNES HEURNIUS edidit libellos HIPPOCRATICOS gr. & lat. cum commentariis Leid. 1597. 4. GUNZ. 1607. 18. BUR. 1609. 4. * jam alias dictos; porro J. OBSOPOEUS, & MORELLUS Paris. 1557. 16., & collectio Basileensis 1748. 8. (t).

De prædictionibus L. II. *de coacis*, *de somniis*, *de flatibus*, *de carnibus* interprete FABIO CALVO 1527. 12.

Aliqua HIPP. vertente RASARIO Saragoss. 1567. 4.

Latine ex FABII CALVI versione, qui codicibus Vaticanis usus est, etsi alii negligentius in opere versatum esse ei objecerunt (u), HIPPOCRATIS opera prodierunt Rom 1525. f. PL. TR.

Ex eadem versione Rom. 1549. f. LIND. 1619. f. 1610. f. FABRIC.

Ex eadem versione cum J. MARINELLI *commentariis* Venet. 1575. PL. cum argumentis

(r) *Nov. Hipp. edit.* p. 4.
(s) *Conf.* TRILLER *ep. Apologet.* p. 6
(t) *Præsagia*, *aphorismos*, *de rat. victus*, *de natura humana*, *de medico*, *de lege*.
(u) WELSCH *curat. propr.* p. 184.

argumentis J. CUEMANI 1619. fol. 1619. fol. RAST. & 1737. fol. curante J. PAITONO.

Ex FABII Ravennatis G. COPI N. LEONICENI & ANDR. BRENTII *interpretatione* Basil. 1526. fol. TR.

Ex JANI CORNARII versione Venet. 1545. 8. LIND. Paris. 1546. 8. HOUSSET. Basil. 1546. fol. *. 1553. fol. LIND. 1558. fol. FALC. TR. Lion 1554. 8 2. vol. HOUSS. 1564. fol. WACH. 1564. 8. TR. 1562. f. L. 1582. 8. RAST. Multis codicibus MS. usus, GALENUM accurate legerat, & ex ALDINA editione multa mutavit, & ex sua, ut subinde non adeo codices ipsos, quam ipsum odorem veteris lectionis sequeretur. Reddita est cum commentariis PR. MARTIANI Patav. 1719. f.

Ex interpretatione ANUTII FOESII Francof. 1596. 8. & in editionibus græco latinis quas diximus.

GEORGII SEGERI editio intercidit (x).

FRANCISCI CLIFTONI *nova & ordinata methodo digesta opera* HIPPOCRATICA (y) nunquam prodierunt; neque D. W. TRILLERI viri literati promissa editio in libello *Comm. de nova* HIPP. *editione adornanda* Leid. 1728. 4. * in quo præterea libello de editionibus & commentatoribus HIPPOCRATIS judicium suum interponit. Speciminis loco edidit L. *de dissectione* cum amplissimis commentariis & doctissimis, etiam Hebraicis, & multa in recepta lectione mutavit.

Editionem latinam novam dedi in Principibus artis medicæ T. I—IV. Lausann. 1769—1771. 8. *. Bibliopola novam editionem MARINELLI secutus est, cum ego maluissem MACKIANAM. Eam ergo supplevi, quoad ejus fieri potuit, ex LINDENIANA; cæterum de meo ut nihil promisi, ita nihil addidi, præter novum ordinem, in quem scripta HIPPOCRATICA primum omnibus consentientibus genuina, deinde suspecta, denique manifestius spuria digessi. Præfationes addidi, quibus summa rerum momenta, & de genuina aut suspiciosa libri cujusque origine disputavi, sæpe MERCURIALEM secutus.

Latina collectio aliquot scriptorum HIPPOCRATIS & GALENI prodiit Venet. 1487. 12.

Alia in *Articella*.

Alia cum GALENI nonnullis Venet. 1487. 12. RICH.

Sed & SYMPHORIANUS CAMPEGIUS absque loco & anno edidit l. *de natura hominis, tuenda valetudine, legem, jurisjurandum, artem, in obtrectatores medicinæ*, vertente ANDREA BRENTIO.

Alii comm. 1506. 8.

FR. RABELÆSII collectio Lion 1543. 8. Linguam ignoro.

(x) MOELLER in *sept. erud.*
(y) *Comm. Nor.* 1732. *hebd.* 50.

Gallica olim collectio prodiit, *les anciens auteurs de la medecine & chirurgie* HIPPOCRATE, GALIEN, ORIBASE, *le tout traduit du Grec* Lion 1555. 8., pauci, ut videtur, libelli.

CLAUDE TARDY *les œuvres* d'HIPPOCRATE Paris 1667. 4. 2. vol. *ou toutes les causes de la Vie, de la naissance, de la conservation de la santé, les signes & les symptomes de toutes les maladies sont expliquées.*

Deinde ANDREAS DACIER edidit *les œuvres* d'HIPPOCRATE *traduites en Francois avec des remarques & conferées avec les MS. de la bibliotheque du Roi* Paris 1697. 12. 2. vol. * non omnes certe libros HIPPOCRATIS, sed eos, quos sigillatim dixi, plerosque spurios. Promisit vitam HIPPOCRATIS, & medicinæ Græcæ historiam. Libellis singulis satis fusas adnotationes adjecit explicatorias, subinde etiam emendationes lectionum HIPPOCRATICARUM.

Majoris momenti est RENAUDOTI una excusa epistola, in qua ostendit, nihil valde ad emendationem textuum HIPPOCRATIS posse ab exemplaribus Arabicis sperari. Primas versiones Syriacas dudum periisse. MAMUNI tempore Arabicas versiones factas esse. HIPPOCRATEM potissimum a HONAINO, Græci sermonis non ignaro, discipulo prioris MESUES, tempore MOTAWAKKELI versum esse, laudem doctorum meritum. Ex JOHANNIS versione natas esse Hebraicas. Primas versiones latinas medicorum Græcorum ad Arabicas factas esse (cujus modi sunt libri HIPPOCRATICI, qui exstant in *Articella*), alias ad Hebraicas. Hunc libellum in bibliotheca sua Græca J. ALBERTUS FABRICIUS recusum dedit.

In universum HIPPOCRATEM exstant PROSPERI MARTIANI *notæ* Rom. 1619. f. HOTTON. 1626. f. 1652. f. HOTTON. Non quidem omnes libri sunt HIPPOCRATICI, plerique tamen, omissis chirurgicis: neque in totum opus, sed in loca aliqua, ex arbitrio MARTIANI, fusissimi adjecti sunt commentarii. Omnia opera HIPPOCRATIS pro genuinis habet, ut neget, virum peccare posse, ut etiam vanissimas illas venas tueatur, quæ a J. M. CASTELLANO Romæ demonstratæ fuerint, & denique nuperos incisores convitietur, qui eas venas non norint demonstrare. Non debere L. *de carnibus* rejici, etsi contineat aliqua doctrinæ Hippocraticæ adversa. Ridicule excusat nimis grandem septimi diei abortum, HIPPOCRATI dictum. L. *de morbis* etiam vehementer laudat. Aliquas tamen suas adnotationes adspergit.

XXII. VARIA ALIORUM

Ad HIPPOCRATEM SPECTANTIA.

Ad historiam viri, ad intelligendum scriptorem alioquin difficilem, ad laudandum vel vicissim culpandum, ea spectant quæ nunc dico.

HIPPOCRATIS γενος και βιος κατα Σωρανον incerti auctoris est, vix celebris Ephesii SORANI, methodicorum principis, qui ægre se abstinuisset, quin aliqua in HIPPOCRATIS placitis reprehendisset. Citat idem SORANUM Coum. Junior *pseudoso-*

pseudoforanus, de quo alias dicemus, etiam deterior eſt ſcriptor, quam a quo hanc vitam exſpectes. Codex ejus eſt in B. *Medicea Plut.* LXXIV. BANDINI III. p. 42. & 99. ſi eadem vita eſt ut puto. Una LINDENIUS edidit J. TZETZES verſiculos, quibus aliqua HIPPOCRATIS vita continetur; tum alios aut laudatores viri, aut viciſſim reprehenſores.

GALENUS, magnus HIPPOCRATIS admirator, & numeroſis commentariis, quos citavimus, & propriis operibus HIPPOCRATEM illuſtravit, quorum aliqua diximus ut in LYCUM, in JULIANUM, alia cum GALENO dicemus, ut libros de HIPPOCRATIS & PLATONIS *decretis*, & των Ἱπποκρατους γλωσσων εξηγησιν, lexicon nempe vocum difficilium, quæ apud HIPPOCRATEM reperiuntur, paſſim cum GALENO editum, & ſeorſim apud H. STEPHANUM 1564. 8. *, in cujus præfatione GALENUS agit de HIPPOCRATIS commentatoribus. Proœmii codex MS. eſt in B. R. P. n. 2144.

Alterum opus ſunt *definitiones medicæ* a PHILOLOGO Pariſ. 1528. editæ, & cum GALENO Baſil. 1562. & alias. Codex eſt in B. R. P. l. c.

Quid ſit GALENI *medicinale* ad HIPPOCRATEM ANT. du VERDIER *bibl. Conſtantinop.* ego quidem ignoro.

Eodem, quo GALENI lexicon, ſpectat ΕΡΩΤΙΑΝΟΥ των παρ Ἱπποκρατει λεξεων συναγωγη, quæ cum priori opuſculo prodiit, & Venet. 1566. 4. curante B. EUSTACHIO, & cum FOESII HIPPOCRATE Genev. 1657. fol., & cum CHARTERIO. Opera HIPPOCRATIS recenſet & in octo claſſes dividit. Commentatores etiam HIPPOCRATIS enumerat. Opus ſuum ANDROMACHO dicavit, NERONIS archiatro.

Omnia quidem *lexica Græca* hactenus huc referas, potiſſimum tamen vocabulorum medicinalium expoſitiones Græcas ex HIPPOCRATE, ARETÆO &c. cum latina interpretatione, quam H. STEPHANUS cum paulo prioribus libellis edidit. Ad intelligendum HIPPOCRATEM poſſint etiam voces Græcæ JULII POLLUCIS uſui eſſe.

HERODOTI LYCII *dictionarium* vocum HIPPOCRATIS antiquarum exſtat cum MERCURIALIS Hippocrate Venet. 1588. fol. & cum CHARTERIANA collectione.

Doctiſſimi viri J. GORRÆI *definitionum medicarum* L. XXIV. Pariſ. 1564. fol. 1622. fol. *. Francof. 1578. f. * eruditum utique opus eſt. Voces Græcæ HIPPOCRATIS, per alios ſcriptores Græcos illuſtratæ.

Porro *anonymi* in univerſam HIPP. medicinam commentarius eſt in B. R. P. n. 6942. latine.

Priorum labores ſuperavit ANUTIUS FOESIUS in HIPPOCRATIS *œconomia Alphabeti ſerie diſpoſita* Francof. 1588. fol. *. Genev. 1662. fol. * doctiſſimo certe lexico, in quo voces HIPPOCRATICÆ fuſe ex ipſo auctore, ex GALENO, aliiſque Græcis exponuntur.

SYMPHO-

SYMPHORIANI CAMPEGII *Symphonia* GALENI ad HIPPOCRATEM absque loco & anno. FALC. 1528. 8.

Parva HIPPOCRATIS *tabula* per PETR. BURCHARD *quibusdam familiaribus scholiis aucta & illustrata* Witteb. 1519. 4. RIV. TR.

J. CORNARII *præfatio in laudem* HIPPOCRATIS Basil. 1531. 4.

EJ. HIPPOCRATES s. *doctor verus* Basil. 1556. fol. * atque aliqui alii libri Basil. 1543. 4.

HENRICUS de QUELLER in HIPPOCRATEM Coimbra 1543. C. de V. Quid?

MICH. ANGELI BLONDI ex HIPP. *nova & vetere arte medendi deque diebus decretoriis epitome* Rom. 1545. 8. BUR.

GUILBERTI PHILARETI *de conciliatione* AVICENNÆ *cum* HIPPOCRATE & GALENO Lion 1541. 4. GAL.

ANDR. THURINI *Hippocratis & Galeni defensor adversus* H. FRACASTORIUM *de causis dierum criticorum* Bonon. 1543. 4.

JACOBI SYLVII *ordo & ordinis ratio in legendis* HIPPOCRATIS & GALENI *libris* Paris. 1539. RAST. 1561. 8. Libros divi senis in suas classes distinxit.

JOH. HERMANNI oratio *de vita & familia* HIPPOCRATIS inter MELANCHTHONIS *oratt.* Argent. 1558. 8. Witteb. 1590. 8. B. BUNAU.

MATTHIÆ GARBIZII *oratio de vita, moribus, doctrina & professione* HIPPOCRATIS Tubing. 1564. 8. GUNZ.

FRANCISCUS VALERIOLA *in locorum communium* L. III. fuse egit de HIPPOCRATICA circa crises doctrina Venet. 1563. 4. Lion 1589. 8. 3. vol.

THOMÆ MOUFET *Nosomantia* HIPPOCRATICA, *s. Hippocratis prognostica cuncta ex omnibus ejus scriptis methodice digesta* Francof. 1588. 8. BUR.

NIC. RORARII *contradictiones, dubia, paradoxa &c.* in HIPP. CELSO GALENO &c. Venet. 1566. 8. *. Scopus est, omnia enantiomata veterum quocunque modo conciliare.

HIERONYMI MERCURIALIS *censura & dispositio operum* HIPPOCRATIS Venet. 1583. 4. TR. Francof. 1585. 8. * & Codex MS. in B. Vindob. II. p. 737. Elegans & doctus libellus, quo viam sternebat vir ILL. novæ suæ operum HIPPOCRATICORUM editioni. Quatuor classes acuto sane judicio usus constituit, primam genuinorum librorum HIPPOCRATIS, alteram, quam putat HIPPOCRATIS esse, sed a filiis demum editam; tertiam scriptorum filiorum HIPPOCRATIS, quæ paternæ doctrinæ consona sint; ultimam spuriorum. Utitur & ratiocinio & GALENI sententia, quæ merito magni est momenti, eosque libros habet pro veris, qui breves & graves sunt, & absque ratiocinio.

J. JAC. BASSI *de* HIPPOCRATIS & ARISTOTELIS *decretis* L. III. Papiæ 1594. 4. TREW.

J. HEURNII *de medicina origine, Æsculapii & Hippocratis stirpe & scriptis*

oratio

oratio dicta a. 1589. edita Lond. 1608. 4. Compendium vitæ ASCLEPIADARUM & HIPPOCRATIS

PETRI MATTHIÆ PINI *compendium instar indicis in* HIPPOCRATIS COI *opera omnia* Venet. 1597. fol. 1737. Queruntur, quod locos, quos citat, non satis definiverit.

ANDREÆ LIBAVII *de medicina veterum tam* HIPPOCRATICA *quam Hermetica*, Francofurt. 1599. 8. utcunque huc revoces.

MARCI ANTONII ULMI *Hippocrates medicus* Bonon. 1603. 4.

J. COSTÆI *posthuma miscellaneorum dissertationum decas* Patav. 1658. 12. *. Prima dissertatio est de *censura librorum* HIPPOCRATICORUM, quam MERCURIALIS proposuit. Negat noster HIPPOCRATEM edidisse quidquam, & conjungit adeo classem I. cum II.

J. STEPHANI HIPPOCRATIS *Coi theologia* in qua PLATONIS ARISTOTELIS & GALENI *placita christianæ religioni consentanea demonstrantur* Venet. 1638. 4. Recusa a J. A. FABRICIO, in *B. Græca*. Virum cum Christiana fide conciliare studet. Mera declamatio.

HELWIG *totius medicinæ* HIPPOCRATICÆ *in paucas tabellas redacta* &c. Norib. 1631. fol. HOTTON.

GUILIELMI BALLONII *definitionum medicarum liber*, *in quo* HIPP. & GALENI *loci obscuri explicantur* Paris. 1640. 4. *. Lexicon medicum doctissimum, quod ad partem artis clinicam spectat. In *consiliis* 1635. 4. * plurimos aphorismos interpretatur.

CLAUDII TARDY *Hippocratica medendi methodus* Paris. 1676. 8.

MELCHIOR SEBIZ *de divino quod* HIPP. *in morbis observandum præcepit* Argentor. 1643. 4.

BERNARDI LANGWEDEL *defensio* HIPPOCRATIS *contra ejus obtrectatores* Leid. 1647. 12.

EJ. *colloquium Romano Hipp. inter* MARFORIUM & PASQUINUM una prodiit.

THOMÆ REINESII *variarum lectionum* L. III. Altenburg 1640. 4. *. Innumera loca veterum restituit, emendavit, illustravit vir doctissimus, etiam ad HIPPOCRATIS l. Epidemicorum. Commentatores HIPPOCRATIS contra GALENUM defendit, qui in suum auctorem iniquus fuerit. Loca aliqua feliciter castigat. Negat usquam de petechiis dixisse. Versiones CORNARII, etiam FOESII, reprehendit.

Vitam cum aliis dedit ESTEVAN de VILLA Burgos 1647. 8. BUR.

ADOLPHUS VORSTIUS *de divino in morbis, quod* HIPPOCRATES *in prognosticis medicum observare jubet* Leid. 1654. 4.

PETRI a CASTRO *imber aureus s. chilias aphorismorum ex II. Epidemiorum* & F. VALESII *commentariis extracta* Venet, 1652. 12.

J. BENED. SINIBALDI *Hippocratis antiphonion* L. V. Rom. 1650. 4. GUNZ. RICHT.

J. ANTONIDES van der LINDEN, qui & HIPPOCRATEM edidit. Ejus ſunt *meletemata medicinæ Hippocraticæ* Leid. 1660. 4. *, compendium nempe medicinæ ſecundum viri placita.

J. CONRAD DIETERICH *Narthecium Hippocraticum, continens Narthecium medicinæ veteris & novæ juxta ductum aphoriſmorum* HIPPOCRATIS Ulm. 1661. 4. PL. TREW.

FONTANINI *de veritate philoſophiæ Hippocraticæ* Lion 1657. 4.

J. CAROLI LANCII *ex Hippocratis oraculis febrium ſymptomatum fere omnium cognitio* Bonon. 1667. 8. BUR.

In eum librum CHARISII THERMARII *diaſtagmaticæ animadverſiones* Bonon. 1667. 12. BUR.

JACOBI SPON *aphoriſmi novi ex Hippocratis operibus collecti, in ſuas claſſes digeſti* Lion 1681. 12. *. In *præf.* agit de Hippocratis operibus, deinde de eorum fide, ubi MERCURIALEM nimis ſeverum eſſe putat, & *Jusjurandum* atque l. *de veteri medicina* defendit, tum alios manifeſto ſpurios. *Aphoriſmos* ait ſe ex genuinis ſolis Hippocratis operibus ſumſiſſe, quod mihi longe aliter videtur. Græce vero & latine eos dat, & commentario illuſtrat.

SIM. HENR. MUSÆI *de Hippocratis in jure tum canonico tum civili authoritate* Gieſſ. 1680. 4. MENZ.

GEORG WOLFGANG WEDEL *de demonſtratione Hippocratica* Jen. 1689. 4.

De fæcula Coa ib. 1693. 4.

De holoconitide Hippocratis ib. 1713. 4. *.

THOMÆ BURNET, medici Edinburgenſis, *Hippocrates contractus, in quo* HIPP. *opera omnia in brevem epitomen reducta habentur* Edinburg 1685. 12. *. Lond. 1743. 12. Wien. 1737. 8. Argentor. 1765. 8. Singulorum utique librorum, etiam epiſtolarum breve compendium, tamen ut ad Coacas prænotiones aliqua ex DURETO adſpergantur; morbi ex Epidemicis fuſe recenſeantur, tum aphoriſmi, & breviter libri de diæta.

LEONARDO de CAPOA *raggionamento nel quale narraſi l'origine e'l progreſſo della medicina e l'incertezza della medeſima ſi manifeſta* Napoli 1689. 4. 1714. 8.* 2. vol. In T. II. traditur hiſtoria medicinæ, & HIPPOCRATES exagitatur.

MICHAEL ETTMULLER *medicina Hippocratis Chymica* Leid. 1671. 12. Non huc facit.

DANIEL le CLERC *hiſtoire de la medecine* Genev. 1696. 8. Amſterd. 1723. 4. *. Habet inprimis compendium doctrinæ Hippocraticæ ſummo labore natum & pleniſſimum, in bonum ordinem redactum. De ſcriptis etiam viri accurate diſputatur.

diſputatur. Verum in laborioſo opere omnino non ſatis ſibi cavit Vir Cl. ut de ſolis certis & genuinis HIPPOCRATIS operibus ſua decerperet.

FRID. HOFMANN *de morbo nigro* HIPPOCRATIS Hall. 1701. 4.

GEORG ERN. STAHL *de philoſophia* HIPPOCRATIS Hall. 1704. 4.

EJ. *hiſtoria pathologica adfectuum cum coxarum dolore ſymbolizantium Hippocratica* 1708. 4.

In Hiſpania circa hæc tempora lis exarſit. Primum video prodiiſſe MICHAELI MARCELINI BOIX y MOLINAS *Hippocrates defendido de las impoſturas y calumnias que algunos medicos poco cautos le imputan en particular en la cura de las enfermidades agudas* Madrit 1711. 4. C. de V.

Contra eum virum ſcripſit ANTONIUS CORRAL *Hippocrates vendicado y reflexiones medicas ſobre el Hippocrates defendido* ib. 1717. 4. C. de V.

Et perinde ANTONIO DIAZ da CASTILLO Prof. Alcalanus, in ſuo *Hippocrates deſagraviado de las ofenſas por Hippocrates defendido en particular en la curacion de calenturas agudas de dolor de coſtado y tercianas* Alcala 1713. 4. Madrit 1730. 4. C. de V.

Reſpondit MICHAEL BOIX *Hippocrates aclarado y ſiſtema de Galeno impugnado por eſtar fundado ſobre dos aforiſmos de Hippocrates no bien entandidos* Madrit. 1716. 4. Ib.

HERMANNI BOERHAAVE *de commendando ſtudio Hippocratico oratio* Leid. 1721. 4. *. Scripta ſenis omnia pro veris recipit.

ANDR. OTTOMAR. GOELICKE *oratio qua* HIPPOCRATES *ab atheiſmi crimine nuper ei imputato abſolvitur* Hall. 1713. 4. PL. Iterum reſpondit GUNDLING Hall... & 1737. 8. in ſuarum *Obſerv. ſelect.* T. III.

Repoſita eſt a GOELICKIO in *defenſione pro* HIPPOCRATE *entheo oppoſita declarationi ſententiæ de atheiſmo* HIPP. a N. H. GUNDLING *denuo ſuſcepta* Duisburg 1714. 8.

DANIEL WILHELMUS TRILLER, profeſſor Wittebergenſis, vir doctiſſimus & Græcæ linguæ peritiſſimus. EJUS *epiſtolam criticam in* FREINDIUM, & *alteram de edendo* HIPPOCRATE diximus. Eſt EJUS præterea HIPPOCRATES *atheiſmi falſo accuſatus contra* NIC. HIER. GUNDLINGIUM Rudolf. 1719. 8.*. GUNDLINGIUS vir acris minimeque ſibi diffidens, in *otiis Hallenſibus* T. II. 1706. 8. HIPPOCRATEM atheum fecerat. Noſter amato ſeni ſubvenit, ea potiſſimum diſtinctione, ut θεῖον pro ipſo DEO habeat, & a φύσει longe ſeparet, quæ ſit corporea & ab igne.

J. ANDR. SCHMIDII *theologia Hippocratis* Helmſtatt 4. PL.

FRID. GOTTLOB JACOBI *ſpecimen philoſophiæ Hippocraticæ* Lipſiæ 1717. 4. PL.

M. ERN. ETTMULLER *de diligentia Hippocratis continuanda* Lipſ. 1720. 4. PL.

GEORG LUDWIG GOLDNER *de medicinæ origine & medicorum principe Hippocrate* Geræ 1721. fol. PL.

J. CHR. RABE *de Hippocrate barbaris operam negante* Lipſ. 1722. 4. p. 86.

J. HENRICI SCHULZE *hiſtoria medicinæ a rerum initio ad annum urbis Romæ* 535. *deducta* Lipſ. 1728. 4. * eruditiſſima; continet brevius, ſed egregium compendium medicinæ Hippocraticæ, in quo pariter ut in CLERICI laborioſa epitome deſideres, quod adeo multa, & ea potiſſimum, quæ propius ad curationem ſpectant, SCHULZIUS ex ſuſpectis, etiam ſibi, denique ſpuriis ex operibus, ſumſerit.

ELIÆ FRIDERICI HEISTER, LAURENTII f. *apologia pro medicis atheiſmi accuſatis* Amſterd. 1736. 8. * etiam pro HIPPOCRATE.

JAC. VERRION *Quæſtiones duæ medicæ ex Hippocratis & Galeni libris depromtæ* Aquis ſextiis 1738. 4. BOEHM.

CAROLI PHILIPPI GESNER J. M. f. nunc archiatri Polonici, *de divino* HIPPOCRATIS *diſp.* Gotting. 1739. 4. *. Divinum iſtud in l. *Prænotionum* HIPPOCRATI dictum, eſſe DEUM ipſum, ejus opera, morboſque omnes, vel conſueto ordine evenientes, vel inſolito.

RADULPHI SCHOMBERG *novum omnium operum Hippocratis compendium Græco latinum*, quod promiſerat Leid. 1746. 4. * nunquam prodiit.

Speculum Hippocraticum notas & præſagia morborum ex Hippocratis ſcriptis ordine alphabetico digeſta ob oculos ponens prodiit Baſil. 1747. 8. auctore J. R. ZWINGER.

GEORG AUG. LANGGUTH *de Hippocrate medicinam a ſtudio ſapientiæ non omnino ſeparante* Witteb. 1744. 4. PL.

J. BARKER *eſſay on the agreement betwen ancient and modern phyſicians* London 1747. 8. *. Gallice Amſterdam 1749. 8. *. Agit de HIPPOCRATIS praxi, quæ in morbis acutis eadem ſit cum methodo SYDENHAMI.

PAULI de SYLVA de MATOS *commentariorum* in HIPPOCRATEM lib. I. MS. C. de V.

§. XXIII. COMPENDIUM MEDICINÆ HIPPOCRATICÆ.

Breve erit, ſiquidem ſolis de libris id decerpo, qui aut certo genuini ſunt, aut certe probabili ratiocinio ad HIPPOCRATEM referuntur. Hanc enim timiditatem omnino neceſſariam eſſe perſuadeor, quam ſi negligas, ſane efficies, ut HIPPOCRATES tuus ſibi manifeſtiſſime obloquatur. Ita cauſas morborum alias & ſæpe ab aere & ventis aque anni conſtitutione: alias ab aere per reſpirationem adtracto, & in interna corporis penetrante, idem alias a pituita & bile, ſæpe a ſanguine, pituita, bile duplici, demum & ab his & ab aqua, denique a variis qualitatibus repeti videas, dulci, amaro &c. ſi qua eorum abundaverit.

In univerſum eo brevius erit compendium, quod in maxime genuinis HIPPOCRATIS operibus, quædam quaſi hiſtoria morborum potius quam curatio traditur. Vix enim niſi l. *de victu acutorum* aliqua habet ad curationem proxime ſpectantia.

ſpectantia. Utar autem & meis adnotationibus, & CLERICI, denique SCHULZII. Ergo primum HIPPOCRATES principium quoddam motus in homine adgnoſcebat (*a*), quod ſibi ſufficiat, a ſe ipſo ſciat omnia, a nemine doctum. Per eam naturam totum corpus regi. Ab ea morbos ſuperari, eam movere movenda, compeſcere motus noxios, tueri quæ offenſam metuunt, humores adfundere.

Criſis erat HIPPOCRATI ſubita, prævisa tamen per ſua ſigna, mutatio morbi in bonam partem, malamve. Eam evacuatione aliqua fieri eaque abundante. Certos criſium dies eſſe, eosque impares.

Signa morborum, ex quibus bonos maloſve eventus criſeſque prævideas, maiorem partem conſtituerunt ſapientiæ HIPPOCRATICÆ (*b*), & per eam admirabilem patientiam, atque emendatum adnotatorum eventuum in commune axioma conſenſum, nomen ſibi illuſtre paravit. Ea ſigna undique ex habitu corporis, ex reſpiratione, ab excrementis, etiam a pulſu repetebat, ut tamen in eo ipſo ſigno parciſſimus eſſet.

Morbos numeroſos recenſuit, ut tamen olim CÆLIUS adnotaverit, multos, & eos ex frequentioribus, ab eo eſſe præteritos. Non debent tamen morbi obſcuriſſimi divo ſeni imputari, qui in l. *de morbis* & *adfectionibus* atque *muliebribus* recenſentur, & ob quos olim GALENUS eos libros ad ſpurios retulit.

Diæteticen urſit, a priſcis neglectam, magnamque partem etiam curationis morborum in ſelecta cibi potuſque, in balneis, in varia corporis exercitatione poſuit. Potui autem in acutis morbis & facillimo cibo farinoſo plurimum fidebat.

A natura cum criſes exſpectaret, eo minus medicamentis indulſit, quæ certe in libris maxime genuinis, ut in I. & III. Epidemicorum, fere nulla ſunt.

Alvum ducebat, plerumque valentibus medicamentis, quæ ſimul & vomitum cierent. Neque tamen nunquam lenibus & oleraceis utebatur (*c*). Venam ſecabat in morbis cum inflammatione topica cumque dolore conjunctis, & valide, adque ſyncopen uſque. In puris febribus, in quibus nulla pars corporis peculiariter adfecta erat, non videtur venam incidiſſe. Cucurbitulis etiam utebatur & urebat. Sudorem externis potius auxiliis movebat.

Materia medica in genuinis operibus ſimplex eſt, paucorumque medicamentorum, quæ ipſe noſter videtur præparaſſe; quare qui 300. plantis, animalibus 150, foſſilibus 36 uſum eſſe docuit C. ALSTONUS, ſpuriorum librorum medicamenta genuinis miſcuit. Plantis potiſſimum uſum fuiſſe PLINIUS auctor eſt (*d*) & GALENUS.

(a) *De alimentis.*
(b) Fefelliſſe tamen ſubinde le FRANCOIS *reflex.* p. 333.
(c) De nimiis & ſingularibus medicamentis HIPPOCRATIS vid. Tr. *de la communicat. des mal.* p. 9.
(d) L. XXVI. n. 6.

In acutis malis curandis majorem laudem consecutus est, quam in chronicis. In pleuritide fomenta admovebat, oxymelle, etiam elleborato, sputum promovebat, plurimum potum dabat diluentem. In ea pleuritide, quæ inferiora pectoris tenet, venæ sectione abstinebat, & alvum movebat.

In tabe alvum & validis medicamentis ducebat.

In hydrope siccante utebatur victu, & acri atque diuretico cibo.

A superstitione & fraude purissimum se servavit. Ante SYDENHAMUM monuit, in morbo ignoto non danda esse valida medicamenta.

§. XXIV. HIPPOCRATIS COÆVI.

CTESIAS CNIDIUS, gentilis, & æmulus HIPPOCRATIS, in Persia medicinam fecit, & ejus imperii historiam scripsit, manuque pariter curavit. Non memini quidquam medici argumenti scripsisse: in chirurgicis HIPPOCRATEM carpsisse video.

ARISTION, cujus nominis posterioris ævi (*a*) aliqui medici fuerunt. De isto nihil mihi innotuit, nisi quod GALENUS reliquit, l. *de salubri victu* a nonnullis ARISTIONI auctori adscribi.

Sic de PHILETA.

PYTHOCLEM medicum citat HIPPOCRATICUS auctor libri VII. Epidemicorum, non equidem genuini.

ACUMENUS, SOCRATIS amicus, exercitationis in aere libero laudator. Eum PLATO laudat, qui jatrica docuerit.

ARCHIDAMUM a DIOCLE citatum CLERICUS habet: sed is titulus libri fuit a DIOCLE scripti.

ERYXIMACHUS a PLATONE in *sympofio* nominatur. In harmonia omnium elementorum corporis medicæ artis perfectionem ponebat.

METON HIPPOCRATI coævus, astronomus (*b*) & medicus.

THUCYDIDEM historicum huc referas, qui pestem ex Æthiopia in Ægyptum penetrantem, Lybiam, & Persiæ subjectas ditiones, Athenas demum vastantem descripsit, contagio, ut videtur, mari advecto, cum in Piræo primum stragem ediderit. Non imperite vero hanc luem descripsit, neque ut idiota. Annum cætera salubrem fuisse adnotat, inde symptomata describit, quæ vitium pulmonis videantur indicare, cum interno ardore, virium constantia, morte die 7. vel. 9. imminente malo in diarrhœam degenerante. Nullum mali constans remedium inventum fuisse. Non putes veri nominis pestem fuisse.

THESSALUS & DRACO, filii HIPPOCRATIS & perinde medici, & gener POLYBUS,

(a) GALEN. *fac. alim.* L. I.
(*) Ib.
(b) PLUTARCH. ALCIBIAD.

POLYBUS. Hos COIS medicos reliquit, cum ipſe HIPP. per univerſam Græciam peregrinatum iret, ut laborantibus populis ſubveniret (*c*). His viris omnibus aliquopera adſcripta fuiſſe diximus, quæ ſunt inter HIPPOCRATICA. Libros POLYBI aliquos olim exſtitiſſe putes, cum hydrophobos φευγυδρους ab eo dictos eſſe CÆLIUS reliquerit (*d*).

HIPPOCRATIS filii, quos ARISTOPHANES *ſues* dixit, alterius HIPPOCRATIS Athenienſis filii fuerunt.

PRODICUM ſecundum, a priori diverſum, diſcipulum HIPPOCRATIS, unguentariæ medicinæ ſecundum PLINIUM (*e*) auctorem reperias, cujus in voce φλεγμα cavillum GALENUS reprehendit. Hunc ego quidem non ſatis diſtinguo, & plurimum hic ſupereſt obſcuritatis.

Illuſtrior eſt DEXIPPUS Cous (*f*), qui MAUSOLUM amore uxoris ſuæ celebrem, atque PYXODORUM Cariæ regis (*g*) filios ea conditione ſanavit, ut Carii a bello abſtinerent, quod in Coos parabant. Dicitur ſcripſiſſe *de febribus*, *de medicina*, *de prognoſticis* SUIDAS.

APOLLONIUS eſt, quem HIPPOCRATIS diſcipulum fuiſſe lego, & quem recte ERASISTRATUS irriſit, quod ægrotos ſiti necaret, & aquam iis avariſſima menſura dimetiretur (*h*).

NICOMACHUS, pater ARISTOTELIS, & ipſe ex ÆSCULAPII gente fuit, medicinam fecit, & ſex de ea arte libros reliquit (*i*).

MENECRATES Syracuſanus, non infelix medicus, qui ſibi comites dederit eos, quos maximo malo, epilepſia, liberaſſet (*k*), inter eos NICOSTRATUM, hactenus autem vanitati indulſit, ut in epiſtola ad PHILIPPUM Macedonum regem, ſe pro JOVE haberi voluerit, quem PHILIPPUS, non ille humilis ingenii princeps, falſe eluſit, thureque in convivio aluit (*l*).

CRITOBULUS PHILIPPUM ſanavit, ferrum ſagittæ ab ASTERE infixæ extraxit.

PERIANDER laude medica floruit, non perinde felix in altera artium Apollinearum, PERSI AGESILAI filio coævus (*m*).

THEOMEDON EUDOXI Cnidii philoſophi & Aſtronomi nutritor.

EUDOXUS PHILISTIONIS diſcipulus, medicis adnumeratur, nihil vero de ea arte ſcripſit, cum alius EUDOXUS, pariter Cnidius, apud LAERTIUM inter Medicos

(c) GALEN. *ſi quis optimus medicus.*
(d) *Acut.* III. c. 9.
(e) L. XXIX. c. 1.
(f) GALEN. *comm.* III. l. *de vict. acut.*
(g) SUIDAS III. c. 107.
(h) GALEN. *comm.* III. c. 2. l. *de vict. acut.*
(i) SUIDAS.
(k) ATHENÆUS L. VII.
(l) ÆLIAN. *var. Lect.* L. XII. c. 51.
(m) PLUTARCH ad Archidami apophthegm.

Medicos nominetur. PHILISTIONEM ipſum huc reponit SCHULZIUS, qui HIPPOCRATI coævus ſit. Verum in his omnibus aliquid ſupereſt obſcuri.

STRATO medicus, ARISTOTELI dictus, diverſus a nuperiori STRATONE ERASISTRATEO (*n*).

Huc NICOSTRATUM referas, qui concubinæ vim hellebori reliquit, unde ea nomen retulit *anticyræ* (*o*).

PHAONI tribuebatur a nonnullis liber HIPPOCRATICUS *de ratione victus ſalubris* (*p*).

§. XXV. PLATO.

Athenienſis, SOCRATIS diſcipulus, inter illuſtriſſimos Philoſophorum, ſummo ſtudio medicinæ operam navaſſe legitur (*a*). HIPPOCRATEM, quo erat aliquanto nuperior, legit, ejuſque placita recepit, in theoria tamen artis ſubſtitit, ad hypotheſes pronus, in iiſque ornandis eloquens.

EJUS placita medica pleraque colliguntur in TIMÆO ſ. l. *de natura*, in quo TIMÆUM Locrium Pythagoræum loquentem producit. Phyſiologica diximus. Sunt autem alia etiam & pathologica, & practica. Morbos alios a quatuor elementis eſſe, alios a quatuor humoribus. Morbos oriri, quando ſanguis vitiatur, aſper, ſalſus, ſiccus & ſqualidus fit. His graviores eſſe oſſium morbos, graviſſimos medullæ. Alii morbi vitio naſcuntur pulmonis & ſpiritus. Febres nervorum & tendinum dolores ſolvere. Pituita acida & ſalſa etiam morborum mater fit, biliſque exuſta; bilis atra acida eſt & acris: deterius etiam pus eſt ſanguini miſtum. Ab ignis abundantia febres oriri continuas, ab aeris ubertate quotidianas, ab aqua tertianam, a terræ exceſſu quartanam: animi languores a vaporibus fieri acris pituitæ, amaræ bilis. In curatione nonniſi magno in malo ad medicamenta deſcendendum, plurimum vero ſperandum a corporis apta exercitatione.

Vide fuſius iſta decerpta apud CLERICUM, neque enim nos hypotheſibus lubenter immoramur.

Ad hiſtoriam medicinæ paſſim aliqua apud PLATONEM legas.

TIMÆUM gr. lat. cum Commentario CHALCIDII & CICERONIS interpretatione Hamburgi FABRICIUS 1718. fol. edidit B. Tig.

ALCINOUM Platonicum de corpore membriſque hominis & de cauſis morborum hic dixero, etſi multo poſterioris eſt ævi libellus. Prodiit 1532. 8. gr. lat.

§. XXVI.

(n) LAERT. V. c. 3.
(o) ATHENÆUS c. 13.
(p) GAL. in *Comm.*
(a) ÆLIAN. *var.* L. IX. c. 22.

§. XXVI. Aristoteles.

Nicomachi fil. Stagirites, a Nicomacho Machaonis fil. ortus (*a*), celeberrimus philoſophus, cum juvenis voluptatibus obſecutus fuiſſet (*b*), ab egeſtate coactus ſeplaſiam aperuit, & medicamenta vendidit pharmacopola (*c*); medicinam demum ipſam excoluit, neque voluit medicamentum ſumere niſi explicata (*d*) ratione, qua operaretur (*e*), & cauſa ob quam præſcriberetur. Alexandri M. præceptor, Lycæi præſes, auctor ſectæ peripateticæ, denique Chalcide ſumto aconito obiit. Hippocratis ſcripta legit, ut paſſim diſſentiret. Videtur librum medicum ſcripſiſſe, cui Cælius titulum fecit *de adjutoriis*, libros II. medicinalium forte Laertio dictos, in quo phrenitidem (*f*) non ad mentem quidem Cælii, definivit. Frigidam etiam in mania commendavit (*g*).

Paſſim aliqua vera ſunt in iis, quæ habemus, & quæ ad medicinam faciunt. Vermes in capite cervi ubique naſci, ſub lingua, ad vertebras, alibi, ante nuperos vidit (*h*). Mola quinto anno ejecta, cum femina gravidam ſe putaſſet (*i*). Malum pilare, in mammis a deglutito pilo (*k*) ſubnaſci, quod in Isagoge (*l*) redit, quæ Ariſtoteli tribuitur. Molæ duræ ut lapis (*m*). Quæ veſicam habent animalia, iis album quid in urina excepta ſubſidet (*n*).

Problematum Sect. I. tota eſt medica, & multa ex Hippocrate habet repetita, potiſſimum ex l. *de aere aquis & locis*. Aliqua tamen Aristoteli propria ſunt. Ita in quartana vult per exercitationem ſudorem urgeri. Piper abunde ſumtum urinam pellere. Elleborum ſurſum purgare. De vi tempeſtatum anni. Sed neque aliæ ſectiones ſunt abſque medicis adnotationibus, de ſudore, labore. Bovem non tuſſire, in calidiſſimis homines fieri magis longævos, in frigidis febres fieri magis æſtuoſas.

Plurimæ ſunt editiones. Cum commentariis Petri de Apono & repertorio Petri de Tussigniano ex verſione Theodori Gazæi prodiit Venet. 1518. fol. Ego editione utor Septalii Lion 1632. fol. *. Gr. & lat. cum peramplis comm.

§. XXVII.

(a) Suidas.
(b) Timæus, Ælianus.
(c) Ælian. *var.* L. V. c. 9.
(d) Id. L. IX. c. 22.
(e) Ib. c. 23.
(f) *Acut.* II. c. 13.
(g) Cæl. *Chronic.* I. c. 5.
(h) *Hist.* II. c. 15.
(i) Ib. X. c. 7. *Generat.* IV. c. 7.
(k) Ib. L. VII. c. 31.
(l) C. 33.
(m) *Gener. anim.* L. IV. c. 7.
(n) *Part. anim.* L. IV. c. 1.

§. XXVII. Coævi Aristotelis.

Alexander ipse medicamenta invenit. Plut. Medici in Alexandri M. exercitu numerosi militarunt. Primum dicam Callisthenem, puerorum equidem nobilium magistrum, qui Aristotelis amicus & cognatus, severitate morum corruptæ jam menti principis displicuit, & misera morte longa post supplicia interemtus est. Scripsisse dicitur de *plantis* & de *oculis*, ut medicinam adtigerit.

Philippus Acarnan, celeberrimus medicus, qui Alexandro post frigidissimum balneum vehementer ægrotanti, cum valens medicamentum præberet, Principis fiduciam expertus est: poculum enim absorbuit, cum tamen essent, qui Philippum veneni dati insimularent.

Contra Glaucus, Glaucias Arriano, Hephæstionem perinde parum continentem, inque febre capream edentem, vinumque bibentem nivatum, cum morti eripere non potuisset, cruci ab impotentis iræ Principe adfixus est (a).

In eadem Alexandri vita Plutarchus Alexippi medici meminit, qui Peucestam sanavit, & ab Alexandro grati animi testimonium meruit.

Et Pausaniæ, quem Helleborum Cratero propinaturum princeps monuit, ut tam valido medicamine summa cum cura uteretur.

Hippocrates IV. Draconis f. magni Hippocratis nepos, abnepos Thessali, qui filius Hippocratis fuerat, Roxanæ medicus (b).

Androcydas Plinio dictus, de vini abusu monuit, quæ ipsa caussa mortis Alexandro fuit.

Critodemus, & ipse ex Asclepiadum familia, Alexandri vulnera curavit in civitate Malliorum a temerario principe accepta.

Thrasyam Mantineensem, magnum pharmacopolam, in botanicis diximus (c). Sæpe totos fasciculos hellebori absque noxa consumsisse Theophrastus (d).

Alexias, Thrasyæ discipulus, acris ingenii homo, reliquam etiam medicinam amplexus est, a qua Thrasyas alienus fuerat (e).

Eadem fere, quæ Apollonii, Petronis fuit in potu condonando parsimonia, antiqui auctoris, & Erasistrato prioris, qui febricitantes vestibus opertos ad sudorem cogebat, remittente vero paulo febre frigida potabat, ut sudor abunde manaret, aut copia demum aquæ, etiam cum sale, propinata vomitum extorquebat (f).

Carnes

(a) Plutarch. *vit. Alex.*
(b) Ita Suidas II. Verum inter Roxanam & Hippocratem vix putes quinque generationes intercessisse.
(c) *B. Bot* L. I.
(d) L. IX. c. 18.
(e) Theophrast. IX. c. 17.
(f) Cels. L. III. c. 9.

Carnes & vinum in febribus concessisse GALENUS (*g*). Idem PETRON inter optimorum medicamentorum auctores (*h*) numeratur.

THEOPHRASTUS ERESIUS ex Rhodo insula, Philosophus ob eloquentiam celebris, varia scripsit argumenti medici, *de vertigine*, *de lassitudinibus*, quorum codex est in B. D. MARCI; *de laboribus*, *sudoribus*, *paralysi*, *syncope*, *singultu.* Græce prodierunt Francof. 1585. 4. De *odoribus*, *de lapidibus*, gr. lat. in *operr.* TURNEBI, qui latine reddidit.

De sudoribus & vertigine græce latine cum notis GRANGERII Parif. 1576. 8. *De suffocatis* locus, qui excitari possint, est apud ORIBASIUM (*i*). De nervorum resolutione, de animi defectione.

In l. *de igne* reliquit, in Ponto plurimos ex frigore periisse, plumbum & æs rupta esse. Conjuncta edidit opera viri DANIEL HEINSIUS Leid. 1613. fol. Gr. lat.

L. *de igne*, *de vertigine*, *de lassitudinibus* codices sunt in B. R. P. n. 2278. Græci.

POLYDORUS Antipatri medicus, vir summæ sobrietatis (*k*).

§. XXVIII. DIOCLES.

Carystius, ex Asclepiadum schola (*a*), inter illustrissimos (*b*) medicos post HIPPOCRATEM laudatus, PRAXAGORA, ut videtur ex PLINII (*c*) & GALENI variis (*d*) locis, antiquior, hujus ævi videtur. Totam artem excoluit (*e*). Ejus libellus ad grandævum ANTIGONUM datus, videtur ad Asiæ regem pertinere, qui inter ALEXANDRI successores fuit.

Ejus libelli codices exstant Vindobonæ (*f*) in B. *Augusta*, in *Bavarica*, græci pariter, MONTFAUC. I. p. 589. In Medicea BANDINI III. p. 155. in *Taurinensi* I. p. 385. iterum græce.

Libri etiam DIOCLIS citantur *de tuenda valetudine* ad PLUTARCHUM (*g*).

De *curationibus* L. II. (*h*). *Curationum* L. II. (i). Et L. IV. (*k*).

De *febribus* (*l*).

(g) *Comm. in vict. acut.* I.
(h) GALEN. *compos. gen.* L. III.
(i) *Synops.* L. VIII. c. 57.
(k) ATHENÆUS L. XI.
(a) SEXT. EMPIR. *hypoth.* III.
(b) PLIN. L. XXVI.
(c) ID. L. XXVI. n. 6. Conf. CÆLIUM *acut.* III. c. 5.
(d) In JULIANUM, adversus ERASISTRATUM, ad THRASYBULUM ad fin.
(e) GALEN. *Thrasybul.*
(f) LAMBEC. VI. 110. 114. 116. 117.
(g) ATHEN. L. I. II. VII. CÆL. *Chron.* V. c. 1. III. GALEN. *aliment. fac.* I.
(h) CÆL. *Chron.* V. c. 1. II. c. 4.
(i) Ib. L. II. c. 4. V. c. 1.
(k) *Acut.* III. c. 17.
(l) *Acut.* I. c. 12.

De *passionibus, earum causis & curationibus* (*m*).

De *prognostico* (*n*).

Archidamus, in quo de oleo egit, a GALENO refutatus (*o*).

Περι ιητρειης (*p*).

De *mulierum morbis* (*q*).

De *medicamentis venenatis* (*r*).

Epistola de *morborum præsagiis & eorum remediis* ad ANTIGONUM opera MIZALDI prodiit Paris. 1572. 8. 1607. 8. apud MORELLUM.

BALTH. SCHULTIUS eandem cum scholiis edidit Witteb. 1606. 12. RIV.

In FABRIC. *bibl. Græca* redit gr. lat. inque vol. XII.

Latine Venet. 1545. 8.

Gallice Paris. 1677. 8. 1668. 8.

Germanice *Regiment für alle zufallende Krankheiten des Leibes* Straubingen BOECL. Vertit TRAGUS.

Codex græcus est in B. R. P. n. 2244.

Aliqua de ratione vomitus movendi, alvique. Morbi secundum anni tempora: & alternæ illæ, inter HIPPOCRATICOS libros pariter reperiundæ, dominationes pituitæ, sanguinis, bilis utriusque: ut non immerito dictus sit HIPPOCRATEM sequi.

In præceptis salubribus egit etiam, de equis verno gramine recreandis (*s*).

In diæteticis agit de pane (*t*), de cerealibus (*u*), de aquæ optimæ signis (*x*).

Duos libros facit CLERICUS, alterum de conservanda valetudine, alterum de ciborum præparatione. Idem forte opus fuerit. HARDUINUS duos, unum salubrium, alterum de tuenda valetudine.

De avibus, piscibus, testaceis (*y*) egit.

Idem

(m) CÆL. *Acut.* III. c. 4. 17. 21. L. II. c. 7. L. I. c. 12. Tard. IV. c. 3. V. c. 1. 2. III. c. 4. 8. L. II. c. 12.
(n) ID. L. IV. c. 8. 4.
(o) *Simpl. fac.* II. c. 5. 6. 18. 19.
(p) EROTIAN.
(q) GALEN. *Comm.* II. *in* l. VI. *Epid.*
(r) ATHENÆUS XV.
(s) HIEROCLES Veterinarius.
(t) ATHEN. L. II.
(u) GALEN. *fac. alim.* I.
(x) ATHEN. ib.
(y) ID L. III. &c.

Idem docuit, non posse medicamentorum facultates a sapore, a calore, a frigore & ejusmodi conspicuis facultatibus definiri, neque aliam nisi in experientia spem superesse (*a*).

Locus ex eo *libro* de præparatione alimentorum & de coquina exstat apud ORIBASIUM (*b*).

Apud eumdem de aqua corrigenda dum coquitur cum alumine addita argilla (*c*).

De victu itinerantium (*d*) & navigantium (*e*).

Carnes dabat catulorum (*f*), asinorum.

Cibum alium æstate dabat, alium hieme (*g*).

Ad pathologiam hæc ejus placita pertinent. Morbos fere esse ab alimentorum inæquali commistione (*h*). Febres fere aliis morbis supervenire (*i*). Sudorem non esse de natura hominis (*k*) sani.

Venas pulmonales in peripneumonia pati (*l*), pleuriticis membranam succingentem (*m*). Catalepticos vidit, quibus malum per paroxysmos recurreret (*n*).

Icterum post febrem bonum, ante febrem malum esse (*o*).

Volvulum in tenui intestino chordapsum dixit, in crasso ileum (*p*).

In universum dies observavit, etiam in eo Hippocraticus. Diem XXI. primo loco post vigesimum diem posuisse (*q*) GALENUS.

Lumbricos vomitu redditos nihil (*r*) alieni significare, per inferiora mortuos & inanes melius descendere.

Sterilitatem fieri a curvatione veretri, paralysi (*ſ*) genitalium virilium, ad feminæ membra mala proportione.

 Hydropem

(a) Apud GALENUM *alim. fac.* L. I.
(b) *Coll.* L. IV.
(c) L. V. c. 4.
(d) Ib. c. 31.
(e) C. 33.
(f) SEXTUS *hypotyp.* III.
(g) CÆL. *acut.* II. c. 20.
(h) PLUTARCH. plac.
(i) Ib.
(k) GALEN. *sympt. differ. ad fin.*
(l) CÆL. *Acut.* II. c. 28.
(m) Ib. c. 16.
(n) C. 10.
(o) CELS III. c. 24.
(p) ID. IV. c. 13.
(q) GALEN. *decret.* I. c. 4. ID. de *dieb. decret.* I. c. 3.
(r) CÆL. IV. c. 4. ex I. *prognost.*
(ſ) PLUTARCH. *placit.*

Hydropem faciebat hepaticum & splenicum (*t*) Medicamentis utebatur efficacibus. Vomitum (*u*) urinam & sudorem calidis plantis movebat (*x*). Ex vena multum sanguinis mittebat (*y*). Venas etiam linguæ secabat (*z*).

In pleuritide venam secabat, alvum ducebat (*a*).

In peripneumonia acerrimos clysteres subjiciebat (*b*), purgantia dabat, odoramenta capiti admovebat, etiam opium, pane alebat.

In phrenitide juvenum venam secabat, lavabat (*c*).

In lethargo acutissimas dabat potiones (*d*), sternutationem movebat.

In synanche acria inungebat (*e*), etiam Staphynagriam, quæ fauces inflammat.

In tormento (ileo), iterum HIPPOCRATEM sequebatur, venam secabat, fovebat (*f*), clysteres dabat acres, & catapotium ex plumbo devorandum.

In cholera vomitum frigida ciebat, vinum nigrum dabat cum polenta &c. (*g*).

In tabe vaporibus utebatur, psychrolusia, allio, vino, sudoremque (*h*) movebat, certe non bene (*i*).

Morbum hypochondriacum bene describit, qui ex (*k*) debilitata ciborum coctione oritur, & in quo flatus dominantur.

In hydrope vomitum, alvum, sudorem movebat (*l*).

Lienosos phlebotomia curabat, jecorarios helleboro purgabat (*m*).

In ischiadico malo utebatur diureticis medicamentis (*n*), siccabat, refrigerabat.

In epilepsia ex vinolentia & carneo victu nata venam secabat, vomitum movebat,

(t) CÆLIUS *tard.* L. III. c. 8.
(u) ORIBAS. L. VIII. c. 22.
(x) CÆL. *tard.* L. III. c. 8.
(y) *Acut.* L. I. c. 12. ex l. de *febr.*
(z) Et ex l. de *pass. curat.*
(a) CÆL. *acut.* L. II. c. 20.
(b) ID. L. II. c. 29. ex l. de *passion. cur.*
(c) *Acut.* L. I. c. 12.
(d) Ib. L. II. c. 7. ex l. *passion. cur.*
(e) L. III. c. 4. ex l. *pass. curat.*
(f) Ib. c. 17. ex L. *pass. cur.* & L. 4. *de curat.*
(g) CÆL. *acut.* L. III. c. 21.
(h) *Tard.* L. II. c. 14. ex l. *pass. cur.*
(i) Ib.
(k) GALEN. *loc. adf.* L. III.
(l) CÆL. *tard.* L. III. c. 8. ex l. *pass. cur.* &c.
(m) Ib. c. 4. ex L. *pass. cur.*
(n) *Chron.* L. V. c. 1. L. *pass. cur.*

movebat, & ſternutationem, equorum dabat impetigines, ſuperſtitioſa remedia (*o*).

Paralyſin & epilepſiam felix clinicus curabat (*p*).

In dyſenteria lac cum melle, etiam diuretica dabat (*q*).

Iterum in dyſenteria lente purgantia, gallas, opium (*r*).

In mania frigidam (*ſ*).

Hæmorrhagias taurino glutine & amylo compeſcebat (*t*), purgabat, vomitum ciebat.

Botanica conf. B. Bot. I. p. 40. Chirurgica B. Chir. I. p. 16.

Alius DIOCLES Chalcedonius citatur a GALENO (*u*).

§. XXIX. PRAXAGORAS (*a*).

NICARCHI f., Cous, ex Aſclepiadum familia (*b*), præceptor PHILOTIMI & HEROPHILI (*c*). Medicina ejus fere in herbis fuit (*d*), totam tamen artem coluit (*e*).

Ejus citantur LL. *curationum* (*f*).

Peregrinarum paſſionum (*g*).

L. *de morbis* (*h*).

L. *de cauſis paſſionibus & curationibus* (*i*).

L. *pharicorum* (*k*).

De *humoribus* (*l*).

In

(o) CÆL. *chron.* L. II. c. 4. ex L. *II. cur.*
(p) ID. *tard.* II. c. 4.
(q) *Tard.* L. IV. c. 3. 6. ex l. *paſſ. cur.*
(r) L. I. c. 6. ib.
(ſ) *Chron.* L. I. c. 5.
(t) *Tard.* L. III. c. 13.
(u) *Comp. ſec. loc.* L. VII.
(a) *B. Bot.* I. p. 41.
(b) GAL. *med. fac.* L. I.
(c) ID. *alim. fac.* L. III.
(d) PLIN L. XXVI. n. 6.
(e) GALEN.
(f) L. I. apud CÆL. *acut.* L. III. c. 21. *tard.* L. III. c. 11. L. IV. c. 6. Liber II. apud CÆL. *acut.* L. II. c. 4. 8. *Chron.* L. II. c. 4. 5. 12. L. III. c. 8. Liber IV. apud CÆL. *Acut.* L. III. c. 4.
(g) L. III. *Acut.* III. c. 17. 20.
(h) L. II. apud CÆL. *Acut.*
L. III. apud CÆL. *tard.* L. V. c. 2.
(i) CÆL. *Acut.* L. III. c. 17.
(k) SCHOLIASTES NICANDRI. Ejus libri locus eſt ap. GAL. in *aphoriſmos.*
(l) GALEN. *atr. bil.*

In Pathologicis paralyſin ab apoplexia non ſeparabat, ut neque HIPPOCRATES, neque DIOCLES (*m*).

Phrenitidem non tetigiſſe (*n*) CÆLIUS.

In peripneumonia docuit laborare partem pulmonis ſpinæ connexam (*o*), pleuritidem & ipſam dixit pulmonis eſſe malum (*p*).

Sedem febris eſſe in vena cava (*q*).

Febres acutas dixit lethargicas, phreniticas, uterinas (*r*).

Febres uſque ad pubertatem mortales fieri, frequentius catochos, quæ etiam in lethargum abeant (*ſ*).

Pituitæ vitreæ nomine uſus eſt (*t*), ſuccoſque humanos ſapore varios (*u*).

Pulſus voce eo ſenſu utebatur, quo GALENUS (*x*), non quo HIPPOCRATES, eoſque pulſus quantitate & palpitatione differre, non qualitate (*y*) docuit. Idem GALENUS in pulſu nuperos PRAXAGORÆ ſenſum ſecutos eſſe.

De diæteticis egit. Pomorum ſuccum (*z*) dixit erodentem. Aquam pluviam laudavit (*a*).

Rariores eventus paſſim adnotavit. Famulum ſuum ſex libras panis in diem abſumſiſſe (*b*), neque inde recreatum fuiſſe.

Pus cuidam per ſedem erupiſſe, & tamen duodecim annis ſupervixiſſe (*c*).

In curandis morbis, validis, etiam paradoxis auxiliis uſus eſt. Venam utique ſecuit, putes etiam de venæ ſectione ſcripſiſſe (*d*).

In lethargo tenui utebatur diæta, tamen ut merum daret, fomenta pedibus (*e*) adhibebat.

In cholera vomentibus mulſam calidam dabat (*f*) potandam.

Ad futuram pleuritidem avertendam acribus utebatur. In ipſo morbo venam poſt quintum diem non ſecabat: poſterioribus diebus alvum ducebat, etiam helleboro,

(m) CÆL. *acut.* L. III.
(n) ID. ib. L. I. c. 12.
(o) L. II. c. 28.
(p) Ib. c. 16.
(q) RUFUS.
(r) GALEN. in *Epid.* L. VI. *comm.*
(ſ) CÆL. *acut.* L. II. c. 10.
(t) GAL *ſanit. tuend.* c. 9.
(u) RUFUS.
(x) HIPP. *plat. decret.* L. VI. c. 1.
(y) *Compend. pulſ.*
(z) ATHEN. L. III.
(a) ID L. II.
(b) ASCLEPIADES ap CÆLIUM *tard.* L. III. c. 2.
(c) RUFUS *morbor. veſic.* p. 7.
(d) GAL. *adverſus* ERASISTRATEOS.
(e) CÆL.
(f) ID. *acut.* L. III. c. 21.

helleboro, corpus diu jejunum ſervabat (*g*). Peripneumoniam eodem curabat modo, quo pleuritidem (*h*).

In ſynanche vomitum movebat, uvam præcidebat, aut dividebat (*i*).

In tetano vomitu etiam utebatur & clyſtere (*k*).

In volvulo audacem adminiſtrationem chirurgicam propoſuit, quam diximus (*l*). Vomitum etiam ciebat.

In paralyſi vomitum excitabat, alvum ducebat, lac dabat cum aceto (*m*).

In tabe & ipſe in principio helleborum propinabat (*n*).

In dyſenteria peplio cum lacte alvum evacuabat (*o*).

In epilepſia vomitu, ſternutamento, uſtione, inciſionibus, alvum ducentibus utebatur (*p*).

Jecoroſos vomitu, venæ ſectione, uſtione, cauterio curabat (*q*).

In hydrope malagmatibus indulgebat, etiam ſudorem ciebat, dabat diuretica, ſtrobilos, chamæpityn, radicem graminis (*r*).

§. XXX. Discipuli Praxagoræ.

Plistonicus inter eos fuit (*a*), pariter ut præceptor in humorum cognitione laborioſus, in quibus morborum fere cauſam poneret. Inter medicos illuſtriores Galenus (*b*) numerat, & laudat, quod veterum præcepta conſervaverit (*c*).

Glandes ex elleboro factas ano ſubdebat, ut vomitum excitarent (*d*); dedit etiam ad odorandum, ut mucum educeret.

Alius ejusdem viri diſcipulus fuit Philotimus (*e*). Totam artem calluit (*f*) inter claros medicos a Celso relatus (*g*).

Curatio.

(g) Cæl. L. II. *Acut.* c. 21.
(h) Id. ib. c. 29.
(i) L. III. c. 4.
(k) Ib. c. 21.
(l) *Bibl. Chir.* I. p. 16.
(m) Cæl. *tard.* L. II. c. 5.
(n) Id. ib. c. 12.
(o) L. IV. c. 6.
(p) L. II. c. 4.
(q) L. III. c. 4.
(r) Ib. c. 8.
(a) *B. Bot.* I. p. 41.
(b) *Meth. med.* L. II. c. 5.
(c) Ib. L. I.
(d) Oribas. *Coll.* VII. *fin.*
(e) Galen.
(f) Id. *Thrasyb. fin.*
(g) *Praef.* L. I.

Humorum ſtudium & pituitam vitream a PRÆCEPTORE recepit (*h*).

Curationem interiorum adtigit (*i*), & l. IV. *de alimentis* ſcripſit, cujus (*k*) operis primum librum GALENUS non probat, quod ea omittat, quæ ſint utiliſſima (*l*). Leviter ſcripſiſſe de cucurbitis, aliiſque aquoſis oleribus: ſed etiam ob ea citatur, quæ de piſcibus dixit (*m*).

Locum ex eo opere conſervavit ORIBASIUS (*n*), de carnium animalium differentiis, oleribus.

Alio loco de tempore egit, quo cibus dari debeat. Videtur paſſim frigidam improbare (*o*).

Alio elleborum docet raphano inſerere (*p*), & poſtridie raphanum dare devorandum, ut mitius alvum duceret.

Antidotus PHILOTIMI apud ARCHIGENEM exſtat, junioris potius, ut puto, medici (*q*).

Pleuritidis ſedem in pulmone ponebat (*r*). Dierum obſervationem non negligebat (*ſ*).

Multo celebrior alius fuit Cl. viri diſcipulus CHRYSIPPUS Cnidius, ERINEI f., medicus, quem a CHRYSIPPO philoſopho nuperiori, & a CHRYSIPPO ERASISTRATI (*t*) diſcipulo oportet diſtinguere, & a CHRYSIPPO ASCLEPIADEO, nam etiam CHRYSIPPUS philoſophus medica ſcripſit. Noſter quartanæ medebatur adligato phryganio (*u*), non nimis hic philoſophus. Ægyptum cum EUDOXO Cnidio adiverat (*x*).

De *oleribus* ſcripſit (*y*), magnus laudator braſſicæ (*z*), ejusque medicina in herbis fere verſata eſt (*a*).

Magnam in arte medica converſionem molitus eſt (*b*), cum venæ ſectionem proſcri-

(h) GAL. *ſympt. cauſ.* L. I. c. 7.
(i) CÆL. *tard.* L. I. c. 4.
(k) L. II. *de piſcibus* GALENUS citat *fac. alim.* L. III. *conſ.* ATHEN. L. III. ORIB. L. II. c. 65.
(l) GAL. *fac. alim.* L. I.
(m) ID. L. III.
(n) *Collect.* I. c. 69.
(o) ORIBAS L. V. c. 32.
(p) *Coll.* VII. *fin.*
(q) Ap. AETIUM L. I. c. 13.
(r) CÆL. *acut.* L. II. c. 16.
(ſ) GAL. de *dieb. decret.*
(t) DIOGENES LAERT. L. VII.
(u) PLIN. L. XXX n. 30.
(x) DIOGEN.
(y) LAERT. L VII.
(z) PLIN. L. XX. c. 9.
(a) ID. L. XXVI. n. 6.
(b) L. XXIX. c. 1.

profcriberet, cujus in locum (*c*) vincula brachiis injiciebat; idem purgationes alvi primus rejecit, cum tamen vomitum cieret.

Impendenti tamen periculo profpexiffe GALENUS fatetur (*).

De *catocho* fcripfit, & ejus l. locus exftat apud CÆLIUM (*d*). Medicamenta præfcripfit nimis acria, etiam diagrydium, caftoreum.

Doliare vaporarium in hydrope laudavit (*e*).

Scripta ejus jam GALENI ævo adeo erant rara, ut metus effet, ne undique perirent (*f*).

Hujus ejusdem ævi etiam MNESITHEUS (*g*) fuit Athenienfis, ille celebrior, quem PAUSANIAS laudat & GALENUS (†). In rationali theoria nemini putatur ceffiffe, neque in arte exercenda (*h*). Ejus l. erat de *eduliis* (*i*) eorumque *medica facultate*, in quo egit de carnibus varii generis, de oftreis, conchis, pane. Alias effe radicis, alias folii, alias caulis facultates (*k*).

Morbos fubtiliter divififfe & fubdivififfe (*l*). Dulcia & falfa alvum ducere, amara urinam, acerba fiftere docuit. In peripneumoniæ principio cepas defideratas faluti fuiffe (*m*). Idem videtur, qui GALENO tefte *περι ονομασιας των φαρμακων* fcripfit.

Huic interim MNESITHEI voces adfcribo, quæ de periculofo fed efficaci hellebori ufu (*n*) deque clyfteribus adminiftrandis apud ORIBASIUM exftant. Inquirit, cur clyfteres ob vitiofum ægri fitum, & inftrumenti, & veficæ plenitudinem, minus refpondeant (*o*).

Alter medicus ejus nominis, Cyzicenus, minori fuit fama, & ipfe de *braffica* fcripfit, ægre feparabilis (*p*).

DIEUCHES (*q*) iterum *de braffica* fcripferat (*r*) & *de alimentis præparandis* (*f*), hordeo, pane, ptifana, forbitionibus farinofis &c.

P 2 A GA-

(c) GALEN. *adverf.* ERASISTR.
(*) *De vena fect. adv.* ERASISTR.
(d) *Acut.* L. II. c. 5.
(e) GALEN. *util. refpir.* c. 4.
(f) *Adverf. Erafiftr.*
(g) GALEN. *meth. med.* L. I. cum PLISTONICO.
(†) *Art. curat.* ad GLAUCON.
(h) GALEN. *Introd.*
(i) ATHEN. L. III.
(k) GAL. *fac. alim.* L
(l) ID. *art. cur. ad Glauc.*
(m) PLUT. *quæft.*
(n) ORIB. *Coll.* L. VIII. c. 9.
(o) C. 38. ib.
(p) ATHENÆUS.
(q) Conf. *Bibl. Bot.* I. p. 80.
(r) PLIN. L. XX. c. 9.
(f) ORIBAS. IV. c. 7.

A GALENO ad hanc ætatem refertur (*t*).

Leviter alvum ducentia recenset.

NUMENIUS, Heracleotes (*u*), DIEUCHIS discipulus, de thermis scripsit (*x*).

Ejus medicamenta CELSUS habet (*y*).

EUENOR parum cætera notus Halicacabum laudabat (*z*).

Pleuritidem dixit pulmonis esse morbum (*a*).

Cisterninam aquam, nempe pluviam laudavit (*b*).

Radicem ari Ægyptii tusam imponebat ad renum mala & epiphoras (*c*).

Paracentesin rejecit in L. V. *curationum* (*d*).

MEDIUS huc fecerit, si CHRYSIPPI discipulus fuit, qui apud ANTIGONUM R. sapienter renuit, amicum principis hydropicum curandum suscipere, quem cum PHILIPPUS Epirotes (*e*) curare vellet, male feriatus homo malagmatibus devoratis & urina pota periit. Non videtur adeo, etsi patria consentit, idem noster PHILIPPUS fuisse, qui ALEXANDRI medicus, neque PHILIPPUS, cujus sæpe GALENUS meminit, & quem alias dicemus. MEDIUS cæterum venæ sectione ut alii CHRYSIPPI discipuli abstinebat.

PASITHEMIS a LAERTIO cum MEDIO (*f*) conjungitur.

HERACLIDES Ponticus hujus ævi fuit, Philosophus & medicus, cujus erat L. περὶ νούσων (*g*), & alius περὶ ἄπνου (*b*), f. de ea nempe femina, quam post longam syncopen, cum non videretur respirasse, nec pulsus superesset, EMPEDOCLES restituit.

XENOCRATES PLATONIS auditor, quem diversum esse puto ab alio XENOCRATE nuperiori, sæpe a GALENO citato.

STRATON philosophus, successor THEOPHRASTI (*i*), physicus, aliqua medica scripsit, *de morbis*, *de judiciis*, (crisibus).

ARISTOGENES Thasius, CHRYSIPPI servus & discipulus, ANTIGONI Gonatæ medicus, pariter a venæ sectione abstinens (*k*).

APOLLO-

(t) *Meth. med.* L. I.
(u) ATHENÆUS L. I.
(x) *Scholiast.* NICANDRI.
(y) L. V. c. 15.
(z) PLIN. L. XXV. c. 105.
(a) CÆL. *Acut.* L. II. c. 16.
(b) ATHENÆUS L. II.
(c) PLIN. L. XX. c. 73.
(d) CÆL. *tard.* L. III. c. 8.
(e) CELS. L. III. c. 21.
(f) Μειδίας L. V. c. 4. n. 9.
(g) CLEMENT. ALEX.
(h) LAERT. *Empedocl.* GALENUS *Loc. affect.* L. VI.
(i) ID. L. V. c. 3.
(k) SUIDAS. GALEN. *advers. Erasistrat.*

Apollodorus, qui de vino ad Ptolemæum Lagi fil. scripsit (*l*), etiam Straboni dictus.

Metrodorus Erasistrati præceptor, gener Aristotelis, idem medicus (*m*).

Phanias Eresius, cujus Lib. V. *de plantis* exstiterunt, discipuli Aristotelis. Qui serpentum morsu laniari debebant, eos accepto malo citrio ab aspidibus non fuisse læsos (*n*). Nuper in herculani ruderibus Phaniæ opus medicum detectum fuit, non vero expeditum.

Polyidas fere cum Androne conjungitur. Ejus celebris est sphragis (*o*). Et pastillus (*p*). Non videtur vetustus ille Polyidas esse, & nomen *sphragis* mihi potius nuperioris ævi videtur.

Magonis Carthaginiensis, qui de *mulomedicina* scripsit, Plinio dicti, ætatem ignoro, non multo serioris tamen ævi fuerit. Aliqua ejus loca exstant apud Veterinarios.

Arati Solensis Antigono carus aliqua habet huc facientia, & compositiones medicamentorum.

§. XXXI. Erasistratus.

Ex Julide insulæ Ceæ urbe (*a*), Aristotelis, ut Plinio videtur (*b*) ex filia nepos, ex sorore nepos Medii (*c*), vir illustris, qui magna in aula Syria laude floruit, sectamque vigentem reliquit, quæ Galeni adhuc tempore superfuit.

A Chrysippo multa didicisse Laertius auctor est (*d*), etsi non certo inde eruas, fuisse ejus Chrysippi (*e*) medici Cnidii discipulum, quem diximus. Sunt etiam qui Theophrasti discipulum fecerunt (*f*), verisimilem sententiam secuti, alii Platonis.

Ægros non adibat, domique se continebat (*g*). Magnam gloriam adtigit, cum Antiochi Seleuci filii amore novercæ Stratonices depereuntis morbum detexit, aptoque stratagemate obtinuit, ut pater Seleucus ei amata conjuge cederet

(l) Plin.
(m) Sextus *Empir.*
(n) Athen. L. III. conf. *B. Bot.* p. 38.
(o) Cælius *Acut.* L. III. c. 4.
(p) Trallian. III. p. 207.
(a) Suidas. Coum facit Stephanus.
(b) L. XXIX. n. 3. nam Sextus nullum filium ejus Pythiadis habet, qui Erasistratus vocetur.
(c) p. 116.
(d) L. VII.
(e) Discipulum facit Galen. de V. f. *adverf. Erasistr.*
(f) Laert. L. V. c. 2.
(g) Galen. *adverf.* Erasistr.

cederet (*h*). Acuti ingenii vir, qui minutissime & fusissime (*i*) præparationem medicamentorum describebat, ab HIPPOCRATE passim discessit, unde factum est, ut GALENUS eum semi dogmaticum vocaret (*k*), quum tamen HIPPOCRATEM in aliis secutus sit (*l*). Gravis enim vir & suæ dignitatis memor (*m*) fuit, HIPPOCRATEM adeo non deprimere studuit, ut mallet (*n*) ejus discipulos APOLLONIUM & DEXIPPUM refutare, omisso Coi senis nomine. Malos potius auctores amabat refellere (*o*), quam bonos. Male HIPPOCRATEM exposuisse (*p*), GALENUS objecit, forte quod æmulus. Fateri certe norat ingenuus, quæ ignoraret (*q*), quæ magna laus est.

Universam artem adtigit, Physiologiam etiam potissimum, neque alienis placitis se submisit. Id ei vitio GALENUS vertit (*r*). Multa scripsit.

L. *περι της κατ ὁλον πραγματειας* (*s*).

De *re medica* L. IX. (*t*).

De *divisionibus* (*u*).

Librum *adversariorum*, in quo suas adnotationes recensebat.

De *rejectione sanguinis*, quem puto etiam esse *l. de eductione sanguinis* (*x*).

De *ventre* (*y*).

De *febribus* (*z*).

De *causis* (*a*).

Contra Medicos Coos (*b*).

Salutarium præceptorum LL. (*c*).

De *tuenda valetudine* (*d*).

De

(h) GALEN. *Præcogn.* PLUTARCH. in DEMETR. SUIDAS fuse III. p. 296. &c.
(i) *Advers.* ERASISTR.
(k) *Nat. hum.* c. 1. *Meth. med* L. III.
(l) GALEN. *comm.* I. in l. de *vict. acut.*
(m) ID. passim.
(n) GAL. *Caus. procatar* I. c. 15. *comm. in l. de vict. acut.* I. ex l. *de febribus.*
(o) *Fac.* L. II. c. 8
(p) *Comm. in Epid.* L. VI.
(q) A. GELL. L. XVI. c. 3.
(r) *Caus. procatar.*
(s) ATHEN. L. XV.
(t) SUIDAS I.
(u) GALEN. *adversus Erasistrateos.*
(x) Ib. & *de libris suis* L. IV. c. 6.
(y) L. III. CÆL. *tard.* L. IV. c. 3. *Acut.* II. c. 31. L. II. *tard.*
(z) L. I. GALEN. *caus. procatar. Comm. in* L. I. *de vict. acut.* CÆL. *tard.* L. IV. c. 6. *Acut.* L. III. c. 17. GAL. *adv.* ERASISTR.
(a) DIOSCOR *theriac.* præf.
(b) Ita CLERICUS, non vero satis novi, an proprio libro, an alio, in eos medicos dixerit.
(c) L. II. CÆL. *tard.* L. II. c. 7. *Acut.* L. III. c. 21.
(d) L. I. ap. GALEN. *plethor.* c. 6.

De *medicamentis & venenis* (*e*).

L. *de singulorum morborum curatione* (*f*).

L. *Anatomicorum de singulis passionibus*, idem forte liber (*g*).

De *podagra* (*h*).

De *hydrope* (*i*).

De *vulneribus* (*k*).

De *consuetudine* (*l*).

De *paralysi* (*m*).

L. de *summa* citat RAZEUS.

Hæc omnia quidem interierunt, multi vero loci ERASISTRATI & ejus placita apud GALENUM & CÆLIUM supersunt. Negabat partem ullam adfici, nisi in qua tumor sit & ulcus (*n*). Inflammationis ejusmodi tradebat theoriam. Arteriam spirituum, venam sanguinis esse receptaculum. Oscula sanguinea naturaliter contracta convergere, a violenta tamen causa aperiri, sanguinem ad arterias venire, & hominem ægrotare, transire etiam ex arteriis in venas per venæ sectionem & per successionem, metu vacui, quando spiritus effluxit (*o*).

Paralyseos causam faciebat illapsionem humoris noxii in vasa pulmonum, qui sit lentus & tractitius (*p*).

In tractatione plenitudinis a GALENO carpitur, quod plethoræ ad vires non meminerit (*q*). Adgnoscebat vere topicam febrem nullam esse absque inflammatione (*r*).

In peripneumonia arterias pulmonis pati (*s*). Sedem pleuritidis in pleura esse (*t*). Peripneumoniam alibi omisisse dicitur (*u*) & curationem tetani (*x*).

Alios paralyticos tensione nimia laborare (*y*), (Spasmo) alios conductione.

Hydropis

(e) DIOSCOR. L. V. c. 18.
(f) GALEN. *comm.* III. in. l. I. *de vict. acut.*
(g) CÆL. *Acut.* L. III. c. 4.
(h) ID. *tard.* L. V. c. 2.
(i) Ib. c. 8.
(k) *Advers.* ERASISTR.
(l) GALEN. c.
(m) Ib.
(n) GALEN. *Loc. adfect.* L. VI.
(o) *De vena sect. advers.* ERASISTR.
(p) GALENUS *de atra bile.*
(q) ID. *pleth.* c. 6. ex l. I. *de tuend. valet.*
(r) CELS. L. III. c. 16.
(s) CÆL *Acut* L. II. c. 28.
(t) ID. ib. c. 16.
(u) C. 29.
(x) Apud CÆL.
(y) *Tard.* L. II. c. 1.

Hydropis caufam in fcirrho (z) hepatis ponebat.

Vomicam ad cor dixit, ut puto, primus (*a*).

A paralyfi veficæ urinæ fieri incontinentiam (*b*).

Bonitatem aquæ nolebat ftatera explorari (*c*), quod idem bonæ aquæ malæque pondus effet.

Quid peregrinantibus faciendum fit in aquis commutandis apud ORIBASIUM docuit (*d*).

De victu peregrinantium IDEM (*e*).

Caufas procatarcticas adgnofcebat, nolebat tamen haberi in caufarum numero. Plus folidis partibus, quam humoribus in caufis morborum tribuebat (*f*).

In febris actione vehementer aberrabat. (*g*).

Tres caufas fecit hæmorrhagiæ, eruptionem, putredinem, anaftomofin (*h*).

Pulfum eo fenfu fumfiffe GALENUS (*i*), quo HIPPOCRATES.

Incalefcentes particulas in caufis morborum numerabat (*k*).

In ipfa curatione mitiora fere fequebatur confilia, plantifque (*l*) utebatur, iifque frequenter refrigerantibus, cichoreo, cucurbitis, rejectis metallicis (*m*). Ab empirifmo alienus, negabat abfque caufæ cognitione morbum curari poffe (*n*). Recte monuit, non effe in omnibus hominibus eumdem ejusdem medicamenti effectum: effe etiam qui alia & alia facilius digerant (*o*).

Simplicia præferebat compofitis (*p*), neque magnas amabat antidotos, in eo ab HEROPHILO diverfus.

Video etiam in dyfenteria cibis magis quam medicamentis ufum effe (*q*). De dyfenteria & lienteria locus ejus eft apud GALENUM (*r*).

Ex theoria timebat, ne e venis fanguis in arterias tranfiret.

CHRYSIP-

(z) GAL. *fac.* L. II. c. 8.
(a) CÆL. *tard.* L. V. c. 10.
(b) ID. ib. L. II. c. 1.
(c) Ap. ATHENÆUM L. II.
(d) *Syn.* L. V. c. 32.
(e) Ib.
(f) GAL. *de atra bile.*
(g) ID. *crif.* L. II.
(h) CÆL. *tard.* L. II. c. 10.
(i) GAL. *Hipp. Plat. decret.* L. VI. c. 1.
(k) *Ep.* VI. *comm.* I.
(l) PLIN. L. XXVI. c. 6.
(m) PLUTARCH. *quæft. fympof.* L. IV. 1.
(n) DIOSCOR. *theriac.* præf.
(o) GAL. *fac. alim.* L. I.
(p) ID. *de fect.* PLUTARCH. *fymp. quæft.* L. IV. 1.
(q) CÆL. *tard.* L. IV. c. 3.
(r) In *aphorifmos.*

CHRYSIPPUM secutus, venæ sectionem in universum rejiciebat (s). Inedia plethoram studebat conpescere, & exercitatione, atque cibo aquoso oleraceo.

In hæmorrhagia malebat artus vincire (t). Multos autem mortales ob defectum venæ sectionis periisse, quorum ERASISTRATUS in l. *de divisionibus* meminerit (x), a GALENO est objectum.

Alvum tamen ducebat etsi rarius (y), rejecta illa specifica certorum humorum adtractione (z). Nonnunquam etiam venam secabat, etsi negat GALENUS (a). Certe de hæmorrhagia locus est CÆLII (b).

Nimis, ut videtur timidus, qui in cholera potioni tantum tres vel quinque guttas aquæ inspergeret (c).

Opium cum junior damnasset, posteriori tempore ejus usum probavit (d).

In febribus negabat interiora humorem requirere, etsi os & fauces requirant (e). Cibos jubebat dare, quando vires alimentum requirerent (f).

Adversus calorem ægros solabatur spongia capiti imposita & aqua ebria (g).

Se ipsum ægrotantem rubi succo curavit, neque empirice (h).

In cholera tepida vomitum promovebat (i).

In principio volvuli minime (k) certe imperite alvum ducebat.

Minus forte bene in angina vinum & castoreum (l) dabat.

In pleuritide nihil adtulisse præsidii (m) CÆLIUS.

In dysenteria adstringentia imperabat (n).

Peritonæi paralysin facere, ut vesica lotium non retineret (o).

Alia

(s) GAL. *adverſ. Eraſiſtr.*
(t) *De rejectione* L. I. ex GAL. *adverſ. Eraſiſtr.* CÆL. AUREL. *Chron.* L. II. c. 13.
(x) GAL. *adv. Eraſiſtr.*
(y) ID. ib.
(z) ID. *purg. med. fac.*
(a) *San. tuend.* L. IV. c. 10.
(b) *Acut.* III. c. 13.
(c) CELS. L. IV. c. 11.
(d) PLIN. XXX. c. 18.
(e) CELS. L. III. c. 3. 4.
(f) Ib.
(g) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. II.
(h) ID. ib. L. VI. c. 1.
(i) CÆL. *Acut.* L. III. c. 21.
(k) CELS. L. IV. c. 11.
(l) CÆL. *Acut.* L. III. c. 4.
(m) ID. ib. L. II. c. 19.
(n) *Tard.* L. IV. c. 6.
(o) Ib. L. II. 1.

Alia paralyſis paradoxa, in qua æger ambulans gradum ſiſtere cogitur (*p*).

Externis medicamentis multum utebatur. In podagra alvum non ducebat, ſed utebatur malagmate ad PTOLEMÆUM dato (*q*). Sic in hæmorrhagia adſtrictoriis cataplaſmatibus (*r*).

In jecoroſis & lienoſis membranas viſceris incidebat, medicamenta ipſa viſceribus imponebat (*ſ*), hic animoſus; tum in abſceſſu ad inguen, quem volebat incidi, & peritonæum etiam dividi, ſi quando pus in abdomen effuſum eſſet (*t*).

In hæmoptoe crura, femora & brachia plurimis locis deligabat (*u*), quod tamen malum in hominibus longo collo præditis fatebatur difficulter ſuperari (*x*).

In hydrope ægrotos jubebat ambulare, uti clyſteribus, catapotiis, parco potu, malagmatibus, cataplaſmatibus, medicamentis acribus (*y*). Paracenteſin repudiabat (*z*).

Ejus viri aliqua medicamenta ad poſteros deſcenderunt, ut panchreſtos (*a*) ad oculorum inflammationem, liquida ad oculum (*b*). Compoſitio ad purulentos (*c*).

Alius fuit multo minus celebris medicus, ERASISTRATUS SICYONIUS.

§. XXXII. HEROPHILUS.

Anatomica laude ERASISTRATUM aliquanto ætate majorem aut coævum potius ſuperavit (*a*); ingenii ſubtilitate, celebritate non videtur æquaſſe. Praxagoræ diſcipulus (*b*), Chalcedone Bithynica natus, Alexandriæ vixit, diverſus utique ab HEROPHILO PHALARIDIS medico, & etiam magis a medico ejus nominis equario.

Statuæ ei dicatæ fuerunt. In practicis ad empiriſmum acceſſit, ut ſemidogmaticus eſſet (*c*), accurate tamen cauſas ſcrutaretur; & noſſe vellet, quæ, qualis, quanta morbi cauſa eſſet (*d*).

Multum

(p) CÆL. *Chron.* L. II. c. 1.
(q) ID. *tard.* L. V. c. 2. Exſtat ejuſmodi medicamentum apud MARCELLUM *fin.*
(r) Ib. L. III. c. 13.
(ſ) L. III.
(t) CELS. L. IV. c. 4.
(u) CÆL. *tard.* L. II. c. 12. CELS. IV. c. 9. GALEN. *meth. med.* L. V.
(x) ID. ib. L. III. c. 8.
(y) Ib.
(z) ORIBAS. ad EUST. III.
(a) AET. L. II. 3. c. 13.
(b) CELS. L. VI. c. 7.
(c) GAL. *med. ſec. loc.* L. VI.
(a) *B. Anat.* I. p. 56.
(b) GALEN. *meth.* L. I.
(c) ID. ib. L. III.
(d) *Med. ſec. loc.* L. III.

Multum magnis antidotis & compositis medicamentis (*e*) tribuebat, ut tamen etiam frequenter herbis uteretur (*f*). Pulsuum doctrinam adeo subtiliter tradidit, ut pene neminem invenerit, qui sequeretur, cum musice per quantitates quasi tenorum eum describeret (*g*).

Totam artem tenuit.

Scripsit in HIPPOCRATIS *aphorismos*.

In *prognosticum* (*h*).

Et *voces obsoletas exposuit* (*i*).

Male tamen HIPPOCRATEM dicitur interpretatus (*k*) esse.

Liber ejus erat *de curationibus* (*l*).

De *oculis* (*m*).

Codex *commentarii* in aphorismos dicitur esse in B. AMBROSIANA Mediolanensi (*n*).

Multum humoribus (*o*) in causis morborum tribuebat.

Pulsum eodem sensu ut GALENUS sumebat.

Pleuritidem morbum pulmonis fecit (*r*).

In peripneumonia & arterias pulmonum pati docuit & venas, & totum pulmonem (*s*).

Phrenitidis curationem non dixit (*t*).

Tetani breviter meminit (*u*). Opisthotonum rectiora facere, quæ nodorum spinæ evulsione videantur arcuata (*x*).

Cordis paralysin dixit subitæ mortis (*y*) causam.

Decedentes per alvum lumbricos negavit nocere (*z*).

(e) CELS. *præf.* L. V.
(f) PLIN. L. XXVI. n. 6.
(g) ID. L. XI. p. 633. XXIX. c. 1. GAL. *compend. pulſ.*
(h) *Comm. in prognoſt.* CÆL. *tard.* L. IV. c. 8.
(i) GALEN. *defin.*
(k) ID. *comm. in VI. Epid.*
(l) AUREL. *tard.* L. II. c. 13. librum I.
(m) AETIUS L. II. 3. c 46.
(n) MONTFAUC. L. I. p. 498.
(o) CELS. *præf.* L. I. GALEN. *introduct.*
GAL. *Hipp. Plat. decr.* L. VI. c. 1.
(r) CÆL. *Acut.* L. II. c. 16.
(s) ID. ib. c. 28.
(t) L. I. c 12.
(u) L. III. c. 8.
(x) Ibid.
(y) CÆL. *tard.* L. II. c. 1.
(z) ID. ib. L. IV. c. 8.

Tremoris causam posuit in genere nervoso (*a*).

Venam secabat, etiam hic ab ERASISTRATO diversus (*b*).

Ligaturas artuum perinde adhibebat (*c*).

Helleboro albo utebatur (*d*).

Dixit de morbo eorum, qui interdiu non vident. In eo malo fellis usum commendabat (*e*).

Medicamentum HEROPHILI ad sanguinis rejectionem imitatus est ANDROMACHUS (*f*).

EUDEMUM, cætera vix notum, sed inciforem, solet GALENUS cum HEROPHILO conjungere.

Centum talenta ob servatum regem ANTIOCHUM a PTOLEMÆO donata fuisse CLEOMBROTO Coo medico PLINIUS. Sed ea videtur eadem, quæ ERASISTRATI, historia esse.

§. XXXIII. SCHOLA ERASISTRATEA.

Uterque vir Cl. cujus nuper opera recensuimus, scholam numerosam reliquit: ERASISTRATUS etiam longæviorem, cujus celebris aliquando schola Smyrnæ floruit.

Primo loco dicemus STRATONEM alumnum (*a*) ERASISTRATI, diversum a Philosopho, qui & ipse sectatores reliquerit (*b*). Citantur ejus ad epilepsiam superstitiosa medicamenta (*c*), tum aliqua ad STRATONEM adjecta, quæ ALEXANDER ORPHEO auctori tribuit. In summa necessitate sanguinem emittebat (*d*).

Ejus filius, idemque discipulus ERASISTRATI, APOLLONIUS fuit *Memphites* (*e*).

Ejus locus est, in quo dicit, omnia animalia in intestinis nata gravia esse, etiam magis si mortua educantur (*f*). Diabeten cum hydrope dicitur confudisse (*g*).

HYBRISTI

(a) GALEN. *tremor.*
(b) ID. *adv Erasistr.*
(c) CÆL *tard* L II. c. 13.
(d) PLIN. L XXV. c. 5.
(e) AETIUS L. II. 3. c. 46.
(f) Ap. GALENUM *compos. sec. loc.* L. VII.
(a) GAL. LAERT. L V. c. 3.
(b) ID *adv. Erasistr.*
(c) Ex L III. TRALLIAN L. I.
(d) GALEN. *adversus* ERASISTR.
(e) A GLAUCO distinctus CÆL. IV. c. 8. *tard.* Conf. LAMBEC. II. p. 556.
(f) CÆL *tard.* L. IV. c. 8.
(g) ID. ib. L. III c. 8.

HYBRISTI medicamentum ab APOLLONIO *Memphite* descriptum esse, auctor est l. *Antidotorum* (*h*).

XENOPHON ex l. *de partibus corporis humani* notus (*i*).

CHRYSIPPUS ERASISTRATI discipulus (*k*), non idem, qui infelix medicus CHRYSIPPI fil., quem PTOLEMÆUS plagis cæsum supplicio adfecit (*l*).

APEMANTUS, qui venæ sectionem absurdis rationibus rejecit (*m*).

APOLLOPHANES illustris medicus, magna apud ANTIOCHUM M. auctoritate valuit, & ipse sectator ERASISTRATI. Ejus loca aliqua CÆLIUS conservavit. Cardiacos docuit febricitare.

Ejus etiam aliqua medicamenta ad posteros descenderunt, ut diadaphnidion (*n*).

Ejus nummi sunt apud MEADIUM (*o*).

SERAPION, qui apud MEADIUM in nummo adparet, & qui similia dixit eorum (*p*), quæ ERASISTRATUS, idem forte fuerit SERAPIONI Empirico.

HICESIUS scholæ medicæ Smyrneæ magister, ex secta ERASISTRATI, ea ætate vixit, quæ STRABONEM antecessit (*q*).

Huic MEADIUS adscribit libros *de alimentorum materie*, quæ ex chamis, lepadibus &c. quos ATHENÆUS passim citat (*r*). HICESIUM emplastrum celebre erat (*s*).

MENODORUS ERASISTRATEUS, amicus HICESII, cujus exstat locus de cucurbitulis (*t*).

PASICRATES frater MENODORI.

HERMOGENES, Triccensis, Thessalus, ERASISTRATEUS, GALENO dictus (*u*), idem forte, qui ἰερμογυης MEADII in nummis, idem iterum, qui HERMOGENES CHARIDEMI fil, cujus in lapide (*x*) 77. libri dicuntur fuisse, inter eos aliqui historici & literarii argumenti.

(h) CÆL. *tard.* L. II. c. 15.
(i) GALEN. *introd.*
(k) DIOGENES L. VII. c. 7.
(l) ID. ibid.
(m) GAL. *adv.* ERASISTR.
(n) CÆL. *tard* L. II. c. 1.
(o) *Numm. Smyrn.*
(p) CÆL *Acut* L. III. c. 17.
(q) STRABO L. I. 12.
(r) L. III. de anguillis.
(s) GAL *comp. sec. gen.* L. VII. 5.
(t) ATHEN. L. II.
(u) *Simpl. fac.* I. c. 27.
(x) CUPER p. 164.

HERACLIDES medicus ex HICESII secta (y).

PTOLEMÆUS, qui hepar in hydrope durum esse docuit, ut prior ERASISTRATUS (z).

ARTEMIDORUS Sidensis, sectator ERASISTRATI (a), cujus locum de cardiaca habet CÆLIUS, quæ tumor cordis sit (b). Nummum ejus capite insignem possidebat MEADIUS.

Idem forte, cujus medicamenta supersunt (c).

JATRODORUS, cujus icones MEADIUS dedit (d).

Et JASON JASONIS.

ATHENAGORAS.

METRODORUS PASICRATIS fil.

HIPPIAS ARTEMIDORI fil. (e). CHARIDEMUS.

Cæterum hæc schola paulo ante STRABONEM hactenus superfuit, ut communis ejus esset in morbis medendis methodus. In colica ventrifluis & glandibus alvum movebant (f). Plethora quam ERASISTRATI sectatores vocant, GALENUS habet (g).

Paulo ante GALENUM MARTIALIS in ea secta floruerat, & ipse GALENUS cum ea perinde, ut cum methodica secta, plurimas lites aluit.

§. XXXIV. SCHOLA HEROPHILEA.

Numerosos etiam HEROPHILUS discipulos & sequaces habuit. Sectatores HEROPHILI CÆLIUS nominat (a). Eos præsensionem esse firmam docuisse, nihil tamen simile habere prædictionum: cæterum plerosque barbaros fuisse (b).

Fuit etiam medicorum HEROPHILEORUM schola in fano Mensis Cari (c): multique medicorum ejus sectæ nummis Smyrneis condecorati fuerunt.

Prius tamen hæc schola defecit quam quidem ERASISTRATEA, ut nuperiorem GAIO sectatorem non reperiam, & GALENI tempore pauca exempla librorum ad eam sectam facientium superessent.

Temporum

(y) LAERT L. V c. 6.
(z) CÆL. *tard.* L. III. c. 8.
(a) ID. *Acut.* L. III. c. 14.
(b) Ib. L. II. c. 31.
(c) GAL. *sec. loc.* L. V.
(d) MEAD. *Numm. Smyrn.*
(e) MEAD ib.
(f) CÆL L. IV. c. 7.
(g) GAL. *compos. sec. loc.* L. II.
(a) *Chron.* L. V. c. 2.
(b) GAL. *comm. in prognost.*
(c) Apud MEADIUM *numm. Smyrn.*

Temporum ordo difficillimus fuerit. Primo ergo loco illuſtriores hujus ſectæ ſcriptores dicam.

CALLIANAX, coævus & familiaris (*d*) HEROPHILI, aſper ut dicitur medicus (*e*).

Sic CALLIMACHUS, qui difficiliores voces HIPP. eſt interpretatus (*f*), etiam PLINIO dictus.

MANTIAS a GALENO inter præſtantes medicos numeratus (*g*), ut tamen ajat, HERAM MANTIÆ medicamenta omiſiſſe, quod minus eſſent probata (*h*), & alibi non in primo loco, neque inter eos MANTIAM cenſeat, qui optima medicamenta indicaverunt (*i*), quem honorem PETRONI, ANDROMACHO & ASCLEPIADÆ Pharmacioni tribuit. Ex antiquioribus fuit ſectatoribus HEROPHILI, cum præceptor fuerit Tarentini HERACLIDÆ. Laudat GALENUS, quod nunquam ad Empiricos transfugerit, ut alii quidem Herophilei (*k*). Ejus erat *φαρμακοπώλης ὁ κατ ἰητρεῖον*. Et ll. de medicamentorum virtutibus, de purgantibus, & clyſmis(*l*). Ingenio quam ſcriptis clarior (*m*), vir nequaquam obſcurus (*n*). Medicamenta aliqua ad poſteros pervenerunt (*o*).

HYGIENENUS & HIPPARCHUS MANTIÆ diſcipuli apud GALENUM (*p*).

ZENO Herophileus & ipſe ante HERACLIDEM vixit, a quo refutatus fuerit. De notis ſcripſit ad HIPPOCRATEM adjectis, & APOLLONIO *Muri* reſpondit, a quo ſit refutatus (*q*): ſed etiam APOLLONIUS Cyclas in mortuum ZENONEM de iisdem notis ſcripſit, & GALENUS (*r*). Eas notas adleverat epidemicis MEMNON PAMPHYLIUS, ex ſecta CLEOPHANTINA, in civitate Sida natus, qui textum etiam HIPPOCRATICUM corrupit, ut carius PTOLEMÆO librorum ſtudioſo venderet. Sectatores tamen ſuos habuit (*ſ*).

Ejus, ſi idem eſt ZENO Herophileus, qui multa de medicamentorum facultate ſcripſit (*t*), medicamenta (*u*) aliqua ad poſteros deſcenderunt. Verum

(d) GAL. *Comm. IV. in Epid. VI.*
(e) Apud BACCHIUM *de ſcriptis* HIPP.
(f) EROTIANUS habet & PLINIUS.
(g) *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
(h) *Compoſ. ſec. gen.* L. II.
(i) ID. *ibid.* L. III.
(k) *Compoſ. med. ſec. loc.* L. VI.
(l) *Conf.* FABRIC. B. Gr. L. XII.
(m) LAERT. L. VII.
(n) GAL. *Comm. II. in Epid. III.*
(o) ID. *compoſ. ſec. gen.* L. IV.
(p) *Compoſ. ſec. loc.* L. I. 4. &c.
(q) *Comm. II. in Epid. III.*
(r) Ib.
(ſ) Ib.
(t) CELS. L. V. c. 1. GALEN. *ſimpl. med. fac. prim.*
(u) GAL. *compoſ. ſec. gen.* L. VI.

ſi in colica draſticum dedit, & ſi CÆLIUS (*x*) hoc nomine accurate utitur, iſte ZENO ſerioris fuerit ævi, quam quidem HEROPHILEUS ille.

ZENO alius Laodiceus, cujus erat antidotus (*y*).

ANTIGENES (*z*).

XEUXIS HEROPHILEUS, cujus nomine pluſculi nummi Smyrnæi ſignati fuerunt. Hic vir inter primos HIPPOCRATIS interpretes a GALENO memoratur (*a*), qui in omnia divi Coi ſcripta commentatus ſit. GLAUCIAM reprehendit, qui negaverat, omnia vitia HIPPOCRATI dicta poſſe in lienem cadere (*b*). A GALENO paſſim refutatur, qui L. II. exegeticorum XEUXIDIS citat. Magnæ apud Laodiceam ſcholæ præfuit (*c*).

In nummis conſtanter XEUXIS vocatur, in libris GALENI & STRABONIS ZEUXIS, LAERTIUS empiricum vocat.

BACCHIUS, perinde HEROPHILEUS, in difficiliores libros HIPPOCRATIS commentatus eſt, & in voces obſoletas (*d*), cæterum inter primos (*e*) interpretes divi ſenis numeratur. Multa omiſiſſe tamen GALENUS monet (*f*). Sanguinem etiam per ſudationem erumpere prioribus modis addidit, quibus de vaſis ſanguis exit (*g*). Huic mavult SCHULZIUS commentarios in HIPPOCRATIS *aphoriſmos* tribuere, quos recepta lectio HEROPHILO tribuit (*h*).

Scripſit etiam de HEROPHILO ejuſque ſecta, & compendium *de pulſibus* (*i*).

Difficillimum fuerit expedire tres DEMETRIOS, qui paſſim citantur.

Primus dicitur ſectator HEROPHILI, ejuſque citatur liber VI. *de paſſionibus* (*k*), ubi de phrenitide definienda agitur, iterumque L. XII. *de paſſionibus*, in quo legimus, DEMETRIUM in toto pulmone ſedem peripneumoniæ poſuiſſe, pleuritidis ſedem in pulmonis parte, ſatis certe (*l*) ſubtiliter. In L. XI. idem tympaniten ab hydrope ſeparat (*m*). Citatur etiam locus, quo fluxum ſanguinis ex inciſione & abſque inciſione (*n*) diſtinguit. Alius, ubi de differentia

(x) CÆL. *tard.* L. III. c. 7.
(y) GAL. *antidot.* L. II. c. 10.
(z) ID. *comm. de nat hum* L. II.
(a) *Aphor.* 68. *ſect.* VII. & περι ιατρειου init.
(b) In VI. *Epid* GAL. *comm.* ibid.
(c) STRABO L. XII.
(d) GALEN. περι ιατρειου.
(e) ID. *aph.* 68. *ſect.* VII. Conf. de *pulſ. differ.* L. IV.
(f) *D fin.*
(g) CÆL. *tard.* L. II. c. 10.
(h) *Hiſt.* p. 382.
(i) GALEN. *diff. pulſ.* L. IV.
(k) CÆL. *acut.* L. I. c. 1.
(l) ID. ib. L. II. c 25.
(m) ID *tard* L. III. c. 8.
(n) Ib. L. II. c. 10.

tia tetani, tremoris & ſaltus egit (*o*). Definitionem etiam CÆLIUS repetit, quam dedit (*p*) lethargi.

Sectatores DEMETRII CÆLIUS dicit (*q*), qui iſchiadicis manum exuſſerint, hujus ut puto DEMETRII.

Alius DEMETRIUS fuit Apameus, ATTALI diſcipulus, methodicus, multo nuperior, utcumque HEROPHILEUM facit FABRICIUS

ANDREAS, exoſum (*r*) GALENO nomen, quod in HIPPOCRATEM calumniam effudiſſet. *Onomaſticon* ſcripſit *medicamentorum* (*ſ*), ſ. Ναρθηκα (*t*), & de iis, *quæ falſo creduntur* (*u*), ubi murænam ait cum anguilla miſceri. Porro *de re herbaria* (*x*); *de pane*, *de ſerpentibus* (*y*), *de medicinæ genealogia* (*z*). Aliqua *de hydrophobia*, quam dixit Cynolyſſon (*a*). Sectatores habuit, qui παντα φοβους dari (*b*) addiderunt.

PTOLEMÆI PHILOPATORIS medicum ANDREAM a THEODOTO enectum hunc noſtrum eſſe CLERICUS ſuſpicatur (*c*): aliqui pro eodem habent, quem GALENUS: & alii conſtanter ANDRONEM vocant. Panormitanum facit MONGITORIUS (*d*).

SPEUSIPPUS Herophileus Alexandrinus (*e*)

APOLLONIUS MUS, DIOSCORIDES PHACAS, GAIUS ſerioris ſunt ævi.

CALLINICUS Herophileus homo ruſticiſſimus (*e**).

§. XXXV. DISCIPULI HEROPHILI qui Empiricam ſcholam orſi ſunt.

HEROPHILUM GALENUS ſemiempiricum dicit, multumque medicamentis compoſitis tribuiſſe diximus. Eo facilius fieri potuit, ut aliqui ejus diſcipuli de theoria deſperarent, & experientiæ fidei totos ſe traderent. Inter eos fuit PHILINUS

(o) CÆL. *acut.* L III. c. 7.
(p) ID. ib. L. II. c. I.
(q) *Tard.* L. V. c. 1.
(r) *Subfig. Empir.*
(ſ) GAL. *lect. Hipp.* CELS. L. V. c. 1. LAMB. *de codice Dioſc.*
(t) *Schol. in* NIC.
(u) ATHENÆUS.
(x) *B. Bot* I. p 49.
(y) ID. L. III. ATHENÆUS L. III.
(z) SORAN. *vit.*
(*) ATHEN
(a) CÆL. *acut.* L. III. c. 9.
(b) ID. ib. c. 12.
(c) POLYB. L. V.
(d) *B. Sic.*
(e) LAERT.
(e*) GALEN. *Epid.* VI. *comm.* IV.

LINUS Cous, discipulus HEROPHILI, quem aut primum empiricæ medicinæ auctorem faciunt, aut inter primos recensent, parum cætera notum, qui *de plantis* scripserat (*a*), & ut plusculi HEROPHILEI in HIPPOCRATEM commentatus fuerat. Ejus medicamentum ad posteros pervenit (*b*).

Non valde nunc mireris, in ea anatomes, chemiæ, etiam botanices infantia, fuisse cordatos viros, quos hypothesium tæderet. Solo ergo ab experimento persuadebantur disci posse, quæ curandi ratio fidem mereretur, sive ea experientia ipsius esset medici, sive ab alio perito viro recepta. Morbum accurate vero perspiciendum esse monebant, ne alieno loco medicamenta adhiberemus; eam morbi historiam ergo ex concursu symptomatum concinnare jubebant, quæ faciant, ut quisque morbus hic, nec alius sit. Siquidem vero casus novi aliqui evenirent, morbique nobis non visi, tunc quidem ad analogiam confugiebant (*c*), eam nempe adhibendam curationem, quæ in adfini malo efficax fuisset. Omittendam autem causarum putabant inquisitionem, & omnem de mechanica cujusque morbi natura quæstionem, & nihil quidquam admittendum, quod aut parum firmum esset, aut obscurum. Ob eamdem rationem physiologia abstinebant & anatome. Ita veteres illi Empirici senserunt, cordati ii cæterum & nostra veneratione dignissimi viri. Hæc ex GALENO sumsi *de sectis*, *de subfiguratione*, *empirica*, *de optima secta*.

SERAPIONIS (*d*) Alexandrini, empirici, si differt ab ERASISTRATEO medico, quem citavimus, neque ætas, neque utique historia nota est. Ante HERACLIDEM vixisse (*e*), scripsisse *de parabilibus medicamentis*, aspere in (*f*) HIPPOCRATEM esse invectum reperio.

Passim ejus medicamenta apud GALENUM reperiuntur (*g*). In volvulo dabat (*h*) purgantia, & opium, tum in cholera; in angina clysteribus & cataplasmatibus (*i*) utebatur, venamque secabat. In epilepsia varia auxilia miscuit, vomitum movit, purgavit, castoreo, stercoribus, aliis absurdis usus est (*k*).

Scripsit etiam *curationum* Libri (*l*), l. *ad sectas* (*m*).

§. XXXVI.

[a] ATHENÆUS.
[b] GAL. *compos. sec. loc.* L. VII.
[c] *Transitio* GALEN. *loc.* VI.
[d] GALEN. *meth. med.* L. II.
[e] ID. *subfig.*
[f] Ib.
[g] *Antid.* L. II. c. 12. ad scabiem CELSUS L. V.
[h] CÆL. *acut.* L. II. c. 17.
[i] ID. ib L. III. c. 4.
[k] *Tard.* L. I. c. 4.
[l] Librum III. citat CÆL. *acut.* L. III. GALEN. *compos. sec. loc.* L. II. Videtur eo tendere GALENUS *subfig. Emp.* L. I. *Curationum de epilepsia* habet CÆLIUS *chron.* L. I. c. 4. *acut.* L. III c. 4 & 8. de tetano & de phrenitide.
[m] CÆL. *acut.* L. II. c. 6. ubi de lethargo, & de epilepsia scripserit, sed obscure.

§. XXXVI. Alii Medici hujus ævi.

Aristarchus, medicus Berenices, uxoris Ptolemæi Philadelphi (a).

Xanthus Timonis Pyrrhonii (b) fil. huc poſſet referri. Sed etiam Timon medicinam fecerat, neque ab ea Pyrrho alienus fuit.

Archibius, qui librum medicum ad Antiochum R. dederat, hujus fere ævi videtur (c).

Nicias, infelix & perfidus Pyrrhi medicus, qui dominum ſuum veneno necandum receperat, a Romanis Regi traditus, quæ celebris eſt hiſtoria (d). Video etiam Timocharem vocari.

Archistratus in *gaſtronomia ſ. de dapibus* a Chrysippo Stoico reprehenſus, de cibis delicatis & vilibus egit, de pane, de ſalſamentis, ſi omnino huc facit (e).

Hippocrates V. & VI. Thymoræi Coi ſcripſerunt aliquid de re medica. Sic Hippocrates VII. Praxianactis fil. (f).

Glaucon, quem Bupleuron laudaſſe Plinius auctor eſt, & ante Nicandrum poſuit (g).

Cratippus, qui Heraclide prior ſit. Ejus medicamenta reperias, & antidotos ad morſum canis rabidi (h).

Aethlius præceptor nepotis Chrysippi I. ſcripſit *therapeutemata* (i).

Simon medicus, Seleuci Nicanoris ævo (k) paulo antiquior fuerit.

Pamphilus Grammaticus Aristarchi diſcipulus, qui vixit ſub P. Philadelpho, Alexandrinus, qui idem de floribus & materia medica ſcripſit (l).

§. XXXVII. Medici incertæ ætatis.

Horum, quos nunc cito, ætatem nullo modo licet hariolari, non tamen multo nuperiores fuiſſe putavero.

Salimachus, idem ut puto, qui alibi dicitur Silimachus (a) Hippocratious

R 2

[a] Polyaen. L. VIII. 50.
[b] Laert. L. IX. c. 12.
[c] Plin.
[d] Ælian. *var.* L. XII. c. 33.
[e] Athen. L. III.
[f] Suidas L. II. 145.
[g] L. XXII. c. 35.
[h] Gal. *antid.*
[i] Laertius.
[k] Ib
[l] Lambec. ib. p. 528.
[a] Cæl. *acut.* L. III. c. 17.

ticus (*b*). EJUS exſtant loca de ileo (*c*). Serioris putes ævi fuiſſe, cum Romæ ajat multos tamquam contagione aliqua enectos ab incubo (*d*).

Pythagoricos circa Siciliam medicantes φραγμοι vocare morbum, qui ileos vocatur, idem (*e*).

DIPHYLUS Siphnius medicus, ſcripſit de *iis*, *quæ ſanis & ægrotis offeruntur*, fructibus, baccis, pane, piſcibus, teſtaceis, oſtreis, chamis (*f*).

JOLAUS Bithynus, GALENO (*g*) cum laude dictus, & DIOSCORIDI (*h*), ſcripſit *de herbarum facultatibus*. Croco ad oculorum defluxiones utebatur (*i*).

EJUS medicamenta aliqua ad poſteros penetrarunt, ut paſtillus Bithyni (*k*); aliud CELSUS (*l*) habet.

SOLON Smyrnæus, qui *de victus ratione* (*m*) ſcripſit. Eum a SOLONE diætario FABRICIUS ſeparat.

DALION herbarius & medicus (*o*), idem forte, qui peregrinator. Ejus ad parturientes levandas cataplaſma (*p*).

SOLIMENES cujus eſt l. *de medicina ex re herbaria* (*q*).

AGATARCHIDES *de herbarum facultatibus & de belleboro.*

ARISTOGITON, qui vim vulnerariam herbæ anonymæ laudavit (*r*).

AGATHOCLES, qui *de diæta* ſcripſit (*ſ*).

APOLLODORUS, qui *de animalibus venenatis* (*t*).

ARTEMON, cujus crudelia ex homine medicamenta recenſentur (*u*).

DIONYSIUS, difficile nomen, multiſque commune.

TIMARISTUS, *de herbis* ſcripſit, & carmen ad dentium dolores docuit (*x*).

ANTIPHANES Delius. Ejus *panoptes*, in eo docuit lumbricos meliori eventu per inferiora

[b] CÆL. *tard.* L. I. c. 3.
[c] ID. *acut.* L. III. c. 17.
[d] *Tard.* L I. c. 3.
[e] *Acut.* L. III. c. 17.
[f] ATHEN. L III.
[g] *Antid.* L. I. c. 2.
[h] Præf.
[i] PLIN. L XX. c. 13.
[k] TRALLIAN. L III. p. 207. niſi eſt ASCLEPIADIS.
[l] L. VI. c. 16
[m] GAL. *comp. ſec. loc.* L. III. Confer *Bibl. Bot.* I. p. 43.
[o] PLIN. L. XX c. 73.
[p] ID. ib.
[q] Ib.
[r] L. XXVII. n. 14.
[ſ] Schol. NICANDR.
[t] ATHEN. L XV. &c.
[u] PLIN. L. XXVIII. c. 1.
[x] ID. L. XXV. n. 105.

inferiora decedere (*y*). Omnem morbum acutum esse a varietate ciborum apud CLEMENTEM ALEX. legitur.

PETRICI *ophiaca* (*z*).

Opsartyticos non repeto; LYNCÆUM Samium, alios (*), neque *georgicos*. Conf. *B. Bot.* I. p. 44. sqq.

MENON, cujus, neque ARISTOTELIS, *synagoga medicinæ* sunt GALENO judice (†).

§. XXXVIII. MEDICINA ROMANA.

Ante Græcos non quidem nulla Romæ medicina fuit, ut PLINIO irato excidit (*a*). Passim enim de medicis legimus, qui morbis curandis (*b*) non suffecerint, qui ægros ad aquas salutares (*c*) ablegaverint. Sed perpetuis in bellis, cum non possent numerosissimi milites etiam in victoriosis præliis non vulnerari, absque medela victores exercitus fuisse omnino improbabile videtur. Id certum est, in morbis epidemicis fere ad superstitiones, ad clavum pangendum, ad promissos *ex voto* ludos, ad dona diis dicata, Romanos recurrisse.

Exteram vero Medicinam primum Romam advenisse putes, quando ÆSCULAPIUS anguis Epidaurii specie circa annum urbis 460. Romam ob morbum pestilentialem accersitus advenit. Eum enim mutum Deum sacerdotes comitatos esse non dubium videtur, qui iidem medici fuerint. Perinde enim, ut Epidauri, DEUS de medicina in templo Tiberinæ insulæ respondebat, idque fanum suspensis sanatorum tabulis & donis plenum (*d*) fuit.

Chirurgiæ Græcæ prima taberna publice dicata est ad A.V.C. 535, quo ARCHAGATUS LYSANIÆ fil. Romæ *medicinam* aperuit (*e*), quem tamen chirurgum, ut suo loco diximus, Romani, mitiori curationi adsueti, odio habuerunt.

M. PORCIUS CATO, bonus equidem civis, sed austerus Græcanicarum artium in universum osor, etiam medicos Græcos damnavit, philosophi ut urbe pellerentur laboravit. Ipse tamen medicinam fecit, & de ea scripsit, non facturus sua sapientia Græcorum medicorum vacationem. Absurdis enim carminibus in chirurgicis malis, in victus ratione absurdis pariter cibis, palumbibus atque crudis alioquin carnibus durisque cibis jussit uti (*f*).

De

[y] CÆL. L. IV. c. 8.
[z] PLIN L. XXII. c. 40. 46.
[*] ATHENÆUS L. VIII.
[†] In l. *Hipp. de nat. hum.*
[a] Sexcentis annis populum Romanum brassica pro remedio usum esse. PLIN. L. XX. c. 9. & L. XXIX. c. 1.
[b] DIONYS. *Halicarn.* II. p. 282. 301.
[c] Locus excidit, qui LIVII est.
[d] Tabula exstat apud MERCURIALEM *art. gymn.* L. I. c. 1.
[e] Ita pro ιατρειω PLAUTUS in MENÆCHMIS.
[f] PLUTARCHUS in CATONE.

De divisione medicinæ non repeto, de qua ostendi in *B. Chir.* p. 18. neque ante hæc tempora nullam fuisse, neque post hæc tempora perfectam. Nam & Chirurgos medicinam fecisse probabile fit, & medicos etiam præcipuos manu sua potissimum in Græcia curasse, ut ex GALENI exemplo discimus.

§. XXXIX. MEDICI ATHLETICI & GYMNASTICI.

Potuissem dudum de his gymnasio dicatis medicis dixisse. Antiquissimæ enim apud Græcos exercitationes fuerunt, cum summi honores victoribus tribuerentur, nullaque liberalis educatio absque his artibus esset. Frequens autem erat medicinæ faciendæ occasio, cum in luctis luxationes, in pugnis vulnera, in nimio labore febres non possent vitari. Sui ergo gymnasiis erant medici, quorum alii superioris ordinis liberæ juventutis valetudini præsiderent, qualis PRODICUS fuit; alii *aliptæ* & *jatraliptæ* corpora ex lege artis defricarent, ungerent, luxa restituerent, fracta conciliarent, hi quidem gymnasii medico subjecti, qui postea & ipsi suo ex arbitrio curaverint, seque medicos dixerint. Erant etiam inter eos medicos, qui victus rationem regerent, & citatur PYTHAGORAS (*a*) Samius aliptes, quem etiam philosopho cognomini coævum faciunt, qui robori, imperato carnium usu, prospexerit.

De PYTHAGORA etiam invenio, qui de herniis scripsit (*b*).

GORAM nominat ORIBASIUS (*c*).

Fragmenta de his Athletarum institutis & medicis HIERONYMUS MERCURIALIS collegit.

M. CALPURNIUS HILARIS medicus ludi fuit (*d*).

DIOTAS jatraliptes GALENO dictus (*e*).

DEMETRIUS aliptes (*f*). HARPOCRATES PLINII jun. dictus, cui romanam civitatem idem impetravit. M. AURELIUS ASCLEPIADES, qui & HERMOTIMUS (*g*) aliptes.

Inferioris demum ordinis MEDIASTINI fuerunt.

Conf. J. JAC. BAIER *jatraliptice veterum* Altdorf. 1723. 4. *.

[a] LAERT. VIII. p. 815.
[b] ID.
[c] *Collect.* L. I. c. 40. cui hoc carnium inventum tribuit. Nisi sub corrupto GORÆ nomine PYTHAGORAS latet.
[d] MERC. p. 64.
[e] *Med. sec. loc.* L. VII.
[f] Ib.
[g] MERCUR. p. 60. p. 61. 62.

§. XL.

§. XL. Empirici.

De duobus Apollonii Antiochenis (*a*) patre & filio nihil supereſt.

Glaucias in Hippocratem & peculiariter in L. VI. *Epid.* (*b*) eſt commentatus, & varia pro tuenda ſanitate ſcripſit (*c*). Negabat vitia ab Hippocrate dicta omnia in lienem cadere poſſe: eum locum Zeuxis refutavit (*d*). De ejus in Hippocrate lectione Galenus (*e*).

Princeps, ut videtur (*f*), empiricæ ſectæ fuit Heraclides Tarentinus Mantiæ diſcipulus (*g*), vir candidus, qui nollet a vero diſcedere, ut ſectæ ſerviret (*h*).

Ejus numeroſa ſcripta fuere; *curationum internarum* (*i*) *liber de medicina* (*k*). *Macrobiblus* (*l*). *Nicolaus* (*m*). *Convivium*, *ſ. de victus ratione* (*n*). *Ad Antiochidem* (*o*). *Adverſus* Astydamantem. *De pulſu adverſus* Herophilum (*p*). *De componendis & explorandis medicamentis* (*q*). Στρατιώτης. *De ratione curandorum eorum*, *quæ ſunt extrinſecus* (*r*) qui liber chirurgici videtur fuiſſe argumenti. In omnes libros Hippocratis *commentatus* eſt (*ſ*), & in L. II. popularium citatur (*t*). Secundum empiricorum morem utebatur opio (*u*), hyoſcyamo, vino. Similia ſæpe adhibebat eorum, quæ dabant dogmatici (*x*), & primus

[a] Galen. in *introd.*
[b] Id *comm. in eum* I.
[c] Ib.
[d] Id. in VI. *Epid.*
[e] Ib.
[f] *Exercitatus etſi* Hippocrate *inferior*, Gal. *ſec. loc.* VI., Optimis medicamentis præſertim circa pharmaca uſus eſt: expertiſſimus in medicamentis, *ſec. gen.* L. III. Ex uſu & experientia ſpeculationem collegit, Gal *de dieb. decret.* Multa & probata medicamenta ſcripſit, Gal. *ſec. loc.* I. Vir non vulgaris, Galen. *med. ſec. loc.* L. II. Inter præſtantes medicos, ibid. Nobilis empiricus, Cæl. Aur. *acut.* II. c. 9. Poſterior & maxime probabilis empiricorum Cæl. I. c. 17.
[g] p 127.
[h] Gal. in I. *de arte comm.* L. III.
[i] Liber II. apud Cælium *Tard.* L. II. c. 7. *Acut.* L. II. c. 8. *Tard.* L. III. c. 8. Liber III. apud Cæl. *acut.* L. III. c. 4. ib. c. 8. L. IV. ib. c. 17.
[k] Galen. *comp. ſec. loc.* L. I. L. IV.
[l] Ib.
[m] Cæl. *acut.* L. I. c. 17.
[n] Athen. L. II.
[o] Gal. *compoſ. ſec. loc.* L. III.
[p] Id.
[q] Apud Galenum.
[r] Id. L. IV. in Hipp. *de arte.*
[ſ] Id. περὶ ἰατρείου init. & ad *Aphor.* VII. 68. in *Epid.* VI.
[t] Id *comm.* L. VI.
[u] Cæl. *acut.* L. III. c. 21.
[x] *Curat. acut.* L. III. c. 8.

mus empiricorum ad ſubtiliora ratiocinia tranſgreſſus eſt (*y*). In quartana primo die alvum ducebat, inde abſtinentiam ad ſeptimum diem imperabat (*z*).

De phreniticis fuſe egit (*a*). Eos in tenebris conſtituebat, repetitos ſubjiciebat clyſteres: fomenta capiti admovebat, vaporabat, dabat diacodium, inediam imperabat. Venæ ſectionem non admittebat, niſi in eo caſu, quando malum in ſolo capite eſſet. Adparet, non undique cauſarum cognitioni renuntiaſſe.

In lethargo acribus, recte certe, utebatur (*b*).

In pleuritide altero (*c*) die clyſtere utebatur, cataplaſmata admovebat, & APOLLOPHANIS, ſenioris adeo, malagma; idem vinum dabat, niſi caput doleret.

In angina, ſi a frigore orta eſſet, venam non ſecabat (*d*).

In volvulo diagrydio alvum expediebat (*e*).

Cardiacis venam ſecabat, calida dabat (*f*).

In angina venam ſecabat, etiam ſub lingua, curationem adhibebat ex cepis, panace heracleotico &c. Vomitum etiam movebat (*g*).

Ubi bilis aut cruditas male habebat, ſubinde bibendum præcipiebat (*h*).

Ab hydrope cataſarca diſtinguebat aſciten, qui & tympanites (*i*).

Laudat in univerſum in medicamentaria re GALENUS, ut tamen CRITO ea prætermiſerit, quæ HERACLIDES minus probata haberet (*k*).

Plantarum viribus cognoſcendis totum ſe dedit, earumque deſcriptioni vires medicatas ſubjecit.

Plurima ejus medicamenta ad poſteros deſcenderunt, ſternutatoria (*l*), pſilothrum, quod auripigmentum ingrediebatur (*m*): ad aurium hæmorrhagias & carnes fungoſas (*n*): catapotium ad tuſſim & ſomnum parandum ex opio (*o*): Antidotus ex cicuta, myrrha (*p*), opio.

Aliqua etiam ejus medicamenta AETIUS repetit.

Neſcio

(y) BARCHUSEN *hiſt. med.*
(z) CELS. L. III. c. 15.
(a) CÆL. *acut.* L. I. c. 17.
(b) ID ib. L. II. c. 9.
(c) Ib. c. 24.
(d) L. III. c. 4.
(e) Ib. c. 17.
(f) L. II. c. 38.
(g) L. III. c. 4.
(h) CELS. L. III. c. 6.
(i) CÆL. *tard.* L. III. c. 8.
(k) *Compoſ. ſec. gen.* L. II.
(l) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. II.
(m) ID. ib. L. I.
(n) L. III.
(o) CELS L. V. c. 25.
(p) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. VII.

Neſcio quo loco duos APOLLONIOS diſponam, CYCLAM, qui mortuo ZENONE *de notis* ſcripſit ad HIPPOCRATIS Epidemicos adjectis, quas ſpurias eſſe contendit, ZENONEMque refutavit (*q*). Eum magis inſectandi ZENONIS cauſa ſcripſiſſe, quam veri eruendi GALENUS (*r*), ſectatores tamen ſuos habuiſſe. An idem ſit cum APOLLONIO empirico, quem GALENUS eodem loco dicit in ZENONEM ſcripſiſſe, non dixerim.

GLAUCIAM APOLLONIUM CÆLIUS habet, qui in ll. *de interioribus* (*ſ*) reliquerit, rejectos lumbricos criſin inſtantem denunciare, non boni vero omnis eſſe, qui pleni ſint & ſucculenti (*t*)

CALLICLES (*u*) DIODORUS (*x*) HERODOTUS diſcipulus MENODOTI, ſed id nomen pluribus medicis commune fuit. DIODORUM REINESIUS a DIODOTO recte diſtinguit.

CRITO Empiricus ERASISTRATI ævo GALENO dictus.

§. XLI. NICANDER. ALII COÆVI.

ATTALIDÆ reges Pergami univerſi medicinam amarunt & coluerunt, ut etiam medicamentorum & venenorum vires per experimenta indagarent (*y*).

ATTALI medicamenta aliqua ad poſteros pervenerunt, ut ad jecoris vitia, icterum, hydropem, etiam a MARCELLO repetita. Eum ATTALUM medicum PHILOMETOREM STRABO (*z*) nominat, Galatonicen SUIDAS.

STRATIUS medicus, a fratre ATTALI EUMENE comes ei datus, retinuit ATTALUM, ne contra fratrem ſimultati Romanorum ſerviret (*a*).

NICANDER Colophonius, ATTALO coævus (*b*), Apollinis ſacerdos, Poëta, qui etiam *Georgica* ſcripſit (*c*).

Scripſerat etiam ιαστων συναγωγην (*d*).

Prognoſticorum HIPPOCRATIS *poëticam paraphraſin* (*e*). Et *de epilepſia* L. III. (*f*).

Superſunt

(q) *Comm.* II. *in* L. III. *Epid.*
(r) *Comm.* III. ibid.
(ſ) *Comm.* II. *in eum* l. Reſpondiſſe ZENONEM.
(t) CÆL. *tard.* L. IV. c. 8.
(u) GAL. *meth. med.* L. II.
(x) Ibid.
(y) PLIN. PLUTARCHUS in DEMETRIO.
(z) L. XIII.
(a) LIVIUS.
(b) Ultimum ATTALUM vocat SUIDAS.
(c) ATHEN. L. III. &c.
(d) SUID.
(e) ID.
(f) CÆL. *Chron.* L. III. c. 4.

Superſunt autem ejusdem poemata περὶ Θηριακῶν, & περὶ ἀλεξιφαρμάκων, medici utrumque argumenti, quorum altero ſerpentes aliaque animalia deſcribuntur, quæ morſu nocent; altero medicamenta recenſentur, quibus venenis obſiſtitur, etiam iis venenis, quæ intus ſumuntur, ſive metallicis, ſive ex plantarum claſſe repetitis, demum ab animalibus. Fidem non maximam Poëtæ tribuas, cæterum opiniones priſcorum tradidit, & aliqua intercedunt non mala. Lixivium ſuadet ad lac in mammis gravidarum in grumos coactum (*g*).

Editiones dixi in B. Bot. I. p. 55. Suffecerit vero ea, quam ANGELUS MARIA BANDINI Florent. a. 1769. 8. maj. * edidit, Græce, Latine & Italice cum variis lectionibus, adnotationibus & metaphraſi Græca EUTECNII, *ad codicem Bibliothecæ Vindobonenſis* deſcripta, ſatis equidem inutili.

Scholia Græca docti viri melius addidiſſet Cl. BANDINIUS, quæ habemus Græce Venet. 1499. fol. BB. & 1523. 8. * ad hiſtoriam medicinæ paſſim lucem adlatura.

DIPHILUS Laodicenſis ad Theriaca commentatus eſt (*h*), tum PAMPHILUS (*i*); THEON (*k*), PLUTARCHUS & DEMETRIUS, qui male dictus eſt *Phalereus*. In Theriaca MARIANUS ſeculi VI. auctor.

CLEOPHANTUS, qui ASCLEPIADE ſit antiquior, fere hujus fuerit ævi, ſæpe PLINIO dictus. A frigida, quam ægris indulgebat, dictus eſt δοσιψυχρος. Ante acceſſum tertianæ caput ægri multa calida perfundebat, deinde vinum exhibebat (*l*). Secutus eſt hic ut plerumque ASCLEPIADES. Ejus eſt antidotus Mithridatica (*m*) & *antidotus* (*n*) ſimpliciter dicta.

Sectam reliquit, de qua MEMNON fuit, Sidetes PAMPHILIUS, auctor notarum in *Epidemicorum Hippocratis* L. III. (*o*) & quem corrupti codicis HIPPOCRATIS GALENUS reum facit (*p*).

ANTIGENES, alius ab ANTIGENE Herophileo. Ejus fuit *l. de febribus & tumoribus* (*q*). Si QUINTI fuit diſcipulus, multo nuperioris fuit ævi: verum tunc vix potuiſſet a CÆLIO citari.

CALLIGENES medicus PHILIPPI II. Regis Macedonum.

ZOPYRUS

(g) *Alexipharmac* p. 370.
(h) ATHEN. L. VII.
(i) SUIDAS.
(k) STEPHAN. *de urb.*
(l) CELS. L. III. c. 14.
(m) *Comp.* L. IX. PLIN. L. XXVI. n. 8.
(n) Ap. GAL. *antid.* L. II. c. 1.
(o) p. 127.
(p) Ib.
(q) CÆL. *acut.* L. II. c. 10.

ZOPYRUS (*r*), qui regi Mithridati antidotum composuit, ambrosiæ nomine (*f*). Multa ejus loca medici argumenti reperiuntur apud ORIBASIUM. Medicamenta, quæ humores ex naribus, oculis, trahunt (*t*), quæ urinam a liene, jecore & renibus trahunt (*u*), quæ ex pulmonibus (*x*), porro sudorem moventia (*y*); exulcerantia (*z*), abstergentia (*a*), lac promoventia (*b*).

Non fuerit ZOPYRUS ALEXANDRI fil. medicus, cujus marmor RHODIUS habet (*c*).

ZOPYRI discipulus fuit APOLLONIUS Citieus, qui HIPPOCRATIS præcepta in medicando secutus est (*d*). In lienosis venæ sectionem rejiciebat (*e*). Ejus l. *curationum* citatur a CÆLIO (*f*).

NICOMEDES Bithyniæ rex, maximi homo ingenii, & ipse medicinam coluit, suamque habuit antidotum (*g*).

Celebrior vero fuit magni MITHRIDATIS Eupatoris antidotus (*h*), a GALENO tradita (*i*), quæ eadem ANDROMACHI; aliter ab AVICENNA dictata (*k*). Scriptio alia MS. superest in B. MEDICEA (*l*).

Eum regem ajunt, cum mori vellet, nullum venenum invenisse, cui per consuetudinem antidoti non resisteret, curiosus in medicina, ut undique eo pertinentia colligeret. Ejus commentarios POMPEIUS jussit a POMPEIO (*m*) LENÆO liberto suo latine reddi. Antidotus erat manu Regis scripta, quam ju-

 glandes

(r) B. Bot. I. p. 56.
(f) GALEN. *antid.* c. 8. & ult. CELS. L. V. c. 23. Habet & CÆLIUS *tard.* L. II. c. 14. & AETIUS L. III. 1. c. 37.
(t) *Collect.* L. XIV. c. 45.
(u) C. 50.
(x) C. 53.
(y) C. 56.
(z) C. 58.
(a) C. 61.
(b) C. 74.
(c) *Lexic. scribon.* p. 252.
(d) *Coll.* NICETÆ p. 171.
(e) CÆL. *tard.* L. III. c. 4.
(f) ID. *tard.* L. II. c. 4.
(g) GAL. *de Antid.* L. II. c. 8.
(h) CELS. L. V. c. 23.
(i) GAL. *antid.* L. II. c. 7.
(k) P. 524.
(l) PLUT. L. XXV. p. 387.
(m) PLIN. ib.

glandes (*n*), ruta, sal & ficus sola ingrediebantur. POMPEIUS ipse LENÆUS inter primos romanorum de *re medica scripsit* (*o*), si pro romano habeas. Cæterum etiam alia MITHRIDATIS sunt medicamenta, ut arteriaca (*p*).

PTOLEMÆUS Physcon, malus cætera princeps, medicæ arti favit, & scholas medicas ALEXANDRIÆ constituit. Ejus scholæ in re medica tanta fuit celebritas, ut sexto inde seculo ad famam sufficeret, si quis artem Alexandriæ didicisset (*q*).

DOMNINUS Philosophus, paulo ASCLEPIADE antiquior, huc pertinet. Ei ÆSCULAPIUS præcepit, ut suillam ederet, adeo ad rem, ut morbus rediret, si ab ea carne vel unica die abstineret. PLUTARCHO vero Atheniensi una decumbenti, cum DEUS idem consilium impertiisset, hæmoptoe laboranti DEUS (*r*) facillimum se præbuit, ut & statim adnueret, & aliud ei remedium commendaret.

HEROPHILUS medicus equarius, qui nomen C. MARII (*s*) filii usurpavit, ut factionem sibi conciliaret.

CRATEVAM MITHRIDATI coævum diximus (*t*). ALEXIS ab ejus nomine comœdiam dixit, cui *Meditrina* titulum fecit (*u*).

§. XLII. ASCLEPIADES.

Bithynus, ex Cio (*a*), quam civitatem posteri Prusiam dixerunt, philophysicus etiam dictus (*b*), MITHRIDATI coævus (*c*), qui eum per legatos invitavit, POMPEIO prior (*d*).

Novæ sectæ auctor, ex Rhetore medicus (*e*) factus, ad ultimum senium integerrima valetudine Romæ vixit (*f*), summis viris, inter eos LUCIO LICINIO CRASSO celebri oratori amatus (*g*). Princeps post HIPPOCRATEM APULEIO (*h*). ATHENÆUS solum ASCLEPIADEM & HERACLIDEM PONTICUM citabat (*i*).

Scripta

(n) PLIN. L. XXIII. n. 77.
Habet etiam EUPATORIS MITHRIDATI antidotum ACTUARIUS *meth. med. ad* V. 6.
(o) PLIN. L. XXV. n. 3.
(p) GAL. *compos. sec. loc.* L. VII.
(q) AMMIAN. MARCELL. L. XXII.
(r) SUIDAS.
(s) VALER. MAX.
(t) *B. Bot.* I. p. 57.
(u) ATHEN. L. III.
(a) GAL. *introd.*
(b) PLIN. L. VII. c. 37.
(c) GAL. *compos. sec. loc.* L. VII.
(d) PLIN. L. XXVI. n. 7.
(e) ID. ib.
(f) Ib.
(g) CICERO *de Orator.* L. I.
(h) COCCHI ad NICET. ORIB. p. 154. & ASCLEP. vit. p. XII. sqq.
(i) GALEN. *tremor.* c. 6.

Scripta ejus exſtabant non pauca, *de elementis* (*i*); *de tuenda ſanitate* (*k*), *de vini datione* (*l*); *de hydrope* (*m*), *de tabe* (*n*). *Scripta ad* MITHRIDATEM *de rebus medicis* (*o*). LL. *de paſſionibus celeribus* (*p*), *de periodicis* (*q*) & *de catalepſi* (*r*), *de clyſteribus* (*ſ*), *libri ad Eraſiſtratum contradictorii* (*t*); *libri ad* GEMINIUM (*u*); l. *definitionum* (*x*), *de communibus adjutoriis* (*y*); παρασκευαστικὰ (*z*). In HIPPOCRATIS loca difficillima commentatus eſt, ejuſque lectionem ſubinde GALENUS reliquis prætulit (*b*), cum alibi vetuſtam lectionem contra ASCLEPIADEM tueatur (*c*). Fragmentum vide apud NICETAM.

Vir ingenio valens & eloquentia, in phyſiologicis equidem EPICURI ſententiam ſecutus eſt, & eam ſectam, quæ noſtro ævo mechanica dicitur, & quæ ad ſuas cauſas corporeas omnia phænomena corporis humani refert (*d*).

Pathologica iisdem ſuperſtruxit fundamentis, & licet HEROPHILEIS alicubi accenſeatur (*e*), mihi potius ad ERASISTRATI ſententiam acceſſiſſe videtur, contra quem paſſim ſcripſit. A CLEOPHANTO multa recepit, ad victus rationem facientia.

Humores corporis humani particulis fieri, (*f*) aliis craſſis, aliis tenuibus docebat, craſſiſſimo ſanguine, tenuiſſimo ſpiritu. Eos humores ſanitatis facere integritatem (*g*), quando per ſuos poros libere moventur; morbos contra, quoties a poris nimis anguſtis vel obliquis impediuntur, & fit ſtaſis (*h*).

(i) GAL. *de Elem.*
(k) CELS. L. I. c. 3.
(l) CÆL. *acut.* L. II. c. 29.
(m) ID. *tard.* L. III. c. 8.
(n) AETIUS L. III. 2. c. 30.
(o) PLIN. L. XXV. n. 3.
(p) L. I. apud CÆL. *acut.* L. II. c. 9. 4. & in L. de *phrenitide*. Liber II. ap. CÆL. *acut.* II. c. 5. 9. 22. 29. 33. 39. L. III. ap. CÆLIUM *acut.* L. III. c. 17. 21. *tard.* L. II. c. 7.
(q) apud CÆL. *acut.* L. II. c. 10.
(ſ) *Tard.* L. II. c. 13.
(t) Ib. L. V. c. 2. *Acut.* L. II. c. 39.
(u) Ib. L. II. c. 7.
(x) *Acut.* L. II. c. 13.
(y) Ib. L. I. c. 15.
(z) Ibi docet medicum quemque debere, neque unicum medicamentum, ad quemque morbum paratum habere ap. SCRIBONIUM. Habet etiam CÆLIUS *tard.* II. c. 13.
(b) *Aphor.* II. 31. *Comm.* V. ad *Epid.* VI.
(c) L. I. 22.
(d) CÆL. *acut.* L. I. c. 14.
(e) ID. ib. L. II. c. 39.
(f) CÆL. *acut.* L. I. c. 14. Morbi ſunt a corpuſculis mole excedentibus GALEN. *introd.*
(g) GALEN. *meth. med.* L. IV.
(h) CÆL. *acut.* L. I. c. 14.

Ita dolores nasci, & febres ardentes & intermittentes (*i*), a particulis in poros impactis & retentis.

Inter intermittentes febres quotidianas fieri ab impactis corpusculis crassissimis, tertianas a tenuioribus, quartanas a tenuissimis (*k*). Ophthalmiam crassis particulis in venis hærentibus tribuit (*l*). Phrenitidem stationem s. obtrusionem corpusculorum in cerebri membranis (*m*) esse. Morbos chronicos a mala dispositione & laxitate pororum nasci, quam CÆLIUS barbare vocat perforationem carnis in parvam formulam viarum, quæ possit corpori solita nutrimenta ingerere (*n*).

Sic in practicis ERASISTRATI mitem curandi rationem fere imitatus est, atque purgatione (*o*) alvi abstinuit; venæ sectionem tamen non sustulit, quoties dolor urgeret (*p*); Romæque cum viveret, ad luxum & mollitiem Romanorum artem accommodavit.

Abstinentiam carnium, frictiones, etiam salinas & muscis factas (*q*); gestationes (*r*); balnea (*s*), etiam frigida imperavit.

In pueris tamen sanisque exercitationem sustulit (*t*).

Vinum subinde ægrotis permittebat (*u*), quod nutrimentum denset, fluxionem resolvat (*x*): vinum in ipsa propinabat ophthalmia, & in febribus (*y*).

Lectos pensiles, balnea ipsa pensilia excogitavit.

Veteres sprevit, eorum placita contemsit (*z*).

Naturam HIPPOCRATICAM sæpe nocere monuit (*a*).

Criticos dies rejecit (*b*), & selectum humorum (*c*), & plethoram (*d*); veteres

(i) CÆL. *acut.* L. I. c. 14.
(k) Ib.
(l) Ib.
(m) Ib.
(n) *Tard.* L. III. c. 8.
(o) L. I. c. 14. CELS. III. 4. fere in omni malo. L. V. c. 1. quod ventriculo noceret.
(p) GALEN. V. S. *adv.* ERASISTR.
(q) ID. *compos. sec. loc.* L. I.
(*) CELS. I. c. 12. CÆL. *acut.* I. c. 110. Etiam in hæmorrhagia.
(r) CELS.
(s) L. II. c. 17.
(t) GAL. *de sanit. tuenda* L. I. c. 8.
(u) APULEIUS *florid.* L. IV. CÆL. *acut.* L. I. c. 15.
(x) GAL. *aphor.* VII. 46.
(y) CÆL. *acut.* I. c. 14.
(z) GAL. *adv.* ERASISTR.
(a) ID. *cris.* L. II. c. 8. CÆL. *acut.* L. I. c. 14.
(b) GAL. I. c. CÆL. I. c. 19.
(c) ID. *fac. nat.* I. c. 13.
(d) in JULIANUM.

veteres criminatus est, quod eorum medicina meditatio morbis esset (e).

Medicamenta multa descripta reliquit, etiam composita (f). Eorum aliqua ad posteros descenderunt, ut acre medicamentum ad alopeciam. Muscarum capita cuti jubet admovere (g). Pastillus BITHYNI hujus ne fuerit Bithyni an JOLÆ (h).

In diatrito primorum dierum abstinentiam imperavit, ex antiquis repetitam, deinde a METHODICIS iteratam; siti etiam ægrotos torsit & vigiliis (i).

Posteriora per tempora morbi indulgentissimum (k) se præstitit, ut etiam vinum permitteret, & cibum quem ægri mallent (l).

In ipsa febre gestationem permittebat.

Clysteribus alvum ducebat, si quando ei videbatur necesse, in istis uberior (m).

In phrenitide frictione leni utebatur, aquæ potu, victu tenui, ita somnum obtineri (n) sperabat; vinum ad ebrietatem usque imperabat (o): amabat dare vinum thalassomenum sive aqua marina mistum. Venam incidebat. Ægros in lucem transferebat, gestabat (p).

In lethargo acria stimulantia dabat, vinum, sinapi (q): eum morbum a catalepsi separabat (r).

In epilepsia venam secabat, clysterem subdebat, ipsam venerem imperabat (s), impura dabat medicamenta (t).

In angina venam rarius secabat, sub lingua etiam (u) & in fronte; tonsillas dividebat, & partes super eas. Probat laryngotomiam, veteribus non ignoratam.

Cardiacam, non satis notum nuperis morbum, a stomachico malo pulsu separabat, qui in arteriis debilissimus, in corde vehemens esset, cum in stomachicis arteriæ valide micarent, & cordis saltus esset imbecillus (x). Fuerit ne internum anevrysma, quod veteres morbum cardiacum dixerunt? Sed

[e] GAL. V. S. *adv.* ERASISTR.
[f] CELS. V. *præf.* VI. 7.
[g] GAL. *compos. sec. loc.* L. I.
[h] TRALLIAN. VII. p. 207.
[i] CELS. L. III. 4.
[k] ID. L. II. c. 14.
[l] L. III. 6.
[m] L. I. c. 12.
[n] L. III. c. 18.
[o] CÆL. I. c. 14 15.
[p] ID. L. I. c. 15.
[q] *Acut.* L. II. c. 9.
[r] L. I. c. 10.
[s] *Chron.* I. c. 4.
[t] Si ejus sunt quæ AETIUS habet I. 2. c. 15.
[u] CÆL. *acut.* L. III. c. 4.
[x] ID. ib. L. II. c. 35.

Sed noster ait frequenter cardiacos febricitare (*y*). Frigidi hic vini usum damnabat (*z*), clystere utebatur & cataplasmate adstringente (*a*).

In tetano sanguinem mittebat (*b*), ejus morbi species distinguit (*c*), acria & acres clysteres (*d*) adhibebat.

Spiritum exturbatum caput opplere scripsit (*e*).

In pleuritide, quæ pleuræ morbus sit (*f*), venam secabat: Romæ tamen & Athenis (*g*) monebat, male inde ægros habuisse, melius in Pario & in Hellesponto. Bibenda dabat acria, rutam, hyssopum. Phlomon (mollientem herbam) ægre admittebat.

In peripneumonia bronchia docebat laborare (*h*). In eo malo venam non secabat (*i*), clysteribus tamen utebatur acribus.

Medicamentum exstat ASCLEPIADÆ ad quartanam (*k*), quod apium, salvia, castoreum ingreditur.

Cæterum in periodicis febribus vomitum clysteri præponebat (*l*). Quotidianam febrem periculosam esse, & in hydropem abire. Romæ febres frequentes esse; cum lethargi similitudine etiam funestas (*m*) fieri, ante nuperos.

In Cholera vinum cum polenta dabat (*n*).

In volvulo frictione utebatur (*o*).

Artus in hæmorrhagia ligare non probat (*p*).

In alvi fluxu jubebat frigidam bibere (*q*).

In ictero dabat aquam salsam, quæ alvum duceret; in diarrhœa frigidam (*r*).

In hydrope frictionem (*s*), paracentesin, punctionem quatuor a talo digitis, cibi & potus abstinentiam (*t*) suadebat.

In

[y] *Acut.* II. c. 33.
[z] Ib. c. 39.
[a] Ib.
[b] *Tard.* L. III. c. 3.
[c] *Acut.* L. III. c. 7.
[d] Ib. c. 8.
[e] GALEN. *de sanit. tuend.* L. III. c. 3.
[f] CÆL. *Acut.* L. II. c. 16.
[g] CÆL. *acut.* L. II. c. 22.
[h] ID. ib. c. 29.
[i] Ib. *acut.* I. c. 28.
[k] AETIUS L. II. c 84.
[l] CÆL. *acut.* L. I. c. 14.
[m] ID. ib. L. II. c. 10.
[n] L. III. c 21.
[o] Ib. c. 17.
[p] CELS. IV. c. 4.
[q] ID. ib. c. 19.
[r] Ib
[s] L. III. c. 21.
[t] CÆL. *tard.* L. III. c. 8. CELS. ib.

In mania cantilenam imperavit (*u*): ejusmodi fuerit phreniticus ille, quem ASCLEPIADES musica sanasse dicitur (*x*).

In catarrho inconstantior vinum alias permisit (*y*), alias prohibuit (*z*).

In paralysi ex relaxatione tamen adurentia (*a*) adhibuit.

In stomachi affectionibus opio usus est (*b*) & hyoscyamo.

In morbo articulari negavit nervum esse (*c*) qui doleat, cum nervus nihil sentiat.

Non probat CELSUS, quod in faucium exulceratione phthisica acetum acerrimum jubeat sorbere (*d*).

Tabidos aiebat etiam sine febre (*e*) suppurari, ex humore seroso in thoracem delapso, qui pectoris hydrops esse videtur.

Hæmoptysin in succulentis difficilius curari (*f*).

Maxima laude & suo ævo floruit, & apud posteros inter summos medicos relatus est a SCRIBONIO LARGO (*g*), SEXTO (*h*), CELSO (*i*).

Bustum ejus Romæ effossum BLASIUS CARYOPHYLLUS (*k*) cum elogio insculpto dedit, quæ icon apud CLERICUM redit. Sed etiam ANTONIUS COCCHIUS proprio libro ASCLEPIADIS elogium scripsit Florent. 1758. 4. * & fuse de eo dixerunt in *Encyclopæd*. L. III.

CÆLIUS, ASCLEPIADI minus favens, vitio vertit, quod aliorum medicorum medicamenta mutaverit aut rejecerit, fastu ductus aut invidia (*l*). Id ex refutationibus probabile fit, quibus non HIPPOCRATEM solum, sed etiam ERASISTRATUM & CLEOPHANTUM exagitavit, quorum tamen placita sequeretur (*m*).

Mortuum qui putabatur ex feretro suscitavit (*n*).

Qui superstitiosa medicamenta apud ARCHIGENEM citata reliquit, TRALLIANO dicta, fuerit alter ASCLEPIADES, *pharmacion*. Fuit etiam Prusiensis ad Olympum alius ASCLEPIADES, cujus lapidem GRUTERUS habet.

§. XLIII.

(u) *Chron.* I. 5. CENSORIN. *dies nat.* 12.
(x) ISIDOR. *etymol.* IV. fin.
(y) In l. 3. *celer. apud* CÆL. *tard.* II. c. 7.
(z) Ib in l. ad GEMINIUM.
(a) CÆLIUS *tard.* L. II. c. 1.
(b) GAL. *compos. sec. loc.* L. VII.
(c) ID. *fac. nat.* L. II.
(d) L. IV. c. 4.
(e) AETIUS L. IV. 4. c. 65.
(f) ID. *tard* II. c. 12.
(g) nempe *epist. ad* CALLISTUM.
(h) *adversus mathem.*
(i) L. IV. c. 4.
(k) In diss *Misc. Rom.* 1718. *Giorn. de lett. d'Ital.* II.
(l) *Acut.* L. I. c. 15.
(m) PLIN. L. XXIII. n. 29.
(n) CELS. L. II. c. 6. PLIN. L. VII. c. 37.

§. XLIII. Schola Asclepiadæ.

Multos discipulos habuit, ejusque secta eo ævo florebat, quo Soranus scripsit: etsi enim methodicæ sectæ semina ab Asclepiade repetas, purior tamen methodus dogmatica illi causarum indagationi nunquam indulsit, quæ apud Asclepiadem toti curationi erat pro fundamento. Ita legas, sectatores (*a*) Asclepiadis in cardiaco malo tumorem, nempe inflammationem adgnoscere, secundum eos ex corpusculorum obtrusione natum. Non aliam admittebant hæmorrhagiæ (*b*) causam, præter eruptionem.

Fuerunt autem inter discipulos Asclepiadis, Alexander Laodicensis, cujus de lethargo locus est apud Cælium (*c*). Pressuras, sic scribit, in eo morbo adgnovit, ignoravit etiam dimissiones intercedere.

Clodius (*d*) in tetano laser exhibebat. De curatione & morbi inde nati (*e*) scripsit (*f*). An idem Clodius Apollonius, cujus antidotum Galenus habet.

Titus (*g*) venerem adversus icterum laudabat (*h*). In peripneumonia bis de die defricabat (*i*). Ejus plenum nomen videtur fuisse T. Aufidius *Siculus* (*k*).

Nicon Agrigentinus (*l*), Ciceroni laudatus (*m*), cujus cum nomine Miconis apud Celsum (*n*) medicamen exstat. Is Nicon Ciceroni dictus, de polyphagia scripserat.

Philonides Dyrrhachenus, cujus (*o*) quadraginta quinque libri exstiterunt (*p*).

Fuit etiam Philonides Ennensis, cujus l. 18. *de medicina* (*q*) Galenus citat, & *de veratro* (*r*).

Idem, ut puto, qui Philonides Catanensis, cujus tr. *de febribus* est inter auctores *de febribus* Venetiis 1576. fol. editos.

Ejus

(a) Cæl. *acut.* L. II. c. 31.
(b) *Tard.* L. II. c. 10.
(c) *Acut.* III. c. 1.
(d) Ib. c. 8.
(e) Ib.
(f) *Chron.* L. IV. c. 5.
(g) *Tard.* I. c. 5. *Acut.* III. c. 8. II. c. 29.
(h) Ib. L. III. c. 4.
(i) *Acut.* II. c. 29.
(k) Stephano
(l) Id.
(m) *Famil.* VII. n. 20.
(n) V. c. 8 ad papulas.
(o) iterum Stephanus ex Herennio Philone.
(p) Stephanus
(q) *differ. puls.* L. IV. c. 10.
(r) Dioscor.

Ejus Catanenſis PHILONIDÆ diſcipulus fuit PACCIUS ANTIOCHUS, cujus medicamentum TIBERIO (ſ) Cæſ. revelatum eſt: erat HIERA PICRA, ex qua magnum quæſtum habuit. Ejus etiam colica (t) dicitur.

ALEXANDRUM PHILALETHEM eo refert THEODORUS PRISCIANUS, ſolet autem HEROPHILEIS accenſeri.

MOSCHION *correſtor* (u) dictus, quod aliquas magiſtri ſui opiniones emendaſſet. Ejus erant coſmetica; ſæpe GALENO dicta. Qui nobis innotuit MOSCHION, muliebrium ſcriptor, is quidem SORANO poſterior, de methodica ſecta fuit.

§. XLIV. THEMISON.

Laodiceus, princeps diſcipulorum ASCLEPIADIS, qui magiſtri præcepta paulatim eo deflexit, ut denique ſectæ methodicæ fuerit fundator (a); multa enim, quæ male ex Aſclepiadis placitis (b) docuiſſet, maturioribus annis reformaſſe (c) CÆLIUS AURELIANUS repetito inculcat. Quare ob immatura placita illa a methodicis paſſim refutatur (d). Non fuerit infelix clinicus JUVENALI dictus, cum CELSO prior vixerit. A cane rabido demorſus ex aquæ metu convaluit, teſte CÆLIO.

Primus de morbis chronicis plene ſcripſit (e). Multi ejus ſunt libri. *Tardarum paſſionum* L. III. (f), *de acutarum paſſionum curationibus* (g), *epiſtolarum* quarum aliæ *ad* DIMANTUM (h), aliæ ad ASILIUM (i). *Salutarium* (k) libri, *periodicarum* (l).

Cognitionem cauſarum ut ſupervacuam neglexit (m), ut ipſi ſufficiat, ſi ad ea animum adtenderimus, quæ morbi communia habent. Morbos omnes

(ſ) MARCELL. c. 20. SCRIBON. n. 97.
(t) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. IX.
(u) GALEN. *differ. pulſ.* L. IV. c. 16.
(a) ID. *meth.* I.
(b) CÆL. *tard.* I. c. 4. 5. 16. *Acut.* L. II. c. 12. *tard.* IV. c. 5.
(c) CÆL. *Acut.* I. c. 16. II. c. 4.
(d) ID. ib. III c. 17. &c.
(e) *Tard.* præf.
(f) L. I. CÆL. *tard.* L. IV. c. 6. III. c. 2. II. c. 4.
L. II. ex CÆL. *tard.* III. c. 4. 5. 6. 7. II. c. 19. V. c. 1. 2.
(g) Ib. ID *acut.* II. c. 9. I. c. 16.
L. I. ib. c. 6.
(h) L. IX. *tard.* c. 5.
(i) L. I. & IV. CÆL. ib. c. 6 L. II. in *tard.* IV. c. 1.
L. IV *tard.* III. c. 6. L. II. *acut.* III. c. 18.
(k) L. I. CÆL. *tard.* II. c. 7.
(l) *Acut.* II. c. 11. 12.
(m) CELS. præf.

fieri, a strictura, a laxatione, vel ab utraque. Discrimen morbi cujusque, a dogmaticis introductum, fere respuebat.

In phrenitidis prima diatrito nutriebat, adhibebat refrigerantia, quotidie radebat, lavari jubebat, alienus hic a methodicorum præceptis (*o*).

In febre cibum dabat post paroxysmum, recte hactenus (*p*).

Apoplexiam faciebat capitis morbum, paralysin aliarum partium (*q*).

In lethargo post triduum utebatur motu (*r*), sternutamento, cataplasmatibus, frigida capitis lotione.

In catalepsi acria fomenta adhibebat, castoreum, diacrydium (*s*).

In anginæ principio poscam dedit (*t*), laryngotomiam probavit (*u*).

In peripneumonia scarifabat, declinante paroxysmo gestabat (*x*).

Hæmorrhagiæ unicam faciebat viam, nempe eruptionem (*y*).

A satyriasi in Creta multos interfectos fuisse ait, & apud Mediolanum se etiam vidisse nonnullos interire (*z*). Frigidos hic fotus & cataplasmata imperat.

In cardiacis vino, acribus, gestatione utebatur (*a*).

In volvulo oleum cum cumino (*b*), & clysteres injiciebat ex muria (*c*).

Maniacis, ut ASCLEPIADES, venam secabat (*d*), vinum vero suadebat & amorem (*e*).

Nihilo melius in catarrho vinum dabat (*f*).

In epilepsia empirica fere (*g*) medicamenta dabat, helleboro purgabat, venam secabat, caput divisura incidebat, cranium urebat, bregma perforabat (*h*).

In cephalea hirudines fronti adhibebat, frictionem durissimam, acerrima; interne calida: hisque non juvantibus, ut empirici, ad frigida transibat (*i*).

Primus

(o) CÆL. *acut.* I. c. 16.
(p) CELS. III. 4.
(q) CÆL *acut* III.
(r) *Acut.* L. II c. 9.
(s) L. II. c. 12.
(t) L. III. c. 3.
(u) C. 4.
(x) *Acut.* IV. c. 31.
(y) CÆL. *tard.* L. II. c. 10.
(z) ID. *acut.* L. III. c. 18.
(a) Ib. L. II. c. 40.
(b) L. III. c. 17.
(c) CELS. L. IV. c. 15.
(d) CÆL. *tard.* L. I. c. 5.
(e) Ib.
(f) *Acut.* L. II. c. 7.
(g) AET. L. I. 2. c. 16.
(h) CÆL. *tard.* L. II. c. 4.
(i) Ib. L. I. c. 1.

Primus hirudines nominat, non vero videtur inveniſſe, certe ex CÆLII vocibus

In ſtomachica paſſione libro I. ſolutionem (*l*), in ſecundo ventoſitatem accuſabat (*m*).

In aſthmate purgat & acria dat (*n*).

Venerem in ićtero commendat (*o*).

De cachexia primus plene ſcripſit (*p*) hactenus neglecta.

Atrophiæ unctionem in ſole opponebat (*q*).

In paralyſi venam ſecabat, acribus fovebat (*r*).

Ad hæmorrhagias malum punicum cum aloe dabat ex frigida, venam ſecabat (*ſ*).

In hæmoptyſi ejus ſectatores abſtinentiam ſeptem dierum imperabant (*t*).

In iſchiade clyſtere utebatur (*u*), & ſinapiſmis, aliiſque irritantibus.

In jecoroſis venam alternis diebus ſecabat, jecur vulnerabat, vel cautere urebat. Sic lienem (*x*).

In hydrope exercitium corporis, geſtationem, helleborum dabat, ſcillam & ſinapiſmos (*y*).

In arthritide venam ſecabat (*z*).

De elephantiaſi plene egit (*a*), & primus (*b*), venam ſecuit, dedit emetica, unguenta adſtringentia, balnea, helleborum &c.

In dyſenteria chronica ſanguinem de omnibus venis, etiam auribus, oculorum angulis, detrahebat (*c*).

Verminantibus pulſum inæqualem eſſe & pene deficere (*d*).

(l) *Tard.* L. III. c. 2.
(m) Ib. L. I. c. 4.
(n) L. III. c. 5.
(o) Ib. c. 4.
(p) CÆL. *tard.* L. III. c. 5. 6.
(q) C. 7.
(r) L. II. c. 1.
(ſ) *Acut.* L. III. c. 13.
(t) *Tard.* L. II. c. 12.
(u) Ib. L. V. c. 1.
(x) L. III. c. 4.
(y) Ib c. 8.
(z) L. V. c. 2.
(a) L. IV. c. 5.
(b) Primum ASCLEPIADÆ tempore viſum malum: ſic aquæ metum PLUTARCH. *quaſt.* L. VIII. 9.
(c) *Tard.* L. IV. c. 6.
(d) Ib. c. 8.

Ejus diacodium exſtat apud GALENUM, quod noſter primus deſcripſerat. Hieram etiam habuit ſuam (*e*) & Acopa (*f*).

EUDEMUS THEMISONI ſectator, qui clyſteres frigidos injiciebat in morbo cardiaco (*g*). Fuerit EUDEMUS ſenior, cujus medicamentum GALENUS (*h*) recenſet. Negavit quemquam evaſiſſe, qui a cane demorſus aquam metuerit (*i*); idem medicus & adulter LIVILLÆ.

VECTIUS VALENS, alter THEMISONIS diſcipulus, pariter infamis MESSALINÆ adulterio. Ejus medicamentum GALENUS habet & MARCELLUS (*k*). In L. III. curationum ſpecialium nomen ſingulis ſpeciebus anginæ fecit (*l*).

PROCULUS alius THEMISONIS ſectator, diſtinguebat leucophlegmatiam, quæ initium eſſet hydropis, tympaniten quæ progreſſus, declinationem quæ aſcites (*m*).

Alius fuit THEMISON Macedo, ANTIOCHO carus (*n*).

§. XLV. ALII SECTATORES ASCLEPIADÆ.

Numeroſi & ipſi fuerunt, quorum aliorum tempora nota ſunt, non perinde aliorum.

M. ARTORIUS ASCLEPIADES (*o*), CÆSARIS OCTAVIANI medicus & amicus, quo adhortante ante pugnam Philippicam caſtra reliquit, quæ BRUTUS expugnavit. IDEM ex naufragio poſt pugnam Actiacam interiit, ejuſque ſplendidum exſtat cenotaphium Smyrnæ repertum, quod PATINUS deſcripſit. In hydrophobia *ſtomachum* pati perſuadebatur (*p*).

ANTONIUS (*q*) MUSA, libertus & ipſe (*r*), poſt ARTORIUM AUGUSTI IMP. medicus, quem, a CAMELLIO (*ſ*) calidis male curatum, refrigerantibus medicamentis reſtituit, & potiſſimum etiam lactuca, & frigida lotione. Balneis etiam

(e) *Comp. ſec. loc.* L. VII.
(f) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
(g) *Acut.* L. II. c. 38.
(h) *Compoſ. ſec. loc.* L. IX.
(i) DIOSC. VI.
(*) *Compoſ. ſec. loc.* L. IX. VII.
(k) p. 114.
(l) CÆL. L. III. c. 1.
(m) CÆL. *tard.* L. III c. 8.
(n) ATHENÆUS L. VII.
(o) CÆL. *acut.* L. III c. 14.
ERASISTRATI ſectator GAL.
(p) CÆL l. c.
(q) *B. Bot* I. p. 63.
(r) ASCLEPIADIS *de ſecta* PLIN. L. XXIX. 1.
(ſ) PLIN. L. XIX. c. 8. DION.

etiam frigidis corpora adſtringere curavit (*t*), & multum cichorio uſus eſt, etiam ad alvum ducendam (*u*).

In angina ſtercus caninum impoſuit (*x*). Viperæ carnibus ulceroſos curabat (*y*).

EJUS in re medicamentaria inſignis fuit peritia, & multæ ejus compoſitiones ad poſteros pervenerunt (*z*), collyrium (*a*) & aliæ ad oculorum mala compoſitiones a GALENO repetitæ (*b*), ad hæmoptyſin (*c*), arteriaca (*d*), apud AETIUM aliæ.

Et ipſe uſum anuli aurei ab AUGUSTO (*e*) obtinuit, qui univerſis medicis in ejus gratiam immunitatem conceſſit. Fuerit ne ANTONIUS archiater, cujus iſchiadicum ORIBASIUS habet (*f*). JAPYS VIRGILII ſecundum MEADIUM in honorem ANTONII MUSÆ a VIRGILIO dictus eſt. Multos libros ſcripſerat (*g*).

Quinque porro medicos DIOSCORIDES recenſet (*h*), quos vocat ASCLEPIADAS, quam vocem malunt legere Aſclepiadeos.

NICERATUM (*i*) qui *de catalepſi* ſcripſit (*k*). Ejus varia ſunt medicamenta. Ad ventriculum extus imponendum (*l*). Aromaticum ad dyſpnœam (*m*): ad icterum (*n*), ad dyſenteriam (*o*), dolorem ſedans (*p*).

JULIUS BASSUS (*q*), alias TULLIUS, idem forte qui BASSUS medicus CICERONI dictus (*r*). NIGRI amicum CÆLIUS vocat (*ſ*).

Ejus

(t) PLIN. L. XXV. n. 38.
(u) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. VIII. c. 8.
(x) Ib. L. VI.
(y) PLIN. L. XXIX. c. 39.
(z) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. VI.
(a) apud MARCELLUM.
(b) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. I. V. VII.
(c) ID. ib. L. VII.
(d) Ib.
(e) DION. L. 53.
(f) ORIBAS ſyn. L. III.
(g) GAL *compoſ. ſec. loc.* L. VI.
(h) *Præf.*
(i) *B. Bot.* I. p. 60.
(k) CÆL. *tard.* L. II. c. 5.
(l) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. VIII.
(m) ID. ib. L. VII.
(n) cum ciceribus & aſparago, GAL. *compoſ ſec. loc.* L. IX.
(o) cor ranæ cum melle tritum PLIN. L. XXXII. c. 31.
(p) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* VII. SCRIBONIUS quo LIVIA & ANTONIA uſæ.
(q) Ita SCRIBONIUS.
(r) *Famil.* VII. 20.
(ſ) Ib.

Ejus medicamenta (*u*): ejus colica (*x*), antidotus, qua utebatur (*y*). Acopa (*z*). In hydrophobia clyſteres dabat & ſternutamenta (*a*).

PETRONIUS DIODOTUS, qui in medicamentis excelluit (*b*). FABRICIUS PETRONIUM NIGRUM vocat, & a DIODOTO ſeparat. Non tamen probabile videtur, eodem ævo duos botanicos vixiſſe, NIGRI nomine utrumque. Unicum facit PLINIUS, qui *antilegomena* ei tribuit.

SEXTIUS NIGER (*c*) ſæpe apud DIOSCORIDEM citatus, tamen etiam reprehenſus. Diligentiſſimum dixit in medicina PLINIUS (*d*), qui de *materia medica* ſcripſerit, ſecundum EROTIANUM (*e*) a DIOSCORIDE paſſim exſcriptus (*f*). Salamandram, puto ſcincum, ad venerem ciendam laudabat (*g*). Malvam mali ſucci eſſe docebat (*h*).

CASSIUS FELIX, aliquanto his potius nuperior, qui omnes ævi fuerunt AUGUSTEI. CASSIUS ergo medicus TIBERII ævo vixit, aut aliquanto prius. Ejus Colicam ſervus ATIMETUS TIBERII Cæſaris legato SCRIBONIO dedit, etiam CÆLIO dictam, quæ zingiber recipiebat (*i*), & lacrumam papaveris, atque caſtoreum (*k*), CELSO laudatam. Ejusdem antidotus (*l*). Febricitantem frigida ſanavit, cujus morbum cognoverat ab ebrietate natum (*m*) eſſe. Medicamentum ejus ad pulmonum dolores eſt apud veterinarios. Hic fuerit CASSIUS FELIX, cujus materiam medicam ſive antidotarium SIMON JANUENSIS & MATTHÆUS SYLVATICUS ſæpiſſime citant. Chirurgica etiam ſcripſit, morborumque definitiones dedit, libros nempe duos *de practica*.

Vulgo pro eodem ſolet (*n*) haberi CASSIO, cujus *quæſtiones* ſuperſunt. Is vero mihi ASCLEPIADÆ quidem laudator & ſectator (*o*) ſerioris autem videtur ævi, qui ipſam *curam metaſyncriſeos* habeat (*p*), *methodicorum* (*q*) nomen, nondum, ut

[u] ORIB. *ſyn.* L. III. GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. VII.
[x] GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. IX.
[y] SCRIBON. c. 29. MARCELL. p. 213.
[z] GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. VII.
[a] CÆL.
[b] GAL. *compoſ ſec. gen.*
[c] *B. Bot.* I. p. 60.
[d] L. XXXII. n 13.
[e] in voce λειμον.
[f] Conf. *B. Bot.*
[g] PLIN. L. XXIX. n. 23.
[h] ID. L. XX. c. 21.
[*] SCRIO c. 29.
[i] CÆL. *tard.* L. IV. c. 7.
[k] CELS. V. c. 25. IV. c. 14. Habet & GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. IX.
[l] SCRIBON. n. 76.
[m] CELS.
[n] Conjunctos reliqui in *Bibl. Chir.*
[o] *Probl.* 33, 69, 70.
[p] Ib. 15. 16.
[q] Ib. 8.

ut puto, AUGUSTI ævo notum, neque CELSO, qui CASSIO FELICE prior ſit. Varii generis cum ea problemata ſint, continent etiam pathologica & practica non maximi momenti.

Editiones citavi in anatomicis. Bona eſt, quam ANDREAS RIVINUS dedit Lipſ. 1653. 4. *. Gr. lat. cum notis. Alio cum titulo *de curandis morbis* CASSII codex exſtat.

Fuerit etiam tertius CASSIUS Empiricus (*r*) Pyrrhonius, qui analogiam ab uſu toto libro abdicavit.

LECANIUS AREUS Tarſenſis, cui DIOSCORIDES librum dedicavit (*ſ*).

Sectæ etiam ASCLEPIADEÆ fuerit CHRYSIPPUS (*t*), qui de lumbricis ſcripſit, inque libro III. reliquit, mortuos lumbricos, ſi deceſſerint, mortem portendere (*u*).

Ejus medicamenta repetuntur a GALENO (*x*).

AREI ASCLEPIADEI libros citat IDEM (*y*). EJ. ad palpebræ mala (*z*). Medicamentum quod a DIOSCORIDE habuit.

METRODORUS *de medicamentorum facultatibus* ſcripſit, & adſtringentia omnia (*a*) refrigerare docuit. Incertum eſt num idem ſit, qui de *plantis* ſcripſit.

ÆLIUS GALLUS ASCLEPIADES, ſi id nomen ſectæ fuit, ut COCCHIO viſum. Idem forte qui GALLUS, alias GALENO dictus (*b*), alias ÆLIUS, cujus theriaca dicitur, ut nuperior ſit ANDROMACHO, & conjuncto nomine Antidotus ÆLII GALLI (*c*), quæ CÆSAREM liberavit, qua etiam CHARMIS uſus eſt:

Alius vero fuerit, GALLUS MARCUS ASCLEPIADEUS, cujus medicamentum dixit (*d*).

Omnibus vero penſitatis, duos ÆLIOS GALLOS fuiſſe invenio, vetuſtiorem, qui ante CHARMIDEM, ante CLAUDII adeo tempora, vixit, & alium, qui ANDROMACHI Neronis medici emplaſtrum (*e*) correxit.

Fuit & T. ÆLIUS ASCLEPIADES AUG. LIB.

§. XLVI.

(r) GALEN. *ſubfig. Empir.*
(ſ) ID. *compoſ. ſec. loc.* L. III.
(t) LAERT. L. VIII.
(u) CÆL. *chron.* L. IV. c. 9.
(x) *Compoſ. ſec. loc.* L. III. *ſec. gen.* L. V.
(y) Ib. L. VIII.
(z) L. V.
(a) GAL. *ſimpl. med. fac.* L. I.
(b) *Compoſ. ſec. gen.* L. V. *compoſ. ſec. loc.* L. VII. IX. Stomachica L. VIII.
(c) *Antidot.* II. c. 11. 14. *compoſ. ſec. loc.*
(d) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. VIII.
(e) [illegible]. *Bot.* I. p. 110.

§. XLVI. Herophilei nuperi.

Horum ætatem ad tempora Augustea referas, aut priora, cum Strabo eorum mentionem fecerit (*a*).

Alexander Philalethes, qui *de pulsu* scripsit (*b*).

Demosthenes Alexandri discipulus, qui pariter se dixit *Philalethen:* scripsit & ipse *de pulsu* (*c*), & *de oculorum morbis* L. III, cujus libri fragmentum Matthæus Sylvaticus possidebat, multaque ejus loca citat & chirurgica & anatomica, ut locum de lapidis in vesica generatione, & instrumenta aliqua. Ejus erat collyrium Nilum, sed conf. *Bibliothecam Chirurgicam* (*d*).

Alius est a Demosthene Massiliota (*e*), quem dicemus, & cum quo alias eum conjunxi, Cl. viros secutus.

Cleon ophthalmicus (*f*). Ejus collyrium (*g*) & gluten (*h*). Ante Demosthenem ponit Fabricius.

Aristodemus, Alexandri discipulus (*i*), qui de pulsu scripsit (*k*).

Chrysermus quem, & Apollonium Murem, Heraclides Cryth. audivit. Plantarum vires dixit (*l*). A pipere in cardiacum malum incidisse Sextus Emp.

Apollonius Mus, Herophileus (*m*), Strabone aliquanto prior, scripsit L. 28. *de secta* Herophili (*n*), & libros 29. *de pulsu*, in quibus locus est, quo de pleuritide agit, cujus sedem ponit & in membrana & in pulmone (*o*).

An idem fuerit Apollonius (*p*) Herophileus, cujus *parabilia* (*q*) Galenus citat? Putes, cum Apollonium Murem de facultate medicamentorum scripsisse Celsus auctor sit (*r*); ille vero Galeno dictus pariter in medicamentis plurimus fuerit, cujus multas scriptiones Galenus repetit, ut de aurium & narium malis (*s*). Ad venena. Ad sugillata

(a) L. XII.
(b) *B. Anat.* I. p. 63.
(c) Ib. l. c.
(d) Orib. *syn.* L. III.
(e) *B. Chir* I. p. 30.
(f) Cels L. VI. c. 6.
(g) Oribas. *syn.* L. IV.
(h) ex Aetio.
(i) Gal. *compos sec. loc.* L. IX.
(k) *diff. puls.* L IV.
(l) Gal. *compos. sec. loc.* L. III. An idem forte Chrysæus, etiam Galeno dictus.
(m) N n discipulus, ut excidit in *B. Bot.* I. p. 51. verum sectator.
(n) Cæl *acut.* II. c. 13. 51. conf. *B. Anat.* I. p. 63.
(o) Id
(p) *B. Chir.* I. p. 60. *B. Bot.* I. p. 100.
(q) Gal. *Antid.* II. Diligentem & Asclepiadeum vocat *compos. sec. loc.* L. V. 1.
(r) L. V. c. 1. Libri Apollonii ib. L. III.
(s) *Compos. sec. loc.* L. III.

gillata (*t*), oxyporium (*u*); Thespianum (*x*); alia (*y*). Porro ejus medicamenta ad achores (*z*) ad capitis dolores, vana ista & empirica. Ricini folia (*a*) tusa ad ardorem ex sole. Ad capitis dolorem a meri potu. Nusquam tamen de hemicrania egisse ID. GALENUS monet. Ad sonitus, gravitatem auditus, illapsa in aurem corpuscula, aurium mala &c. Antidotus apud GALENUM. Longus denique locus est de venæ sectione & scarifatione. Negat se venæ sectionem rejicere, quæ in maximis malis sit præsidio (*b*). Scarifationem maxime convenire mulieribus, quibus menses deficiunt (*c*). In Asia scarifationem felicissime in pestilentia cessisse, cum ad duas libras sanguis detraheretur (*d*). Laudat GALENUS (*e*), quod cum discrimine medicamenta imperaverit, carpit tamen alibi, quod causas non distinxerit (*f*), quod conyzam inter refrigerantia numeraverit. Addit diu ALEXANDRIÆ vixisse, & ante ARCHIGENEM & ANDROMACHUM juniorem (*g*). Crudelia medica ex homine proposuisse PLINIUS (*h*). Mihi videtur, ad Empiricorum morem, absque causarum discrimine, aut temporum, medicamenta ad quemque morbum proposuisse.

HERACLIDES ERYTHRÆUS, APOLLONII amicus, CHRYSERMI discipulus, STRABONIS ævo (*i*) vixit. Septem ejus fuerunt *de pulsu* libri (*k*).

An is fuerit HERACLIDES Philosophus, cujus (*l*) antidotus rhaponticum recipiens a TRALLIANO dicitur: an potius HERACLIDES *Ponticus*.

DIOSCORIDES PHACAS, Herophileus, & ab interprete HIPPOCRATIS diversus, & ab (*m*) auctore materiæ medicæ. *Terebinthus* etiam dictus est, ob cutis tubercula (*n*).

GAIUS Herophileus, cujus medicamenta passim GALENUS citat. In aquæ timore cerebri membranas pati CÆLIO teste docuit. Neapolitam dici, & eo nomine a GALENO intelligi FABRICIUS.

(t) *Compos. sec. loc.* L. V.
(u) MYREPS. n. 28.
(x) GAL. *compos. sec. loc.* L. VII.
(y) Ib. L. IX. VII. VIII.
(z) ex *L. parab.* GAL.
(a) *Compos. sec. loc.* L. I. cum laude.
(b) ORIB. *coll.* VII. c. 19.
(c) C. 20.
(d) Ib.
(e) C. 2.
(f) *Compos. sec. loc.* L. III.
(g) Ib. L. III. V. VII.
(h) L. XXVIII. n. 2.
(i) STRABO L. XIV.
(k) GAL. *puls. diff.* L. IV. c. 10.
(l) L. X. p. 618.
(m) GALEN *defin. Lect. Hipp.*
(n) PAUL. IV. 24.

§. XLVII. MEDICI AB ASCLEPIADE AD CELSUM.

Medici quos CICERO non paucissimos sibi notos citavit, eos primo loco dicemus.

CRATERUS, celebris clinicus, cui plurimum tribuebat (a), & cujus summam in arte auctoritatem fuisse HORATIO credas & JUVENALI, servum suum viperarum carnibus imperatis sanavit, cui caro de ossibus defluebat (b). Ejus etiam aliqua medicamenta & antidotus superest, adversus animalium morsus. Eam GALENUS habet (c).

Prior fuerit CODIUS TUSCUS, cujus antidoto CRATERUS utebatur (d).

NYMPHODORUS, cujus pastillum ad dysenteriam ARCHIGENES expertus laudavit, cujus etiam medicamentum ad serpentia ulcera ex auripigmento & calce AETIUS habet (e). CELSO etiam dicitur (f).

CORNELIUS ARTEMIDORUS Pergamenus ex cohorte VERRIS apud CICERONEM, etiam a PRISCIANO citatus. Hunc putant aliqui esse CORNELIUM medicum, quem GALENUS citat, potius quam CELSUM.

Fuit & Q. CORNELIUS medicus, qui sibi & SENTIÆ ELIDI medicæ lapidem inscripsit.

PHIDIPPUS, DEIOTARI R. medicus (g) apud CICERONEM.

A. ROPILUS medicus (h).

ALEXION, quem CICERO summum vocat medicum, & cujus acerbam mortem luget (i).

ASCLAPO vel ASCLAPION Patrensis (k), cujus mores & animum commendat & quo ad TIRONEM curandum usus est.

LYSO, cujus diligentiam non laudat (l), in eodem TIRONE curando adhibitam.

CLEOPHANTUS, alius a CLEOPHANTO priori, quem spectatum vocat hominem (m).

CLEARCHUS qui CATONIS Uticensis vulnus deligavit (n).

GLYCON, quem cum vulnera PANSÆ veneno vitiasse fama ferret (o), BRUTUS

(a) TULLIUS *ad Attic.* L. XII. c. 13. 14.
(b) PORPHYR. *abstinent ab anim.*
(c) *Compos. sec. loc.* L. VII.
(d) GAL. *antid.* L. II. c. 7.
(e) L. III. 1. c. 49.
(f) L. VIII. c. 20.
(g) pro DEIOTARO.
(h) CICERO.
(i) ad ATTIC. XV. c. 1.
(k) *Epist. ad Memmium* XX. Ep. XVI. n. 11. ad ATTICUM.
(l) ad TIRON. 4.
(m) *Orat. pro* QUINTIO
(n) PLUTARCHUS.
(o) BRUT. *Epist.* L. VI.

TUS innocentem fuisse ab eo crimine testatur. Idem forte, quem SCRIBONIUS citat (*p*).

ANTISTIUS medicus Cæsaris vulnera inspexit, cum in senatu trucidatus esset (*q*).

Medicum suum J. CÆSAR habuit, cum a Piratis captus esset.

STRATO medicus, servus ROPILI medici, qui de veneno dato accusatus, torturæ est subjectus. Ei Patronus tabernam exercendæ medicinæ causa donavit (*r*).

CLODIUS PLATORI per medicum suum (*ſ*) venas aperuit.

NIGIDIUS FIGULUS, senator Romanus, CICERONIS in Catilinaria conspiratione adjutor, qui idem de *animalibus* scripsit. Fabulosa ejus narratio exstat apud GELLIUM (*t*).

M. TERENTIUS VARRO, eruditissimus Romanorum, Corcyræ valetudinem publicam servavit aquilone fenestris inmisso, malignis ventis exclusis (*u*). De condienda aceto carne (*x*) præcepta dedit &c.

Medici nonnulli a CELSO citati huc faciunt, quos vel CÆSARIS, vel certe AUGUSTI, temporibus vixisse certum sit, nisi si qui sunt antiquiores.

THRYPHONES duo, pater & filius, Gortyniatæ (*y*). Cephalicum Tryphonis legas, & medicamentum ad colorandas cicatrices (*z*).

SOCRATES chirurgus, cujus ad capitis dolorem medicamentum exstat apud GALENUM (*a*). In hydrope urebat (*b*).

CRATO. Ejus compositio ad purulenta (*c*).

POLYARCHIUS (*d*). Ejus medicamentum ad stomachum (*e*). Ejus *epistola ad omnia interna* (*f*).

ATHENION. Ejus catapotia (*g*).

MEGES. Medicamentum quo usus est (*h*).

U 3 Ut

(p) *Compos.* 206.
(q) SUETON. in *Cæs.*
(r) pro CLUENTIO.
(ſ) CIC. de *haruspic. resp.*
(t) L. VII.
(u) *Agricult.* L. 4.
(x) PLIN. L. XX. c. 82.
(y) GALEN. *compos. sec. gen.* L. V. SCRIBON. c. 175.
(z) CELS. L. VI. c. 5.
(a) *Eupor.* III.
(b) CÆL. *tard.* L. III. c. 8. I. c. 9.
(c) CELS. L. VI. c. 18.
(d) ID. L. V. c. 18.
(e) MARCELL.
(f) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII.
(g) CELS. L. V. c. 25.
(h) GAL. *compos. sec. loc.* L. III.

Ut CHARIXENUS, ita APOLLONIUS medicamentum (*i*) habuit, GAL. Ejus CHARIXENI medicamenta GALENUS repetit (*k*). Arteriaca (*l*). Ad dyſpnœam ex origano & iride (*m*). Adverſus tabem (*n*).

MENODOTUS Nicomedienſis Pyrrhonius (*o*) empiricus, tranſitum ſ. epilogiſmum, ſenſui & memoriæ addidit. Venam non ſecabat niſi plethora urgente. Injurioſe in alios ſcripſiſſe GALENUS (*p*) SEXTI præceptoris, præceptor fuit ſerioris adeo ævi. ERASISTRATUM empiricum docuit (*q*).

THEUDAS de experimento & exercitatione (*r*). Ab analogia viam ad experimentum dixit. Diverſitatem medicamentorum dixit in L. I. *curat. ſalubr.* MENODOTO coævus fuit.

MENOETUS ab HERA citatus (*ſ*).

HERODOTUS ARIEI Tharſenſis fil. diſcipulus MENODOTI, SEXTI præceptor (*t*). Ejus *lite* fuit ex ſalicibus, quam HERAS ab eo habuit (*u*).

PROTARCHUS, EJ. medicamentum ad ſcabiem, ad ulcera (*x*).

THEODOTUS collyrium CLEONIS emendavit (*y*).

PHILO Tarſenſis (*z*), cujus celeberrimum eſt Philonium (*a*). Medicamentum ſuum verſiculis aenigmaticis deſcripſit. Ejus collyrium CELSUS habet (*b*), ut certe potius vetuſtiorem eſſe putes: eſt & ſotira (*c*); & colica (*d*). A CLERCO ad AUGUSTI tempora refertur.

Fuit & PHILO Triccenſis methodicus (*e*), idem puto, qui inter convivas PLUTARCHI numeratur (*f*). Separat a priori FABRICIUS, & ei ſoli antidotum tribuit (*g*). Difficile eſt judicium.

HERENNIUS

(i) *Compoſ. ſec. loc.* L. V.
(k) Ib. L. VII. IX., in quo aſarum & elaterium *ſec. loc.* III.
(l) ORIB. AETIUS. II. 4.
(m) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(n) Ib.
(o) LAERT. p. 108. GALEN. *meth. med.* L. II.
(p) *ſubfig. Empir.*
(q) *Compoſ. ſec. loc.* L. VI. 1.
(r) GAL. *comm. in vict. acut.* IV.
(ſ) ID. *compoſ. ſec. gen.* L. II.
(t) LAERT. in SEXTO.
(u) *Compoſ. ſec. gen.* L. V.
(x) CELS. L. V. c. 18.
(y) ID. L. VI.
(z) GAL. *compoſ. ſec. loc* L. IX. c. 4.
(a) ID. *rat. cur.* II. 6. *Antidotus Philonis* ARETÆUS *cur. diut.* II. c. 5.
(b) CELS. L. VI. c. 6.
(c) ID. ib.
(d) ORIBAS. *ſyn.* IV.
(e) GAL. *meth. med* L. I. c. 7.
(f) *Quæſt. conviv.* VI. c. 2
(g) ORIB. *ſyn.* III. ARET. *diut.* II. 5. TRALLIAN L X. p. 577. GAL. *ſec. loc.* VII.

HERENNIUS PHILO (*h*) *de re medica* ſcripſit, ab utroque PHILONE diverſus. Eo opere hiſtoria veterum medicorum continebatur.

PHILO judæus, cætera ignotus l. *quomodo quis tempore peſtilentiæ ſibi conſulere debeat* hebraice vertiſſe dicitur WOLF Bibl. Hebr.

CTESIPHON, GALENO ſæpe dictus (*i*). Ejus malagma ad papulas (*k*).

DIONYSIUS, an MILESIUS, ſæpe GALENO dictus. Ejus collyrium (*l*), conſilium ad hæmorrhoides (*m*). Oxyporum DIONYSII (*n*).

MENEMACHUS Ejus varia medicamenta (*o*). Alius ab eo fuit MENEMACHUS, GALENO coævus (*p*).

MOSCHUS, MEDUS, PANTHÆMUS, SOSAGORAS, ARISTON, THEOXENUS, DEXIUS, PHILOCRATES, HECATÆUS, DIOGENES, BOETHUS, TIMÆUS, EUTHYCLEUS, IRENÆUS, THEODOTUS, HERMON, HIERA, PTOLOMÆUS, EUELPISTUS, NILEUS, PHILETES in *Chirurgica Bibliotheca* dicti ſunt.

HERAS Cappadox, ante MUSAM & ASCLEPIADEM vixit (*q*). Diſcipulum HERACLIDIS TARENTINI facit FABRICIUS. Locum nunc non coram habeo, quo vir Cl. nititur. CLERICUS CLAUDII coævum facit: id vero fieri nequit, cum a CELSO citetur. Ex præcipuis eſt medicamentorum auctoribus, cujus diligentiam GALENUS laudavit (*r*), etſi multa ex ATTALO & HERACLIDE habet. Ναρθηκος (*ſ*) ſ. *medicamentarii* auctor fuit, & libri *de facultate medicamentorum* (*t*), idem cujus numeroſiſſima (*u*) medicamenta in botanicis diximus: Diacodium; Antidotum (*x*); ad dyſenteriam (*y*). Ex libris Heræ ad capitis dolorem (*z*); ad aurium mala (*a*); ſtomachicum (*b*). Hirudines in angina adhibebat (*c*); ad hydropem (*d*).

Niſi

(h) apud STEPHANUM.
(i) *Introd. Compoſ. ſec. gen.* L. VI.
(k) CELS. L. V.
(l) L. VI. c. 6.
(m) CÆL. *chron.* L. II.
(n) MARCELL.
(o) CELS. VI 10. GAL. *ſec. loc.* L. III.
(p) *Method* L. XII. 6.
(q) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. VI.
(r) Ib. *compoſ. ſec. gen.* L. VI. & II.
(ſ) *Bibl. Chir.* p. 36.
(t) & l de *medicam. compoſitione.*
(u) *B. Bot.* p. 69. *B. Chir.* p. 36. GAL. *ſec. loc.* L. III. ORIB. *ſyn.* III.
(x) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(y) Ib. L. II.
(z) L. III.
(a) ex charta uſta, auripigmenti ſcobe.
(b) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. VI.
(c) ID. ib.
(d) AET. L. III. 2. 26.

Nisi duo fuerint NILEI, ANTIPATER ante CELSUM vixit; citatur enim a GALENO potio ANTIPATRI (*e*), ut NILEUS. ANTIPATER etiam a SCRIBONIO citatur (*f*). Locus equidem est, ubi ANTIPATER videtur inter methodicos recenseri (*g*), & in l. *de introd.*, qui GALENO tribuitur, inter methodicos utique legitur. Hujus medici medicamenta citantur (*h*), & ARISTOCLIS, quo ANTIPATER usus est (*i*), & libri ANTIPATRI (*k*), & l. *tertius epistolarum* (*l*) ad GAIUM, ubi dicitur magnam vim esse numeri trini in omnibus diatritis, quæ voces iterum ad methodicum hominem spectare videntur. Has tenebras vix datur dissipare. Periisse post pulsum intermittentem, cujus causa fuerit in pulmonis ulcere GALENUS.

THARRIAS quidam, ut CELSUS (*m*) scribit, *de lethargo* scripsit, & uterum aqua plenum fasciis constringit, quod addit CELSUS se videre a multis repeti (*n*).

POSIDONIUS philosophus hujus fuit ævi, verum non videtur medicus esse ejus nominis, cujus placita fere cum ARCHIGENE conjunguntur, & quem alio loco dicemus.

XLVIII. SECULI AUGUSTEI.

CLEOPATRA regina & hujus seculi fuit, & Cæsarei, regina artium studiosa, etiam medicinæ, quæ, perinde ut ATTALUS, venenorum experimenta capiebat, & antidotorum.

EJUS, aut certe cognominis feminæ, libri olim exstabant *de ornatu* (*a*), in quibus de pilorum vitiis agebatur, & de universa cosmetica.

Exstant etiam in gynæceis C. WOLFII libri duo *de morbis muliebribus*, nomine CLEOPATRÆ inscripti, manifesto quidem spurii. Multa vana & superstitiosa medicamenta continent. Abortiva docent.

Ej. de *singulorum morborum curatione* l. citat AETIUS IV. c. 98. & PAULUS.

Medicas omitto, quæ solebant leviora feminarum mala, sed etiam malum hystericum curare. Conf. quæ in *B. Chir.* diximus (*b*).

OLYMPUS

(e) *Composs. sec. loc.* L. IX. & *Antid.* II. c. 10.
(f) *Composit.* 167.
(g) *Meth. med.* I.
(h) *Compos. sec. loc.* L. III.
(i) Stomachicum GALEN. *compos. sec. loc.* L. VI. tribuitur, inter methodicos utique legitur.
(k) *Compos. sec. loc.* L. IX.
(l) CÆL. *tard.* L. II. c. 13.
(m) CELS. L. III. c. 20.
(n) C. 21.
(a) GAL. *compos. sec. loc.* L. I. c. 8. Conf. *Bibl. Chir.* p. 29.
(b) & le CLERC. p. 433. sqq.

OLYMPUS, reginæ CLEOPATRÆ medicus, ejus mortem descripsit.

PHILOTAS, M. ANTONII triumviri medicus. Ejus medicamentum apud CELSUM exstat (*c*).

GLAUCUS medicus Alexandrinus.

HYGINUS Augusti l. Ejus aliqua medicamenta supersunt (*d*).

FLORUS, ejusdem conditionis.

CAMELIUS AUGUSTI, post ARTORIUM & ante MUSAM, medicus, idem qui calidis fomentis AUGUSTO nocuisse visus est. Jatraliptam fuisse aliqui, quos refutat Cl. MOEHSEN, ut potius pro epistata Gymnasii habeat (*e*).

C. VALGIUS, qui *de plantarum in medicina usu* primus Romanorum scripsit.

EUPHORBUS JUBÆ junioris medicus, ANTONII MUSÆ frater, cujus nomen in celebri planta ejus nominis conservatum est. In curando AUGUSTO idem fratri adjungitur (*f*).

L. APULEIUS CELSUS, Centuripinus, SCRIBONII præceptor. Ejus erat antidotus (*g*) adversus rabidi canis morsum, in experimento, ut alia ejusmodi medicamenta inutilis, quæ tamen a MARCELLO etiam ejus cum APULEII nomine conservatur (*h*). De eo viro lege in GIORN de LETTERAT XIII. 210.

CALLINICUS, cujus malagma PACCIUS (*i*) in commentarios retulerat.

ANAXILAUS superstitiosus scriptor, Pythagoreus, præstigiator, ab AUGUSTO Imp. Roma pulsus (*k*).

M. VITRUVII elegantissimi scriptoris de architectura opus, varia habet huc facientia, de electione salubris loci pro ædibus (*l*). Ex hepate diu conservato bonam de loci salubritate conjecturam faciebat. De aquis mineralibus & thermis, fontibusque medicamentis egit (*m*). De fontibus noxiis frigore, metallico veneno. Aliqua ad aquarum analysin, etiam per coctionem.

ÆMILIUS MACER præter l. *de plantis*, etiam de *theriaca* scripsit, librum dudum etiam amissum.

Essæos, pios homines therapeutes etiam medicinam fuisse FABRICIUS.

§. XLIX.

[c] V. c. 19. PLUTARCH. ANTON.
[d] *Bibl. Chir.* p. 37. GALEN. *compos. sec. gen.* L. II. ib. L. IV.
[e] *Saml. von Munzen* n. 33.
[f] PLIN. L. XXV. c. 38.
[g] SCRIBON. *compos.* c. 14.
[h] p. 114.
[i] GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII.
[k] FABRIC. *bibl.* L. XII. p. 56. fusc.
[l] L. I. c. 4.
[m] L. VIII. c. 4.

§. XLIX. A. Cornelius Celsus.

Ab ipso retro Hippocrate interierunt omnia, quæ adeo numerosa de re medica scripta fuerant. Superest Celsi satis plenum opus, qui latine quidem scripsit, sua tamen ex Græcis potissimum habet, ex Hippocrate, exque Asclepiade. Medicus num fuerit etiam nunc ambigitur: non videtur tamen tam bono ordine, tamque dilucide præcepta veterum expositurus fuisse, nisi hactenus in artis opere ipse versatus fuisset, & ostensum est suo proprio judicio ubique esse usum.

Num sit Cornelius medicus Galeno (a) dictus dubitari potest, de Plinio non dubium est scripsisse de eo tamquam de medico.

De ætate non potest ambigi, Themisone aliquanto nuperior, ante Columellam vixit, vergente ad finem Augusti Cæsaris regno.

Librorum octo, quos Celsus *de re medica* reliquit, quatuor priores toti sunt argumenti clinici.

In *præf.* L. I. brevem historiam medicinæ tradit, & empiricorum argumenta adversus dogmaticorum rationes expendit, perite certe, & integro cum judicio, ut causas evidentes & proximas requirat, obscuras merito negligat.

Inde agit de ratione victus sanorum hominum & sua sponte viventium. Liberam satis vult parumque legibus adstrictam medicis.

Deinde etiam eos docet, qui morbos volunt avertere. Exercitationes Romano more describit; vomitum & alvi ductionem, ut non valde commendat, ita non undique tollit, Asclepiade cautior. Præcepta ut in nonnullis morbis victus sapienter regi possit, etiam in pestilentia.

In L. II. anni temporum, ventorum, ætatis potestates in corpore humano exponit, Hippocratem fere secutus. Morbi bona malave signa ex eodem Hippocrate. Consilia ad medendi artem in universum. Venæ sectionem neque ubique administrat, neque nunquam, adque vires potissimum respicit, hæ si suffecerint sanguinem mittere non recusaturus. Arterias, venas, nervos distinguit. Venam ex proximo partis affectæ secat. Cucurbitulis frequenter utitur. Alvum perinde non libenter ducit, cum ventriculum debilitare timeat: neque alio scopo unquam ventrem solvit, nisi minuendæ morbi materiæ. Omnibus catarcticis aloen miscet, ut ventriculo parcat. Clysmatibus ergo mavult uti. Multis exceptionibus opportunitates circumscribit, in quibus alvum licet ducere. Frictionem ab Asclepiade primum vehementer commendatam, & ipse laudat. Gestationem male ad ipsas febres extensam, eo in casu rejicit. Balnea ab Asclepiade impensius commendata satis laudat, & rectam lavandi rationem describit. In cibis sapienter satis & vere distinguit, qui valentes sint, qui imbecilli, aque viribus corporis discriminis in ciborum selectu causas sumit.

In

(a) *Compos. sec. loc.* L. IX.

In L. III. propius ad curandos morbos accedit, & ut initia excipiantur docet. In universum in febribus raro alvum ducere permittit, & primorum dierum abstinentiam hactenus retinet, ut tamen ægrum ali velit, quoties vires recreatione egent. Quare, ut accurate vires possit observare monet, non posse unum medicum multis ægrotis prospicere. Nihil esse in diebus paribus & imparibus firmi, perinde ut ASCLEPIADES. Febres singulæ. Tertio fere die cibum indulget, debilibus in dies. Potum nimis reformidat, etiam in ardente febre, sudorem tamen die quarto data frigida & multa veste injecta exprimit. Venam non secat. Pulsus indicia non esse fida. Ad strictum fere & laxum corporis habitum respicit. In quartana biduo cibo abstinet, balneis frequentibus febrem impugnat, alvum etiam ducit. In pestilente febre perinde venam secat. In phrenitide, ut fere ubique solet, nihil admittit perpetuum, lucem enim alias nocere, prodesse alias. In lethargo frictionem admittit, verum ne somnum faciat, cucurbitulam occipiti admovet. Cardiacis sudorem compescit adsperso lithargyrii pulvere, vinum propinat, clysteres nutrientes injicit, hic primum, ni fallor, commendatos. Hydropem etiam a liene fieri. Abstinentiam obtineri facilius in servis qui cogi queant, hinc in servis hydropem facilius curari. Tabidos jubet Alexandriam navigare, quod consilium nuper renovatur. Ictericos purgat, etiam valide si vires suffecerint.

L. IV. morborum a capite ad calcem curatio. Tetanum non interpolata frictione conatur superare. Sanguinis eruptio ex ruptura aut anastomosi. In ulcerosis faucibus acetum ab ASCLEPIADE præscriptum noster rejicit. Sic vincula adversus hæmorrhagiam artubus injicere defendit, contra eumdem scriptorem, etiam experimento producto. In elephantiasi ossa vitium pati. Lacte asinino & abstinentia a vino sanati podagrici.

Reliqui libri fere præter medicamenta aliqua & antidotos, argumenti sunt chirurgici.

Editiones diximus in *B. Chirurgica* I.

Seorsim prodiit fragmentum CELSI *de natura & proprietate ciborum* Venet. 1545. 8. * cum nonnullis aliis libellis.

De febribus in collectione Veneta.

De balneis pariter in collectione Veneta.

Librum I. qui de victus ratione agit, HIERONYMUS THRIVERIUS BRACHELIUS *castigatum & commentario illustratum* edidit Antwerp. 1539. Leiden 1593. 4.

In eumdem librum JOD. LOMMII est commentarius *de sanitate tuenda* Lovan. 1558. 8. Leid. 1724. 8. *, quem CELSI defensorem alias dicemus.

Scripserat etiam *de veterinorum morbis* librum COLUMELLÆ laudatum, a PELAGONIO citatum & a VEGETIO.

Huc facient, J. HENRICI KROMAYER *erroris confessio sapienti conveniens, ad locum* CELSI L. IV. 16. Jen. 1724. 4.

NIC. MAHUDEL *reflexions sur le caractère les ouvrages & les editions de* CELSE *Hist. de l'Acad. des Inscr.* T. IV.

GEORGII MATTHIÆ de CORNELII CELSI *medicina* Gotting. 1766. 4. *. Utique AUGUSTO imperante vixisse, propriam sententiam dixisse, propria ad experimenta sententiam tulisse. Medicum veri nominis fuisse.

DAN. WILH. TRILLER *de morbo cœliaco singulari a C* CELSO *descripto* Witteberg 1765. 4. *. Colicam fuisse spasmodicam flatulentam.

MICH. CHR. JUST. ESCHENBACH de CELSO *non medico practico* disp. edidit Greifswald. 1771. 4. *. Nusquam a veteribus, ubi quam maxime debuisset, inter medicos recensum fuisse, a PLINIO potissimum & QUINTILIANO.

Flosculi in medicina ex C. CELSO sunt in *collectione* RUSTICI Placentini Venet. 1507. 8.

§. L. A CELSO ad SCRIBONIUM.

TIBERIO imperante & CLAUDIO.

MENECRATES Zeophletensis (*a*), TIBERII & CLAUDII medicus, non satis dissimilis prioris MENECRATIS, & perinde fere fastuosus auctor libri *medicamentarii*, cujus formulæ integris (*b*) verbis erant descriptæ, quare ei titulum fecit *insignium medicamentorum* (*c*) *bologrammatom.* Idem fuerit qui TIBERIUS CLAUDIUS KYREINA MENECRATES Cæsarum medicus. A GALENO optimis de medicamentis scriptoribus accensetur (*d*). Varia ejus medicamenta GALENUS habet (*e*). A CÆLIO etiam ad epilepsiam citatur (*f*).

CHARICLES illustris medicus, TIBERIO non ignotus, qui deficere vitam principis ex pulsu intellexit. Ejus dolorem sedans medicamentum (*g*) citatur, & leucen (*h*), etiam ad dyspnœam (*i*), ad capitis dolores (*k*).

ANTHEROS libertus TIBERII, qui viva torpedine podagram felicissime sustulit (*l*).

L. JUNIUS MODERATUS COLUMELLA, in suo *de agricultura* opere, morbos etiam animalium eorumque curationes adtigit. Passim aliqua huc faciunt. Hydropem subcutaneum pelle incisa sanari (*m*).

AMBRO-

(a) Conf. *B. Bot.* p. 70.
(b) GAL. *compos. sec. loc.* L. VII.
(c) apud Gruter. DLXXXI.
(d) *Compos. sec. gen.* L. III. *compos. sec. loc.* L. VII.
(e) Ib. L. VII. Celebre ejus est *diachylon stomaticum sec. loc.* L. VI.
(f) *Tard.* L. I. c. 14.
(g) GAL. *compos. sec. loc.* L. VII.
(h) ID. ib L. X.
(i) Ib. L. VII.
(k) L. II.
(l) SCRIBON. c. 41.
(m) L. VII. c. 7.

AMBROSIUS (*n*) medicus Puteolanus.

ANTONIUS CASTOR herbarius, longævus, multa artis exercitatione clarus (*o*), cujus aliqua ſunt medicamenta (*p*).

SALUSTIUS Mopſveſtanus (*q*) qui Tiberii ævo de re medica ſcripſit.

ATIMETUS CASSII medici ſervus (*r*), quem TIBERIO legavit.

CRATISTUS a DAMOCRATE laudatus apud GALENUM.

APION grammaticus, cujus eſt (*ſ*) medicamentum ad carbunculos. APION de metallica medicina ſcripſit (*t*), an idem.

LUCAS Evangeliſta & medicus, ut oſtendit BENEDICTUS GOTTLOB CLAUSEWITZ in diſſ. de *Luca Evangeliſta medico* Hall. 1740. 4. *. FREINDIUS adnotavit, magis propriis vocibus eſſe uſum, quoties de morbis ſermo erat.

DAMOCRATEM hic recenſeo, qui MENECRATE nuperior ſit, & ab eo diachylon receperit (*u*) THEMISANE etiam nuperior. Legitur SERVILIUS DAMOCRATES medicus, cujus paſſim extſtant antidoti (*x*), aliave medicamenta (*y*). Inter deſcriptores medicamentorum a GALENO refertur, carminibus fere ſuas ſcriptiones comprehendere ſolitus, magnus laudator Iberidis (*z*).

Ejus *Philiatrum* GALENUS citat (*a*). Diximus ſanatam eſſe ab eo uſu lactis capræ lentiſco paſtæ filiam SERVILII (*b*), qui imperante AUGUSTO Conſul fuerat. Non ſatis novi ubi SCHULZIUS legerit, poſt ANDROMACHUM demum vixiſſe.

MARCIANUS, cujus antidotus AUGUSTO Cæſari componebatur. Aliqua (*c*) MARTIANI medicamenta AETIUS habet, neſcio an ejusdem. Sed alius fuit MARTIANUS GALENO coævus (*d*).

XENOPHON Cous, CLAUDII medicus (*e*) gratioſus, qui varia pro ſuis civibus privilegia obtinuit. Ejus nummus a Cl. MOEHSEN recenſetur (*f*). CLAU-

[n] SCRIBON. c. 152.
[o] GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. II.
[p] ad capitis dolorem ID. ib. L. II.
[q] SUIDAS.
[r] SCRIBON. *comp.* 120.
[ſ] GAL. *compoſ. ſec. gen.* L. VI.
[t] PLIN. L. XXIV.
[u] GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VII.
[x] ID. *antid. de theriac. ad* PIS. c. 12. *ſec. loc.* L. VII. GAL. *antidot.* B. *Chir.* p. 47. *Compoſ. ſec. gen.* L. III.
[y] *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
[z] *B. Bot.* p. 71. GALEN. *de theriac.*
[a] *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
[b] PLIN. L. XXV. c. 28.
[c] SCRIBON, n. 46.
[d] Conf. *B. Chir.* I. p. 47. AET. III. 1. c. 27. & IV. 1. ubi dicitur eſſe ex l. MARTIANI. Is certe eſt junioris, cum ante ad theriaca pertineat.
[e] TACIT. L. XII.
[f] *Munzen* n. 33.

DIUM veneno dicitur interemiſſe. Alium a XENOPHONTE LAERTII pariter COUM, eumdem cum hoc noſtro FABRICIUS fecit.

PAMPHILUS (*g*), qui mentagra curanda ditatus eſt, qui morbus eo ævo ſæviit, idem forte, qui PAMPHILUS μιγματοπώλης (*h*).

CALPETANUS, ARRUNTIUS, ALBUTIUS (*i*), RUBRIUS hoc ævo magnas divitias medicando quæſiverunt.

Q. STERTINIUS enormes ex medicina reditus cepit: cujus frater CLAUDIO a medicina fuit. Uterque frater Neapolin ædificiis ornavit, & magnas divitias heredibus reliquit.

ALCON vulnerarius (*k*).

ATHENIPPUS apud SCRIBONIUM LARGUM.

§. LI. SCRIBONIUS LARGUS.

Et ipſe ad CLAUDII ævum pertinet, qui Dominæ Meſſalinæ (*a*) & ſui cum CLAUDIO itineris meminerit (*b*). Aſclepiadem paſſim ſuum vocat & laudat, L. APULEII CELSI diſcipulus, qui ipſe PHILONIDIS ASCLEPIADEI diſcipulus fuerat, Empiricæ tamen ſectæ propior, totus in medicamentis eſt. Sæpe ſuperſtitioſus & vanus. Undique ſolebat formulas corradere, etiam a mulierculis & magno in colligendis ſcriptionibus utebatur ſtudio (*c*), quo veras obtineret. Non videtur latine ſcripſiſſe, cujus & dictio nimis barbara ſit, & cujus GALENUS paſſim meminerit & SCRIBONII nomine & LARGI, quem vix credo latinum ſcriptorem ullum citare. Medicinam ipſe fecit, & ægri meminit, quem, cum ſtercus per os rejiceret, clyſtere oleoſo & aphronitro curaverit (*d*). Theriacæ quidem vocem habet, ut tamen non remedium ſignificet ex vipera ſumtum, ſed medicamentum adverſus viperarum morſus, & omnino probabilis ſit CORNARI conjectura, qui Græce ſcripſiſſe monuit, etſi RHODIUS repugnat. Ante ANDROMACHUM & juniorem ASCLEPIADEM vixit, a quibus paſſim citatur.

Cæterum *compoſitiones* SCRIBONII ſunt 271, quibus accedunt aliquæ a GALENO SCRIBONIO adſcriptæ (*e*), quæ in collectione ſolita non exſtant.

Editiones ſunt Baſil. 1527. *. 1529. 8. ERN. Pariſ. 1528. fol. *. J. RUELLIO caſtigante 1529. 8. ERN.

SCRIBO-

[g] PLIN. L. XXVI. c. 1. GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. V.
[h] GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. VII.
[i] PLIN. L. XXIX. c. 1.
[k] *B. Chir.* p. 55.
[a] L. I. c. 11.
[b] Ib. c. 42.
[c] C. 4.
[d] C. 28.
[e] GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. VII. IX. *antidoti ſec. loc.* L. IV. LARGI nomine *compoſ.* L. V.

Venetiis in collectione ALDINA 1547. fol. In collectione H. STEPHANI 1567. fol.

Elegantem editionem reddidit J. RHODIUS, cum amplis notis, quas alias dicemus Patav. 1655. 4. *.

Intercidit editio, quam ex codicibus VATICANÆ bibliothecæ J. B. WINDTHIER parabat (*f*).

SCRIBONII *antidota contra adsumtas malos potiones* Basil. 1532. 4. B. TIG.

Duæ epistolæ SCRIBONII sunt, quæ passim CELSO tribuuntur, dictionis a puritate seculi Augustei alienissimæ.

Ad SCRIBONII historiam lege CAGNATUM (*g*) & VINKIUM (*h*).

A MARCELLO adeo flagitiose est transcriptus, ut etiam voces manserint, SCRIBONIO soli aptæ, ut *præceptor noster Valens.*

§. LII. MEDICI ANTE ANDROMACHUM.

Difficillimum studium est distinguendorum temporum, quibus hi medici floruerunt, quorum vix ulla est memoria, præter aliqua medicamenta, quæ a GALENO nominantur. Aliquantum profeci ex ordine, quo Pergamenus hæc medicamenta citat, quæ sæpe ex ANDROMACHO, sæpius ex ASCLEPIADE Pharmacione producit, ut eorum auctores oporteat ante ANDROMACHUM & ante eum ASCLEPIADEM vixisse, a quibus citentur. CLAUDII posterioribus annis eorum aliqui vixisse possunt, plerique NERONIS.

QUADRATUS, cujus Acopon habet ANDROMACHUS (*a*), & pastillum (*b*).

ANTIMACHUS EJus acopon ad podagram (*c*).

PHILOCLES: EJus acopon ad podagram (*d*).

ASPHALARTHESIUS EJus acopon (*e*).

GLYTUS, ejus acopon (*f*).

CLETUS.

ABASCANTIUS medicus Lugdunensis (*g*).

Ejus

[f] FABER ad HERNANDEZ p. 756.
[g] *Obss.* L. III. c. 14.
[h] *Amœn.* p. 387.
[a] GAL. *compos. sec. gen.* L. III.
[b] ID. *compos. sec. loc.* L. II.
[c] *Compos. sec. gen.* L. VII.
[d] Ib.
[e] Ib.
[f] Ib.
[g] *Compos. sec. loc.* L. VII.

Ejus medicamentum in quo euphorbium: antidotus (*h*): colica (*i*).

PHANIUS (*k*).

CRISPUS libertus (*l*). EJUS medicamentum ad tuſſim (*m*). An hujus ambroſia JUNII CRISPI (*n*).

APHRODA; cujus acopon (*o*). Arcanum ab Aphroda. (*p*). Alyſſon (*q*) ex hyoſcyamo, caſtoreo (*r*), chamæmelo.

CASTUS EJ. acopon (*ſ*).

ORION pectendorum capillorum artifex, Ejus acopon (*t*).

MELITO, EJUS aridum (*u*).

SOTION, quo perſuadente, SENECA victum vegetabilem aliquamdiu obſervavit (*x*).

PHILINUS (*y*).

PHILOXENUS (*z*), Medicamentum ejus terebinthinatum (*a*).

EUBULUS. EJUS medicamentum ad dyſenteriam (*b*).

PUBLIUS præceptor, ſi GALENI præceptor ab iſto alius fuerit (*c*).

MACEDO. EJUS med. ad vitia veſicæ (*d*).

EPIGONUS, cujus Iſidem CRITO habet (*e*).

DARIUS, cujus eſt lexipyretos (*f*).

AGATHOCLES librum *de diæta* (*g*) ſcripſit.

ARISTO-

[h] L. II. *Antid*. c. 12.
[i] *Compoſ. ſec. loc.* L. IX.
[k] *Compoſ. ſec. gen.* L. V.
[l] *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
[m] *Add. ſec. gen.* L. V.
[n] MARCELL. p. 162.
[o] *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
[p] *Antid.* L. II. c. 1.
[q] Ib. c. ult.
[r] *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
[ſ] *Compoſ. ſec. gen.* ib.
[t] Ib.
[u] L. V.
[x] *Epiſt.* L. XIX.
[y] GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. VII.
[z] ID. ib. L. IV.
[a] PLUT. L. VII.
[b] GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. IX.
[c] ID. *compoſ. ſec. gen.* L. V.
[d] *Compoſ. ſec. loc.* L. X.
[e] *Compoſ. ſec. gen.* L. V.
[f] Ib.
[g] Scholiaſt. NICANDR.

Aristocles Ejus ad cynanchen ex gallis & aceto (*h*). Paſtillus (*i*). Ad hepatis morbos (*k*).

Alcimion, Ejus aridum (*l*), paſtillus (*m*).

Achillas, conpunctor dictus (*n*). Ejus paſtillus (*o*).

Sphendusa (*Spenduſa* Fabr.) Ejus compoſitio ad aurium dolores (*p*).

Crito, & ipſe Andromacho antiquior (*q*). Collegit, quæ Cleopatra & Heraclides habent, & omnia conſervavit (*r*), ut minus probata omitteret. In imperatoris ædibus medicinam fecit (*ſ*). Ejus eſt l. *de pharmacis* (*t*). In eo apophlegmatiſmi. Fj. l. *de ornatu* (*u*). In eo medicamenta ad tingendos capillos. Ejusdem eſt ſtomaticum ex multo (*x*), ex formicis, arteriacum (*y*), diacodium (*z*), pſilothrum cum auripigmento & calce viva (*a*). Ex allio (*b*) ad achores (*c*). Illitio ad tumores (*d*). Fabricius ad tempora Trajani rejicit, non lecto Andromachi loco.

Harpalus. Ad febres periodicas (*e*), ad omnes dolores (*f*). Nonne idem Arpalus (*g*).

Halieus Ej. acopon ad podagram (*h*).

Perigenes, cujus libris Andromachus uſus eſt (*i*).

Blastus,

(h) Gal. *compoſ. ſec. loc.* L. VI.
(i) Id. *compoſ. ſec. gen.* L. V.
(k) *Compoſ. ſec. loc.* L. VIII.
(l) *Compoſ. ſec. gen.* L. V. VII.
(m) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(n) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
(o) L. V.
(p) *Compoſ. ſec. loc.* L. III.
(q) *B. Chir.* p. 59.
(r) Gal. *compoſ. ſec. loc.* L. III.
(ſ) Ib. L. III. *Compoſ. ſec. gen.* L. II.
(t) *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
(u) L. III. citatur a Galeno *ſec. loc.* V. L. I. *libri* IV. *ſec.*
(x) *Compoſ. ſec. loc.* L. VI.
(y) Ib. L. VII.
(z) Ib.
(a) L. I.
(b) Oribas. *ſyn.* L. III. c. 1.
(c) *Compoſ. ſec. loc.* L. I.
(d) Aet. L. IV. c. 1.
(e) Galen. *Antid.*
(f) *Compoſ. ſec. loc.* L. III.
(g) *Antid.* II. c. 10.
(h) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
(i) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.

Blastus, cujus arteriaca (*k*).

Diophantes Lycius medicus (*l*). Ejus colica (*m*). Antidotus (*n*).

Videtur alius fuiſſe Diophantus chirurgus (*o*).

Xenocrates ab Andromacho citatus, quem avorum ſuorum tempore Galenus vixiſſe ait (*p*). Aphrodiſienſis erat. Scripſit *de utilitate ex animalibus percipienda* (*q*), in quo libro multa ſordida medicamenta congeſſit (*r*), gallinarum ſtercus, ſemen humanum (*ſ*). Ridicula etiam aliqua dixit, ut de granis coriandri, quorum unum ad unum diem, duo ad duos menſes ſupprimat (*t*).

Ej. etiam fuit *Onomaſticon* των φαρμακων (*u*): & l. *de theriaca*, l. *de emplaſtris præparandis* (*x*).

Ej. de *alimento ex aquatilibus* l. a Fabricio recuſ. in B. Græc. V. IX. græce & latine, ex verſione J. B. Rasarii. Nupera plenior eſt editio. Ξενοκρατους περι της απο ενυδρων τροφης *cum latina interpretatione* J. B. Raſarii & C. Geſneri *ſcholiis nunc primum integritati reſtituit*, *varietate lectionis animadverſionibusque illuſtravit*, *gloſſarium adjecit* J. Georg Frid. Franzius Lipſ. 1774. 8. *. Varias lectiones docti viri ad Geſneri editionem adſcriptas habuit noſter, multum etiam uſus eſt ſcholiaſte Oppiani, eaque ſcholia editioni Ritterſhuſii Leid. 1597. addita ſunt. Cæterum ipſe Xenocrates fere ad ſapores reſpexit, aut ad faciliorem, vel graviorem, coctionem cujusque piſcis, quæ fiat in ventriculo; ſubinde, rarius tamen, vires medicatas adnotavit; piſces utcunque deſcripſit. Notæ ex veteribus collectæ, & lectionum nonnunquam aliquæ emendationes. Gloſſarium etiam ex veteribus.

Prodiit etiam cum Jano Dubravio de piſcibus.

Codices MS. ſunt in *Vaticana*, inque B. R. *Par.* Harduin. ad Plin., qui male refert ad Xenocratem Platonis diſcipulum.

Multa ejusdem viri medicamenta a veteribus citantur. Ejus antidotus (*y*). Ad aurium dolores (*z*). Medicamentum cum hyoſcyamo (*a*). Aliud (*b*) aridum. Paſtillus

(k) Galen. *compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(l) *Compoſ. ſec. gen.*
(m) *Compoſ. ſec. loc.* L. IX.
(n) *Antid.* II. c. 12.
(o) *Compoſ. ſec. gen.* L. II. Fabric.
(p) *Compoſ. ſec. loc.* L. III *Simpl. med.* L. VI.
(q) Gal. *ſimpl. med.* L. VI. c. 36. 56.
(r) Aetius L. I. c. 18.
(ſ) Gal. l. c.
(t) Plin. XX. c. 82.
(u) *Lect. Hipp.*
(x) Oribas *coll.* XV. c. 3.
(y) Gal. ad Piſon. *Antid.* II. c. 10. hic additur apud Nicostratum.
(z) *Compoſ. ſec. loc.* L. III.
(a) b L. VII.
(b) L. V. *aridum.*

Pastillus ad quartanam (*c*). Ejus ad epilepsiam medicamentum (*d*). Pulvis (*e*). Malvam infundebat ad tenesmum, dysenteriam (*f*).

LYCOMEDES (*g*).

MARCELLINUS. Ejus acopon (*h*). Antidotus MARCELLINA (*i*) nisi a MARCELLO dicta est.

BONUS præceptor (*k*).

ACACIOS (*l*).

LAMPON Pelusiota (*m*).

Sed etiam DEMOSTHENES Massiliota NERONIS tempore vixit. Ejus fuit medicamentum ad carbunculos (*n*). Hunc putat esse FABRICIUS, quem GALENUS subinde simpliciter Massiliotam vocat. Sunt qui cum PHILALETHE confundant. Vix intelligas cur BARTHUS negaverit, medicum aliquem extitisse, cui DEMOSTHENI nomen fuerit.

Deinde ex ANDROMACHO citantur apud GALENUM.

SOSICRATES (*o*).

ANDRONICUS (*p*).

ONETRUS (*q*). PODANITHRA (*r*).

EUGENIUS (*s*).

RHIPALUS (*t*).

PRYTANIS (*u*).

NICOSTRATUS (*x*), non idem, qui meretrici hellebori copiam moriens reliquit (*y*).

BECRITIUS ad dysenteriam (*z*).

(c) TRALLIAN. L. XII. qui laudat.
(d) ID. dicti L. l.
(e) MYREPS. 85.
(f) PLIN. L XX. c. 21.
(g) GAL. *compos. sec. loc.* L. VII.
(h) ID. ibid.
(i) TRALLIAN. L. X. p. 577.
(k) *Compos. sec. loc.* L. VII.
(l) Ib.
(m) L. VIII.
(n) *Compos. sec. gen.* L. VI.
(o) *Compos. sec. loc.* L. VII.
(p) Ib.
(q) Ib.
(r) Ib.
(s) Ib.
(t) Ib.
(u) Ib. ad omnes dolores *sec. loc.* L. III.
(x) Ib. L. IX.
(y) Ib. L. VIII.
(z) Ib.

SAMITHRAS (*a*).

XANITES (*b*).

SYMPHON ab ARETÆO citatus (*c*).

ANTONIUM philoſophum Epicureum, qui *de paſſionibus* ſcripſerit, non novi quo referam, ſi omnino ex paſſiones medici ſunt generis. Citatur a GALENO *de dig. & curand. anim. affect.*

§. LIII. RUFUS. DIOSCORIDES.

Sed etiam RUFUM hic recenſeo.

Et DIOSCORIDEM ANAZARBEUM, celebrem materiæ medicæ auctorem, quem GALENUS & ab Alexandrino DIOSCORIDE, & a nupero gloſſographo diſtinguit (*a*). Ejus fuit arteriaca (*b*). Remedium ad febres periodicas (*c*). Medicamentum quod AREO ASCLEPIADÆ tradidit (*d*). Adipſon ex glutinoſis (*e*). Catapotium (*f*). Medicamenta ad morbum comitialem (*g*). Conſilia ad febrem (*h*), ad atram bilem (*i*). Uſtionibus (*k*) uſus eſt.

Libri de *materia medica* notiſſimi ſunt. In iis cæterum paſſim laudatis carpit GALENUS, quod medicamentis nimia tribuat (*l*).

ASCLEPIADIS & DIOSCORIDIS præcepta medica ſunt in *B. Vindobon.* VII. p. 248.

Euporiſta ab ORIBASIO & ab AETIO (*m*) citata vide in *B. Botanica* (*n*). Edidit, abſolutis quæ MOIBANUS orſus erat, C. GESNER Argent. 1565. 8. Eadem recuſa ſunt cum DIOSCORIDE a J. ANT. SARACENO: eorum virorum uterque *euporiſta* pro genuino opere habet. Collectio eſt medicamentorum bonorum malorumque, ut ea ferebat ætas.

Vita eſt inter duodecim vitas STEPHANI de VILLA Burgos 1647. 8.

RUFUS Epheſius a SUIDA ad TRAJANI ævum refertur: id vero locum habere nequit, cum ab ANDROMACHO NERONIS medico adeo manifeſte citetur (*o*). Quare

(a) Ib.
(b) Ib.
(c) *diut. cur.* II. 5.
(a) *Lect. Hipp.*
(b) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(c) AET. L. II. 1. c. 88
(d) GAL. *compoſ. ſec. gen.* L. VI.
(e) ORIB. *ſyn.* VII. c. 39.
(f) Ib. L. III.
(g) AETIUS VI.
(h) apud eumd.
(i) AET. III 1. c. 2.
(k) in Iſchiade AET. III. 4. c. 3.
(l) de *ſimpl facult.* 5.
(m) ad EUNAPIUM in princ.
(n) p. 87.
(o) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. VII. Dolorem ſedans RUFI quo utor, voces ſunt ANDROMACHI.

Quare ægre SUIDÆ credo, atque textum AETII aliter video interpretari posse (*p*), quem ipse adduxeram, potest enim AETII esse textus, non RUFI (*q*).

Vir insignis fuit, GALENI, in laudando parci, elogia meritus. Virum maximum ORIBASIUS vocat (*r*).

Multa scripsit, quorum pars exigua superest. Perierunt *therapeuticorum* libri (*s*), de *diæta l. quinque* (*t*), de *diæta navigantium* (*u*), de *antiqua medicina* (*x*), de *lacte*, *de melle*, *de vino*, singuli libelli (*y*). Ita SUIDAS & de *purgantibus* codex est in *B. Medicea* BANDINI III. p. 152. Verum præter hæc omnia superest *de renum & vesicæ morbis* fragmentum accurate scriptum, ut renum inflammatorum signa, curatio, ad sanæ rationis nutum accommodata, & vesicæ ulcus, atque lactis in eo utilitas recte exponantur.

De altero *de purgantibus pro varietate morborum fragmento*, exstat apud ORIBASIUM locus (*z*). Codex est in B. VOSSIANA B. Brit. n. 2182. & in *Augustana*. In eo quærit; quando purgare conveniat; superne in pituitosis, inferne in biliosis. Quo anni tempore. De selectu purgantium & censu.

Hæc fragmenta Græce exstant apud G. MORELLUM Paris. 1555. 8. *. 1556. 8. ASTRUC. Latine in collectione Principum. Venet. 1552. 4. ut lego. Basil. 1581. 4. *. J. P. CRASSO interprete tum Paris. 1554. 8. ut lego. Græce & latine ex ed. GUILIELMI CLINCH Londin. 1744. 4. * quæ nitida est editio, etsi non valde castigata. MARTINI BOGDAN editio intercidit.

Scripserat etiam *de atra bile* (*a*) adeo accurate, ut nihil superesset dicendum. Locus exstat apud AETIUM (*b*).

De rebus venereis excerpta supersunt. Est apud ORIBASIUM locus de pene erigendo (*c*). Uuguentum acre ad ciendam venerem, in quo grana Cnidia (*d*). Quæ venerem adjuvant (*e*). Qui seminis loco flatum emiserint (*f*). Qui nullum

(p) *Serm.* III. c. 27.
(q) Conf. *B Bot.* p. 107.
(r) ad EUNAPIUM.
(s) GAL. *præf. ad* L. VI. *de simpl.*
(t) SUIDAS.
(u) Ib.
(x) Ib.
(y) Ib.
(z) *Coll.* VII. 26.
(a) GALEN. *de atra bile.*
(b) L. II. 2. c 9.
(c) *Synops* L. III. & *Coll.* VI. c. 38.
(d) ORIBAS. ad EUST. L. III.
(e) *Coll.* VI. c. 38.
(f) AETIUS III. 3. c. 35.

lum semen in coitu emittebat, utique vero in somno; cum hominem siccis & calidis, & castoreo sanavit (*g*). Eorum II. codex Græcus est in B. R. P. n. 2240.

HIPPOCRATEM ita est interpretatus, ut GALENI laudes meruerit (*h*). Locum etiam citat in VI. L. Epidemicorum (*i*). In prædictionum l. ZEUXIN empiricum reprehendit, de urinis coctis (*k*). Vetustam lectionem passim retinebat (*l*).

L. *de medicina* citatur in B. *Scorialensi* (*m*).

De *peste* locus superest (*n*). Calida medicamenta dat, ubi cutis friget, & aloe alvum ducit.

L. *de regimine infantum: de medicamentis popularibus*, *de morbis oculorum*, l. *ad vulgus*; l. *de morsu canis rabidi* & *de jejunio* a RHAZEO citantur.

Ej. *erotemata medica* II. sunt in B. *Vindobonensi* (*o*); & *synopsis de pulsibus* ei tributa *B. Med.* BANDIN III. p. 151.

Versiculos RUFI citat GALENUS (*p*), eosdem forte, quos RENDTORFIUS edidit, apud FABRICIUM excusos in L. IV. B. GR. quos eosdem LAMBECIUS PAMPHILO tribuit (*q*).

Idem libellus l. *ad privatos homines* videtur esse, qui *de diæta*, ex quo multa se sumsisse ORIBASIUS (*r*), & quem l. *ad vulgus* RHAZEUS vocat.

Ex iis libris sunt loci de aqua (*s*).

Ex l. I. *de parandis edutiis* (*t*), coquinaria, quædam medica.

Ex l. II. *de potionibus* (*u*) locus est, de aquis nitrosis, inebriantibus, vitiosis. De vino (*x*), sapa (*y*). De aceto (*z*). De vinaceis in aqua coctis, quæ potum salubrem reddant (*a*). Hic DIOSCORIDES citatur. Locus

(g) AETIUS III. 3. c. 35.
(h) *Comm. in Epid.* Citat etiam in l. *de ordine leg. libr.*
(i) GAL. *III. in Epid. VI.*
(k) ID. *Comm. II.*
(l) *Comm. in Epid. VI.*
(m) MONTFAUCON I. p. 623.
(n) ORIBAS. ad EUST. IV. c. 25. PAUL. II. c. 36. AETIUS II. 1. 95.
(o) LAMBEC. VI. p. 104.
(p) GALEN. *comp. sec. loc.* L. I. c. 1.
(q) Conf. *B. Bot.*
(r) Ad EUNAPIUM.
(s) AETIUS L. III. c. 165.
(t) ORIBAS. IV. c. 2.
(u) ID. *coll.* V. c. 3.
(x) C. 7.
(y) C. 9.
(z) Ib. L. I. c. 11.
(a) Ib.

Locus de vomitu, quem in multis morbis (*b*) commendat. De lactis potu. Lac recens mulctum (*c*) jubet bibere, uberius si sumseris eo fine, ut alvum ducat, minori, si unice finis fuerit alere. De eodem lactis usu (*d*). Fuse de clysteribus (*e*), eorum materie varia, eorum in febribus continuis natura, quæ non debeat acris esse. De glandibus (*f*) Anagallidem ad morsum canis rabidi jubet imponere (*g*), quod remedii genus nuper commendatur. In ictero purgat; non prius tamen, quam victus ratione adtenuante obstructa resolverit: tunc vero vehementer (*h*). Medicamenta RUFI. Hiera ex colocyntide (*i*), & hiera simplex ejusd. (*k*).

MENIUS RUFUS (*l*) *de medicamentis scriptor* a nostro diversus.

Alius RUFUS quem MESVE citat, qui centaurium scripserat calefacere (*m*).

Confer quæ diximus in *B. Botanica* I. p. 107. 108, in *Anatomica* p. 78, in *Chirurgica* p. 78.

§. LIV. ALII MEDICI NERONI COÆVI.

CRINAS Massiliensis NERONE imperante, Astrologiam cum medicina conjunxit, medicamenta ad ephemerides dimensus, & ipse per artem ditatus, patriam heredem fecit (*a*).

CHARMIS, perinde Massiliensis, frigida balnea jam a MUSA laudata Romæ commendavit, & ex eo invento divitias corrasit. Antidotum ejus GALENUS habet (*b*).

STATIUS ANNÆUS amicus Senecæ, cum SENECA ex venis incisis mori non posset, venenum ei propinavit (*c*).

CLAUDIUS AGATHEMERUS, medicus Lacedæmonius, PERSIO dictus.

EROTIANUS opus suum ANDROMACHO dedicavit. Ejus ergo *glossarium* possidemus Paris. 1564. 8. *. Græce excusum. Edidit etiam BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS Venet. 1566. 4. & FOESIUS cum HIPPOCRATE Genev. 1657. f. *. Ad historiam medicam, & ad intelligendas difficiles voces HIPPOCRATIS usui esse potest.

Codicem

(b) AETIUS I. 3. c. 118.
(c) ORIB. *collect.* II 61.
(d) ID. ad EUST. IV. c. 40.
(e) ID. *coll.* VIII. c. 29.
(f) C. 29.
(g) AETIUS L. II. 2.
(h) ID L. III. 2. c. 18.
(i) ORIBAS. *collect.* L. VIII. c. 47. *Synops.* L. IV. & III. AETIUS L. I. 3. c. 115.
(k) ID. *syn.* L. III.
(l) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII.
(m) L. II. c 10
(a) PLIN. L. XXIX. c. 1.
(b) *Antid.* L. II.
(c) TACITUS.

Codicem citat COCCHIUS ad NICETAM p. 50, & in B. VOSSIANA alius erat n. 2722. etsi titubante cum titulo, tum in Vindobonensi LAMBEC. VI.

THEON ALEXANDRINUS gymnastices auctor, cujus erant quatuor libri *de particularibus exercitiis* (*d*), quem GALENUS passim carpit, ejusque consilia refutat (*e*).

MARINUS, idem qui celebris incisor. In HIPPOCRATEM commentatus est, eumque GALENUS passim refutat. Negaverat inter ventriculum & diaphragma pituitam consistere posse, defendit GALENUS posse utique (*f*). Aliis etiam locis interpretationem MARINI carpit (*g*). Arteriaca MARINI dicit (*h*).

Ejus filius MARINUS POSTHUMIUS, PLINIO dictus, & FABRICIO.

MARCELLUS medicus NERONIS ævo, passim GALENO, PAULO & ALEXANDRO dictus. An ejus MARCELLINA.

L. ANNÆUM SENECAM liceat nominasse, cujus loca ad medicinam pertinentia multa sunt, neque ratione carentia. Collegit ea J. JACOBUS KIRSTENIUS, in tribus *de Seneca medico* diss. & commentariis illustravit Altdorf 1738. 4. *. 1741. 4. *.

§. LV. THESSALUS.

Trallibus natus, & ipse NERONIS tempore vixit, cui librum dicavit vir temerarius. Inter mulieres in textrina educatum fuisse, & flagitiose vixisse GALENUS (*a*). Omnis antiquitatis (*b*) osor & contemptor (*c*), suique nimis plenus (*d*), magnus promissor, qui intra (*e*) semestre tempus artem totam docere receperit, idemque ægris ad adulationem usque indulserit.

Ejus opera varia sunt L. *de regulis* s. *de dicta* (*f*), *de communitatibus* quæ prioribus (*g*) scriptoribus ignotæ fuerint. De *syncriticis* (*h*). *Epistola ad Neronem* (*i*). *Generalium* l. 2. (*k*). *Comparationis* L. II. (*l*).

Methodum,

(d) GALEN. *sanit. tuend.* III. c. 3.
(e) ad THRASYBULUM ad fin.
(f) *Aphor.* 54. *sect.* VII.
(g) *Aphor.* VI. 24. 54.
(h) GALEN. *compos. sec. loc.* L. VII.
(a) *de dieb. crit.* I.
(b) GAL. *meth. med.* I. *Vict. acut. comm.* I.
(c) HIPPOCRATEM, DIOCLEM, PRAXAGORAM.
(d) PLIN. XXIX. c. 1.
(e) *Meth. med.* I.
(f) GAL. *fac. simpl.* V. c. 25. CÆL. *tard.* II. c. 1. II. c. 5. *Acut.* I. c. 1. III. c. 2. 4. 6. 17. V. c. 2. 6. Librum 2. citat.
(g) Ib. GALENUS in JULIANUM.
(h) Ib.
(i) Ib.
(k) CÆL. *Chron. præf.* III.
(l) ID. *acut.* L. III. c. 17.

Methodum, cujus primordia apud ASCLEPIADEM exſtabant, & quám in ſenio ſuo aliquouſque THEMISON ornaverat, noſter conplevit (*m*), ut ſectæ (*n*) dignitatem tenuerit, multos ipſe nactus diſcipulos (*o*). Pororum non adeo ſymmetriam in integrum reſtituere ſtuduit, quam totum eorum ſtatum innovare, quod vocabat *metaſyncriſin* (*p*), CÆLIUS recorporationem. Diatriton non quidem invenit, ſed firmius conſtituit. Convenientiæ plurimum tribuit ſed in apparentibus, cum monſtroſæ eſſent quas THEMISON dixiſſet (*r*). Signa morborum futurorum ſuſtulit (*ſ*). Morbos omnes ad ſtrictum & laxum retulit, rejectis omnibus aliis diſcriminibus (*t*), cauſarumque conſideratione. Purgantia medicamenta rejecit (*u*).

Sed plura de methodo dicemus, quando ad SORANUM ſermo progreſſus erit. Poſt THESSALUM enim methodus magnas adhuc mutationes paſſa eſt, ut paſſim eum virum CÆLIUS increpet, & alia ut methodicum aiat dixiſſe, alia male (*x*); Methodicos paſſim a THESSALO diſſidere, jam GALENUS notaverat (*y*).

Ex lege communitatis omnia mala, quæ ſub eamdem denominationem caderent, eadem ratione curabat, omnia cruenta ſimiliter ſanabat &c. In (*z*) ulceribus diuturnis nimis communiter medicamentum ex ſinapi adhibuit (*a*). Vociferationes, geſtationes, & alia ejuſmodi fruſtra ſuaſit (*b*). Semitertianam dixit, quæ dimidio major ſit tertiana, extenſa in modum quotidiani circuitus (*c*). In ſtrictura magna (*d*) inque phrenitide venam ſecabat, non perinde in hæmoptyſi (*e*). De cardialgia fuſe egiſſe videtur (*f*). Non probabat cutem pulveribus ſiccantibus adſpergi; omnes cardialgicos negabat febrem pati (*g*). Catarrhum ad ſolutionem revocabat, in eo acria dabat, a CÆLIO reprehenſus (*h*).

§. LVI.

[m] Unicus ex principibus noſtris CÆL. *acut.* c. 77. Add. *auct. l. introd.* quæ eſt inter GALENUS.
[n] GALEN. *meth. med.* L. IV.
[o] ID. ib L. I.
[p] Conf. GAL. *ſimpl. med.* L. V. &c.
[r] *Meth.* L. I. p. VIII. 6.
[ſ] CÆL. *acut.* L. I c. 1.
[t] GAL. *meth.* L. I. c. 6.
[u] ID. *contra* JUL.
[x] *Acut.* L. III. c. 17. *tard.* L. II. c. 5. L. V. c. 2.
[y] *Meth.* L. I. p. VIII. 6.
[z] GALEN. *meth.* L. VI.
[a] L. IV.
[b] Ib.
[c] GALEN. *typ.*
[d] CÆL. *Acut.* L. I. c. 1.
[e] GAL *meth.* L. V.
[f] CÆL L. II. *acut.* c. 37.
[g] C. 33.
[h] *Tard.* L II. c. 7.

§. LVI. Andromachi pater & filius.

Andromachi Cretenses, pater & filius, inter Neronis medicos fuerunt.

Eorum *prior*, vir facundia insignis, auctor est celeberrimae antidoti, quae etiam nostro aevo theriacae nomine in pharmacopoliis prostat, miscelae variae, in qua & excitantia dominantur, ut viperarum carnes, & sopientia ut opium: universa tamen in compositione calor praevalet & vis sudorifica. Continuo magna novi medicamenti fama fuit, ut apud Aretæum, non multo juniorem, theriaca saepe nominetur, imperator vero Antoninus (*a*) quotidie ea antidote usus sit, & eam Augusti in propriis aedibus suos in usus sibi parari curaverint. Propriis etiam duobus libris theriacam Galenus celebravit, qui in ea theriaca praeparanda ipse laboravit. Proprio graeco carmine Andromachus medicamentum suum descripsit, Neroni dicato, passim excuso, & nuper Noriberg 1754. 4. maj. *. Graece & latine. Formula exstat apud Galenum ad Pisonem, & Aetium III. 3. c. 13. Adversus viperae morsum composita antidotus, inde & ad alia venena traducta fuit, deinde ad febres intermittentes, in quibus curandis Galenus ea utebatur. Inde cum variolas & pestem, & alias cum eruptione conjunctas febres, veneno tribuerent, quod necesse esset expelli, theriacae usus ad omnes etiam calidas febres traductus fuit: nostro etiam aevo populare medicamentum est, quo magna strages hominum editur, quoties alienissimo tempore, & quando naturae conatus oportuerat moderari, theriacae usu sanguinis motus incitatur.

Andromachus *filius* numeratur a Galeno inter eos, qui praestantiora medicamenta (*b*) collegerunt, carpitur tamen, quod nimis multa miscuerit (*c*), causarum & temporum discrimina omiserit (*d*), & rationem conficiendorum medicamentorum (*e*). Multa priorum collegerat, ut ubique ex Galeni de compositione medicamentorum libris adparet. Sua etiam addiderat, medicamenta ad aurium dolores (*f*). Melina (*g*) infusa ad dysenteriam, feculas adstringentes (*h*), gallas, cinnamomum, opium. Ad calculum (*i*). Adversus omnes dolores (*k*). Diacodia (*l*). Pastillos (*m*). Ad splenem (*n*). Ad hepar (*o*). Arteriaca (*p*). Ad

[a] Gal. L. II. *Antid.* c. ult.
[b] *Compos. sec. gen.* L. II. III.
[c] *Compos. sec. loc.* L. VII.
[d] *Compos. sec. gen.* L. IV. VI.
[e] Ib. L. III. VI.
[f] *Compos. sec. loc.* L. III.
[g] *Compos. sec. gen.* L. II.
[h] *Compos. sec. loc.* L. IX.
[i] Ib. L. I.
[k] L. III.
[l] L. VII.
[m] *Compos. sec. gen.* L. V.
[n] *Compos. sec. loc.* L. IX.
[o] Ib. L. VII.
[p] Ib.

Ad ſanguinis vomitum (*q*). Stomatica medicamenta (*r*). Colica cum opio caſtoreo, aromatibus, etiam cum ſemine hyoſcyami (*ſ*). Arida, ſiccantia (*t*), ad veſicæ ulcera (*u*). Ut innumera alia omittam. Conf. *B. Bot.* I. p. 103. *B. Chir.* I. p. 63.

Scripſerat *de medicamentis internis* (*x*), *de externis* (*y*). De *oculorum medicamentis* (*z*). Hunc eſſe puto ANDROMACHUM, qui alumine ad ſanguinis de veſica fluxu uſus eſt (*).

§. LVII. ARCHIATRI.

Cum hoc nomen hic primum cum ANDROMACHO occurrat (*a*), aliqua de hac dignitate dicemus, etſi minus accurate ad ſcopum noſtrum facit.

Primus ANDROMACHUS hoc titulo dictus eſt, & eo cum titulo ANDROMACHUS in libris ARETÆI repetitur (*b*). Litigatum vero eſt inter eruditos, num Archiater principem medicorum denotet, num principis medicum. Noſtro ævo non dubium eſt, quin principis medicus ea voce deſignetur. Vis vero ſermonis Græci potius medicorum principem denotat. Ita ἀρχιερεὺς non principis eſt ſacerdos, ſed ſacerdotum utique princeps. Huc etiam ACCURSII & CONRINGII (*c*) facit ſententia, & (*d*) MEIBOMII. Conſentiunt etiam GRUTERI lapides, in quibus ſuperpoſiti medicorum nominantur (*e*), & ſupra medicos, & dominus medicorum.

Poſteriori etiam ævo certum eſt, non una in urbe, neque in aula ſola archiatros conſtitutos fuiſſe, ſed in pluſculis civitatibus, Romæ, Byzantii, Alexandriæ, Tyri, Edeſſæ, & in ſingula demum urbe Valentis & Valentiniani ævo, tot archiatros quot erant urbis regiones. Numerus ſupplebatur ex conſenſu ſeptem, non amplius Archiatrorum. Medicos vero Cæſarum hoc ipſo titulo veniſſe video, non archiatri (*f*).

Contra MERCURIALIS eo ſenſu archiatri titulum ſumſit, quo ſolent nuperi, quod ANDROMACHUS NERONIS dicatur archiater.

[q] Ib.
[r] Ib. L. VI.
[ſ] L. IX.
[t] *Compoſ. ſec. gen.* L. V.
[u] AET. L. III. 3. c. 30.
[x] *Antid.* L. I. c. 7. *compoſ. ſec. gen.* I. c. 16.
[y] GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. VI.
[z] Ib.
[*] L. X.
[a] apud EROTIANUM.
[b] *Cur. acut.* L. II. c. 5.
[c] Coroll. *ad diſſ. de incubat.*
[d] in CASSIODORUM p. 15. ſqq. contra ALCIATUM.
[e] ALCIMIANUS *ſuperpoſitus medicorum* ap. MEIBOM.
[f] MEIBOM. VINK. *amœn.* p. 149.

Verum mihi quidem videtur, noviter archiatros Palatii dictos esse, vetustati ignotos, inde nuperam significationem manasse, posterius etiam collegium esse Archiatrorum, penes quos selectus erat medicorum, & ævi forte CONSTANTINIANI. Insignis fuisse ARCHIATRORUM comitis honores, ut ducibus & vicariis æquaretur, CASSIODORUS. Antiquiores ergo fuerunt archiatri, a principatu inter medicos dicti, & nuperiores, qui Aulæ peculiariter addicti.

Nomen archiatri post ANDROMACHUM datum est CYRO APOLLONII F. THEONI Alexandrino, quem diximus, MAGNO & DEMETRIO Antonini Aug. archiatris, ORIBASIO, PRISCIANO, TIMOTHEO ejus fratri, EPICTETO Theodosii medico, JOHANNI, ARMINIO, EUSEBIO, GELASIO, PASINIO, COSMO, CÆSARIO, CYRO EDESSENO archiatro, EUTYCHIANO (?), EUSTATHIO, OLYMPIO, ANDREÆ (ARCHIATRORUM comiti), aliis, & in marmore nominatur P. JULIUS EUTYCHIUS & C. TETTIUS & AETIUS CAIUS.

CLAUDIO SOLONI archiatro GALENI Euporista dicantur.

Erudite de his egit CLERICUS, C. HOFMAN in *var. lect.*, & J. ERN. HEBENSTREIT in programmate *de archiatris medicis & professoribus*.

§. LVIII. MEDICI VARII.

ANTE PLINIUM.

LYCUS Neapolitanus (*a*) PLINIO dictus, duo συγγραμματα ἐξηγητικα scripsit (*b*). *Neapolitam* sæpe ob medicamenta sua GALENUS citat, an istum.

Non idem fuerit, qui LYCUS Macedo, cujus GALENUS sæpe meminit, qui in HIPPOCRATIS Aphorismos ita est commentatus, ut GALENUS absque demonstratione scripsisse (*c*), & HIPPOCRATEM parum intellexisse atque sugillasse (*d*) queratur, quem, & QUINTUM, non dubitet inter eos interpretes numerare, quos contemnit (*e*).

Proprio libro GALENUS ostendit (*f*), LYCUM Hippocratem calumniatum esse, qui libellus & nunc superest.

Scripsit etiam in *Epidemicos morbos*, & ibi a GALENO (*g*) carptus.

De

[*] SPONIUS *Misc. erud. antiq.* p. 142. eum putat fuisse medicum LIVIÆ DRUSI uxoris. Verum ANDROMACHUS vulgo primus archiater nominatur.
[g] apud MARCELLUM c. 14.
[†] PANELLI p. 359.
[a] L. XX. c. 83.
[b] EROTIANUS.
[c] GALEN. *ad Aphor.* L. III. 1.
[d] *ord. leg. libr. Comm. in Epid.* VI.
[e] Ib.
[f] *Comm. in Epid.* L. VI.
[g] *Comm.* III.

De Empiricorum ſecta fuit, & ejus medicamenta aliqua ad poſteros pervenerunt, ut purgans (*h*).

Ex Lyci commentariis de clyſteribus dyſentericorum locum idem habet Oribasius (*i*); in eos multa adſtringentia, etiam auripigmentum recepit, tum cataplaſmata (*k*) impoſuit.

Verum cum iſte Lycus Satyri condiſcipulus fuerit, quem & Galenus audivit, vix poterit Plinii Lycus eſſe.

Quintus (*l*) Lyci nuperi præceptor pariter etiam in Hippocratem commentatus eſt (*m*), & pariter Galeni contemtum meruit: empiricus (*n*) idem & infelix medicus, qui Roma per invidiam pulſus (*o*) fuit. Ejus erat antidotus lapidem frangens ex ſemine lini (*p*).

Alia dolorem ſedans ex opio (*q*).

Apelles Thaſius, paſſim Plinio dictus (*r*), & ob ſuperſtitioſum medicamentum cum Pelope conjunctus.

Apollodorus, forte antiquior, qui ſcripſit de *beſtiis venenatis*, etiam Athenæo dictus, & Æliano L. XV, niſi idem eſt cum antiquo, dudum a nobis citato.

Artemon, cujus crudelia & turpia medicamenta Plinius damnat (*ſ*).

Botrys Athenienſis, cujus compoſitionem Galenus habet (*t*).

Apollonius Pytnæus (*u*).

Cæcilius Bion (*x*), qui medicamentum ex lingua aſini a barbaris didicit.

L. Tuccius Valla.

Dionysius. Hoc nomen pluſculi medici geſſerunt. Primus Mileto natus, hinc Mileſius dictus eſt. Milesium (*y*) putant eſſe, de quo Cælius (*z*), qui *de oneirogono* ſcripſerit, quem non vult differe ab oneiropoleſi, tum de ſeminis ex debilitate emiſſione (*a*).

[h] Oribas *ſyn.* III. ad Eust. *ſyn.* L. IV. *coll.* VIII. c. 43.
[i] *Coll.* VIII. c. 25.
[k] *B. Chir. B. Bot.* I. p. 90.
[l] Galen. *ad Aphor.* III. 1.
[m] *Comm.* III. ad *Epid.* VI.
[n] *Method.* II. c. 4. Theoriam deridebat Gal. de *ſanit. tuenda* L. III. c. 13.
[o] Gal. *de pracognit.*
[p] Oribas. ad Eust. L. III.
[q] Ib.
[r] L. XXXII. c. 16.
[ſ] Plin. L. XXVIII. n. 2.
[t] *Compoſ. ſec. loc.* L. III. c. 1.
[u] Plin. L. XXIX. init.
[x] Id. L. XXVIII. n. 57.
[y] Gal. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. c. 7. ex Clerico.
[z] *Tard.* L. V. c. 7.
[a] C. 8.

Idem forte, qui MILETUS, cujus crudelia ex homine medicamenta fuerunt (*b*).

SALUSTIUS DIONYSIUS, qui dentium dolores curabat ranis suspensis, ut virus in acetum deflueret (*c*).

DIONYSIUS simpliciter dictus, cujus locus est de rapa (*d*).

M. JUNIUS DIONYSIUS medicus (*e*) de Lucullianis.

DIONYSIUS SAMIUS (*f*), cujus medicamentum GALENUS habet.

DIONYSIUS methodicus, GALENO coævus (*g*).

DIONYSIUS HERACLIDIS condiscipulus dudum dictus.

DIONYSIUS Cyrtus STEPHAN. ap. FABR.

DIAGORAS papaveris usum damnavit (*h*). Idem qui *de plantis* scripsit. Ejus diarrhodon magnum habet ORIBASIUS (*i*). Non puto eum esse antiquum illum Atheum.

ICETIDAS de quartanis (*l*).

MNESIDES, MNESIS, MNESICLES (*m*) de modo, quo opium conservatur.

DOROTHEUS (*n*) in carminibus chondrillam stomacho utilem celebravit. DOROTHEI HELII antidotus est inter GALENICA, tum alia (*o*). Ejus ὑπομνήματα PHLEGONI dicta sunt.

DOSITHEUS, cujus pulverem MYREPSUS habet (*p*), tum AETIUS (*q*) & alii nuperi. Astronomica ex eo PLINIUS citat (*r*).

MOSCHION PLINIO dictus (*s*), qui *de raphano* scripserit. Forte THEODORUS MOSCHION TRALLIANI (*t*), non satis notus; nec certum est, num idem sit qui *corrector:* non fuerit methodicus ille, cujus gynæcia sunt.

MENANDER

(b) PLIN. L. XXVIII. n. 2.
(c) ID. L. XXXII. n. 26.
(d) L. XXI. c. 9.
(e) RHODIUS ad LARGUM.
(f) GAL. *compos. sec. gen.* c. 13.
(g) *Meth. med.* L. I.
(h) PLIN. L. XX. n. 76.
(i) *Syn.* L. IV.
(l) PLIN. L. XXVIII. n. 23.
(m) ID. L. XX. c. 76.
(n) L. XXII. c. 45.
(o) L. II. c. 15.
(p) C. 78.
(q) L. II. 4. 63.
(r) L. XVIII. n. 74.
(s) L. XIX. c. 26.
(t) p. 78.

MENANDER PLINIO dictus & GALENO (*u*), quod nomen etiam in lapide apud GRUTERUM reperitur.

DEMETRIUS Physicus (*x*).

Fuit alius DEMETRIUS CHLORUS, scholiastæ NICANDRI & SEXTO etiam Empirico dictus.

SIMONIDES.

OPILIUS, cujus de serpentibus aliqua exstabant (*y*).

OPION qui siser semen ciere (*z*) scripsit, & idem de scandice (*a*) dixit.

OSTHANES (*b*) magus, qui contra maleficia propriam umbram laudabat, etiam TRALLIANO (*c*) dictus. Veneris tædium sanguine tauri procurabat (*d*), & ad venerem medicamentum habebat (*e*). Nominat etiam DIOSCORIDES.

FABIANUS (*f*): sapam nocere ex balneo venientibus.

MASURIUS, qui lupinum adipem præferebat (*g*).

RABIRIUS (*h*), qui reliquit, lac potum alvum sistere.

STAPHYLUS (*i*) naucratites, etiam ATHENÆO dictus & SEXTO Empirico, cæterum historiarum scriptor.

ANTÆUS (*k*) ex calvaria suspensi medicamentum fecit ad canis rabidi morsum (*l*). Num ANTHUS AETII.

THEODORUS lichenes bulbis ex aceto curabat (*m*). De morbo comitiali citatur a TRALLIANO. Antidotus THEODORI, quæ omnia venena curat (*o*).

TLEPOLEMI medicamentum ad quartanas (*p*).

CLEEMPORUS passim dictus, quem aliqui faciunt auctorem libri PYTHAGORÆ adscripti (*q*).

DIOTIMUS

(u) GAL. *compos. sec. loc.* L. IX.
(x) PLIN. L. XXVIII.
(y) ID. ib. c. 7.
(z) L. XX. c. 17.
(a) L. XXII. c. 34.
(b) L XXVIII. c. 19.
(c) *de epilepsia.*
(d) PLIN L. XXVIII. c. 77.
(e) n 80.
(f) PLIN. L. XXIII. n. 30. XXVIII. n. 14. &c. &c.
(g) ID. L. XXVIII. n. 77.
(h) Ib. c. 21.
(i) p. 286. &c.
(k) PLIN. L XXVIII. n. 2.
(l) GAL. *compos. sec. loc.* L. IV. c. 7, ejus viride habet.
(m) PLIN. L XX. c. 11.
(o) AETIUS L. IV. 1. c. 36.
(p) PLIN L XX. c 73.
(q) ID. L. XXIV. c.

DOTIMUS Thebanus (r), monet etiam vestem inficere, quæ saliva rabidi canis venenata fuerit.

PELOPIS medicamentum superstitiosum (ſ); alius fuit a GALENI præceptore. Sciurum & testudinem adversus mel venenatum valere scripsit.

ÆSCHINES, qui excrementorum cinere anginis medebatur (t).

DIODORUS PLINIO dictus (t*) medicus, alius a DIODOTO botanico.

Parum plenum catalogum hic propono, tædiose enim obscurorum virorum sola nomina colliguntur, ut facile aliqua potuerint elabi.

§. LIX. C. PLINIUS SECUNDUS.

Qui innumerabiles plantarum medicas potestates totis libris tradiderit, & medicinæ conversiones, & fata, acerbus in medicos ubique (a), etiam quod theriacam ex innumeris medicamentis conponant, quorum doses nulla certa lege detur temperare: tum quod materiem medicam ignorent, & medicamenta sua a seplasiis sumant, etiam collyria & emplastra (b), quam quidem culpam non omnibus medicis imputes, quos vidimus numerosissimas compositiones excogitasse. Sed & ipse PLINIUS suam sententiam in rebus medicis passim interponit. Negat se carminibus fidere (c). Medicamenta non alia admittit nisi simplicia & domestica (d). Iter Alexandrinum ad phthisin laudavit (e). Scorbutum describsit: pondera dixit & mensuras, novumque malum carbunculum (*). Eventus etiam medicos passim colligit traditque. Qui opio sumto finem vitæ fecerat. Qui in rogo revixerint (f), quos inter C. ÆLIUS TUBERO e rogo sit relatus, AVIOLA & LAMIA in flammis perierint, cum revixissent (g). PROCCULEIUM gypso poto mortem sibi conscivisse (h).

De PLINIO VALERIANO suo loco dicetur, multo nuperiori, neque repetemus, quæ de nimia credulitate majoris PLINII monuimus, aut certe de facilitate, qua inficetas fabulas in opus suum recepit: ea quidem fere communis veterum culpa fuit. Elegantior autem medicus, qui PLINIUM legit, non ingratus in virum erit, qui adeo multa vetustatis monumenta solus conservaverit.

§. LX.

[r] L. XXVIII. c. 24.
[ſ] L. XXXII. c. 16.
[t] L. XXVIII. n. 10.
(t*) REINES. *var. lect.* p. 173.
[a] L. XXIX.
[b] L. XXXIV. n. 25.
[c] L. XXV. c. 105.
[d] L. XXIV. c. 1.
[e] L. XXXI. c. 6.
[*] L. XXI. fin.
[f] L. XX. c. 18.
[g] L. VII. c. 52.
[h] Ib.
[i] L. XXXIII. n. 59.

§. LX. Medici quorum in Lapidibus nomina exstant.

Merentur recenſeri, tum quod variam medicinæ conditionem illuſtrent, tum quod medicos aliquos in lapidibus legas, quorum non alia exſtat memoria.

Archiatros diximus, Medicos & Professores (*a*) Aventicense marmor habet ſæpe a me lectum Q. Posthumium Hyginum & Posthumium Herm. Lib.

T. Cl. Valerius Licinianus *ſacerdos Æſculapii*, in marmore Smyrnæo.

Medicæ ſcholæ tabularium M. Livium Celsum invenio.

Virorum ſplendidorum lapides etiam ſunt, ut Lampſacena inſcriptio Kyri Apollonii archiatri, qui mille in urbem talenta expenderit (*b*).

C. Titio C. L. Toscæ archiatro peritiſſimo (*c*).

A. Actius Caius Archiater (*d*).

M. Julius Eutychus Archiatrus.

P. Ælius Philotimus medicus Ælii Antonini (*e*).

T. Claudius Alcimus Cæsaris Medicus (*f*).

M. Artorius Asclepiades Cæs. Augusti Medicus (*g*).

L. Aruntius Asclepiades Imp. Domitiani Medicus (*h*).

Tiberius Cladius Quirina Menecrates Medicus Cæsarum (*i*) idem dudum dictus.

Q. Calpurnius Asclepiades Medicus, qui ſeptem civitates ſibi & fratribus obtinuit (*k*), & magiſtratibus Romanis adſedit. Serioris quidem ævi fuerit, a Trajano ad Titum.

P. Charm. Sosthenes Medicus IIIIII Vir Augustalis (*l*).

C. Virius Verus Med. VI Vir Pontif. & Decur (*m*).

P. Pupius Medicus IIIIII Vir (*n*).

C. Quin-

(a) Conf. Bochat *Mem ſur l'Helvet.* p. 379.
(b) Wheler *voyag. to Greece* T. I.
(c) Panelli p. 319.
(d) Thes. Gronov. T. IX. p. 292. ex Mercuriali. gymn. I. c. 7.
(e) Gruter. DLXXX.
(f) Id.
(g) In cenotaphio Smyrnenſi.
(h) Spon *miſc. erud. antiq.*
(i) Gruter DCXXXI.
(k) Reines. epiſt. ad Hofm. & Rup.
(l) Spon. *miſc.* p. 145.
(m Gruter p. CCCCLXXXVIII.
(n) Vink. p. 267. Ex Fulvio Ursino.

C. Quintius Abascantius Medicus Taurinensis Trajano *dic.* (*k*).

Nicomedes optimus medicus (*l*).

Alius ejusdem Nicomedis lapis, quem posuit Æsculapio Soteri (*m*).

Medici Legionum.

Medico Legionis in pago Gebistorf lapis dicatus est.

Claudius Romanus medicus Legionis XXI.

Sex Titius Alexander Medicus Cohort. VI. (*p*).

T. Vibius Rufus Medicus Coh. V. Prætoriæ (*q*).

Ti. Claudius Julianus Medicus Clinicus Coh. IIII. suis Lib. Lib. (*r*).

Cornelius Medicus in Cohorte (*ſ*).

M. Julius Ingenuus Med. Coh. II. Vig. (*t*).

Dorus Medicus Scutariorum Medicus II. Legionis (*u*).

Callimorphus Medicus hastariorum, qui historiam belli parthici scripsit, Galeno coævus (*x*).

Medici varii.

M. ΜΟΔΙΟϹ ΑϹΙΑΤΚΟϹ ΙΑΤΡΟϹ ΜΕΘΟΔΙΚΟϹ in Colleg. Pembrokiensi.

L. Cæsennius Crescens Medicus (*y*).

Tiberius Claudius Ant. Saloninus Medicus (*z*).

L. Annius Cassius Mithradorus Medicus IIII. Fact. Circ. (*a*).

M. U. Fonteius Nicander Medicus (*b*).

C. Julius Filetio, qui vixit annos XXXV. (*c*).

Ælius Nic. Callistus medicus (*d*).

T. Julius Roscanus Apollinaris medicus (*e*).

J. Tal-

(k) Conf. de his Augustalibus f. Walch. *med. ant.* p. 115.
(l) Spon. *misc.* p. 131.
(m) p. 152.
(p) Gruter p. LXVIII.
(q) Spon *misc.* p. 149.
(r) Id p. 145. Reines.
(ſ) Act L. II 2. 3.
(t) Bartholin. apud Vink. p. 470.
(u) in Cod. Justiniani.
(x) Galenus *de meth. scrib. hist.*
(y) ap Fabrottum.
(z) Gruter p. MCXX.
(a) Spon p. 142.
(b) Ib.
(c) Gruter.
(d) Id. p. LXIX.
(e) Id.

J. TALMENIUS MAGNUS MEDICUS (*f*).

LEONTIS AGRIPPÆ lapis apud GRUTERUM.

THEOPHILETUS (*g*) medicus.

HERMOGENES medicus (*h*).

HERMOGENES CHARIDEMUS medicus polygraphus, cujus marmor Smyrnæ exſtat (*i*).

PEREGRINUS HELIODORUS CONSUMMATÆ PERITIÆ MEDICUS (*k*).

M. LICINIUS PHILOBLASUS medicus Pollentinus (*l*).

L. VALERIO NICEPHORO medico FLAVIA PIERIS (*m*).

M. JUNIUS DIONYSIUS MEDICUS de LUCILLIANIS SIBI ET SUIS LIB. ET SERVIS (*n*).

C. CÆCILIUS DIÆTUS medicus (*o*).

CLAUDIUS AGATHEMERUS in marmore Oxonienſi.

§. LXI. MEDICI LIBERTI.

T. ÆLIUS ASCLEPIADES JATRUS LUDOR. AUGUSTI LL. SABINUS LL.

PRIMIGENIUS VIR MEDICUS MULTA FORA SECUTUS (*a*).

T. PÆDEROS AUG. LIB. ALCIM. SUPERPOSITUS MEDICORUM.

EUTYCHUS AUGUSTI L. NERONIANUS *medicus ludi matutini* ap. F. URSINUM & PANELLUM p. 317.

D. SERVILIUS D. L. APOLLIUS MEDICUS SERVILIA DECII L. AMBROSIA F. (*b*).

C. TITIO C. L. TOSCÆ *archiatro peritiſſimo* (*c*).

L. APULEIUS LL. EROS. MEDICUS (*d*).

EROS AUGUSTÆ MEDICUS SPOSIANUS (*e*).

Aa 2 SEX

[f] SPON. p. 144.
[g] GRUTER p. DCXXXV.
[h] ID. p. 143.
[i] MEAD. *numm. Smyrn.* p. 72.
[k] ap. VINK. p. 470.
[l] PANELLI p. 386.
[m] p. 283.
[n] VINK. p. 472.
[o] GRUTER p. DCXXXIII.
[a] ID. 143.
[b] SPON. p. 143.
[c] FANELLI p. 309.
[d] SPON p. 142.
[e] GRUTER p. DCXXXI.

SEX. PEDIO LIB. SECUNDO MEDICO JULIA L. Lib. PATRI PIISSIMO (f).
L. APULEIUS L. F. PHILUMENUS.
L. APULEIUS LL. (g).
CASSIUS LL. ISOCHRYSOS MEDICUS (h).
A. SALUSTIUS Q. C. ARTEMIDORUS ARESCUSA.
M. AUFIDIUS M. L. MEDICUS PHYSICUS (i).
SER. POMPEIUS SEX LL. DAPHNIS.
T. FLAVIUS AUG. L. MEDICUS (k).
CORNUTUS (l).
Adde plusculos ex *Bibliotheca Chirurgica* potissimum ocularios (m).

§. LXII. MEDICI SERVI aut LIBERI.

Primum Leidæ a. 1671. 12. in CAROLI DRELINCOURTII, confidentis hominis, invidiam prodiit J. F. BOKELMANNO auctore libellus, cui titulum fecit *Medicus Romanus servus sexaginta solidis æstimatus*, quem libellum nuper cum mutato titulo in Germania recusum dederunt.

Deinde, cum RICHARDUS MEAD, honoratus medicus & splendidus, in commentt. *de nummis Smyrnensibus* aliqua (a) pro liberali conditione medicorum dixisset, nescio qua æmulatione motus, vir alioquin paradoxus, & ne religioni quidem parciturus, CONYERS MIDDLETON, *de medicorum apud Romanos degentium conditione* Cantab. 1726. 4. * eo fine scripsit, ut ostenderet, plerosque medicos olim servilis conditionis fuisse.

Eo quasi e tuba signo dato medici arma capessiverunt, & vicissim tuitus est se MIDDLETONUS, ita numerosa scripta critica prodierunt, quæ suis locis dicemus, hic eo breviores futuri, quod tantis iris omnino locus non fuerit.

Et primum quidem nemo negaverit, medici nomen olim laxissimo sensu sumtum, & ad humilem hominum classem, ad aliptas, unctores, obstetrices & omne genus hominum, qui quocunque modo artem medendi adtingerent, translatum fuisse. Medicos appellari homines hominum occisores, calculi detractores, auricularios, ocularios, dentarios, herbarios GALENUS olim queritur (b). Non ergo, quoties medici nomen legitur, continuo medicum cogitare debemus, quales

[f] FANELLI p. 308.
[g] Ib.
[h] ap REINESIUM.
[i] In
[k] GRUTER p. DCXXXI.
[l] Ib. p DCXXXII. 9.
[m] p 50. sqq
[a] p 7
[b] ad *Thrasybulum*.

les nunc id nomen gerunt, virum bonis litteris imbutum, liberalis conditionis & honoratæ.

In ipsa Græcia, etsi lege publica Athenis (*c*) servis erat medicina interdictum, erant tamen veri servi medici, qui servos curabant (*d*), erant unctores, aliptæ, tonsores, alii id genus homunciones.

Deinde in familiis Romanorum, cum omnium fere artium peritos servos haberent, habuerunt & medicos, neque id dubium sinunt esse, tot quot citavimus lapides libertorum, qui se medicos vocarunt. Huc ergo leges eas referas, in quibus de medicis tamquam de servis agitur. Neque diffiteor, servos ejusmodi medicos, imperantibus Cæsaribus, ad magnos honores pervenisse, & quid ni ad altiora adspirassent medici, cum perinde ex servili conditioni præfecti Prætorio, classium præsides, & Provinciarum rectores frequentissime sumti fuerint. ROPILI medici servus, etiam medicus apud CICERONEM audit. Servum fuisse medicum putes, per quem CLODIUS PLATORI venam jussit secari EID. TULLIO pro DEIOTARO. THEMIS servus noster: ita apud APULEIUM (*e*). Conservus noster qui medicus (*f*).

Non ideo nulli fuerunt liberæ eruditionis medici. Non in Græcia defuerunt, ubi viri splendidissima gente nati, & ad DEOS & Heroes stirpem referentes, medicinam coluerint, vel HIPPOCRATIS exemplo. Liberos medicos PLATO, eo quem citavi loco, luculente a servis separat.

Sed neque Romani, qui medicinam non plurimi adtigerunt, ideo omnes servi fuerunt. Recte puto MIDDLETONUM ostendisse, RUBRIAM gentem & ACILIAM non ob exercitam medicam artem, salutem in nummis habere: sed nullo tamen argumento constat, ARTORIUM amicum CÆSARIS AUGUSTI (*g*), STATIUM ANNAEUM, amicum SENECÆ (*h*) & medicum, JULIUM BASSUM, SEXTIUM NIGRUM, NIGIDIUM FIGULUM, STERTINIOS FRATRES, aliosque illustres medicos Romanos servilis fuisse conditionis, quorum mentionem fecimus, quibus sua fuerunt tria nomina, suique servi, sui liberti, suæ dignitates, quæ rarissime neque facile, nisi sub malis principibus, in serviles manus sunt delapsæ. Immunitates etiam cum aliis bonarum artium doctoribus communes medicis ab Imperatoribus concessas esse certum est.

Hanc caussam orant DANIEL VINK, DANIEL CLERICUS, JULIUS CAR. SCHLÆGER (*i*), J. HENRIC. SCHULZE (*k*), HENR. LAMPE (*l*), AUG. GOTTLOB RICHTER (*m*).

 §. LXIII.

(c) HYGIN. fab. 2. 74.
(d) PLATON. *l. de legibus* IV.
(e) *Apolog.* L. I.
(f) Auctor l. *de renum adfectibus*, qui est inter GALENICOS.
(g) apud SUETONIUM.
(h) TACITUS.
(i) *de medicor. apud veteres Romanos conditione* Helmstatt 1740.
(k) *Ad servi medici apud Græcos & Romanos conditionem eruendam* Hall. 1733. 4. Modesta & sobria diss.
(l) *de honore juribus & privilegiis singularibus medicorum* Groning. 1736. 4. * Ubi ostendit medicinam Romæ artem fuisse liberalem.
(m) *priscam Romam in medicos suos non fuisse iniquam* Gotting. 1764. 4. *.

§. LXIII. Secta Pneumatica.

Apud veteres de hac secta pauca verbula supersunt. GALENUS (*a*) eam nominat, & in l. *de introduct.* qui est inter GALENICOS, & in ea constituenda nuper demum CLERICUS laboravit. Apud HIPPOCRATEM (*b*) & CHRYSIPPUM ejus sectæ initia reperias.

Ejus auctor dicitur ATHENÆUS Cilix, quem vulgo Attaliensem faciunt, CÆLIUS Tarsensem (*d*) vocat. Vetustiorem ARCHIGENE, & satis insigniter vetustiorem fuisse adparet, cum AGATHINI præceptor fuerit, iste vero ARCHIGENIS.

Elementis vulgaribus subrogabat quatuor præcipuas qualitates, calidum, humidum &c. addebat vero spiritum, qui omnia corpora in statu suo naturali conservet, & quo læso morbi superveniant (*e*). Hujus spiritus dilatationi pulsum tribuebat.

Scripsit *de universa arte* (*g*): pauca vero ejus supersunt, sed *blaterasse* plurima GALENUS in l. *de februm significatione* & in l. *de pulsibus* (*h*).

Lethargum dixit furorem esse cum mansuetudine conjunctum (*i*). Venæ sectionem non detrectabat (*k*). Locus ejus ut aqua stillicidiis colisve purgetur (*l*). De aere a sole illustrato aut secus (*m*). De varia locorum salubritate (*n*). Medicamentum ad dysenteriam (*o*).

HERODOTUS. Hujus nominis plusculi medici fuerunt, antiquus ille, deinde auctor libri qui vocatur *Medicus* (*p*), & est inter GALENICOS, Lycius idem, & qui videtur auctor esse GLOSSARII passim cum HIPPOCRATE excusi. Is enim auctor in libello de *medico* negat se pneumaticum esse.

Noster vero ATHENÆI discipulus, Romæ medicinam fecit, & inter clariores fuit pneumaticos (*q*). Multa fragmenta hujus HERODOTI exstant ex libro sumta *de medicamentis evacuantibus*. De ellebori sumendi modo, selectu, cautione

(a) *de symptom. caus.* L. II.
(b) de *flatibus.*
(d) CÆL. *acut.* L. II c. 10.
(e) GALEN. *diff. pulf.* IV. c. 4.
(f) ID. *de Elem.*
(g) ID. *meth. med.* L. VIII. c. 3.
(h) CÆL. *Acut.* L. II. c. 10.
(i) GALEN. *adv.* ERASISTR.
(k) ORIBAS. *coll.* V. c. 1.
(l) L. IX. c. 5.
(m) C. 12.
(n) GAL. *compof. sec. loc.* L. IX.
(o) *Comment. in Epid.* VI.
(p) GALEN. *simpl. med.* L. I.
(p) *differ. pulf.* IV. c. 11.

cautione ne suffocet (r). Aliud opus citatur de *præsidiis extrinsecus occurrentibus* (ſ). De facultatibus ruborum male egisse, & omnia confudisse GALENUS ei objicit (t). Male etiam dixisse adstringere, quæ ad dysenteriam conducunt (u). Ex l. *de auxiliis*, *de frictione adversus febrem* (x). L. *de pertinentibus ad curationem* (y). Ex l. de *iis quæ extrinsecus occurrunt* (z).

Deinde de perfrictione & ligatura artuum ante accessiones (a) aliqua ORIBASIUS conservavit. De balneis oleosis (b). De insessione ex hydrelæo (c). De balneo aquæ marinæ (d). De sudoriferis (e). De cucurbitulis (f). De siccatione per arenam in asthmate, hydrope (g). De insolatione (h), de fomentis (i). De temporibus quibus opportunum sit cibum (k) dare, aut venam secare (l). De aquis sponte prodeuntibus (m). De balneo tota die continuato, quo aliqui utiliter in febre usi sint, febremque solverint (n). De vino propinando insanis, ægrotis, & pro varia ætate. De potu, quo tempore concedi debeat (o), ubi valde se præbet difficilem. Utrum frigida in ardente permittenda (p). De cricelasia (q). De natatione (r). De certamine umbratili (ſ). De gesticulatione (t). De insolatione (u). De pila varia (x). De folle pugillari (y). Pustularum curatio circa

[r] ORIBAS. *coll.* L. VIII.
[ſ] ID. ib. & X. 17.
[t] GAL. *simpl. fac.* I. p. 192.
[u] ID. ib. L. I. c. 34.
[x] ORIB. L. VI. c. 20.
[y] ID. L. V. c. 30.
[z] L. X. c. 17.
[a] Ib. c. 18.
[b] C. 38.
[c] Ib.
[d] C. 39.
[e] C. 40.
[f] L. VII. c. 17.
[g] L. X. c. 8.
[h] C. 9.
[i] C. 10.
[k] L. VII. c. 8.
[l] Ib.
[m] *Coll.* L. X. c. 5. *syn.* L. IV. c. 41.
[n] Ib. L. V. c. 27.
[o] Ib. c. 30.
[p] Ib.
[q] L. VI. c. 25.
[r] C. 27.
[ſ] C. 29.
[t] C. 30.
[u] C. 31.
[x] C. 32.
[y] C. 33.

circa nasum & labia (z). Ad morbos: de atra bile stomacho infesta (a); fomentis utitur. De tumoribus in febre maligna subortis, in qua adfecta sit medulla spinalis. Ut fomentis ardor æstuosus curetur (b). De gravi sopore; spongiam non frigidissimam (c) cum posca imponit (d). Curatio pustularum in febribus (e), & tumorum. De lumbricis eorumque signis (f). De hydrope: locos tumentes jubet vesicis pulsare, quod etiam ARCHIGENIS est consilium (g).

THEODORUS, & ipse ATHENÆI discipulus (h). Non undique repugnat eumdem esse quem dixi, nam ATHENÆUS mihi videtur vel PLINIO antiquior.

ARISTIPPUS ATHENÆI discipulus LAERTIO dictus (k).

§. LXIV. ARETÆUS.

Scriptor parce veteribus dictus, id silentium non meruit, qui neque dictionis nitore, neque vi practica, neque bono ordine infra optimos sit veterum (a). Prima ejus in DIOSCORIDIS *Euporistis* fit mentio, altera in AETIO, in PAULO tertia (b).

Tempora viri definire non difficile est. Post ANDROMACHUM vixit (c), quo tempore theriaca vulgo innotuerat, non dudum post id ævum, ut ex stili puritate, vel ex pleno de GALENO aliisque nuperorum aut inventis aut curationibus silentio colligas. Demum si DIOSCORIDIS Ευπορίστα legitima fuerint, continuo fere post ANDROMACHUM & ante TITI mortem ARETÆUM vixisse necesse est, cum DIOSCORIDIS libros PLINIUS viderit. Aliqua, quæ ARCHIGENI ab AETIO adscribuntur, & quæ apud nostrum ARETÆUM reperiuntur, fecerunt ut JOHANNES WIGGAN ARETÆI opera veteribus sub ARCHIGENIS nomine cognita fuisse putet. Verum ARCHIGENES, ut ATHENÆI pneumatici discipulus, omnino de ea secta non fuit, qui causas, discrimina & tempora morborum distinguere neglexerit, in quas potissimum causas ARETÆUS ubique inquisivit: sed neque

(z) AETIUS.
(a) ID. L. III. 1. c. 2.
(b) L. I. 4. c. 47.
(c) ORIBAS. ad EUST. L. VI. c. 33. AETIUS L. II. 1. c. 19.
(d) AET. L. II. 1. c. 129.
(e) ID. ib c. 130.
(f) L. III. 1. c. 39.
(g) ib c. 29.
(h) DIOG. LAERT. in ARISTIPPO.
(k) L. XVII.
(a) GRAINGER *febr. Batav.* p. 78. L. a CAPOA *raggionam* I. p. 319.
(b) de elephanto L. IV. c. 7.
(c) ποικιλη δια θηριων ARET. *cur. diut.* L. I. c. 7. & ἡ δια εχιδνων ερπετων *cur. diut.* L. II. c. 5.

neque pneumatica placita apud ARCHIGENEM ulla reperio, neque elegantiam ARETÆI, neque voces Poëticas. Denique AETIUS, & in eodem capite, distinguit, quæ ARETÆI sunt (*d*), & quæ ARCHIGENIS. Ita & PAULUS, quæ ex ARETÆO de elephante habet (*e*), & quæ ex libris ARCHIGENIS (*f*), utroque nomine adjecto separat. Facile vero fieri potuit, ut ARCHIGENES a præceptore ATHENÆO aliqua habuerit, quæ ARETÆUS pariter a sectæ suæ principe sumserat. Eorumdem temporum fuisse videtur ARETÆUS, & ipsam sectam GALENI tempore jam intercidisse. Romæ vixit, qui vina Italica, far Thyrrenum, & alia similia citet.

Scripsit *libros duos de signis & causis acutorum*, & l. duos *de eorumdem curatione*. Tum *libros duos de signis & causis diuturnorum*, & duos pariter *libros de eorum curatione*, imperfectos omnes, ut passim apud AETIUM aliqua reperias, ex ARETÆO citata, quæ in nostris desunt (*g*).

Codicem maculosum nactus latine vertit JUNIUS PAULUS CRASSUS, est etiam in *B. Vaticana* codex, sed nuperus, tum in *B. Augustana* (*h*), & in HARLEYANA, quo multum usus est WIGGANUS. Demum in Medicea (*i*) libri VII. *de causis signis & curatione acutor & chronicorum* (*k*).

Libri septem Græci mutili in *B. R. Par.* n. 2202.

Libri sex ib. n. 2289. &, ut puto, 2288.

Libri de *signis & causis acutorum & diuturnorum & de istorum curatione*, cætera mutilus codex in B. R. P. n. 2186.

Libri quatuor *de causis & signis & curationum* B. R. P. n. 2182. Solus l. I. de *curatione acutorum* B. R. P. n. 2220.

Codices alii sunt.

In B. S. MARCI (*l*).

In *Musæo* THOMASINI (*m*).

In *Escurialensi* libri octo (*n*).

In *Ambrosiana Mediolanensi* de morbis (*o*).

In

(d) *de diabete* L. III. 3. c. 1.
(e) L. IV. c. 1.
(f) C. 7.
(g) WIGGAN. præf.
(h) MONTFAUCON I. p. 113.
(i) PLUT. LXXV. MONTFAUC.
(k) BANDINI III. p. 162.
(l) MONTFAUC. I. p. 468.
(m) Ib. p. 489.
(n) p. 617.
(o) p. 293. & 529.

In *B. Bavarica de caufis & fignis morborum.* Et L. *de acutis morbis* Græce (*p*).

Editiones paucæ funt. Prima latina vertente J. PAULO CRASSO prodiit Venet. 1552. 4. & Parif. 1554. 8. MAITT. apud TURNEBUM; & alia editio eodem anno 8. apud G. MORELLUM quinque capitibus plenior, quæ tamen HENSCHIO fufpecta videntur. Prima editio rediit emendata a CELSO CRASSO PAULI fil. tum apud HENRICUM STEPHANUM inter principes, & Bafil. 1581. 4.* iterumque Patavii 1700. 8. *, imperfecta, Venetiis 1763. 8. Argentor. 1768. 8. *.

Tum *Græca* cura GOUPYLI Parif. 1554. 8. MEAD. 1556. 8. ASTRUC.

Græce & latine, collata cum tribus codicibus Græcis auctore GEORGIO HENISCH Aug. Vind. 1603. f., quam editionem WIGGANUS valde fpernit.

Porro cura J. WIGGANI cum ejus præfatione, verfione nova & propria Oxon. 1723. fol. græce & latine, adjectis locis adfinibus AETII, quos tribuit ARCHIGENI, & variis lectionibus, atque lexico.

Græce & latine iterum Leid. 1731. fol. * curante D. W. TRILLERO præfidente BOERHAAVIO. CELSI CRASSI (*q*) eft verfio; adjectæ funt notæ cum integris PETITI commentariis, quos dicam, & notulis & emendationibus SCALIGERI, HENISCHII, TRILLERI, WIGGANI præfationibus, denique variis lectionibus.

Hanc BOERHAAVIANAM edit. certe quod textum adtinet latinum, recufam dedi Laufannæ 1771. 8.* fuppleta lacuna editionis nuperæ Patavinæ & Argentoratenfis, & CRASSI verfione paffim paulum emendata.

Nullam effe editionem Parifinam cum PETITI commentariis WIGGANUS adnotat (*r*).

Opus ipfum ARETÆI ordine quidem eft incommodo, cum figna caufafque morborum integris libris ab eorum curatione feparet. Res ipfæ eximii funt pretii. Mafculam & efficacem HIPPOCRATIS curandi rationem imitatus, venam fecat abunde, & frequenter, in angina, ad animi deliquium; in febre ardente & nephritide etiam repetito. Vomitum ciet (*f*), ipfo etiam helleboro albo, tam in acutis quam in chronicis malis, non ut unice ventriculum inaniat, fed ut obftructa emoveat, concrefcentia refolvat. In chronicis malis & frequenter purgat, etiam validis illis veterum medicamentis, cneoro, helleboro nigro. Clyfteribus acria admifcet, nitrum, rutam, caftoreum. Arterias incidit ante GALENUM in temporibus & ad aures alibique, ad capitis morbos. In epilepfia cranium perterebravit optimo eventu, cum dura cerebri membrana denigrata effet.

Cucurbi-

(p) MONTFAUC I. p. 137.
(q) Eas editiones parvi facit DAUMIUS apud REINESIUM ep. 35.
(r) *diff.* p. 29
(f) Hæc WIGGANUS etiam & CLERICUS.

Cucurbitulis frequentiſſime utitur ad ſanguinem extrahendum, etiam cum multa in pleuritide flamma.

Veſicas trahit (t) quidem, & eo ævo, quo vis venefica cantharidum jam innotuerat, ut etiam lacte venenum temperare juſſerit, quod veſicæ infeſtum eſſet (u).

Hirudines ſæpiuſcule admovebat.

Multum victus rationi tribuebat, ſed Romana diæta uſus eſt, corporis exercitatione, vociferatione, geſtatione, epithematibus, balneis.

Vinum habebat pro analepticorum principe.

Non raro narcoticis utebatur, etiam in pleuritide & peripneumonia.

Superſtitioſa medicamenta ſprevit, ut in epilepſia (x).

Calidis frequenter utitur, caſtoreo, theriaca, antidoto Veſtini, Beſaſa (y): ſuaque habebat arcana (z).

Externis, ut omnes ejus temporis medici, auxiliis plurimum indulgebat.

Morborum hiſtoriam plenam, copioſam & nitidam tradit.

In morbis peculiariter adnotat, urinam in tetano ſupprimi (a). Gangrænoſæ anginæ meminit (b), & bubonis peſtilentis (c). In cauſo ægros ante mortem vidit vaticinari, ſed brevi vitales ſupereſſe, abire enim de vita, potentia vitali in aerem reſoluta (d).

Veſicæ pareſin habet (e). Hydatides in hydrope notas habuit ut CÆLIUS (f). Calculos vidit hamatos (g).

Abſceſſum laxioris inteſtini prope hepar aperuit (h); pus multum vidit effuſum, multum etiam per renes deceſſiſſe adnotat, felici denique eventu (i).

Majorem calculum negavit curari poſſe (k).

A nimia venæ ſectione mortem vidit ſubitam (l).

(t) in epilepſia.
(u) *Diut. cur.* L. I. c. 4.
(x) Ib.
(y) ſemine rutæ ſylveſtris GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. VI.
(z) malagma ſuum ad ventriculi mala *dicit cur.* L. I. c. 7.
(a) *Acut. cauſ.* L. I. c. 6.
(b) Ib. c. 7. *curat.* L. I. c. 9.
(c) *Cauſ. acut.* L. II. c. 3.
(d) C. 4.
(e) *Diut. cauſ.* L. I. c. 7.
(f) Ib. L. II. c. 1.
(g) Ib. c. 3.
(h) L. I. c. 9.
(i) Ib.
(k) L. II. c. 4.
(l) *Cur. acut.* L. I. c. 7.

In renum inflammatione lacte (*m*) asinæ vel equæ usus est, & cicadis in morbis vesicæ urinariæ, medicamento parum a cantharidibus diverso (*n*).

In cephalea penna anserina (*o*) de naribus sanguinem detraxit.

In lienis scirrhis ad vetustatis morem urebat (*p*).

Vulnera in vesicam illata funesta esse, aut subito, aut intra paucos dies (*q*).

In pleuritide panem aridum contusum laudat.

Chordapsum esse quidem majorem volvulum cum remollitione intestinorum (*r*).

Syncopen esse cordis malum, & affectum ligamentorum potentiæ vitalis (*ſ*).

In hydrope innatum calorem refrigeratum esse (*t*). Morbum venæ cavæ recenset, in ea Κιδματα fieri (*u*), unde sanguis per pectus vel per intestina exeat. Ejus etiam venæ inflammationem dari, cum sensu intensi ardoris interni, pulsu celerrimo, extremorum frigore &c. causi ut videtur speciem. Ad hos morbos in suis antiquitatibus medicis ILL. WALCHIUS commentatur.

Citat Συμφωνος confectionem (*x*).

BESTINUM passim (*y*) citat, etiam ejus ex physallidibus pharmacum ad urinæ mala optimum, suumque (*z*).

Superest ut de PETITI dicam *commentariis*, qui a. 1662. scripti diu latuerunt, & demum Londini 1726. 4. * primum sunt editi, cura MICHAELIS MAITTAIRE, iterumque in editione BOERHAAVIANA redeunt, cum PETRI PETITI vita. Ej. de ARETÆO diss. Usus est tribus codicibus MS. utilissimo inter eos MENTELIANO. In emendanda potissimum lectione occupatur vir eruditus; tum in congerendis ad quemque ARETÆI locum iis antiquorum locis, ex quibus ARETÆO lux aliqua adspergatur.

In *Journal Britannique* 1751. exstant *observations sur quelques maladies singulieres* d'ARETÉE & de CÆLIUS AURELIEN.

Sepia Volvox JOH. van der LINDEN in *selectis* Leid. 1653. 4. * pertinet ad ARETÆI *Caus. Acut.* II. c. 6.

§. LXV.

(m) Ib L. II. c. 8.
(n) Ib. c. 9.
(o) *Diut. cur.* L. I. c. 2.
(p) Ib. c. 4.
(q) *Diut. caus.* L. II. c. 4.
(r) *Caus. acut.* L. II. c. 6.
(ſ) Ib. c. 3.
(t) *Diut. caus.* L. II. c. 1.
(u) *Acut. caus.* L. II. c. 8.
(x) *Cur. diut.* L. II. c. 5.
(y) *Cur. acut.* L. II. c. 8. *Cur. diut.* L. II. c. 5.
(z) *Cur. diut.* L. I. c. 13.

§. LXV. Secta Episynthetica.

Agathinus Athenæi discipulus. Hunc auctor libri *definitionum*, qui est inter Galenicos, *episynthetica secta* auctorem facit, pneumaticis a Galeno ipso (*a*) accensetur. Mihi potius methodicis a Cælio (*b*) videtur adnumerari.

De *pulsu* scripsit ad Herodotum librum, quo Philonidem refutat (*c*): scripsit etiam *de semitertiana* (*d*), cui febri nomen a paroxysmis triduanis esse, accessionum tamen neque horam, neque intervalla certa esse docuit (*e*). Magna & parva fuit semitertiana sectatorum Agathini.

Ejus locus est de calida & frigida lavatione (*f*). Frigidam impense laudat: parvulis quæ saluberrima sit: Venæ sectionem non rejicit (*g*).

Ejus discipulus fuit Archigenes, quem vero nolim methodicis aut *Episyntheticis* adnumerare, qui mihi empiricis propior videatur.

§. LXVI. Leonides.

Leonides Alexandrinus itidem *Episynthetica* (*a*) sectæ addictus fuit, Sorano potius antiquior (*b*), & a Cælio citatur. Adversus dracunculum utebatur calidis, colophonio (*c*). Lethargum definiebat a pulsu magno & febre (*d*).

Pleraque quæ de eo supersunt, chirurgici sunt (*e*) argumenti. De *hydrocephalo* quem internum facit & externum, in eo malo scarifat & lintea sunt (*f*).

Ut abscessus tonsillarum pestiferi (*g*); & abscessus circa tonsillas aperiantur (*h*).

Cæterum, quæ fuerint hujus sectæ placita, hactenus ignoratur.

(a) *diff. puls.* IV. c. 10. 11.
(b) *Acut.* L. II. c. 10.
(c) *Conf. B. Anat.* I. p. 71.
(d) Gal. *comm.* II. in L. I. *Epid.*
(e) *de typis.*
(f) apud Oribas. *coll.* X. c. 7.
(*) Gal. *in comm.* ad VI. *Epid.*
(g) Gal. *adverf.* Erasistr.
(a) Gal. *introd.*
(b) *Acut.* L. II. c. 1.
(c) ap. Paulum.
(d) ap. Cælium.
(e) *Bibl. Chir.* p. 79.
(f) Aet. L. VI.
(g) Id. L. II. 4. c. 46.
(h) C. 45.

§. LXVII. DEMETRIUS. ALII EJUS ÆVI.

DEMETRIUS APAMEUS f. *Attaleus*, fæpe a CÆLIO citatur, cujus liber erat *fignorum* (*a*). Diuturnam in fene perque multos menfes fuperftitem tenfionem veretri vidit, abfque feminis emiffione (*b*). Diabeten ab hydrope diftinxit (*c*). Locus eft etiam de fpafmo cynico, in quo a (*d*) CÆLIO refutatur. In cardiaco morbo, inque principio acceffionis, omnes ægros febrire fcripfit (*e*). De eo aliqua habet COCCHIUS (*f*).

SEVERUS, cujus multa medicamenta, potiffimum ophthalmica, GALENUS citat. Afellis in aquariis vafis nafcentibus (*g*) ante nuperos utebatur. Ab ARCHIGENE is locus citatur, & in alio SEVERI medicamento ARCHIGENES (*h*) nonnulla mutavit, ut SEVERUS omnino eum ætate præcedat. Pulvis σιβήριος TRALLIANO (*i*) dicitur.

An idem, cujus *definitiones* funt in B. Medicea (*k*).

TRYPHON, PHILOTIMUS, CHRYSIPPUS, Empirici, CÆLIO dicti (*l*). Ante CÆLIUM numerari debent.

SELEUCUS CYZICENUS & STRATOCLES medici, TITO coævi fuerunt, quos citatos videas in vita APOLLONII Thyanei.

Quis ille PYTHAGORAS, cujus Pythagorius erat trochifcus (*m*).

§. LXVIII. ARCHIGENES.

Apameus, difcipulus AGATHINI, nuperior APOLLONIO (*a*), vir celeberrimus, ut a JUVENALE citetur tamquam magni medici exemplum, & a GALENO non vulgaris (*b*) medicus vocetur: diligenter idem & in artis opere verfatus & in fpeculatione (*c*); fed eclecticus, & certe, ut ex ejus fcriptis adparet, empirico

(a) *Acut.* III. c. 17. *tard.* V. c. 9.
(b) Ib.
(c) *Tard.* L. III. c. 8.
(d) Ib. L. II. c. 2.
(e) *Acut.* L. II. c. 35.
(f) ad NICETAM p. 47. 48.
(g) GAL. *compof. fec. loc.* L. III.
(h) AETIUS L. III. 1. c 34.
(i) p. 146.
(k) BANDINI III. 95.
(l) *Chron.* L. II. c. 4.
(m) CÆL. *acut.* L. III. c. 4.
(a) GAL. *compof. fec. loc.* L. II.
(b) Ib. *de dieb. decret.*
(c) AETIUS I. 3.

rico propior, totus in medicamentis, quæ GALENO judice optime deſcripſerit *(d)*. Ad AGATHINI medicamenta ſua addidit (*e*). Alibi tamen idem GALENUS monet, multa ARCHIGENEM abſque diſcrimine congeſſiſſe (*f*), ut adverſus aurium dolores medicamenta, quod etiam varias cauſas doloris capitis ex ventriculo nati non diſtinxerit (*g*). Id etiam GALENO diſplicet, quod de nominibus multa logica inmiſceat (*h*). Miras claſſes dolorum feciſſe, ex iis ſedem adſectam dignoſcere voluiſſe (*i*) lego. Mihi inmenſam abſque diſcrimine medicamentorum farraginem collegiſſe videtur, inter quæ abſona multa ſunt, & ſuperſtitioſa, & amuleta (*k*).

Scripſit de *Pharmacis ſecundum genus* (*l*) *de locis adfectis* (*m*), quem librum GALENUS *optimum* nominat (*n*). Libros *epiſtolarum undecim* (*o*) citat, quorum in quinto eſt *epiſtola* ad MARSUM de memoriæ obtuſæ reſtitutione. Porro ejus eſt l. I. *de ratione morbos diuturnos curandi* (*p*). *Comm. de febrium naturis & typis* (*q*) quem GALENUS laudat (*r*). Deinde GALENUS citat ejus libros *de hellebori uſu*, *de caſtorei uſu*, *de febrium ſignis*, II. *de pulſu*, *de cognitione febris*. In pulſibus ARCHIGENIS ſedulo ſe exercuit (*ſ*). In criſibus vigeſimum primum (*t*) diem vigeſimo prætulit. De multitudine gravante non accurate egiſſe GALENUS (*u*). In ſemitertiana volebat prævalere febrem tertianam, alias quotidianam, utramque vero non accurate miſceri & æqualiter (*x*). Præceptorem ſuum AGATHINUM ex vigiliis delirantem (*y*) capiti calido oleo irrigato curavit. In tetano oleoſa fomenta, cataplaſmata (*z*) imperat. In lethargo pulſus locum calidiorem eſſe adnotavit (*a*). Catalepſiæ typos periodicos dixit (*b*), & difficilius tertianarios quam quotidianos curari, quibus in acceſſione rigor accidit. Oculos in hoc malo apertos eſſe (*c*). Id malum ab aliis morbis ſeparat (*d*). In pleuritide venam brachii oppo-

ſiti

(d) GALEN *compoſ. ſec. gen.* L. III.
(e) GAL *comm.* II. *ad Epid.*
(f) *Compoſ. ſec. loc.* L. III.
(g) Ib. L. II.
(h) *de temp. tot. morb.* c. 4.
(i) GAL. *loc. adfect.* L. II.
(k) *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
(l) Ib. L. II. I. ad II.
(m) *Loc. adf.* L. IV. *fin.*
(n) ut eo remittat eum, qui velit iſta accurate ponderare.
(o) GAL. *loc. adfect.* L. III. Citat L. III. GAL. *criſ.* L. II. c. 114. AETIUS I. 3.
(p) ORIBAS. *coll.* L. VIII. 1.
(q) GAL. *criſ.* L. II.
(r) Ib.
(ſ) GAL. *præcognit.*
(t) *decret.* L. I. c. 10.
(u) *de plutb.* L. I. 4.
(x) GAL. *diff. febr.* L. II. c 8.
(y) AETIUS L I. 3. c. 172.
(z) AET L. II. 2. c. 39.
(a) GALEN. *pulſ. ad tiron.*
(b) CÆL. *acut.* L. II c. 10.
(c) GAL *comm.* II. in L. I. *Prorrhet.*
(d) CÆL. *acut.* L. II. c. 10.

fiti lateris (*e*) fecat, parvam copiam fanguinis mittit, iterumque modicum poft intervallum venam aperit, cataplafma ex finapi admovet. In vehementi fiti cum ftomachi ardore aquam (*f*) laudavit. In cœliaca adpetitum confervari & fubinde augeri adnotat (*g*). In ea utitur adftringentibus, lentifco, rubo, vomitum etiam movet, & alvum. Urit ventrem fuperiorem, & ulcus non finit confervefcere. Sudores adftringentibus repellit (*h*). In volvulo, etiam ex veneno orto, clyfteres, & glandes fubdit, tum fomenta, cataplafmata mollientia (*i*). De hepatis abfceffu fatis bene dicit: fuadet incifionem, neque tamen periculum diffimulat (*k*). De dyfenteriæ notis, effe exulcerationem inteftinorum (*l*). Dari chronicam. Signa dyfenteriæ in craffis inteftinis refidentis, & in tenuibus, inque jejuno; facilius in craffis vigere. Dat hic adftringentia, opium, hyofcyamum, far clufinum &c. Vertiginem aut in capite, aut in præcordiis oriri docet (*m*). Hemicraniam prætermifit (*n*).

Adverfus cachexiam hieram ex colocynthide (*o*), abfinthio, & dropaces adhibet. Adverfus quartanam & hydropem (*p*) hederæ corymbiferæ quinque folia cum myrrha. In paralyfi multa acria dat & externa & interna, cruftas vero metuit inurere (*q*): malum effe ab humore nervos voluntarios occupante. Hepatis abfceffum fuppuratione (*r*) extus vidit folvi, alias pus fluere per alvum, per urinam, periculofius per os (*f*).

De vomitibus a cibo excitatis (*t*) egit. In febre acuta purgat, cataplafma late hypochondriis imponit, colocynthidem laudat (*u*). In fanguinis mictu utitur alumine, gummi (*x*). De iis qui periodice fanguinem (*y*) mingunt: Venam hic fecat, cucurbitulam admovet, diætam fuadet, quæ fanguinem non faciat. De prodeuntibus cum lotio quafi capillis (*z*). Curatio diabetis; in eo morbo etiam venam fecat (*a*). De fluxu muliebri (*b*). Ad eum fluxum adftrin-

(e) AET. III. 4. c. 68.
(f) TRALLIAN. VII. c. 6., qui diviniffimum vocat.
(g) AET. III. 1. c. 37.
(h) PAULUS II. c. 47.
(i) AET. III. 1. c. 28.
(k) AET.
(l) ID III. 1. c. 43.
(m) GALEN *loc. adf.* IV. *fin.*
(n) ID. *fec loc.* L. II.
(o) AET. III. 2. c. 19.
(p) ID. II. 1. c. 84.
(q) Ib. 1. c. 28.
(r) ID. III. 2. c. 4.
(f) c. 5.
(t) ORIBAS. *Coll.* L. VIII. c. 23.
(u) Ib. c. 46.
(x) AET. L. III. 3. c. 25.
(y) Ib c. 3.
(z) Ib. c. 31.
(a) Ib. c. 31.
(b) AET. L. IV. c. 65.

ſtringentia & venæ ſectio (c). De empyicis, eſſe qui abſque febre ſuppurentur (d).

Dolorem iſchiadicum vocat (e), quando dolor in aliqua junctura vertebrarum ſedet. Laudat vomitum, venæ ſectionem, cucurbitulas, acria ad affectos locos fomenta, clyſteres acres, amara, quæ ſæpe bene ſibi ceſſerint, purgantia calida adhibet. Multos uſtione levatos (f) fuiſſe. In exacerbatione fomenta mollia, clyſteres, malagma molle (g) adhibet. De elephantiaſi fere eadem quæ ARETÆUS ſuadet (h), ægros ait ſquamas magnas habere ut piſces. Non corripi elephantiaſi qui caſtrati ſunt, neque (i) mulieres. Multa medicamenta hic recenſentur, etiam viperæ caro (k).

Ad rem medicamentariam. De balneis (l) naturalibus, de ſpongiarum uſu (m). Ad memoriam reparandam irrigationes (n). Hiera ARCHIGENIS (o). De uſu hellebori in morbis longis, de aliis emeticis, ut raphano repetito ſumto (p). Medicamenta ſimplicia varia ARCHIGENIS (q). Ad oculorum claritatem pinguedo piſcis aſelli &c. ſcammonium (r), & ad deſtillationem pharmacum &c. compoſitum (ſ). Ad nares obſtructas acerrima (t), quæque, etiam colocynthis, errhina. Ad capitis dolores longus locus extat (u), hic apophlegmatiſmi, cataplaſmata, amuleta commendantur. De apophlegmatiſmis naribus infuſis. Empirica varia ad capillorum mala (x). Ad tingendos capillos: ad pruritum (y). Ad furfures medicamenta diætetica. Ad comitialem morbum multa medicamentorum farrago (*). Muſtelæ ſanguis, quem etiam GALENUS commendat (z). Amuleta ad capitis dolores, inter quæ Verbenaca (a). Medicamenta ad purulenta (b), ad gravem

(c) AET. L. IV c. 66.
(d) ID. L. III. 2. c. 3.
(e) ID. L. IV. c. 1.
(f) Ib. c. 3.
(g) c. 4. 5.
(h) ID. L. IV. 1. c. 120. ſqq.
(i) Ib. c. 122.
(k) c. 123.
(l) ID. L. I. 3. c. 167.
(m) c. 170.
(n) GALEN. *loc. adf.* L. III.
(o) AET. L. I. 3. &c.
(p) ORIB. *coll.* L. VIII. c. 1.
(q) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. III.
(r) ORIB. ad EUS r. L. III.
(ſ) GAL. *Euporiſt.* L. I.
(t) ORIB. *coll.* L. VIII. c. 56.
(u) GALEN. *compoſ. ſec loc.* L. II.
(x) *Compoſ. ſec. loc.* L. I.
(y) AET. L. IV. 1. c. 126.
(z) GAL. *Compoſ. ſec. loc* L. III.
(a) ID. *Euporiſt.* L. I. c. 1.
(b) Ib.

vem auditum, ad illapsa auribus corpuscula, ad mala externa auris, ad parotides, ad ozænam. Antidotus ex duobus piperibus (*). Ad erosiones mammarum rhus, gallæ &c. (c)

Sectatores ARCHIGENIS innumera scripsisse ænigmata GALENUS (d).

Morborum omnium variæ medicinæ ex SORANO, ARCHIGENE, PHILAGRIO aliisque antiquissimis medicis sunt in *B. Escurialis*. (e).

§. LXIX. PHILIPPUS.

PHILIPPUS ARHIGENIS discipulus Cæsareæ vixit, cujus nomen cum ARCHIGENIS nomine sæpe conjunctum reperi. Adnumeratur empiricis, & medicamentorum gnaris viris, qui etiam *περι Φαρμακων* scripserit.

De multitudine gravante non accurate scripsisse, ut neque ejus præceptor (f). GALENUS.

De *somno morboso* in quo pulsus rarus sit, & parvus.

De *Marasmo* scripsit, in quo (g) balneorum usum rejecit, non probante GALENO.

Nonneminem frictionibus in pectore fortibus asthma sanasse (h) reliquit.

Proprio etiam libro *de catocho* egit (i), in quo morbo oculos dixit apertos esse (k).

Ejus celebris est pastillus ad dysenteriam (l). Adstringentia varia ad hæmoptoen (m). Medicamentum quod Trallianis dederit (n).

§. LXX. SECTA METHODICA.

Passim invito mihi accidit, ut omnino purum temporum ordinem nequeam servare, qui in multis veterum medicis satis accurate nequeat definiri. Quare cum CLERICO & SCHULZIO methodicæ sectæ scriptores conjunctos trado, eos certe, qui ante GALENUM vixerunt.

MAGNUS,

(*) AET. L. IV. 1. c. 104.
(c) PAULUS L. III c. 35.
(d) GALEN. *comm. ad progn.* L. III.
(e) MONTFAUCON L. I. p. 625.
(f) GALEN. *de plethor.* c. 7. *caus. puls.* L. IV.
(g) *Meth* L. X. c. 10 conf. alium locum GALEN. *diff. puls.* L. 1. c. 8.
(h) ORIB. *synops.* L. IX. c. 5.
(i) CÆL. *acut.* L. II. c. 10.
(k) GAL. *comm.* II. in 1. *prorrhet.*
(l) AETIUS L. III. 1. c. 150. PAUL. L. VII. 12. MYREPS. c. 14.
(m) GALENUS *compos. sec. loc.* L. VII.
(n) ASCLEPIADES junior apud GAL. *compos. sec. loc.* L. VII.

MAGNUS, quem *primum ex nostris* CÆLIUS (a) vocat, de catalepsi egit. Difficulter conficitur, quis sit ille MAGNUS, num Ephesius ATHENÆI sectator; sed noster AGATHINO prior fuit. Fuit certe MAGNUS, quem GALENUS ad pneumaticos refert (b), qui ad DEMETRIUM scripsit *de inventis* post THEMISONEM (c), & *de pulsu* egit (d). Idem ergo fuerit, cujus *Epistolas* CÆLIUS citat (e).

Sed fuit etiam MAGNUS Philadelphiæ natus (f), cujus medicamenta GALENUS passim habet. MAGNI florida (g).

Et MAGNUS Tarsensis (h), cujus & ipsius sunt remedia.

Et MAGNUS Archiater, GALENO (i) coævus, qui de *antidotis* scripsit, neque idem potest esse cum nostro methodico, qui ante AGATHINUM vixerit, cujus discipulus ARCHIGENES fuit.

Et MAGNUS Circulator (k) GALENI.

Idem forte qui MAGNUS CLINICUS EJUSD. (l)

Nuperiorem MAGNUM alias dicemus.

EUDEMUM in catalogo Medicorum methodicorum a GALENO scriptum legitur (m).

PHILUMENUS & MNASEAS.

MNASEAS frequentissimum nomen est in GALENI libris *de compositione medicamentorum* (n). Inter methodicos recensetur post EUDEMUM (o), & catharrhum complexum morbum dixisse; CÆLIUS ante SORANUM citat (p). Paralysin ad conductionem additur (spasmum) referebat, lethargum alias ad stricturam (q), alias ad solutionem (r). Paralysin paralepsin dicit (s).

Deinde PHILUMENI nomen solum frequens est apud nuperiores Græcos, qui frequentissimos viri locos repetierunt. Locus de nausea est apud RHAZEUM (t).

(a) *Acut.* L. II. c. 10.
(b) *Diff. puls.* L. III. c. 2.
(c) Ib. III. c. 1.
(d) *Bibl. Anat.* p. 75.
(e) *Acut* L. III. c. 14. librum *secundum* de hydrophobia.
(f) *Compos. sec. loc* L. VII. c. 4. IX. c. 5. &c.
(g) *Compos. sec. gen.* L. VI.
(h) *Compos. sec. loc.* L. IX. c. 7.
(i) de *theriac* ad PISON
(k) *Compos. sec. loc.* L. V. c. 7.
(l) Ib. c. 3.
(m) *Meth. med.* L. I.
(n) Conf. *B. Bot.* L. I. p. 98.
(o) GAL. *Meth. med.* L. I.
(p) *tard.* L. II. c. 7.
(q) Ib. c. 1.
(r) *Acut.* L. II. c. 5.
(s) *tard.* L. II. c. 1.
(t) *Contin.* L. IV.

Ex l. *de jucundis potionibus* (*t*) varia apud AETIUM conservata exstant.

Locus est de cœliaca, ex quo methodicum adgnoscas (*u*). Primis enim duobus & tribus diebus cibo abstinet, cataplasmata admovet (*x*). Non debere ventrem restringi, nam a suppresso (*y*) profluvio lethargum & phrenitidem sequi. Habet ibi panem Alexandrinum (*z*), vina Italica. Iterum locus ejus est de dysenteria rheumatica (*a*). Suadet lac, pultes farinosas, adstringentia, venæ sectionem, ceram. Non vult dari lac asininum, neque equinum, cum utrumque magis serosum sit; neque gallas, sed fructus horæos ut nuperi, & cornu cervi ustum. Opium, ut methodicus, non vult dari, nisi necessitas urserit. Alterci tamen semen in formula habet (*b*). Adversus alvi fluxum lac nuper emulctum laudat. Apud AETIUM porro locus est de febre ardente (*c*), alius de vesicæ & urinæ difficultate, item de exulceratione circa os sacrum ex decubitu, de exulceratione circa scrotum & anum(*d*). EJUSDEM de siti febrili (*e*). De curando bilis vomitu (*f*). Ej. ad apoplexiam consilia, clysteres acres (*g*), venæ sectio. Ad insaniam (*h*). Ad cerebri inflammationem venam secat (*i*). Ad tetanum olea mollia & silphium adhibet (*k*). In suffocatione ex utero (*l*); unguenta odorata ad vulvam data, pessi &c. De difficultate urinæ in febribus (*m*) malignis: unguentis ibi utitur. Ad inflammationes tonsillarum (*n*). Ad animi deliquium (*o*). De crapula (*p*), alvi fluxu, uteri inflammatione (*q*). Ad pestilentia tonsillarum ulcera. Puella, quæ post quadragesimum diem periit, cum videretur convalescere: potus in nares revertebatur (*r*). Ejus medicamentum purgans (*s*) ad oculos, valde compositum. Ad dysenteriam (*t*). Anthera (*u*).

Nunc

(t) L. II. f. I. c. 132.
(u) TRALLIAN. L. VIII. c. 5.
(x) Ib.
(y) L. VIII.
(z) Ib. c. 7.
(a) L. VIII.
(b) ap. AETIUM L. III. 1. c. 35.
(c) L. V.
(d) ex l. de jucundis potionibus.
(e) ORIB. ad EUST. L. VI. c. 38.
(f) C. 41.
(g) L. VIII. c. 6.
(h) C. 8.
(i) C. 10.
(k) C. 17.
(l) L. IX. c. 47.
(m) AETIUS L. III. 3. c. 20.
(n) ID. L. VIII.
(o) L. IX. c. 25.
(p) Ib.
(q) L. XVI.
(r) L. VI. c. 46.
(s) ORIB. *coll.* L. VIII. c. 45.
(t) AET. L. VII. c. 50.
(u) ORIBAS. *syn.* L. III.

Nunc quidem PHILUMENUS dicitur MNASEAM citaſſe in medicamento Clidio.

Verum alibi legitur nomen conjunctum PHILUMENI MNASEI, ut in eo ipſo Clidio (*x*)

Et a MOSCHIONE & ipſo methodico, citatur PHILUMENUS (*y*).

Conf. *B. Chir.* I. p. 82. *Anat.* p. 75. *Botan.* p. 98.

LUCIUS ſcripſit *de tardis paſſionibus* (*z*). In paralyſi præter methodum utique acria purgantia & clyſteres præſcripſit (*a*). In catocho dabat ficum (*b*). Frigidam ex methodi lege auri dolenti infundebat (*c*). In dyſenteriæ lentæ principiis vomitum movebat, pariter contra methodum (*d*).

Medicamentum LUCII Tarſenſis (*e*) a GALENO citatur. Et LUCII præceptoris (*f*). Non ſatis certum eſt methodicum fuiſſe, probabile tamen, qui *de tardis paſſionibus* ſcripſerit. Ante ARCHIGENEM LUCIUM methodicum vixiſſe neceſſe eſt.

§. LXXI. SORANUS.

Hic videtur caput fuiſſe ſectæ methodicæ, quam CÆLIO auctore reſtituit, (*a*), vir honoratus & felix clinicus, quem ſæpe cum nominet GALENUS (*b*), non is æquus ſectæ SORANI, abſque convitio tamen dimittit (*c*). ASCLEPIODOTUS philoſophus & medicus SORANUM, cognomine MALLEOTEN, plurimi fecit apud SUIDAM. Sed cum SORANUM putem non alium eſſe a noſtro.

Noſter Epheſius, Romæ vixit, ut ex vinis thermiſque Italicis judices (*d*). Lichenis felici curatione inclaruit (*e*), morbum Romæ familiarem.

Priores methodicos paſſim corripuit & caſtigavit. Ita catarrhum contra THEMISONIS & THESSALI placita morbis complexis adnumeravit (*f*).

THESSALUM paſſim correxit (*g*).

Cc 3 Scripſit

(x) ORIBAS. *ſyn.* III.
(y) ex AET. II. 1.
(z) L. I. apud CÆL. *tard.* L. II. c. 1. *tard.* L. II. c. 7. L. IV. *tard.* L. IV. c. 3.
(a) CÆL. *tard.* L. II. c. 1.
(b) Ib.
(c) apud ARCHIGENEM GAL. *compoſ ſec. loc.* L. III.
(d) CÆL. *tard.* L. IV. c. 3. LISIUS ibi legitur.
(e) *Compoſ. ſec. loc.* L. IX
(f) *Compoſ. ſec. gen.* L. V.
(a) CÆL. *acut.* L. II. c. 9.
(b) *Compoſ. ſec. loc.* L. I. &c. VI.
(c) II. p. 354
(d) Conf CÆL. *Chron.* L. III. c. 2. L. IV. c. 3. *Chron.* L. I. c. 6. L. III. c. 12. V. c. 24.
(e) MARCELL. c. 19.
(f) CÆL. *tard.* L. II. c. 7.
(g) *tard.* L. II. c. 1. CÆL. c. 5. *acut.* L. II. c. 9.

Scripsit *de cænotetis libros* (*h*) 77. *Myriobiblon* (*i*). *De medicina libros* (*k*). *De chronicis morbis l.* quo CÆLIUS usus est. *De febribus* (*l*). *De medicamentis* (*m*). Citavit ASCLEPIADEM, HERACLIDEM TARENTINUM.

De tempore, quo vixit, ægrius definitur. Vulgo ad TRAJANI tempora rejiciunt. Ab ARCHIGENE tamen citatur. ATHENÆUS (*n*) ARCHIGENIS discipulus fuit, ATHENÆI discipulus fuit THEODORUS (*o*), hic a PLINIO citatur (*p*), ARCHIGENES ergo PLINIO prior fuerit, & aliquanto prior SORANUS, THESSALO tamen nuperior.

Multa ejus propria consilia conservantur apud CÆLIUM, aliqua etiam apud alios & nuperiores scriptores.

Diatriti crudelitatem aliquantum mitigavit, ut jejunium altera die finiret; venam in pleuritide nunquam non secabat (*q*). Tres fecit hæmorrhagiæ causas, eruptionem, vulnerationem, putredinem (*r*). Febrem solutione fieri & viarum raritate (*ſ*). Cardiacum morbum non esse tumorem (*t*); dari cum febre & sine febre (*u*). In alopecia cutem acu conpungebat (*x*). Catarrhos sæpe vidit ex abusu persicorum natos (*y*). Dracunculum dixit verum, sed pro nervi excretione habuit, non pro animale (*z*).

Peripneumoniæ (*a*) sedem in toto corpore, frequentius tamen in pulmone posuit. Calefacientia fomenta de curatione pleuritidis (*b*) rejecit. Vana esse ad morbos carmina monuit (*c*). Primus de feminis insano veneris amore percitis scripsit. Infantem lactentem & tamen hydrophobum vidit (*d*). Varia medicamenta invenit; inter ea (*e*) diacodium, ad achores (*f*), ad alopeciam (*g*) alia.

Loci SORANI plusculi exstant apud AETIUM, de feminis fluxu (*h*), de uteri debilitate

(h) I. 2. citat CÆL. *tard.* L. IV. c. 1.
(i) GAL. *composſ. sec. loc.* L. I. c. 28.
(k) Ib.
(l) CÆLIUS *Celer.* L. II. c. 33.
(m) GAL. *compoſ. sec. gen.* L. III. ad fin.
(n) remed. ad alopec. apud GAL. *compoſ. sec. loc.*
(o) apud LAERTIUM.
(p) p. 183.
(q) *Acut.* L. II. c. 22.
(r) CÆL. *tard.* L. II. c. 10.
(ſ) vestigia ASCLEPIADÆ hic degressus.
(t) nempe *inflammationem.* CÆL. *acut.* L. II. c. 33.
(u) Ib.
(x) GALEN. *compoſ. sec. loc.* L. I.
(y) CÆL. *acut.* L. II. c. 10.
(z) PAUL. L. IV. c. 19.
(a) CÆL. *acut.* L. II. c. 28.
(b) Ib. c. 19.
(c) *tard.* L. V. c. 1.
(d) *Acut.* L. II. c. 4.
(e) GAL. *compoſ. sec. loc.* L. VII.
(f) Ib. L. II. c. 1.
(g) L. I. c. 1.
(h) L. IV. 4. c. 72.

debilitate (*i*), de furore uterino (*k*). De resolutione, frequenti abortu (*l*). De uteri prolapsu; similem elabi ovi struthio-cameli (*m*), totum non excidere: recentem debere reponi. Tumor uteri laxus (*n*) Satyriasis (*o*). Scirrhus uteri qui circa os & collum solvi queat, non perinde circa fundum (*p*).

Libellus *de utero* totus est argumenti anatomici.

Ab isto nostro SORANO longissime removeri debet (*q*) SORANUS alter, qui videtur latine scripsisse, barbarus scriptor & feræ ætatis, illustri abusus nomine, qui MÆCENATEM adloquatur, ut tamen ANDROMACHI theriacam citet. *Isagoges* cæterum titulum præfert editio Basiliensis 1528. f. * & Venetiis etiam 1547. f. cum aliis prodiit. Generalia quædam tradit, morborum ex quatuor humoribus originem, ad GALENI saporem, quem citat. Eos humores secundum anni tempestates ait dominari, inde temperamenta fieri, & febres. Tres facultates principes GALENI adoptat; morbos aliquos tradit, consilia quædam diætetica & medica impertit. Quæ quoque mense agere oporteat.

Junior SORANUS, qui pariter se Ephesium vocat, scripserat *quatuor libros muliebrium* (*r*). Is, si verus est SUIDÆ locus, idem fuerit, quem AETIUS excerpsit. Verum fragmenta ab AETIO repetita priori SORANO digna sunt, Isagoge multo deterioris scriptoris est.

SORANUS Mallcotes, pariter SUIDÆ dictus, mihi omnino ignotus est si a magno SORANO differt.

SORANUS, qui vitam HIPPOCRATIS scripsit, mihi perinde undique ignotus est.

§. LXXII. CÆLIUS AURELIANUS.

Non separabo CÆLIUM a SORANO, qui SORANUM latine verterit, etsi multo serioris ævi esse videtur, ex duritie ferrei stili, qui quintum seculum sapiat. Non quidem simpliciter SORANUM *latinizat*, qui propriam utique sententiam dicat, tantum ut ubique SORANI placitis accedat. Non videtur autem multa alicujus momenti SORANI placitis adjecisse, qui nullum auctorem eo Methodico superiorem citet, ne GALENUM quidem, acerbum Methodicorum inimicum, cum tamen priores GALENO medicos abunde & citet & refutet. Nonnullos quidem VIRGILII versiculos adjicit, cæterum nullum vestigium patriæ Africæ in toto opere reperias. Non post seculum quintum posuerim, quod Christianæ religionis nulla indicia habeat.

Aliquanto

(i) C. 73.
(k) C. 74.
(l) C. 75.
(m) C. 76.
(n) C. 81.
(o) C. 82.
(p) C. 84.
(q) Conf CAGNAT. *obss. var.* L. IV. c. 3.
(r) SUIDAS. GESNER. *bibl.*

Aliquanto vetuſtior fuerit, ſi idem eſt CÆLIUS AURELIANUS medicus, cujus CASSIODORUS (a) meminit.

Siccæ Veneriæ, in Africæ urbe natus dicitur, cæterum omnino ignotus homo, aſper refutator, ut ne HIPPOCRATI quidem, ſed neque THEMISONI parcat, qui tamen ſuæ ſectæ caput fuerit.

Ejus *de acutis morbis* libri III. prodierunt Pariſ. 1533. 8. curante J. GUINTER 1529. f. CLER. *Tardarum* inde *paſſionum* l. V. Baſil. 1529. f. & apud ALDUM 1547. f. cum aliis. Utrumque opus in collectione HENRICI STEPHANI 1567. f. * repetitur, tum Lugd. 1567. 8. 1569. 8. cura J. DALECHAMPII. Curante porro J. CONRADO AMMAN cum notulis THEODORI ab ALMELOVEEN & lexico Cæliano Amſtelodami recuſum eſt 1709. 4. 1722. 4. *. 1755. 4. Venet. 1757. 4. denique Lauſannæ 1774. 8. 2. vol. * inter meos *artis medicæ principes*, adjectis paſſim REINESIANIS adnotationibus: REINESIUS enim multum in emendando CÆLIO laboraverat, cujus non dictio ſola barbara & impura, ſed præterea codex valde corruptus ſit. BARTHOLINI promiſſa editio intercidit.

Citat præterea CÆLIUS ſuos libros *adjutoriorum* (b). L. *medicaminum* (c). L. *reſponſionum* ſ. *interrogationum* (d) ad LUCRETIUM. L. *epiſtolarum* ad PRÆTEXTATUM Græce ſcriptum (e). Librum *muliebrium* (f), qui forte in libris *reſponſionum* continebatur.

Non valde Græcus homo, qui podagram non ab αγρα, ſed ab agreſti natura dici putaverit (g). Meatus dicit, ubi calli erant dicendi, cum πορυς legeret loco πωρων.

Non ideo minoris hoc opus facias, quod ex tota antiquitate *vi practica* eminet, & morborum atque auxiliorum deſcriptione, ut non immerito a nupero medico Cl. GRAINGER (h) Græcis omnibus, & ipſi ARETÆO præferatur.

Præterea infinitos priſcorum medicorum locos hic conſervatos reperias, cum noſter fere per ſingulos morbos veterum conſilia expendat, eoſque abſque ulla celebritatis reverentia caſtiget.

Morbos habet numeroſiores quam quiſquam veterum, chronicos etiam potiſſimum, vix aliis dictos, ut ſatyriaſin, incubum, phthiriaſin. Febres tamen multo minus ſubtiliter diſtinguit, quam quidem dogmatici.

Non

(a) *div. Lect.* c. 131. apud CLERICUM.
(b) *Chron.* L. I. c. 4. L. II. c. 2.
(c) Ib. L. II. c. 7.
(d) Tres libros L. I. c. 17.
(e) *Chron.* L. I. c. 6.
(f) Ib. c. 4. *acut.* L. III. c. 18.
(g) *Tard.* L. V. c. 1.
(h) *febr. Batav.*

Non eſt abſque peculiaribus nonnullis adnotationibus, etiam chirurgicis. Vomicarum magnam varietatem recenſet, etiam in rene, utero, hepate, inteſtinis, abdomine, eas in veſicam frequenter erumpere addit. Lapidum in podagra concreſcentium meminit. Acetum ſanguinem ſolvere vidit, & aquæ metum abſque canis rabidi morſum. In peripneumonia pulmonem potiſſimum, tamen & pleuram pati putat (*i*). In hydrope hydatides adnotavit, & in veſicæ malis (*k*). Ex podagra per abuſum acrium & amarorum apoplexiam & alia mala nata vidit (*l*). Fluoris ſanguinei cauſas eruptionem facit & putredinem. Adverſus vermes oleum injiciebat, etiam auripigmentum, quod Græci arſenicum vocant (*m*).

BELLICO diſcipulorum ſummo *tardarum affectionum* hiſtoriam inſcripſit.

§. LXXIII. SECTÆ METHODICÆ PLACITA.

Cum hujus ſectæ placita potiſſimum ex CÆLIO AURELIANO nota ſint, & cum SORANUS pro ſectæ principe habeatur, ea placita hic in compendium reducere viſum eſt.

Cum omnes morbos ad ſtrictum aut laxum reducerent, ſumma utique facilitas ex hac ſimplicitate ſperari poterat. Id unum enim erat inquirendum, num præſens quiſque æger morbum ſtricturæ pateretur, num ſolutionis. Ad utramvis cauſam abundantia erat auxiliorum, atque adeo promtum de iis judicium, quæ agere oporteret. Ita omnia cruenta vulnera ſimili ratione ſanabant (*a*). Febres in univerſum ad ſtrictum pertinebant.

Continuo tamen hic magna difficultas medicum morabatur. Cum enim in phrenitide febris eſſet, ſed conjuncta quandoque aut diarrhœa aut perpetua ſudatio; cum in catarrho fluxus pituitæ manifeſtus adpareret, cum in pleuritide exſcreatio ſymptoma ſolutionis eſſe videretur, coacti ſunt methodici genus morborum *complexum* admittere, in quo cum ſtrictura ſolutio conjungeritur. In iis certe caſubus difficillimum erat definire, quid eſſet agendum, num ſuccurendum primario malo, quod ad ſtricturam pertineret, num ſymptomati, quod eſſet ſolutionis.

In morbis chronicis perinde erant, qui ad ſtricturam pertinerent, ut cephalæa, vertigo, erant qui ad laxitatem, ut omne genus fluoris.

Sed erant etiam inter diuturnos complexi morbi, ut hydrops, aſthma, melancholia, phthiſis, ipſa dyſenteria.

Stricturam

(i) *Acut.* L. II. c. 28.
(k) *Tard.* L. III. c. 8.
(l) Ib. L. IV. c. 9.
(m) Ib. c. 8.
(a) GAL. *meth. med.* L. VI.

Stricturam adgnoscebant ex retentis excretionibus, ex inflammatione (*b*): morbos a fluxu natos ex aliqua aucta excretione & ex corporis tabescentia.

Sed erant iterum morbi, in quibus difficillimum erat aut fluorem accusare, aut stricturam, ut vermes, & aquæ metus.

Cæterum methodici signis contenti, ex quibus laxitatem adgnoscerent aut stricturam, caussas alias, ipsam demum mali sedem non quærebant definire; siquidem ex classica lege curatio eadem recurrebat, quæcunque caussa subesset, aut quæcunque sedes esset mali: ob hanc socordiam hæc secta sæpissime a GALENO objurgatur (*c*).

In curatione multum utebantur aere, ad laxandum calido, frigido ad adstringendum, cujus nihilo minor esset ad medendum efficacia, quam cibi vel potus. In eo ergo aere procurando aut emendando, sed & in decubitu, lecto, victus ratione curiosissime versabantur.

Medicamenta simplicia compositis præferebant, mitia acribus. Alvi purgationem, clysteres acres, epithemata acria, ustiones, narcotica fugiebant, parciores in universum in venæ sectione, ut tamen novissimi methodicorum eo auxilio liberius usi sint (*d*). Quod sanguinis missione in morbis putridis (si vere putridos intelligas) abstinerent (*e*), facile excusares; quod cataplasmatibus & perfusionibus corpus laxaturos sperarent, id quidem minus probares. Vomitum frequentius movebant, id enim institutum veteribus etiam sanis familiare erat. Sic gestationes, frictiones, unguenta, perfusiones, vapores, itinera, navigationem ab ASCLEPIADE aque Romanis moribus receperant.

In principio morborum, duobus tribusve diebus (nam res dubia est) cibo, potu, ipsis medicamentis, solebant abstinere, & peculiariter monebant, quoties intra diatriton venam secare, aut aliquid utiliter moveri putabant. Tertio die medicamenta offerebant efficaciora. Venam secabant, quando laxare expediebat, rejiciebant tamen difficilem alioquin incisionem venarum, quæ sub lingua sunt. Venæ sectioni frequenter substituebant cucurbitulas, aut cum scarifatione, aut integra etiam cute. Laxa stringebant frigore, plantis refrigerantibus, adstringentibus & cibis & medicamentis fomentisque; sudores reprimebant pulveribus cuti adspersis. In principio inflammationum fere frigida imponebant, a GALENO sæpe ob id consilium reprehensi; in morbi progressu calida. In morbis chronicis conabantur longo medicamentorum ad eumdem finem spectantium usu totum corporis habitum mutare, quod *metasyncrisin* vocabant, vel recorporationem. Quod quidem institutum in universum semper mihi placuit, etsi sigillatim aliqua velles mutata. Exemplum ejusmodi cycli CÆLIUS in cephalea dedit, quod ipsum in compendium contrahemus. Incipiebat a victus ratione; primo die abstinentia a cibo, altero cibus levis, oleraceus dabatur cum exercitatione corporis. Ita paulatim

(b) eam oportet intelligere, quoties CÆLIUS tumorem dicit.
(c) *Theriac. ad Pison* c. 16.
(d) GAL. *meth. med.* L. V. c. 14.
(e) Ib. L. XI. c. 15.

paulatim addebat alimentis aves, demum quadrupeda, venationem, una vini portionem augebat, in porcina desinebat: hic circulus erat resumptivus. Sequitur metasyncriticus. Abstinentia primo die, altero die parcus cibus, tunc acrium usus, sinapi, capparis, vina acria, salsi cibi. Ita pariter cibum auget, & per aves ad quadrupeda adscendit, dropacem etiam & insolationem, & alios externe medicandi modos subjungit Tunc *drimyphagia*, quæ a vomitu incipit raphano moto vel scilla, & tepida; post aliquot dies vomitum repetit, tunc ad cyclum metasyncriticum & ad drimyphagiam redit.

Nunc per singulos morbos aliqua dabimus methodi specimina. In phrenitide cucurbitulæ ad caput, hirudines sub fronte, nam venam CÆLIUS non secat, nisi raro.

Lethargum esse cum inani pulsu. Bono eventu malum in phrenitidem transire. Verum etiam in diatrito lethargicis venam secat, cum strictura etiam gravior sit, quam in phrenitide. In eo morbo meninges inflammatas esse.

Catalepsis. Accurata mali descriptio, quo in studio in universum noster omnem laudem meretur. In hoc morbo pulsum pleniorem esse, eum inaniri, quando malum in lethargum abit. Supervenire duplici tertianæ. Occiput scarifat, fomenta calida, balnea, clysteres adhibet.

In pleuritide, quæ pleuræ sit, etiam intra diatriton venam secat: alvum si laxa fuerit, adstringentibus indurat.

In peripneumonia & pulmonem pati, & pleuram. Diatriton observat, ut & cibo abstineat & somno, oleo vero calido corpus perfundat. Venam incidit, cucurbitulas, cataplasmata, malagmata mollia, mulsam adhibet, acribus ut ubique cavet.

Cardiacum malum, in quo perniciosus sudor urget, cum pulsu debili, deficiente, formicante, animi desponsione; tantæ laxitati frigida opponit, aerem etiam subterraneum, flabella. Cuti siccantes pulveres adspergit, nivatam dat aquam, adstringentes cibos. Si ventriculus cibum non retinuerit, ad ejus sedem cucurbitulam cum flamma admovet. Balnea tamen frigida rejicit.

Quæ de semitertiana post AGATHINUM a Methodicis addita sint, GALENUS habet (*).

In angina asphyxia pessima est, boni ominis erysipelas, quod circa collum & pectus erumpit. Methodus venam secat, hirudines admovet, & cucurbitulas cum scarifatione, fauces, linguam, & palatum incidit, etiam occiput & tonsillarum viciniam. Raninas tamen venas non vult secari, & laryngotomen inter fabulas censet.

In tetano diatritos servanda, mollia imponenda cataplasmata, vena tamen, etiam in diatrito secanda. Mollia omnia commendat contra veteres acribus usos.

(*) ad *Epid. comm.* II.

De hydrophobia fuse, etiam veretri rigiditas, & feminis emissio inter symptomata recensentur. Venam hic CÆLIUS secat, clysteres dat nutritios.

In volvulo diatriti abstinentia observanda, vena secanda, oleosi dandi clysteres, molles adhibendi fotus.

In cholera, ut fluxu, spongias CÆLIUS frigida ebrias ventriculo admovet, & ante diatritum ægrum nutrit.

In epilepsia venam incidit, hirudines adplicat, post cyclum helleborum propinat, terebræ usum, & chiasmi, & arteriotomen, rejicit.

In mania, quam ad stricturam refert, diatriton observat. Ingeniose enarrat ut mens paulatim ad saniora revocetur. Maniacos ligare aut verberare vetat, neque arteriam secat, venamve. Post utrumque circulum ad helleborum venit.

In melancholia sanguinem per cucurbitulas mittit, medicamentis acribus papulas excitat, cucurbitulas ex ordine secundum totum dorsum admovet.

In paralysi ingeniose linguæ usum sensim docet revocare, embrochis utitur, helleborum refutat.

In dolore aurium adstringentia adhibet, quo ipso consilio usum ægrotum & male inde habentem GALENUS servavit.

In sanguinis sputo frigidam propinat & soporifera, venam non amat secare, cum morbus a solutione fit.

In phthisi cum putrido ulcere, mireris aristolochiam, arum, avium carnes, sinapismum, diapipereon laudari: In asthmate psychrolusian. Lienosis & pediculos molestos esse & veretri rigorem.

In hydrope paracentesin defendit, ejusque administrationem docet, sed etiam arenatione utitur, & vapore metallico, & sinapismo, & malagmatibus, & sudore aquæ marinæ vapore expresso. Porro vomitum helleboro movet, euphorbio, scilla utitur, non item diureticis medicamentis.

In cœliaco morbo, qui fit dysenteriæ lentum genus, ab ulcere intestini, multum utitur clysteribus repetitis. Sudorem adspergine reprimit, adstringentia dat, & lac coctum, atque spissatum.

Colica passio. Venam secat, vaporat, fovet, cucurbitulas duorum generum admovet, vomitum ciet, quoties malum a cibo ortum est. Deinde, præter morem methodi, aromatica medicamenta, drimyphagia, cauteres igniti hic laudantur, denique aloe.

Adversus lumbricos, quod diximus, auripigmentum injicit, drimyphagiam imperat, plantas nasturcinas, sinapi, santonicum, clysteres oleosos.

In ischiadico morbo venam secat, scarifat, imposito sinapi vesicas trahit, urit. In podagra iterum scarifat, mollia cataplasmata & [illegible] acra adhibet: inde ad drimyphagiam transit, etiam ad vomitum & helleborismum.

De vesicæ malis accurate agit. In strictura hirudines, cataclysmos, cucurbitulas;

curbitulas; deinde recorporationem & dropacem præscribit, & sinapismos; in solutione etiam helleborum.

In chirurgia methodici medici parci fuerunt & timidi, ut solam fere paracentesin probent.

Cæterum repetimus, SORANI hic placita repeti, non omnium methodicorum. Ejus enim sectæ medici passim & a THESSALO dissenserunt (*), & alii ab aliis. Erant jam eo ævo, qui in hepatis vitiis ex dextro brachio sanguinem mittebant, ex sinistro, si malum esset in liene (†).

§. LXXIV. NUPERIORES METHODICI.

ATTALUS SORANI discipulus. Ejus pessimum prognosticum in THEAGENE GALENUS derisit, cum ulcus in hepate meris laxantibus medicamentis curaret (*a*).

PROCLUS methodicus, ut videtur (*b*). An iste cujus antidotum PAULUS habet (*c*): cujus est pastillus podagricus (*d*).

RHEGINUS (*e*).

ANTIPATER nuperior, diversus ab illo (*f*) vetustiori, & GALENO coævus.

PHILO (*g*) diversus forte a prioribus (*h*).

DIONYSIUS (*i*).

OLYMPIACUS, quem *alibi* nugacem vocat (*k*) & passim refutat.

MENEMACHUS (*l*) GALENO coævus, discipulus OLYMPIACI. Definitionem morbi GALENUS carpit. Alius ab eo qui p. 59.

APOLLONIDES Cyprius, discipulus OLYMPIACI (*m*). Ejus medicamentum ad glandulas AETIUS habet (*n*).

An idem APOLLONIDES chirurgus, quem ARTEMIDORUS dixit in *oneirocriticis* (*o*).

(*) GALEN. *method.* L. I. p. VIII. b.
(†) CÆL. *tard.* L. III. c. 4.
(a) GAL. *meth.* L. 13.
(b) ID. ib. L. I.
(c) L. VII. c. 11.
(d) ORIBAS. *syn.* L. III. & ACTUAR. *meth. med.* L. V. c. 6.
(e) GAL. *meth. med.* L. I.
(f) p. 160.
(g) GAL. *meth. med.* L. I.
(h) p. 158. 159.
(i) Conf. p. 181. 182. & GAL. *meth. med.* L. I.
(k) Ib.
(l) Ib.
(m) Ib.
(n) L. III. 4. c. 48.
(o) Ib. c. 3.

JULIANUS, qui Alexandriæ docuit GALENO (*p*) coævus, APOLLONIDÆ (*q*) discipulus, qui idem 48. libros contra HIPPOCRATEM scripsit, & *institutiones*, & *de corporis & animæ adfectionibus* (*r*). Negabat ut Methodicus adtractionem peculiarium humorum. A medicamento enim bilem ducente etiam pituitam expelli, sic in aliis exemplis (*s*). Philosophiæ ignarum fuisse GALENUS.

L. περὶ μεθόδου (*t*), cujus titulus PHILO.

SEXTUS EMPIRICUS secundum auctorem *introductionis* idem methodicus, qui scripserit non alteri sectæ cum methodica melius convenire (*u*) quam scepticæ, aliquanto GALENO nuperior & coævus COMMODO.

Ejus sunt *Pyrrhoniarum hypotyposion* L. III. latine ap. HENR. STEPHANUM excusæ 1592. 8. Paris. 1569. fol. (quæ pulchra est editio GENTIANO HELVETO interprete).

Codex M. S. Græcus in *B. Medicea* Plut. LXXXV. in B. R. P. n. 1964.

Adversus Mathematicos L. XI. Græce in B. R. Par. n. 1965. *B. Medic. Plut.* LXXXV.

Libri 7. 8. 9. 10. in B. R. P. n. 1967. Græce.

Libri VII. ib. n. 1966.

Integri libri X. Paris. 1569. f. cum priori opere excusi, tum Antwerp. 1601. f.

Codex operum philosophicorum Græcus in B. R. P. n. 1963.

Græce & latine opera SEXTI Aureliæ (Genevæ) 1621. f. MEAD. Novam editionem perfectiorem dedit J. ALBERTUS FABRICIUS Lips. 1718. fol.

Hæc SEXTI opera hactenus ad medicinam faciunt, quod passim aliqua ad ejus artis historiam spectantia, etiam idiosyncrasias & morbos rariores tradat. SOTERICHUM chirurgum a solani nidore cholera esse correptum. ANDRONEM per Lybiam absque siti iter fecisse &c.

MOSCHION methodicus, etiam TRALLIANO (*x*) dictus, MUSION S. JANUENSI, idem est qui THEODORUS MOSCHIO aliquoties ab ASCLEPIADE juniori ob medicamenta citatus (*y*), & a GALENO, junior SORANO, quem citat (*z*).

Scripsit de *ornatu & nonnullis cutis morbis*. Tum l. *de morbis mulierum*, quem ex codice Bibliothecæ Augustanæ CASPAR WOLF edidit. Methodicum se esse, aliqua a Judæis (*a*) in latinam linguam convertisse, scripsisse *Philiatrum* & *theorema-*

(p) *Meth.* L. I.
(q) Ib.
(r) GAL. *adversus* JUL.
(s) ID. in JULIANUM.
(t) ID. *adversus* JUL.
(u) *Pyrrhon. hypot.* L. II. fin.
(x) L. I. p. 78. & *B. Anat.* I. p. 72.
(y) *B. Chir.* I. p. 68.
(z) p. 151. SORANUM videri MOSCHIONIS æmulum LAMBECIUS.
(a) A Judæo in latinum sermonem versum esse, qui nuperiora etiam THEODORI PRISCIANI addiderit CLERICUS.

theorematica, ipse de se reliquit. Latina editio a Græca differt, & aliqua habet in ista desiderata. Græcus textus videtur ex latino versus esse, cum voces aliquas latinas retineat. In Græco textu medicamentum legas ad Juliam Agrippinam missum ad pariendos pueros, quæ voces suppofititiæ videntur. Methodicos manifesto sequitur, metasyncriticam & analepticam curationem habet, & diatriton observat. In partu difficili unguentis fidit, & medicamentis. Morbos recenset muliebres, picam, abortum, morbos puerperii, infantum, nutricum. Porro uteri tumorem, inflammationem, scirrhum, hæmorrhagiam, molam. In suffocatione matricis non cedente dat helleborum.

Subjiciebantur codici MOSCHIONIS incerti auctoris medicamenta, quæ WOLFIUS ei subjunxit.

Notas & latini codicis discrimina GESNERUS addidit, qui & emendavit. Editio est Basil. 1566. 4. * cum aliis muliebribus.

Versio latina WOLFII est in *Gynæciis* BAUHINI Basil. 1586. 4. * & SPACHII.

Alius plenior codex est Vindobonensis (*b*). Codex Græcus etiam est in B. R. Par. n. 1252. alius in B. *Leidensi.*

VINDICIANUM & THEODORUM PRISCIANUM, quos CLERICUS methodicis adnumerat, ego inter Empiricos recensuerim, ut quidem suo loco expediam: sed neque LEONIDEM neque ARCHIGENEM (*c*) ad methodicos refero.

Apud AETIUM (*d*) compositio metasyncritica ad podagram reperitur, ipsam sectam multo prius puto defecisse. Non ultra SEVERI tempora producit P. ALPINUS, ejus sectæ laudator (*e*).

§. LXXV. ANTE ASCLEPIADEM PHARMACIONEM.

HERODES Clinicus MARTIALI dictus X. 56.

MARTIALIS ipse non medicus quidem fuit, cæterum multa tetigit ad diætam facientia, adque medicam historiam. Quare exstat CÆSARIS ZAROTTI in MARTIALIS *epigrammata medica & philosophica enarratio* Venet. 1657. 4.

Ipse ASCLEPIADES citat THORACIS pro phthisicis (*f*) medicamentum, & COSI vel COSÆ.

Et PTOLOMÆI sternutatorium (*g*).

TERENTII est diarrhodon (*h*) & pastillus stypticus (*i*) nisi fuerit quem continuo dicemus ASCLEPIADES.

POMPEII SABINI, qui FLAVIO CLEMENTI DOMITIANI cognato medicamenta paravit, scriptio.

(b) LAMBEC. L. VI. p. 134.
(c) ut P. ALPIN. *Sect. meth.* L. I. c. 2.
(d) L. III. c. 4.
(e) *medic. method.* L. I. c 3.
(f) ap. GAL. *compos. sec. loc.* L. I.
(g) ID ib L II.
(h) Ib. L IV.
(i) *Compos. sec. gen.* L. V.

Citat etiam ANTONIUM PHARMACOPOLAM (*k*).

ARRHABIONEM PONTICUM (*l*), cujus fit ad hæmoptoen medicamentum. PAULINUM (*m*), vel VALERIUM PAULINUM (*n*) cujus hepaticum (*o*).

ORIGENIUM (*p*).

PETINUM (*q*).

DOMITIUM NIGRINUM vel NIGRIANUM (*r*).

EUGERASIAM (*ſ*). ARISTAEUM TARSEUM.

Plures alios, quos ne tædioſe repetam, vix niſi ex aliquo medicamento notos, require ſi placet in *B. Chirurgica* (*t*).

§. LXXVI. ASCLEPIADES PHARMACION.

Plures hoc ævo fuerunt ASCLEPIADIS nomine medici: diximus Q. ARUNTIUM ASCLEPIADEM DOMITIANI (*u*) medicum, & Q. CALPURNIUM ASCLEPIADEM (*x*), qui TRAJANI ævo floruit.

Noſter TITO CÆSARE nuperior (*z*) eſt, cujus medicamentum citat, & Romæ vixit, qui far Cluſinum præſcribat (*a*)

Pleno nomine dictus eſt MARCUS TERENTIUS ASCLEPIADES (*b*).

In medicamentis potiſſimum ſe exercuit (*c*), quorum vires etiam ANDROMACHO rectius definivit (*d*): diſcrimina tamen vix addidit (*e*), & præſcripſit aliqua ab humana natura aliena (*f*).

Scripſit libros *internorum quinque*, quorum tertius ad MNASONEM (*g*) ſcriptus fuit, & ſecundus (*h*). Tum *libros externorum quinque*, quorum quartus erat inſcriptus

(k) ejus colicum *Compoſ. ſec. loc.* L. IX.
(l) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(m) Ib.
(n) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII. & L. VIII.
(o) L. VII. & hepatica *compoſ. ſec. loc.* L. VIII.
(p) Ib.
(q) Ib.
(r) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
(ſ) *Compoſ. ſec. loc.* L. VIII.
(t) I. p. 73.
(u) p. 185.
(x) Ib.
(y) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. X.
(z) Ib. L. VI.
(a) L. VII. c. 6.
(b) Laudat GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. II. VII. *compoſ. ſec. loc.* L. I.
(c) *Compoſ. ſec. gen.* L. VI.
(d) *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
(e) Ib. L. VIII.
(f) Ib. L. VIII. citat etiam *compoſ. ſec. loc.* L. IX. *compoſ. ſec. gen.* L. V.
(g) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.

inſcriptus MARCELLÆ (*). De *medicamentis libros* decem alibi GALENUS nominat, præter ll. *muliebrium* & de *theriaca*.

Priorum ſcriptorum medicamenta collegit, MANTIÆ, THESSALI, ASCLEPIADIS Bithyni celebrioris, AREI, ANDROMACHI, MUSÆ, HERACLIDIS TARENTINI (*h*), tamen ut ſubinde corrigeret (*i*). Pauca repetam de multis, & de aliis remitto ad *B. Chirurgicam* (*k*), & *Botanicam* (*l*). Utebatur, non ad methodicorum mentem, hyoſcyamo (*m*) opio & caſtoreo ad quartanam (*n*). Admiſcebat ſuperſtitioſa (*o*), empiricis propior. Ejus erat ſtomaticum ex Beſaſa (*p*). Collyrium (*q*). Ad capitis dolores ſternutamenta, errhina, apophlegmatiſmos adhibuit. Hemicraniam omiſit (*r*). Arteriaca habet ex eryngio cum ficubus, gummi, braſſicæ ſucco & melle (*ſ*). Dolorem ſedans ad pectoris morbos (*t*). Multa medicamenta ad tabeſcentes & ſanguinem rejicientes, marrubium, far Cluſinum, alia (*u*). Ad dyſpnœam aſellos, ſcillam (*x*). Stomachicorum farrago, quorum aliqua GALENUS corrigit (*y*). PACIANUM puto ad colicam (*z*) putes a PACCIO ſumtum. Ad icterum cichoreum, ſolanum (*a*). Confectio nephritica (*b*). Ad ulcera veſicæ (*c*), ad calculum (*d*). Hepatica confectio (*e*). In hydrope malagma, epithema, purgatio (*f*). Acopon ad podagram (*g*). Trochiſcus

[*] quatuor ap. GALEN. *comp. ſec. loc.* L. VIII.
[h] Ib.
[i] Ib.
[k] I. p. 76.
[l] I. p. 105.
[m] *Compoſ. ſec. loc.* L. III.
[n] AETIUS L. II. 5. c. 84.
[o] De epilepſia apud TRALLIANUM.
[p] GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. VI.
[q] MARCELL. L. VIII.
[r] *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
[ſ] Ib. L. VII.
[t] Ib.
[u] Ib.
[x] Ib.
[y] Ib.
[z] ORIBAS. *ſyn.* L. III. IV.
[a] ap. GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IX.
[b] ID. ib. L. X.
[c] AET. L. III. 3. c. 27.
[d] Ib. c. 13.
[e] GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. VIII. c. 8. Confer. AET. L. III. 2. c. 6. apud PHILAGRIUM.
[f] AET. L. III. 2. c. 22. 23.
[g] Ib. L. III. 4. c. 44.

Trochiſcus Aſclepiadeus ad ventris fluxum (*h*). Panacea (*i*). Ad lethalia venena (*k*). Unguentum acre ex myrrha, nitri ſpuma &c. (*l*).

Ejus viri codex formularum eſt in *B. Vindobonenſi* VII. p. 248.

§. LXXVII. MEDICI ANTE GALENUM.

Hos omnes ſatis certum eſt inter TITI tempora vixiſſe & M. ANTONINI; accuratiora tempora de pleriſque definiri vix poſſunt.

HARPOCRATES (*m*) & HARPOCRAS (*n*). HARPOCRAS jatraliptes PLINIO juniori notus (*o*), cui civitatem romanam ab TRAJANO impetravit. An IDEM HARPOCRATION, cujus ad aurium dolores & purulenta (*p*).

DIOSCORIDES tertius, glottographus (*q*), omnium librorum HIPPOCRATIS peculiarem editionem dedit, & multa circa lectionem veterum innovavit (*r*), improbationem GALENI meritus (*ſ*). In duobus enim ſolis codicibus rectam lectionem ajebat ſe reperiſſe, & multa aliter quam (*t*) reliqui legit, magis quam reliqui interpretes Grammaticus (*u*). Multa ſcripſit, neque tamen omnes HIPPOCRATIS voces expoſuit. Sumſit ſua ex NIGRO, PAMPHILO, DIOSCORIDE Anazarbenſi, CRATERO, HERACLIDE TARENTINO, aliis, & patris GALENI ævo vixit, ADRIANO nempe imperante (*x*). Jure tamen ſubinde veterum lectionem repudiaviſſe GALENUS fatetur (*y*). Senſit ſpuria nonnulla ad initium *libri III. Epidemicorum* adſcripta eſſe (*z*).

Citatur ejus labor in l. I. de *morbis mulierum*, in II. *popularium*.

Ad DIOSCORIDIS L. *de chirurgia* remittit (*a*), quod ad vulgaria adtinet.

Sectatores habuit, qui & ipſi multa in antiqua lectione mutarunt (*b*).

ARTEMI-

[h] MARCELL. c. 27.
[i] AET. L. II. 4. c. 52.
[k] GAL. *antid.*
[l] AET. L. II. 1. c. 88.
[m] ſtomaticum. GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. VI.
[n] *Compoſ. ſec. gen.* L. V. Ad dolores aurium *compoſ. ſec. loc.* L. III.
[o] *Ep.* L. X
[p] *Compoſ. ſec. loc.* L. III.
[q] GAL. *lect. Hipp*
[r] ID. περὶ κατρίων. *Comm. nat. hum.* I.
[ſ] *Comm* ad *Epid.* VI.
[t] Ib.
[u] GAL. *in prorrhet.* I.
[x] ID. *defin.*
[y] *Comm. in VI. Epid.*
[z] Ib. *Comm.* III.
[a] GAL. *defin.*
[b] *Comm. ad Epid.* VI.

ARTEMIDORUS CAPITO, cognatus (*c*) DIOSCORIDIS, & ipſe HIPPOCRATIS operum editionem curavit, quam HADRIANUS AUG. probavit, doctus utique princeps.

Aliter paſſim quam DIOSCORIDES legit (*d*), & quam reliqui, pariter tamen in corrumpendis vetuſtis lectionibus temerarius (*e*). Correctionem tentavit in L. de *victu acutorum*, de qua GALENUS (*f*). Ejus aliam emendationem GALENUS refutat (*g*).

An idem ARTEMIDORUS, cujus medicamentum (*h*) ad palpebrarum mala GALENUS habet.

SABINUS & ipſe in HIPPOCRATE exponendo laboravit, ſed multa præteriit. Aliter quam alii legit, in libris HIPPOCRATIS verſatiſſimus (*i*). In *aphoriſmos* & in *prorrhetica* eſt interpretatus.

Ejus diſcipuli aliquando veterum lectionem retinuerunt, ut in loco *epidemicorum* VI. (*k*), quem abſque interpretatione dimiſerunt.

SABINI locus de temperie regionum eſt apud (*l*) ORIBASIUM.

STRATONICUS SABINI diſcipulus, præceptor GALENI. Atrum humorem ut repetita venæ ſectione & purgante medicamento ſuperaverit GALENUS (*m*) docet.

MENIPPUS. Ejus medicamentum adverſus canis rabidi morſum, quo uſus eſt PELOPS (*n*).

PELOPS & ipſe præceptor GALENI, ut NUMESIANUS, commentarios in HIPPOCRATIS *aphoriſmos* ſcripſit, qui laudem paſſim GALENI ſunt meriti (*o*). HIPPOCRATICÆ ejus ſunt *Iſagogæ* L. II. De epilepſia egit, cujus fomes in alia præter caput corporis parte eſſet, & de modo, ut malum aut per continuationem partis, aut flatuoſam per ſubſtantiam tranſmittatur (*p*).

SATYRUS QUINTI (*q*) diſcipulus & adſecla, ante PELOPEM GALENI præceptor, & ipſe ut locum *prorrheticorum* L. de phrenitide interpretetur, GALENUS refert, tum aphoriſmos (*r*).

[c] *Comm. in L. de fract.* III. *nat. hum.* I. Περι αιτριων.
[d] GALEN. *defin.* in l. *de fract. ad prorrhet.* I.
[e] *Comm. ad VI. Epidem.* & περι αιτριων.
[f] in l. de *fract. comm.* III.
[g] *Comm. II. in Epid. I.*
[h] *Compoſ. ſec. loc.* L. IV.
[i] GALEN. ad *Epid.* VI.
[k] ID. *comm.*
[l] *Coll.* L. IX. c. 15.
[m] *de atra bile.*
[n] GAL. *antid.*
[o] *de ordin. leg. libr.*
[p] GAL. *de loc. adfect.* L. III.
[q] *Ord. leg. libr.*
[r] *Comm. in eum l.*

EPHICIANUS, vel PHECIANUS (ſ), pariter inter commentatores eſt HIPPOCRATIS.

ANTIOCHUS medicus, martyrium imperante HADRIANO paſſus eſt.

HERMOGENES medicus ADRIANI.

TROPHILUS apud PLUTARCHUM *in ſalubr. præceptis*. Apud STOBÆUM Sermone 100. dixit eum eſſe perfectum medicum, qui poſſibilia ab impoſſibilibus diſcernit.

PUBLIUS, præceptor, ut putatur (*t*), GALENI, cujus aliqua ſunt medicamenta, ut aridum &c. (*u*). Conf. p. 168.

AGATHUS præceptor GALENI (*x*).

Sic MARCUS ITALUS (*y*).

ÆSCHRION empiricus Pergamenus, quem GALENUS inter ſuos magiſtros recenſet, auctor celebris ad noſtrum ævum & laudati medicamenti adverſus (*z*) venenum canis rabidi.

SOTERIDAS, quem FAUSTINA a M. ANTONINO petiit, cum PISITHEO non confideret.

MAGNUS ANTONINORUM medicus.

DIONYSIUS GALENI amicus, cujus fidei multum tribuit in l. *de epileptico puero*.

PTOLEMÆUS GALENI familiaris.

CLAUDIANUS SOLON GALENI amicus, is forte ad quem *Euporiſta* dicuntur data eſſe.

GORGIAS medicus, cui dicavit l. de *cauſis procatarcticis*.

MARTIANUS GALENO coævus ejuſque æmulus. An idem ex cujus libris *ſal theriacus* (*a*) MARCELLI. Alius a MARCIANO p. 165.

Sic ANTIGENES.

DEMETRIUS ANTONINI medicus (*b*), qui aliqua in theriaca mutavit. Eam theriacam M. ANTONINO AUGUSTO parabat: Huic DEMETRIO GALENUS ſupervixit (*c*).

POSIDIPPUS L. VERI medicus.

ÆNEAS,

[ſ] GAL. *ord. leg. libr.*
[t] *Compoſ. ſec. gen.* L. II.
[u] *Compoſ. ſec. loc.* L. IV.
[ ] Ib L. VI.
[ ] L. IX c. 5.
[x] *Antid.* L. II. *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
[y] *Compoſ. ſec. gen.* L. VI.
[z] *ſimpl. fac.* L. II.
[ ] *Compoſ. ſec. loc.* L. IV. c. 2.
[a] AETIUS L. XIII.
[b] GAL. ad PIS. c. 12.
[c] *Antid.* L.

ÆNEAS, a quo (*d*) GALENUS medicamentum habuit, pituitam de naribus detrahens, ſternutatorium &c. ÆNEAS, alius ut puto, *de pulſibus & urinis* ſcripſit, quem librum PLATO TIBURTINUS & PONTIUS VIRUNNIUS latine verterunt.

ANTIOCHUS medicus, GALENO, ut videtur, coævus (*e*), qui ad multum ſenium ſua ſobrietate pervenit: non ergo martyr p. 220.

THEOPHILUS cætera ſani capitis, tantum ut tibiis canentes ſe putaret audire (*f*).

Qui ſequuntur, de eorum ætate nihil novi, niſi GALENO eſſe antiquiores.

HERMOPHILUS (*g*).

EUGENIUS.

ORPHITUS, cujus erat Acopon (*h*).

Neapolitanus, niſi is LYCUS eſt, qui AGRIPPÆ (*i*) compoſitionem paraverit, antiquior ſi de magno illo VIPSANIO ſermo eſt. Conf. p. 180.

CAIUS forte Neapolitanus (*k*).

PATROCLUS (*l*) Cæſaris libertus.

ONESIDEMI leniens in nephritide (*m*).

BIENNITÆ nephriticum cum lapide ſepiæ maſculæ (*n*). Idem etiam BIENNIUS (*o*) audit.

FLAVIUS PYCTES (*p*).

ISIDORUS, cujus paſtillus (*q*).

Ruſticus ISIDORO notus (*r*).

PROTAS Peluſiota (*ſ*).

ORUS Mendeſius (*t*).

SOCRATION (*u*).

[d] *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
[e] *tuend. ſanit.* L. V. c. 3.
[f] *ſymptom. differ.* c. 3.
[g] *Compoſ. ſec. loc.* L. IV.
[h] *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
[i] Ib.
[k] *Compoſ. ſec. loc.* L. V.
[l] *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
[m] *Compoſ. ſec. loc.* L. X.
[n] Ib.
[o] Ib. L. IX.
[p] Ib.
[q] *Compoſ. ſec. gen.* L. VI.
[r] Ib. L. II.
[ſ] *Compoſ. ſec. loc.* L. III. c. 1.
[t] *Antid.* L. II.
[u] *Compoſ. ſec. loc.* L. V. c. 7.

ARISTOTELES Melitiniensis medicus (*x*), qui periit, cum non adsuetum frigidam bibere cogerent.

Liber *Primipilaris* (*y*).

EPAGATHUS, IDIUS, TAMYRAS, quorum ad dysenteriam medicamenta GALENUS habet (*z*).

PAPIAS LAODICENUS (*a*).

JUSTUS, si est ocularius (*b*), cujus est medicamentum. Purgans ad JUSTUM relatum ex colocynthide (*c*): hiera ex colocynthide (*d*).

MENELAUS cujus Alysson (*e*).

EUSCHEMUS spado (*f*).

SIGON (*g*).

SERGIUS ophthalmicus Babylonius (*h*), qui plurimum glaucio utebatur.

SIMONIUS ochlagogus (*i*) EJ. ad quæque membra adfecta (*k*).

EUCLIDES, quem & PALATIANUM vocat (*l*).

ORESTINUS (*m*).

APRIANUS cujus medicamenta.

HELIODORUS (*n*); an chirurgus ille, de venenis. Locus de venenis quem GALENUS non probat (*o*).

ARCHIBIUS, cujus est antidotus (*p*).

BLASTI arteriaca ex radiculis filicis cum aromaticis, etiam balaustiis coctis, cumque mandragora & hyoscyamo (*q*).

PORPHYRION & THEODOTUS medici, quos ARISTIDES citat.

CHLORUS GAL. nescio num DEMETRIUS CHLORUS p. 183.

APOLLONIUS *organicus* (*r*), cujus est emplastrum ad carbunculum (*s*).

APOLLO-

[x] GALEN. *consuet.*
[y] ID. *compos. sec. gen.* L. VII.
[z] *Compos. sec. loc.* L. IX.
[a] Ib. L. IV. 8.
[b] AET. L. I. 3. c. 116.
[c] ORIBAS. *coll.* L. VIII.
[d] Ib.
[e] GAL. *Antid.*
[f] *Compos. sec. loc.* L. I. IX.
[g] Ib. L. I. c. 4.
[h] Ib. L. IV.
[i] *Antid.* L. II.
[k] *simpl. med. fac.* L. VI.
[l] *Antid.* L. II. c. 10.
[m] *Compos. sec. loc.* L. I. c. 1.
[n] *B. Chir.* I. p. 73.
[o] GALEN. *antid.* II. c. 7.
[p] Ib. c. 10.
[q] *Compos. sec. loc.* L. III.

APOLLONIUS ARCHISTRATOR, idem organicus, cujus paſtillus (*t*).

APOLLONIUS Tarſeus, GALENO coævus, cujus medicamentum citat ad hæmorrhoides (*u*).

Et denique APOLLONIUS Pergamenus (*x*), qui venæ ſectionem conpenſabat ſanguine per tibiæ ſcarifationem educto. Laudat ORIBASIUS.

AZANITA (*y*), cujus nomen ſumtum eſt ab Azanis urbe Phrygiæ (*z*). In Hippiatricis frequenter dicitur.

PHARNACIS (*a*) herniarii antidotus aromatica.

NEARCHUS, qui antidotum laudavit (*b*).

DIOSCORUS, cujus eſt antidotus (*c*).

ZOILUS ophthalmicus, cujus frequens eſt memoria. Ejus erat collyrium nardinum (*d*). Ad purulentas aures (*e*). Ejus antidotus (*f*).

LINGON (*g*).

DIONYSODORUS, cujus medicamentum ad alopeciam GALENUS habet (*h*).

ARABAS Thebanus (*i*).

POSIDONIUS, quem GALENUS nominat eſt, Philoſophus p. 160.

POLLES Ægienſis (an idem forte qui POLES?) ejus ἱνματα & ιατρογυμβολας, & de *ſympathia & antipathia* ll. SUIDAS citat.

CHRYSARIS, qui de *medicamentis* ſcripſit, & vetuſtior videtur (*k*). An forte idem CHRYSERMO p. 154.

FAUSTINUS, ut videtur, GALENO dictus & AETIO, FABRIC.

Non ipſe decerpſi aut quod omnino apud GALENUM non reperiuntur, aut quod in longo labore præter viderim, medicos quorum nomina FABRICIUS ex GALENO repetit, & quorum aliqua omnino ſuſpecta ſunt, ut MAMBATEUS (*l*) ERI-

SIPPUS

[r] *Compoſ. ſec. gen.* L. VI.
[ſ] Ib. L. V.
[t] L. VI.
[u] Ib.
[x] ORIB. ad EUNAP. L. I. c. 9. ad EUST. L. I. c. 14.
[y] *Compoſ. ſec. loc.* L. V.
[z] STEPHANUS de *urbibus.*
[a] *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
[b] Ib.
[c] Ib.
[d] TRALLIAN. L. II. p. 143.
[e] GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. III.
[f] *Antid.* L. II. c. 12.
[g] *Compoſ ſec. loc.* L. IX.
[h] Ib L. I.
[i] *Antid* L. II. c. 12.
[k] *L-B. Hipp.*
[l] GALEN. *med. ſimpl.* L. VI.
[m] Ib. L. X. præf.

SIPPUS, ATEURISTUS (*m*), DELETIUS EPAGATHUS (*o*) nisi idem est cum EPAGATHO, PETRONIUS (*p*), qui potest ille materiei medicæ auctor esse, EUNOMUS ASCLEPIADES (*q*), PHARESTRATUS s. PHARESTIS (*s*), ICADOTUS (*t*), VGAUS (*u*).

Plures vide in *B. Chir.* I. p. 83. sqq.

Non a GALENO, sed a coævis fere scriptoribus alii citantur incerti ævi. NEOCLES (*x*) medicus ab ÆLIANO.

SATURNINUS Cythenas Empiricus (*y*).

DIOGENIANUS PLUTARCHO dictus (*z*).

DAPHNUS Ephesius ATHENÆI interlocutor (*a*).

ATHENODORI I. l. *de morbis vulgaribus* a PLUTARCHO citatur, in quo novos morbos esse aquæ metum contendit & elephantiasin (*b*).

Multos medicos in symposio colloquentes. PLUTARCHUS introducit, contemporaneos suos, quorum aliqui non aliunde innotuerunt, ATRYILATUS, CLEOMENES, ZENO, CRATO, ZOPYRUS, PHILO (Conf. p. 158. 159.) NICIAS, GLAUCUS.

XENOPHILI medicamentum ad vesicæ ulcera (*c*), quem etiam ORIBASIUS dicit (*d*).

LOGADII Memphitæ medicamentum (*e*).

SECUNDUS gymnastes.

§. LXXVIII. SCRIPTORES ALIQUI GALENO FERE COÆVI.

Prior est PLUTARCHUS, non quidem medicus, cæterum polygraphus, cujus passim in historia medica sua sit utilitas. In ejus *præceptis salubribus*, & *in quæstionibus*, plurima omnino undique medici sunt argumenti, ut & ipse denique sententiam dicat, & ad methodi saporem medicamenta purgantia damnet, quæ CLERICI est adnotatio. In *Quæstionum convivalium* L. VI. etiam locus est, ubi de transfiguratione pororum dicitur, ex ejusdem sectæ placitis.

In

[o] Ib. L. IX. c. 1.
[p] *Compos. sec. gen.* L. V.
[q] Ib.
[s] *Compos. sec. simpl.* L. VI.
[t] *Compos. sec. loc.* L. IX. c. 6.
[u] Ib. L. III. c. 1.
[x] *Anim.* L. XVII. c. 15. ed. Londin.
[y] LAERT. p. 1082.
[z] *Quæst. var.* L. VI. c. 2.
[a] L. III.
[b] *Quæst. convio.* L. VIII. c. 9.
[c] AET. L. III. 3. c. 29.
[d] *Syn.* L. IV.
[e] ACTUAR. *med. comp.* L. IV. c. 2.

In ll. *de placitis philosophorum* seorsim vertente GUIL. BUDÆO Argentorati 1516. 4. excusis B. TIG. multi veterum medicorum loci ad rem medicam facientes conservantur.

Præcepta salubria sunt diætetices quoddam compendium. NIGRI Rhetoris vulnus dicitur a spina deglutita & impacta acceptum, & post incisionem mortiferum.

Sic in *Quæstionibus naturalibus*.

In *Quæstionibus convivalibus* de bulimi causa quæritur. De morbis qui ex esculentis proveniunt. Narrantur varii eventus rariores, ut de animalculo hispido, quod cum lotio prodierit.

EJ. est L. an animi an *corporis deteriores sint ægritudines*.

Et Orationes duæ *de esu carnium*, pro victu vegetabili.

ÆLIUS ARISTIDES, Adrianensis, Rhetor, ADRIANI ævo & M. ANTONINI PII vixit. Ejus sunt *orationum* Tomi III, apud PAULUM STEPHANUM a. 1604. 8. BB. editæ, interprete GUILIEMO CANTERO. Enthusiasticus ÆSCULAPII admirator plurima ad hujus DEI gloriam, ut potuit, conatus est conferre, a quo per multos annos per somnia in diuturno malo consilia acceperit. In T. I. Oratio, cui titulus *Asclepiadæ*, continet historiam ÆSCULAPII & filiorum, qui Thessalos artem medicam docuerint, & undique eam quasi disseminaverint, aque multis a morte Epidauri visi fuerint. In T. II. de aqua salutari putei ÆSCULAPII dicit.

EJ. ἱεροι λογοι sex. Longissima hic exstat narratio morbi, in quo noster nihil est molitus, nisi quod DEUS imperasset: morbus ipse videtur cardiacus CÆLII fuisse, in quo æger sudoribus diffluebat. Vomitu, clysteribus, venæ sectione usus est, ulcus DEUS negavit aperiri debere, quod etiam sponte sanatum sit. Convaluit noster ex morbo, jussus per somnium frigida lavare.

ALEXANDER ex Phrygia natus, medicus, & imperante M. ANTONINO martyr.

LUCIUS APULEIUS, Madaurensis, Numida, Philosophus, qui ante CLODIUM ALBINUM vixit. Ejus *opera* omnia sæpe prodierunt, & cura PETRI CALVI Leidæ 1588. 8. Pluscula scripsit, quæ ad historiam medicam pertinent. In *floridis* PHERECYDEM narrat periisse, in scabiem serpentum solutum. ÆSCULAPIO Carthaginiensi hymnum cecinit. ASCLEPIADEM hominem feretro impositum ad vitam revocasse, vinum ægris concessisse. In *Apologia* I. aliqua de ÆSCULAPII apud Aeenses dignitate. Ipse APULEIUS, cum medicinam faceret, epilepticam feminam per servum suum medicinæ gnarum jussit adduci. In l. *de mundo* de cavernis dicit, prope Hierapolin Lyciæ, ex quarum humo vapores adscendunt lethiferi, non nocituri si erectus incesseris, omnino ut lacus agnani mephitis. In ASCLEPIA de avo ASCLEPII dicit, primo medicinæ conditore, in Lybia sepulto. L. *de herbis* non est hujus auctoris opus.

LUCIANUS, festivus deûm hominumque derisor, multa habet ad rem medicam facientia,

facientia, ut ALEXANDRUM f. *pseudomantin*, in quo fraudes incubationum & responsorum divinorum revelantur, Alexandri nempe medici historiam, discipuli APOLLONII Tyanei. Artes describit, quibus veterator ÆSCULAPII oraculum effinxit, quod de salute hominum responderet, ne angue quidem prætermisso. EJ. *Philopseudes*, quo fabulosa medicamenta deridentur, & deorum per somnia adparentium fabulæ. ANTIGONI medici hic meminit, cui sit ænea HIPPOCRATIS statua, quæ noctu per ædes tumultuetur. EJ. HIPPIAS, vel balnei descriptio. EJ. de *dipsadibus*. EJ. *Tragopodagra*. Pulchra est editio, quam J. MATTHIAS GESNER curavit.

PAUSANIAS in commentariis *de veteris Græciæ regionibus* passim aliqua habet ad medicam historiam. Græce apud Aldos 1514. fol. BB. inde gr. lat. Hanov. 1613. fol. BB.

A. GELLIUS, polyhistor, HADRIANI & ANTONINI PII ævo floruit, inque *noctes* suas *Atticas* plurimam variamque eruditionem collegit, etiam medicam. De tibiarum in medicina usu, de oscedinis morbo. Laudes febris Quartanæ, a FAVORINO descriptæ: PLATONI eam febrem quam maxime salutarem contigisse. De helleboro albo, nigro, quorum ille vomitum, hic alvum moveat. De sagittarum helleboro tinctarum vulnere funesto. Se ipsum hydropicum sanatum esse urnis calentibus. Editionem cito Amstelodam. 1666. 8. & Hof. 1741. 8. *.

HADRIANUS imperator, polyhistor, medicinæ non ignarus fuit. Ejus antidotus apud MARCELLUM citatur (*a*).

ATHENÆUS Ægyptius, Naucratita, & ipse philologus, ejusdem ferme ævi, prioribus junior, GALENO hactenus æqualis, ut pariter COMMODO imperante vixerit (*b*). In convivio suo, inque Libris XV. Δειπνοσοφιςῶν infinitam eruditionem antiquam congessit. Innumera fragmenta veterum medicorum Græcorum conservavit, non alibi superstitia, potissimum quidem ad rem diæteticam pertinentia, tamen & alia, quæ omnino non datur hic recensere: elegantiorem autem medicum omnino ATHENÆUM perlegere oportet & tenere. Ad vitas etiam & historiam medicorum multa hic reperias, aliqua ad morbos rariores. Prodiit Venet. apud ALDUM 1514. fol. BB. Basil. 1535. fol. mendose curante BEDROTIO Græce. Græce & latine cum Is. CASAUBONI doctis commentariis apud Commelinos 1598. fol. *. Animadversiones solæ Lion 1621. fol. *. Multa ad ATHENÆUM notavit T. REINESIUS in *variis lectionibus*.

CLAUDIUS ÆLIANUS, & ipse sophista, ATHENÆO nuperior, quo multum usus est. Passim aliqua medici argumenti habet in *variis historiis*, quarum editionem Græco latinam ABRAHAMUS GRONOVIUS Leidæ dedit 1731. 4. Aliqua etiam in *historia animalium* exstant Londin. 1744. splendide excusa 4. *.

MARCEL-

(a) p. 149.
(b) eum citat L. XII.

MARCELLUS Sidetes ADRIANI ævo vixit. Ejus eſt fragmentum carminis *de medicina ex piſcibus* Græce & latine excuſum apud G. MORELLUM 1591. 8. B. B. a J. FABRICIO recuſum in *Bibl. Græc.* cum verſione F. MORELLI. Fragmentum eſt, in quo etiam vires medicatæ nonnullorum piſcium traduntur.

Idem MARCELLUS apud SUIDAM ANTONINI ævo *βιβλια ιατρικα* 42. *de re medica* carmine epico conpoſuit. An idem eujus codex MS. *de pulſibus* eſt in *B. Vindobon.* VI. p. 147. LAMBECIUS ad eum refert locum de Lycanthropia, qui eſt apud AETIUM (*c*).

Opuſculum Græcum ad M. AURELIUM & L. VERUM eſt in *B. Auguſtana.*

ALEXANDER Aphrodiſeus GALENO fere coævus. EJ. ſunt *ιατρικα αποςηματα και φυσικα προβληματα* cum ARISTOTELIS operibus Venet. 1495. f. BB. & Venet. 1513. f. Græce excuſa RAST. tum Frf. 1585. 4. Græce: Latine edita vertente G. VALLA Venet. 1501. f. TR. 1513. f. cum ARISTOTELE *de natura animalium*, Baſil. 1542. 8. Francfurt 1609. 8. TR. Genevæ 1612. & alias. Codex MS. eſt in *B. Vindobon.* VI. p. 88. in B. BODL. n. 131; in Medicea PLUT. LXXI. BANDINI III. p. 162.

Aliqua habet medici argumenti. Æthiopes, ſi febrire iis contigerit, fere perire, quæ adnotatio noſtris in æthiopibus confirmatur. Quatuor humores & tria tantum febrium genera recipit. Ictericis alvus pigra, fæces decolores. Siriaſis puerorum æſtiva. Cur pueris calculi in veſica, ſenibus in rene. Phreniticis rara & magna reſpiratio. In paralyſi maxillæ alteri parti remedia admovenda. Poſt morbum de pedibus potius ſquamæ dejiciuntur, quam de manubus. Phthiſis contagioſa.

EJUSD. de *febribus* ad APOLLONIUM libellus, exſtat paſſim MS. & in Bibliotheca *Vindobonenſi* (*d*); latine editus GEORGIO VALLA interprete Venet. 1498. fol. & Lion 1516. 8 cum SYMPHORIANO de claris medicinæ ſcriptoribus, demum Genev. 1612. 8. B. BODL.

§. LXXVIIII. INCERTÆ ÆTATIS MEDICI.

Aliqua adhuc nomina addo medicorum, quorum ætas non ſatis certa eſt, ut tamen non videantur poſt GALENUM vixiſſe.

POTAMON, MENICLES, medici Smyrnæi (*e*).

ARISTOMENES.

CALLISTRATUS.

CONON.

Ff 2

(c) L. II. 2. c. 51.
(d) LAMBEC. L. VI. p. 101.
(e) MEAD. *numm. Smyrn.* p. 74.

PYRRHUS.
METRODORUS alius a prioribus.
EUCLES.
LEONTISCUS, Smyrnenſes omnes.

§. LXXX. CLAUDIUS GALENUS.

Pergamenus, vir, qui poſt HIPPOCRATEM mille & quadringentis ad minimum annis in arte princeps eſt habitus, communiſque fuit fons, ex quo tota poſteritas hauſit, natus ADRIANO imperante, patre (*a*) architecto. In geometricis inque omni ambitu Græcarum artium a pueritia innutritus, demum ad medicinam tranſiit ex ſomnii ſuaſu. Ejus artis univerſum ambitum elaboravit, ut nemo ante eum, & vix quiſquam poſt eum mortalium. Smyrnam, Corinthum, Alexandriam adiit, annoſque natus 28. in patriam rediit (*b*), gladiatorumque curationem ſuſcepit, ut manu iis mederetur. Etſi enim medicus ut imperator chirurgum moderatur, nonnunquam tamen & ipſe manum admovit (*c*).

Romam inde petiit, magnam famam & anatomicis inciſionibus & felicibus curationibus ſibi paravit. Triennium cum Romæ vixiſſet, ob peſtem urbem reliquit (*d*): demum iterum Romam ab Auguſtis fratribus vocatus (*e*), curam imperatoris M. ANTONINI Philoſophi filiique COMMODI geſſit. Theriacam etiam in uſus AUGUSTI (*f*) extincto DEMETRIO (*g*) compoſuit, impetravit autem, ne MARCUM in Germaniam ſequeretur (*h*). SEVERO AUGUSTO perinde theriacam paravit, & eo imperante obiit (*i*).

Nullam partem eo ævo notam artis medicæ intactam reliquit. Botanices etſi minus ſtudioſus, aliquanto pauciores quam DIOSCORIDES plantas (*k*) recenſuit, plura tamen & animalia (*l*) habet, & mineras numeroſiores (*m*). In reliqua materia medica inque mineris, miſy & terra Lemnia recte cognoſcendis, curioſus proprium laborem poſuit, & ingenti mercede conduxit, qui ſe docerent medicamenta præparare (*n*).

Pharmaciæ

(a) SUIDAS.
(b) *Compoſ. ſec. gen.* L. III.
(c) *Epidem.* L. VI. ſ. 5.
(d) *de propr. libr.*
(e) *de propr. ſcript.* p. 243.
(f) qua D. MARCUS delectabatur *de theriac.* ad PIS. L. II.
(g) *Antid* L. I.
(h) *de propr. ſcript.* L.
(i) *Antidot.* 3.
(k) animalia 540, cum DIOSCORIDES habeat 700,
(l) mineras 180, cum DIOSCORIDES habeat 168,
(m) 100, cum DIOSCORIDES habeat 90, ALSTON.
(n) *ſimplic. fac.*

Pharmaciæ fuit peritiſſimus, & ipſe medicamenta ſollicita cura ſua manu præparavit, ſæpe etiam ruri, & per inopiam receptorum medicamentorum, nova & ſimpliciora compoſuit. Porro componendorum medicamentorum artem, ut videtur, exquiſite didicit. Chemiam nondum inventam (o) utique ignoravit, ſenſit tamen ſibi deeſſe.

In anatomicis laudes viri diximus. Hominum equidem incidendorum ei vix ulla fuit occaſio, cæterum in vivis potiſſimum animalibus phyſiologica experimenta etiam difficillima fecit.

In morborum adnotatione, ex ipſis viri operibus, putes aliquanto minus fuiſſe diligentem, neque enim hiſtorias morborum plenas & accuratas dedit, quales olim HIPPOCRATES, & nuper ARETÆUS vel SORANUS. Pulſum tamen ſubtiliter tetigit, & per plurimas diviſiones diſtinxit, eoque etiam & aliis ſignis medicis adeo perite ſe uſum fuiſſe ſibi teſtis eſt (p), ut potiſſimum ex adgnoſcendis morbis eorumque prædicendis eventubus inclaruerit. Ita nobilis feminæ amorem detexit, quæ PYLADEM ſaltatorem deperibat, & ſervum ob criminis detecti metum melancholicum, & BOETHI conſulis filiam clam vetitos cibos vorantem culpæ redarguit, unde ei febris nocturna accedebat. Pulſum etiam intermittentem nonnullis naturalem eſſe ſenſit. In ſe ipſo, cum floccos carperet, phrenitidem imminere ſenſit, & de periculo medicos monuit, Jecur ſibi adfectum eſſe continuo adgnovit, cum alii medici in pulmone vitium quærerent.

In curationibus morborum perinde felix fuit.[*] MARCUM ANTONINUM ex eſu caſei febrientem unguento nardino, vino & pipere ſanavit. COMMODUM, deriſa a matre medicorum methodicorum diatrito, narium hæmorrhagiam paſſurum prævidit & ſanavit. BOETHI conſulis uxorem fluxu muliebri laborantem, nihil proficientibus celeberrimis medicis, purgando reſtituit. EUDEMUM philoſophum quartana multiplici media hieme liberavit, prædixit accurate, quo tempore quæque conjunctarum febrium eum eſſet relictura.

In ſe ipſo etiam feliciter medicatus eſt. Arteriotome ſibi proſpexit, cum circa ſeptum tranſverſum perpetuum dolorem perciperet. Peſtilentia cum laboraret, venam ſecuit & ſcarifavit (q).

Celebritatem adſecutus eſt non mediocrem, dum vixit ATHENÆI laudes meritus, & ALEXANDRI APHRODISEI, EUSEBII ævo jam pene pro DEO habitus.

Neminem coævorum magni fecit, paucos prioris, ipſum HIPPOCRATEM diſerte ſcripſit, ſola initia rationis curandi dediſſe, ſe perfeciſſe (r).

(o) *de med ſimpl. fac.* L. I.
(p) *de præcognit.*
(*) Ib.
(q) *de cucurb.*
(r) *meth. med.* L. IX.

Non mirum, a coævis medicis, MARCIANO, ANTIGENE, aliis odia passum esse, qui spherneret omnes.

Superstitiosus plurimum tribuit somniis & ÆSCULAPII (ſ) dictaminibus. Viperis usus est ex somnio adversus elephantiasin. Sed neque certam fidem ejus narrationibus ubique adhibueris. Malam herbam, quæ ad mortem usque sanguinem educit, casu detectam, & periculosum remedium a præside Provinciæ provide suppressum fuisse, vix GALENO credas (t).

Sed etiam medicamenta specifica admittebat, quorum ratio non possit dari. Nimias sibi ipsi laudes imputasse, & in curationibus nimis fuisse felicem adnotatum est (u). Facillime in contradictione deprehendi J. ANT. van der LINDEN.

Medicinæ, ut recte olim BOERHAAVIUS monuit, multum & profuit & nocuit. HIPPOCRATEM a Methodicis spretum, nuperos legere docuit & jussit, signis medicis usus est, efficacia fere medicamenta adhibuit, fortem venæ sectionem, purgantia repetita, quibus ipse quidem omnium plurimum tribuebat.

Nocuit, quod systema simplex quidem, sed parum plenum, practicum, quatuor illis elementis (x) & quatuor humoribus (y) superstruxerit. Præter morbos enim organicos, & morbos a soluta continuitate natos, longe pleraque humani corporis mala referebat aut ad plethoram, aut ad cocochymiam. Illam sanguinis abundantiam satis recte quidem duplicem fecit, & ad vasa & ad vires. Idem in quovis quatuor humorum plethoram admittebat.

Morbos in cacochymia positos reduxit ad degenerationem bilis flavæ, bilis atræ, pituitæ, ut ii humores secundum frigus, calorem, humorem aut siccitatem peccarent. Peccare vero posse primo, secundo, tertio, quarto gradu.

Curationem ergo posuit in diminutione plethoræ si ea dominaretur, deinde in educendis humoribus peccantibus, & in medicandi ratione causæ opposita, ut si calor duobus gradibus excederet, refrigerantia duorum graduum ei opponerentur. Dari enim in medicamentis quatuor omnino qualitatum simplicium gradus (z) persuadebatur.

Mira hic excellebat simplicitas; sed neque tres humores veri sunt, neque verum est, ab iis putrescentibus, aut alioquin peccantibus, morbos proficisci, neque quatuor illis primis qualitatibus omnes humorum degenerationes continentur; atque calor, aut frigus, & similia effecta potius quam causæ sunt morbi, & cacochymiæ longe subtilior magisque ignota est ratio. Solidorum etiam debilitatem

(ſ) *subfig. Empir.*
(t) *purg. med. fac.* c. 6.
(u) CARCANUS *vuln. cap.* p. 346.
(x) *de Elem.* L. I. c. 5. c. 9.
(y) Ib. L. II. c. 1. 2. &c. L. I. c. 5.
(*) in JULIANUM.
(z) *fac. med. simpl.* I. &c.

litatem patientium, aut vicissim nimis irritabilium, GALENUS non eam rationem habuit, quam oportebat. Breviter ista, cum & errores viri, & nimiæ laudes, a posteris, aliis nunc in litibus laboriosis, dudum oblivioni traditæ sint.

§. LXXXI. GALENI SCRIPTA.

Cum nemo veterum, & vix quisquam nuperorum, tot diversa scripta reliquerit (*a*), ordine aliquo in iis recensendis erit progrediendum. Initium ergo faciemus ab iis, quæ pertinent ad isagogica f. ad generalia, & quæ extra classes solent poni.

CL. GALENI *paraphrastæ* MENODOTI *suasoria ad artes oratio* LUDOVICO BELLISARIO interprete. Aliqua hic dicit adversus victus rationem & athletarum instituta, quæ a vera valetudinis cura longe differant. Contra MENODOTUM Empiricum, qui in sola syndrome plethorica venæ sectionem admittebat. Seorsim prodiit Basil. 1526. 8. latine ERASMO ROTERODAMO interprete.

Si quis optimus medicus est, eumdem esse Philosophum, LUDOVICO BELLISARIO interprete. Codex Græcus est in B. R. Par. n. 2169. alius in Medicea BANDINI III. p. 49. 50. Græce prodiit ex officina FED. MORELLI Paris. 1577. 4. MAITT. Græce etiam cum versione latina ERASMI Paris. 1547. 4. Latine in ERASMI operibus T. I. In bono medico omnes virtutes conjungi.

GALENO adscriptus liber, *quod qualitates incorporea sint* HORATIO LIMANO interprete.

EJ. *de libris propriis a* JOHANNE FICHARDO *latinitate donatus, nunc ad Græci exemplaris fidem emendatior* (in *collectione operum*) l. Latine J. CAIO BRITANNO interprete Lovan. 1556. 8. *. GALENUS hic magnam partem vitæ suæ recenset, ut primum Romam profectus sit, ut urbe ob invidiæ medicorum tædium excesserit, inque patriam sit reversus, ut ab Augustis revocatus multis annis in urbe vixerit, in qua etiam SEVERI ævo videtur sedem fixisse. Quos libros quaque in periodo vitæ suæ scripserit, secundum classes.

EJ. *de ordine legendorum librorum suorum* a J. FICHARDO versus, nunc emendatior. A. J. CAIO cum paulo priori libello excusus. Brevior iste & imperfectus.

EJ. *de sectis ad eos qui introducuntur* HORATIO LIMANO interprete. Vertit etiam

(a) Quingentos ll. veteres numerabant.

etiam J. GUNTHER, quæ versio a CHARTERIO recepta est; tum G. VALLA, & N. RHEGINUS, & AUGUSTINUS RICCIUS. Codex L. *de sectis* Græcus est in Bibl. D. MARCI & in *Medicea* BANDINI III. p. 52. Plut. LXXIV. in *B. Vindob.* LAMBEC. I. p. 181. Latinus in B. R. Par. n. 6865. Arabicus vertente ISAACO HONAINI f. in B. R. P. n. 1043.

Ex versione G. VALLÆ prodiit Paris. apud H. STEPHANUM seniorem GUNZ. Edidit etiam J. GUINTHER Andernacensis cum aliis GALENI operibus Basil. 1529. 4. GUNZ.

In hunc libellum scholia sunt PALLADII quorum codex est in BAND. III. p. 99. Commentarius *Hali ben* REDWAN est in *B. Escorialensi* CASIRI n. DCCCXLVII.

In Methodicos inque Empiricos pro dogmaticis hic dixit.

EJ. *de optima secta* ad THRASYBULUM JUNIO PAULLO CRASSO interprete, CHARTERIUS J. GUINTHERI versionem recepit. Vertit etiam NICOLAUS RHEGINUS & DOMINICUS CASTELLUS. Codex Græcus est in B. *Medicea* BANDINI III. p. 49.

In Methodicos & eorum *Cænotetas*. In Empiricos. Rationalem medicum historia melius uti. Empiricum non posse inter innumera auxilia veriora eligere. Falsum esse, quemque morbum per quatuor tempora transire. Methodicos male in principio morbi ubique adstringentia medicamenta exhibere.

EJ. *de subfiguratione Empirica*. Aliquanto uberius opus. Empiricos agere indeterminate, nimium historiæ tribuere. Fidem adhiberi debere, quoties testes inter se consentiunt, quale exemplum ipse adfert, quo inductus sit, ut carnes viperarum ad elephantiasin daret, cum in plusculis exemplis casus demonstrasset, ad eam luem curandam eas carnes valere. PYRRHONEM modestum fuisse empiricum, MENODOTUM acrem dogmaticorum inimicum, &c.

Citat *de medicinali experientia* librum in SEVERUM, & l. *de ratione communi*, *de methodo medendi*.

Fragmentum libri *adversus Empiricos* AUGUSTINO GADALDINO interprete.

De *medicæ artis constitutione* ad PATROPHILUM, BARTHOLOMÆO SYLVANIO interprete.

Codex est in B. *Medicea* BANDINI III. p. 49.

Latine prodiit JANO PHILOLOGO interprete Paris. 1528. 8. FALC. cum aliis. Græce & latine ex interpretatione JANI ANTONIACI Parisii 1531. Prodiit etiam cum *tabulis & commentariis* THEODORI ZWINGER Basileæ 1561. 1568. fol. *.

Partes artis medicæ enumerat. Ut dignoscatur locus adfectus. Ut ab excrementis

crementis indicia sumantur. Morborum praeparatio, curatio per medicamenta, quorum qualitates contrariae sint morbi qualitatibus.

Citat suum l. *de naturalibus facultatibus.*

In eum exstat CHRIST. HEYLE *artificialis medicatio* s. *paraphrasis* Mogunt. 1534. 4. FALC.

EJUS *finitiones medicinae* BARTHOLOMAEO SYLVANIO interprete. Partium corporis definitiones, tum morborum, etiam chirurgicorum, breviter omnia. Codex MS. est in B. JACOBAEA Londin. n. 8484. In *Medicea* BANDIN. III. p. 115. *Plut.* LXXIV. MONTFAUC. & LXXIII. ib. In *Vindobonensi* LAMBEC. VI. p. 93.

Prodierunt JANO PHILOLOGO *interprete* Lion 1519. 16. RAST.

EJ. *introductio* s. *Medicus*, GUINTHERO Andernacensi interprete, recognitus a BARTHOLOMAEO SYLVANIO & a CHARTERIO. De eo conf. in *B. Anat.* I. p. 83. AESCULAPIUM a patre APOLLINE institutum primum omnibus numeris absolutam medicinam invenisse, herbas vero CHIRONEM, ARISTAEUM, MELAMPUM, POLYIDAM. ASCLEPIADAS cum experientia ratiocinium conjunxisse. Tres principes sectae. Rationalis sectae auctor HIPPOCRATES, porro alii quos diximus, etiam ASCLEPIADAE. Empirica secta, quam primus PHILINUS COUS a rationali separaverit, occasione a praeceptore HEROPHILO sumta. Alii Empirici, Methodici, etiam Episynthetici, Eclectici: de Pneumaticis nihil. Inde aliqua pathologica. Febris est calor auctus. Hygieine. Therapia, breviter omnia praeter morbos oculorum.

EJ. *quomodo morbum simulantes sint deprehendendi*, J. FICHARDO interprete. Ut ipse GALENUS sanum hominem morbum simulantem deprehenderit. Cum nonnullis aliis prodiit Paris. 1578. 8. Genev. 1579. 8. GUNZ. cura J. LALAMANT. Codex MS. latinus est in B. R. Par. n. 6865.

EJUSD. *ars medicinalis* NIC. LEONICENO interprete, recognita ab AUG. GADALDINO.

Innumeras editiones & commentarios dixi in *B. Anat.* I. p. 84. sq.

Pars tamen non minima opusculi ad praxin pertinet. Ad methodum analyticam, quam noster praefert, tum HEROPHILUS & HERACLIDES ERYTHRAEUS. Synthetica usos esse HEROPHILI sectatores aliquos, aliquos ERASISTRATI, & ATHENAEUM Attaleum. Se primum ea usum, quae oriatur a ratione finis. Sanitas, ejus signa per singulas corporis humani partes. Adnotationes aliquae; ventriculi, qui in vivo homine parvus deprehensus fuerit, & rotundus, vesica parva & circumscripta, venae peranguftae. Videri ductum biliarium in ventri-

culum hominis patuisse, qui bilem frequenter vomitu reddiderat. Causæ valetudinis, invaletudinis. Signa morborum & divisio.

Libros suos pene omnes hic citat, præter eum qui est de *libris propriis*, & quem promittit.

In Classe II. seu Physiologica reperiuntur.

GALENI *de elementis secundum* HIPPOCRATEM libri duo NICOLAO LEONICENO interprete, deinde V. TRINCAVELLIO. Perfecit CHARTERIUS.

Editiones vide in *B. Anat.* I. p. 86.

In primo libro defendit quatuor dari elementa, neque qualitates, quæ ATHENÆI erat opinio, pro elementis substitui debere.

In L. II. pro quatuor humoribus dicit, quibus calida animalia constant. Aspere in ASCLEPIADEM, qui negabat, medicamenta peculiares suosque humores inducere.

EJ. *de temperamentis libri tres* THOMA LINACRO interprete. Editiones diximus *B. Anat.* I. p. 87.

In prioribus duobus libris agitur de temperamentis corporis universi, & de ejus partium temperamentis adgnoscendis.

In L. III. de temperamentis medicamentorum, deque eorum in corpus humanum actione. De modo, quo facultates medicamentorum adgnoscuntur.

Libros VI. *de temperamentis* in Codice habet, B. R. P. n. 987.

EJ. In L. HIPP. *de natura humana comm.* NICOLAO MACCHELLO Mutinensi interprete.

Aliqua ad historiam medicinæ & ad commentatores HIPPOCRATIS. Corpus humanum non esse unum, neque enim posset destrui, si unum esset.

EJ. *de atra bile* lib. BARTHOLOMÆO SYLVANIO interprete.

Editiones vide *B. Anat.* I. p. 87.

Atræ bilis notæ & proprietates. Morbi in quaque corporis parte ab ea bile nascentes, inter eos cancer, elephas. Causæ eam bilem augentes. Excrementa nigra.

In L. III. *de anatomicis administrationibus* ostendit GALENUS, quantum errorum in medicina natum sit, quod clinici anatomen negligant. Ita Methodici medicamenta digitis paralyticæ manus admovebant, quod ignorarent, nervos manus in ipso jam dorso vitio esse adfectos, quem inde morbum GALENUS perspecta causa, & ad causæ sedem admotis medicamentis, facile sanavit.

In L. VII. pueri sanati exemplum narrat, cui os pectoris sideratione corruptum erat, & cordis motus manifestus adparebat.

In L. VIII. egregie per experimenta ostendit, quæ functiones vitientur, uti hi vel alii pectoris nervi, aut ipsa medulla spinalis læsa fuerit.

IDEM

IDEM in L. *de instrumento odoratus* receptam de catarrhorum ex cerebro ad nares descendentium theoriam proponit, & sternutationis effectus medicos ex iisdem principiis deducit, quod cerebrum humoribus liberetur.

In eximio *de partium usu* opere, passim aliqua intercedunt pathologica, etsi pauciora. De vitiis digestionis ex omenti jactura subnatis. De utilitate bilis atræ. Iterum de catarrhorum viis. Molas nullas absque viri consuetudine formari.

EJ. *brevis denotatio dogmatum* HIPPOCRATIS ex STOBÆO. Fragmentum a C. GESNERO editum.

EJ. *de iis quæ medice dicta sunt* in TIMÆO; fragmentum.

In L. *de facultatibus naturalibus*, aliqua de modo quo humores vidantur, & de atra bile.

Cl. III. diætetica.

EJ. *Comm. in* HIPPOCRATEM *de aeribus aquis & locis* JANO CORNARIO interprete, emendatus ab HIER. DONZELLINO, ad Græcorum exemplarium fidem. Latine tantum exstare FABRICIUS vertente MOSE ALATINO: cujus versio a CHARTERIO recepta est.

Fusi, ut solebat GALENUS, commentarii paraphrastici de aquis vitiosis & noxiis, de morbis ex anni temporibus exque ventis orientibus &c.

GALENUS *de alimentorum facultatibus* L. III. MARTINO GREGORIO interprete. Seorsim prodiit Lion 1549. 16. BB. cum l. *de attenuante diæta*: & cum commentario MARTINI GREGORII Leid. 1633. 12. TR. Græce Paris. 1557. 8. apud MORELLUM BUR. Italice vertente HIERONYMO SACCHETTO Venet. 1562. 8. SMITH.

Libro I. vires alimentorum docet alias esse aliasque, ut corpora aliter se habent, in quæ ingerantur. Ita cum homo ex pituitæ copia ægrotaret, se bono eventu acria medicamenta dedisse: cum vero idem homo post acres cibos similia sumere tentasset, merito male habuisse. Cerealia. Panificia. Polenta, quæ non sunt hujus loci.

L. II. Fructus horæi. Palmulas virides nocere. Oleæ, asparagi, eorum facultates. Qui a boletis sumtis ægrotaverit.

L. III. de carnibus, etiam vulpinis, etiam aliis animalibus, cuniculis, gliribus, ursis. Pisces, eorum proprietates contra PHILOTIMUM. Mannam halitum esse coagulatum. Omnia animalia percurrit, deque eorum bono maloque succo judicat, nullo, quantum video, experimento nixus.

Ex hoc libro Epitome Græca exstat in *B. Taurinensi.*

EJ. *de succorum bonitate & vitio* JULIO ALEXANDRINO interprete. Verterunt etiam BALAMIUS & RICLIUS. Seorsim prodiit vertente SEBASTIANO

Scrofa Lion 1547. 12. Gunz. Parif. 1546. 8. Tr. Seorfim Græce, ut puto, Parif. 1536.

Exempla morborum natorum ex alimentis mali fucci. Galenum fe ipfum tutum præftitiffe abftinendo a fructibus horæis, cum circa diaphragma inflammationem metueret. Cibi variarum qualitatum, adtenuantes, incraffantes. Fungos valde noxios effe, boletis exceptis. Lactis de mamma fucti in tabe efficacia. Iterum de ciborum bona malave indole judicium per fingula. Tum vini, mellis, nivis ufus.

Codex latinus eft in B. R. P. n. 6865. Græcus in B. D. Marci. in B. *Medicea* III. p. 127.

Ej. in Hippocratem *de falubri diæta comm.* Hermanno Cruserio interprete. Vertit etiam J. Guintherus.

Commentarius paraphrafticus. Vide inter opera Hippocratis.

Ejusd. *de adtenuante diæta* Martino Gregorio interprete. Seorfim cum l. *de alimentorum facultatibus* Lion 1549. 16. BB. Gallice vertente Johanne le Bon Parif. 1556. 16.

Codex eft latinus in B. R. Par. n. 6865. & græcus, ut puto cum titulo de regimine fanitatis in B. S. Marci Montfauc.

Olera, cerealia & reliqua recenfet, quæ putat fuccos noftros adtenuare, tum fructus, radices, carnes, pifces. Rejicit vulpinam & aliarum ferarum, etiam equorum & afinorum carnes. Vini varietates.

Ej. L. *de Ptifana* ad vetufta exemplaria ab Hieronymo Donzellino reftitutus. Ipolitus etiam vertit, denique Charterius. Cum nonnullis aliis prodiit interprete Ipolito Parif. 1544. 4. *. Emendante Caio Bafil. 1557. 8. Gunz. Seorfim cum nonnullis aliis, cum J. Lalamantii ejusdem argumenti libello Heduæ 1578. 8. Gunz. Genev. 1579. 8. Id.

In eum l. eft Maximiliani de Lucio *commentarius* Venet. 1575. 8.

Accurate docet ut Ptifana paretur, ex hordeo macerato, inter manus contrito, deinde cocto, ut primum fortiter ebulliat, inde leni igne in cremorem vertatur. Ejus alimenti in morbis commoda, laudes & menfura.

Galenus *de parvæ pilæ exercitio* Valerio Centannio interprete.

Solus l. prodiit Græce apud G. Morellum Parif. 1563. 8. Maitt.

Codex eft in B. D. Marci. Græcus in *Medicea* Bandin. III. p. 50. Latinus in B. R. Par. n. 6865.

Magnas huic exercitationi laudes impertit.

Ej. *de cognofcendis curandifque animi morbis*, Bernardino Donato interprete, tum J. Guinthero, denique Charterio.

Codex Gr. eft in *B. Medic.* Bandin. III. p. 50.

Gallice

Gallice prodiit Parif. 1557. 16. VERDIER. Latine cum aliis Parif. 1528. 8. Ex GUINTHERI verfione cum aliis Bafil. 1529. 4. GUNZ.

Ethici magis argumenti. De fua educatione a patre philofopho, matre iracunda. Ut omnis generis Philofophos audierit, Geometriam, Aftronomiam, Architecturam didicerit.

EJ. *de cujufque animi peccatorum cognitione atque medela* JUNIO PAULO CRASSO interprete, tum a J. GUINTHERO, & CHARTERIO revifus.

Vix noftri fcopi.

An ifte fuerit l. quem J. CASSELIUS græce & latine edidit Helmftatt 1592. 4. Rudolfftadt 1715. 4. TR. cum titulo, *quomodo quis & dignofcat & fanet proprios animi fui affectus.*

Codicem MS. Græcum habet *B. Medicea* BANDINI III. p. 50. 51.

GAL. *de confuetudine* ex vetere NICOLAI RHEGINI verfione reftitutus a J. B. RASARIO.

Codex Græcus in *B. Medicea* BANDIN. III. p. 152.

EJ. *de fanitate tuenda* L. VI. THOMA LINACRO interprete, ab HIERONYMO DONZELLINO ad antiquorum exemplarium fidem recogniti. Caftigati a J. CAIO Græce Bafileæ 1549. 8. TREW. GUNZ. Cum aliis & PROSPERI CALANII *paraphrafi* 1538. 8. MAITT. Seorfum prodierunt interprete LINACRO Venet. 1523. 4. TREW. Colon. 1526. 8. MEAD. Parif. 1526. 4. HOUSSET. 1530. fol. 1538. fol. Lion 1548. 12. 1559. 12. TREW. Latine vertente ALBANO TORINO Bafil. 1538. 8. Italice JOSEPHO GALIANO interprete. Panormi 1650. 8. MONGITOR.

In eos ll. funt ANTONII RABERII commentaria Bafil. 1554. fol. *Enarrationes* dedit JACOBUS BORDING Bafileæ 1605. 4. MOLLER. *Adnotationes* LEONHARDUS FUCHS Tubing. 1541. 8. TR. Noviter vertit C. HOFMAN, & perpetuis commentariis & caftigationibus illuftravit Francof. 1680. 4. curante SEBASTIANO SCHEFFER, qui titulum fecit *vita medica* f. GALENI *ὑγιεινῶν*, f. *Methodi fanitatis tuendæ* LL. VI.

Græcus codex eft in B. D. MARCI. Codex verfionis Arabicæ in B. R. *Par.* Latinus, vertente NICOLAO de RHEGIO & BURGUNDIONE judice Pifano ib. n. 6867. Hebraicus in *B. Vindobonenfi* LAMBEC. I. vertente CHANIN (HONAIN) ben ISAAC p. 181.

Botanica diximus, quæ non funt plurima. GALENI jam fenis opus eft, in quo multa priora fua opera citat, THRASYBULUM, HIPP. & PLATONIS *decreta*. Libro I. tradit infantum curam, ab ipfa nativitate repetitam. Balneum frigidum Germanorum improbat. L. II. de exercitatione agit & de lucta. Fufe in THEONEM, qui cum de frictionibus uberrime ageret, fex tamen frictionum fpecies

prætermiserit. Exercitationum varietas. L. III. de lassitudinis cognitione & curatione, de tibiarum etiam inflatione. L. IV. de sanandis lassitudinibus proprie, quæ oriantur ab exercitatione. Curatio adfectus ulcerosi. De apomelite & oxymelite. Olea. Acopa. In plethora utique sanguinem debere mitti. L. V. senum victus ratio traditur. ANTIOCHI medici & TELEPHI grammatici secularis senis diæta. PRIMOGENES intermisso balneo continuo in febrem incidebat. Libro VI. victus ratio ad quamque intemperiem apta, ad singula viscerum vitia, ad calculum, ad abundantiam seminis. Citat l. suum de medicamentis.

EJ. *ars tuendæ sanitatis num ad medicinalem artem spectet, num ad Gymnasticen* l. ad THRASYBULUM JUNIO PAULO CRASSO interprete.

Codex Græcus est in *B. Medicea* BANDINI III. p. 49. & in B. R. Par. n. 2164.

Veram gymnasticen ad medicos pertinere, adque HIPPOCRATEM, spuriam esse artem jatraliptarum, contra quam multis disputat, quæ versetur in mechanico opere, unctione, frictionibus, quæ omnia medicus imperet, neque sua manu administret.

CLASSIS tertia ad morborum & symptomatum differentias, causas & tempora pertinet.

GALENI *de differentiis & causis morborum & symptomatum* L. VI. duo priores a NICOLAO LEONICENO, quatuor reliqui a THOMA LINACRO versi, revisi ab A. GADALDINO. Porro a J. COPO versi & emendati a CHARTERIO.

Codices Græci sunt in B. R. Par. n. 2169. & in *Medicea* Plut. LXXIV. BANDINI. III. p. 115. *Vindobonensi* LAMBEC. I. p. 181, ut intelligo. Græcus de morborum differentiis & causis codex in B. R. P. n. 2157. Latinus, ut puto, de differentiis & causis symptomatum in B. CAI. GONV. Cantabr. n. 948. Libri de *symptomatum causis* Arabice in *B. Scorialensi* n. DCCXCIX, DCCCXCVI, vertente HONAIN, tum L. I. & II. solus ib. DCCCLV. DCCCXLIII. & AVICENNÆ commentarii in GALEN. *de causis & symptomatibus* ap. CASIRI n. DCCXCVII. Seorsim prodierunt sex libri *de differentiis* &c. Græce 1550. & NIC. LEONICENO interprete Paris. 1528. 8. L. VI. COPO interprete Paris. 1527. 12. TREW. Lion 1547. 16. ID. 1560. 16. TREW. Liber I. *de differentiis symptomatum* & libri III. *de causis symptomatum* T. LINACRO interprete, MAITT. puto London 1524. 4. L. II. *de differentiis morborum* Paris. 1514. 4. MAITT. vertente NICOLAO LEONICENO.

In

J. ALB. SEBIZ in ll. *de differentiis morborum & caufis fymptomatum commentatus* eft Argent. 1630. 4. In eos etiam funt commentarii FRANC. VALERIOLÆ 1540. 4. MAITT. tum J. SYLVII, in ejus operib. omnib. qui tit. fecit *methodus fex ll.* GAL. *de differentiis & caufis morborum & fymptomatum in tabulas fex ordine fuo conjecta* Parif. 1539. 4. BB. 1548. 4. TR. Venet. 1564. 4. TR. quæ funt GALENI fententiæ in ordinem tabularem conjectæ. STEPHANI DUTEMPLÆI *tabulæ in fex* GALENI *libros de morbis & fymptomatibus* Lion 1530. fol. TREW. Eft etiam LAURENTII JOUBERTI *commentarius*, & FRANCISCI ROSELLI *in fex libros &c. commentarius* Barcin. 1627. fol. GUNZ. JAC. BORDING *in tres priores* GALENI ll. *de morbis & fymptomatibus commentarium* dedit Roftoch 1605. 8. B. BODL. MOELLER.

Sunt etiam ÆGIDII GAUDINI *adnotationes in ll. de fymptomatum differentiis, de morborum differentiis, de morborum caufis* MS. in B. R. P. n. 7032.

Annon idem l. GAL. *de morbo & accidente* in B. CAIO GONV. n. 955. B. R. P. n. 6865. a.

Excerpta ex l. de fymptomatibus & caufis BANDINI III. p. 101. funt in B. MED.

Liber I. *de morborum differentiis*, eft tabula ad GALENI faporem analytica, difcriminum morborum fecundum fontes a quibus defumuntur. De THEOPHILO, qui in angulo conclavis tibicines audiebat. Effe medicos, qui fudorem deguftent, & fanguinem, & ea, quæ de ventre deceſſerint.

Codex eft in Medicea Plut. LXXV.

L. II. eft de morborum caufis fecundum qualitates primævas aut vitia organica.

L. III. de differentiis fymptomatum.

De *caufis fymptomatum* L. I. fubtilia multa continet de pupilla jufto arctiori, ampliori, ut, non quidem a lucis vario gradu, fed a morbis, pupilla aut amplior fiat, aut anguftior. Auriginofos flava videre. Matrem cibos vomere, quamdiu fetus mole eft exigua & cyema audit. Effe tamen, qui in febre ardente a frigida pota fubito interierint.

L. II. convulfiones. Uterum primis menfibus claudi, ut ne ftylum quidem admittat. Ventriculum fe ad retinendos cibos claudere.

L. III. caufæ fymptomatum pofitæ in facultatibus naturalibus. Perficum ex Perfia translatum venenatam indolem exuiffe. Vidiffe fe fanguinem menftruis intervallis per alvum egeri.

De differentiis febrium L. II. NICOLAO LEONICENO interprete, ab A. GADALDINO ad Græca exemplaria recogniti. Vertit etiam LAUR. LAURENTIANUS deinde emendavit CHARTERIUS.

Codices fatis frequentes funt. In B. R. P. cum fcholiis Græcis n. 1883. 2156.

2156. 2157. 2158. 2246. 2260. 2267. 2272. 2276. In Vindobonensi LAMBEC. VI. p. 88. 94. I. p. 161. In *Medicea* Plut. LXXIII. LXXV. BANDINI. III. p. 161. In B. D. MARCI. In CAI. GONV. Cantabr. n. 949. Arabice in B. Escur. DCCXCIII.

Græce prodiit cum aliis GALENICIS apud G. MORELL. Parif. 1557. 8.

Latine L. III. cum antiqua LEONICENI LAURENTIANI versione Papiæ 1519. 4. GUNZ. cura RUSTICI PLACENTINI. Interprete LAURENTIO LAURENTIANO Colon. 1526. 8. GUNZ. Parisiis 1532. fol. MAITT. Accurate revisi a SIMONE THOMAS Lion 1548. 16. TREW. 1550. 16. *. 1557. 12. ID.

In hos libros THOMÆ de GARBO est commentarius Lion 1514. 4.

VICTORIS TRINCAVELLII comm. Venet. 1575. fol. TR.

Tum H. GIBALTI commentarius, *quæ ad febrium cognitionem spectant universa pene complectens* Lion 1561. 8. TR. 1562.

LEONARDI FUCHSII versio & commentarii Parif. 1554. 12. fol. TR.

LAURENTII LAURENTIANI commentarius Lion 1550. 12. LIND.

PAMPHILI MONTII *commentarii* Bonon. 1550. 8.

JACOBI SYLVII *commentarius* Lion 1556. 16. *. 1561. 8. TR.

FRANCISCI VALLESII *commentarius* Complut. 1569. 8. Colon. 1590. fol. &c.

J. BRAVI *comm.* Salamanticæ 1585. 4. LIND.

SIMONIS a CAMPI *commentarius* in GAL. *de differentiis febrium* Neapoli 1642. 4.

J. BAPT. NAVARRI *comm.* Valent. 1628. 8. LIND.

CHRISTOPHORI a VEGA *comm.* Lion 1626. f. Complut. 1553. 8.

In Caput I. & III. ANTONII NUNNEZ Saldimantic. LIND.

RODERICI a VEGA *adnotationes* MS. B. R. P. n. 7048.

CL. GALENI *de febrium differentiis* ex PAULO & ALEXANDRO. Codex Gr. Par. B. R. Par. n. 2178.

Non omnem febrem ex putredine oriri, sed calidas utique intermittentes ex aliquo in humoribus excessu nasci. Ephemeram aliquando a bubone natam fuisse. In febribus humoralibus a principio pulsus parvus est & velox, in progressu magnus & velox. Febres hecticæ.

L. II. de febribus putridis. De intermittentibus: tertiana a bile nata, quartana,

quartana, epiala. Dari omnino acidam pituitam. Semitertiana, f. febris composita ex tertiana & ex quotidiana. Ejus forma. Misceri febres pituitosas cum biliosis. Posse etiam febrem ex sanguinis putredine oriri.

Alius titulus fuerit, GALENI *de ephemeris febribus* l. II. quorum codex latinus est in B. R. P. n. 6837.

Quis est GALENI liber de *semitertiana*, cujus codex Græcus est in B. R. P. n. 2269.

GAL. *de inæquali temperie* THOMA LINACRO interprete. Vertit etiam GEORGIUS VALLA & CHARTERIUS.

Codex Græcus est in B. D. MARCI Veneta; in *Medicea* BANDINI III. p. 52. Arabicus vertente HONAIN in B. *Escurialensi* n. DCCCXLIV.

Latine prodiit *de inæquali distemperantia* G. VALLA interprete Venet. 1498. f. BURKH. Cum nonnullis etiam aliis vertente N. LEONICENO Paris. 1514. 4. Solus vertente T. LINACRO cum l. *de temperamentis* Cambridge 1521. 4. MAITT. Paris. 1523. fol. BB. Cum nonnullis aliis Heduæ 1578. 8. GUNZ. Genev. 1579. 8. edente J. LALEMANT. In eum l. est *commentarius* ANTONII BUSENNII Antwerp. 1553. 8. B. BODL. GUNZ. Ex versione T. LINACRE cum *comm.* J. AGRICOLÆ AMMONII excusus est Basil. 1539. 8. Cum *comment.* PROSPERI CALANII Lion 1538. 8. cum aliis MAITT. Cum *comment.* FRANCISCI VALLESII Complut. 1567. 8. *.

Parvus est libellus de causis inæqualis temperiei in toto corpore, & in quaque parte corporis.

Idem fuerit l. de *malitie complexionis*, cujus passim codices supersunt, ut in B. R. Par. n. 6865. & 6865. a, & in B. MERTONIENSIS COLL. n. 685.

L. *de humoribus* dixi inter HIPPOCRATICOS. In eum sunt ARCHANGELI PICCOLHOMINI Ferriensis *Commentarii* Venet. 1556. 8. BB. Totus liber non est commentarius in HIPPOCRATEM, sed GALENI opus. Ut humores ex se invicem generentur. Causæ quæ quemque horum humorum augent. Morbi ex deficiente, aut abundante, aut locum mutante humore nati. Exanthemata cuique humori propria. Commentator totus est GALENICUS. Conf. p. 61. 62.

Ej. *de marcore s. marasmo senili* A. GADALDINO interprete. Codex est in B. D. MARCI Græcus: tum in Vindobonensi LAMBEC. I. p. 181. Latinus in B. R. P. n. 6865.

Græce prodiit cum nonnullis aliis cura G. MORELLI Parif. 1557. 8.

Latine HERMANNO CRUSERIO *interprete* Parif. 1533. 4. ASKEW. TR.

Morbum in fenio vitari non poffe, cum humor nativus perpetuo diminuatur; contra Sophiftam, qui homines immortales reddere volebat. Balnei ufum contra PHILIPPUM defendit, & aquæ potum. Aliæ fpecies tabis cum eryfipelaceo vitio. Nihil utilius effe lacte de mamma tracto.

GAL. *de comate* a DOMINICO MONTESAURO reftitutus, tum a CAIO Britanno, RICCIO, & CHARTERIO. Codex eft in B. R. P. n. 6865. in Medicea BANDINI III. p. 50. hic græcus.

Coma lethargicum, phreniticum.

EJ. l. *de tremore palpitatione convulfione & rigore* J. GUINTHERO Andernacenfi interprete, ab A. GADALDINO ad Græca exemplaria recognitus. Emendavit etiam CHARTERIUS. Verterat olim P. de APONO.

Codex Græcus eft in B. D. MARCI, & duo alii in B. R. Par. n. 2271. 2269. alius in Medicea BANDINI III. p. 100.

Differre a tremore palpitationem; hujus caufam effe fpiritum craffum & vaporofum. Hippocraticum ἐνορμῶν fpiritum effe. Se in arteria convulfionem vidiffe. Calorem innatum effe animum. Rigorem non a folo effe frigore, fed a pituita etiam vitrea, f. bile melancholica. Mulieribus otiofis frequentem horrorem a palmularum abufu fubnafci. Ejusmodi in malo GALENUS jubet corpus calefacere & tenuare. In tertianis rigorem locum habere, non in quartanis.

EJ. *de difficultate refpirationis* L. III. JANO CORNARIO interprete, ab AUG. GADALDINO recogniti.

Codices Græci in B. BODLEYANA MONTFAUCON I. p. 646, ut puto. Latinus in B. R. Par. n. 6865. Eumdem puto effe, qui l. *de juvamento anhelitus* B. R. P. n. 7047. 6865.

Vertente T. LINACRO prodierunt Bafileæ 1536. fol. BB. Tum cum l. de caufis refpirationis JOHANNE VASSÆO interprete 1553. fol. MAITT.

Præter phyfiologica agit hic de differentiis refpirationis difficilis fimplicibus & compofitis. Libro II. de iis, quæ eo fpectant in L. I. & II. Epidemicorum HIPPOCRATIS. Libro III. de iis quæ in aliis libris Hippocraticis huc faciunt. Scopus eft oftendere, difcrimina difficilis refpirationis a GALENO propofita jam apud HIPPOCRATEM reperiri. Citat l. *de pulfuum differentiis* & de *fecta optima*.

L. *de multitudine* BARTHOLOMÆO SYLVANIO interprete. Vertit etiam GUINTHERUS & VICTOR TRINCAVELLIUS, emendavit CHARTERIUS.

Prodiit cum aliis Parif. 1531. 8. Solus ex verfione J. GUINTHERI ib. 1529. 4. GUNZ. 1539. 8. FALC.

Solus

Solus cum POLYBO aliisque Parif. 1528. fol. *.

Empiricos & Methodicos non vera dedisse plethoræ indicia, & confuse de multitudine scripsisse, ideo nostrum meliora suppeditare voluisse. Non in solo sanguine, sed in reliquis etiam humoribus plethoram residere. Signa multitudinis in aliis humoribus. Citat l. *de fac. nat.* de HIPP. & PLATONIS *decretis*, *de elementis secundum* HIPP.

EJ *de tumoribus præter naturam* HORATIO LIMANO interprete. Verterunt etiam AUGUSTINUS RICIUS, J. GUINTHERUS & R. CHARTIER. Conf. *B. Chir.* I. p. 88.

Codex est in *Medicea* BANDINI III. p. 52.

Latine editus est vertente J. GUINTHERO Basil. 1529. 8.

Inflammatio, elephantiasis, tumores chirurgici. In hunc l. exstat *commentarius* SIMONIS a CAMPI Neapoli 1642. 4.

GALENI *de morborum temporibus* L. I. J. GUINTHERO Andernacensi interprete, ab A. GADALDINO recognitus. Verterat & N. RHEGINUS.

Græcus codex est in B. D. MARCI Veneta; in Medic. Plut. LXXIV. Latinus in B. R. P. n. 6861.

Prodiit Parif. 1529. 8. MAITT. cum aliis GALENICIS.

De temporibus in febribus intermittentibus. Ut eorum temporum initium veteres definiverint. De febribus continuis. Semitertianam, HIPPOCRATI & veteribus ignotam, sibi Romæ visam esse, etiam absque horrore. Citat l. *de pulsibus.*

EJ. *de totius morbi temporibus* J. GUINTHERO interprete, a GADALDINO recognitus. Vertit & N RHEGINUS.

Codex Græcus est in B. R. Par. n. 2269. in Medic. Plut. LXXIV. BANDINI III. p. 51.

Prodiit cum priori Parif. 1529. 8. MAITT.

Initium morbi, vigor, declinatio. De morborum lethalium temporibus.

EJ. *de typis* A. GADALDINO interprete.

Codices Græci sunt in B. R. Par. n. 2170. 2272. 2269. In Medicea BANDINI III. p. 139. Latinus in B. *Par.* n. 6865.

Non certo genuinus. De febribus intermittentibus & semitertianis agit.

Ex GALENO περι τυπων excerptorum codex græcus est in B. Medicea Plut. LXXIV. BANDINI III. p. 99.

EJ. *de iis qui de typis scripserunt*, *s. de circuitibus* J. GUINTHERO interprete.

Tabula typorum secundum veteres. Eam GALENUS refutat, suamque typorum computationem opponit.

L. *de causis procatarcticis* NICOLAO RHEGINO Calabro interprete. Latinus codex est in B. R. Par. n. 6865.

Dari utique ejusmodi causas. Ut GALENUS non exspectata diatrito febres balneis febrem sanaverit. Contra ERASISTRATUM & HEROPHILUM, quorum ille causas procatarcticas nolebat in causarum censum referre, iste dubitabat.

Ej. *in primum de morbis vulgaribus* HIPPOCRATIS *librum commentarii tres* HERM. CRUSERIO interprete. Principium additum est a NICOLAO MACCHELLO Lion 1556. 8. GUNZ. Editiones vide p. 32.

Paraphrastici sunt commentarii, & parum habent Clinicæ utilitatis. In L. II. de semitertiana agitur, quæ ex bile cum crudo humore conjuncta nascatur, Romæ vulgatissima. Advenire cum horrore, accedere postridie reduplicationem cum aliqua intermissione. Lectionem codicum veterum passim castigat. Se prædixisse, ex tribus quartanis, quibus EUDEMUS tenebatur, quo ordine quæque recessura esset: accessiones ejus certis diebus recurrebant. Quartanam in epilepsia saluti esse.

Ej. *in librum tertium* HIPPOCRATIS *de morbis vulgaribus commentarii* tres, HERMANNO CRUSERIO interprete; recogniti ab A. GADALDINO.

Commentarios suos in opera HIPPOCRATICA numerosos noster recenset, qui fere ad nos pervenerunt. De significatione notarum a MEMNONE Pamphylio huic tertio l. Epidemicorum adlitarum. Passim scripturam corrigit, librum ceterum genuinum esse defendit.

Ej. *in librum sextum* HIPPOCRATIS *de morbis vulgaribus commentarii sex* JUNIO PAULO CRASSO interprete. Editiones vide p. 32.

Tabidos assa suilla nutrire suadebat auctor Hippocraticus, noster non refutat. Femina valde extenuata octavo nunc mense menstrua purgationes desiderabat; eam vehementi sanguinis missione sanavit, ut prima die sesquilibram, altera libram, tertia selibram mitteret. Judicat de variis lectionibus, & varia emendat. Caveri jubet, ne exosa aliqua in facie medici turpitudine æger offendatur. De medicorum malis moribus. Ut Alexandriæ aqua refrigeretur, dum tota nocte vento exponitur. Medico quæstiones de anima supervacaneas esse. Vinum sine cibo sumtum lædere.

Scripsit hunc librum COMMODO imperante, & priores suos plurimos libros citat, etiam suos in II. l. *Epidemicorum*, & in *prædictiones & Aphorismos commentarios*.

Huc refero GALENI *comm.* 3. *in l.* HIPP. *de humoribus*, quorum passim codices exstant. Græci in B. R. P. n. 2156. 2158. in Vindobon. LAMBEC. VI. p. 122. 123.

Vertit RASARIUS. In meis editionibus non reperitur. Sed spurii videntur. Conf. p. 62.

GAL.

Classis quarta. Semeiotica.

GALEN. *de locis affectis* L. VI. GUILIELMO COPO interprete, cum A. GADALDINI emendationibus. Correxerunt etiam RICCIUS, J. NEBRISSENSIS.

Codices MS. Græci sunt in *B. Vindobonensi* I. VI. p. 100. in B. R. Par. n. 2157. in *Medicea* apud MONTFAUC. I. p. 387. BANDINI III. p. 131. & alius codex *de dignotione loc. adf.* BANDINI III. p. 115. Erat codex apud MICHAELEM CANTACUZENUM VERDIER. In VOSSIANA, sed lingua morbi metu ignota *Cat. B. Brit.* 2162 Latini in B. R. Par. n. 6865. a & b; in MERTONIENSI ut puto n. 685. Arabica librorum quatuor priorum versio est in *B. Escurialensi* n. DCCCXLIII. *Commentarius* AVICENNÆ n. DCCXCVII. Hebraica versio in *B. Vindobonensi* I. p. 181.

Græce prodiit cura THOMÆ PLATERI Basil. 154 . MAITT. Latine GUIL. COPO interprete Paris. 1513. 4. MAITT ASK.; tum 1520. fol. MAITT. 1527. 12. TR. Lion 1547. 16 TREW. 1549. 16. *. 1562. 16. TR.

* Commentatus est in hos libros FRANCISCUS DURETUS Venet. 1557. 8. LEONHARDUS FUCHS Paris. 1554. fol. TR. JOHANNES AGRICOLA AMMONIUS 1537. 4. TREW. FRANCISCUS VALESIUS Lion 1559. 8. LIND. In compendium redegit PETRUS SCHOTANUS Franeker 1616. 8. JOH. WOLFII *exercitationes semeioticæ* disputationibus XII. *comprehensæ in eosdem libros* Helmstatt. 1620. 4. Notæ M. S. ÆGIDII GAUDINI sunt in B. R. Paris. n. 7032.

Inter omnia GALENI opera hoc præferimus, quod maturioris ætatis partus sit, omnibus fere aliis GALENI scriptis nuperius. Mira sagacitate, quoties in aliqua corporis parte dolor erat, aut convulsio, aut paralysis, inquirebat, quo loco veram causam mali quærere oporteret. Ita si brachium aut digitus esset resolutus, in medulla spinali fontem morbi ponebat; intestinum sanguinem profundens nunc superius nunc inferius læsum fuisse ex sanguine judicabat, ut calidus manaret floridusve. Vesicæ vulneratæ indicium ex plurimo profluente potu sumebat. Iterum ex tempore, quo pus prodiret, ex mistione cum stercore, æstimabat qualenam intestinum laboraret: meracius nempe pus & citius decessurum, ut ulcus extimo intestini propius foret. Vocis amissæ exempla ex medullæ spinalis vitio, ex nervo discerpto, cum medicus strumas evelleret. Exempla sensus amissi cum motu superstite.

L. II. contra ARCHIGENEM sedem mali a solo dolore definientem. GALENUM ipsum decepit dolor a pituita vitrea natus, ut calculum per ureterem transire putaret. Differentia doloris colici veri a nephritico dolore. Puer a vino vetere epoto acute laboravit & periit. Longe præstare inventionem remediorum, quæ a vera demonstratione sumitur, præ empirica altera, quæ sola experientia nititur.

L. III. suum semper studium summum fuisse, ut verum locum adfectum detegeret. Malum hypochondriacum inter capitis morbos relatum. Variæ imaginationes maniacorum. Humor morbificus aliunde in epilepticis ad caput adscendens. A scorpii ictu magna symptomata, cum tamen pareissimus humor, & in aculeo nullum conspicuum foramen sit. Qui a vipera ictus digitum extemplo abscidit, felici eventu. Theriacam adversus viperarum morsus laudat. Singultus ab acri humore in ventriculo hærente: a pipere deglutito in ipso GALENO. Antiqui in vertigine arterias temporum secabant. Noster hominem, cui aliqui digiti resoluti erant, medicamentis ad cervicem admotis curavit.

L. IV. suffusio periodica ex ventriculi vitio. Ut initium suffusionis vino absinthite sanaverit, emendato ventriculo. Phrenitici: sibi id malum imminuisse, cum floccorum evulsionem in se ipso perciperet: eum vero retinuerat rationis usum, ut medicos de imminente malo ipse moneret. Gibbi ratio. Ex subito frigore lotii incontinentia & fæcum, calore superata. Ulcus epiglottidis nonnunquam vidit, & grandines de pulmone rejectas. ANTIPATER, cum sanus videretur, sed pulsus esset inæqualis, exstinctus est. Cum palpitatione cordis spirandi difficultatem conjungi.

L. V. inflammato corde gladiatores nonnunquam perire; ab ea causa cardiacam syncopen fieri. Quibus cor exterius tantum læsum fuit, eos biduo fere supervivere, mentisque manere compotes, denique ex cordis inflammatione interire. De viis, per quas humores in pectore contenti exspuuntur. Icterus ex viperæ morsu natus. A pulmonis ulcere abscessus abdominis. Ut coram GLAUCO philosopho noster jecur adfectum sine mora adgnoverit, cum vitium in pulmone esse alii autumarent. Cordis tunicæ in simia hydatis, & in tunica cordis scirrhus visus.

L. VI. esse qui lapidem de ano decedentem viderint, se quidem non vidisse. De pilis, sæpe prælongis, per urinam decedentibus. Dracunculi in tibia, Arabiæ morbus, nervosi lumbrici similes. Diabetes. Urethra obstructa a pure, a sanguine. Vomicas etiam per renes expurgari. Malum hystericum. In viro a retento semine adpetitus destructus. Solus ex animalibus canis in rabiem vertitur; ejus etiam spuma inficit. Penis rigidus ab abstinentia a venere. Ita morbos fere singularum partium corporis percurrit. Pleraque priora sua opera citat, & ubique proprias adnotationes adspergit.

Varii *de pulsu* libri, dicti quidem in anatomicis, tamen etiam huc faciunt, cum pulsus, & apud GALENUM etiam potissimum, ex præcipuis signis sit.

C. GALENI *de pulsibus l. ad tirones,* HERMANNO CRUSERIO *interprete.* Idem qui *de pulsu ad* TEUTHRAM in *B. Vindob.* L. VI. p. 94.

Præter physiologica huc faciunt, quæ GALENUS habet de causis mutationum pulsuum a variis vitiis; de pulsu in variis morbis vario, de pulsu molli peripneumoniæ, qualis etiam in lethargo sit, nisi quod celeritate superet.

Ej. *de pulsuum differentiis* L. IV.

Editiones vide in *B. Anat.* I. p. 102. sqq. add. codicem in *B. Medic.* PLUT. LXXIV. Multa discrimina & subtiles pulsuum compositorum classes. Pulsus varii vitiosi & morbosi, vermicularis, formicans, convulsivus, caprizans.

In L. II. multa in ARCHIGENEM, qui pulsuum discrimina & nomina non bona dederit. Sic L. III. quod vehementem pulsum ignoraverit & languidum. Adversus pneumaticos de pulsu pleno & vacuo. Sic L. IV, in quo compendium reperias omnium, quæ priores fere medici de pulsu reliquerant.

De dignoscendis pulsibus l. IV. iterum HERMANNO CRUSERIO interprete.

Quatuor elementa hujus dignotionis. De contractione fuse, quæ in pulsu fit. L. II. de distentione, magnitudine, eorumque contrariis. Sic L. III. de celeritate. L. IV. de ictu, pulsu pleno & vacuo. Rhythmus.

De causis pulsuum L. IV. pariter HERMANNO CRUSERIO interprete.

Causæ mutationum, quæ in pulsu percipiuntur, accelerationis, inæqualitatis; sic per singula, ut pulsus mutetur ex rebus non naturalibus, ex morbis, iisque singulis.

EJUSDEM *de præcognitione ex pulsibus* L. IV. HERMANNO CRUSERIO interprete.

Codex MS. Græcus est in B. D. MARCI. in *Medicea* BANDINI III. p. 121. & in B. R. P. n. 2157. 2161. & Latinus ib. 6865.

Ut GALENUS ex pulsus augmento hominem convicerit, medicamentum sumsisse qui negabat: in contentione enim, cum vellet vera negare, pulsus fiebat inæqualis. Persubtiliter denuo de pulsuum differentiis, & de cujusque pulsus significatione. Intermittentem pulsum, omnino ut Sinenses, inter periculosos numerat, ut vix putet evadere vitalem, cui per duo intervalla pulsus intermiserit, hic manifesto nimius, cum mihi multis sæpe diebus tertius, aliquando secundus pulsus defuerit. Intermissiones in universum frigiditati imputat. Dicrotum pulsum cordis intemperiei adscribit, dicrotos vero tres distinguit, duros mollesque. Sic de aliis pulsibus vitiosis eorumque causa quærit. Pulsus decurtatus. Pulsus a calore, a frigore, ab earum intemperierum in corde & in aliis corporis partibus proportione. Febrium ex pulsu dignotio. Pulsus a vitio pulmonum, jecoris, aliarum partium corporis, etiam meningum.

Omnes isti hactenus recensi libri cum l. *de pulsuum usu* THOMA LINACRO interprete prodierunt Paris. 1532. fol. HERMANNO CRUSERIO interprete Libri XVI. Paris. 1532. 4.

Excerpta *de pulsibus* ex GALENI & THEOPHILI scriptis sunt in B. R. P. n. 2178. Græce.

GALENI *de crisibus* libri III. NICOLAO LEONICENO interprete. Emendavit A. GADALDINUS, & cum MS. cod. contulit R. CHARTIER.

Interprete

Codex Græcus eſt in B. D. MARCI, tum in Vindobonenſi I. p. 181. duo alii in B. R. P. n. 2246. 2272. alius in Medicea Plut. LXXIII. In B. *Coll. Mertonienſis* codex eſt, ut puto latinus n. 685, in B. R. P. n. 6865. a. certius. Arabicus in *B. Scorialenſi* n. DCCXCVII. & denuo DCCCXLIII. Hebraicus in *B. Vindob.* I. p. 181.

Prodiit interprete HIERONYMO BONIPERTO *cum animadverſionibus in alias verſiones* Venet. 1547. 4. GUNZ.

NIC. LEONICENO interprete, recognitus per JOHANNEM HETEROPOLITEN (Halberſtatt). Pariſ. 1514. 4. MAITT. 1528. 8. MAITT. 1530. f. ID. 1542. f. TR. Porro Lion 1543. 16. 1558. 12.

In hunc librum NICOLAI de ANGLIA commentarius MS. latinus eſt in B. R. Pariſ. n. 7015. Alius comment. ANTONII LODOVICI Ulyſſipone prodiit 1547. fol. Tum HIERONYMI BONIPERTI *commentarius* Venet. 1543. 8. quem diximus, & 1547. 4. GUNZ. & FRANCISCI SANCHEZ *comm.* Tolet. 1636. 4.

Commentarius fere eſt in HIPPOCRATEM. Libro I. egit de morborum temporibus, initio, progreſſu, ſtatu. De adgnoſcendis incipientis morbi ſignis. Primum de urinæ ſubſidentia & optime ſcripſiſſe HIPPOCRATEM. Præſagia coctionis celeris & tardæ.

In L. II. de febribus intermittentibus & earum quaque dignoſcenda agit: tunc de febribus continuis. Febrem ex ſemitertiana & tertiana compoſitam ſtatuit, quarum altera cito remittat, altera fortior & diuturna ſit. Febris ephemera.

L. III. ſigna abſceſſuum criticorum. Signa criſis futuræ, & diei, in qua exſpectari debeat. Eſſe ubi criſis a die tertio in quartum & quintum tranſeat. Multos ſe vidiſſe in declinatione particularium acceſſionum perire.

EJ. *de diebus decretoriis* l. III. J. GUINTHERO interprete, ab AUG. GADALDINO recogniti.

Codices Græci ſunt in B. R. *Par.* n. 2272. 2246. In B. D. MARCI Veneta, in *B. Vindobonenſi* I. p. 181. In Medicea excerptum ex his ll. Cl. BANDINI III. p. 100. In MERTONIENSI B. codex n. 685. neſcio num latinus. Arabicus in *B. Scorial.* n. DCCXCIII. in B. R. Par. vertente HONAIN f. ISAACI MONTFAUCON I. p. 315.

Seorſim cum nonnullis aliis prodiit Pariſ. 1528. 8. (alii 1529. 8.) Pariſ. 1530. 8. MAITT. JOHANNE GUINTHERO interprete Baſil. 1554. Lion 1550. 16. TR. 1553. 16. *.

Recens

Recens latini facti & commentariis illustrati a JOHANNE LALLAMANT Heduæ 1578. Lion 1579. 4. BB. Lego etiam Genevæ 1579. 4. GUNZ.

In solum L. III. HIPPOLYTI OBICII est commentarius.

Epitome per J. MORISOT Basil. 1547. 8. GUNZ.

GALENUS dies criticos defendit in universum, tum potissimum principes illos, septimum, decimum quartum, vigesimum, trigesimum quartum, quadragesimum. Signa decretoria adparere quarto & undecimo. Quartum esse indicem septimi. Se plures quadringentis ægros vidisse septimo vel nono judicatos, alios 14mo, 20mo. Autumno omnes ægros undecimo judicatos fuisse. Causæ, quare vigesimum præferat vigesimo primo. Lunam cum crisibus connectit. Sed etiam potestates bonorum malorumque signorum, in quibus luna sit, conatur defendere. Plurimis annis se ad hanc rem adtendisse, & constanter reperisse, sexto cum periculo, septimo die optimis auspiciis crisin advenisse, duodecimo crisin nunquam fuisse nisi obscuram.

LALLEMANTII fusissimi sunt commentarii. Longus sermo de anni apud veteres ratione. De septimestribus & octimestribus fetubus fuse, & de formatione maris & feminæ. Unica historia morbi, non magni momenti.

GALENI in L. I. *prorrheticorum* HIPP. *commentarii* J. VASSÆO interprete.

Citat tamen libros suos *de locis adfectis*, ut hoc opus inter novissima sit Galenicorum. Hydrophobiam longo tempore latere posse. Nigra urina diluti atramenti similis funesti fuit eventus, cum male THESSALICUS medicus GALENI metum derideret. Somnus unius diei, etiam duorum, pueris nonnunquam salutaris; hoc verissime. Catochi descriptio.

Spurium esse puto.

EJ. *commentarii tres in Prognostica* HIPPOCRATIS (nempe librum προγνωστικῶν) LAURENTIO LAURENTIANO interprete.

Citat multos suos libros, etiam *de diebus decretoriis*. Paraphrasis.

Cum notis CHRISTOPHORI de VEGA prodiit Lion 1551. 8. B. Tig.

EJ. *de præcognitione ex insomniis* AUGUSTINO GADALDINO interprete.

Græci codices sunt in B. R. P. n. 2269. 2276.

Vertit & explicavit LEONHARDUS JACCHINUS Lion 1540. 4. Vertit & edidit etiam JUSTUS VELSIUS Antverpæ. 1544. 8. *. Prodiit etiam Lion 1549. 16.

Parvus libellus. Ut oriantur insomnia a flava bile, ab atra. Ut ante cruris resolutionem præcesserit somnium de lapide, quo crus fractum fuerit. Ut sanguinis fluxum somnium portenderit, in quo ægro videbatur, se in sanguine stare.

EJ. *de præcognitione ad* EPIGENEM, JULIO MARTIANO ROTA interprete.

Codex latinus est in B. R. Par. n. 6865.

Vertit etiam J. GUINTHERUS, emendavit R. CHARTERIUS.

Prodiit LEONARDO JACCHINO interprete cum explanationibus 1540. 4. MAITT.

Is fuerit l. *de præsagitione* Venet. 1498. fol. G. VALLA interprete.

Liber omnino memorabilis, quo magna pars vitæ medicæ GALENI describitur, & ostenditur, quantum in dignoscendis & prædicendis morbis valuerit. Placet sententia, bonos medicos DEO gratos esse & acceptos. Multa in medicos Romanos, cum quibus, MARTIANO etiam & ANTIGENE, perpetuæ GALENO lites fuerunt. Celebria illa præsagia, quæ alias citavimus, ut de EUDEMI tribus quartanis: de femina PYLADEM amante: de servo ex metu melancholico: de BOETHI filia clam vetita devorante: de BOETHI delicata uxore, aliis a priorum medicorum consiliis auxiliis curata; de facile sanata ANTONINI febre, & de SEXTI, MARCI filii, recidiva prævisa, deque fratris COMMODI salutari hæmorrhagia &c.

Classis verius omnino sexta est, etsi vulgo quintam vocant, qua materies medica traditur & Pharmaceutica.

GALENI *de simplicium medicamentorum facultatibus* L. XI. Editiones vide in *B. Bot.* I. p. 112. 118.

L. I. disputat de facultatibus medicamentorum, potissimum aquæ & aceti, quod non sit calidum. De siti aliqua. Veteres aliquos de viribus medicamentorum relutat. Medicum curare facultates medicamentorum, relativas ad hominis naturam, non quales sunt absolute.

L. II. contra veteres docet, ut oporteat facultatem medicamenti perspicere. Plerisque externis qualitatibus medicum in ea indagine uti non posse. Fusissime de oleo adversus ARCHIDAMUM. De lacte aliqua. De lavandis & de dealbandis medicamentis. Oleum neque siccare neque humectare. De oleo rosaceo.

L. III. de actione simplicium medicamentorum, quæ pendeat a calore, frigore, humore, siccitate. Dari medicamenta, quæ duas ex contrariis qualitatibus possideant, brassicæ exemplo. Iterum oleo corosaceo. De pharmacis nimis frigidis & deleteriis. His in hypothesibus fuse GALENUS se agitat.

L. IV. de particulis tenuibus crassisve: de odoribus & saporibus: de mutationibus saporum, per præparationes arte factas. Calidissima esse quæ acerrima.

L. V. de principiis agit facultatum, quæ sunt in corporibus, post illas simplices, calidum, frigidum &c. Emollientia. Scirrhi natura. Ut suppurantia a mollientibus differant. Indurantia. Purgantia calida esse, & tenuium partium. Diuretica. Escharotica, inter ea Arsenicum. Adtrahentia. Ut a primis facultatibus secundæ fluant. Quatuor ordines calidi, frigidi &c.

L. IX. de terreis & metallicis. Horum ex fossilii classe simplicium medicamentorum GALENUS quam plantarum peritior fuit, & in iis colligendis atque cognoscendis plus posuit laboris. Ita, ut terram Lemniam accuratius sibi redderet perspectam, insulam adiit, & ipsam terram prope civitatem Hephæstiadem vidit

vidit effodi, quae triplex esset, & de rubricae genere. Ita in Cypro insula prope Solos fodinas aeris adiit, vitrioli praeparationem vidit ex aqua proprii lacus viridis, quae vitriolo imbuatur; idem sory vidit in chalcitin abire, hanc in misy. Sodomaeum etiam lacum adivit, ut bitumen videret & salem, qui ex eo lacu coquitur. Ægyptios hydropicos bono cum successu undique se luto oblinire. Terram Lemniam adversus venena valere, bolum Armenam ad pestem, hoc suo etiam experimento. Bitumen Sodomaeum, cum medicamento barbaro mistum, potentius siccare. Aphrolitrum aliud esse ab Aphronitro. Diphryges vulnera valide siccare. Cadmiam montanam ubique reperiri, quae vero a fornacibus dicatur, raro & in Cypro. Molybdaenam prope Ergasteria inter Cyzicum & Pergamum inveniri. Pompholygem fieri usta in fornacibus Cadmia. Alium a Chalcantho florem aeris facit. Hydrargyrum se animali propinasse, neque nocuisse.

L. X. pertinet ad medicamenta ex animalibus sumta. De sanguinis columbini ad ossa fracta utilitate. Vis moderata sanguinis, lactis, casei, ad vulnera curanda. Butyrum non ex caprae solius & ovis lacte parari, sed ex vaccino pariter, contra DIOSCORIDEM. Bilis utilitas. Caninum stercus ad maligna ulcera valere, caprillum ad ictum. In Mysia bubulo fimo homines se oblinire, deinde soli exponere. Gallinaceum stercus adversus fungos prodesse.

L. XI. piscium & amphibiorum utilitates. Ut casu viperae carnis ad lepram curandam potestas innotuerit (*a*): ut ex ea carne trochisci parentur. Cancros ustos adversus canis rabidi morsum valere. De torpedine adversus capitis dolorem admovenda GALENUS cogitavit. Spongia recens ad sanguinem compescendum utilis. Cantharidum vis, qua urinam sanguine tingunt; de potestate vesicas excitante nihil adfert (*b*).

Superstitioni viri tribuas, quod libro VI. paeoniam adpensam comitiali morbo opponat: quod filum rubrum, quo viperam perforaveris, ad morbos faucium ajat valere; quod annulo cum jaspide insculpto ad sanguinis profluvia multum tribuat (*c*). Reliqua sunt botanica.

Multos citat libros suos, inter eos ***methodum medendi***, & promittit ll. in THESSALI & THEMISONIS sectam.

L. *de succedaneis* in botanicis diximus. Pertinet tamen etiam ad mineras. Ita pro Asio lapide salem ammoniacum tostum substituit, alium utique a nostro, & alias gagaten: pro cantharidibus phalangia: pro castoreo silphium aut agallochum, pro stibio aeris squamam, pro sulphure vivo sandaracham.

G. VALLA interprete prodiit Venet. 1498. fol. BUNAU.

(a) exstat & apud AETIUM I. 2. c. 170.
(b) De iisdem locus est apud AETIUM I. 2. c. 174. abjectos fuisse pedes cum alis. Et c. 175. de cancris ustis adversus morsum canis rabidi, quibus cum suis praeceptoribus usus sit.
(c) L. IX.

Ej. *de purgantium medicamentorum facultate* JULIO MARTIANO ROTA interprete. *De qualitate purgationis* vertente J. FRANCISCO LOMBARDO. In Thesauro Ital. GRÆVII T. IX. P. IV.

Prodiit etiam Parif. 1528. 8. LAMB. & vertente J. POLLTO Parif. 1544. 4. *. & Bafil. 1544. 4.

Codex MS. Græcus in B. Medicea BANDINI III. p. 122.

Vires medicamentorum purgantium non poni in mutandis humoribus, fed in eorum adtractione. Cuique medicamento purganti vim ineffe, quæ hunc, neque alium humorem adtrahat, contra ASCLEPIADEM. Effe etiam, quæ folum fanguinem trahant. Ejusmodi herbam ufu detectam effe, auctorem vero experimenti fupplicio adfectum, ne noxiam poteftatem divulgaret. Se icterum fanaffe, folis bilem ducentibus, hydropem aquam folam trahentibus. Se aptis purgantibus medicamentis maximos morbos curaffe, diuturnos capitis dolores, rheumatifmos, vifum obfcuratum, infaniam, epilepfiam, melancholiam, fluxum muliebrem nimium.

Ej. *de theriaca ad* PISONEM, JULIO MARTIANO ROTA interprete.

Editiones vide *B. Bot.* I. p. 113. 118. 120.

PISONEM teftem citat, qui fe viderit in theriaca præparanda laborantem. Experimento bonitatem medicamenti explorari; Gallos a ferpentibus coram morderi, deinde theriacam propinari, eos fervari oportere, qui legitimam acceperint. Ut theriacam MARCUS imperator amaverit. Simplicia componi, dum aliam partem fæpe lædant, quæ aliam juvant: ex commiftis vero fimplicibus medicamentis novam vim exfurgere. ANDROMACHI carmen, quo medicamentum fuum NERONI obtulit. Mors CLEOPATRÆ, ut vulgo narratur. Viperam minus quam alios ferpentes noxiam effe. Se ANDROMACHI compofitionem præferre. Compofitio theriacæ ejufque medicatæ vires, quas plurimas recipit, etiam ad curandum hydropem. Salis theriaci compofitio.

Ej. *de ufu theriacæ* ad PAMPHYLIANUM, JULIO MARTIANO ROTA interprete. GALENEN ANDROMACHUS auctor dixit, CRITO fecutus theriacam. In tabe prodeffe.

Ej. *de antidotis* libri duo.

Conf. iterum *B. Bot.* I. p. 114.

Pertinet etiam potiffimum ad vitam GALENI. Pro Auguftis fe poft DEMETRIUM theriacam præparaffe. Accurate de iis, quæ theriacam ingrediuntur, melle, vino optimo. Iterum carmen de theriaca ANDROMACHI fenioris, tunc quæ junior ANDROMACHUS addiderit. Præparatio paftilli viperini, fcillini, hedychroi. Imperatorem hic SEVERUM citat; cui ex cinnamomo ab ADRIANI

tempore

tempore reposito, theriacam præparaverit. Selectus simplicium medicamentorum, quæ Theriacam ingrediuntur. DAMOCRATIS theriaca & CRITONIS.

L. II. variæ antidoti, MITHRIDATIS, aliorum, potissimum etiam DAMOCRATIS. Remedia adversus venena.

Ej. *de antidotis* fragmentum, in eo etiam carmen ANDROMACHI de theriaca, in B. Vindob. LAMBEC. VI. p. 143.

GALENI *de compositione medicamentorum secundum locos* libri X. JANO CORNARIO interprete, a NICOLAO MACCHELLO ad Græcorum exemplarium fidem recogniti, demum per CHARTERIUM emendati.

Editiones vide in *B. Bot.* I. p. 114. 118. 119. Recensui ibid. p. 114. Addo pauca.

L. I. ut ipse sibi suffecerit GALENUS, & cum nulla ad manus esset charta usta, ipse exusserit; ut pauperes sublevaverit. ARCHIGENIS compositionem ex sempervivo & cerussa carpit.

L. II. plethoram fieri aut ex sola sanguinis abundantia, aut ex adauctis humoribus. In Ægypto ad refrigerium capitis totam noctem sub dio degere oportere. Cavendum a mandragora & papavere, quæ nimium refrigerent, lactucam utique admitti posse. Consilia GALENI ad dolorem capitis ex meri potu subortum. Ut hieram correxerit. Sedem diuturnæ cephaleæ etiam intra caput esse. Metasyncriticam curationem methodicorum ad inveteratos eos dolores laudat. Dactylos nonnullis & myrrhæ odorem dolorem facere capitis. Ætiologia morborum. Hemicraniam a plerisque prioribus medicis neglectam fuisse.

L. III. ad mala aurium & narium. Inflammatis auribus se nulla medicamenta instillare. Quando a frigore malum est, utique euphorbio utitur. Pastillus GALENI ad ulcera, ex charta usta paratus. Adversus vermes, in aures veratrum immittit. Dolorum aurium classes secundum causas. Earum ulcera. Inflammatas aures quietem poscere. Surdastri excitato motu egent. Propria GALENI ad ozænam & narium ulcera consilia.

L. IV. classes morborum ocularium, morbique singuli, cum GALENI consiliis. Arterias temporales exscindit. Acria adhibet, & ipsum arsenicum in psoricis. Multum in collyriis glaucio indulgebat (*). Ad suffusionem fel hyænæ.

L. V. in dentibus experimentum in se ipso fecit. Inflammatis adstringentia aut valde acria non convenire. Dentes nimis longos jubet lima diminuere, suum citat dentifricium.

L. VI. adversus oris adfectus. Ut hortulanum curaverit, quem uva pene suffocabat. Diamoron, diaphœnicon, sic dianucum, parabilia describit, in pauperiorum medicorum usum paranda. Stomatica minus ingrata varia excogitavit. Ad crustas in ore proprium medicamentum. Adversus putredinem atramentum

(*) apud AETIUM L. II. 3. c. 100.

mentum ſutorium laudat, ad aphthas miſy. Nullam pharmacorum eſſe utilitatem, niſi recta ratione adhibeas.

L. VII. morbi ad reſpirationis organa ſpectantes. Arteriaca, dulcia. Proprium GALENI diacodium. Boli ad ſanguinis ſputum. In malis pectoris quando diacodio locus ſit, quando opio.

L. VIII. morbi ventriculi & hepatis. Contra valida narcotica. Corpus humanum inde aliquid mortificationi ſimile pati. Stomachicum ſuum ex malis cotoneis. Hepatica.

L. IX. ad hydropem externa medicamenta, qualia eo ævo ſolebant adhiberi. Colica; anodynorum princeps Philonium. Ad dyſenteriam, hæmorrhoidum, partium genitalium mala, ad priapiſmum.

L. X. ad renum mala: arthritidem, podagram, tophum. In rheumatiſmo ſanguinem mittit.

GALENI *de compoſitione medicamentorum ſecundum genera* L. VII., nempe externa fere, emplaſtra, malagmata. Hoc opus potiſſimum pharmaceutici eſt argumenti. Dixi ea *B. Bot.* I. p. 116. Addo aliqua. Vertit J. GUINTHERUS, recognovit AUG. GADALDINUS.

GALENUS duos alios ejuſdem argumenti libros ſcripſerat, qui cum templo pacis conflagraverunt.

L. I. tenendas eſſe facultates medicamentorum, & gradus caloris, frigoris, humiditatis, ſiccitatis. Inde ſequi neceſſitatem compoſitionis. Si nullum habeatur medicamentum, quod adcurate quarto gradu caleat, & tamen ejuſmodi medicamento egeamus, poteſt ſuppleri ejus defectus duobus medicamentis, quorum unum quinque, & alterum tribus gradibus caleat. Viciſſim componenda eſſe medicamenta, ut nimia alicujus ſimplicis medicamenti vis mitigetur. Ipſe noſter emplaſtra compoſuit, exemplo ejus, quod ex chalcitide paratur; modum coquendi & rationes addit componendi. Ipſe cum ulcus femoris paſſus ſit, etiam fiſtulam, ſanatus eſt ſolis illinitionibus, cum inciſionem molirentur. Emplaſtrum phœniceum GALENI. Aliud, ex oxelæo & lithargyrio compoſitum, quo fiſtulas ſanavit. De lithargyrio fuſe, ut lavetur. Ceruſſam præparari in Dicæarchia. Ut emplaſtra alba ad ulcera urethræ coquantur. Hic etiam *methodum medendi* citat, & *ſimplicium med. facultates*.

L. II. emplaſtra viridia, melina, gilva. Iterum, ut ipſe medicamenta compoſuerit. Fortia medicamenta mitigari, dum pluſculis diebus cum aceto terantur. Ut cum ærugine emplaſtra parentur: ea diutius cocta gilva fieri. Catagmatica. Glutinantia. Barbara, hæc ex bitumine.

L. III. ad nervorum vulnera. Sæpe ſe vidiſſe tendinum vulnera in gladiatoribus male curata, ut quaſi in aqua cocta adparerent: non ſeparat tendinum mala a nervorum læſionibus. Rhopopolas medicamenta contaminare. Ad nervorum mala oleum debere calidum eſſe; admiſcet etiam euphorbium. Ejus loco, cum

cum nullum in agro ad manus esset, se usum esse propolide cum fermento vel oxelæo. Se curationem vulneratarum nervorum invenisse, cum 28. annis non major in patriam Alexandria reverteretur. Varia exempla curationum in ejusmodi vulneribus felicium. Hic liber cæterum est fere chirurgici argumenti.

Sic fere L. IV.

L. V. emplastra varii usus: historia auctorum hujus materiæ medicæ. Empl. de salicibus, in quo etiam metallica siccantia.

L. VI. emplastra polychresta debere ex pluribus simplicibus medicamentis componi. Ut plumbea medicamenta coquantur. Pondera Romanorum. Medicamentorum virtutes primæ, elementares; secundæ, ut molliendi vis, aut digerendi: tertiæ: ut glutinandorum vulnerum.

L. VII. pathologia scirrhi. Mollientia, relaxantia, acopa. Totum opus ex HERA, ANDROMACHO, ASCLEPIADE collectum, nihil ex ARCHIGENE.

GALENO falso adscriptus liber *de ponderibus & mensuris*, AUGUSTINO GADALDINO interprete.

Græce & latine cura H. STEPHANI cum thesauro.

Latine vertente J. GUINTHERO Basil. 1530. fol.

Codex est in B. Brit. cod. n. 3637, si recte lego, & in Medicea III. p. 51. Pondera humidorum, solidorum, & mensuræ.

Classis septima, vulgo VI, quæ pars est Therapeutices in curationibus chirurgicis occupata.

L. *de hirudinibus, revulsione, cucurbitula, scarificatione*, FERDINANDO BALAMIO interprete.

Conf. *B. Chir.* I. p. 88. Venet. 1537. 12. Adde aliqua. Asthma GALENUS in sene scarificando sanavit. Humores sursum fluentes, ad inferiora oportet revellere, & vicissim. Utilitas scarifationis in partibus phlegmate laborantibus, induratis. Non laudat venæ sectionem crebro repetitam.

De vena sectione adversus ERASISTRATUM, JOSEPHO TECTANDRO interprete.

ERASISTRATUM cum ad omnia se dimitteret, tanti auxilii nunquam meminisse, nisi semel & obiter, cum de sanguinis rejectione ageret. Se in spasmo, in suppressis mensibus, etiam in hydrope, cum fructu sanguinem misisse. Objectiones ERASISTRATI refutat. In plethora nihil venæ sectione efficacius, neque inediam sufficere. Balnea in fluxione sanguinis contraria esse.

De vena sectione adversus ERASISTRATEOS, *qui Romæ degebant*, JOSEPHO TECTANDRO interprete.

Codex Græcus est in B. D. MARCI.

In GALENI de venæ sectione l. scholia sunt J. BAPT. PERSONÆ

Exempla

Exempla ægrorum, qui Romæ perierint, quod venæ ſectio prætermiſſa fuiſſet. Ut noſter mulierem, cui ex retentis menſtruis purgationibus angina ſupervenerat: & ſanguine per exercitationem in caput congeſto per ſanguinis miſſionem fato eripuerit. Alia femina retentis menſibus laborans a natura ſanata eſt excitata narium hæmorrhagia. ERASISTRATI ægrotos aliquos per eum ipſum errorem & intermiſſam ſanguinis miſſionem periiſſe. Non ſecuiſſe venam ERASISTRATUM, etſi ſectatores ſecuiſſe contendant. Inedia plethoram male tentari, eſſe ubi nocuerit, ubi epilepſiam fecerit.

De curandi ratione per ſanguinis miſſionem THEODORICO GERARDO interprete.

Codex Græcus eſt in B. D. MARCI Veneta: in Medicea III. p. 122. Latinus in B. R. Par. n. 6865.

Prodiit Pariſ. 1530. MAITT.

Latine vertente THEODORICO GOUDANO Venet. 1537. 12. TR. LEONHARDO FUCHS Lion 1550. 16. * & G. PATIN Pariſ. 1649. 8. curante LUDOVICO BAVOT in GUIBERTI collectione.

Cum duobus prioribus conjunctus libellus prodiit J. TECTANDRO interprete Lion 1549. 12. *De venæ ſectione* L. II. Baſil. 1532. fol. fuerint priores duo de VS. libelli.

Gallice, *l'art de guerir par la ſaignée* Paris 1603. 12. RAST. vertente eodem LUDOVICO BAVOT.

Commentarius FERDINANDI MENAE prodiit Turin 1589. 12. In eum libellum ſcholia ſunt latina cum notis HIERONYMI NUNNII RAMIREZ Lisbon 1608. 4. B. BODL. & MELCHIORIS SEBIZ Argentor. 1652. 4. * qui *problemata phlebotomiæ ex eo l. depromta & ad materiei gen. diviſa dedit* Argentor. 1631. 4.

Codex MS. commentarii EMANUELIS FRANANDEZ de MOURA exſtat CAP. d. VIL.

Poſt paulo priorem libellum ſcriptus eſt, ipſo GALENO teſte. De plenitudine propter quam venam oportet ſecari. Plethora ad vaſa, & ad vires. Plethora cum tenſione conjuncta nunquam non venæſectionem poſcit. Se podagram ſanaſſe, alvo verno tempore ducta, aut ſecta vena. Inflammatis partibus ſanguis a dolore adtrahitur. Obeſis rectius malleolos ſcarifari. Sæpe ſe narium hæmorrhagiam venæ ſectione compeſcuiſſe: ſimul & artubus vincula injicere. In acutiſſima febre ſex ſanguinis cotylas prima die detrahi debere. Sex libris ſanguinis eductis, febris utiliter ſuppreſſa. Ophthalmiam, a medico ERASISTRATEO male curatam, GALENUS emiſſis tribus ſanguinis libris compeſcuit. Ad pulſus imminutionem adtendendum eſſe: nam novit GALENUS periiſſe ægrum, dum ſanguis de vena ultra menſuram fluebat. Ex vena ſub lingua & ad oculorum angulos, nulla memorabilis ſanguinis copia educi poteſt. Cucurbitulæ noſter etiam meminit ad latus ſiniſtri hypochondrii admotæ. Sanguinem ex dextra manu miſſum lienem levare, ſeque bono eventu lienoſis libram unam ſanguinis emiſiſſe. In

In pleuritide venam fecandam e directo. Mediocris venæfectio iteranda. Morbi partium fuperiorum levantur vena cubiti incifa, inferiores fecta poplitea; ut GALENUS omnino derivationem commendet. Ischiadas unica venæfectione fanatas fuiffe. Sanguinem ex utero ruentem, qui non fit menftruus, utique fifti debere. Effe mortales, qui repetitas venæfectiones non ferant. Arteriæ in temporibus & poft aures utiliter inciduntur. In cubito cafu violata arteria vinculo injecto fæpe a GALENO abfque anevryfmate ad fanitatem reducta eft. Melius arteriam totam diffecari. Ipfe fibi fomnio jubente venam inter indicem & pollicem fecuit, ita dolorem fuftulit, ea fede fixum, qua feptum eft transverfum. Sæpe cum fructu occipitis arterias incidit.

In *præfatione* teftatur FUCHSIUS, innumerabiles fe errores caftigaffe, & de VATICANIS exemplaribus queritur.

De venæfectione fragmentum ex HIPPOCRATE, PAULO, GALENO, &c. Gr. lat. edidit CHARTERIUS, & eft in B. R. Par. n. 2269. in Medicea ut puto III. p. 122. in Vindobonenfi VI. p. II. p. 123. An l. de Phlebotome B. Taurinenf. p. 70.

Octava claffis, vulgo feptima, iterum confufa ex duabus claffibus, therapeutica nempe & chirurgica. Admifti funt etiam libri fpurii.

Ad priorem pertinet ingens GALENI opus, *methodus medendi*, a NICOLAO LEONICENO converfa, & ab AUG. GADALDINO ad græcorum codicum fidem emendata.

Ex præcipuis GALENI operibus, fæpiffime recufum & commentariis illuftratum fuit.

Codices Græci funt in B. R. *Par.* n. 2160. 2162. 2171. in B. D. MARCI. In Medicea totum opus apud BANDINI III. p. 53. Codicis meminit MAZUCCHELLI, ex quo perfici poffet, quod deerat in verfione BURGUNDIONIS. Latine, ut puto, in B. *Norfolk* n. 3443. In CAI. GONV. n. 946. 947. Latine in B. R. Parif. n. 6865. a. Libri 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. & pars 16. Latine (libri vulgo tantum 14. numerantur) in B. CAI. GONV. n. 947. Tres libri primi Græce B. R. Par. n. 2157. Libri quatuor in B. R. Par. n. 2169. Liber tertius folus Græce B. R. *Par.* n. 2232. Hebraice in B. Vindob. I. p. 181. Hebraice, ut puto, libri VI. priores CASIRI n. DCCXCVIII. & paraphrafis in libros de arte medendi, auctore ABU AMRAM MOYSE BEN OBEIDALLA BEN MAIMON Cordubenfi.

Commentarii X. in hoc opus ABU BETRI RAZIS in B. *Scorial.* CASIRI n. DCCXCVII.

Non aliam puto effe *Megatechnen* GALENI, cujus codex, latinus ut puto, eft in libris CAROLI THEYER Cod. Brit. n. 6603. & in B. CAI. GONV. *Cantabr.* n. 955.

Flores septem posteriorum librorum de methodo medendi MS. sunt in B. R. Par. n. 7047. latine.

Prodiit GALENI opus Græce Venet. 1500. f. MAITT.

Latine THOMA LINACRO interprete Paris. 1514. f. 1519. f. TR. MAITT. 1526. 8. 1530. 8. MAITT. 1538. 8. B. NEAUME. Venet. 1527. 4. Basil. 1529. 8. Lion 1546. 16. *. 1549. 8.

Commentatus est, & scholia addidit, J. AGRICOLA AMMONIUS Augspurg 1534. 8. FALC.

Commentatus est etiam LUDOVICUS LEMOS Salmantic. 1581. fol. tum CASPAR HOFMANN, cujus paraphrasi titulum fecerunt, *praxis medica curiosa* Frf. 1680. 4.

In sex libros priores commentarii sunt FABII PACII Vicetiæ 1598. fol. HOTTON. & in *septimum* 1608. fol.

In VII. librum *quæstiones physico medicæ* &c. FABII PACII Vicetiæ 1609. fol. 1608. fol. TREW. An diversum opus?

In disputationes 14. resolvit, & cum prolegomenis edidit MELCHIOR SEBIZ Strasburg 1639. 4. & *collegium therapeuticum* 25. *disputationum ex* GALENI *methodo medendi desumtum* IDEM Strasburg 1634—1638. 4.

Tabulas curationum & indicationum ex prolixa GALENI *medendi methodo, in summa rerum capita contractas excudit* J. FRELLON bibliopola Lion 1554. 4.

Introductionem brevem in methodum generalem dedit GALENI JAC. SYLVIUS.

Methodicam periochen CRATO Basil. 1563. 8.

Periochen in VII. libros priores ANTONIUS de MERY Paris. 1534. 12.

Gallice Paris. 1554. 16. sex libri priores RAST.

Priores sex libros GALENUS ad HIERONEM dedit, & cum iste obiisset, ad EUGENIANUM sequentes, senile opus, in quo plurima priorum operum suorum citat.

In L. I. ad scribendum se impulisse THESSALI & methodicorum arrogantiam, qui HIPPOCRATEM contemnerent. In definiendo morbo, ejus causa, & symptomate, potissimum laborat, quæ methodici non definivissent, alioquin non amantes definitionum; inde in OLYMPICUM dicit, qui aliquam tamen definitionem morbi dederat.

L. II. in iisdem pergit. Morbos dividit. Morbi partium similarium a quatuor intemperiei speciebus, qui omnium vulgatissimi sint. Morbi partium organicarum: utrarumque porro vitia in figura, numero, solutione continui. Sex morborum classes. Ab his principiis duci nos ad eorum selectum, quæ agere oporteat. Auctoritatem nihil valere. Subtilia aliqua & grammatica.

L. III. porro de ratione medendi, ad quam per indicationem ducimur. Exemplum in ulcere dat. Non debere omnia ulcera similibus medicamentis curari,

rari, ſed omnino ad ſingulas intemperies ſua auxilia ſeligi. Oculis opium nocere, eos perdere; ocularium morborum curationem ſe primum inveniſſe.

Reliqua libri III. fere chirurgica ſunt, tum in L. IV, V & VI.

In L. tamen IV. indicationem a morbi magnitudine ſumtam laudat, & HIPPOCRATI inventam tribuit. Venæ ſectionis & purgationis ſaluberrimi effectus.

In L. V. de hæmoptoe agit, cui venæ ſectionem repetitam & poſcam opponit. Ulcus pulmonis vix unquam ſanari, calloſum tamen reddi poſſe, vitamque produci. Aſperæ arteriæ ulcera tamen ſiccante medicamento & lacte Stabiano curata fuiſſe; demum & hæmoptoen, & hominem, qui membranam laryngis rejeciſſet. Theriacam recentem ſoporiferam eſſe.

L. VII. iterum ad curationes internorum morborum: de remotione qualitatum morbiferarum, calidi, frigidi, humidi, ſicci, per ſingulas humani corporis partes. Diſſidiis medicorum confuſum ſe propriæ demonſtrationi ſe dediſſe. Octo diverſæ cruditates. Calidum ventriculum frigidis reſtituendum, frigidum calidis. Quibus id mediis fiat: multum tribuit victus rationi, aquæ, melli, lacti, vino, ordini cœnæ aut prandii. Sanatus frigida nivata homo quadragenarius, quem calidi & ſicci cibi lædebant (periit tamen idem gula refrigerata). Quatuor intemperies GAL. percurrit; inter eas a ſicca ſibi potiſſimum metuit; quam balneo curat & aſinino lacte. Aſinæ lac tenuiſſimum eſſe. Periodicam ſanguinis de ore & faucibus excretionem frequentem eſſe.

L. VIII. de febribus diariis, quarum exempla recenſet. Contra methodicorum diatriton, quæ morbum reddat difficiliorem: ſanaſſe ſe hominem ex neglecto balneo & cibo omiſſo ægrotantem, quem methodici penuria volebant excruciare. Ptiſanam laudat. Diæta ad febres, ad picrocholiam. Eſſe tamen ſua diatrito commoda. Febris a perſpiratione impedita ſanata, & a cruditate varia, in qua fere unguenta purpura ſuſcepta ventriculo imponit. Piſces facile coqui. Cæterum noſter in febribus intermittentibus fere ſola utitur diæta & balneis, abſque ullis medicamentis. In diariis frigidam adſuetis permittit. Methodicorum diſcipulos non ſine lacrumis ſibi falſos eſſe, nihil ſe a ſuis magiſtris didiciſſe. Die primo ſe non ſemper morbum adgnoſcere: die tamen quarto, quo demum methodici ad curandum ſe accingant, fere ſe ægrotos ſanos dimittere. Diariarum variæ curationes.

L. IX. de ſynocho triplici, æquali, epacmaſtica, paracmaſtica. De putri. Ut vapor tranſpiret, aut non tranſpiret, ita has febres evaneſcere aut perſiſtere. Sanguinem in ſynocho ad deliquium animi mittit, quo præſidio GAL. morbum ſubito jugulet; nocere poſſe tamen tantam ſanguinis jacturam fatetur, ſi loco non ſuo fuerit adhibita. Synochus ab obſtructione & a plethora. Sexto etiam & ſeptimo die, & ſerius etiam, venam ſe ſecare. Iterum hic adſuetis frigidam indulget, quæ tamen non ubique proſit. Debilitatem venæ inciſionem diſſuadere &c. In-

dicationem summi momenti esse, quæ a viribus sumitur. Alia a temperamento. Se post HIPPOCRATEM methodum medendi perfecisse, quo loco se cum TRAJANO comparat, qui Italiæ vias reparaverit.

L. X. porro de febribus diariis plurium dierum. De cibationis modo & tempore. Inedia in temperamentis calidis & siccis nocet, inque iis frigida utilis est. Fuse de balneis, eorumque ad febrem habitu. Marasmum insanabilem esse. De hecticis febribus, & de alimentis, quæ iis conveniunt. GALENUM vulgo paradoxopoium dictum esse. Ne diariæ in tertianas transeant. Ut convicerit diatritarios, & diatrito omissa ægrum curaverit. Hecticas aerem requirere refrigeratum. Frigida balnea in hecticis tentanda, etsi non semper prosint. In marasmo balneo juvenem servavit, valde sollicite per diversos caloris gradus traductum. Hecticis se lac asininum dare, initium vero ab unica hemina debere fieri.

L. XI. febrium putridarum curatio. Alvus omnino lenibus laxantibus ducenda, clysteres adhibendi: sed & vomitum ciere expedit, si circa ventriculum humores congesti fuerint: tunc frigidam dandam; si vires suffecerint, etiam sanguinem mittendum. Contra methodicorum cataplasmata: phlegmonea ea facere, quando nulla adfuit, neque desiderari, nisi in loco adfecto. De cataplasmatibus ad certorum viscerum mala idoneis. Unguenta suaveolentia. Ictericis adstringentia parcius convenire. Quando relaxantia conferant & balnea. Se primum glutinoso vitio detersiva opposuisse.

L. XII. de symptomatibus. De syncope secundum varias ejus caussas. Quæ fit ex crudorum succorum copia, eam sanari defricatione cum oleo. Clysterem convenire, si vires suffecerint, & abstinentiam hic utique prodesse. Alia syncope a flavæ bilis vitio, & de ejus varietate. In syncope a vitiosis humoribus nata, hiera picra utilis: sed etiam scammoneo GALENUS feliciter usus est. Rusticis etiam allium profuit. Ad flatus discutiendos cucurbitula In dysenteria vehemens purgatio alias profuit, alias nocuit. De Philonio. Dolorum variæ caussæ. Collyrium opiatum in præsens dolorem lenire, postea nocere.

L. XIII. tumores. Phlegmone: hic revulsionem ad partem corporis quam remotissimam præfert. Phlegmone singularum partium corporis. Methodicorum vitium, quod ubique generalia medicamenta admoveant, nullo caussarum & loci adfecti facto discrimine: inde proveniens mala curatio adfecti hepatis, quam ATTALO methodico exprobrat, inflammatum jecur meris laxantibus tentanti, quem morbum GALENUS admistis adstringentibus sanaverit. Gibbum hepar per lotium, cavum per alvum melius evacuari. Scirrhi viscerum. In calida ad caput fluxione arteriotomes encomium.

L. XIV. de inflammatione & erysipelate: ut differant. Oedema ut curetur. In nascente inflammatione & in erysipelate, præ reliquis, glaucium adhibet: Ferulis percussas partes incrassari, tum acribus ex thapsia fomentis. Ad Alopeciam

etiam etiam thapſia confert. Ad vermes necandos amara. Alia chirurgica. Obeſitas nimia.

In editione ſua J. LINACER innumera vitia ſe ait correxiſſe.

GAL. l. *de ratione curandi ad* GLAUCONEM NIC. LEONICENO interprete, ab AUG. GADALDINO recognitus. MARTINUS AKAKIA etiam vertit.

Numeroſi exſtant codices MS. Græci B. R. P. n. 2156. 2157. 2166. 2265. 2269. 2304. In B. D. MARCI Veneta. In Medicea PLUT. LXXV. & boni codices ap. BANDINUM III. p. 156. 164.

Latinus codex eſt in B. R. P. n. 6865. An latine in B. VOSSII n. 2162. 2406.

Arabice vertente HONAIN in B. R. Par. n. 1043, tum interprete ALI EBN REDVAN, qui & commentatus eſt, apud CASIRI n. DCCCLXXVII.

Hebraice in B. R. P. n. 315.

Prodiit Græce Venet. 1500. fol. MAITT. Pariſ. 1536. 8. ſtudio J. GUINTHERI FALC.

Latine NIC. LEONICENO interprete Pariſ. 1514. 4. Venet. 1538. 12. TR. Latine Pariſ. 1528 8. MAITT. 1537. 8. ut lego, Lion 1551. 12.

In L. I. commentatus eſt STEPHANUS Athenienſis, cujus commentarius verſus ab AUGUSTINO GADALDINO prodiit Venet. 1534. 8. 1554. 8. TR. Lion 1550. 8. FALC. 1558. 8. Baſil. 1581. 4. *. Lion 1555. f. RIV. Paraphraſticus antiquo more ſcriptus commentarius.

In L. I. comm. VICTORIS TRINCAVELLI Venet. 1575. fol. TR.

MARTINI AKAKIA verſio & commentarii editi ſunt Pariſ. 1538. 8. BB. 1587. 8. TREW. Venet. 1547. 8. TR. Lion 1547. 8. BB. 1551. 16. qui commentarii ex ſeculi more ſcripti ſunt.

Eſt etiam commentarius J. B. MONTANI Venet. 1554. 8. & PETRI CAMANES ſunt *commentarii* Valentiæ 1625. 4. FALC. RAST.

Ex hoc libello plus diſci veræ frugis MARTINUS AKAKIA teſtatur, quam ex univerſis Arabibus: nimis mihi tamen videtur in generalibus ſubſiſtere. De febribus. In quotidiana pulſus eſſe rariores, frequentiores in tertiana, in quartana frequentiſſimos: ſeptimo paroxyſmo exquiſitam tertianam finiri, antiquum effatum, quod novi minime reſpondere. Non exquiſitam tertianam totam per hiemem perſiſtere, & altero demum vere finiri. Hieme lienem intumeſcere & hypochondria. In exquiſita tertiana flavam bilem dominari: refrigerantibus debere curari, & mollientibus. In tertiana non exquiſita etiam calefaciendum & digerendum. In quartana audacter ſanguis mittendus (quo auxilio priori adhuc ſeculo Cardinalis Infans Gubernator Belgii Hiſpanici interemtus eſt, quem duæ unciæ peruviani corticis facillime ſanum præſtitiſſent). Ad ſymptomata in febribus reſpiciendum. Si humor acris os ventriculi momorderit, id os confirmandum eſſe, priuſquam

 evacues,

evacues, alioquin cum summo periculo, & funesto etiam eventu, vacuationem successuram. Ad alios morbos. Bulimus a frigore. Externa medicamenta & chirurgica pluscula. Scirrhi dissipantur vapore calentis pyritæ in acetum conjecti. In Alexandria elephantiasin dominari, in Græcia nunquam visam.

Quos purgare conveniat, quibus medicamentis & quo tempore JULIO MARTIANO ROTA interprete. Fragmentum est libri VII. collectionum ORIBASII. An iste l. *de evacuantibus* in B. Med. III. p. 122.

Codex est in *B. Aug. Vind.* in Medicea III. p. 152.

Græce prodiit apud MORELLUM cum aliis Paris. 1557. 8. Interprete J. POLLTO Paris. 1544. 4 * & vertente SEBASTIANO COQUILLAT cum commentario Lion 1553. 12. TR. 1557. 16.

Non sanos debere purgari, sed vicinos sanis, & in principio morborum constitutos, tum quibus humores turgent. Quoties tempus non nimis urget, humores prius cibis idoneis adtenuandos. Hellebori albi ramenta per noctem in raphanum infigi. Varietates humorum qui purgantur. Posse in morbis acutis calidis purgari medicamentis.

In l. HIPP. *de victus in acutis ratione commentarii quatuor* JOHANNE VASSÆO interprete, ab AUG. GADALDINO recogniti. Tres l. priores DURETUS etiam vertit.

Alias editiones & codices vide in capite de HIPPOCRATE p. 62. seqq.

Solus hic liber prodiit Basil. 1533. fol. BB. ex versione VASSÆI.

In eum librum NICOLAUS LAVACHER GALENI commentarium illustravit Francf. 1533. 4. TREW.

Comm. I. superstitiosus probat auguria Græcorum & Arabum, magis tamen Græcorum, etiam ad eventus morborum prædicendos. Frigidæ in acutis potum laudat, quem quidem HIPPOCRATES prætermiserit, ut tamen oxymel frigidum dederit. HIPPOCRATEM se utique sequi. Chondrus pleuriticis alimentum, oxymel medicamentum.

Comm. II. in sanguine mittendo; quando eum ob plenitudinem detrahimus, debere omnino ad mutationem coloris respici. Purgantia quidem medicamenta sua ex indole omnino nocere. Qui quotidie bilem revomebat, alvo erat dura, molli vero EUDEMUS, cui per alvum eadem descendebat. Errasse HIPPOCRATEM in multitudine.

Comm. III. facultates vini, mulsi, balnei, oxymellis. Vini varietates ex diversissimis regionibus. Rara esse in Græcia vina tenuia & aquosa, quæ in febre opportuniora sint.

In Comm. IV. vena secanda quoties vehemens dolor urget. Hanc ultimam libri HIPPOCRATICI partem vehementer improbat.

GALENI *documentum de puero epileptico* NICOLAO LEONICENO interprete. Græcus codex est in B. D. MARCI.

Seorsim

Seorsim cum nonnullis aliis GALENI libris prodiit. Basil. 1531. fol.

Cum is puer DIONYSIUM medicum secum Athenas esset ducturus, eumque medicum GALENUS magni faceret, consilium dedit, tanquam amico suo: purgationem suadet, tum nonnulla diaetetica & oxymel, de cujus praeparatione agit.

In omnes hos libros erant JOACHIMI MARTYROPOLITAE commentarii, ut intelligo.

De natura humana Comm. IIdus, NICOLAO MACCHELLO interprete.

Fragmenti magna pars practici est argumenti.

Nona classis, scripta GALENI extra classium ordinem posita.

GALENI *in aphorismos* HIPP. *commentarii* NICOLAO LEONICENO interprete, a JULIO MARTIANO ROTA, & a JANO CORNARIO recogniti.

Editiones vide cum HIPPOCRATE, p. 47.

Commentarii Galenici fusissimi, Asiatica loquacitate plenissimi. Intercedunt tamen utilia aliqua, ut loci veterum, & etiam potissimum ERASISTRATI, tum critica aliqua judicia de iis, quae HIPPOCRATIS genuina sunt opera, adnotationes aliquae, & propriae curationes. Febres iis solis utiles esse, qui a refrigeratione in morbum inciderunt.

GALENUS *adversus* LYCUM, *quod nihil in eo aphorismo* HIPPOCRATES *peccet, cujus initium est, qui crescunt plurimum habent caloris*, JULIO ALEXANDRINO interprete.

Codex Graecus est in B. R. Par. n. 2164.

Dudum etiam alios sensisse, HIPPOCRATEM in corporibus animalibus quatuor notissima elementa adgnovisse, calidum, humidum, frigidum, siccum. Aliam esse transpirationem, qualis vapor est, aliam qualis siccus aer, aliam iterum, qua humiditates excernuntur, quas sensu percipias. In LYCUM varia, qui HIPPOCRATICAE artis ignarus fuerit.

Contra ea, quae a JULIANO *in* HIPPOCRATIS *aphorismos dicta sunt*, JULIO ALEXANDRINO interprete.

Defendit GAL. Aphorismum; *in perturbationibus ventris & vomitibus spontaneis &c.* In Aegypto artium inventa columnis inscribi solita. In JULIANUM multa, ut philosophiae expertem. Jam PLATONEM in TIMAEO HIPPOCRATEM esse secutum. Pro adtractione humorum, quae fit cum selectu.

Obsoletarum vocum HIPPOCRATIS *interpretatio* JANO CORNARIO interprete.

Graece apud H. STEPHANUM 1564. 8. *.

Prooemii solius codex est in B. R. P. n. 2144.

Emendavit GADALDINUS.

Breve lexicon vocum rarius occurrentium, cum aliqua interpretatione.

Classis

Classis X. SPURIA opera, GALENO non bene adscripta.

L. *de clysteribus & colica* latinus codex est in B. R. Par. n. 6865. 6867. & latine solum exstat, versus a RAPHELENGIO. Seorsim prodiit e Græco a JOHANNITIO in Arabicum conversus, inde a KALONYMO in Hebraicum, editus Leid. 1591. 8. HUTH. qui libellus non est in meis editionibus.

L. *de facile parabilibus medicamentis ab* HUBERTO BARLANDO versus, nunc accurate recognitus. In editione CHARTERII T. X. integrior exstat.

Alia est editio JACOBI HOULLIER, in qua versio GUINTHERI recusa redit Paris. 1543. 16. *.

Editiones vide in *Botanicis* I. p. 151.

Secundum morbos a capite ad calcem recensos, ad quemque auxilia sua indicantur. In quoque malo, ut in capitis dolore, tamen causarum habetur ratio, ut alia & alia præferantur, ut ea causa alia fuerit, sed vide *B. Bot.* l. c.

GALENO *adscriptus* l. de *facile parabilibus* ad SOLONEM, J. PAULO CRASSO interprete.

Vid. B. *Bot.* I. p. 151.

Liber tertius, de medicamentis, quæ ad manum sunt parata, GALENO adscriptus, PAULO CRASSO interprete.

Vid. *B. Bot.* I. p. 150.

GALENO adscriptus l. *de incantatione, adjuratione & suspensione.*

Spurius, latine tantum exstat. Auctor librum CLEOPATRÆ citat. Narrat, ut per imaginationem excitatam hominem ad venerem debilem sanaverit, qui se ligatum putabat. Multa superstitiosa. GALENUS integro cum nomine suo citatur.

L. *de oculis*, a DEMETRIO translatus, nuper a variis mendis repurgatus.

In particula tertia generalia quædam ad medicinam facientia traduntur, tum de morbis oculorum agitur, eorumque curatione. Citatur PAULUS.

GALENO adscriptus l. *de renum affectuum dignotione & curatione*, CHRISTOPHORO HEYL (SOTERE) interprete, nunc ad Græca exempla recognitus Mogunt. 1530. 8. Basil. 1533. fol. TREW. Codex Græcus est in B. D. MARCI Veneta.

Calculos pueris facilius in vesica generari, quam in renibus. Post venæ sectionem purgantia medicamenta melius operari. Alvum debere apertam teneri. Medicum suum conservum auctor citat, qui ægro ad latus adsideat. Quare non erit DEMETRII PEPAGOMENI, quæ FABRICII est conjectura.

Græcus codex GALENI *de cruditate* in B. R. Par. n. 2256. huc videtur pertinere.

Chirurgicos libros omitto, etsi aliqua passim ad historiam potissimum medicinæ facientia continent.

De

De *historia philosophica*, JULIO MART'ANO ROTA interprete.

Principium differt a PLUTARCHI placitis philosophorum: in profectiori opere consentiunt.

Prognostica de infirmorum decubitu ex mathematica scientia, JOS. STRUTHIO interprete, JACOBUS ANT. MARESCOTTUS edidit. Absurdum opus. In B. R. P. Græcus codex est n. 2139. An fuerit l. *de præsagitione* a G. VALLA versus Venet. 1498. fol. an potius l. *de præcognitione*.

De partibus artis medicæ l. NICOLAO RHEGINO Calabro interprete.

Aliqua ad historiam artis. Romæ & Alexandriæ singulis morbis suos esse medicos. De reliquis, præter anatomen, medicinæ partibus. Aliqua generalia.

An idem est GAL. *de duplici medicina in B. Taurinensi* MONTFAUCON II. p. 1397.

De dynamidiis L. I.

Fragmentum.

L. II. *ad Mæcenatem*, si Diis placet. Generalia aliqua medicamenta, purgantia equidem. Alia quædam medicamenta. Morbi a capite ad calcem, cum remediis vanis sæpe & superstitiosis.

De natura & ordine cujuslibet corporis. Aliqua de febribus cognoscendis.

Compendium pulsuum. Aliqua pulsuum discrimina secundum ætates,

De dissolutione continua corporis humani. Necessitas alimentorum. Præcepta ad victus rationem.

De bonitate aquæ l. vertente AUG. GADALDINO. In sola Ægypto aquam palustrem bonam esse.

De vinis l. ex ORIBASIO, PAULO.

Præsagium experientia confirmatum G. VALLA interprete. Græce CHARTERIUS edidit.

Prodiit Venet. 1498. fol. Basil. 1542. 8.

An *signa vitæ & mortis* ap. BANDIN. III. p. 168.

Signa febris invasuræ. Sudoris significatio.

De urinæ significatione ex HIPPOCRATE, pariter G. VALLA interprete.

Codex Græcus est in B. R. P. n. 2269. in B. Taurin. II.

L. GALENO *adscriptus de urinis* JOSEPHO STRUTHIO interprete.

Codex Græcus est in B. R. P. n. 2260. B. Medic. Pl. LXXIV. bis. BANDINI III. p. 122. 131. 132.

Excerpta ex GALENO *de urinis* ib. An idem opus fuerit *Urinarum divisio* Græce in B. BODL. n. 261.

Hebraice in B. *Vindob.* LAMBEC. I. p. 181.

Seorſim excudi fecit SALOMON ALBERTI Helmſtatt 1586. 8.

J. A. BELLOFORTI in eum l. commentarius prodiit Pariſ. 1566. 8. FALC. & FERDINANDI MENÆ Complut. 1553.

Idem fuerit l. περι του προγινωσκειν, excuſus apud MORELLUM Pariſ. 1550. 8. MAITT.

In B. *Vindobonenſi* conſervatur l. *de optimis ſecundum naturam urinis.* De urinarum differentia.

GAL. *de catharticis.*

De ſero lactis in B. Med. III. p. 122.

De gynaeciis, NICOLAO RHEGINO Calabro interprete. Codex latinus eſt in B. R. P. n. 6865. Græcus n. 2158. Empiricus libellus.

L. ſecretorum ad MONTEUM.

Arabis opuſculum. Modum *deſtillandi* ſpiritus vini deſcribit. Morbi aurium, oculorum.

Codex latinus eſt in B. R. Par. n. 7046.

An idem fuerit *ſylva experimentorum* a C. GESNERO edita Tigur. 1541.

Idem eſt liber *ſelecta* a GALENO *de variis morborum generibus, remediisque ad illorum curationem maxime idoneis.* B. R. Par. n. 2230. græce; & latine n. 7831.

L. *de medicinis expertis.*

Pariter Arabis opus, in quo plurimi ſcriptores ejus gentis vix aliunde noti citantur. Fuiſſe medicum, qui lapidem veſicæ perfecte curaverit, & ea felicitate magnas divitias ſibi paraverit. Fuiſſe etiam, qui demorſos a rabido cane lapide bezoar ſanaverit. THAMAR æthiopem egregia habuiſſe medicamenta. Similia de aliis.

De melancholia ex GALENO, RUFO, POSSIDONIO & AETIO; JANO CORNARIO interprete.

De cura icteri l.

Codex eſt in B. R. Par. n. 6865.

Quaeſita in HIPP. *de urinis ex prognoſticis & aphoriſmis.*

Quis ſit liber GALENI *de corporibus, cauſis, ſignis ſanis, ægris, neutris*, cujus codex eſt in B. Cathedr. *Wigornienſis* n. 760. & in ll. ROBERTI BURSCOUGH n. 7675?

Iſagoge ad Regimen GALENI. In ll. B. BURSCOUGH Codd. n. 7673.

Ecloga ex HIPPOCRATE & GALENO a BUSBEQUIO emtæ LAMBEC. L. VI. P. II. p. 100.

R. NATHAN JOEL PALKEIRA *ſententiæ ex* HIPPOCRATE, GALENO, AVICENNA, MAIMONIDE B. WOLF.

Per

Anonymi introductio ad ea quæ GALENUS *de re medica* scripsit, hebraice in B. R. Par. I. n. 401.

Compendium ex GALENO in B. Bavar.

Anonymi tabulæ divisionum in pluscculis libris GALENI LAMBEC. VI. p. 151.

Collectio in qua C. GALENI, XENONIS, MELETII & CRATEVÆ ll. *de materia medica* in bibl. CANTACUZENI.

Eclogæ ex GALENO, LAMBEC. VI. p. 153.

Excerptum de pleuritide B. *Vindob.* VII. c. 25.

Excerpta ex ORIBASIO & GALENO in B. R. P. n. 2149.

Excerpta ex GALENO, LAMBEC. VI. p. 93.

Alia ID. ibid. p. 100.

GALENI *passionarius, ægritudines a capite ad pedes usque complectens* in l. V. *divisus una cum febrium tractatu* Lion 1526. 4. Cujus codex est in B. *domus* D. PETRI *Cantabr* n. 1869. & in B. *Coll.* CAI. GONVIL. n. 955. inque B. MICH. CANTACUZENI, VERDIER p. 62. Non esse GALENI, sed ex ALEXANDRO, GALENO, PAULO atque PRISCIANO collectum lego. Sed est ipsissimus GARIOPONTUS.

GALENI *theoria & practica medicinæ.* In libris FRANCISCI BERNARDI n. 3651.

Fragmentum ex STOBÆO f. χαρακτηρίζοντες ex HIPP. FABRICIUS.

HIPPOCRATIS l. *resolutionis*, quem GALENUS explicat, & GALENUM MICH. PSELLUS, VERDIER *bibl.* conf. p. 59.

Quis est liber GALENI *de causis & eventibus* NICOLAO RHEGINO interprete, cujus codex est in B. R. Par. n. 6865.

GALENI *medicinale ad* HIPP. in *Cat. Bibl. Constantinopol.* VERDIER II. p. 57.

GALENI fragmentum. *Problema de causis rariorum morborum* in B. BODLEY. n. 131.

Fragmenta varia apud FABRICIUM B. GR. L. IV. c. 17.

Antidotarium GALENI nondum editum, quod CHRISTOPHORUS GEORGIUS ab HONESTIS Florentinus citat. Negat GALENI esse, SYLVIUS ad MESVEN L. III.

GALENI ketab alat velagiat, f. *de morbis & eorum remediis* HERBELOT. p. 974.

Synopsis medicamentorum simplicium in PAULO.

Interierunt ex GALENI operibus, L. *de experientia medica* (citatus in l. *de libris propriis*).

De ASCLEPIADIS *dogmatibus* (cit. in l. *de ord. leg.*)

De empiricorum secta.

De empiricorum contradictis.

In primum ERASISTRATI *de febribus* libri 3.

De ERASISTRATI *therapeuticis* L. V.

De THEMISONIS & THESSALI *secta.*

De HEROPHILO *circa pulsus.*

De fine medicinæ.

In L. II. *epidemicorum commentarii* 1, 3, 4, 5 & 6.

In L. VI. *Comm.* 7, 8.

In L. *de natura humana* L. III.

De symptomatibus criticis.

De methodica secta.

Jatricorum usus.

Diagnosis morborum oculi.

Exhortationes ad artem medicam.

Ad sectas.

ARCHIGENIS *de pulsuum negotio expositio: L. novem.* Ita FABRICIUS.

Librum περὶ ἀποδείξεως dialecticum Græce in Walachia exstare P. *della* VALLE *viagg.* II.

Promiserat præterea GALENUS opus *de passionibus quæ singulis partibus accidunt*, nisi is est ipse l. *de locis affectis* (*a*), & l. *de iis, quæ non satis recte dicta sunt ab* ARCHIGENE (*b*).

Codices MS. operum GALENI plusculi passim exstant, in *Augustana Vindelicorum* MONTF. I. p. 594 In PELISSERIANA ID. II. p. 1174. In B. BODL ib. p. 650, ut intelligo, in *Basilica* D. PETRI I. p. 157. Codex erat in *Bibliotheca* M. AUR. SEVERINI *Zoot. Democrit.* p. 168.

Operum variorum codices Græci XVIII. vol. in *B. Ambrosiana Mediolanensi* MONTF. I. p. 497.

Opuscula in *Taurinensi* MONTF. II. p. 1397.

Opera aliqua ib. I. p. 529.

In *B. Mutinensi* ib. I. p. 531.

HIPP. *opera omnia cum expositione ex* GALENO in VOSSIANA p. 2124.

Sic in *S. Germanensi* MONTF. p. 1017. In *B. Cai. Gonv. Cod.* 755; hic & in proximis linguam ignoro.

Erant in B. ANT. CANTACUZENI VERDIER p. 61.

Latine opera omnia. In *B. Coll. Balliolensi* n. 216.

Editiones integrorum operum.

Græca ap. ALDUM 1521. f. 5. vol. BB. vitiosa editio, altera Basil. 1538. f. 5. vol.

(a) *Curat. ad* GLAUC. L. II. c. 7.
(b) *de crisib.* L. II.

5. vol. * aliquanto minus mala. Accedit HIERONYMI GEMUSÆI de GALENI & HIPPOCRATIS libris dialogismus, & secunda præfatio de GALENI vita, LEONHARDI etiam FUCHSII & J. CAMERARII præfatio. Quorum virorum conjuncta opera hæc editio correcta fuit.

Latinæ editt. Antiqua Veneta 1490. f. MAITT. tum Venet. 1502. f. TR. 1522. fol. 3. vol. TREW. Alia antiqua 3 vol. fol. Papiæ 1515. 1516. Aliquæ nonnullorum ll. GALENI versiones primæ fuerunt GUILIELMI de MORBEKA Dominicani, aliæ NIC. RHEGINI Calabri, aliæ SYMPH. CAMPEGII, aliorum.

Porro prodierunt GALENI opera latine Bas. 1529 f. 1531. f. 1541 f 1542. f. TR. a. 1549. f. 4. vol. * præfante hic ad libros Isagogicos JANO CORNARIO. Præfixa est J. B. MONTANI præf. de GALENI libris. Porro Basil. a. 1562. fol * cum præfatione C. GESNERI, ejus recensione editionum Græcarum & latinarum, tr. de amissis GALENI, & uberiori catalogo librorum ad GALENUM intelligendum facientium, denique vita GALENI, quam vir dedit indefessus, ex operibus GALENI decerptam: & catalogus operum.

Porro prodierunt opera GALENI Lion 1536. fol. 1550. f. 4. vol. cum capitum numeris & argumentis a C. GESNERO additis. Annum 1554. habet FABRICIUS, quam editionem laudari video.

Venetæ aliæ sunt. Juntinæ omnino decem, prima 1540. f. cura J. B. MONTANI, altera 1545. 8. qua in editione plusculos libros AUGUSTINUS RICCIUS vertit, TRINCAVELLIUS editioni præfuit. Tertia 1550. fol cum argumentis librorum a J. B. SUSIO adjectis: Tum 1556. f. 1562. f. 3. vol. a J. B. RASARIO emendata, in classes sex diposita, adjectis libris GALENO adscriptis, & a RASARIO conversis. Iterum 1565. f. 1570. f. 1576. f. In hac editione, quam HIERONYMUS MERCURIALIS curavit, accesserunt varia fragmenta, ut Commentaria IV. in L. HIPP. *de alimentis* a J. B. RASARIO communicata, tum ex RHAZE, MOSE, NEMESIO aliisque collecta aliqua. Præmissa est MERCURIALIS præf. *de Galeni scriptis & vita.*

Porro apud JUNTAS 1586. f. 1592. f. TR. 1600. f. 1609. fol. 1625. fol. quæ editiones a FABIO PAULINO cum Græcis editionibus collatæ, & BRASSAVOLI indice auctæ fuerunt, ad *nonam* editionem accommodato.

Gr. latina unica est RENATI CHARTIER Paris. 1660. absoluta, 13. vol. f. passim aucta ex codicibus Græcis, passim & variis lectionibus ornata, versione emendata, hactenus plenissima, etsi viri utriusque linguæ gnari CHARTERIO parum tribuunt. Præmissæ sunt duæ FABII PAULINI epistolæ; MERCURIALIS alia; *Vita* GALENI recognita a J. COSTÆO: synopsis operum GALENI; MERCURIALIS judicium in l. *de theriaca* ad PISONEM, quem pro spurio habet; adjecta denique fragmenta aliqua GALENI ex variis scriptoribus collecta.

Moliebatur novam editionem THEODORUS GOULSTON, codicibus Græcis collatis, versionibus emendatis, specimen etiam ediderat.

Deinde C. HOFMANN, qui potissimum huic se studiorum generi dederat, novam editionem Græco latinam XXVI. vol. paraverat, se vivo absolutam, quæ nuper in manus viri doctiss. ASKEW pervenit, quem tamen & ipsum amisimus. Ei laudi se adsociavit LAUREMBERGIUS, qui se cum C. HOFMANNO eam editionem ait præparasse (*).

JOSEPHUS etiam SCALIGER GALENUM sua manu emendaverat, qui codex est in B. *Guelferbytensi.*

Porro collectiones aliquot tractatuum GALENI passim prodierunt.

Varia HIPPOCRATIS & GALENI *scripta* Venet. 1487. 12.

Basileæ 1529. fol. BB. magna satis pars operum GALENI latine versa prodiit, & ea continet, quæ dicimus. ERASMO Roterodamensi interprete, ll. *de optimo docendi genere. Quod optimus medicus idem sit philosophus* Paris. 1542. BB. Grece & latine 1556. 4. etiam excusus. THOMA LINACRO interprete, *de temperamentis, inæquali temperie, methodus medendi, de sanitate tuenda, de pulsuum usu, de facultatibus naturalibus.* GUIL. COPO interprete *de locis adfectis, morborum differentiis, causis, symptomatum differentiis & causis.* LAUR. LAURENTIANO interprete *Comment.* III. in HIPPOC. *prædictiones.* NIC. LEONICENO interprete *Comment. in* HIPP. *aphorismos, ars medicinalis, ars curativa ad Glauconem, de differentiis febrium, de crisibus & motu musculari* THEODORICO GAUDANO interprete, *de ratione curandi per sanguinis missionem. de hirudinibus, cucurbitulis &c.* JANO PHILOLOGO interprete, *medicar. definit.* L. II. J. PETRO VALLA interprete, *Succedanea.*

Iterum GALENI, libri *corpus temperaturam animi mores sequi; de vitiis animi; de sectis: introductio:, de optimo corporis statu, de bona valetudine, de elementis, de atra bile, de tumoribus præter naturam* prodierunt Basil. 1529. 4. GUNZ. a J. GUINTHERIO recogniti.

EJ. *de differentiis morborum* L. II. *de inæquali intemperantia, de arte curativa ad* GL. L. II. *de crisibus* L. III. N. LEONICENO interprete Paris. 1514. 4.

GAL. *de primis facultatibus, de temperamentis, de animi adfectibus* Paris. 1528. 8. *De elementis, bono habitu, optima constitutione* Paris. 1530. *De parva pilæ exercitio, præsagiis ex insomniis, & quomodo morbum simulantes sunt deprehendendi* Paris. 1531. fol. J. FICHARDI.

J. POLLTO vertente *de ptisana, de purgant. med. facultatibus, de iis quos purgare oporteat &c.* Basil. 1533.

Nova

(*) *Laur. Delphic.* p. 34. 40.

Nova ejus opera J. GUINTHERIO interprete Parif. 1534. fol. MAITT.

De decretis HIPPOCRATIS & PLATONIS, *de demonstrationibus Anatomicis* L. X. &c. Bafil. 1544. 4. Græce curante J. CAIO.

HERMANNI CRUSERII *Comm.* L.I. *in Epid. III. in IV. & in l.* κατ ιητρειον prodierunt Venet. 1545. 4. EJUS *de pulfu comm.* diximus.

De caufis, utilitate, difficultate refpirationis, de uteri fectione, de fetus formatione, femine Bafileæ 1539. fol. *.

L. FUCHSII opera *de temperamentis L. III. De differentiis febrium L. II.* Parif. 1553. 1554. fol. cum *comm.* & aliud vol. *de intemperie, de morborum & fymptomatum differentiis & caufis, de judiciis l.* III. *de curandi ratione L. I.*

Varia HIPPOCRATIS & GALENI fcripta Venet. 1487. 12. an non in ARTICELLA.

Brevis declaratio dogmatum HIPPOCRATIS. *De iis, quæ medice dicta funt in* TIMÆO Lion 1556. 8. GUNZ.

J. CAIUS (KAYE) Lovanii 1556. 8. * edidit GAL. *de libris propriis, de ordine legendorum l., de victu acutorum, de placitis* HIPPOCR. & PLAT. *l.* I. *de feptimeftri partu, ptiffana, offibus.* IDEM ll. *de feptimeftri partu, brev. defignat. placit.* HIPP. *de ptifana, de offibus* græce Bafil. 1557. 8. GUNZ.

GAL. *de differentia febrium, de marafmo, de alimentis, de purgantibus, quos oporteat purgare, de fuccedaneis, de tumoribus* græce excufa funt apud MORELLUM 1557. 8. MAITT.

J. B. RASARIO GALEN. comm. in *populares morbos, in* HIPP. *de humor. & de alimento* Cæfarauguft. 1567. 4.

Libri nuper inventi, & a J. B. RASARIO verfi Saragoffæ 1576. 4. an IIDEM.

De optima corporis conftitutione, de pleniore habitu, de inæquali temperie, quomodo fimulantes morbum fint deprehendendi, de ptifana, per J. LALLAMANTIUM latine verfa Heduæ 1578. 8. GUNZ. Genev. 1579. 8. ID. Lion 1579. 4. BB.

Opufcula varia græca *cum verfione variis lectionibus & adnotationibus per* THEOD. GOULSTON Lond. 1640. 4. B. BODL.

Porro ad GALENUM pertinent *Speculum* f. *Epitome* GALENI, f. GALENUS *abbreviatus* SYMPHORIANI CHAMPIERII: Et EJUSD. in id *fpeculum propagnaculum; vita* GALENI, *fylva febrium ad* GALENI l. *de dynamidiis. De morbis oculorum* GALENI L. II. *De paffionibus mulierum, de paffionibus cujufque particulæ corporis* Lion 1512. 8.

Et.

EJ. SYMPHORIANI *symphonia* PLATONIS cum ARISTOTELE GALENO & HIPPOCRATE Paris. 1516. 8. 1528. 8. FALC.

EJ. *historiales campi de phlebotomia* L. II. Basil. 1532. 12. TR.

EJ. *cathegoriæ medicinales in l. demonstrationum* GALENI Lion 1516. 8.

ANDREÆ LACUNÆ *epitome* Venet. 1541. 8. Basil. 1551. fol. Lion 1553. 12. 1554. 12. 1643. f. 4. vol. & Argentor. 1604. f. GUNZ. & EJ. *adnotationes* in GALENI *interpretes* Lion 1553. 12. Compendium eorum est, quæ utiliora in GALENI scriptis continentur, resectis longis illis ratiocinationibus. Accedit vita GALENI, & in GALENICORUM operum interpretes censura. Multa loca latinarum versionum ad græci codicis fidem castigantur, qui minime malus est labor.

ALOYSII MUNDELLÆ *theatrum* GALENI Basil. 1568. f. * spissum volumen, quo peramplus in omnia GALENI opera index continetur.

ANTONII MUSÆ BRASSAVOLI index copiosissimus ad omnes GALENI libros, ad nonam Juntarum editionem, recusus cum ed. decima 1586. fol. tum a. 1597. & cum CHARTERIO.

GESNERI *doctrina* GALENI *de compositione pharmacorum secundum locos: sylva experimentorum* Tigur. 1541. 8.

GALENI *loci de pulsu* collecti apud CARDANUM *contradict.* VI. L. II.

JULII ALEXANDRINI *enantiomata* Venet 1548. 8.

J. CRATONIS *periochæ in ll. de elementis, de natura humana, de atra bile, temperamentis, facultatibus naturalibus* Venet. 1560.

J. STRATANDRI *elenchus rerum & vocum in* GALENI *suppositiis* a. 1562. primum Basil. cum GALENO editus.

ABRAHAMI WERNER *vita* GALENI Witteberg 1570. 8.

MARTINI EUSTACHII GAMBATONSONI *de vita* GALENI *liber* Neapoli 1577. 4.

FRANCISCI VALERIOLÆ *loci communes* ex GALENO. Codex MS. est in B. *Taurin.* II.

GENTILIS FULGINAS *de divisione librorum* GALENI Venet. 1493. B. BODL.

UDENIS Utopiensis, forte J. B. RASARII, de GALENI *librorum editione judicium.* Pro editione VALGRISIANA 1562. adversus JUNTINAM 1565. 8.

J. B. MONTANI de nova editione operum GALENI codex MS. B. Vindob. II. p. 337.

JAC. PELETARII *de conciliatione librorum* GALENI *sectiones duæ* Paris. 1560. 4. FALC.

Simile

Simile NIC. RORARII opus dicemus, & H. CARDANI *contradicentia.*

LEON. LEGHII *flosculi ex* GALENI ..ris Venet. 1514. f.

J. CAR. AMATI *fructus medicinales* Lion 1623. 12.

ALOYSII TRISSINI *problematum ex* GALENI *sententia* L. VI. Basil. 1546. 8. * hactenus.

Problemata ex GALENI *comment. in* HIPP. BERNARDI BALDINI Venet. 1567. 8.

J. BAPT. SYLVATICI *historiæ* 86. GALENI *medicinales* Hanau 1605. fol.

C. HOFMANNI *relatio historica judicii acti in campis elysiis coram* RHADAMANTO *contra* GALENUM Noriberg. 1642. 12.*. Acris GALENI censor, quoties ab ARISTOTELE dissenserit.

Ej. *apologiæ pro* GALENO *s. chrestomathiæ* L. III. Han. 1668. 4. ejusdem saporis.

BLASII HOLLERII *morborum curandorum brevis constitutio juxta* GALENI *sententiam* Basil. 1556. 8. GUNZ.

Vita GALENI est inter vitas 12. medicorum J. STEPHANI de VILLA Burgos 1647. 8. BUR.

CLAUDII GALENI *chronologicum elogium* a. PHILIPPO LABBE (S. J.) scriptum Paris. 1660. 8. *, cujus quasi compendium est *Vita* CL. GALENI *ex propriis scriptis collecta* Ej. Paris. 1660. 8. Prius opusculum legi, ex operibus utique GALENI compilatum, in quibusdam controversiis potius nimium fusum, ut in ea quam movet contra librum *de theriaca* GALENI, quem spurium putat, quod stylus sit juvenilis, aliisque, quæ in EUSTACHIO carpit & in NEANDRO.

DOMINICI BELLII *quæsita medicinalia* 4. *juxta* HIPP. & GALENI *sententiam discussa* Lion 1555. 16.

NIC. LEONICENUS *de tribus doctrinis ordinatis secundum* GALENI *sententiam* Basil. &c.

Commentatores innumerabiles exstant. Ecce aliquos.

In omnia GALENI opera ALPHONSI de CORELLA Saragossæ 1565. fol. Madrit. 1582. 4.

Multa in eum apud REINESIUM *var. lect.*

In universam HIPP. GALENI & AVICENNÆ medicinam commentarii MS. in B. R. P. n. 6942.

BASSIANI LANDI lectiones in GALENUM, in B. Ambrosiana Mediolani. MONTFAUC. I. p. 510.

In plures libros GALENI jam dicti sunt THOMÆ RODERICI a VEGA, FRANCISCI VALESII, SYLVII, aliorum commentarii.

§. LXXXII. MEDICI post GALENUM.

DIONIS collyrium.

CTESIUS de helleboro. Avi patrisque sui memoria neminem helleborum dedisse, cum omnes truculentum ejus pharmaci effectum reformidarent.

POLETES, cujus Geranion citat ORIBASIUS, & medicamentum ex lini semine ad pectoris adfectus, & ex Verbenaca, idem forte, qui POLLES GALENI p.223.

ABLABIUS, cujus magnum est in Anthologia elogium.

§. LXXXIII. Q. SERENUS SAMMONICUS.

Duo fuerunt SAMMONICI, pater, vir litteratus, qui ingentem numerum librorum collegerat, GETÆ amicus, a CAR CALLA occisus: & filius, qui GORDIANO juniori patris sui bibliothecam donavit, discipulo suo. Patri vulgo tribuunt, MORGAGNUS vero filio vindicat, *carmen de medicina.*

Ej. codices aliqui exstant, ut in B. R. P. n.7099. Primum prodiit Venet. 1488. 4. BURMAN. 1502. FABRIC., ut tamen MORGAGNUS eas editiones nunquam viderit Tum Lips. 1515. BURMAN. Apud ALDUM vel potius ASULANUM 1524. 4. 1528. 4 cum CORN. CELSO. Argentor. 1528. 8. Hagenau J. CÆSARII cura cum scholiis & notis Paris. 1533. 8. Colon apud Soterem 1538. Venet. 1547. f. LIND. 1545. BURM.

Lugduni etiam cura ANTONII MOULINI 1542. ad ASULANI editionem & 1554. 12. HÆNEL. Basil. 1559. 8. cum PICTORII Comm. & 1571. 8. Pictav. 1563. 8.

R. CONSTANTINI cura Lion 1566. cum notis & variis lectionibus.

Venet. 1566. 8.

H. STEPHANI editio est inter *principes.*

GABRIELIS HUMELBERGII alia est Tiguri 1540. 4.*. 1581. 4. TREW. a C. WOLFIO, ut ait, aucta. HUMELBERGIUS fusos addidit commentarios ex veteribus medicis, Græcis potissimum collectos.

Lipsiæ cura ANDREÆ RIVINI 1654. 8.

PETRI KEUCHENII alia ed., qui schedis avi sui ROBERTI KEUCHENII usus est, Amst. 1662. 8. *. Notæ fere sunt loci paralleli ex veteribus poetis, & historicis collecti. Usus est etiam codice MS. proprio, cui paulo nimium dicitur tribuisse.

Patavii ad editionem CONSTANTINI 1722. 8. & 1750. 8. *. Leid. 1731. 4. * cum aliis poetis minoribus, curante PETRO BURMANNO, cum CÆSARII, PICTORII, C. WOLFII, CONSTANTINI & P. KEUCHENII notis. Addidit passim BURMANNUS philologica & critica.

In

(a) ORIBAS. *syn.* L. IV.
(b) ID *collect.* L VIII.
(c) ad EUST. L. III.

In SAMMONICUM etiam prodiit primum erudita epistola J. B. MORGAGNI Hag 1724. 4. *, recusa Patav. 1750. 8. * de editionibus Q. SERENI, & ea occasione de rectiori passim legendi ratione. Huic accessit secunda Ep. in editione Patavina 1750. 8. *, in qua se contra BURMANNUM potissimum tuetur.

Liber ipse morbos recenset a capite ad calcem, epico carmine, non inelegante, si temporis potissimum rationem habueris, quo scriptum est. Cæterum empirici opus, omnia sibi permittentis, plenus liber fabularum & superstitionis.

In plerisque editionibus sub Q. RHEMNII FANNII PALÆMONIS titulo *de ponderibus & mensuris* carmen reperitur pro medicis scriptum Hagenau 1528. 8. Paris. 1533. 8. Lion 1554. 8. tum cum KEUCHENII, H. STEPHANI, BURMANNI editionibus &c. Carmen satis asperum, quod aliqui ad THEODORUM PRISCIANUM referunt. Habet instrumentum hydrostaticum, ad metienda pondera fluidorum medicamentorum utile.

§. LXXXIV. SEXTUS PLACITUS.

Quem etiam PLATONICUM vocant, omnino ignotæ ætatis homo, medicus equidem. Ejus *de medicina animalium*, *bestiarum*, *avium*, prodiit Basil. 1538. 8. LIND. Noriberg. 1538. 8. BOEHM. curante GABRIELE HUMELBERG Tiguri (vel Isni) 1539. 4. * cum amplis notis. Lipsiæ curante ANDR. RIVINO 1654. 8. & in STEPHANI *Principibus*, & cura FABRICII in B. Græca L. XIII.

Germanice THEODORO MAYER vertente Magdeb. 1612. fol.

PLACIDI ACTORIS de medicamentis ex animalibus &c. codex est in B.H. WORSELEY cod. Brit. n. 6897.

Omnino ad empiricorum saporem scriptus libellus, hactenus SERENO satis similis De quoque animale dicitur, quos ad morbos ejus aliquæ partes utiles sint, sed nimia, vana, & absque experimento.

HUMELBERGII commentarius, qualis in SERENUM. Editio a TORINIANA multum differt.

Ejusdem est saporis JULII APULEII Madaurensis de virtutibus herbarum historia, quam in botanicis vide. Nulla etiam huic pseudonymo fides tribui potest.

§. LXXXV. GEOPONICI.

Fuse de iis egimus in botanicis. Habent tamen etiam aliqua medica.

SEXTUS JULIUS AFRICANUS (a), cujus *Cestorum* L. IX. in *B. Vindobonensi* servantur (b), carmina habet & superstitiosas per ea & per characteres curationes. Aliqua ejus sunt inter veterinaria. Ex ejus *Cesto* XIII. locus de ponderibus

(a) *Bibl. Bot.* I p. 125.
(b) LAMBEC. VII. 200. Capita 79. in B. R. Anglica CASHLEY p. 252. Fragmenta aliqua in B. BODLEYANA 224.

ribus & menſuris eſt in *B. Medicea Plut.* LXXIV. inque B. R. P. n. 2191. Locum *de purgantibus ſimplicibus ex Ceſto* XIII. poſſidet B. MEDICEA BANDINI III. p. 125.

DIDYMUS, cujus frequens eſt inter Geoponicos nomen. Eum inter veterinarios recenſebo.

DIDYMUS iterum idem, ut puto, cum Geoponico, de febre. Phthiriaſis. An idem, cujus *Octatomum* ALEXANDER TRALLIANUS citat, quo multa adverſus ſingultum ſuperſtitioſa medicamenta continentur; alia pariter empirica ad epilepſiam apud AETIUM.

In eadem collectione GEOPONICORUM, quæ CASSIANO BASSO aut CONSTANTINO Porphyrogenetæ tribuitur, & cujus ad manus eſt editio Cantabrigienſis 1704. 8. * libro XII. plantarum medicæ vires ex variis ſcriptoribus traduntur. In L. XIII. de ſerpentum morſu ex FLORENTINO, ſcorpionum ex DIOPHANE &c. L. XVI. XVII. XVIII. XIX. veterinaria, fere eadem, quæ in propria collectione RUELLIANA poſſidemus, ex variis auctoribus aliqua, etiam ejus, quem diximus DIDYMI. Vana fere & empirica.

Huc refero, cum ANATOLIUS ſit inter Geoponicos, fragmentum *de ſympathiis & antipathiis*, quod eſt in *B. Græca* FABRICII cum J. RENSTORPII uberrimis notis. De animalibus fere agitur, quæ ſibi propriis plantis medentur.

In GRATII FALISCI *cynegetico*, quod exſtat inter poëtas minores BURMANNI Leid. 1531. 4. * & Mietaviæ a. 1775. 8. * recuſum eſt, etiam morbi tractantur. Vermem docet canibus exſcindere, quo rabiem avertat.

In M. AUR. OLYMPICI NEMESIANI *cynegetico*, CARINO dicato, paucis de morbis canum agitur & de remediis. Edidit HAVERCAMPIUS Leid. 1728. 4. & BURMANNUS ib. 1731. 4. *.

§. LXXXVI. VARII.

In PHILOSTRATI fragmento, quod apud PHOTIUM exſtat, habentur auxilia ad hydropem, ad ſanguinis fluxum, alia. Opera omnia edidit GODOFREDUS OLEARIUS Lipſ. 1709. fol. BB. trium nempe PHILOSTRATORUM, qui omnes rhetores fuerunt.

In FLAVII PHILOSTRATI heroicis, CHIRONIS vita eſt. In CALLISTRATI *ſtatuis* ÆSCULAPIUS locum invenit.

CÆLIUS APICIUS, quem LISTERUS mavult APICIUM CÆLII vocare, ignotus ſcriptor, & ab antiquo illo cognomine gulone diverſus, ferreæ latinitatis homo, non ſine admiſtis vocibus Arabicis. Ejus decem *de arte coquinaria* libros qui

(c) L. VII. c. 23.
(d) L. I. 2. c. 15.
(e) *Bibl.* p. 1022.
(f) *B. Bot.* I. p. 146.

qui valde corrupti ad nos pervenerunt, poſſunt ad ſcriptores diæteticos cenſeri, & eſt quod mireris, quantum luxurioſæ gentis Romanorum guſtus a noſtro diſtet, nemo enim nuperorum mortalium, vel medicinæ nomine, delicias illas veterum deglutiverit. Utor editione Amſtelodamenſi 1709. 8.* qua HUMELBERGII & LISTERI adnotationes continentur. Habeo etiam Venetam 1503. 4. eam quæ valde vitioſa eſt, curavit BLASIUS LANCELOTUS. Aliæ ſunt Mediolanenſis 1490. 4. 1498. 4. Baſileenſis 1541. 4. quam ALB. TORINUS ex codicibus MS. emendavit. Lugduni recuſa 1541. 8.

GARGILII MARTIALIS LAMPRIDIUS meminit in ALEXANDRO SEVERO. Scripſerat *de mulo medicina*, cujus operis codex MS. in B. VOSSIANA exſtat & editionem RHODIUS promiſerat *. Fragmentum dedit ſuis in ruſticis GESNERUS.

PORPHYRIUS philoſophus, SEVERI ævo natus, imperante DIOCLETIANO obiit. Is enthuſiaſmo non purus librum ſcripſit *de abſtinentia*, ſ. *de non necandis ad epulandum animalibus*. Græce prodiit Florent. 1548. fol. cura PETRI VICTORII. Gr. lat. Lion cum notis T. de FOGEROLLES 1620. 8. Cambridge 1630. 1655. 8. OSB. Gr. lat. cum REISKII commentario Utrecht 1768. 4. Latine, *de abſtinentia ab uſu animalium* Venet. 1548. 4. vertente J. B. FELICIANO B. Bern. Gallice vertente D. de BURIGNY Pariſ. 1747. 12. PLATN., & prius 1732. 12. & vertente PHIL. JACOBO MAUSSAC Pariſ. 1622. 8.

Codices ſunt MS. Græci in B. R. P. n. 2083. 2084. in B. *Vindobonenſi* VII. p. 99. In *Medicea* BANDINI p. 209.

Victum vegetabilem, etiam ultra verum laudat, expoſitis tamen etiam contrariæ ſententiæ argumentis. Antiquiſſimos mortales carnibus abſtinuiſſe. Primum, qui iratus bovem occiderat, ſponte in exilium abiiſſe. Oraculi juſſu etiam reliquos cives carnibus epulaſſe, inque partem veniſſe ſceleris. Pygmalionis ævo carnium eſum invaluiſſe, fruſtra irrogatis pœnis. Brachmanes, Ægyptios ipſos carnibus abſtinuiſſe. Eſſe ſuum animalibus ingenium, ſuas artes.

Pythagoræ vitam, ut hactenus medici, poſſis huc revocare. Græce Altdorf. 1610. 8. Latine Mediolani 1629. 8. Gr. lat. Rom. 1630. 8. Cantabrig. 1655. 8.

EUSTACHIUS Alexandrinus medicus apud PORPHYRIUM.

CENSORINUS medio ſeculo tertio ſcripſit *de die natali*. Editiones dixi *B. Anat.* I. p. 112.

In eo libello huc pertinet caput, quo agit de annis climactericis. Recenſet vitæ humanæ diviſionem in hebdomadas, HIPPOCRATICAM; tum alteram, cujus auctor SOLON fuit; porro Hetruſcorum diviſionem. Annum ætatis 63, quem

(*) Lexic. Scribon.

quem vulgo reformidant, noster parvi facit. Deinde annos enumerat, quibus celebres aliqui viri de vita decesserunt.

JULIUS POLLUX in *Lexico* Amsterdam 1706. fol. a TIBERIO HEMSTERHUYS edito, morbos etiam exponit. Polypus, morbus insanabilis. Fluxus narium Atticis coryza audit. Morbus, quem ANTIPHON Καρον vocat. Morborum singularum corporis partium brevis expositio. Sic HESYCHIUS apud ALD. 1514. fol. & Leid. 1746. fol. *, cujus brevissimæ sunt interpretationes.

HEPHÆSTION in *polyanthea* apud PHOTIUM habet aliqua de Hercule Anticyræ sanato. CLEMENTEM etiam ALEXANDRINUM vel ideo nomines, quod in *stromatibus* aliqua ad medicæ artis in Ægypto historiam conferat. Prodierunt opera omnia Oxon. 1715. fol. BB. curante POTTERO.

CORPUS JURIS CIVILIS omitto, ne in omnia diffundar: passim tamen aliqua habet, quibus veterum medicorum conditio, & mores, privilegia etiam & pœnæ definiuntur, aliqua etiam ad medicinam forensem spectantia.

COSMAS & DAMIANUS, imperante DIOCLETIANO martyres, medicorum in urbe Roma & chirurgorum patroni. *De iis artis medicæ Diis tutelaribus* est F. BOERNER diss. Helmstatt 1747. 4. *.

THALELÆUS cilix, medicus, Thaumaturgus, circa a. 284. vixit.

CONSTANTINI magni ævo, ineunte seculo quarto, prima νοσοδοχεια exstructa fuerunt, quod CHRISTIANÆ religionis donum, posteriori & nostro potissimum ævo, plurimum ad incrementa artis medicæ contulit.

MANES medicus periit, cum Regis Persarum filium sanare non potuisset (*a*).

JAMBLICHUS *de mysteriis Ægyptiorum* aliqua ad historiam medicinæ contulit. Ægyptios sua inventa HERMETI tribuisse in l. *de mysteriis Ægyptiis*. Fanaticus cætera homo. Prodiit Lion 1544. 12. 1559. 12. Rom. NICOLAO SCUTELLIO interprete 1556. 4. TREW. Laudes editionem Oxon. 1678. fol. Greco latinam. Vitam etiam PYTHAGORÆ scripsit Romæ 1556. cum priori l. excusam (*b*).

Alius JAMBLICHUS fuit medicus, de quo AETIUS, ad quem epigramma exstat.

Chemicos SYNESIUM, ZOSIMUM, alios, alias dicemus.

ASTRAMPSYCHUS, cujus est de somniorum interpretatione l., scripsit etiam l. *veterinarium* (*c*) *de curatione asinorum*. Ætas incerta.

EUSTATHIUS, ad quem BASILIUS M. scripsit.

ÆGIALEUS archiater apud EPIPHANIUM.

S. CÆSARIUS medicus Byzantinus frater GREGORII NAZIANZ.

JONICUS

(a) SUIDAS II.
(b) THOMÆ GALE.
(c) SUIDAS.

JONICUS Sardianus, ZENONIS Cyprii discipulus, qui idem admirationem ORIBASII meritus est.

THEON, medicus in Gallia apud EUNAPIUM.

XENOPHILUS ORIBASII & AETII.

THEODOTUS Laodicensis, episcopus, medicinæ gnarus, apud EUSEBIUM.

§. LXXXVII. MEDICI ALIQUI INCERTÆ ÆTATIS.

ANTYLLUS.

ANTYLLUS cum POSIDONIO conjungitur, iste cum RUFO & ARCHIGENE. Cum vero GALENUM citet, utrumque ut incerti ævi virum post GALENUM rejicimus.

ANTYLLUS chirurgus, sæpe ab ORIBASIO citatus, semel ab AETIO, demum a PAULO, & sæpissime ab ARABIBUS, ignoratæ cæterum ætatis scriptor, a RHAZEO frequentissime citatur, varie corrupto nomine ANTILISII &c. Scripsit libros *de auxiliis quæ fiunt* (*e*).

De remediis quæ extrinsecus adhibentur (*f*).

De remediis evacuantibus.

In l. *de auxiliis* multa habet ad victus rationem & corporis exercitationem facientia.

De ambulatione, cursu (*g*), gestatione (*h*), oricelasia (*i*), natatione (*i**), palæstra (*k*), umbratili certamine (*l*), gesticulatione (*m*), saltu (*n*), pila (*o*), folle pugillari (*p*), de ingressu per loca sicca (*q*), de halteribus contorquendis (*r*), de armorum pugna (*s*); quæ omnia mihi videntur florentis Romæ temporibus respondere.

Ex

(e) Librum quartum citat ORIB. coll. L. VI. librum 4. ib. c. 26. librum 30. IDEM librum I. coll. IX. c. 3. Librum III. ORIBAS. coll. V. c. 4.
(f) ORIBAS. coll. L. VIII. c. 10.
(g) ID. coll. VI. c. 21. ex l. 30. & c. 22. in renum morbis.
(h) C. 23.
(i) C. 26.
(i*) Ib. C. 27.
(k) C. 28.
(l) C. 29.
(m) C. 30.
(n) C. 31.
(o) C. 32.
(p) C. 33.
(q) C. 35.
(r) C 37.
(s) C. 36.

Ex hoc *de victus ratione* l. II. & ex l. *de clysteribus* aliqua exstant in *B. Medic.* BANDINI III. p. 151.

Porro in eodem opere agitur de somno (*t*). De vigilia & ejus utilitate (*u*). De sermone (*x*). De scarifatione (*y*). Huc locus est de ventis (*z*), de locis (*a*), ut ad sanitatem faciant. De domo (*b*), de horto (*c*).

In L. *de remediis extrinsecis* agitur (*d*) de lunæ potestate (*e*). De effectu partium diei (*f*). De madefactionibus (*g*). De irrigatione & adspersione quæ fit spongia admota (*h*). De cataplasmate (*i*). Porro de balneo ante partum (*k*). De balneis naturalibus variis, aluminosis (*l*), nitrosis. De coctione medicamentorum, quæ emplastra subeunt (*m*). De utilitate collutionis (*n*). De potu calido in febribus utili, de frigido in febribus ardentibus, de posca ad hæmoptysin, de melleis potionibus (*o*).

Ex ll. *de remediis evacuantibus* (*p*). De ellebori usu suse & accurate (*q*). De apophlegmatismis (*r*). De iis, quæ per nares purgant (*ſ*), & per lacrumas, ut acria collyria (*t*). De diureticis (*u*). De iis, quæ sanguinem educunt (*x*), & sudorem cient (*y*). De glandulis & clystere ex veratro albo (*z*). De hirudinibus (*a*).

Denique locus de hydrocephalo est in L. XLVI. ORIBASII, quem vide in Chirurgicis.

ANTYLLUS

(t) ex libro IV. ORIBAS. ibid. c. 5.
(u) C. 6.
(x) C. 7.
(y) C. 8. 9. 10.
(z) L. IX. c. 9.
(a) C. 11.
(b) C. 13.
(c) C. 14.
(d) ex libro I. ORIBAS. coll. L. IX. c. 1.
(e) C. 3.
(f) C. 4.
(g) ex libro I. In. *de præsidiis* citatur; videtur autem utique ad extrinseca pertinere ib. c 22.
(h) C. 23.
(i) C. 29.
(k) L. X. c. 2.
(l) Ib.
(m) *Synopf.* L. II. c. 61.
(n) *Coll.* L. V. c. 28. hic locus MS. reperitur in B. Vindobon. L. VI.
(o) C. 29
(p) *Coll.* L. VIII.
(q) C. 5. & AET. L. I. 2. c. 121.
(r) C. 20. ex libro 2.
(ſ) C. 13.
(t) C. 14.
(u) C. 11.
(x) C. 16.
(y) C. 17.
(z) PAUL. L. VIII. c. 10.
(a) ORIBAS. *syn.* L. I c. 14.

ANTYLLUS *de febribus* citatur a RHAZE Cent. XVII. IDEM etiam fuerit ANCILISIUS *Cont.* L. III. medicus, qui in angina bronchotomen commendabat, etsi RHAZE dicit se vidisse hoc auxilium administrantem. Eadem enim de ANTYLLO verba habet AETIUS.

§. LXXXVIII. PHILAGRIUS.

PHILAGRIUS, parum cætera notus scriptor, Epirota, GALENO nuperior, Thessalonicæ medicinam fecit, non idem, qui PHILOSTORGII filius fuit, celebris VALENTIS & VALENTINIANI ævo medici, nostrum enim, quem ORIBASIUS citaverit, oportet antiquiorem esse. Reperio PHILAGRIUM etiam Epirotam, NAUMACHII discipulum, auctorem epistolæ *de rene indurato*, & fratrem POSSIDONII, qui omnes celebres fuerunt medici: sed is quidem nostro fuerit posterior.

Libros medicos scripsit omnino septuagenos, & in HIPPOCRATEM est commentatus (*a*).

Plurima ejus apud ORIBASIUM memoria est, & AETIUM, etiam apud SERAPIONEM (*b*), & JANUM DAMASCENUM, aliosque Arabes (*c*). FILOGORIUM fere vocat RHAZE Cent. III. & FILOGORISEUM L. IV.

EJUS amplus locus *de potionibus* reperitur apud ORIBASIUM (*d*). Diacodium ejus febrientibus utile (*e*). Potus ex cornis, malis, cydoniis cum aqua (*f*). Omphacomeli ad calidos morbos (*g*). Rhodomeli, itidem (*h*). Selinatum ad urinam pellendam (*i*). Venam secat e directo doloris, ut ex manu dextra, quando pes dexter laborat (*k*). Medicamentum ex sulphure ad febres periodicas (*l*). Ejus antidotus (*m*). Aloedarium passim apud AETIUM. Stomaticum ad oris erosiones (*n*). Epithema ad stomachi inflammationem (*o*). Ad oppletum hepar med. ex rheo, castoreo, pipere (*p*). Diæta eorum, quibus renes calculo laborant.

(a) SUIDAS L. III. 597. 598.
(b) L. VI. c. XI.
(c) Ib.
(d) *Coll.* L. V. c. 27.
(e) C. 19.
(f) C. 21.
(g) Ib.
(h) C. 22.
(i) C. 23.
(k) AETIUS L. III. 4. c. 23.
(l) ID. L. IV. 1. c. 110.
(m) L. III. 3. c. 3.
(n) ORIBAS. *syn.* L. IV.
(o) AET. L. III. 1. c. 16.
(p) ID. L. III. 2. c. 2.

borant (*q*). Locus de pollutione (*r*). Signa adfecti lienis. Octo nominat intemperies, ad GALENI ductum (*ſ*). Ad arthritidem pharmacum ex croco, quod ad eum morbum tollendum ſufficiat. Aliud medicamentum cum opio. In vigore mali impoſitum paſtillum eluere oportuiſſe (*t*). IDEM, an AETIUS, frigidæ impoſitos pedes in podagra profuiſſe (*u*). EJ. ad ſcirrhos medicamentum (*x*). Locus de colliquatione (*y*).

EJ. locum *de icteritia* citat RHAZE in L. VII. *de colica* alium in L. VIII. Librum de curandis malis in L. VI. Locos de phthiſi in L. III. de ventriculi inflammatione & de nauſea in L. V. ubi ventriculo cucurbitulam jubet admovere.

§. LXXXIX. POSSIDONIUS.

Cum ANTYLLO conjungitur ab AETIO POSSIDONIUS, in uſu veratri (*z*). Tum idem POSSIDONIUS cum RUFO, ubi anagallidem imponere jubet ad morſum canis rabidi (*a*). Hic forte fuerit medicus, frater PHILAGRII, ſed non noſtri, ſed filius PHILOSTORGII optimi medici p. 281.

EJUSDEM caput eſt de phrenitide, ubi jubet narcotica & rigationes vitare (*b*).

Porro POSSIDONII & ARCHIGENIS de lethargo caput (*c*) eſt, qui morbus & in cerebro originem habeat, & in abdominis viſceribus (*d*).

Tum de caro (*e*). De comate (*f*). De vertigine, iterum cum ARCHIGENE (*g*). De inſania, iterum utriuſque ſcriptoris valde fuſus locus. Hic reperias diatriton, non abſtinentiæ, ſed tenuis cibi, ut hactenus a rigore methodi noſter deflectat. Venam etiam frontis ſecat, & alvum ducit, centaurea & gentiana. IDEM de morbo qui non ſit dæmon. Hic hieram ARCHIGENIS præſcribit, ut eo nuperior ſit (*h*). Alius locus de epilepſia, ubi hiera GALENI citatur (*i*). De commorſis a cane rabido, ubi cum RUFO conjungitur. Hic de ſene, qui ſolo ratiocinio

(q) AET. L. III. 3.
(r) ID. ib. c. 34.
(ſ) L. II. 2.
(t) L. III. 3. c. 26.
(u) C. 28.
(x) ORIB. *ſyn.* L. IX. c. 60.
(y) AET. L. II. 1. c. 90.
(z) L. I 3. c. 121.
(a) L. II. 2.
(b) AET. L. II. 2. c. 3.
(c) C. 3.
(d) C. 5.
(e) C. 6.
(f) C. 7.
(g) C 8.
(h) C. 12.
(i) C. 13. 20. 21.

ratiocinio se curaverit, cum se convinceret, non posse (k) in balneo canem esse: hic etiam curatio vulneris ab ejusmodi cane inflicti dicitur, oxalidis efficacia effecta.

Oleum Cyprinum ex POSSIDONIO (l).

§. XC. ORIBASIUS.

Sardianus (a), aliis ut FREINDIO & EUNAPIO Pergamenus, ZENONIS Cyprii discipulus, JULIANI Aug. medicus & amicus, Quæstor Byzantinus, in ejus imp. gratiam magnum *collectionum* opus molitus est, cujus exigua pars ad nos pervenit. In eo plurima veterum loca conservantur, rectius sæpe, quam in ipsis eorum scriptorum operibus, ut in GALENI, & RUFI exemplis adparet. Neque purus putus compilator fuit, artem enim suam cum laude exercuit, & in exilium inter barbaros post JULIANI mortem missus, sua medendi peritia eorum favorem sibi conciliavit, quoad ab Imperatore revocatus in dignitate consenuit. Venam humerariam cum periculo incidi monuit (b), & escharotica medicamenta, quando delapsa sunt, majorem hæmorrhagiæ metum facere (c). Suam etiam ad experientiam provocat, ut in GALENI medicamento ad fungos malos (d). Ejus medicamenta pluscula propria fuerunt, quorum non pauca a posteris recepta sunt: ad ulcera vesicæ (e), ad lepram (f), pro ægre meientibus (g), ad hydropem (h), ad asperitatem & vocis suffocationem (i), pro cœliacis (k), pharmacum pituitam ducens (l), aloedarium (m), ex meliloto (n); ad ephelides (o), antidotus (p), theriaca, qua MARCUS IMP. usus sit (q), remedia ad venerea (r), purgatorium aquam ducens (s), hepatica (t).

Non tamen neges, aut superstitioni nimium dedisse, aut vanitati, Græcorum

(k) C. 24.
(l) PAUS. L. VII.
(a) SUIDAS.
(b) *Syn* I. c. 10.
(c) L. VII. c. 20.
(d) L. IV.
(e) AET L. III. 3. c. 29.
(f) Ib. L. IV. 1. c. 134.
(g) Ib. L. III. 3. c. 22.
(h) L. III. 2. c. 26.
(i) L. II. c. 4.
(k) L. III. 1. c. 37.
(l) L. I. 3. c. 102.
(m) Ib. c. 107.
(n) L. III. 1. c. 16.
(o) AET. L. II. 4. c. 15.
(p) L. III. 3. c. 13. PAUL. L. VII.
(q) L. IV. 1. c. 106.
(r) L. III. 3. c. 35.
(s) L. I. 3. c. 110. Aliud L. I. 3. c. 23.
(t) L. III. 2. c. 6.

rum communi malo. Signa etiam morborum & accuratam historiam neglexit, ita ut medicamentorum varietati se totum daret. Neque velim ORIBASII laudibus imputare scarificationis, CÆLIO toties dicti antiqui auxilii, commendationem, neque lycanthropiam, Sideti MARCELLO dictam. Equitationem primum laudasse MACKENZIE (*u*).

Operis *collectionum* habemus libros septemdecim, quibus COCCHIUS adnumerat libros a 43 ad 47. ex codice NICETÆ editos, qui chirurgici sunt argumenti, & inter chirurgicos dicti.

Codex MS. Græcus librorum 15, paulum imperfectus & nuperus, est in B. R. P. n. 2189, tum similis editis n. 2261. Conf. n. 2162. 2163. Libri 10. sunt in codice 2189. & totidem n. 2190.

Libri duo de curationibus sunt in B. *Reg. Lond.* CASHLEY p. 212. & compendium apud MONTFAUC. I. p. 631.

Erant etiam in GUILIELMI PELISSERII bibliotheca opera ORIBASII MS. MONTFAUC. II. p. 1199.

Prodierunt interprete RASARIO apud ALDUM absque anno 8. Porro Paris. 1555. 8. FABRIC. GUNZIUS has duas editiones pro eadem habet, quæ Parisiis ex officina ALDINA apud TURRISANUM prodierit. Porro exstant latine in collectione Basileensi T. II. 1557. 8. *, tum in collectione HENRICI STEPHANI.

Alia interpretatio exstabat inter libros RENATI MOREAU, multum ab editis diversa.

Græce tantum aliqua excusa sunt capita libri V. & caput 14. libri I. Romæ 1543. 4. curante AUGUSTINO RICCIO.

Liber *collectaneorum* exiguus, ut videtur, cum RUFO, ARETÆO, aliis prodiit Paris. 1556. 8. ASTRUC. MEAD. Fuerint libri anatomici ORIBASII.

Gallice vertisse ADAMUM de la VALLE'E, VERDIER, *& les anciens & renommés auteurs de la medecine & chirurgie*, HIPPOCRATE, GALIEN & ORIBASE, video citari, Lugduni excusos 1555. 8. DRAUD. Sed isti chirurgici sunt.

Libri priores *collectionis* pertinent ad rationem victus, L. I. ad cerealia & fructus.

L. II. de carnibus.

L. III. & IV. de usu ciborum ad certos fines medicos obtinendos, & ad alterandos humores.

L. V. de aqua, vino, vinis artificialibus, potionibus, melle medicato, diacodio.

L. VI. de exercitationibus variis, frictione, aliisque præsidiis, ex ANTYLLO & HERODOTO. De somno, vigilia, venere.

L. VII.

(u) *hist. of health.* p. 199.
(x) LABBE *elogium* GALENI.

L. VII. de evacuationibus, de venæ ſectione, arteriotome, cucurbitulis, ſcarifatione, purgantibus, vomitum cientibus. Hic locus eſt, in quo auctor peſtem ſcarifatione ſe ſuperaſſe ait, ut ad duas ſanguinis libras emitteret. De uſu hellebori: in canibus primum experimentum factum, inde ad homines translatum fuiſſe. Ulcere cancroſo laborans femina helleboro ſanata. In Caria medicos ex ſero lactis & cnico purgans medicamentum parare.

L. VIII. iterum de helleboro, de ciendo vomitu, de clyſteribus. Accurate ut definias, qua in ſede inteſtini ſtercus retineatur, optimumque ægroti ad recipiendum clyſma ſitum accommodes. Purgantia medicamenta. Hic citat, quæ ad POTAMONIANUM de vomitibus ſcripſerat: aliqua ad morbos abdominis.

L. IX. de ventis. De ſitu urbium, de ejus ſitus ſalubritate. Tranſit inde ad medicamenta externa, fomenta, cucurbitulas, cataplaſmata.

L. X. de balneis nativis, aut artificio paratis. De balneo in oleo, in hydrelæo. Ad priora illa adnotationes REINESII exſtitiſſe FABRICIUS auctor eſt. Porro varietas externorum medicamentorum. Ad dentes etiam & aures remedia.

L. XI. ad XV. ad materiem medicam pertinent.

L. XI. & XII. plantæ ex DIOSCORIDE.

L. XIII. metalla eodem auctore.

L. XIV. indicationes variæ & ad quamque varietas medicamentorum purgantium, mollientium, menſes pellentium &c. Hic gradus GALENI repetitos videas.

L. XV. alphabeticum lexicon medicamentorum ſimplicium.

L. XXIV. XXV. anatomici ſunt argumenti.

Synopſeos ad EUSTATHIUM filium L. IX, quibus tota medicina in compendium contracta continetur.

Codicem MS. NICOLAUS SAMMICHELIUS ex Græcia adportaverat. Exſtat etiam codex MS. in *B. Vindobonenſi* LAMBEC. VI. p. 101. & in B. R. Par. n. 2188. & in AMBROSIANA Mediolanenſi MONTF. I. p. 502. & niſi fallor in *Medicea* BANDIN. III. p. 218.

Prodiit Venet. apud ALDUM 1554. 8., Pariſ. 1554. 12. tum Baſil. 1557. 8. * & cum Principibus.

Citatur a PAULO.

Ex præfatione adparet, hanc minorem collectionem poſt majorem illam ſcriptam eſſe. In L. I. agitur de exercitatione corporis varia, de venæ ſectione, evacuatione varia medica & chirurgica: de venereis medicamentis, balneis, medicamentis externis, inter quæ metaſyncritica recenſet, ex ſinapi, thapſia, quibus ipſe utatur, veſtigia *methodi*.

(*) C. 21.

L. II. medicamentorum ſimplicium cenſus eſt, ſecundum qualitates & gradus.

L. III. emplaſtra & alia externa medicamenta: tum purgantia undique collecta, potiſſimum ex GALENO. Baſilicon tetrapharmacum.

L. IV. quæ herbæ, & quæ ſimplicia medicamenta, indicationibus curatoriis ſatisfaciant: qui cibi boni ſucci ſint, qui mali, qui alvum moveant, ſupprimant, calefaciant, refrigerent &c. Pilulæ ſ. cocaria.

L. V. de gravidarum & nutricum morbis & ægrimoniis, de nutrice eligenda, de morbis puerorum, eorum educatione, cura. Senum cura & peregrinantium. Signa bonæ malæve temperiei in quaque corporis parte.

In L. VI. qui potiſſimum practici ſcopi eſt, de febribus, earum criſi & de ſignis criſium. Febres ſigillatim, fere ex GALENO. Alia ſymptomata. De peſtilentia, in ea ardor internus, alvi profluvia varia.

L. VII. chirurgicus eſt.

L. VIII. de morbis agit capitis & oculorum: hic locus eſt de lycanthropia, & de canis rabidi morſu. De ſuffocatis, quos ait ſuſcitari poſſe.

L. IX. morbi pectoris, abdominis, corporis univerſi, qualis eſt iſchias, ſcirrhi, renum durities. Vas in veſica ruptum. Diabetes, in quo auctor ſudorem movet.

Euporiſtorum L. IV. ad EUNAPIUM Baſil. 1529. fol. Venet. 1554. 8. *. 1558. 8. *. Argent. 1533. f. SEG 1544. PLATN. Baſil. 1557. 8. *.

Codex eſt MS. in B. R. Londin. p. 212. alii in B. R. Par. n. 2177. in *Medicea*, in B. BODLEYANA. Græce n. 150. in *B. Bavarica*.

Medicamentarius eſt l. In L. I. alimenta ſecundum ſuas claſſes recenſentur, isque liber ſynopſeos prioris libro V. hactenus reſpondet.

L. II. ſecundum literas alphabeti, adjectis viribus, deinde ad claſſes. Reſpondet libro XV. prioris collectionis.

L. III. & IV. fere eadem repetuntur, quæ ſunt in LL. VIII. & IX. ſynopſeos prioris.

EJ. *fragmentum de ratione victus per totum annum*, ſeorſim prodiit Baſil. 1528. fol. *.

Excerpta aliqua ex ORIBASIO de antidotis, emplaſtris & unctionibus ſunt in B. R. Par. n. 2240.

Epiſtolæ aliquæ MS. in B. Divionenſi S. Benigni. MONTF. II. p. 1286.

De ponderibus & menſuris in B. R. Par. n. 2243.

Compendium ad CONSTANTINUM porphyrogenetam dicitur in Bibl. VERDERII, Conſtantinopoli fuiſſe in libris MICHAELIS CANTACUZENI, quod idem alibi video nominari *Hippiatricon*.

Quid

Quid eſt AETII *Amideni ſynopſis trium librorum* ORIBASII, h. c. ad JULIANUM, EUSTATHIUM, & EUNAPIUM in *Bibl. Medic. Plut.* LXXV. Annon totus ORIBASIUS.

Commentarios ORIBASIO adſcriptos ad aphoriſmos HIPPOCRATIS diximus, undique ſpurios.

Non alios dari quatuor libros ORIBASII, quos PHOTIUS citaverit, oſtendit GEISLERUS de PHOTIO.

§. XCI. SECULI QUARTI ET QUINTI.

EUNAPIUS Sardianus ſcripſit *de vitis philoſophorum & ſophiſtarum* Gr. lat. eum not. HADR. JUNII Antverp. 1568. 8.

Antidotus JULIANEA BANDIN. III. p. 155.

GREGORIUS NYSSENUS L. *de pulſibus*, qui ex ejus ore exceptus dicitur B. R. Par. n. 2316. Lego negaſſe in peſte contagium eſſe.

In THEONIS Alexandrini junioris, THEODOSIO coævi, opere *Theotiſto* dicato, morbi a capite ad calcem dicuntur ap. PHOTIUM a. 220.

HELIODORUS Mileſiarum ſcriptor, ACESTINUM medicum nominat, qui manu puellæ tacta amorem Charicleæ detexerit, hominem forte fabuloſum.

MAGNUS Jatroſophiſta, THEOPHILO & ACTUARIO dictus, *de urinis* ſcripſit, Codex exſtat Græcus in B. BODL. n. 261. in B. R. Par. n. 2200. & cum titulo MAGNI EMESENI in B. MICH. CANTACUZENI, denique in B. G. PELISSERII. Videtur omnino idem MAGNUS, quem EUNAPIUS, perinde ut THEOPHILUM, in theoria ſe continuiſſe ſcripſit, JULIANI ævo, neque THEOPHILI fuerint ii libri, priorem enim & MAGNI præceptorem fuiſſe, quæ GUIDOTI eſt conjectura p. 141, error eſt, cui falſa inſcriptio videtur anſam dediſſe.

Medicamentum ex ejus commentariis habet TRALLIANUS L. V.

JULIUS AUSONIUS, celebris Poetæ pater, medicus fuit & Archiater VALENTINIANI, & præfectus Illyrici. Ej abſonum quidem medicamentum, quo arthritidem in ſe ipſo ſuſtulerit, apud MARCELLUM exſtat. Neminem ſectatum fuiſſet filius gloriatur, ſed idem empiricus fuit. L. *de medicina* legerat VINDICIANUS. De eo fuſe *tabl. hiſt. de la litt. franc.* I. p. 3021.

EUTROPIUS de medicina ſcripſit, apud MARCELLUM.

EPIPHANIUM in *Panario* ſ. *capſula medica contra* 80. *hæreſes* latine a J. CORNARIO verſo Baſil. 1578. aliqua habet ad hiſtoriam medicinæ.

EUSEBIUS PORPHYRIUS & TITIANUS apud PRISCIANUM nominantur.

TERENTIUS EUTYCHIANUS archiater, cujus medicamentum MARCELLUS habet: TERENTIUM etiam EUTYCHIANUM citat & ejus diateſſaron PRISCIANUS (*). AMBRO-

(*) L. IV. c. 14.

Ambrosius medicus Puteolanus Marcello dictus, Gallus, archiater, qui a vipera demorsus theriaca sit servatus (*a*). Non fuerit adeo Ambrosius p. 165. ut aliunde videretur.

Ambrosius Mediolanensis episcopus hactenus huc pertinet, quod sirupum de milio ad febres exanthematicas utilem invenerit, etiam nostro ævo usu frequentem.

Epictetus Theodosii M. archiater.

Theophilus archiatrorum comes apud S. Chrysostomum.

Januarius, Prosdochus, & Proclianus (*b*) etiam a Marcello citantur.

A Prisciano etiam Philosophianus Cyso dicitur, cujus sit Chrysopharmacum (*c*).

Basilius archiepiscopus a Hieronymo dictus, a quo differt Basilius Melitiniotes J. C. qui *de diæta* scripsit, citatus apud Pseudo Galenum in *euporistis*.

Cosmium medicum Priscianus etiam passim citat, ejusque medicamenta (*d*).

Sebastum cujus diamoron, Leopardum, cujus ad hydropem medicamentum.

Gamalielis patriarchæ remedium Marcellus habet p. 168.

Artemius Dianio, cujus malagma Narcissinum.

§. XCII. Veterinarii.

Non possunt multo posteriori loco recenseri, quorum unus ex principibus sub Constantinum meruerit, quorum nomina fere omnia pure Græca sint, & nihil admistæ habeant barbariei, qui demum fere ethnici fuerint. Etsi enim Gregorii (*e*) nomen Christianum putes, potuit tamen ut Geoponicorum, ita veterinariorum, collectio posteriori ævo aucta fuisse, & adjectus iste serioris ævi homo. Hierocles, cui ea collectio tribui solet, paganus fuisse videtur: verum non est, qui putabatur auctor collectionis, ipse enim cum suo nomine ubique citatur. Scripti certe sunt libelli florente imperio Romano, nominibus gentium antiquis superstitibus.

Latina editio est Ruellio interprete Paris. 1530. fol. BB., Basil. 1537. 4. tum Lyon 1571. fol.

Anatolius *de re veterinaria* Gr. prodiit Bas. 1537. 4. B. Bodl., nempe ipsi veterinariæ medicinæ ll. II., nunc primum Græca lingua editi Gunz.

Germanica est editio *Rossarzney* Nürnb. 1575. fol. Italica Venet. 1343. 8.

Porro

(a) Camerar Cent. IV. 98.
(b) C. 12. p. 210.
(c) L. IV.
(d) C. 14. 21. 29. 30. p. 138. &c. collyrium p. 54.
(e) p. 29. b. 113.

HIEROCLIS de curandis morbis equorum libri duo, cum iconibus equorum in B. R. P. n. 2284. videntur iidem esse II.

Græce ib. HIERONIS & ABSYRTI opuscula de eodem argumento.

Tum collectio Hippiatrica a SOSTRATO & HIPPOCRATE collecta, in B. R. P. n. 1994.

Et ABSYRTI libri, qui reperiuntur in bibliotheca ducis Mantuæ GESNER. Citat alium codicem GEORGIUS AGRICOLA. Alius ABSYRTI nomine inscriptus codex est in B. BODLEYANA UFFENB. (f).

Nescio quæ sit *ars veterinaria f. faciendi equis medicinam* in lat. B. Leid. p. 324, & in B. VOSSIANA n. 2217.

Nonne idem cum nostris fuerit excerptum ex l. *de m. veterinaria* ex ABSYRTO, HIEROCLE, THEOMNESTO, ANATOLIO, EUMELO, CHIRONE, AGATHOTYCHO, HIPPOCRATE &c. cujus codex est in *B. Med.* BANDIN. III. p. 149. & *Plut.* LXXV. Idem est opus quod GRYNAEUS Basileæ edidit.

HIERONYMUS, apud HIEROCLEM cutem aperire jubet, & aerem inflare, ut nuperi illi Nigritæ oræ Quaqua.

HIPPOCRATES veterinarius. EJUS pastilli ad morbidum pulmonem. In malide sicca veterina gravem de ore spiritum reddere. Tussis. Jecoris dolor. Nervorum rigor. Alvi profluvium. Tormina. Ad inflammationem, meliceriam. Pilorum defluvium. Verrucæ. Rabies.

ABSYRTUS primarius auctor; EJUS sunt loci de febre equi. IDEM de malide articulari, de malide sicca, quæ ipse est morbus pestilens boum, qui a dimidio seculo Europam devastat, qui ad peripneumoniam pertinet, & in quo noster veratrum per cutem jubet trajici. De pulmone rupto. De *bordeatione*, qui videtur tetanus non satis dilucide descriptus. Quando venam secare oporteat. De vitiosis equis, quibus non idem in utroque oculo color est. Parotides, morbus adfinis *dem Roze*. Angina. Tussis chronica. Ad *pustulam* f. ignem sacrum. In artuum doloribus aerem insufflari jubet, ut HIERONYMUS. Sic ad coriaginem. In orthopnœa sulfure utitur, in cardiaco morbo calidis. In nephritide urit. Jecoris dolor. Urinæ stillicidium: non vult manu in anum data vesicæ situm emendari. Castorei suffitum apud Sarmatas se didicisse. Rigor nervorum & opisthotonos: adipe sicco inungit. Alvi profluvium. Adstringentia. Intestini conversio: & tenuis intestini dolor. Hydrops. Dysenteria, in qua anus procidit. Lienosi, sanguis de ano fluens. Obstructio coli. Sanguis verno tempore de dorso manans. Tormina. Ilium inflatio; esse qui pectus perforaverint, flatui viam aperuerint. Genuum defluxiones non debere uri. Podagra. Præfert ea, quæ alvum ducunt. Pilorum marcor. Curatio equi fatigati, aut exæstuantis ex itinere. Convulsio interna. Bulimus. Ex obscuris causis strigositas, scabies. Cholera: hic putat auctor, suum esse in equo bilis conceptaculum. Dolor cervicis, quem convulsionem nervorum vocat. Venenatæ herbæ, primo loco

(f) L. III. p. 50.

brassica sylvestris. Equi hirsuti. Dentitio. Ut farragine veterina recreentur, segete nempe viridi demessa. Oppletio & cruditas. Rabies; venam secat, dat veratrum. Defluxio a capite sive catarrhus: dolor calvariæ. In sudorem proclivitas. Perfrictio. Morbus comitialis. Strangulatio. Purgantia alvum. Medicamenta varia. Lienis nimium incrementum.

HIEROCLES princeps auctor, pariter de febre agit, & de malide humida, deque sicca malide articulorum. De elephantia, de pulmone, iterum morbo nostro bovillo simili, de hordeatione. EUMELUM carpit, quod fatigato equo sanguinem detrahat. Ad parotides. Tumor tonsillarum. Angina. Tussis, ad eam lenientia. Ad pustulam. Ad armorum dolores. Orthopnœa. Pulmonis ulcus. Malum cardiacum. Nephritis. Ventris dolor. Venam secat, calida fovet. Morbi vesicæ, eadem hic quæ ABSYRTUS. Opisthotonos; esse qui in balneum equum descendere cogant. Alvi profluvium. Conversio intestini plenioris: manum subdere vetat; esse quibus intestinum inde dissiliat. Dolor tenuis intestini. Hydrops: paracentesin suadet & ventris exustionem. Dysenteria ex ABSYRTO. Lienosi. Teredines. Sanguis de ano. Alvi obstructio. Sanguis de dorso. Ilium inflatio. Genuum deflexio. Podagra; etiam testes excidit. Pilorum caudæ marcor. Pilorum in cauda rigor. Aphthæ. Arteria ulcerata. Bulimus. Strigosi, ut ABSYRTUS, scabies. Cholera. Nervus. Herbæ venenatæ. Equi hirsuti. Farrago, s. viridis seges. Rabies. Medicamenta. Ex missione sanguinis ad genua tumores nasci.

AGATHOTYCHUS de febre: de malide: de jecoris dolore.

ANATOLII, ejusdem puto, cum Geoponico, de febre. Cura equarum prægnantium.

EUMELUS de febre, de pulmone, de rupto pulmone, de pulmonariis. Ad parotides. Tussis. Cardiacum malum. Ad vermes. Lienosi. Teredines. Crurum defluxiones. Marcor, Scabies. Cholera. De farragine. Rabies. Capitis dolor. Lassitudo. Æstus. Dolores articulares. Alvum ducentia. Malidem siccam non posse curari.

PELAGONIUS de febre cum dolore intestinorum, de elephantia, ad pestem, cui etiam remedium opponit ex ebuli radice cum creta, quod PISTERIO Siculo tribuit. Ad tussim fuse, valde acria: præfert tamen expertam sibi fabam cum adipe sicco inpositam. Ad coriaginem. Asthma, in quo venam secat. Cardiacus morbus. Colica. Opisthotonos: hic adipem etiam varium obungit. Hydrops sub cute. Teredines. Sanguis de ano fluens. Membris capti. Arteriaca. PELAGONII. Marcor. Phthiriasis in ano & ricini. Dolor capitis. Lethargus. Ad fluxum ex naribus.

THEOMNESTUS de malide arida, & sicca: de pulmonariis. Rabies equorum se ipsos admordentium. Ad tussim, coriaginem. Cardiacum malum. Ventris dolor & cruditas. Jecoris dolor: in Pæonia se regem secutum, ex frigore id malum equum suum contraxisse, igne accenso eum se refecisse, & unguentis. Alvi profluvium.

fluvium. Lienosi. Teredines. Pilorum defluvium. Marcor. Scabies. Citat ABSYRTUM. De farragine; Oppletio & cruditas. Dolor capitis; ad humores qui naribus devolvuntur, *der Wurm.*

NIPHON ad malidem articularem.

ÆMILIUS HISPANUS.

LITORIUS BENEVENTINUS de peste.

TIBERIUS ad tussim: ad orthopnœam; nephritidem, in ea cremasteres convelli; ad tympanitidem, in qua piper, costus; cutem amburit secatve.

GREGORIUS ad tussim: ej. pastillus ad dysenteriam.

BERYTII aliqua, tum PAMPHILI & DIOPHANIS, qui sunt inter Geoponicos.

DEMOCRITUS de dysenteria.

TETRIPPI medicamenta.

DIODORUS ad pondera & mensuras.

Denique multa capita sunt absque præfixo nomine auctoris, ut nephriticorum curatio. Ad dolores lumborum, coxendicis, claudicationem, alvum torminosam, verminosam. Lienis mala, teredines. De ruptis intus visceribus; hic osteocolla ad fracta sananda laudatur. Ad scabiem. Ad ileosos: manu ano inserta hic alvum evacuat. Medicamenta plurima. Phazala singulare malum maris rubri, dracunculus, non ille vermis.

In universum hi scriptores ad empiricorum morem farragine medicamentorum pugnant. Cæterum ABSYRTUS (*) princeps est, & plenissimus auctor, quem HIEROCLES passim sequitur, & plerique imitantur.

Non repeto minoris momenti medicos, quorum nulla sunt consilia. Conf. *B. Chir.* I. p. 101.

§. XCIII. FLAVIUS VEGETIUS.

Hujus ævi illustris scriptor fuit, quem vero eo titulo possidemus, cum ostendi multo serioris esse ævi, *B. Chir.* I. p. 102. Prodierunt EJ. *artis veterinariæ, s. mulomedicinæ* L. IV. edente 1529. 4. HERMANNO comite in NEUENAAR, curante J. FABRO EMMEO typographo; deinde ib. 1537. 4. * porro SAMBUCI cura 1574. & denique plenius inter J. MATTHIÆ GESNER *rusticos* Lips. 1735. 4. * cum J. ZACH. PLATNERI notis.

Germanice Francof. ad Mœn. 1565. 4. Gallice vertente BERNARDO du PUY MONCLAR Paris. 1563. 4. Italice Venet. 1543. 8. cum *Hippiatricis* Græcis.

Notas & lexicon RHODIUS paraverat, quæ cum aliis BARTHOLINI libris incendio consumta sunt (†).

(*) de eo SUIDAS.
(†) *Bibl. incend.*

Multa ex COLUMELLA habere, & ex eo restitui posse REINESIUS (*) vidit. Citat *Veterinarios Græcos*, PELAGONIUM, quem elegantem vocat, & ABSYRTUM, qui nimis humiliter scripserit. Sed & PELAGONII formulam repetit, & CHIRONIS armentarium pulverum.

Morborum nomina, species, etiam causæ, deinde farrago medicamentorum. Morbi a capite ad calcem, inter eos externi. In morbo malleo (malide) recte jubet morbosa jumenta separare, ea enim & viva & mortua suo fœtore inficere. Sic de malleo boum, qui ipse dirus est morbus, qui armenta pene universa Europæ devastat: in malide etiam consiliginis radicem per cutem trajici. Calculum, qui e vesica in rectum intestinum irrepsit, jubet digito expediri. In hydrope abdomen perforat. Manu stercora retenta recte jubet ejici. Vermes intestinorum. Sanguinem a nimia fatigatione per nares effundi. Potionem diapente valde laudat, in qua gentiana, aristolochia, baccæ lauri. Cyclo (ad methodicorum sensum) jubet animalia sanare, diæta & medicamentis. Platochoriasis, in qua pupillæ dilatantur, ut imaginem tuam in oculo inspecto non videas. Muci varietas, qui de naribus fluit. Ad sanguinis mictum lac. In epilepsia sanguinem repetito mittit, tum alvum ducit. Tussis funesta, in qua non vult sanguinem detrahi. Intercedunt superstitiosa. Anatem conspectu mulos & equas sanare.

Primi duo libri sunt de equis, inde de bobus.

§. XCIV. VINDICIANUS.

Archiater VALENTINIANI I. Vicarius & medicus methodicus.

Ej. est epistola ad eum imperatorem, in qua ob febrem se ipsum laudat, quam frigidissima aqua expugnaverit, multo addito ratiocinio. Cum MARCELLO prodiit Basil. 1536. f. *. ID. carmen recusum est inter P. PITHOEI *epigrammata vetera* Lion 1596. 8. 1587. 12. cum CELSO & SERENO (HÆNEL), porro ab ANDREA RIVINO Lipf. 1654. 8. & nuper cum variis poetis veteribus cura P. BURMANNI Leid. 1731. 4. * tum a FABRICIO editum in *B. Græca* vol. XIII. & a MORGAGNO cum SERENO.

Codex est in *B. Benigni Divionensi* MONTFAUC. Et in B. R. P. n. 6837. epistola *de quatuor humoribus*.

Idem carmen, quod fere VINDICIANO tribuunt, FABRICIUS Q. SERENO, MORGAGNUS MARCELLO adscribit p. 281. Verum id carmen minus barbarum est, quam a MARCELLO speres.

Medicamentorum est census, potissimum rariorum & exoticorum.

Quid est medicina VINDICIANI in *Bibl. Loudunensi* MONTFAUC.

SEVERI SANCTI f. ENDELEICHI Rhetoris Aquitanici carmen *de mortibus boum*

(*) ad DAUMIUM; tum MORGAGNUS *Epist.* III. ad PONTED.

botom Parif. 1586. 4. 1590. cura PETRI PITHOEI Lion 1596. 8. Francof. 1612. 8. cum notis WOLFGANGI SEBER cumque iis & J. WEITZII Leid. 1775. 8.

Romæ vixit exeunte feculo quarto Chriftianus. Breve carmen non contemnendum, ut ea ætate.

OLYMPIUS HORATIANI collega.

UNDIMIUS.

EUGAMIUS apud HORATIANUM.

THEODORUS PRISCIANUS Archiater, VINDICIANI difcipulus, methodicus dicitur, empirico certe propior. Prodierunt primo Q. OCTAVII HORATIANI nomine *de curatione omnium fere morborum corporis humani; de acutis & chronicis passionibus, de mulierum accidentibus & curis, deque phyfica fcientia experimenta* Argentorati 1532. fol. *. Ad eam editionem emendationes dedit REINESIUS.

Alia eft, & melior editio, cum nomine THEODORI PRISCIANI ad TIMOTHEUM fratrem Bafil. 1532. 4. *, curante SIGISMUNDO GELENIO. Libri hic tantum tres numerantur, neque quartus adeft.

Prodierunt etiam libri IV. apud ALDUM 1547. cum aliis collecti.

In priori illa editione liber a fene auctore fcriptus (*) continet morbos externos. Medicamenta fuperftitiofa & abfurda plurima.

L. II. eft morborum internorum. Non valde certo hic methodicam fectam adgnofces, nifi velis ex malagmatibus & externis auxiliis aliquid fimile arguere. In phrenitide cucurbitulam rafo capiti adfigit. Phthifin & mydriafin pupillæ genus effe paralyfeos. Decem & ultra capita ex APOLLONII græcis, apud GALENUM in ευπορίστοις exfcriptis, hic latine verfa exftant. Hic aliqua habet, quæ ad ftrictum & laxum fpectare videntur. Latine fcriptum effe l. cum alios libros THEODORUS Græce fcripferit, REINESIUS. Duas editiones fui operis edidiffe TRILLERUS.

In L. III. de morbis agit mulierum ad SALVINAM (& in HERMANNI edit. ad VICTORIAM) obftetricem, artis peritam dato. Invitum fe abortiva dare.

In editione, quæ nomen præ fe fert OCTAVII HORATIANI, libri priores funt iidem. Quartus ad EUSEBIUM filium eft, farrago medicamentorum, etiam vaniffimorum, ut feptem nominum ad dolorem capitis fcriptio. Phyfiologica diximus.

Codex de morborum corporis humani medicinis eft in B. J. MORI ap. MONTF. I. p. 687. & γυναικείων in B. R. Par. n. 7029.

Non differt THEODORUS, cujus eft *diæta, f. de falutaribus rebus* Argent. 1544.

(*) p. 38.

1544. fol. * recusus a GEO. EBERH. SCHREINER Hall. 1632. 8. GUNZ. porro ab ANDREA RIVINO Lipſ. 1654. 8. PL.

Scripſit etiam PRISCIANUS libros Græcos *præſentanea medicinæ*, dum Conſtantinopoli vivebat (*), ex REINESII conjectura, reliqua latine cum Romam rediiſſet (†).

Codex cum priori erat in B. J. MORI.

Caſtigationes in PRISCIANUM REINESIUS dedit in *Epiſtolis* ad DAUMIUM.

Paſſionarius GALENI, quem dicunt a PRISCIANO collectum ex GALENO, PAULO, ALEXANDRO & cujus codex eſt in B. D. S. PETRI *Cantabrigienſis*, idem eſt GARIOPONTUS. In B. enim *R. Par.* legitur, THEODORI PRISCIANI, ſ. potius GARIOPONTI l. *de ægritudinibus*, *a capite ad calcem* n. 6953. Conf. p. 267.

PRISCIANUS *de ponderibus & menſuris*, a RIVINO etiam editus eſt Lipſ. 1654. 8. cum SERENO.

THEODORUM PRISCIANUM *de medicina & antidotarium* poſſidebat. SIMON JANUENSIS.

§. XCV. VARII.

SOPOLIS, qui dicitur AETII præceptor in re medica fuiſſe.
SOSIPOLIS, idem forte, apud PHILOSTORGIUM.
THESIUS medicus Burdigalenſis apud MARCELLUM.
APOLLINARIS eidem dictus in præfat.
VALENS præceptor MARCELLI.
EUDELIUS medicus THEODOSII junioris.
RUSTICUS HELPIDIUS Archiater THEODORICI R.
JUSTUS medicus SIDONII ævo.
GENNADIUS incerti ævi AUGUSTINO dictus.

§. XCVI. MARCELLUS.

Vulgo *empiricus*, neque male, qui undique, etiam a ruſticis, medicamenta compilaverit, idem archiater THEODOSII M., ab ARCADIO officio exſutus. Abſque ullo judicio aut ſelectu vaniſſima quæque & abſurdiſſima corraſit, SCRIBONII magnam partem compilavit, ſuamque fecit, quém eumdem JANUS CORNARIUS eſſe putat, qui dicitur a MARCELLO SIBURIUS. Nullam fidem meretur, etiam quando proprium ad experimentum provocat. Dictio barbara, etiam infra ſeculum: & multo quam in carmine VINDICEANI deterior. Morbos cæterum a capite ad

(*) præf.
(†) p. 910.

ad calcem recenſet, nulla cum deſcriptione, nullo cauſarum diſcrimine, deinde cuique malo farraginem medicamentorum opponit. Apparet artem medicam eo ævo undique degeneraſſe. Chemici utcunque argumenti eſt medicamentum ex ferro & aceto per quatuordecim dies in fimo digeſtis. Aliquæ tamen adnotationes. Phthiſicus ſanatus venæ fruſto ejecto. Molæ in vetula abſque coitu.

EJ. L. *de medicamentis* Baſil. 1536. fol. * a JANO CORNARIO editus eſt, tum inter principes H. STEPHANI & apud ALDUM 1547. fol. Male a J. CORNARIO editum eſſe J. RHODIUS queritur, qui novam editionem parabat. Codex MS. perantiquus erat apud J. VOSSIUM.

Neque poſſum diſſimulare, mihi vehementer dubium eſſe, MARCELLUM quinti ſeculi ſcriptorem eſſe, etiamſi AETIUS MARCELLUM citat. Nam in libro, qui MARCELLO tribuitur, MARCELLUS celebris medicus citatur; citantur etiam de oxyporo etiam duo PLINII (*). Nunc continuo oſtendam, multo ſerioris eſſe ævi PLINIUM qui dicitur VALERIANUS. MARCELLI paſtillus eſt apud N. MYREPSUM, forte vetuſtioris. An ejus eſt Marcellium ad perniones (†).

Gallice verſus eſt ab ANT. de MOULIN Lion 1653. 8. BB.

Pluſculæ epiſtolæ cum MARCELLO ſolent editæ reperiri, SCRIBONII, HIPPOCRATIS, abſurde MÆCENATI inſcripta, PLINII SECUNDI, VINDICIANI, CORNELII CELSI, quæ & ipſa SCRIBONII fuerit.

§. XCVII. PLINIUS. SORANUS SPURIUS.

Non ſeparabo a MARCELLO homines ſordida dictione, & empirica artem tradendi ratione ſatis ſimiles.

C. PLINII SECUNDI *de re medica* L. V. Rom. 1509. fol. & Bonon. 1516. fol. * multo quam Romæ accuratius cum titulo *aureum opus & ſublime ad medelam non parum utile* PLINII *philoſophi & medici*: deinde cum SORANO, & aliis a TORINO emendatus Baſil. 1538. fol. *. Argent. 1533. fol. Baſil. 1549. fol. Venet. 1547. f. cum aliis, & inter *principes* STEPHANI. Empiricus & exſcriptor TRALLIANI, a quo totum librum V. ſumſit: indoctus, qui ſuccum Cyrenaicum, qui laſer eſt, opium vocat Cyrenaicum, nuperis Græcis uſus, qui pro *χοιράδες cyratus*, ſquinantium pro *σχοινάνθος* ſcribat. Ethnicum Italum fuiſſe, quem aliquis infimæ latinitatis interpretatus ſit, REINESIUS conjicit *var lect.* p. 387.

In L. I. II. III. morbi recenſentur a capite ad calcem, cum farragine medicamentorum, fere ex PLINIO veriori ſumtorum, tamen etiam ex nuperis.

L. IV. compendium virium plantarum ſecundum earum titulos, ubi multa ex GALENO ſumuntur.

L. V. de diæta ad ſingulos morbos accommodata.

REINE-

(*) in præf.
(†) PAULI L. III. c. 79.

REINESIUS in *var. lectionibus* in multa loca hujus PLINII commentatur. Multa etiam in *adversariis* ad PLINIUM istum CASPAR BARTHIUS contulerat.

C. PLINII VALERIANI medici epitaphium cum P. JOVIUS invenisset, putavit nostri esse. Verum is noster liber videtur ignoti scriptoris, qui celebre nomen usurpaverit.

Exstat *de auctore operis de re medica vulgo* PLINIO VALERIANO adscripti libellus J. GODOFREDI GUNZII Lips. 1736. 4. * Hactenus videtur omnino vir ILL. errasse, qui SIBURIUM verum auctorem fuisse suspicetur, cum MARCELLUS & istum, & duos PLINIOS citaverit.

SORANI *Ephesii, vetustissimi archiatri & peripatetici, artis medendi isagoge ad* MÆCENATEM Basil. 1528. fol. * curante ALBANO TORINO prodiit: & Venet. 1547. fol.

Non est celebris illius methodici opus. Latine scriptum esse CAGNATUS monet. Aliqua generalia de medicina. Victus ratio pro anni temporibus. Morborum signa, etiam curationes.

§. XCVIII. VARII SCRIPTORES SECULI V. & VI.

STEPHANUS Byzantinus περὶ πολέων Basil. 1568. fol., cum versione XYLANDRI Leid. 1694. fol.; ex codicibus Palatinis & VOSSIANO restitutus & suppletus ab ABR. BERKEL. Græco latina plenior & nitida editio. STEPHANIANI operis dudum amissi compendium est, JUSTINIANI ævo scriptum ab HERMOLAO. Putes ethnicum fuisse auctorem, qui sacrificiorum meminerit, tamquam etiam suo ævo oblatorum, qui vetustiorem idem rerum Judaicarum sit imperitissimus, & Hierosolymas aliam a Cadyti facit: adsutos vero aliquos ab epitomes auctore locos adgnoscas. MARCELLI medici meminit. Habet autem cum urbibus claros viros, qui in quaque civitate vixerunt, etiam medicos.

AURELIUS THEODOSIUS MACROBIUS. EJ. *Saturnaliorum* libri VII. Leid. 1670. 8. * prodierunt cum notis ISAACI PONTANI, MEURSII, JACOBI GRONOVII.

Vir ILL., THEODOSIO & ARCADIO imperante magnis muneribus defunctus, Platonicam sectam secutus, & rhetor, audax plagiarius, qui late AULUM GELLUM compilaverit. Ad rem medicam aliqua faciunt libri VII. DISARIUM medicum introducit, qui de cibo agit simplici, quem præfert, ejusque commoda exponit, tum EUSTACHIUM, qui pro multiplici cibo orat. Vinum potius frigidum videri. De aquis, de vertigine ex rotatione nata. Quæstiones ad modum problematum ARISTOTELIS; aliquæ medicæ.

GESIUS medicus tempore ZENONIS Augusti floruit, & a COSROE ter millis captivis Romanis libertatem impetravit.

ADAMANTIUS sophista, qui HONORII ævo vixit, in *physiognomicis* Gr. lat. 1544. 8. a JANO CORNARIO editis, splendorem oculorum suspicionem facere

cere maniæ, & alia similia. Hunc Judæum & cilicem facit BANDINUS, qui ALEXANDRIÆ vixerit.

EJUSD. *de cura dentium & eorum remediis* apud AETIUM II. 4. c. 27. Sophistam vocat AETIUS.

EJ. *ad phagedænica ulcera medicamentum* ORIBASIUS habet Syn. III c. 1.

Huc referas POLEMONIS *naturæ signorum interpretationem* Venet. 1552. 4. * A varia fabrica partium corporis temperamenta & morbos etiam eruit, potissimum animi. Nuperior hic noster POLEMON est, ab antiquiori diversus *B. Anat.* I. p. 116.

MELAMPI *de nævis corporis* libellus una editus est, brevissimus & vanissimus.

EJ. est l. *de palpitationibus.* Codex Græcus est in B. R. P. n. 2154. 2118. 2037. Semejotici est argumenti.

§. XCIX. MEDICI VI. SECULI.

JACOBUS PSYCHRESTUS HESYCHII f. Nomen habet ab alimentis refrigerantibus (a) quibus utebatur, forte & a perpetua tristitia. LEONE imperante vixit, vir coævorum laudem meritus, statuamque publicam.

EJ. medicamentum ad tussim (b) ALEXANDER habet. EJ. Antidotus (c). Ceratum (d).

Excerpta ex PSYCHRESTO & aliis sunt in B. R. Par. n. 2210.

DIOSCORUS, quem aliqui habent pro fratre ALEXANDRI.

PEGASIUS Laribensis apud PROCOPIUM.

JOHANNES junior medicus, qui contra institutum volebat secundo loco in ordinem Archiatrorum adscendere, apud CASSIODORUM (e): an JOHANNES AETII (f).

THOMAS MEDICUS JUSTINIANO a secretis, capite plexus.

ORESTES medicus, in quem SIDONIUS APOLLINARIS.

UCHOLIUS, cujus medicamentum ad tussim AETIUS habet (g).

DOMNUS

(a) ALEXAND. V. c. 4.
(b) ID. ib.
(c) L. XII. c. 1.
(d) AET. L. XII. c. 70.
(e) MEIBOM. in CASSIOD. p. 23.
(f) L. IV. c. 33.
(g) L. II. 4. c. 54.

DOMNUS Judæus GESII præceptor apud SUIDAM. ASCLEPIODOTUS philofophus & medicus. Indefeffe plantas conquirebat tam vulgares quam rariffimas (*h*), magis tamen animalia. Ætatem non accurate teneo, creditur vero eo tempore OSIRIDIS cultus Alexandriæ fuperfuiffe. Ufum hellebori omiffum renovavit (*i*).

CASTINI unguentum ad podagram (*k*).

DOARII epifcopi antidotus (*l*).

CYRIACUS archiater Edeffenus, cujus paftillus adverfus ozænam (*m*).

CONSTANTINUS cujus fapo (*n*).

DANAUS, cujus aridum ad oculos (*o*).

PETRUS archiater, cujus collyrium (*p*): an idem, qui a JUSTINIANO ad COSROEM legatus fuit, PROCOPIO tefte.

TIMOTHEUS medicus JUSTINI.

MARIANUS medicus Afer, cujus ad calculum medicamentum (*q*).

ANDREAS comes, cujus ficcum & alia (*r*). Ejus cyphoides (*f*).

Sic MAJORIANUS (*t*).

MASUAPHII confectio (*u*): MASUCHAM etiam PAULUS vocat (*x*).

Antidotus ESDRÆ prophetæ, in quo multus hyofcyamus (*y*). ESDRÆ dies infaufti funt in B. Vindob. VI. p. 118.

MAGISTRIANUS. EJ. ad pruritum.

THEODORUS STEPHANI Athenienfis (*z*).

JULIANUS DIACONUS (*a*) cujus antidotus ex offibus cervinis uftis. Ejus oxymel habet TRALLIANUS (*b*) quod alii JONCHINO philofopho adfcribunt.

THRA-

(h) SUIDAS p. 352.
(i) PHOTUS p. 1051.
(k) AET. L. III. 4. c. 54.
(l) ID. ib c. 47.
(m) L. IV. c. 91.
(n) C. 54.
(o) C 96. II. c. 99.
(p) L III. c. 110.
(q) AET. L. XI c. 10.
(r) L. XI. L. IX. c. 16.
(f) L. III. 2. c. 4.
(t) Ib.
(u) L. IV. c. 118.
(x) L. VII. c. 21.
(y) L. IV. c. 101. III. 1. c. 37. In B. BODL. n. 260. apud AVICENNAM p. 524.
(z) L. IV. 1. c. 126.
(a) L. III. 3. c. 13.
(b) L. VII. p. 328.

THRASYANDER cujus paſtillus (*c*).

PHILOSOPHUS, quem AETIUS citat, incertæ ætatis (*d*).

MARTIANUS AFER (*e*).

THEOPOMPUS (*g*).

THEOSEBIUS (*h*).

THEODOSIUS (*i*).

THEODOTIUS (*k*).

ANTHUS, idem forte qui ANTÆUS (*l*), olim dictus p. 183.

BELAS cujus collyrium (*m*).

MONUS (*n*).

MURSINUS idem Poëta (*o*).

NUMIUS (*q*).

XYSTICUS (*r*).

THEOCRATES (*ſ*).

§. C. AETIUS.

Amidenus, cum PSYCHRESTUM citet, non poteſt niſi ante incipiens fere ſextum ſeculum vixiſſe, parum cæterum notus homo, compilator, qui GALENI adnotationes & propria experimenta ita ſua faciat, ut non agnoſcas non eſſe AETII. Collectionem ejus minori ORIBASIANÆ PHOTIUS præfert, majori non ita, plurimum autem noſter in medicamentis conpilandis laborem poſuit. Alexandriæ artem

Pp 2

(c) AET. L. III. 1. c. 37.
(d) ID. L. II. 4. c. 40. &c.
(e) L. III. 3. c. 11. &c.
(f) L. I. 3. c. 111.
(g) L. IV. 4. c. 122.
(h) Ib. 1. c. 49.
(i) L. II. 2. c. 44.
(k) Ib. 3. c. 27. ALEX. III. c. 1.
(l) L. III. 4. c. 49.
(m) L. II. 3. c. 99. 104.
(n) Ib. 5. c. 32.
(o) Ib.
(q) L. XIII. c. 20.
(r) L. X. c. 26.
(ſ) L. V. 2. c. 2.

tem didicerat, Comes inde Obsequii. Libri sunt sedecim, in quatuor tetrabiblia distributi.

In L. I. medicamenta recenset ex plantis sumta, GALENUM secutus. Vanitati superstitiosorum medicamentorum indulget.

L. II. animalium vires medicatæ. Multa iterum ex GALENO. Bonorum medicamentorum notæ. Medicamenta secundum classes virium medicatarum ex ORIBASIO.

L. III. ex eodem aliisque vetustioribus de exercitatione varia, etiam de insolatione in arenis, de cucurbitulis, de purgatione. Fuse de veratro. Medicamenta purgantia composita, aloetica. Aliæ evacuationes per lac, clysteres, glandulas, cataplasmata, vacuationes per hepar gibbum, per simum.

L. IV. ex GALENO de morbis puerorum, victu senum, lassitudine, varia, signis temperamentorum partium corporis humani. Siriasis.

Tetr. II. L. I. de febribus in universum. Signa desumta ex urina, ex pulsu, sudore, alvi excrementis, vomitu, sanguine. Febres sigillatim, acutæ variæ, intermittentes. In quartana ante accessionem theriaca bono eventu data. Rogi HIPPOCRATICI. Mulier pulsu formicante, manibus pedibusque frigentibus, sanata data frigida. Deliquium animi; alii universi corporis morbi. Potus aliqui ex vino, aceto, melle.

L. II. morbi capitis. Paralysis varia, etiam vesicæ & recti intestini. Plurima ex GALENO.

Sic L. III. morbi oculorum.

L. IV. morbi capitis reliqui, morbi faucium, inter eos abscessus pestilentes. Superstitiosum ad educendas de gula spinas consilium. Morbi pectoris. Opiata eo scopo multa, ad tussim etiam auripigmenti vapor. Hæmoptoe. Phthisis. Hic etiam theriacam, mithridatium, bolum Armenam dat. Pleuritis quæ videatur ex crudis esse humoribus, cum non sit.

Tetrabiblii III. L. I. morbi abdominis, potissimum etiam ventriculi & intestinorum. Subito ex ventriculo convulsi, puto ex GALENO. Bulimum separat a canino appetitu. Pastilli ad dysenteriam ex auripigmento. Lac bubulum ad ulcera dysenterica. Flavæ bilis vomitus.

L. II. morbi hepatis, lienis, renum, hydrops. Ex orthopnœa hydropici facti. Post evacuationem deligationem adhibendam esse. Pus ex hepatis abscessu per alvum, per urinam: per os periculosius fluere. Curatio hepatis morbosi. Lienis inflammatio, proprius morbus.

L. III. vitia viarum urinariarum. De morbis vesicæ plenius, de scabie ejus & tuberculis.

L. IV. morbi universi corporis; ischias, podagra. Immensa vis medicamentorum externorum. Inter antidotos varias ad podagram, habet etiam herbas

bas amaras, ut chamædryn, alias. Curationem etiam metasyncriticam hic habet.

Tetrab. IV. L. I. antidoti pro demorsis a cane rabido. Alia venena, quæ absque morsu operantur, & adversus ea auxilia: sales theriaci ex usta vipera, qui sudorem movent, suffusiones, hydropes solvunt, vermes necant. Antidotorum magna varietas. Medicamenta ad elephantiasin. Consilia ad casus subitaneos, ad strangulationem & similia.

L. II. chirurgici est argumenti, & libro III. medicamenta fere externa traduntur.

L. IV. morbi mulierum & puerperii. Uteri inflatio.

Ejus codices. Libri XVI. toti exstant græce in B. R. P. n. 2191. 2192. 2193. 2198. tum in Bibl. D. MARCI, & in *Vaticana*, & in *Vindobonensi* LAMBEC. VI. p. 102. Opera omnia in B. BODL. n. 747. & inter VOSSIANOS codices n. 2157.

L. XI. posteriores græci in B. R. P. n. 2194.

Sic L. a V. ad XIV. in B. R. P. n. 2199.

Et L. IX. posteriores in B. D. MARCI.

Libri IX. ad XVI. græci in *Medicea* BANDINI III. p. 168.

L. IX. ad XV. in *B. Vindobon.* apud LAMBEC. VI. p. 103. in *Medicea* MONTFAUCON I. p. 387. BANDIN. III. p. 139.

Libri VIII. priores in eadem Bibliotheca.

Libri VIII. posteriores in *Escurialensi* MONTF. I. p. 616. in *Medicea* MONTF. 389. in B. REN. MOREAU.

Libri VI. VII. VIII. & excerpta ll. II. & III. in *Medicea* BANDINI III. p. 145. 146.

L. IV. priores & aliqui sequentium in B. *Escurialensi*.

Libri quinque priores in *Medic.* III. p. 168.

Libri 5. 6. 7. 8. in B. R. P. n. 2195.

Libri 13. 14. 15. 16. B. R. P. n. 2197.

A L. IX. ad XIII. B. Medic. Plut. LXXV. BANDIN. III. p. 166.

Libri XIII. ad XVI. BANDINI III. p. 151.

L. XIV. XV. XVI. ib. p. 160.

L. 9. 10. 11. 12 ib. in B. R. Par. n. 2196.

Tres libri a 14. ad 16. in *Medicea Plut.* LXXV. Hi omnes & singuli græci.

L. V. solus Græce in B. BODL. n. 88.

L. II. synopseos simplicium medicamentorum GALENI in B. R. P. n. 2256.

Sermo secundus, tertius, quartus, quintus in *Bibl. Medic. Plut.* n. 75. MONTFAUCON.

A capite ultimo libri 9. ad caput 69. libri 13. in *B. Med. Plut.* 75.

Fragmenta ib. BANDIN. III. p. 157. Græca omnia.

Græcus codex librorum VIII, qui nunquam ea lingua prodierunt, erat apud BOERHAAVIUM, deinde apud HEBENSTREITIUM.

Græce nunquam totus AETIUS prodiit, sed libri VIII. priores cum PAULO, Venet. apud ALDUM 1534.

Latine primus J. CORNARIUS vertit libros posteriores a VIII. ad XIII. Basileæ 1533. fol. Tum J. B. MONTANUS libros decem reliquos, & cum CORNARIANIS edidit Venet. 1534. fol. apud ALDUM & 1553. 8. Inde CORNARIUS recudit MONTANI versionem Basileæ anno 1535. fol. 1536. fol. *. Denique vertit, eosdem libros X. quos MONTANUS verterat, & totum AETII opus edidit Basil. 1542. 1549. fol. GUNZ. Venet. 1549. 8. GUNZ. Lugdun. 1549. fol. *. 1560. 12. 4. vol. LIND. & inter principes.

Lego etiam AETIUM a PONTICO VIRUNNIO latine versum esse, *Giorn. de litt.* XXIV. p. 277.

De his editionibus SCHELHAMMER *univ. med.* I. p. XXVIII.

Quid est AETII *synopsis trium librorum* ORIBASII in *B. Medicea Plut.* LXXV. BANDINI III. p. 149.

AETII synopsis *de urinis* in *B. Med. Plut.* LXXV. apud BANDINUM III. p. 153.

De significatione ex pulsu ID. ib.

Selecta ex AETII scriptis in B. R. P. n. 2230.

Aliqua de febribus prodierunt in collectione Veneta 1553. fol. & alia de balneis ib. 1570. fol.

SCHOLIA HUGONIS SOLERII sunt in solos libros duos priores Venet. 1549. 8. GUNZ.

In AETII interpretes, CORNARIUM potissimum, CHRISTOPHORI OROSCII *animadversiones* 1540. 4. prodierunt.

J. C. HORN libri IX. caput 25. Lipsiæ 1654. edidit.

Ad OROSCIUM in epistolis ad DAUMIUM THOMAS REINESIUS animadvertit.

§. CI.

§. CI.

SCRIPTORES ANTE ALEXANDRUM.

URANIUS medicus insignis, qui cum ARIPBINDO legato Persiam adiit, contentiosus homo.

COSMAS, qui apud barbaros vixit, ad quem ALEXANDER suum librum dedit, discipulum suum (*c*).

PHILODOTUS, qui fraude hominem sanavit, cum putabat caput sibi amputatum esse (*d*).

ZULACHTES, cujus aliqua sunt superstitiosa ad epilepsiam.

AGAPETUS cujus antipodagricum (*e*).

AGAPIUS Medicus Byzantii docuit, & libros medicos scripsit, PHOTIO dictus.

STEPHANUS NYSSENUS, qui CABADEM curavit.

TRIBUNUS medicus præstantissimus ex Palæstina, qui CHOSROEM (NUSCHIRWAN) sanavit. Gratus imperator, cum JUSTINIANO inducias dum inibat, pepigit ut TRIBUNUS integro anno secum esset, cumque idem expleto tempore patriam repeteret, jussit rogare, quod maxime cuperet. TRIBUNUS captivos aliquos Romanos petiit (*f*).

BUFATUS, cujus ceratum ALEXANDER habet.

§. CII.

ALEXANDER.

A patria dictus TRALLIANUS, discipulus patris sui COSMÆ, pariter medici, *Jatrosophista*, s. medicus eruditus, JUSTINIANI ævo Romæ vixit, & in Italia, in Tuscia, inque Ægypto, ut ex vinorum loco natali adparet, quæ passim ad medicos usus (*) commendat. Medicinam apud magnates fecisse videtur, alimentorum exemplo, quæ pretiosissima passim suadet. Vixit, quo tempore veterum instituta vigebant, palæstræ, balnea, etiam frigida, ante PAULUM demum, a quo

(c) Ib.
(d) L. I. c. 6.
(e) L. XI. p. 620. PAULUS. L. VII.
(f) SUIDAS III. p. 508.
(*) præf. nostr. ad TRALL. p. XLIV.

a quo citetur. GALENI theoriam & HIPPOCRATICAM praxin sequitur, longe a methodica secta alienus, qui in causas cujusque morbi jubeat inquirere, & secundum diversitatem causæ curationem mutare. Calido ergo, frigido, humoribus, causas morborum tribuit. Febrem in universum pro cordis habet adfectione. Sigillatim a spiritu diariam, ab humoribus putridam, a partibus solidis hecticam nasci, ut GALENUS. Causo sanguineo venæ sectionem opponit, in putrido morbo alvum ducit. Aliter quotidianam curat, quæ ab acida sit pituita, aliter eam, quæ a bile. In nullius verba magistri jurat, & *divinissimum* GALENUM sæpe corrigit, quoties ei visus est a recta medendi ratione aberrare. Non bene mithridatium dedisse objicit, cum pulmo adfectus esset, non bene humectantibus & refrigerantibus in hæmoptoe abstinuisse. In cruditate nidorosa præter rem calida dedisse, in tertiana absinthio esse abusum, in quotidiana indulsisse extenuantibus, in quartana antidotis & victui calefacienti & siccanti. Ad suam experientiam suasque curationes sæpissime provocat, ut fidem faciat medicamento, aut rationis medendi utilitatem confirmet. Epilepsiam purgata per colocynthidem alvo superat, & exulcerantibus medicamentis ei loco admotis, ex quo in nonnullis ægris aura quasi epilepsiam illatura adscendit. Helleborum etiam album diu neglectum hic adhibet: huic tamen pharmaco, quod non perinde molesta cieat symptomata, lapidem Armenum in melancholia præfert. Lienis scirrhum longa curatione & purgantibus medicamentis etiam potissimum superavit. In phrenitide monet, ne detur diacodium, & in universum, ne opio nimis indulgeatur urget, cujus intempestivo usu vocem vidit abolitam. Diphryge se narium polypum sanasse. In angina venas raninas & jugulares incisas, & repetitam sanguinis missionem sibi usui fuisse. Humectante victu servatus est, qui lapillum de pulmone rejecerat.

Addam aliqua consilia ad morbos corporis humani. In pleuritide locum dolentem scarifat. Hæmoptoicos lactis usu a tabe esse servatos; id & una horæos fructus commendat. Ulcus vesicæ narcotico medicamento curavit. In dysenteria fructus horæos etiam solos morbum sustulisse. Tabem ex dysenteria natam victu oleraceo superavit, tum hepatis inflammationes. In podagra δια κανθαρίδων imponit, ejus pustula rupta multum humorem manare addit. In hectica febre inque tertiana fructus horæos dat, & pepones & balnea laudat. Curatum fuisse, qui in quartana febre opium sumserat, & sæpe paroxysmum excitato somno averti. Inveteratas quartanas se vomitu excitato curasse. Paralysin ab amarorum & aloes usu deteriorem redditam sustulit balneis & lenientibus medicamentis. Non facile in dysenteria opium dandum, tunc vero utique, quando intestinum exulceratum est. Bulimus a prægrandi verme, eo ab usu hieræ rejecto sanatus. Cardiacus morbus funestus a vermibus. Lapides in hepate nasci. Rhabarbarum in hepatis malis dedit. Syncopem a sanguine congesto venæ sectione impugnat: hæc & sequentia FREINDIUS monet. Purgantia medicamenta sæpe lenia præfert: mochlicis utitur, non ut evacuet, sed ut meatus dilatet, & nervorum obstructionem solvat. Acria quæque multa aqua diluit & mitigat. Habet animalia, quæ nares ovium

ovium & caprarum incolunt, ea quærit pro amuleto a DEO Delphis pro epilepsia indicato. Multas compositiones ipse invenit & auxit. In lienis scirrho ferro multum utitur.

Quare omnino ab AETIO & ab ORIBASIO collectoribus longe recedit, suisque propriis stat viribus. Non ideo vitiis omnibus immunis, quæ seculo æquus imputes. Cibos passim duros & difficillimæ coctionis suadet, sanguinis hircini usum adversus calculum, superstitiosa denique, eaque absurda, & veras demum incantationes admittit & præcipit.

Magni operis non rara sunt exempla MS. In *Scorialensi* Bibliotheca MONTFAUC. I. p. 616. In *Medic. Plut.* 75. BANDIN. III. p. 95. 96. 138. In *B. Brit.* n. 950. in B. CAI. GONV. & libri tantum tres ib. n. 977. In *B. Fonteblaudensi:* in B. R. P. Græce n. 2201. & in alio codice n. 2200. latine n. 6882. 6887. In B. D. MARCI. In Bibl. GUIL. PELISSERII MONTFAUC. II. p. 1199. An idem in cathedrali Metensi MONTF. p. 1380. translatus a JOHANNE EPISCOPO.

Liber I. & initium secundi in B. R. Par. n. 2203.

Latine TRALLIANUS cum glossis JACOBI de PARTIBUS & *Simonis* JANUENSIS prodiit Lion 1504. Papiæ 1520. 8. LIND. Venet. 1522. fol. FABR.

Porro editio imperfecta & parum plena ALBANI TORINI, libris tantum quinque numeratis, prodiit Basil. 1533. f. *. Alia est editio cum hoc titulo, ALBANI TORINI *paraphrases (a) in libros omnes* ALEXANDRI TRALLIANI, *recens in lucem edita* Basil. 1541. fol. TREW.

Latine ex versione GUINTHERI cum notis ANT. MOLINÆI Lion 1560. 12. GUNZ. 1575. 12. 1576. 12. Iterum Argent. 1570. 8. LIND. Redit in collectione H. STEPHANI in *principibus*.

Nostra editio Lausann. 1772. 8. 2. vol. * ad editionem Basil. 1556. paulum emendata est. In ea FREINDII compendium eorum exstat, quæ TRALLIANUS propria habet, meumque.

Græce apud ROBERTUM STEPHANUM Paris. 1548. fol. * nitide cum notis JACOBI GOUPYLI & emendationibus.

Græco latine Basil. 1556. 8. * JOHANNI GUINTHERIO interprete.

A JACOBO GOUPYLO adornata versio nunquam prodiit.

Solus l. duodecimus prodiit in collectione *de febribus* Venet. 1553. fol. Idem gallice versus est a SEBASTIANO COLINO 8. cum titulo TRALLIAN *pratique & methode de guerir la goutte* Poitiers 1556. 8. RAST. alii habent 1557. 8. GUNZ. TRALLIANI pars, quam non possum definire, exstat in *tr. de la peste* Poitiers 1566.

(a) In eam sunt animadversiones REINESII in *epistolis* ad DAUMIUM.

Multa ab ALEXANDRO sumsisse PLINIUM VALERIANUM & GARIOPONTUM monuimus. Multa PAULUM.

Compendium quoddam est TRALLIANI, quod cum titulo prodiit TRALLIANUS *redivivus, or an account of Trallianus one of the greek authors who florished after Galenus shewing that these authors are far from deserving the imputation of mere compilators* London 1734. 8. *. Vixisse fere circa a. 560. Ordinem librorum non esse inversum. Evacuationem aliquam suppressam, augere aliam. Non valde se curare diversitatem venarum, cum omnia consentiant. Videri TRALL. tubæ EUSTACHIANÆ cognitionem habuisse, nam ad aurium mala os naresque comprimere, tunc sternutare jubet, ut expellatur quod aure continetur. Saccharum non habere. Rhei barbari primum mentionem fecisse. L. de lumbricis ejus esse opus. ALEXANDRUM accuratissime inter antiquos scripsisse, auctore FREINDIO. Excelluisse in diagnosticis. Multum usum esse medicamentis externis. Destinasse in opere suo quoque dispensatorium dare. Non esse methodicum. NONUM omnia ex ALEXANDRO AETIO & PAULO habere, multa DEMETRIUM SERAPIONEM & ALBERTUM M. Se præparare novam editionem, multo emendatiorem. Ita loco serpylli inter refrigerantia positi se Psyllium legere. Usum esse MS. notis CHRISTMANNI ad marginem datis, quæ sunt in Bibliotheca Sloanii. Versionem passim emendaturum.

Ej. libellus *de lumbricis*. Codex est in *Ambrosiana Mediolanensi* MONTF. I. p. 49. Edidit MERCURIALIS Venet. 1570. 4. RIV. gr. lat. cum *variis lectionibus*, recuderunt Francof. 1584. 8. * in *B. Gr.* FABRICIUS Hamburg 1724. 4. gr. lat. In mea *Lausannensi* editione redit. Latos vermes excretos fuisse sexdecim cubitorum longitudine. In curatione distinguit ægros, qui cum febre sint, & qui sine febre. In isto casu dat theriacam, lactucam. Latis, teretibus vermibus & ascaridibus variam medicamentorum farraginem opponit.

ALEXANDRI *de urinis* l. citat ACTUARIUS.

De melancholia RHAZEUS *Contin.* L. I.

De morbis oculorum scripsisse ipse L. II. auctor est.

Aphorismos ex eo excerptos video citari in B. R. Par.

Citatur a PAULO III. c. 78. ob purgationem in podagra, quam hermodactylo præfert.

Non bene pro auctore problematum a LUDOVICO SEPTALIO habetur.

§. CIII.

§. CIII. THEOPHILUS.

THEOPHILUS, qui & PHILOTHEUS, & PHILARETUS, STEPHANI Atheniensis præceptor, ſub initium ſeptimi ſeculi vixiſſe putatur, HERACLIO imperante, LAMBECIO auctore protoſpatharius, a dignitate dictus, qui titulus non valde cadit in medicum. Poſteriorem tamen facit FREINDIUS. Hæmorrhagiæ narium opii ope a PHILARETO curatæ RHAZE meminit *Contin.* L. XXI

EJ. pluſcula ſunt opera medica, *de hominis fabrica*, in Anatomicis dictus libellus, tum alii, *de urinis*, *pulſibus & excrementis*, quos & ipſos eo loco diximus, ſed hic neceſſe eſt repetere, cum pathologici ſint argumenti.

Latine primum l. *de urinis* prodiit in *articella* Venet. 1483. quem puto a PONTICO VIRUNNIO verſum eſſe. Inde a. 1493. ea articella Venetiis recuſa eſt & 1507. 8. GUNZ. & 1513. TREW. & Lion 1505. 8. GUNZ. & 1527. 4. *.

Deinde latine verſum ALBANUS TORINUS edidit Baſil. 1532. 8., recuſum cum *Principibus*, quæ tamen verſio doctorum virorum laudes non meruit, ut nimis phalerata.

Græce primus F. MORELLUS edidit, abſque THEOPHILI nomine, cum titulo *Jatroſophiſtæ de urinis* FALC.

Græce latine audit THEOPHILUS *de urinis* Pariſ. 1608. 8. ASKEW, & ſuæ HIPPOCRATIS & GALENI editioni adjecit RENATUS CHARTIER.

Denique THOMAS GUIDOT ad codicem Bibliothecæ BODLEYANÆ emendavit, aliis cum codicibus comparavit, adjecit, quæ apud TORINUM deficiebant, varias lectiones addidit, verſionem novam dedit, tum prolegomena varia notaſque Leid. 1703. 8. 1731. 8. *. GUIDOTUS in præfatione multa contra uromantas dicit, & in notis multam habet cum aliis ſcriptoribus comparationem.

EJUSD. THEOPHILI περι της των ουρων διαφορας πραγματεια. Codices numeroſiſſimi exſtant, Græci in Medicea Plut. 73. 74. BANDINI III. p. 99. 133. In *Ambroſiana* MONTF. I. p. 503. In *Vaticana* tres. In B. R. Pariſ. n. 2204. 2220. 2229. 2257. 2260. 2306. 2307. 2316. 2324 In B. Regis Angliæ CASHLEY p. 206. In Metenſi cathedrali. In *Peliſſeriana* Bibl. In Bibliotheca *S. Ebrulphi*. In BODLEYANA n. 261.

Reperiuntur etiam codices verſionis latinæ, ut autumo. In CAIO GONVILENSI Cantabrigiæ n. 908. In libris R. *Burscough* n. 2571. In B. *Coll. nov. Oxon* n. 1131. in *coll. omn. anim.* n. 1430. In *Mertonienſi* n. 687. 688. 722. In SLOANEA n. 8851. In *Wigornienſi* n. 760. Inter ll. THEYERI n. 6565.

Inter ll. DAUMII p. 110.

In *Bodleyana* n. 2713. 1355. 1252.

Latine etiam exſtat in B. R. P. n. 7030. 6868. 6869. 6870. 6871. 7102. In B. *Bernenſi* p. 101.

In hunc libellum gloſſæ ſunt in B. CAI. GONV. n. 960.

Commentarii in B. B., in *Vaticana* PETAVII, in B. D. PETRI Cantabrig. Porro comm. PETRI HISPANI in B. R. P. n. 6756. Fragmentum commentarii ib. n. 7030. b. Synopſis in B. *Vindobon.*

Capita aliqua de urinæ coloribus ex THEOPHILO in B. *Medicea* BANDINI III. p. 133.

Brevi libello ſigna ex urina integra, ex colore totius lotii, ex tenuitate, craſſitie, ex vario ſedimento, ex enæoremate, ex nubibus, ex natura pingui, laminoſa, furfuracea, ex odore, ex his omnibus notis varie compoſitis ſumuntur; in quibus omnibus multa ſunt nimia. HIPPOCRATEM ſparſis tantum locis, GALENUM obſcure & indefinite de lotio dixiſſe, MAGNUM multa omiſiſſe THEOPHILUS.

EJUSD. περὶ διαχωρημάτων.

Codices exſtant Græci in Vindobonenſi B. LAMBEC. VI. p. 104. 158. in B. *Bodleyana* n. 261. ni fallor, in B. R. *Par.* n. 2307.

Primum edidit Græce GUIDOTUS, cum latina verſione, abſque notis.

Brevis libellus, ejusdem cum priori ſaporis, ſecundum varias fæcum alvi conditiones, cum cujuſque ſignificatione. Pituita craſſa, alba, pura, magna vi erumpens, ſignificat ſolutam in colo inteſtino obſtructionem. Pituita alba, pura, butyroſa, perinde abſque pure, dolorum adfert ſolutionem. Motum antiperiſtalticum omnino locum habere.

EJUSD. plerumque tamen cum tit. PHILARETI, libellus *de pulſibus* pariter in *articella* editus eſt, PONTICO VIRUNNIO interprete 1483. 1493. 1507. 8. 1513. Lion 1505.8. Eumdem ALBANUS TORINUS cum priori edidit,recuſum Argent.1535. 8. FABRIC. tum cum *Principibus medicis.*

Codices MS. perinde numeroſi exſtant, Græci in B. R. P. n. 2210. 2219, tum 2257. 2316, (ſi eſt anonymi tr. *de pulſibus.*) In *Vindobonenſi* VI. p. 121. Bis in *Vaticana*, CHRISTINÆA & PETAVIANA. In *Medicea Plut.* LXXIII.

Latine in B. Reg. Pariſ. n. 6868. 6869 6870. 7871 7102. 7029. 7030. fere cum nomine PHILARETI. Idem fuerit PYRATUS *de pulſibus* ib. Arabice n. 903.

Codices etiam ſunt in B. *Coll. nov. Oxon.* n. 1130. 1134 1430. In B. CAI. GONV. n. 958. In B. *Bern.* In B. *cathedral. Wigorn.* n. 760. In libris CAROLI THEYER n. 6565. In B. *Bodleyana* n. 2753. tum n. 1252. 1355. In B. *Coll. Merto-*

Mertonensis n. 687. 688. In B. *S. Ebrulphi* MONTF. II. p. 1272. In II. DAVIII p. 110.

In eum librum sunt glossulæ in *Codic. MS. Brit.* n. 7755. & *commentarii* BB. anonymi, & in B. D. PETRI *Cantabr.* n. 1872. Alii commentarii PETRI HISPANI in B. R. P. n. 6956.

Cæterum ipsum opusculum totum ad verbum pene ex GALENO sumtum est. Exemplum meum notis satis copiosis CONRADI GESNERI manu adscriptis ornatur.

PHILARETI l. *trium tractatuum* RHAZEO dictus (*) fuerit collectio *de urinis excrementis & pulsibus.*

Est etiam libellus *de febrium differentiis* in B. *Vindob.* LAMBEC. VI. p. 121. 151. B. R. P. n. 2219. ubi nomine venit THEOPHILI & MAGNI. Hic libellus a FREINDIO habetur pro PALLADII *synopsi.*

Libellum THEOPHILI *de venæ sectione* ex LABBEO citat FABRICIUS.

Plures THEOPHILI & PHILARETI libros amissos legit RHAZE & citat. De morbis pectoris PHILARETI, de spasmo ejus musculorum, de deglutitionis vitiis (*a*). De sumto veneno (*b*), de hydrophobia (*c*). THEOPHILI L de morbo mirachiali in quo oporteat hepar refrigerare. Obesitatem negat melancholiæ caussam esse. L. III. de ventriculi vitiis & doloribus (*d*).

Therapeuticen THEOPHILI ex variis collectam habet B. MEDICEA ap. BANDIDINI III. p. 162.

Ej. *comm. in aphorismos* PHILOTHEI nomine editus est Venet. 1549. 8. & Spir. 1581. 8. interprete LUD. CONRADO, idem qui alias STEPHANO tribuitur, quem nunc dicemus. A BRASSAVOLA pene totum in suum commentarium receptum fuisse lego. Codex est in *B. Medic. Plut.* 86. in *Ambrosiana* I. p. 529.

STEPHANUS Atheniensis, THEOPHILI discipulus.

Ej. sunt scholia in MAGNUM de urinis in B. R. P. n. 2220. 2229. 2260.

Recensetur etiam a LAMBECIO VI. p. 124. 125. 151. STEPHANI & THEOPHILI (magistri sui) *de febrium differentiis codex* ex HIPP. & GALENO. Exstat etiam STEPHANI liber sub ejus titulo in B. R. *Par.* n. 2276.

Commentarium in GAL. *therapeuticen* ad GLAUCONEM diximus. Exstat Græce apud ALDUM 1536. 8. Latine AUG. GADALDINO vertente apud JUNTAS 1554. 8. B. THOMAS. Lion 1555. 8. BUR. 1558. 8. ibid. cum variis a J. P CRASSO editum Basil. 1581. 4. *. Citat suum de pulsibus librum. Paraphrasticus cæterum.

(*) *Contin.* L. I.
(a) Ib.
(b) L. XXI.
(c) Ib.
(d) L. IX.

In eum ſunt ſcholia A. GADALDINI, & emendationes fere ex Græco exemplari decerptæ.

Alphabetum medicum ex DIOSCORIDE & STEPHANO collectum eſt in *B. Vindobonenſi* Conf. *B. Bot.* I. p. 163. Prodiit cura C. WOLF Tigur. 1581. 8.

STEPHANI *oculare collyrium* latine verſum MATTHIAS THEODORUS MELANELLUS Antwerpiæ 1540. 4. edidit. GESNER.

Comm. in *prognoſticum* Græcus exſtabat in Bibliotheca RENATI MOREAU.

Chemica omitto, ſiquidem STEPHANUS Alexandrinus idem eſt cum Athenienſi.

STEPHANI MAGNETIS, ignoti mihi viri, *empirica de variis remediorum generibus*, eſt Græce in B. R. Par. n. 2221.

Materiam medicam STEPHANI, an hujus, MATT. SYLVATICUS ſæpiſſime citat.

MELETIUM Monachum huc refero, cum STEPHANUM citet, eo adeo ſit nuperior. EJUS Græci verſus politici *de urinis* ſunt in B. R. Par. n. 2240.

Eclogæ ex Jatroſophio MELETII ſunt in *B. Vindobon.* LAMBEC. VI. p. 101.

§. CIV. SECULI VII. SCRIPTORES.

THEOPHYLACTUS SIMOCATTA ſ. σιμοκατος, cujus paucas απορίας φυσικας Græce habemus, recuſas Leid. 1596. 16. *. Græce & latine ANDREAS RIVINUS edidit Lipſ. 1653. 4. *. Phyſici potius & philoſophici argumenti hiſtoriolæ. Ictericos juvari, ſi eos charadrias avis adſpexerit.

JOHANNEM STOBÆUM non ſatis certæ ætatis ſcriptorem hic pono. PHOTIO certe antiquior fuit, qui opus STOBÆI legit, a noſtris aliquantum diverſum. FABRICIUS antiquiorem ſuſpicatur, & quarti quintive ſeculi, & ethnicum putat fuiſſe. Verum id ne nomen quidem JOHANNIS ferat. Collegit quaſi floſculos ex antiquis omnis generis ſcriptoribus, inque libros IV. conjecit. Eorum duo priores cum titulo *Eclogarum* L. II. prodierunt gr. latine interprete GUIL. CANTERO Antwerp. 1575. fol. BB. In his eclogis pars prior phyſici eſt argumenti, continetque aliqua de ſimilitudine puerorum cum parentibus, de partu ſeptimeſtri, de ſenſibus.

Liber III. & IV. cum titulo *ſententiæ ex theſauris Græcorum ſelectæ* gr. lat. prodierunt CONRADO GESNERO interprete Tiguri 1543. f. BB. & 1550. melius. Tum Francof. 1581. fol. BB. cum titulo *locorum communium ſacrorum & profanorum*, admiſtis nonnullis alienis. Alias editiones habet FABRICIUS. Plura hic ex vetuſtis ſcriptoribus habentur, ad rem herbariam, ad animalium hiſtoriam, ad anatomen, ad ſanitatem & morbos. Ex ANTYLLO de aere, fere quæ recenſuimus. De medicis. De medicina.

THEODO-

THEODORUS Antiochenus Jacobita, medicus Antiochiæ, Bagdadi & apud Imperatorem Francorum ſeculo VII. ineunte dicitur vixiſſe, auctore ABUL FARAYO; ſed eo ævo nullus Francorum fuit imperator. Nonne ſuſpiceris, hunc potius eſſe THEODORUM, quem RHAZEUS paſſim citat (*a*). Citatur etiam MAURITII ævo THEODORUS medicus, qui Chacanum Hunnorum regem cum Imperatore reconciliaverit.

MESOPOTAMIANI œnanthe (*b*).

HERACLITUS PAULO dictus (*c*).

CONSTANTINUS, idem forte, qui p. 327. (*d*).

BASILIUS cujus acopon, antidotus ad hemitritæos (*e*).

PROSDOCHIUS (*f*).

DOLUS (*g*).

PROCOPIUM ob peſtis hiſtoriam huc FREINDIUS revocat, veræ bubonaceæ peſtis cum carbunculis.

ISIDORUS Hiſpalenſis Epiſcopus. Ex libris XX. etymologicorum Auguſtæ Vind. 1472. fol. excuſis BB. huc pertinet l. IV. de medicina. Imperite methodicam medicinam antiquiſſimam facit, & APOLLINI inventam tribuit, dogmaticam demum HIPPOCRATI.

Pulcher Codex eſt in B. *Taurin.* MS. T. II. cum iconibus.

JOHANNI PHILOPONO aliqui librum *de pulſibus* tribuunt. Eum PHILARETI opus eſſe FABRICIUS (*h*). GESNERUS ejus meminerat, & apud T. REINESIUM ejus codex fuit. Sed RHAZEUS J. GRAMMATICUM frequenter citat (*i*), ob medicamenta ſimplicia, ſæpe & SERAPION.

§. CV. PAULUS.

Quem ſæpe & ipſi jam Arabes a patria ÆGINETAM dixerunt, ſeculi VII. ſcriptorem. Græcorum melioris notæ noviſſimus, temporibus AMRU præfecti Ægypti floruit, magnus peregrinator. Romæ vixiſſe ſcriptum eſt, quod *ſecunda* ei vocentur quæ *chorion* (*k*). Verum in Græco textu vox eſt δεύτερον, neque ABUL FARAI medici Romani mentionem feciſſet, loca vero, quibus olim fidebam, nunc non reperio reſpondere. In regione certe Saracenis ſubjecta vixiſſe conjicias. Ipſe

(a) *Conſ. B. Chir.* I. p. 111.
(b) L. VII. c. 21.
(c) Ib. c. 13.
(d) C. 19.
(e) ex *Dynamidiis* p. 304.
(f) L. VII.
(g) L. IX. c. 16.
(h) Ib. p.
(i) *Contin.* L. XVIII.
(k) L. VI. c. 75.

Ipse fatetur se ORIBASIUM in portatile compendium contraxisse, & addidisse paucula (*l*); usus vero etiam est nuperioribus ORIBASIO medicis, potissimum etiam AETIO & TRALLIANO. Quare & FREINDIUS & ILL. VOGELIUS in chirurgicis meritis PAULI se continuerunt, de quibus & ipse fuse egi (*m*).

L. I. ad rationem victus, pene totus ex GALENO est. Ad frictiones & exercitationes.

Hic DIOCLIS illa epistola additur.

L. II. de febribus, iterum fere ex GALENO. Sic quæ de pulsibus, excrementis & urinis habet. Febres sigillatim ex GALENO, tum symptomata febrilia, ut tædiosissimus labor sit, si quæ propria habet, ea ex PAULO eruere.

L. III. morbi singularum corporis partium. Morbi capillorum ex GALENO. Dolor capitis varius. Phrenitis: cerebri inflammatio, in qua futuræ discedant; lethargus, catarrhus a pituita deductus, vertigo, epilepsia, melancholia. De incubo locus. Nephritidem ab aliis doloribus recte distinguit, sed videtur ex CÆLIO sua hic sumsisse, THEMISONIS certe eumdem locum citat. Lycanthropia. Paralysis, quam acribus curandam suscipit. Tetanus ex GALENO; sic oculorum morbi; alia ex RUFO & AETIO. Aurium mala ex GALENO, sic angina, mala narium, dentium. Porro catarrhus, tussis, arteriaca. Peripneumonia. Hæmoptysis. Hic calculorum mentio fit, quos homo post multum sanguinem tubulorum similes, pondere siliquarum trium & quatuor exspuerit, exque tabe interierit. In suppuratis ex GALENO acria & purgantia præscribit. Mala primarum viarum. Hic sermo est de colica Pictonum, quæ per Romanam ditionem grassata sit, & abierit in resolutionem, inque epilepsiam. Renum morbi & hepatis. Hydrops. Medicamenta ad hernias. Morbi muliebres. Inflammatio uteri iterum ex methodico scriptore sumta, ut ex diatrito adgnoscas. Molæ. Morbi coxendicum, podagra, tophi.

L. IV. morbi partium externarum. Elephas. Lepra, alii morbi cutanei. Inflammatio. Abscessus. Vermium tria genera & dracunculus.

L. V. Venena, quo argentum vivum, & lac coactum refert.

L. VI. Chirurgicus est.

L. VII. Lexicon medicamentorum simplicium, deinde compositorum & purgantium, fere ex GALENO. Emetica. Antidoti. Hic varia ex ALEXANDRO.

Etsi Codices MS. & editiones in Chirurgicis dixi, non tamen hic possunt prætermitti, cum major pars operis medica sit.

In B. R. *Par.* Græci codices sunt n. 2047. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2213. 2214. 2215. 2222. 2292. Tum bini in *B. Medicea Plut.* 75. quorum alter antiquissimus est BANDIN. III. p. 46. alius p. 130. Bini in B. D. MARCI Veneta MONTF., bini in BODLEYANA: alii in B. *Augustana*,

(l) Præf. L. II.
(m) *B. Chir.* I. p. 108.

ſtana, *Ambroſiana* MONTF. I. p. 529. Alius in collectionibus NICETÆ *Florentina*, & alius in B. BODLEYANA n. 2125. MONTF. In *Caſſinenſi* MONTF. I. p. 226. In *Vaticana* MONTF. I. p. 28. In B. S. Joh. in *viridario Patavino*. In *S. Germanenſi* COASLINIANA MONTF. I. p. 1057. Hi Græci.

Codices imperfecti. L. VI. priores in B. *Vindob.* LAMBEC. VI. p. 107. L. V. poſteriores in B. R. P. n. 2217.

Libri pariter priores in B. *Medicea Plut.* 74. Libri priores quatuor BANDIN. III. p. 131. Libri V. VI. & VII. in *Medicea* BANDIN. III. p. 129. L. VI. ſolus BANDIN. III. p. 126. Libri II. priores & pars tertii in B. *Vindobonenſi* LAMBEC. VI. p. 147. Libri VII. caput 25. in *Vindobon.* LAMBEC. Græce. In Medicea c. 25. & 26. BANDIN. III. p. 125. & cap. 25. ſolum p. 149. Libri I. fragmentum ib. III. p. 119.

Quid ſint *de univerſa medicina* libri 35. de theriacis & alexipharmacis capita 64. Græce B. BODL. n. 224.

Compoſitiones variorum medicamentorum ex L.VII. c. 25. LAMBEC. L.VI.

De ſuccedaneis medicamentis codices in B. R. Par. n. 2240. 2153, & in *Medicea Plut.* 75, quod eſt caput 21. L. VII. ap. BANDIN. III. p. 156. & excerpta ib. III. p. 165. atque in *Vindob.* LAMBEC. VI. p. 113. 151. 155. 156. 157. Ex L. II. ſuccedaneorum LAMBEC. VI. p. 110.

Catalogus ſimplicium medicamentorum in B. BODL.

Excerptum ex PAULO in B. *Vindobon.* VI. p. 116. In B. R. Pariſ. II. p. 478.

Miſcellanea ex TRALLIANO & PAULO in B. *Vindob.* VI. p. 109.

Caput *de ponderibus & menſuris* in B. *Vindob.* LAMBEC. VI. p. 104.

Excerpta ex L. I. capite ultimo in B. BODL. n. 224. PAULI aliqua græco in *B. Auguſtan.* MONTF. I. p. 594.

Editiones Græcæ ſunt apud ALDUM 1528. fol. MAITT. & Baſil. 1538. f. * curante HIERONYMO GEMUSÆO, quæ editio melior eſt, cum codice collata a RUELLIO communicato; adjectæ etiam ſunt GEMUSÆI notæ.

Latina antiqua verſio Lion 1489. 4. MAITT.

Latine vertente ALBANO TORINO Baſil. 1532. fol. 1534. f. 1546. f. GUNZ. 1551. 8. GUNZ. 1555. fol. FABR.

In ſuam ÆGINETÆ *verſionem caſtigationes* idem dedit 1543. fol. TREW.

EJ. ad ANDERNACUM *epiſtola apologetica cum ejus verſionis reprehenſione*, *Græcorum ex* OROSCIO *emendatione* ib. 1539. 8. GUNZ. Fatetur ſeſe PAULUM præpropere vertiſſe; nunc ad exempla Græca recognoviſſe, neque tamen ſibi ſatisfacere. Valde contemnit TORINI editiones REINESIUS in epiſt. ad DAUMIUM.

Vertente GUINTHERO, quæ verſio melior eſt, Pariſ. 1532. fol. MAITT. Colon.

lon. 1548. f. * ad tres codices. Venet. 1542. 8. apud ALDUM GUNZ. ib. 1553. 8. * & 1554. 8. *, quæ editiones non differunt. Adjectæ sunt notæ GOUPYLI & J. B. CAMOTII in nonnulla capita. Porro Lion 1551. 8. 1562. 8. 1589. 8., cum DALECHAMPII, JANI CORNARII & GOUPYLI notis, & cum commentario perpetuo J. GUINTHERI, in quo cum aliis scriptoribus loci conferuntur, OROSCIUS passim refutatur, & PAULI vera lectio restituitur TREW.

Vertente JANO CORNARIO Basil. 1533. TREW. 1566. fol. cum *Dolabellarum* ll. VII. HÆNEL, & in *Principibus Græcis* cum *Dolabellis.*

Porro *Bulos al Aiginithi* Arabice vertente HONAIN ebn ISCHAK apud ABULFARAI & ap. HERBELOT p. 215.

Alia versio Arabica erat in Bibl. MICHAELIS CANTACUZENI VERDIER.

PAULI *de mensuris & ponderibus* locus Græce Rom. 1573. 4. MEAD.

EJ. *præcepta salubria*, vertente (ex L. I.) G. COPO apud HENR. STEPHANUM seniorem Paris. 1510. 8. TREW. 1512. 8. OSB. 1527. 4. TR. Argentor. 1511. 4. TR. Noriberg. 1525. 8. GUNZ. MAITT. Paris. 1527. 8.

EJ. *de ratione victus* G. COPO interprete Argent. 1531. 8. *. Basil. 1541. 8. In eum libellum *de secunda valetudine* SEBASTIANI RUBEAQUENSIS *explanatio* prodiit Argent. 1538. 4. TR.

Locus *de universi corporis purgatione* Argent. 1529. 8. B. THOMAS.

De simplicibus medicamentis interprete OTH. BRUNFELS Argent. 1531. 8. *. Fatetur OTHO, se nimis in opere edendo fuisse præcipitem, & utique vitiosissima est editio. Ordo alphabeticus, versio passim barbara.

Excerptum *de balneis* in *collectione* Veneta. *De febribus* perinde. *De febribus & iis quæ febribus superveniunt* ex GAL. & aliorum commentariis L. I. J. GUNTHERO interprete, emendatus per R. DODONÆUM Colon. 1546. 8 GUNZ.

EJ. *de phlebotomia* ex GALENO, & miscellanea ex AETIO pariter de materie medica, in B. *Vindob.* VI. p. 121.

EJ. *de crisi & diebus decretoriis eorumque signis* fragmentum cum ACTUARIO Basil. 1529. 8. prodiit.

CHRISTOPHORUS de HOROSCO, vulgo OROSCIUS, *castigationes* in P. ÆGINETÆ interpretes edidit Venet. 1536. fol.

Et *posteriores adnotationes* in P. ÆGINETÆ *interpretes* ib. 1536. Basil. 1540. Contulit cum tribus codicibus, & ad eos, adque veteres Græcos, textum emendavit, quos PAULUS exscripserat.

JANUS

JANUS CORNARIUS ad suas *Dolabellas* addit, se PAULUM emendasse ex comparatione cum aliis Græcis. Sic lectionem passim restituisse.

Exstat HENRICI EOOELINGII *diss. qua quanta ex lectione* PAULIACAS *utilitas speranda sit &c.* Francf. ad Oder 1541. 8. GUNZ.

Multa ad PAULUM emendandum REINESIUS contulit.

Medicamenta aliqua PAULI ad posteros pervenerunt. Potio, Antidotus NICOL 182.

§. CVI. PALLADIUS.

PALLADIUS Jatrosophista, incertæ ætatis scriptor, quem tamen FREINDIUS primo post PAULUM loco recenset, ante RHAZEUM certe vixit, a quo sæpe citatur.

Ejus est *synopsis de febribus*, cujus codices MS. sunt in B. R. P. n. 2218. 2269. & cum THEOPHILI & STEPHANI nomine in B. *Vindobonensi.*

Edidit R. CHARTERIUS Paris. 1646. 4. recudit J. STEPHANUS BERNARD Leid. 1745. 8. gr. latine *.

Breve utique compendium theoriæ Galenicæ, de febribus, bile flava, atra, pituita intra vel extra vasa putrescente. De febribus etiam continuis, de marasmo. Pulsus in quotidiana dicit raros esse & obscuros, in tertiana paroxysmos duodecima hora terminari, semitertianam fieri ex bile & pituita una putrescentibus, putrida febre cum tertiana mista, omnia fere ex GALENO.

Ejus etiam sunt *breves interpretationes in L. VI. de morbis popularibus* HIPPOCRATIS editæ Basil. 1581. 4. * cum ARETÆO. Codex est in *B. Medicea Plut.* 75. In *Scorialensi* MONTFAUC. Dicuntur etiam scholia exstare in HIPP. *de victu in morbis acutis*, quæ cum alio titulo *de cibo & potu* sint in B. R. Par. Et *de cibo & potu* L. est in *Medicea* BANDINI III. p. 47.

An huc aliqua PALLADII sophistæ, quæ in libris erant PELISSERII.

§. CVII. SECULUM OCTAVUM.

Cum PAULO medicina Græca fere interiit, & vix superest nisi compilatorum aliqua series.

NICEPHORUS Patriarcha, quem PHOTIUS citat, *Oneirocriticum* carmine dedit, & *miscellanea.* Ej. *de curationibus morborum* codex est ap. LAMBEC. VI. p. 117. Prodiit Paris. 1603. 4. BB. Gr. lat. Fabulosa.

ARCADIUS comes Archiatrorum apud PHOTIUM.

§. CVIII. Seculum Nonum.

Photius patriarcha Constantinopolitanus, quem denique Romana potentia oppressit, vir sui seculi doctissimus, omnium pene artium gustum ceperat, librosque legerat, suaque judicia & memorabilia in volumen collegerat, quod prodiit cum titulo μυριοβιβλιων βιβλιοθηκης. Prodiit Græce latine 1612.f.* curante David Hoeschelio, cum versionem latinam suscepisset Andreas Schott: hæc editio facta est ad aliquot codices MS. Card. Columnæ, qui iidem olim Bessarionis fuerant: alius codex erat ducis Bavariæ, alius Vaticanus, duo alii. Vasta Photii eruditio & egregia. Ne medicos quidem neglexit, & suum de Galeno, Oribasio, Aetio, Paulo judicium interposuit. Longiora excerpta medicorum pauca dedit, conservavit tamen aliquam passim memoriam medicorum, de quibus non alibi quidquam exstat.

An Ej. Photii monachi carmen *de sanguine*, cujus codex est in B. R. P. n. 2224.

Jacobus Trallianus apud Suidam

Hesychius medicus Damascenus ap. Suidam.

§. CIX. Suidas.

Multo minus firmo judicio Suidas fuit, decimi seculi auctor, compilator idem, scholiaste antiquo Aristophanis plurimum usus, in rebus literariis, Johanne Philopono in Physicis. Non tamen etiam nobis inutilis auctor: multa habet ad scripta vitasque medicorum, neque aliunde nota, ad pondera ad mensuras alia. Usus sum editione, quam Ludolphus Kuster adornavit græco latinam, Cantabrig. 1705. fol. 3. vol. BB. Tres codices Parisinos consuluit, & exemplar ad codicem Vaticanum descriptum. Alia est editio Hieronymi Wolfii Basil. 1581. fol. * minus bona.

§. CX. Nonus.

Noni *de omnium particularium morborum curatione, sic ut febres quoque & tumores præter naturam comprehendat, nunc primum in lucem editus conversus per* Hieronymum Martium *medicum physicum Augustanum* Argentor. 1568. 8. *. Græce latine. Vixit imperante Constantino porphyrogeneta, qui si primus ejus tituli fuerit, noster erit seculi noni. Græcos exscripsit, Aetium, Alexandrum, Paulum, Freindio indice. Morbi sunt a capite ad calcem cum medicamentis, his valde numerosis & vanis, cum morborum signa & discrimina obscura sint. Judicium suum tamen nonnunquam interponit, & negat quemquam ex canis rabidi morsu hydrophobum sanatum fuisse. Vaporem jecoris caprilli laudat adversus glaucosin.

Codex

Codex Græcus eſt in B. Auguſtana.

THEOPHANIS idem eſt opus, quod paſſim legitur in B. *Vindobonenſi* VI. p. 114. 116. cum titulo *ſynopſios medicinæ*, & p. 156, & in B. MICH. CANTACUZENI, & in *Medicea Plut.* 75. Anonymus MONTF. I. p. 387. ib. In B. BODL. n. 260. Idem forte fuerit anonymus ex GALENO *de morbis curandis* ad CONST. Porphyrogenetam B. R. P. n. 2155.

Eadem eſt MICHAELIS PSELLI *theorematum medicorum collectio* ad CONSTANTINUM Porphyrogenetam, cujus codex eſt in B. R. P. n. 2230. Eſt etiam in *Bibl.* MICHAELIS CANTACUZENI VERDIER p. 57. Alius titulus eſt M. PSELLI *jatricon*, *ubi de morborum cauſis*, *horumque curandorum ratione ad* CONSTANTINUM Porphyrogenetam agitur B. R. Pariſ. n. 2229. Idem eſt *jatricon ad Imp.* CONSTANTINUM Porphyrogen. *remedia habens præſtantiſſima*, male PSELLO adſcriptum, cujus codex eſt in *B. Medicea* III. p. 141. BANDINI. Alius codex inſcribitur M. PSELLI *ſynopſis artis medicinæ* ad CONSTANTINUM *Porphyrogen. B. Eſcurial.* EJ. *medicinale* in B. MICH. CANTACUZENI & cum titulo HIPP. *in l. reſolutionis* IV. *quos* GALENUS *explicat*, & in GAL. *expoſitio* M. PSELLO adſcripta VERDIER p. 59.

Nullum nempe MICHAELEM PSELLUM medicum fuiſſe olim oſtenderat LEO ALLATIUS in l. de PSELLIS, recuſo cum *Bibl.* Græca FABRICIANA L.V. Sed jatricon, quod diximus, inter libros PSELLI viri illuſtris multo poſterioris ævi fuiſſe, & idem omnino cum NONI opere, oſtendit Cl. BERNARDUS in præf. ad SYNESIUM. FREINDIUS hujus adnotationis non meminit.

Quare etiam PSELLI tractatus *de victus ratione* incerti fuerit ſcriptoris, cujus codex eſt in B. R. Pariſ. n. 2218. *B. Vindobon.* VI. p. 161. in B. R. Pariſ. n. 2316.

PSELLI L. *de alimentorum facultatibus* in B. R. P. n. 2181. 2151. 2154. & in eodem faſciculo, ut putes diverſum eſſe, n. 2316. Libellus exiguus in B. *Botanica* dictus, prodiit GEORGIO VALLA vertente Baſileæ 1529. 8. *. Pauca ſunt capita, pertinentia ad medicamenta ſimplicia eorumque vires medicas, quæ ad veterum ſaporem ſingulatim recenſentur, iterumque ſecundum claſſes indicationum medicarum.

De cibis bonum & malum ſuccum efficientibus in *B. Medicea* BANDIN. III. p. 147.

Interpretamentum leve in PSELLUM *de natura ciborum communium* ſine loco & anno l. antiquus RIV.

Reperio etiam PSELLI *Medica ex* CESTIS AFRICANI in *B. Vindobon.* apud LAMBEC. p. 222.

J. MICHAELIS PSELLI *de virtutibus lapidum* l. apud LAMBECIUM VII. p. 225.

Et *quæstiones & responsa de rebus ad medicinam pertinentibus* in B. R. Par. n. 2158.

§. CXI. SECULUM XI.

SYMEON SETH, MICHAELIS DUCÆ ævo vestiarii honore insignitus, hujus est ævi. Ejus est, *Συμεωνος μαγιστρου αντιωχειας του σηθι συνταγμα περι στοιχειων και τροφων δυναμεων.* Hic titulus est editionis, quam MARTINUS BOGDAN civis noster Parisiis 1658. 8. * dedit Græce & latine, ex duobus codicibus MS. emendatiorem. Prius prodierat *syntagma de cibariorum facultate a* GIRALDO satis male editum gr. lat. Bas. 1538. 8. Paris. 1541. & latine, emendatum a DOMINICO MONTHESAURO Basil. 1561. 8. FALC. BOGDANUS hiatus priorum editionum ex GALENO, & ex codicibus MS. supplevit, versionem ubique emendavit: fontes addidit ex quibus SYMEON sua hausit, nomina corrupta & semibarbara exposuit.

Codices MS. in *B. Bot.* I. p. 165. dicti, hic aliquanto auctius redeunt. Græce in B. D. MARCI, in *Augustana*, in B. BODLEYANA n. 260, in *Vindobonensi* L. II. P. VI. p. 110. 156. 161, qui ultimus codex ab editis dissentit; in PELISSERIANIS, in B. R. P. n. 2224. 2229. 2230. 2231. 2260. 2301. 2302. 2303. 2324. In codice 2224. aliquanto plura sunt quam in editis. In *Medicea Plut.* 75. BANDIN. III. p. 15.

Alphabetum est rerum simplicium, quæ in alimenta recipiuntur, cum eorum facultatibus & gradibus GALENICIS. Passim aliqua habet de regionibus, ex quibus medicata animalia plantæve repetuntur, ex Arabibus hausta, ut in moschi exemplo. Ambarum nigrum ex piscibus haberi, qui deglutiverint.

Editio à G. H. WELSCH promissa intercidit.

In editione Parisina acc. tract. *de usitata hujus temporis componendorum miscendorumque medicamentorum ratione* L. III.

Exstat etiam in B. R. P. n. 2286. & in B. *Vindobon.* VI. p. 156. *historia animalium*, codex cui titulus *excerpta e Simeone* SETH *de animalium in re medica proprietatibus cum scholiis.*

EJ SIM. SETH *de urinis* L. in *B. Vindob.* LAMBEC. VI. p. 116. 156.

Hujus seculi NICETAS fuit, medicus Byzantinus, cujus collectionem librorum chirurgicorum diximus. Conf. *B. Chir.* I. p. 113. CALLICLES celebris mèdicus ALEXII Comœni. Huc pertineat ορνιθοσοφιον MICHAELI dicatum, si Ducas fuerit, literatus princeps.

§. CXII. SECULI XII.

JOHANNES TZETZES grammaticus & polyhistor.

EI tribuitur L. *de urinis* Græce n. 88. MS. Brit.

In

In *chiliadibus*, celebri rhapſodia, aliqua ad hiſtoriam medicam faciunt, ad ÆSCULAPII, HIPPOCRATIS, ERASISTRATI, EMPEDOCLIS, NICANDRI, PRAXAGORÆ, RUFI vitas.

§. CXIII. SECULUM XIII.

JOHANNES ACTUARIUS.

ZACHARIÆ f. nomen habet ab officio: idem paſſim in codicibus *Archiatri* nomine venit, & Conſtantinopoli artem exercuit. Plerique huc referunt, ob citatum APOCAUCHUM; dubia tamen aliqua movet FREINDIUS. Verum cum a RHAZEO citetur, ſi ejus *continens* legitimus eſt, oportet etiam antiquiorem eſſe.

THEODORUS etiam ACTUARIUS & THEODORUS MAGISTER apud MYREPSUM legitur.

EJ. *methodi medendi* L. VI. prodierunt vertente CORN. HENR. MATHISIO Venet. 1554. 4. TREW. Pariſ. 1556. 8. * cum reliquis operibus, alii dicunt Lugduni.

Codex ſeculi XIV. eſt in *B. Vindob.* VI. p. 110, alius in B. R. P. n. 2304, in B. BODL. n. 261. In *Medicea* BANDINI III. p. 156. 158. 164. *Methodus therapeutica* eſt in B. Bavarica.

L. V. nempe *de morbis dignoſcendis* L. II; *de ratione medendi* L. II, *de compoſitione medicamentorum* L. I. ſunt in B. R. P. n. 2233. Græce. Iidem in *Medicea Plut.* 75, bis.

Libri V. in B. R. P. 2256.

Libri IV, V. & VI. in *Vindobon.* LAMBEC. VI. p. 114.

Liber IV. in B. R. P. n. 215.

Liber IV. ſolus ib. n. 2235.

Libri IV. & V. in *Vindobonenſi* LAMBEC. VI. p. 17.

Compendium artis medicæ datum *ad* APOCAUCHUM *ducem & gubernatorem imperii* eſt in *B. Vindob.* ib. in B. *Medicea* BANDIN. III. p. 158.

Opus therapeuticum ineditum in B. R. P. n. 2224. recenſetur, capitibus conſtans 309.

In opere, quod poſſidemus, L. I. aliqua habet ad ſigna expulſibus &c. ſumta. De tænia ſatis accurate, quæ unica ſit, lata, & aliquando per totum inteſtinum extendatur; indicio cucurbitinos eſſe vermes per alvum egeſtos. Expulſam tæniam non regenerari. Ita porro de morborum ſignis. Maculæ variæ exanthematicæ, purpureæ, aliæ pulicum morſui ſimiles, & deteriores nigræ.

L. II.

L. II. porro de signis morborum per singula agit, oculorum etiam morbi dicuntur & tumores.

L. III. agitur de venæ sectione, cum selectu venarum ad scholarum sensum, tum de arteriarum dissectione, de hirudinibus, deque aliis artificiis, quibus sanguis educitur. Porro hic agitur de medicamentis purgantibus, de balneis, de alimentis, de victus ratione ad varias indicationes adaptata, & in sanis & in ægris, horumque diversis morbis.

L. IV. morbi recensentur a capite ad calcem cum curatione. Fatetur auctor vix quemquam effugere, quem febris hectica corripuerit. De vermibus subcutaneis. Rabidi canis morsum post annum, & post septem annos demum, aquæ metum fecisse, ex PAULO.

Liber V. & VI. sunt iidem libri *de compositione medicamentorum*, qui seorsim prodierunt JOHANNE RUELLIO interprete Paris. 1539. 12. *. 1546. 8. & Basil. 1540. 8. * curante C. GESNERO, tum 1546. 8. FABRIC. Venet. Libri hic duo numerantur, cum unicum faciat RUELLIUS; intermortuo vero RUELLIO ediderat DIONYSIUS CORRONIUS. Hoc opus post prius illud scriptum est. Compositiones innumeræ sunt secundum genera, tum subitaneæ formulæ, tum compositiones pro officinis. Hic nux moschata, laeca, cassia purgatrix, caphura, zedoaria dicuntur. Ajuga alvum educit. Viperas non bonas esse, nisi partes resectæ se agitaverint. Viperas eas describit occasione theriacæ, variasque inde antidotos & venena dicit. Pessi olea. Habet & aquas stillatitias. Morborum Arabibus primum dictorum, & variolarum non meminit.

In L. VI. medicamenta redeunt secundum locos adfectos. Fere omnia ex GALENO sunt, ut mireris certe, post eum virum adeo parum optimæ arti accessisse. De hydrophobia ex morsu canis rabidi, aut serpentum, adversus quod malum cucurbitularum usum & scarificationem laudat. Auxilia dat ad mala interna & externa.

Codex MS. est in *B. Medicea Plut.* LXXV. apud BANDINI III. p. 165. & alius in *B. Ducis Bavariæ.*

EJ. de *oleis & emplastris* in *B. Medicea* BANDIN. III. p. 165.

EJ. *pharmaca composita* ib. p. 164.

Liber I, sive quintus *methodi medendi* in B. R. P. n. 2235. 2238. 2239.

EJUSD. ACTUARII *de urinis* L. VII. sunt in *B. Med.* apud BANDINI III. p. 156. 158. 161. 102. 103.

In B. R. P. n. 2158. 2232. 2260. 2304. 2305. 2306. 2307.

In BODLEYANA n. 261. In B. D. MARCI Veneta. In *Ambrosiana* MONTFAUC. I. p. 492. In *Vindobonensi* VI. p. 110. 88. Latine an Græce in S. REMIGIANA Rhemensi.

Latine

Latine in B. CAIO GONVILLIANA n. 949.

Vertit AMBROSIUS LEO Nolanus. Prodiit Venet. 1519. 4. TREW. Basil. 1520. 8. bis eodem anno, ut altera editio melior sit (*), tum a. 1529. 8 FABR. Paris. 1522. 4. A. JAC. GOUPYLO recusus 1548. 8. Cum reliquis operibus 1556 8. * & cum *Principibus*. Cum WILLICHIO *de urinis* Amsterdam 1688. 8. Cum aliis *de urinis* scriptoribus Utrecht 1670. 8. *.

Germanice in CHRISTOPHORI CLAUSER dialogo Tiguri 1531. 4.

Fusissime de lotii agit significationibus, qui post MAGNUM & THEOPHILUM ita scripserit, ut utroque plenius egerit. Liber I. de urinarum differentiis. Colores. Neque viridem prætermittit, neque cæruleum. Suspensiones. Corona, nubes, enæorema. Sedimentum. Omnium horum varietates simplices & compositæ. Sanæ feminæ urinæ magis congregatæ sunt.

Liber II. de judiciis urinarum secundum sexum, temperamentum, anni tempora, regiones, sex res non naturales. Inde significationes colorum singulorum.

L. II. judicia, ut vocat, ex substantia, contentis varii generis, etiam furfuracea, laminosa, similacea hypothesi. De significatione bullarum innatantium, sedimentorum. Porro de judiciis pro morborum varietate, in ephemera, tertiana, quartana, in febre putrida, secundum membra & viscera adfecta.

L. II. *de causis urinarum* singularum, nempe qualitatum quas recensuit; ætiologiæ ex scholarum sensu, ut a bile aliisque causis lotium mutetur, neque enim a solo sanguine tingi. Veneta in renum vitio.

De prævidentiis s. præsagiis ex urinis L. II., iterum per singula: ut adgnoverit icterum febremque, quæ cum certo lotio supervenerit. Ex crassa substantia magni & funesti morbi prævidentur. Menses male a medicis suppressi.

Compendium ex ACTUARII ll. *de urinarum differentiis, significatione & evidentia* prodiit Tiguri 1541. vel 1542. 8. *.

EJ. *de actione & adfectibus spiritus animalis, & de nutritione ejusd. spiritus.* L. II. ad JOSEPHUM RAZENDYTAM.

Græci codices sunt in B. R. P. n. 2304. 2305. 2306. 2307. 2098. 2232. 2256. Alius in B. BODLEYANA. Alius in *Vindobonensi* VI. p. 111. In *Bavarica*. In *Medicea Plut.* 75.

Soli hi libelli inter opera ACTUARII græce prodierunt, Paris. 1557. 8. FABRIC., tum latine Venet. 1547. 8. vertente JULIO ALEXANDRINO, 1554. 4. FABR. Paris. 1556. 8. * & inter *Principes*.

EJ. *de anima*. De imaginariis corpusculis ante oculos apparentibus. JOSEPHUM RAZENDYTAM consolatur, cui ejusmodi muscæ præ oculis versabantur. Anima, ejus functiones, earum morbi.

(*) GUNZ.

Codices MS. *de ratione victus* sunt in *B. Bavar.* in B. BODLEYANA n. 261. & in *B. Medicea Plut.* 75.

Opera omnia ACTUARII collecta prodierunt Paris. 1556. 8.* edente CORN. HENR. MATHISIO. Eamdem puto esse editionem, quae dicitur prodiisse Lion 1556. 8. 3. vol. UFFENBACH. Librum *de anima* nuper Cl. FISCHER recusum dedit.

Codex etiam est inter libros D. Norfolk n. 3443. & ACTUARII *opera omnia* in B. D. MARCI.

Compositiones medicamentorum, quae creduntur esse ACTUARII, sunt in *B. Medic. Plut.* LXXV.

ACTUARIUM AVICENNAM de urinis vertisse, & exempla exstare apud DOMINICUM MONTESAURUM, ex SCHENKIO FABRICIUS.

Commentaria in *aphorismos* etiam SCHENKIUS habet.

§. CXIV. VARII.

Eos inter est NICEPHORUS BLEMMYDA.

EJ. poema medicum *de urinis* Graece exstat in B. R. *Par.* n. 2303. In B. *Vindobon.* VI. p. 151.

EJUSD. opuscula quatuor, *de mensuris* carmen; *de judicando ex sanguine de vena misso carmen*; *de urinis*. *Cognitiones & curationes morborum* male MAXIMO PLANUDAE adtributae, in eadem *B. Vindobonensi* reperiuntur apud LAMBEC. VI. p. 19.

Ad seculum XIII. refert LAMBECIUS & FABRICIUS.

Laudat FREINDIUS ANNAE COMINENAE historiam, ob descriptum in ea magnum nosodochium, etiam vulnerato militi destinatum, quod ALEXIUS Constantinopoli exstruxit amplissimum, si fides est, omnium, quotquot unquam fuerunt, nosocomiorum. Sed id pertinet ad seculum XII.

CRITOPULUS medicus Palaeologorum.

MANUELIS PHILE in carmine *de animalibus* cum aliis operibus cura GOTTLIEB WERNSDORFII nuper recuso Lips. 1768. 8. *, aliqua huc referas. Calculos in dissecto Struthione repertos valere ad ophthalmias.

§. CXV. DEMETRIUS PEPAGOMENUS.

Seculi videtur XIII. exeuntis vel incipientis XIV. cum ea aetate duo fuerint MICHAELES PALAEOLOGI, quorum alteri librum suum dedicavit.

Codex est in B. R. P. n. 2218. anonymus, quem MARCUS MUSURUS vertit & edidit Rom 1547, quam perinde anonymam versionem reddidit H. STEPHANUS in *Principibus*. Et nuper Patavii recusus est 1721. 8.* cum titulo L. *de podagra incerti auctoris* e Graeco versus a M. MUSURO.

Porro

Porro gr lat. prodiit Parif. 1558. 8. FALC. & apud CHARTERIUM. Gallice verfus a FREDERICO JAMOT Parif. 1573. 8. FALC.

Et DEMETRIUM PEPAGOMENUM *redivivum*, *f. remedia contra arthritidem ex Gallico* FREDERICI JAMOTII *in latinum verfa* a JO. BORGESIO habeo excufum S. Audemar 1619. 8. *

Deinde vertit A. TURNEBUS in operum T. II. Argent. 1600. fol. Nuper gr. lat. reddidit, cum fuis notis J. STEPHANUS BERNARD Amfterdam 1753. 8. * cum verfione TURNEBI, textu MORELLI ex ed. 1555. fumto, & loca veterum ipfe comparavit.

Excrementa hepatis duplicia. Excrementa venarum & arteriarum, lactis fpiffati fimile aliud excrementum. Podagra a craffo excremento ftagnante in articulis & putrefacto: ejus remedium ferum lactis. Purgantia, quale ex hermodactylis nofter expertus laudat. Formulas habet, in quibus fenna, & alia nupera, & ALEX. TRALLIANUM citat.

L. *de calculo*, qui eft inter GALENICOS, huic DEMETRIO tribuit FABRICIUS, nullo, monente FREINDIO, firmo argumento adducto.

EIDEM DEMETRIO PEPAGOMENO tribuitur Codex a PETRO GYLLIO latine, eleganter fed licenter verfus, & Lugduni 1562. 8. * latine editus cum ÆLIANO, quem inde græce & latine ex codicibus B. REG. PAR. & MEDICEO NICOLAUS RIGAULT Par. 1612. (non 1619.) 2. B. GOTT. edidit cum titulo *ἱερακοσοφιον f. περι της των ἱερακων ανατροφης τε και επιμελειας.* Concinnus libellus ad medicinam beftiarum inter principes pertinet, neque malo ordine, neque ftylo malo fcriptus. Primum accipitrum fpecies, captura, & educatio: quæ folis blanditiis & apta cibi exhibitione abfolvitur. Deinde morbos hujus avis recenfet a capite ad calcem, tot idem fere quot hominis, & eosdem, ut accipiter etiam aphthis vexetur. Ut tamen etiam morbos fibi proprios patiatur, vermes in oculo, lapides in ventriculo ex quarumdam carnium ufu natos. Deinde medicamenta fubjicit, fimiliaque eorum quæ homini eo in cafu dantur, ut fæpe non habeatur ratio peculiaris in ave rapace ingenii, & malva detur ad alvum folvendam. Venam etiam in pede fecat. Inter morbos recenfet accipitrem crebro bibentem, quem ex ARISTOTELIS lege putes, nunquam bibere. Emphyfema aqua gelida affufa, & cute acicula conpuncta, non male curat. Si penna fracta fuerit, alienam pennam in fractæ truncum adaptat, quam fperat comprehenfuram.

Cum ifto libro alterum PETRUS GYLLIUS edidit, ejusdem argumenti, quem perinde DEMETRIO tribuit, RIGALTUS vero in *B. R. Par.* anonymum adfervari monet. Duriorem vocat GYLLIUS, brevior eft, fere in formulis medicamentorum occupatur, & multa habet cum priori communia, nonnulla alia. GREGORII medicamentum citat quod Euphorbium recipit. Recudit græce & latine NICOLAUS RIGAULT cum priori Parif. 1612. 4. B. GOTT.

Κυνοσοφιον η περι της των κυνων επιμελειας primus latine vertit, & Græce atque latine edidit PHÆMONIS nomine ANDREAS AURIFABER, idque nomen in GESNERI

Bibliotheca jam reperitur Witteberg 1545. 8. Noviter latine vertit GILLIUS nepos, & cum prioribus libellis edidit Lion 1562. 8. *, & DEMETRIO perinde tribuit. Idem RIGALTUS græce & latine cum hieracosophio reddidit: denique ANDREAS RIVINUS cum suis, RUDBERTI a MUSHAIM, & RIGALTI notis Lips. 1654. 8. FABRIC. & latine T. JOHNSON cum l. *de re venatica* Lond. 1700. 8. Brevis libellus, de hac vero veterinariæ parte ex antiquitate solus superest. Vermem dicit sub lingua, cui rabiem tribuit; sanguisugæ epotæ meminit, & aliqua miscet superstitiosa.

Ὀρνεοσόφιον jussu Imp. MICHAEL scriptum una Græce edidit RIGALTUS, breve fragmentum, barbare scriptum, in quo genera avium nominibus nuperis distinguuntur, denique morbi etiam aliqui tanguntur. Eum MICHAELEM putes Ducam esse, doctum principem seculi XI.

Adjicit idem inficetam epistolam AQUILÆ SYMMANI & THEODOTIONIS ad R. PTOLEMÆUM, catalaunice, & latine. Agit de falconum octo generibus, quatuor accipitrum. Deinde de morbis. Vitiosa sæpe lectio. Aliud ἱερακοσόφιον est in B. *Vindobonon.* LAMBEC. VII. p. 261. & *ornithosophium* VI. p. 160.

In B. ANT. AUGUSTINI erat LEONIS Imp. l. de aucupio.

Κυνοσόφιον exstat in B. R. *Paris.* n. 2246. & in *Vindobonensi* ap. LAMBEC. VI. p. 129.

Ἱερακοσόφιον etiam in B. R *Paris.* n. 2246.

§. CXVI. Duo NICOLAI.

NICOLAUS MYREPSUS, Alexandrinus, Græcorum novissimus, seculo XIII. vergente, qui a P. *de* APONO citatus fuerit, Alexandriæ & in Italia vixit, ut ostendi in *B Chir.* I. p. 166. 167. Græce scripsit, satis quidem barbare, cujus codices Græci exstent, *dispensatorium* vero tantum latine prodiit. Vertit NIC. RHEGINUS Calaber, edidit cum notis suis J. AGRICOLA Ingolstatt 1541. 8. TREW., ut puto. Melius autem latine reddidit LEONHARDUS FUCHS, cum titulo *medicamentarium opus in 46. titulos digestum* Basil. 1549. fol. *. Lion 1550. 8 *. Inter *Principes* H. STEPHANI prodiit, & Frf. 1626 8. Recudi fecit J. HARTMANN BEYER Noriberg. 1658. 8 * titulumque præfixit, *Theatrum de recta medicamentorum præparatione & usu*, nihil autem mutavit.

Fuse de hoc antidotario egi in *B. Bot.* ut eo minus necesse sit dicta repetere. Enormis est compositorum medicamentorum farrago, antiquorum & Arabicorum: demum nuperas Italicas & Gallicas voces habet, ut non possit esse ille vetustus NICOLAUS, quem AETIUS citat. FABRICIUS equidem MYREPSUM facit alium antiquiorem, ex quo iste noster sumtus sit, & alium posteriorum scriptorem, sed ea conjectura est.

NICOLAUS alter, *Præpositus*, Salernitanus, non quidem ad Græcos pertinet, hic

hic tamen eum hominem recenseo, quod 150 capita ex MYREPSO descripserit. EJUS est *Antidotarium* sæpissime recusum cum JOHANNIS MESVES operibus Venet. 1471. 4. MEAD. 1484. & alias; cum titulo *Isagogicorum introductionum in artem apotecariatus opusculum* fol. Gothico typo, tum Paris. 1564. cum PLATEARIO. Porro cum titulo *Dispentatorium ad aromatarios* sine loco & anno fol. GUNZ. Lion 1505. fol. GUNZ. 1512. 4. cum PLATEARIO GUNZ. 1526. 4. &c. 1528. 4. GUNZ. ex recensione MICH. de CAPELLA l. 1536. 1538. 4. TR. Codex antidotarii NICOLAI est in *B. Taurin.* T. II. Sed conf. *B. Bot.* I. p. 168.

Etsi vero libri non sint ad manus, putem tamen NICOLAUM ALEXANDRINUM, quem dixi B. Bot. I. p. 169, eumdem esse cum N. MYREPSO.

§. CXVII. SCRIPTORES INCERTÆ ÆTATIS.

Etsi nonnullorum hos inter medicos ætas omnino definiri possit, & a doctis viris forte definita fuerit, mihi tamen cum ignota sit, neque facile in mea studiorum ratione eam definire queam, hic eos omnes conjicio medicos, quorum nomina exstant, de ætate mihi non liquide constet.

NICOMEDIS *Jatrosophistæ* dixi *lexicon*, cujus codex in B. R. P. n. 2224. reperitur.

Excerpta ex OLYMNIO Alexandrino *de diebus criticis & aliis ad rem medicam spectantibus* in B. R. P. n. 2286.

PAULI NICÆI, discipuli HIPPOCRATIS, *medicinale*. Inter libros CANTACUZENI fuit, & exstat in *B. Vindob.* ap. LAMBEC. VI. p. 139.

EJUS *de cognitione & curatione variorum morborum* LAMBEC. VI. P. II. p. 141.

LEONIS, Jatrosophistæ, *compendium medicum*. Ejus L. VII. ad GEORGIUM sunt apud LAMBEC. in Bibl. Vindob. VI. p. 94.

EJ. *curæ quas se vivo fecerit* apud CANTACUZENUM.

CALLISTI *antidota*, *trochisci*, *emplastra*, *oleorum compositiones* in *B. Vindobon.* p. 98. & in B. R. P.

ANDREÆ THAUMASII *medicinale de materie medica secundum Alphabetum*, in B. M. CANTACUZENI.

NIGRI ATTICI *medicinale de materia medica* ib.

XENONIS *medicinale* ib.

HIEROPHYLUS *de diæta secundum duodecim menses*.

EJ. *de facultatibus medicamentorum* in B. Vindob. VI. p. 124. 125. B. BODL. n. 150.

JOHANNIS Episcopi PRISDRIANENSIS l. *de urinis* ap. LAMBEC. VI. p. 109.

Excerpta *ex antiquis medicis collecta* LABBE.

JUSTI, medici antiqui, *passionarius* in B. R. P. n. 6882. latine. Non videtur ille, qui GARYOPONTUS.

CHRISTODULI *synopsis de urinis* B. BODL. n. 161.

ALEXII *pharmacia cum commentariis* in B. AMBROS. MONTF. I. p. 492.

PYROPULI Archiatri l. qui vere est ACTUARII, l. *de methodo medendi* LAMBEC. VI. p. 114.

Excerpta ex PYROPULO ad dysuriam LAMBEC. VI. p. 118.

ATHENÆUS *de urinis* in B. BODLEY. cod. 88. Conf. Cl. du CANGE qui laudat.

Expositio DIODORI *de ponderibus & mensuris* in B. *Med. Plut.* LXXV.

DIODORI Euchyratis, *de polychymia* L. IV. excusi 1567. 8. apud BOERNER T. I.

MAXIMI PLANUDIS, monachi, *de præcognitione vitæ & mortis* apud M. CANTACUZENUM & *de curatione morborum* in B. Bavar. MONTF. I. p. 589. EJUSD. *de curatione morborum* capita 130. in B. BAVAR. Ej. *de urinis* ib.

ÆLIUS PROMOTUS, Alexandrinus, Ejus *quæstiones jatrophysicæ* sunt inter ll. VOSSIANOS n. 2129.

Ejus codicem græcum de *venenis* habebat MERCURIALIS *de Venenis* II. c. 10. Toxicum esse venenum compositum.

ATHENAGORÆ l. *de pulsibus & urinis* est in B. R. P. n. 702. 8. Latine.

CYRI ASCLEPII *remedia ad plures morbos* in AMBROSIANA MONTFAUC. I. p.495.

Lego etiam CYRUM ALEXANDRINUM: & CYRUM GEORGIUM CHRYSOCOCCUM qui vixit circa a. 1340.

CYRUS MERCURIALIS περι σφυγμων in *B. Vindob.*

PAULI SILENTIARII carmen in *thermas pythias & aquarum miranda* Paris. 1598. 8. Gr. lat. B. Bern.

SYNESIUS *de insomniis* Venet. 1527. 4. &c. Conf. *B. Anat.* I. p. 123.

NEOPHYTI monachi *collectanea ad rem medicam pertinentia ordine alphabetico cum scholiis* in B. R. P. n. 2286.

ARTEMIDORI *de urinis* B. R. Angl. MONTF. I. p. 632.

DAMASCII philosophi *comm. in Aphorismos* HIPPOCRATIS *inediti* in B. R. P. n. 2150. Eum codicem ANDREAS DARMARIUS GEORGII fil. Epidaurius descripsit Sec. XV. ejusque ANDREÆ nomen aliis libris præfigi video *de natura hominis*, *de alimentis*. B. *Taur.* p. 119.

JOHANNIS ARCHIMEDICI *de omnibus cutis effectibus certis & incertis* KNIPHOF MS. & in B. R. Par.

ROMANI CUBALLESII primarii inspectoris hospitalis Myrilani *l. de acutis & diuturnis morbis* est in B. *Vindob.* LAMBEC. VI. P. 2. p. 141.

HERMETIS

HERMETIS PSEUDEPIGRAPHI *de decanis* l. in B. R. P. n. 2256.

JATROMATHEMATICA TRISMEGISTI *ad* AMMONIUM *Ægyptium* a DAVID HOESCHELIO *ad fidem codicis emendata* prodierunt gr. lat. Auguſt. Vindel. 1597. 8. *. Et cum alia interpretatione latina liberiori J. STADII *Leonorthesii*. Morbi infirmorum & convaleſcentiæ ex ſignis planetarum conjunctione & domubus præſagia. Deinde plantarum abſurdum ſyſtema.

Codex eſt in B. R. P. n. 2139.

Aſclepius ſ. dialogus de Deo, homine & mundo Vicent. 1488. f. Venet. 1521. 8. vix huc facit. Utcunque *de plantis quæ planetis ſubjiciuntur* in B. R. Par. n. 2258.

EJUSD. *divinus Pymander ſ. de poteſtate & ſapientia divina* Baſil. 1532. 8. CELS. Tarviſ. 1547. 8. Cum *commentariis* HANNIBALIS ROSSOLI Colon. 1630. fol. Gallice cum multis notis D. de FOIX Bordeaux 1579. fol.

ÆSCUPAPII *definitiones* ad AMMONIUM gr. cum verſione latina Pariſ. 1584. 4. BUNAV.

De morborum origine deſcriptionibus & cura l. ſine loco & anno. Compilatus eſt ex PRISCIANO & GARYOPONTO REINES.

Et ejus *materia medica* REINES. p. 367.

EJ. *de decubitu infirmorum* ib.

Et PETOSIRIDIS *methodus ejusdem argumenti* ib. Codex eſt in B. Vindob. VI. p. 104.

KYRANIDES ab ANDREA RIVINO Lipſ. 1636. 8. editus, græce ex arabice circa a. 1168. verſus eſt, compilatio ſuppeſtitioſa ex antiquis arabibus REINES var. lect. p. 563. DARMARII etiam codex eſt in B. *Taurin.* cum titulo CYRANNI *Perſ. Reg. Jatromatemata ad hominum utilitatem compacta* I. p. 119.

JACOBUS DAMASCENUS, medicus celebris & feliciſſimus, apud SUIDAM II. p. 88.

M. BERNARDI RAMNI *l. medicinalis* verſus a DEMETRIO STEDURA ſi recte lego.

EUPHEMI Siculi & PHILIPPI XERI *variæ medicamentorum compoſitiones* in B. R. P. n. 2194.

Medicamenta varia ſecundum ZENONIS ordinem B. BODL. n. 150.

CHARITON de paſtillis, pilulis zulapiis & clyſteribus in B. R. P. n. 2240.

CONSTANTINI *Melitiniotæ* antidotarium in B. R. P.

CONSTANTINI, ſed cujus, de urinis & pulſibus l. in *B. Vindob.* ap. LAMBEC. VI. p. 131., 134.

JOHANNIS JATROSOPHISTÆ *morbi & curationes* in B. R. P.

MARCELLUS *de pulſibus* in B. Vindobon.

MELA-

MELANUS COCCINUS *de utilibus ad febres* in B. R. P.

ROMANI Cubicularii *de acutis & diuturnis morbis* in B. Vindob.

GERONTIUS medicus NICEPHORO in *hist. Eccles.* dictus.

GERODIUS cujus veterinaria a MATTHÆO SYLVATICO & SIMONE JANUENSI sæpe citantur.

GEORGIUS BYZANTINUS apud ALLATIUM (*) Græce reddidit l. medicinalem BARK filii EBI.

GEORGIUS CLONIATES, qui antidota Persica Græce reddidit ID.

MABITUM qui docuerit ut fiant syrupi & clysteres FABRICIUS citat.

A Pseudo GALENO in experimentis citantur.

GALEON.

JACOBUS MARTYROPOLITES.

CASTON Armenus. Eum habet & S. SETH.

CARUS.

BARLAAM monachus, qui de capitis dolore scripsit,

GAMES. ARON, HARGEMON, CAMACHILIS.

Apud GARYOPONTUM.

ELECTATIS.

ACRISUS.

§. CXVIII. ANONYMI GRÆCI aut PSEUDEPIGRAPHI.

Anonymi de curationibus morborum, ordine alphabetico. LAMBEC. VI. p. 116.

Liber medicinalis BANDINI III. p. 157.

Varia excerpta e medicorum libris therapeuticis pharmaceuticis & prognosticis in B. R. P. n. 2224.

Anonymi excerpta ex HIPPOCRATE, GALENO, aliisque, physica, pharmaceutica, & therapeutica, & de venæ sectione ib.

Anonymi variæ lectiones & comm. in HIPPOCRATIS *opera & vitam in B. Vindob.* VI. c. 21.

Excerpta medica capitibus 39. inscripta, procemia D. JOHANNIS archiatri (ACTUARII) & discipuli ipsius, *morborum etiam occultorum curationes continentia* in *B. Medic. Plut.* 75.

Thesaurus pauperum B. *Vindob.* LAMBEC. I. p. 184.

LUCÆ Evangelioi *medicamenta* in B. CANTACUZENI VERDIER p. 62.

CATRO-

(*) Cl. GEORG.

Sapientiſſimi ARISTOTELIS omnium morborum curationes ib. p. 156.

Anonymi artis medicinæ compendium e GALENI DIOSCORIDIS *aliorumque ſcriptis collatum. Et de remediis quæ facile comparari poſſint.* Arabice in B. R. Par. n. 1014.

Anonymi Jatroſophion græco barbarum LAMBEC. VI. p. 151. 153.

Excerpta ad medicinam pertinentia, e DAMASCENO, GALENO, PALLADIO, & JACOBO PSYCHRESTO in B. R. P. n. 2210.

Anonymi tractatus *de variis morborum generibus, illorumque curandorum ratione* in B. R. P. n. 2313.

Et *de venæ ſectione* ib.

Anonymi compendium *de morbis eorumque remediis* in B. BODL. ap. MONTFAUC. I. p. 646.

Anonymi tr. *ubi inquiritur quis & qualis medicus eſſe debeat* in B. R. Par. n. 2316.

Anonymi *de venæ ſectione* in B. R. P. n. 2303.

Anonymi *de Græcis antidotis quæſtiones & reſponſiones* LAMBEC. VI. p. 239.

Anonymi *de curatione morborum alphabetice* ib. L. VI. P. 2. p. 110.

Anonymi *ſolutiones quarumdam quæſtionum medicarum & phyſicarum* in B. R. P. n. 2261. Eodem fere cum titulo in B. BODL. n. 131.

Erotemata medica LAMBEC. VI. p. 122. 123.

Hippoſophium, ſ. l. de curandis equorum morbis in B. R. P. n. 2091.

De curis boum ex diverſis auctoribus in B. MEDIC.

Anonymus *de morbis cordis* in B. R. P. n. 2091.

Anonymus *de peſtilentiali morbo ejusque cauſis* in B. MEDICEA BANDINI III. p. 113.

De febribus & remediis quibus curari poſſunt in B. R. P. n. 2244.

De febribus L. IV. ap. LAMBEC. VI. p. 144.

Anonymi *de tuſſi ac febribus, & aliis morbis & eorum curationibus* in B. BODL. n. 260.

De febrium differentia & cura ib. n. 88.

De morbis mulierum ex METRODORO B. MED. Plut. 75.

De pulſibus compendium in B. BODL. n. 88.

Anon. *de pulſibus* in B. R. P. n. 2316.

Alius ap. LAMBEC. VI. p. 122. 118. & I. p. 184. & in *Medicea* BANDIN. III. p. 111.

De urinis & pulsibus in B. R. P. n. 2287.

De urinis, pulsibus & alimentis ib. n. 2159.

Anonymus *de urinis* in B. BODL. n. 88. 260. 261. in *Vindobon.* I. p. 184. in B. *Medicea* BANDIN. III. p. 192.

De urinarum differentiis ib. p. 146.

Ex DEMOCRITO & GALENO. *de urinis* BANDIN. III. p. 105.

Anonymi synopsis de urinis ib. n. 261.

Anonymi *de urinis & arte medica priscorum* ap. LAMBEC. VI. p. 125. B. MED. Plut. 75.

Anonymus de urinis in B. R. P. n. 2260. 2257. 2201. 2224.

De dijudicandis urinis in *B. Med.* Plut. 75. & in B. D. MARCI.

De urinis varii in B. *Colbertina* apud FABRICIUM.

Excerpta veterum *de excrementis* ap. LAMBEC. VI. p. 104.

Prognostica aliqua BANDIN. III. p. 155.

Anonymus *de victus ratione* ap. LAMBEC. VI. p. 56.

De alimentorum, præsertim ex avibus qualitate in B. R. P. n. 2155.

De alimentorum facultatibus in *B. Medicea* BANDIN. III. p. 144. 167.

De iis, quæ singulis mensibus vitanda sint B. R. P. n. 2316.

De duodecim mensibus & quibus cibis singulorum decursu uti liceat in B. R. P. n. 2155.

Dies lunæ secundum usum phlebotomiæ ap. LAMBEC. VI. p. 118.

De bonis alimentis & parabilibus in B. R. P. n. 2228.

De alimentis ib. n. 2151.

Antidotarium Græco barbarum ap. LAMBEC. VI. p. 134.

Antidotarium in *Vaticana*: In B. R. Paris. n. 2091. 2153. 2219. 2224. 2243.

Antidotarium Græco barbarum in B. *Vindobon.* LAMBEC. VI. p. 124. *Antidotarium* LAMBEC. VI. p. 132.

Antidoti in B. MEDICEA BANDIN. III. p. 144. 146.

De compositionibus medicamentorum in B. MED. Plut. 75. B. *Vindobon.* VI. p. 156. 109. 116.

Anonymi *synopsis ciborum, potionum, trochiscorum &c.* in B. R. Paris. n. 2091.

Anonymi collectio variorum remediorum & antidotorum ib. n. 2229.

Remedia

Remedia ad omnes morbos curandos accommodata in B. R. P. n. 2244.

Remediorum ad cutis quosdam morbos curandos magis idoneorum ib. n. 2219. 2299. 2047. 2304. 2306.

Medicamentorum aliquæ compositiones in *Medic.* III. p. 155.

Et *de aquis & aliis remediis* p. 156.

Remedia & doses p. 155.

Varia medicamenta p. 119.

Variæ medicamentorum compositiones in B. R. Parif. n. 2210. in B. *Medic.* Plut. 75.

De variis medicamentorum generibus in B. R. P. n. 2229.

Anonymi collectio remediorum, quibus varii morbi curari possint in B. R. P. n. 2313.

Collectio variorum medicamentorum ap. LAMBEC. VI. p. 11. 94.

Medicamenta varia ap. ib. p. 122.

De medicamentis evacuantibus ib. p. 125.

De hiera, oxymelite ap. B. BODL. n. 260.

Remedia superstitiosa ap. B. *Vindob.* VI. p. 118.

Antidota, trochisci, emplastra in B. R. P. n. 2256. 2194.

Antidota & confectiones ib. n. 2194.

Cardiacæ & aliæ confectiones ib. n. 2229.

Anonymus de præparatione theriacæ inter Cod. Brit. n. 60.

De aquis cydoniatis, melle rosaceo in B. *Med. Plut.* 75.

De oleis & unguentis B. Med. Plut. 75.

De oleis, emplastris, cataplasmatibus BANDIN. III. p. 142.

De variis oleorum generibus in B. R. P. n. 2091. 2224.

Epistola APOLLINIS *de emplastris*, an Græce in Il. B. WORSELEY n. 6897.

Anonymus *de emplastris* in B. R. P. n. 2229.

De medicamentis aridis ib. n. 2091.

Conditura medicamentorum, quæ temporis injuria obsoleta sint in B. *Medic.* Plut. 75.

De remediis purgantibus, emplastris, oleis, trochiscis in B. R. P. n. 2091.

De medicamentis oleorum solventibus in *Vindob.* I. p. 184. LAMBEC.

De lapidum facultatibus BANDIN. III. p. 119.

De remediis quæ ex avibus peti possunt in B. R. Parif. n. 1256.

De salsis in B. *Med.* III. p. 141.

Medicamentum ad purgandum inferiorem ventrem & stomachum in B. *Medic. Plut.* 75. in B. R. P. n. 2318.

Remedium adversus calculum ib. n. 2276.

De utilitatibus balnei ap. LAMBEC. VI. p. 88.

Jambi de balnei utilitate in B. R. P. n. 2257.

Amuletum adversus febres ib. n. 2224.

De succedaneis in B. *Medicea* III. p. 142.

De ponderibus & mensuris in B. *Med.* BANDIN. III. p. 141. 105. 113.

LIB.

LIBER SECUNDUS.

ARABES.

§. CXIX. Hebræi.

DUdum aliqua apud Judæos medicina fuerat. In Talmude quo traditiones doctiorum ejus gentis virorum continentur, multa ſunt, quæ & peritiam produnt & ſagacitatem. Febres dudum corpori univerſo beneficas eſſe adverterant (*l*). Agnum poſterioribus artubus claudicaſſe, cui callus erat circa ſpinalem medullam (*m*). Gummi cum alumine menſes immodicos compeſci (*n*). Aquam lacus aſphaltitis lepræ conferre (*o*). Cucurbitas ſiccas adverſus tormina infantum epigaſtrio bene imponi (*p*). Lac utilius ipſis de uberibus ſugi (*q*). In nauſea debere vomitum cieri (*r*). Mutationem victus ſubitam nocere, etiam ſi in melius vergat (*ſ*). Ante quadrageſimum annum plus cibi debere ſumi, poſt eum annum plus potulenti (*t*). Periiſſe puellam, cum totum corpus oleo olivarum immaturarum oblitum feciſſet (*u*). Medicamenta etiam infida & ſpem fallentia repudiarunt (*x*).

Cum oriens, & pars occidentis in Arabum imperio nunc eſſent, Hebræi fere pari cum ſtudio arti medicæ indulſerunt, libros græcos ſuam in linguam converterunt, ut Arabes, & clinicæ parti artis ſe potiſſimum conſecrarunt. Ma-

(l) Ginzburger auditoris noſtri *medicina ex Talmudicis* Götting. 1743. 4. * p. 12.
(m) Ib. p. 13.
(n) p. 15.
(o) Ib.
(p) p. 17.
(q) p. 18.
(r) p. 19.
(ſ) p. 20.
(t) p. 21.
(u) p. 23.
(x) Ib.

ture adeo inter Hebræos celebres medici exſtiterunt, vel MASERJAWAIH exemplo. Eos cum Arabibus relinquimus, qui pariter inter ſuos Judæos recenſuerint, RHAZEUS etiam potiſſimum.

In occidente, quem artes omnes fere deſeruerant, Judæi medio ævo ſoli fere medici fuerunt, a CAROLI M. fere ævo ad uſque ſeculum XVI. Sed ipſe FRANCISCUS I. ut medicum nanciſceretur Hebræum, cui valetudinem ſuam traderet curandam, repudiato Judæo ad fidem Chriſtianam converſo, Conſtantinopoli medicum Judæum accerſivit (*). Nunc etiam in Aſia eam artem exercent, & Soræ propriam Academiam habent, in qua juniores medici inſtituuntur (y).

Facile nunc dedero, veterum Judæorum medicinam paſſim ſuperſtitione fuiſſe (z) contaminatam. Neque tamen video, cur omnino artis exercitio oporteat totam gentem præcludere (a), quum nihil intercedat, quin perinde ex bonis fontibus hauriant, uti nos ipſi. In Anglia certe, inque Germania, inter Judæos celebres fuerunt medici.

Notitiam horum Hebræorum debemus fere HOTTINGERO, tum J. CHRISTOPHORO WOLFIO in *Bibl. Hebraic.* Hamburg 1715. 4. * excuſa, qui ipſe multa ſumſit a BARTOLOCCIO & PLANTAVITIO. Annos, quibus aliqui horum Judæorum vixerunt, non potuimus eruere.

§. CXX. MUHAMMED.

Præter hebræos ante MUHAMMEDI tempora parca nobis eſt de medicina gentium orientalium memoria. BARZUIAH medicum NUSCHIRVANI citari video, qui juſſu imperatoris fabulas Pilpai ex Sanſcritica lingua in Pehlvicam vertit. Cum imperio, una & artes a Græcis ad Saracenos tranſierunt. Seculo nempe ſeptimo ineunte MUHAMMED caput efferre cepit, & cum religione ſua Arabiæ atque Syriæ parti jugum impoſuit, quem ſecuti primi Califæ Ægyptum, Ommiadæ & Abaſſidæ vero magnam Aſiæ partem, Africam borealem, Hiſpaniam, Siciliam imperio ſuo ſubjecerunt. Ipſe MUHAMMED medicinæ ad ſuæ gentis modulum & gnarus fuit & fautor, ipſe demum morbos curandos ſuſcepit: & in eo ſtudio veram artem paſſim ſuperſtitione, aut inani certe credulitate miſcuit. Exſtat J. JACOBI REISKE opera aliqua, ſive meritorum MAHOMEDIS ſive errorum memoria (*), ex LEVINI WARNER *collectaneis* ſumta. In angina funeſto eventu candens ferrum collo amici adplicuit. Diarrhœam pertinaci & repetito uſu mellis ſuſtulit, quæ felicitas apprime eſt improbabilis. Incantationem ſcorpiorum probat: & ad venena carminum uſum. Stelliones miraculoſo contactu prophetæ de corpore depulſos Arabes gloriantur. Magis laudes hordei in

(*) HUART *eſam. ingen.*
(y) CLIFTON p. 107.
(z) LAMBEC. n. 35.
(a) SIMON SCHULZ. *J. des ſav.* 1680. p. 224.*
(*) *Miſcell. obſſ. med. ex Arabum monumentis deſumta* Leid. 1746. 4. *.

in pectoris morbis commendatum usum; & sennam alvi ducendæ fine pro tithymalo commendatam, quæ prima celeberrimi medicamenti fuerit memoria. Rusma, f. psilothrum ex calce viva & arsenico compositum, nostro adhuc ævo vulgari usu apud Mahometanos receptum, MAHOMED jam habet.

Cæterum eodem auctore REISKIO, qui ex codice MS. Hispano Xativensi hanc historiam decerpsit, variolæ & morbilli ex Æthiopia in Arabiam cum exercitu Æthiopum adlati sunt a. 572., quo etiam anno MUHAMMED natus est. Quare hujus morbi prima monumenta apud Arabes quærere oportet, a quibus cum expeditionibus, ut videtur, *cruce signatorum* militum nova lues in Europam, inde in Americam, & in Septentrionalem Asiam migravit.

Coævus MAHOMETHI fuit HARETH EBN KALDATH sobrius vir, & prudens (†).

§. CXXI. AARON (*a*).

Ex Alexandrina schola fuit, quæ seculo VII. exeunte, & aliquanto etiam seriori florebat, Christianus, presbyter, MAHOMETO coævus. Syriace scripsit *pandectarum* libros (*b*) XXX. ex Græcis scriptoribus collectos, quorum plurima fragmenta possis ex RHAZIS *continente* decerpere. In iis universam medicinam, morborumque curationem tradidit. Recensuit viri opus HALY ABBAS (*c*), & vitio ei vertit, quod victus rationem omiserit, mihi vero, in tot locis a RHAZEO decerptis, nihil proprium tradidisse videtur. In ictero venam sub lingua secabat. Ad hydropem ejus est medicamentum compositum, quo per sex menses jubebat uti (*e*). Idem locus de fæcibus in ictero albis & AARONI tribuitur, & SIMONI (*f*). De medicamentis impinguantibus (*g*). Hydropem myrobalanis curari (*h*); de febribus. Mulieribus laborantibus menses parciores esse (*i*). Citatur etiam ARONIS l. *de problematibus* (*k*).

EJ. *compendium libri* FAYK nomine sæpe a RHAZEO citatur.

§. CXXII. SECULUM VIII.

Primorum Califarum ævo bonæ artes nondum floruerunt, quos inter OMAR bibliothecam Alexandrinam flammis dedit, neque Ommiadis imperium tenenti-

(†) HERBELOT p. 430.
(a) Arahon RHAZE *cont.* L. I. *de vertigine.*
(b) HERBELOT p. 129.
(c) *Prolegom.* ad L. I.
(e) RHAZE *Cont.* L. VII.
(f) ID. ib.
(g) *Cont.* L. VI.
(h) L. XVII.
(i) L. IX.
(k) L. XVII.

tenentibus. Eo ſeculo tamen ſeptimo THEODUNUM & THEODOXUM (*b*), Græcos quidem potius homines, ABULPHARAGIUS recenſet; FREINDIUS Alexandrinos eſſe putat, celebres medicos. Patriarcha etiam Alexandriæ ſub finem ſeculi octavi ſuperfuit, ab AARONE al RASCHID conſultus. Filium patriarchæ RHAZEUS ſatis frequenter citat.

Obſcuro tamen eo ſeculo ſeptimo exeunte, imperante Califa Ommiade ABDELMALEC, ceptum eſt Græcorum opera Arabice reddi, a Judæo Syro medico, cujus integrum nomen eſt MASERJAWAIH (*c*), a RHAZEO ſæpe corruptum, MASARGUY (*d*), MASARUYH (*e*), MASARGIUH (*f*), MASARICE (*g*), MESARGUICH (*h*); MESARUGIE SERAPIONI, MESARGIOUH (*i*), MASERGUI AVICENNÆ, MESERJAHAY, MASARGESCH (*k*), MASERGER (*l*), MASERICE (*m*), voceri legas, quem ipſum præterea RHAZEUS frequenter *Judæi* (*n*) nomine citat.

Is AARONIS *pandectas* Arabice reddidit (*o*). Videtur tamen & ipſe de re medica ſcripſiſſe, & ejus plurima eſt apud RHAZEUM mentio, ad vires etiam potiſſimum medicamentorum. De petrificatione in inteſtinis (*p*). JUDÆI locum habet de *Barduad* morbo uteri ex ventoſitate groſſa & viſcida in matrice collecta (*q*) nato. Suffocationi uteri vincula opponit artubus injecta (*ſ*). Ob violentiam partus, aliquando vulvæ partem elabi (*t*). Hernias fieri a nimia venere (*u*). De ſignificatione mortis (*x*). Variolæ (*y*).

§. CXXIII.

Exeunte ſeculo VII. & circa a. 695. vixit ABU ABDALLAH SAID BEN GIOBAIR BEN HASCH AL ASSADI; ſed non videtur medicus fuiſſe, quem RHAZEUS citat (*z*).

Antiquus

(b) ABUL FARAI Dyn. p. 128.
(c) ABULPHARAI p. 126.
(d) *Contin.* L. VII.
(e) L. V. de inflammatione ventriculi.
(f) L. VII.
(g) L. I.
(h) L. V.
(i) L. VII. ad ſaltum cordis.
(k) *Cont.* L. I. videtur hic vocari *El Chua.*
(l) Ib. L. V.
(m) L. I.
(n) Ib. ad paralyſin, epilepſiam. L. VII. de ictero. L. VIII.
(o) ABULPHAR.
(p) *Judæus* L. VIII.
(q) *Cont.* L. IX.
(ſ) L. IX.
(t) L. I.
(u) L. XI.
(x) *Judæus* L. XVI.
(y) Ib. L. XVIII.
(z) HERBELOT p. 403.

Antiquus etiam auctor est SAHER; uti a RHAZEO fere vocatur, aut EBN ABU ZAHAR, qui circa 125. hegiræ annum vixit. Videtur practicum opus scripsisse. Locus ejus est de paralysi, ubi monetur, in principio mali purgationem alvi nocere (*a*). Ad anginam consilia (*b*). Ad hydropem. Laureolam propinat (*c*), & laxans quod recenset medicamentum, quod felici eventu dedit, serumque lactis commendat (*d*). De morbis hepatis (*e*); ad colicam frigidam (*f*); de usu lactis (*g*), de ulceribus intestinorum (*h*). Lac asininum ad ulcera vesicæ conferre (*k*). Vis alvum laxaris aquositatis cassiæ (*l*). Ejus electuarium laxans (*m*). An idem SCHAER, qui de sudore febrium egit (*n*). Non puto.

Hujus ævi esse puto MASUD EBN OL NASS Bagdadensem Khalifæ Archiatrum.

ISAAC f. ABRAHAM Judæus, a. 705. mortuus tr. *de cura venenorum* scripsit (*o*).

§. CXXIV. VERSIONES GRÆCORUM SCRIPTORUM.

Califæ Abassidæ mature gloriæ duxerunt, bonas artes adjuvare: medicam etiam potissimum. Nosodochia splendidissima exstruxerunt, in ipso palatio medicamenta parari curarunt, luculentissimis stipendiis medicos aluerunt, MANSUR MALAHEDDIN AL MANSURI cathedram medicorum constituit. Fathimitæ Ægypti principes tanto studio in colligendos libros incubuerunt, ut 200000. volumina in Bibliotheca essent, quando SALADINUS ad imperium pervenit. Sed præterea Califæ Abassidæ curarunt, ut libri Græcorum classici Arabico sermone redderentur, ipse primus ABU GIAFAR ALMANZOR, deinde HAARON ALRASCHID, ejusque filius AL MAMON, & demum MOTAH WAKEL id studium sua liberalitate adjuverunt. MOSTANSER BILLAH Collegium medicum & dispensatorium Bagdadi condidit (*p*).

Ante

(a) RHAZE *Cont.* L. I.
(b) L. III.
(c) L. VII.
(d) Ib.
(e) Ib.
(f) L. VIII.
(g) Ib.
(h) Ib.
(k) L. XI.
(l) L. VI.
(m) *Contin.* L. XVI.
(n) Ib.
(o) HOTTINGER apud WOLF.
(p) ABULFARAI p. 307.

Ante HONAIN filium f. citati ab ipfo exftiterant JOB (*q*), qui GALENI in *Epidemiorum* L. I. & VI. *commentarium* Syriace vertit: ABU GIAFAR MOHAMMED EBN MUSA Syriace quidem ab HONAINO verfos *commentarios* in librum II. Arabice reddidit. Libros GALENI *de thoracis & pulmonis motu* STEPHANUS Bafilii filius convertit, cum l. *de plenitudine*, tum l. *de curatione per venæ fectionem.*

De prænotione vertit ISA BEN JAHIA, de quo porro dicemus, RHAZEO certe prior, qui idem in l. *de curatione per venæ fectionem* eamdem operam pofuit, & in *ll. de medicamentis morborum generibus contrariis & accommodatis* L. II. & in L. *de tumoribus.* JAHIA BEN ISSA annon idem? HIPPOCRATEM *de jusjurando*, L. V. *de morbis popularibus*, l. *de vulneribus capitis* ex Græcis Arabice reddidit.

HONAIN, qui demum MOTA WAKELI ævo vixerit, neceffe eft poft J. MESUE & poft BACTISCHUAS recenfere. ALBATENIUS demum a. 1050. aliqua GALENI vertit.

Cæterum Arabum iftas verfiones, in epiftolis a FABRICIO editis, valde fpernit THEOPHRASTUS RENAUDOT, quæ fint ex Syriaco fermone, non ex Græco factæ, idque judicium fuum facit FREINDIUS. Et certe eft inter CASIRIANAS locus luculentus HONAINI (*r*), qui *de fecundo epidemicorum libro* teftatur, parum bonum fibi fuiffe Græcum exemplum. Acriter tamen pro Arabibus pugnat CASIRIUS (*f*), & utique Græcis libris ufos effe confirmat.

§. CXXV. FAMILIA BACTISCHUARUM.

BOKT HESU, f. *Servorum Jefu*, gens a medicinæ peritia celebris fuit. Eorum primus GEORGIUS, Chriftianus, Jondifapuræ (*t*) in Chorafania bonis artibus inftitutus, idem ab ALMANZORE Khalifa ABASSIDA regiis muneribus condecoratus fuit. Is fuerit GEORGIUS, aliquando GREGORIUS dictus, & GORGIS (*u*), cujus RHAZEUS frequenter meminit; tum vero nomine, tum varie corrupto, BACTISUH, BACTIJESU, BACTISEN, BOCTHIGESU (*x*), BATHISU, BACCAJESU (*y*), BAKEJESU (*z*): Idem forte GIRGES MESUES.

Locos habet RHAZEU de fpafmo puerorum (*b*) cum febre acuta, admifta acida, quam vocat materie. De impinguatione (*c*). De fyncope (*d*), hepatis

(q) apud CASIRI L. I. p. 101.
(r) p. 281.
(f) p. 238.
(t) ABULFARAI. p. 143.
(u) de febre phlegmatica L. XVIII.
(x) L. XVIII.
(y) L. I.
(z) L. I. de fternutatione.
(b) *Cont.* L. I
(c) BACTISUH L. VI.
(d) L. VII.

tis debilitate (*e*); hydrope (*f*), ubi iridis ſuccum improbat. Die ſeptimo paralyticos purgabat (*g*). Clyſter ad dyſenteriam ex vitellis ovorum & ceruſſa miſtus (*h*). De ſignis conceptionis maris vel feminæ (*i*). De ſuffocatione uteri (*k*). De ſignis bonis & malis (*l*). De febre (*m*). GEORGIUM adnotaſſe, epidemias magis junio M. ſævire: tumores in axillis & inguinibus ſubnaſci. Venæ ſectionem requirere, ſi ſanguis niger fuerit, etiam, ſi &c. (*n*).

Librum *de tumoribus*, *de ſternutatoriis* GREGORII IDEM citat (*o*).

Medicamenta GEORGII multa a SERAPIONIDE citantur.

Ejus filius GABRIEL in HAROUNIS ALRASCHID (*p*) aula floruit, a patre commendatus, cujus curationem ABU OSBAIA laudat, quando concubinam Khalifæ mota inexſpectato verecundia coegit manu paralytica uti. Imperatorem apoplexia tactum venæ ſectione imperata ſervavit, incredibiles porro divitias a grato principe obtinuit. Idem ab ALMAMON in carcerem conjectus, eumdem imperatorem ægrotantem ſanitati reſtituit. Hic eſt GABRIEL BYRIORTHISU (*ben Boctiſchuh*), cujus ad ſplenem medicamentum RHAZEUS citat (*q*), & ad gibbi ventoſitatem (*r*).

BACTISCHUA filius GABRIELIS apud ALMANONEM gratioſus fuit (*ſ*).

SALUBE f. GABRIELIS dicitur apud SERAPIONIDEM.

MICHAEL gener GABRIELIS, idem apud ALMAMON medicinam fecit.

ABDALLA f. GABRIELIS BACTISCHUA, *compendium medicinæ* ſcripſit in B. R. P. n. 1067.

Annon idem fuerit OBAIDALLA *ben* GABRIEL *ben* BACTISCHUAH, qui califæ MOTALI ævo hortum medicinæ dicavit (*x*).

JOHANNIS filii SERVI DEI (HOBEDALLAH) de febre & huic opportuna potione locus exſtat (*y*).

(e) L. VII.
(f) Ib. BAHTISUH.
(g) L. I.
(h) L. VIII.
(i) L. IX. BAHTISUS.
(k) GEORGIUS L. IX.
(l) L. XVI.
(m) L. XVII.
(n) L. XXVII.
(o) *Cont.* L. I.
(p) ABULFARAI p. 153.
(*) RHAZE *cont.* L. VIII.
(q) Ib. L. VII.
(r) L. XI.
(ſ) ABULFARAI p. 171.
(x) HERBELOT p. 163. CASIRI p. 884.
(y) RHAZE *cont.* L. XVIII.

ISAH EBN SHALATAH GEORGII BACTISCHUÆ (z) filius, ALMANZORIS aliquamdiu medicus, citatur (a).

Alius BACTISHUA filius SAHYA, medicus MOTALI, vixit ſeculo decimo (u).

§. CXXVI.

JOHANNES F. MESVES.

Difficilis viri eſt hiſtoria, cujus cum eodem nomine alia opera exſtant aliquot ſeculis poſteriora. Verus JAHIA fil. MASAWAIH, JOHANNES f. MESVES ABU ZACHARIA, Syrus Chriſtianus (b), tempore KHALIFÆ HAROUNIS (c) & filii ejus ALMAMONIS, per quadraginta annos medicinam ingenti numero diſcipulorum tradidit, in græcorum libris interpretandis, etiam laborioſus, vanus idem & ardelio SALMAWAIO dictus, quod imperatorem ALMOTASEM occiderit, contrariis medicamentis datis eorum, quæ SALMAWAIH imperaverat (d).

Hic eſt JOHANNES fil. MESVÆ fil. HAMECH, filii HALI, filii ABDALLÆ Regis Damaſci, ASSEMANI (e), qui tamen potius Mahometanum facit.

Frequentiſſime a RHAZEO noſter citatur cum nomine filii MESVE, patre natus MESVA Æthiope (f) a GABRIELE BACTISCHUACH noſocomio præpoſitus, cujus filius ille ſit JOHANNES EBN MESUAI vel MESUIAH (g).

Ejus de opere HALY f. ABBAS judicium eſt, ordine deſtitui, atque primum de compoſitione agere medicamentorum (h), inde ad res naturales redire vitio vertit.

Libros XXXIV. ejus recenſet ABU OSBAIA, quos inter libri ſunt *de purgantibus* & *de decoctis*, quales etiam nunc in noſtri MESVES exſtant, quæ vocantur, operibus. Quare ea certe opera & genuina eſſe FREINDIUS ſuſpicatur, & ſenioris eſſe MESVÆI. Verum in l. quidem *de purgantibus* ALCHINDUS & AVICENNA citatur, & RHAZEUS (HAMECH) ut omnino ſenioris MESVIDÆ eſſe nequeat; cujus,

(z) ABULFARAI p. 144.
(a) ID. p. 148.
(u) ABULFARAI p. 192.
(b) p. 154.
(c) L. IV. p. 260.
(d) p. 166.
(e) *Bibl. Orient.* III. p. 504.
(f) Ita ABULFARAI. Neſcio qua auctoritate MOSEN vocat, & GEORGII filium ASEMANNUS Bibl. III. p. 501.
(g) ABULFARAI p. 166.
(h) *Prolegom.* L. I.

cujus, præter fragmenta a SERAPIONIDE & a RHAZEO conservata, nihil ad nos pervenit.

Cæterum JOHANNES MESVES f. quem RHAZEUS frequenter citat, *de universis morbis & eorum curatione* scripsisse videtur.

Scripsit certe *de febribus* L. I. RHAZE *cont.* L. XVII. *de alimentis* L. I. ap. ABULPARAI, *de venæ sectione & cucurbitularum usu.* L. I. *de arte medica Epitomen.* L. I. *de pollutione nocturna.* L. I. *de alimentorum correctione.* L. I. *de stomachi repletione.* L. I. *de catarrhi cura ad* KHALIFAM ALMAMON. L. I. *de medicamentis solutivis.* L. I. (*i*) *de medicina.* L. I. *de balneis.* L. I. *de diarrhœa.* L. I. *de cephalalgia.* L. I. *de vertigine.* L. I. *cur medici mulieres prægnantes medicari prohibeant.* L. I. *de medici experimentis.* L. I. *de voce & gutturis affectibus.* L. I. *de loco arteriarum.* L. I. *de aqua hordeacea.* L. I. *de atra bile.* L. I. *de remediis ad mulierum conceptionem minime efficacibus.* L. I. *de dentifricio.* L. I. *de medicamentorum catharticorum correctione.* L. I. *de colico dolore.* L. I. *de anatome.* L. I. *de urina* (*k*). Denique codex exstat apud CASIRIUM (*l*), cui titulus *selectiora medicamenta* ad discipulum suum HONAIN f. ISAAK descriptus in Hispania a. 1424. L. *de scotomia & vertigine* RHAZEUS citat (*m*), cum signis essentialis vertiginis & accidentalis, tum l. *summarum* (*n*) & *congregationum.* In alio libro scripserit torturam græce *frampos* dici (*emprosthotonos*) (*o*).

MESSIUS apud HALY f. ABBAS citatur, ante JOHANNEM SERADIONIS f. qui BASMEN sit secutus, maloque ordine scripserit, morborumque dederit historiam. Num fuerat JOHANNES MESVES f. an METSCH AVICENNÆ.

Sed exstat alius ejusdem fere nominis scriptor MISIH (*p*), MIHSI, cujus *summam* RHAZEUS citat (*q*), forte idem qui MISSUK, MISUS (*r*), MISUSA (*s*) qui clysteres lacteos in vesicam injiciebat, & de scabie dixit vesicæ (*t*). sæpe RHAZEO dictus. Lac acidum phthisicis commendabat (*u*). Mulieribus non prægnantibus solitum esse fumum arsenici rubri vulva excipere (*x*). Lac asininum laudabat ad ulcera vesicæ (*y*). De ictero etiam egit, de cordis palpitatione (*z*); de

(i) Codex est in *B. Vindobon.* L. VI. p. 134. & in *Taurinensi*, sed idem juniori MESVE juniori tribuitur.
(k) WOLF.
(l) p. 316.
(m) *Cont.* L. I.
(n) Ib. L. III.
(o) L. I.
(p) de casu uvulæ *Cont.* L. III. de singultu L. V.
(q) L. XI.
(r) de cura obstetricum L. IX. L. XI.
(s) *Cont.* L. X.
(t) Ib.
(u) L. VII.
(x) L. IX.
(y) L. X.
(z) L. VII.

de uteri inflammatione (*a*) & suffocatione (*b*); de remediis adversus lumbricos (*c*). Non est MESVÆUS f., nam plenius nominatur ABI CHILEL (HILAL) ELMISIH (*d*), & alibi BUHHAL HIMSYH (*e*), & HUHUYIEL HYMISI (*f*).

Aliud passim nomen exstat *Christiani* vel *Christianelli*, sæpe RHAZEO *dicti* (*h*), cui plenius nomen est ABU JAHAL ISSA JAHIA BEN MASSIHI (*i*), cujus exstat opus *Ketab al Almiat fil Thabb* in *B. R. Par.* Hunc HERBELOTUS conjungebat cum MESSIO HALY f. ABBAS.

Iterum occurrit BEN MASSUY, sæpissime RHAZEO dictus, etiam AVICENNÆ, qui alias BI MASUI, & YHIA BIN MASUIA, & YHIA BIMASUI (*k*) audit, & cujus opus *de summis*, vel ALMOUGEH sæpe citatur, vel cum BIMASUI nomine (*l*), vel cum solo titulo *Mougeh* absque auctore (*m*). Hunc putes esse MESVEN seniorem, in tanta similitudine nominis. Secundum RHAZEUM loca HIPPOCRATIS (*n*) ac aliorum collegisse dicitur.

Ita citatur etiam BIMASSUI ad SABUR, ut SAPORE fuerit superior (*o*).

Ex ejus locis collectis videtur & ipse *de universis morbis cognoscendis & curandis* scripsisse, de febribus (*p*), ventriculi morbis, vomitu &c. Prolixus ejus locus exstat, in quo plurimi cibi & condimenta recensentur (*q*).

Aliud opus RHAZEUS citat cum nomine *Quæstiones naturales* (*r*).

Locus est præterea RHAZEI, in quo de filio ELHOSEIN BIMASUY loquitur, tamquam de homine, qui sibi de suo, quem passus sit, verme Medinensi retulerit (*ſ*), RHAZEO adeo coævus.

Aliud difficile nomen est ISA BEN MASSA (*t*), quem ad seculum IX. refert CASIRIUS (*u*), & cujus citantur libri *de coitu*, *de alimentorum viribus* (*x*), *de matrice*

(a) L. IX.
(b) L. IX.
(c) L. XI.
(d) L. XI.
(e) L. XXV.
(f) L. XVIII.
(h) DAMASCENUS L. XXI. f. sapientis b.
(i) HERBELOT p. 561.
(*) *Contin.* L. VI.
(k) L. VIII.
(l) Ib.
(m) L. III. IV. V. VI. &c.
(n) L. IX.
(o) L. XI.
(p) L. XXV.
(q) Ib.
(r) L. XVI.
(ſ) L. XII.
(t) *Simpl.* c. 325.
(u) p. 883.
(x) laudat IDEM ib.

trice (*y*), *de complementis* (*z*), *l. de somniis* (*a*): ex quibus putes convenire cum MIHSI. De his omnibus difficillimum & judicium.

§. CXXVII. JANUS DAMASCENUS.

Cum J. DAMASCENI nomine exstant ab ALBANO TORINO editi *medicinæ therapeuticæ* libri VII. Basil. 1543. fol. *, verum ii nullo modo sunt antiquioris illius JOH. MESVES f. Comparati cum SERAPIONIDIS iis quæ exstant, idem sunt opus, iidem morbi, eadem medicamenta, eædem citationes, ut omnino vel TORINI fraude sub celebri nomine recusum, & paulum deformatum sit ipsum SERAPIONIDIS opus; aut ipsi TORINO ab aliis sit impositum.

In his etiam VII. libris JANI DAMASCENI, JOHANNES f. MOSEGUA citatur, qui est ipsissimus JOHANNES MESVES f., cum eadem formulæ medicamentorum eo nomine a SERAPIONIDE citentur, & cum nomine J. f. MOSEGUA a JANO DAMASCENO TORINI. DAMASCENUS etiam ab AVICENNA citatur. Non mirum adeo est, integros ab arabibus locos cum MESVES nomine citari, qui apud DAMASCENUM nostrum reperiuntur (*b*).

JANI DAMASCENI præterea nomine etiam *aphorismi* exstant, breve opusculum, sæpe cum R. MOYSIS *aphorismis* excusum, ut Bonon. 1484. 4. & 4. absque anno BOEHMER, & Venet. 1501. 8. GUNZ. Basil. 1542. 8. Groning. 1649. 12. * cum AVICENNÆ cantico: Basil. 1679. 8. GUNZ. Eorum *aphorismorum* codex latinus est in B. R. Parif. n. 6845. Græcus in *Medicea Plut.* LXXIV. Latinus iterum ni fallor in B. coll. MERTON. n. 667. & cum ISIDORI commentariis in B. *Orialensi* Oxonii.

Prudentiam tradunt medicam, cautaque consilia, ut ad artis fastigium perveniatur. Veneratio plurima ARISTOTELIS & GALENI.

§. CXXVIII. JOHANNES SERAPIONIS fil.

Ætas viri æstimatur ex fragmento ABU OSBAIA, filius enim ejus DAVID, & ipse medicus juvenis, GABRIELI coævus fuit, a quo increpatus fuerit. Pater adeo JOHANNES priorum Abassidarum ævo vixerit, de quo cæterum viro quidquam novimus, præter judicium HALY ABBASSIDÆ, & loca bene multa apud RHAZEUM conservata. HALY morborum ait curationes solas dedisse, sive eas quæ medicamentis fiunt, f. quæ cibis: custodiam sanitatis & chirurgiam prætermisisse, neque plene de curatione morborum egisse: nihil de passione canina (lycanthropia Græcorum) reliquisse, nihil de coagulato sanguine inter stomachi mala, nihil de variolis, nihil de plusculis animalibus venenatis. Ordinem etiam male observasse.

Horum aliqua satis conveniunt nostro SERAPIONIDI, auctori nempe *Practicæ*, & librorum quidem VI. priorum. Variolæ enim mistæ sunt cum historia erysipe-

(y) RHAZE L. IX. 2.
(z) L. IX. ad hernias.
(a) L. VIII.
(b) ILL. HAHN *Comm. lit. Nor.* 1733. n. 24.

eryſipelatis: Scriptores citat fere veteres, Græcos, eos inter ſæpe ERASISTRATUM, inter Arabes paucos & antiquos, JOHANNITIUM, GABRIELEM, (quem alicubi vocat f. MESVES), JOHANNEM MESVES f. Quare FREINDIUS ll. practicos habet pro genuinis. Loca aliqua a RHAZEO citata inquiſivi; reperi vitrioli ad coercenda menſtrua præſcriptionem (c), cauſas easdem inflammati uteri (d), & ſignum impraegnationis ab arido oris uteri ſumtum: ſcirrhum ſief ex elleboro ad partum promovendum (e), & peſſarium pro conceptu adjuvando, ex croco, ſpica &c. Porro opii cum aqua viſci temperati uſum in colica (f); conſilium ne flatus ſubeat dum clyſter injicitur (g). Sic locus de arteria cervicis dolente in ſuffocatione matricis (h).

Eſt tamen etiam hic dubio locus. BUBACHER (i), qui citatur, videtur eſſe ABUBEKHR, & ipſe RHAZEUS. Sed RHAZEUS multo plura ex BEN SERAPIONIS citat, quam hic in ſex libris reperias, loca etiam aliqua vel ex ſpeciminibus noſtris etſi non omnia. Chirurgiam non omiſit, ad quam totus liber V. pertineat.

Neſcio denique, an adeo probabile ſit, coævos medicos adeo frequenter a coætaneo ſcriptore citari, ut hic J. f. MESVES, & GABRIEL, & HONAIN a SERAPIONIDE citantur. Interim prævalere videtur conſenſus noſtri SERAPIONIS cum locis a RHAZEO citatis, ut omnino verus prior SERAPIONIDES RHAZES in manibus noſtris ſupereſſe videatur.

Cæterum *practica, f. breviarium*, compendium eſt praxeos a capite ad calcem, admiſtis etiam chirurgicis, quæ ſuo loco dixi. Hiſtoria morbi brevis eſt, res medicamentaria plurima. Non unice vero GRÆCOS compilat, ſed ſuum paſſim experimentum, ſuumque judicium & adnotationes aliquas interponit. Verſio ANDREÆ ALPAGI opus eſt, tum GERARDI CARMONENSIS. Codices ſunt in B. BODL. n. 2461, in B. R. P. n. 6891. 6893. 6894. hi latini.

Liber VII. f. *antidotarium*, habet cenſum formulaſque medicamentorum compoſitorum. Citat idem RHAZEUS L. XI. Quod vero habemus, *antidotarium* SERAPIONIS nomine inſcriptum id quidem manifeſto nuperioris eſt ſcriptoris. ZACHARIAM (nempe RHAZEUM) multis locis citat, tum HALY parvum, SERAPIONEM medicum, & DAVIDEM SERAPIONIS f., de quo quidem opere dixi in *B. Bot.* Convertit idem ABRAHAM JUDÆUS & SIMON de JANUA.

Editiones practici operis ſunt GERARDO Carmonenſi interprete Venet. 1479. fol. UFF. 1497. fol. 1503. fol. TR. Baſil. 1499. f. MAITT. Lion 1525. fol. min. Argent. 1531. fol. cura O. BRUNFELS, niſi tamen fallor. ANDREA ALPAGO interprete Venet. 1530. fol. 1550. fol. *. 1569. fol.

Citántur

(c) *Cont.* L. IX. |
(d) Ib.
(e) Ib.
(f) L. VIII.
(g) L. IX.
(h) Ib.
(i) SERAPIONIS L. II. c. 21. fin.

Citantur in opere practico præter eos, quos dixi, LUCAS ARTHABANI, ALTHISANI *de oculorum morbis*, MOYSES f. IBRAHIM, URNENESVI, nisi is est ORIBASIUS. MOYSES ille fuerit MUSEYA, vel MUSUIH RHAZEI, qui & MUSIACH & MUSICH, quem nunc ab illo MIHSI, f. Christiano separo.

Exstabat etiam JOHANNIS BEN SERAPION *collectio medica* alia major Librorum XII, alia minor L. VII. hæc nostræ propior, Syriace scripta, quam Arabice reddidit MUSA ebn ABRAHAM ALHODHITHI & BEN BAHKUK, CASIRI DCCCXIV.

§. CXXIX. OBADITARUM familia.

Christianorum erat tribus, quæ in vicinia civitatis Hiræ vivebat. Ex ea provenit primus EBN ISAAC pharmacopola (*a*), pater *Honaini* (*b*). Inde medio seculo nono, HONAIN f. ISAAC, quem SERAPIO practicus & Arabes passim ABUSAID (*c*) vocant, nuperiores JOHANNITIUM. Vir probatæ virtutis fuit, eruditus medicus, discipulus JOHANNIS MESVES f. & GABRIELIS BACTISCHUA præceptor (*d*), a Kalifa ALMOTAWAKKEL ad interpretandos græcos codices adhibitus (*e*), quos bene multos aut ipse vertit, aut a MUSA BEN KALHED (J. STEPHANO) & a JAHIA BEN ADI conversos castigavit. PAULUM in Epitomen contraxit. Sic commentarios GALENI in HIPPOCRATICORUM epidemicorum L. II. Syriace reddidit (*f*), notasque adjecit. Porro aphorismos & *epidemicorum* (*g*) libros in Syriacam linguam transtulit. GALENI vero plurima (Arabice?) reddidit, *de febrium differentiis*, *de constitutione artis medicæ*, *de pulsu*, *de curatione ad* GLAUCONEM, *de elementis*, *temperamentis*, *substantia facultatum naturalium*, *morborum causis & symptomatibus* L. VI, *de locis affectis* L. VI, *de pulsibus libros* XVI, *de diebus criticis* L. III. *De methodo medendi* libros VI. castigavit versos a HOBAISCH, tum l. *de motu thoracis*, *de tremore*. Vertit porro l. *de intemperie*, *de physiognomia* (nobis ignotum), *de simplicibus medicamentis*, *de semine*, *de septimestri partu*, *de vitio ulceris putridi*, *de stercore*, *de benigno regimine*, *de facultatibus partium* L. III. *de regimine morborum grassantium ad* HIPPOCRATIS *sententiam*; *quod optimus medicus sit philosophus*, *de genuinis* HIPPOCRATIS

(a) ABULFARAI p. 172.
(b) HERBELOT p. 452.
(c) ONOM. HERBELOT p. 40. pleno nomine ABUSAID ABDALLAHMAN BEN ISCHAK BEN HONAIN p. 456. ad annum 269 hej.
(d) ABULFARAI p. 173. Eum anatomen docuit.
(e) ID. p. 171.
(f) CASIRI.
(g) HERBELOT p. 209.

TIS *libris*, *de medicis experimentis in* TIMÆUM PLATONIS *commentarios* XVII. *priores* (*h*) (nobis sunt tantum X.), *de arte medica*, *de sectis*, *artem parvam*, *de tuenda valetudine.* LL. a V. ad X. *de medicamentorum compositione* (*i*). L. HIPPOCRATIS *de natura hominis & de aere aquis & locis* (*k*). *Aphorismorum libros* VII (*l*). *De regimine*, *s. ratione victus in morbis acutis* (*m*). *De prognosticis* L. III. (*n*). *Veterinariam ex Græcis* (*o*).

* Non debet confundi iste JOHANNITIUS cum alio Ravennat, docto seculi VII. in aula Byzantina ministro.

JUDÆI nostrum suum faciunt & vocant CHANIN f. ASTAK.

Porro ISAAC f. HONAIN (*p*) aliqua GALENI interpretatus est, ut ll. *tres posteriores commentariis* in TIMÆUM. Idem fuerit ISAAC f. OVIN (ONIN), cujus de colica locum habet (*q*) RHAZEUS.

Scripsit *Epitomen de simplicibus*, cujus codex est in B. BODL. n. 6207. Locus ejus est de urinis (*r*).

Multa autem scripsit HOBAISCH HONAINI ex forore nepos, cujus labores HONAINO tribui ABULFARAI auctor est (*s*). Vertit ll. GALENI *de bonis pravisque succis* (*t*). *De exercitio quod parva pila fit* (*u*). *De natura hominis* L. IV. *Quod mores animi temperamentum sequantur* (*x*). *De methodo medendi* L. XIV. *De sanitate tuenda* L. VI. *De mortui animalis dissectione* L. I., & *de vivi dissectione. De anatomica scientia ex sententia* HIPP. *De arte anatomica ad mentem* HIPP. *De uteri dissectione. Isagogen de pulsibus. De motibus occultis. De* HIPP. & PLAT. *decretis* (quem etiam HONAINO tribuunt). *De usu partium* L. XIV.

Verum non unice in versionibus se continuerunt docti hi OBADITÆ. JOHANNITII celeberrima exstat *introductio* ad l. *de arte* GALENI (*y*). Brevissimum compendium est, etiam pathologicum & practicum.

Erant etiam ejus libri *de electione*, ex quibus locum habet RHAZEUS (*z*), & in quibus multa videntur fuisse parum firma: L. *compositionum.* L. de *medicina*, nisi

(h) B. R. P. n. 1043.
(i) CASIRI.
(k) *B. Medic.* CASIRI n. DCCCLII.
(l) CASIRI ib. B. R. P. apud MONTF. I. p. 211.
(m) Ib.
(n) Ib.
(o) B. R. P. n. 1038.
(p) ABULFARAI p. 173.
(q) *Cont.* L. VIII.
(r) RHAZE *Cont.* L XVIII.
(s) p. 174.
(t) apud CASIRI.
(u) Ib.
(x) Ib.
(y) *B Anat.*
(z) L. I.

nisi idem est l. de arte (*a*) GALENI, *Antidotarium* (*b*) f. *Grabadin.* L. *de instrumento nutrimenti* (*c*). L. *de dentium morbis* (*d*). L. *signorum* (*e*). *De* L. *electionis* (*f*). *De balneo* (*g*). *De somniis* (*h*). *De stomacho* (*i*). *De theriaca* (*k*). *De phlebotomia* (*l*). Expositio *synonymorum Græcorum* (*m*). L. *de regimine convalescentium* (*n*). *De medicamentis alvum solventibus*, excusus cum SERAPIONIDE Venet. 1550. fol. *. L. *de alimentis* (*o*). L. *quæsitorum medicorum ad quem* HOBAISCH *adnotationes dedit.* L. *de balneis.* *De lactis usu.* *De oculi morbis* L. V. quorum tres posteriores sunt chirurgici argumenti. L. *de partu semestri.* L. *de victu.* L. *de urinis* L. III. *de rosarum trochiscis.* L. *de colli doloribus.* L. *de ulceribus.* L. *de albugine oculi.* L. *de medicamentis causticis.* Codices ejus viri passim supersunt (*p*).

Ita Cl. CASIRI, non additis fontibus.

HOBEYS f. JOBES Antidotarium citat RHAZEUS (*q*), & habet HOBEYS pilulas ad colicam (*r*). Idem omnino, qui HOBAISCH.

Isagoges JOHANNITII innumeras editiones dixi (*f*).

Liber *de stomacho* prodiit Lion 1515. fol. (*t*). Basil. 1536. f.

L. *de oculis* cum CONSTANTINO editus est.

Fuit & DAVID BEN HONAIN medicus minus felix.

(a) In B. *Escorialensi* BUSCHING.
(b) in præf. *Antidotarii* sui. *Contin.* L. III.
(c) RHAZE *Cont.* L. VI.
(d) Ib. cum nomine ONIN.
(e) L. XX.
(f) L. III., in quo etiam chirurgica.
(g) Ib.
(h) Locus inde sumtus de hydrope exstat in *Contin.* L. VII.
(i) RHAZE L. VIII. CASIRI n. DCCCXLVII. cum titulo liber *de stomacho secundum* JOHANNITIUM.
(k) L. I. & *de simpl.* passim.
(l) L. XVIII. *Contin.*
(m) RHAZE *simpl.* c. 975. &c.
(n) L. VI.
(o) CASIRI p. 286. sq. RHAZE *Cont.* L. XVIII.
(p) *B. Anat.* I. p. 128.
(q) L. VIII. OBES L. IX.
(r) RHAZE L. VIII. XI. XII. Etiam JOBES.
(f) *B. Anat.* T. I. p. 127.
(t) cum CONSTANTINO.

§. CXXX. ISAAC.

ISAACI frequens apud RHAZEUM nomen est, viri qui universam morborum curationem videtur tradidisse. Locus ejus est de soda (cephalea (*u*), de angina (*x*): de vomitu (*y*), de morbis ventriculi (*z*), de ictero (*a*), de epithymi laudibus (*b*), ad colicam (*c*).

Is ISAAC poterit esse JOHANNITII fil., ut firmius nunc conjicio, cum HALY ajat (*d*), se medicos recensere a GALENO ad ISAAC JOHANNIS f. & qui idem nostrum recenseat. Verum cum nomine ISAACI alii etiam scriptores recensentur, quorum priores inter poterit forte iste RHAZEANUS latere. ISAAC BEN AMRAM de materia medica scripsit, exque eo multa habet JOHANNES SERAPIONIS fil. tum ipse MESVEUS (*e*) & BEITARIDES, & demum ALZAHARAVIUS (*f*): alii nomen viri legunt ISAAC *ben* MIRAM. Curasse asthma aloeticis & mollientibus (*g*).

ISAAC BEN ERRAM, JOHANNIS LEONIS (*h*), *Damascenus* alius, qui Damasci natus Bagdadi vixerit (*i*), potest noster esse ISAACUS. LEO tamen solum citat L. *de cura venenorum.* Eumdem certe esse *ben* AMRAM, & ISCHAK, & BAGDADI HERBELOT (*k*), qui ejus l. citat *Codjat ol mofredat.* Habet ejus locum de malo granato M. SYLVATICUS (*l*).

Deinde ISAAC JUDÆUS SALOMONIS f., ISAAC *ben* SULLAIMEN (*m*); ISCHAK BEN SOLIMAN AL ISRAELI seculo X. vixit HERBELOTIO auctore, ab EBN BEITARIDE citatus; qui absurde dicitur filius adoptivus regis Arabiæ. Is opus scripsit *de universalibus & de particularibus diætis*, quod cum L. *de victus salutaris ratione & alimentorum facultatibus* a J. POSTHIO Basileæ excusum est 1570. 8. * recusum Antwerp. 1607. 8. BOEHMER. Editionem quam parabat J. CLOOTS POSTHIUS perfecit. Totum opus est diæteticum, ab cibos undiquaque sumtos, ad aromata, condimenta, potum varium, ita ut gradus primo loco numeret, inde vires alimentarias & medicas. Græcos fere scriptores citat, eosque vetustiores, & in Syria vixit.

Hoc

(u) RHAZE *Cont.* L. I.
(x) L. III.
(y) L. V.
(z) Ib.
(a) L. VII.
(b) L. I.
(c) L. VIII.
(d) *Prolegom*
(e) Conf *B Bot.* I. p. 173.
(f) AZAHÆ BENAMRAM.
(g) MESVE.
(h) n. 26.
(i) n. 27.
(k) p. 112.
(l) *Pandect.* p. CXXVII.
(m) SERAP. *simpl.* c. 50.

Hoc ipsum opus pariter CONSTANTINI nomine in Bibliothecis reperitur, ut in B. *Clarendoniana* n. 138, in BODL. *Catal. codd. MS. Angl.* n. 1252. 2444.

Sic porro ISAACI liber *urinarum* a CONSTANTINO *Africano* ex Arabico sermone conversus legitur (*n*), & *de febribus* (*o*), *de definitionibus*, *de elementis*, demum *de stomacho*, aut *stomachi* potius *morbis* (*p*), qui & ipse C. AFRICANO tribuitur.

L. *de febribus* in collectione Veneta prodiit 1526. & códex ejus Hebraicus est in B. *Taurinensi*.

LL. *de urinis & de febribus* codex est in MS. *Coll. s. Mar. Magd. Oxon.* n. 2316; *quatuor* autem *libellorum* latinus in B. R. Par. n. 6871. A. Hebraice exstat in B. *Vindobonensi* (*q*). Est & in B. *Wigorn.* l. c. in B. *Coll. Nov. Oxon.* &c. & liber ISAACI per CONSTANTINUM versus in *Vindobonensi* (*r*).

Hunc ISAACUM f. SULAIME f. SALOMONIS FABRICIUS, ex WOLFIO, ut videtur, multo nuperiorem facit, & seculi XIII, circa a. 1247. additque Murciæ vixisse; Ita multo nuperior esset, quam RHAZEI ISAAC, aut HALY f. abbatis.

Opera omnia ISAACI prodierunt Lugduni apud J. TROTS 1515. vel 1516. fol TREW. quibus ægre careo.

Video nunc etiam nominari ejus l. *doctorum medicorum*, l. *de alimentis*, & *de inspectione urinæ* WOLF bibl. hebr.

§. CXXXI. PORRO SECULI VIII.

Non oportet omittere SALEH F. NABAHL Indum, ex medicis HAAROUNIS ALRASCHID (*f*).

ISAH AL SIDALANI, qui Kal. ALMOHDI ævo non eruditus, celebris tamen pharmacopæus fuit (*t*).

§. CXXXII. ALII SCRIPTORES SECULI IX.

SALMAWAIH medicus Indus, Khalifæ MOTASSEM, eum principem a JOHANNE f. MESVES occisum esse exclamavit, qui præter rem aliam curandi rationem esset secu-

 tus

(n) B. LAUD.
(o) Ib. & B. CAII GONV. n. 76.
(p) In B. CAII GONV. n. 976.
(q) LAMBEC. I. p. 182.
(r) L. VII. c. 25.
(f) ABULFARAI p. 159.
(t) ID. p. 154. 148.

tus, anno fere 840. (*a*). Idem eſt SALMUIA, SELMUEY & fil. SERMOI (*b*), & SAMUJA forte & ELCAYMUSUI (*c*) RHAZEI.

ABULCASEM ABDELRAHMAN ABI SADIK (*d*), Perſa, in *aphoriſmos* HIPPOCRATIS eſt commentatus, cujus codex in B. R. *Pariſ.* exſtat (*e*).

STEPHANUS BASILII f., MUSA f. KALED, JAHIA *ben* ADI diſcipuli HONAINI & translatores.

SCHANAKI Indus non poteſt ſerioris eſſe ævi, cujus librum *de venenis* EBN BATRIK verterit (*f*).

ISAH BEN NAHALAH medicus, MESVÆ coævus (*g*).

ZACHARIA al TIPURI, MOTASSEMI tempore medicus, oſor pharmacopolarum (*h*).

SALEH EBN SCHABUR & CAUSSAGHI ABULFARAIO dictus, MAMUNI coævus & BACTISHUÆ (*i*).

SABUR EBN SALEH, medicus noſodochii Jondiſaburienſis, qui anno hegiræ 255 (*k*) obiit, ſcripſit *de medicinis compoſitis.* Eum fere pharmacopœos ſequi ABULFARAI. Eumdem *de ſuccedaneis* ſive *Abdat Aladujat* ſcripſiſſe HERBELOT auctor eſt (*l*), qui ejus nomen legit EBN SAHAL; is autem a RHAZEO paſſim citatur. De vulva in ſuffocatione ungenda (*m*). Ad herniam (*n*). Unguentum de ceruſſa ad ani fiſſuras (*o*); loca de gibbo (*p*). Trochiſci laxativi (*q*). Ad diarrhœam (*r*). Citatur etiam ejus lapidarium (*ſ*). Et *antidotarium magnum* SABURI, & ex eo ſyrupus (*t*). MESVEUS junior citat SABOR, quem regem medicorum vocat, & SABOR EBN GIRGES, quem GEORGIUM ſuſpiceris eſſe GEORGIUM BACTISCHUÆ f.

Exeunte

(a) ABULFAR. p. 168.
(b) RHAZE in *ſimplic.*
(c) L. X.
(d) CASIRI n. DCCCLXII.
(e) HERBELOT. p. 39.
(f) In.
(g) ID. p. 500.
(h) p. 922. ABULFEDA p. 167.
(i) p. 734.
(k) ABULFARAI.
(l) p. 727.
(m) *Contin.* L. IX. c. 3.
(n) L. XI.
(o) Ib.
(p) Ib.
(q) L. VI.
(r) Ib.
(ſ) L. XXV.
(t) *Cont.* L. XII.

Exeunte eodem ſeculo nono, IBN WASIAH, Nabatheus, ſcripſit *de venenis & antidotis* librum I. ex JARGIUKA & SACHAB collectum (u).

ABU JUSEPH JACOB ISAACI f. (x) Baſorenſis, vulgo ALKINDUS, CHINDI, ELKINDI, aſtrologus, philoſophus, Judæus, ALMAMONI coævus (y), RHAZEO ſæpe dictus & AVICENNÆ.

Ejus eſt l. *de rerum gradibus* Venet. 1527. fol. 1538. f. 1581. f. 1601. f. 1632. f. cum MESVE, tum Argentor. 1531. fol. * & Lugduni 1548. 8. cum collectione formularum & doſium. Ars eſt præſcribendarum formularum, ut medicamenta ſimplicia facultate ſimplici certi gradus prædita aptis ponderibus componantur, quo compoſitum medicamentum deſtinati obtineatur in calore &c. gradus, ut omnino arithmetica ſit ad praxin medicam adplicata. Sed oportet alia & magis medica fuiſſe ejus viri ſcripta. Epiſtolam *de podagra* citat RHAZEUS (z), locum de angina (a), de medicinis laxativis (b), de epilepſia (c), locum de febribus (d), de adtractione tumorum (e), de laxantibus lactucæ viribus (f).

De ALKINDI *Arabum philoſophorum celeberrimo* exſtat libellus J. GOTT. LAKEMACHER Helmſtatt 1719. 4.

Si omnino verum habemus SERAPIONEM (g), hujus vel prioris ævi erit MOYSES f. IBRAHIM. Annon iſte fuerit MUSACH, MUSEY, MUSEIA, MUSA, MUSIACH, MUSICH, MUSIH (h), RHAZEI, ubi locos legas de ſpaſmo, ut de morbis cognoſcendis & curandis ſcripſiſſe videatur.

COSTHA EBN LUCA, Balbecenſis Chriſtianus (i), ALKINDO coævus, paſſim a RHAZEO citatur, idem forte qui COSTHUS, qui *Geoponica* Arabice reddidit. Ad annum 250. heg. HERBELOTIUS ponit (k). De *flegmate* ſcripſit & de *agritudinibus ſanguinis* (l), qui idem fuerit l. & *de alteratione*, ubi citat l. *de atra bile* (m) & *de paſſionibus ſanguinis* (n). Suum oleum ex euphorbio cum elaterio paratum ad antiquos artuum dolores utile habet.

De

(u) *B Bot.* p. 175.
(x) ABULFARAI p. 179. HERBELOT vocat JACOUB BEN ISCHAK.
(y) HERBELOT p. 469.
(z) *Cont.* L. V. XII.
(a) L. III.
(b) L. VI. KINDI vocat.
(c) L. I.
(d) decrepitis vix febres contingere *Cont.* L. XVIII.
(e) *Cont.* L. VI.
(f) Ib.
(g) l. c. 13.
(h) de phrenitide, emplaſtrum ad diaphragma.
(i) ABULFARAI p. 179.
(k) p. 273.
(l) L. XVII.
(m) L. XVIII.
(n) L. VII. XVIII.

Ei tribuuntur loci *de vi laxationis* (*o*), *de morte subita* (*p*), *contra nimiam sanguinis missionem* (*q*), *de usu refrigerantium & papaveraceorum in morbis cerebri* (*r*). *De stupore* (*s*).

ACHMET EBN HARUN Syruporum in Ægypto coctor MESVES ævo.

THABEB EBN KORRA EBN MERWAN (*t*) Sabeus, HARUNI Khalifæ medicus. Ejus extat *veterinaria* (*u*).

Ejus filius fuit SENAN EBN THABEB EBN KORRA medicus, qui seculo nono obiit in Ægypto (*x*), tum nepos THABEB EBN SENAN EBN KORRA, medicus nosocomii Bagdadensis, cujus in pulsu tangendo peritia celebratur (*y*).

Fuisse celebres medicos nomine MERWAN (*z*).

JOSEPH BEN SAHER *vigil* dictus (*a*), de febribus a RHAZEO citatur (*b*), idem puto SAHER, qui de iisdem febribus alibi citatur (*c*). Variolas habet (*d*).

ABUL ABBAS ACHMED BEN MOHAMMED AL SARACKSI, qui obiit a. heg. 266. (*e*).

Duo fuerunt EBN BATRICK, uterque interpres librorum Græcorum (*f*).

Prior JAHIA *al* TARGEMAN, libertus ALMAMONIS (*g*), qui varia ARISTOTELIS, & GALENI librum *de theriaca* convertit. Vertit etiam L. SCHANAKI *de venenis* (*h*), ut hunc quidem antiquioris ævi esse necesse sit.

Alter SAID EBN BATRICK, Græco nomine EUTYCHIUS, medicus & patriarcha Alexandrinus, historiæ celebris auctor, auctor etiam libri *Ketab fil. thebb*, s. *de medicina* (*i*). RHAZEUS citat eum nomine HIM BATRIK (*k*) quem difficulter distinguo.

Filius

(o) Magnus locus *Contin.* L. VI.
(p) L. VI.
(q) Ib.
(r) L. I.
(s) Ib.
(t) ABULFARAI p. 168.
(u) B R. P. n. 1038.
(x) ABULFARAI p. 192.
(y) ID. p. 214.
(z) WOLF.
(a) ID. p. 186.
(b) L. XVIII.
(c) Ibid. L. eodem.
(d) Ib.
(e) HERBELOT p. 980.
(f) ABULFARAI p. 163.
(g) HERBELOT p. 194.
(h) ID conf. p. 350.
(i) ID. p. 153. 94.
(k) L. XXV.

Filius demum est *patriarchæ*, cujus locum de cane rabido (*l*) & alia chirurgica citat (*m*), quem etiam JOHANNES SERAPIONIS f. sæpe nominat (*n*).

Num ad hos *Ebn Batrik* pertineat, non est firmiter dicere.

GABRIEL ocularius medicus MAMUNI (*o*).

§. CXXXII. SCRIPTORES ANTE RHAZEUM.

GRÆCI.

In magno opere ELKAVI, f. *Continente* innumerabiles loci inserti leguntur scriptorum Græcorum & Arabum. De illis quidem diximus, iis nempe, quorum nomina adgnosci possint. Sæpe præterea RHAZEUS citat MIAMIR, & alios spurios GALENO adscriptos libros, l. *signorum* (*p*), l. *mabal* (*q*).

Deinde Græca quædam nomina in editis ita corrupta sunt, ut aut ægre scriptorem adgnoscas, aut adgnoscere nequeas (*r*). BADIGORIUM, BEDAGORAM (*f*), putes esse PYTHAGORAM, qui idem & ALEXANDRINUS dicitur (*t*); medica ei inscribuntur, quæ suppositítii alicujus scriptoris esse putes; herbæ quæ hepati prosint (*u*). Ad epilepsiam medicamina (*x*). Bolus ad tussim sanguinis (*y*). De urina clara, quæ sit cruditatis (*z*).

SIMON vel SYMON Græcus homo videtur esse (*a*). EJUS multa loca huc faciunt, de lacte (*b*) intra ventriculum coacto, per mellis aquam resolvendo: de clysteribus in intestini ulceratione nunquam adhibendis, nisi aliquid insit aridi (*c*); de hydrope (*d*), de motu labiorum & faciei convulsivo (*e*); de paralysi (*f*), de melancholia (*g*); de insessu emolliente pro muliere ex utero suffocata.

(l) L. XXI.
(m) *B. Chir.* I. p. 127.
(n) C. 85. 116. &c.
(o) ABULFARAI p. 167.
(p) L. XI.
(q) L. XVI.
(r) *de emblicis Cont.* L. V.
(f) *de artemisia* c. 1.
(t) *de urina* L. XX.
(u) *Cont.* L. VII.
(x) Ib. L. I.
(y) BADIGOROSUS.
(z) L. XX.
(a) Conf. *B. Chir.* p. 112.
(b) L. VII.
(c) eod. L.
(d) eod. L.
(e) L. I.
(f) Ib.
(g) Ib.

cata (*h*). De bulimo (*i*). Ad spasmum emollientia extus data (*k*). De frenulo linguæ (*l*). Ad tenesmum, ad ani prolapsum (*m*). Cucurbitulam ad locum ex ischiade dolentem jubet admovere (*n*). De febre phlegmatica (*o*). De venenis (*p*). Ut omnino de universis morbis cognoscendis & curandis scripsisse videatur.

Videtur RHAZEUS ejus opus dicere *de abbreviationibus* (*q*). An sit S. SETHI.

THEODOSIUS (*r*) sæpe citatur, ejusque *summa* (*s*), cujus nulla alibi reperitur memoria, quantum quidem ejus mihi innotuit. Serioris ævi fuerit, cujus sit locus de lacte camelino (*t*), ut imperantibus arabibus scripsisse videatur. Ejus medicamentum est ad colicam (*u*). Ad morbos hepatis (*x*). Locus de vomitu (*y*), de cordis palpitatione (*z*). De lactuca (*a*): de febre cum vehemente frigore (*b*), quam dicit phlegmaticam. Adstringentia adversus alvi fluxum (*c*) diuturnum. Clysteres violentos in volvulo commendat (*d*). Ulcus in vesica dixit (*e*). Ad diabetem glandes infusas in aceto laudat (*f*), tum tamarindos in myrtino (*g*).

An fuerit GARIOPONTUS, cujus libro video nomen THEODOSII PRISCIANI inscribi (*h*). Loca non contuli.

ATHURISCUS (*i*). Adipem delphini adversus hydropem laudat (*k*), & medicamentum habet ad diarrhœam (*l*).

Idem

(h) L. IX. c. 2.
(i) L. I.
(k) Ib.
(l) L. III.
(m) L. XI.
(n) L. XII.
(o) L. XVIII.
(p) L. XXI.
(q) L. XVIII. in cap. de febre phlegmatica.
(r) DIOTHEODOSIUS L. XXI.
(s) L. XI.
(t) *Cont.* L. VII.
(u) Ib. L. VIII.
(x) L. VII.
(y) L. V.
(z) L. VI.
(a) L. I.
(b) L. XVIII.
(c) L. VI.
(d) L. VIII.
(e) L. X.
(f) Ib.
(g) Ib.
(h) B. R. P. n. 6953.
(i) *Contin.* L. VIII.
(k) Ib. L. VII.
(l) L. VI.

Idem, ut puto ATURSIUS, qui de urina a (*m*) potu egit, & ATAHUSIUS, HATOROSTOS, ACCURSIUS, ATOROSPHOS; sed si idem fuerit ACHOROSOCHOS, Arabs erit aut Græcus nuperior, cum de variolis scripserit (*n*).

Sæpe citatur ARCHON, ut de vertigine (*o*). An idem ARCHIS aut ARCHIDES (*p*) SERAPIONIS.

Omnino ignoro, quis sit BAGAYLUS de pleuritide (*q*), & BULBUS (*r*).

ARISTRASUS forte ERASISTRATUS (*s*) fuerit, cujus etiam *summam* citat (*t*).

CALAYS *de rebus naturalibus* (*u*), & CALUS BEN THALUS, qui forte & TALAS & fil. THALAUS, & THALNIS, clinica habet & chirurgica (*x*).

TARMIDIUS (*y*) in debili stomacho myrobalanis utebatur (*z*).

AGARISIUS (*a*).

JUNADUCUS (*b*), JUNADICUS (*c*), YUBADUCUS (*d*), JUVADUCUS de morbis ventriculi.

CUBACU de capillamentis (*e*).

NICOLAUS PHILOSOPHUS, qui ARISTOTELIS (*f*) historiam animalium in compendium redegit, & de feminis scripserit, quæ ex vento concipiunt, de coitu &c. (*g*).

LIBANIUS in l. *lapidario* (*h*).

ELMISIUS, qui lac camelarum ad hydropem laudabat (*i*).

BERAGERUS de luxatione (*k*).

BUTADUCUS de angina (*l*).

(m) L. III.
(n) L. XVIII.
(o) L. I.
(p) in *Antidotario*.
(q) L. III.
(r) L. XXV.
(s) L. V.
(t) L. VI.
(u) L. V. VIII. XI.
(x) ad herniam L. XXV.
(y) L. V.
(z) eod. L.
(a) L. XI.
(b) L. V. III.
(c) Ejus empl. ad pleuritidem.
(d) de defectu vocis *Cont.* L. III.
(e) L. XXV.
(f) L. IX.
(g) L. XI
(h) L. XXV.
(i) L. VII.
(k) L. VI.
(l) L. III.

LECTUS (*m*).

DURACUHIOSIOS, qui lac femininum hepati prodesse scripsit (*n*).

ERISTIDES (*o*). CISADRA (*o**).

CATAHAUSTUS, qui Hippocratem citat (*p*).

GALERICON (*q*).

HORUS (*r*).

HEDAS (*ſ*).

ICENIDUS (*t*).

YAGMISUS de angina (*u*).

SILARIUS (*x*), SILIGERUS (*y*).

INFUSUS discipulus in l. *de memoriali* (*z*).

ARABASUS (*b*). An ORIBASIUS.

FORBITUS (*c*), qui feminæ male digerenti alimentum leve suasit, & corporis exercitationem.

HARMADICUS (*d*).

Alios sub corruptis nominibus facile adgnoscas.

ALEXANDER FRODISI, f. *Aphrodiseus* (*e*).

FILOGORIUS, FILOGORUS qui PHILAGRIUS sæpe dictus, & PHALGARIUS, qui in l. *de medicinis laxativis*, se curasse ait epilepsiam sola alvi ductione (*f*).

ANTILES, ANTILISIUS, ANCILISIUS, qui ANTYLLUS (*g*).

DEMOCRITUS (*h*).

ARCAGE-

(m) L. I.
(n) L. VII.
(o) *Cont.* L. I.
(o*) L. VI. c. 1.
(p) L. III.
(q) L. I. c. 3.
(r) L. I. c. 2.
(ſ) L. III. c. 2.
(t) L. VI. c. 1.
(u) C. III.
(x) L. I. c. 5.
(y) L. III. c. 11.
(z) L. X.
(b) L. IV.
(c) Ib.
(d) L. V. c. I.
(e) *Cont.* L. I.
(f) L. I. conf. p. 281. & L. VI.
(g) p. 279.
(h) L. XX.

ARCAGENIUS, ARTHAGALIS, ARCAGENIS, ARCANIDISIUS, & ARTIGERUS, ARTAGEIUS (*i*), qui ARCHIGENES, de morbis chronicis sæpe dictus (*k*). An & ACRAKISA.

ASUSISTARA forte ERASISTRATUS de coitu (*l*).

MALESI & MELESUS, qui MELETIUS, & idem forte MILADIUS in L. *Aphorismorum* (*m*).

AURIASIUS (*n*), AURIFIASIUS, ALBASYRI, AURAMASUS, URBIASIUS, qui ORIBASIUS, forte & AUXUASIUS de flatibus (*o*).

PELADIUS (*p*), BALADIUS (*q*), qui PALLADIUS.

ATYATAI fuerit AETIUS. Aliqua ex eo diætetica (*r*).

KRYTIN evidenter est CRITO (*s*).

ARATIOS forte ARETÆUS (*t*).

DYURIDES erit DIOSCORIDES (*u*).

APOLONISIUS, APOLLONIUS (*x*).

MAGIUS, MAHUYS de urina, puto MAGNUS (*y*).

ARISTOTELIS l. *de quæstionibus medicinæ* fuerint ejus problemata.

Difficilior fuerit TYMÆUS sæpe dictus (*z*) ad spasmum utrumque, & ejus L. I. de vitiis mammæ (*a*). alius locus de purgandi in febre aptis temporibus (*b*). Fuerit forte integrior GALENI in TIMÆUM *commentarius*, cujus primum (*c*), secundum (*d*), quartum (*e*) caput noster citat: GALENI certe placita ex TIMÆO repetit, ut ex atra bile quartanam fieri (*f*). In paralysi non carnem sentire sed cutem (*g*).

(i) L. VI.
(k) L. XVI.
(l) L. XI.
(m) L. IX.
(n) L. III. &c.
(o) L. V.
(p) De febre L. XVII.
(q) L. X de vesicæ ulceribus.
(r) L. XXV.
(s) Ib.
(t) de urina L. XX.
(u) L. V.
(x) L. III.
(y) L. XX.
(z) L. I.
(a) Ib.
(b) L. XVI.
(c) L. XXV.
(d) Ib.
(e) de spasmo L. I. Quartum librum de febre quartana L. XVIII.
(f) L. XVIII.
(g) L. I.

SAKIS RUFI in l. *de hydrope*, quem noster refutat, fuerit liber *de atra bile* (h) RUFI.

L. ARTEMISIUS de vocis aptatione (i) fuerit ex illis non raris pseudonymis Græcorum.

GREGORIUS de hepatis vitiis (k), forte GEORGIUS BACTISCHUA.

§. CXXXIII. ARABES.

ABDUS vel ABDUX (l) in l. *memoriali* frequenter citatur, Græcus vel Arabs.

Sic ABUGERIG monachus (m), & ABUGIERIGIUS monachus (n), & EBUGEREH (o), EBUGERACH (p), BUGERIG, EBUGERIT, EBMERAG, EBMIRAG (q), EDIGERUS (r), ABUNRAH (ſ), ABUINRAIG (t). Ejus citantur loci de ſpaſmo faciei (u). De morbis ventriculi (x), de vomitu (y). De malis hepatis (z). Trifolium ſcripſit alvum ſiccare (a); laudat epithymum (b) adverſus melancholiam; auriculam muris ad ſpaſmum (c). Gummi ventrem reſtringere (d). Solanum ad apoſtemata utile eſſe (e).

Nonne idem f. GUIRIHI & GIZERIS AVICENNÆ.

ABU DAUD de relevanda uvula (f).

ACHMET AL THABIB, contra quem RHAZEUS GALENUM defendit.

BEN

(h) *Cont.* L. VII.
(i) L. III.
(k) L. VII.
(l) L. I. L. XVIII. *de varicibus* &c.
(m) L. V. VIII.
(n) L. VI.
(o) L. I. de puerorum morbo.
(p) L. I. c. 1.
(q) v. *B. Bot.* I. p. 177.
(r) *Cont* L. I. de polypodii proprietate ad melancholiam.
(ſ) L. XXI.
(t) de morſu canis rabidi L. XXI.
(u) L. I.
(x) L. IV.
(y) L. V.
(z) L. VII.
(a) L. V.
(b) L. I.
(c) Ib.
(d) L. VIII.
(e) L. VII.
(f) L. III.

BEN EBN CHALID PERSI de vomitu (*g*).

Sed etiam PERSUS, & FEREZI, & ALFEREZI, ob medicamenta fere citatur, tum L. *de summa* (*h*). De elephantiasi morbo, qui purgantibus medicamentis sanetur, non unguentis (*i*).

ABU GHIAFAR de artuum per vincula injecta augenda mole (*k*).

ABUSAR indicus (*l*).

AHUAD de hæmorrhoidibus (*m*).

ALBURGA (*n*).

ALI f. RABIR (*o*).

ALRAHEB, ex quo RHAZEUM multa habere ALPAGUS.

ASRABTL (sic) medicus Salomonis filii ABDIMELECH. Ejus medicamenta ad colicam (*p*).

ACABRI L. I.

ALY BIN RON (*q*).

ALY ABDALAG in diæteticis (*r*).

EBN ABI UCHARI (*f*) de urina.

ALFALAM de melancholia (*t*).

ARSARES de corticibus in urina (*u*).

ASASCARA de signis generati masculi (*x*).

ASNASIANDAR (*y*).

BAMACHITUS (*z*).

BARES vir sagax (*a*).

BIHAR

(g) L. V.
(h) L. XI.
(i) Farsus *Cont.* L. XII.
(k) L. VI.
(l) L. XVII.
(m) L. XI.
(n) L. IX.
(o) L. XVIII.
(p) L. VIII.
(q) L. IX.
(r) L. XXV.
(f) L. XX.
(t) L. I.
(u) L. XX.
(x) L. IX. XII.
(y) L. XI. de stranguria.
(z) L. VI.
(a) L. I.

BIBAR de proprietatibus auri (*b*).

BENESET l. de cultu (*c*).

BODEX de tortura (spasmo faciei) (*d*).

BOSIDAIAR (*e*).

BUHISEL de digestionis vitio (*f*).

BUBILIHI in *synonymis* SYLVATICI (*g*).

CALAMAN, CAHLAMAN, ALCAHLEMEN, ACHALAHEMEN, ELCALAHMAN RHAZEI, ALCAHLAMET AVICENNÆ. Multa ad materiam medicam pertinentia scripsit. Costum abortum facere docuit (*h*).

CHUZI (*i*) plerumque plurali numero citat (*k*) MESVES, & cum eo nomine, tum ELCHUZ & ELCHUZI RHAZEUS (*l*), CHOZI SERAPION. Ea vox Æthiopem denotat. Ad materiem fere medicam ejus scripta pertinuerunt. Mercurium sublimatum dixit, ejusque vim corrodentem (*m*). Ad morbos etiam citatur, ut ad morbos ventriculi (*n*), de vomitu (*o*), de morbis mulierum (*p*), de pleuritide (*q*), arthritide (*r*).

Sectam AL CHUZI citat AVICENNA (*s*).

Locus est, ubi MARSERGER ELCHUZ (*t*) dicitur, ut fere cum CHUZI MASERJAWAIHUM putes conjungi posse (*u*).

CALAPH (*x*), cujus clysteres & aphrodisiaca recensentur (*y*). Videtur autem alius junior CALAF Judæus Ilerdensis fuisse, cujus *antidotarium* sit, CHAMPERIO auctore: & tertius CALAF est ipse ABULCASEM.

CHAMUL

[b] L. VIII.
[c] L. I.
[d] Ib.
[e] L. XI.
[f] L. IV.
[g] L. XV.
[h] *Contin.* L. IX.
[i] Ib.
[k] ABULFARAI p. 154.
[l] L. III. de bile, ad sanguinis sputum L. XVIII.
[m] RHAZE *Contin.* L. XII. c. 1.
[n] Ib. L. V.
[o] Ib.
[p] L. IX.
[q] & L. III.
[r] L. XII.
[s] *de syrupo acetoso.*
[t] RHAZE *Cont.* L. h
[u] p. 336.
[x] L. XI.
[y] Ib.

CHAMUL BIZAGISUH de singultu (*a*), nisi iterum est BACTISCHUAH.

CHIMANSUS (*b*).

CHRYSALMUYA (*c*) nisi est SALMAWAY.

BEN ELGELBEY, qui flavum icterum subito nasci scripsit, nigrum non item: an IDEM FIL. HELGIBEN AVICENNÆ (*d*).

Alibi legitur BINELHALLAG (*e*) de asthmate, & HALLAG de morbis ventriculi (*f*), forte & ELAGES de apostemate calido hepatis (*g*).

ALBAMT *al* HAGELEGI SERAPIONIS annon IDEM (*h*).

BIN HABRIN qui de distinctione proprietatum febrium logica bene scripserit (*i*).

ELIGESI, qui pyrethrum valde laudat (*k*).

ELDANSAR (*l*), ELMISIAM (*m*).

HINCHALIOS adversus frigoris (*n*) per iter incommoda, ex AARONE compilatus (*o*).

Liber FAYK passim citatus de diarrhœa (*p*), de asthmate (*q*), de dysenteria (*r*). De eo diximus (*s*).

GERAIK, qui contra GALENUM de aloes usu scripsit (*t*).

GIAHETH, qui contra medicinam scripsit (*u*).

HESE, HAHESE, forte idem qui JESU ISAI, & HAIESE RHAZEO dictus & SERAPIONIDÆ.

HUBOSI (*x*).

HABUÏL-

(a) L. V. c. 1.
(b) L. VI. c. 1.
(c) L. XXIV.
(d) L. VII.
(e) L. III.
(f) L. V.
(g) L. VII.
(h) *Antidot. ad hydr.*
(i) RHAZE L. XVI.
(k) L. I.
(l) L. VI.
(m) L. VII. c. 4.
(n) L. XXV.
(o) L. XI.
(p) L. VI.
(q) L. III.
(r) L. VIII.
(s) p. 334.
(t) ap. CASIRIUM.
(u) Ib.
(x) RHAZE L. I. c. 9.

HABUILLER CHAMELLIN de viribus restituendis (*y*). An idem BUMILLICHI.

Filius HONTER (*z*).

L. *Indorum* (*a*).

JESUEI de fontanella in capite cauterio excitanda (*b*).

JOBACHI (*c*), an JOBES.

JOB PINZOLICUS (*d*) de urina. An Græcus.

JOBI longus de urina locus (*e*).

JOSEIH, scholaris, de labiis fissis, de crispatura capillorum (*f*).

MAHOMET BIN ELYCHEM de experimentis ALCHINDI (*g*).

MAHOMET filius CAID in *experimentis* medicamenta habet (*h*). Idem forte MAHOMET filius ABULCAID (*i*).

MARTARIS, qui in hydrophobia venam secare, clysterem dare jubet (*k*).

MAHRARIS, qui Cassiam ligneam abortum dixit façere (*l*). MEHARERIS SERAPIONIDÆ.

MANGEHAI f. *adjuvans* (*m*). Scriptor an liber?

L. *adtributus* ORMOS (hermeti) (*n*).

MULIASUS discipulus, forte Græcus (*o*).

MUSIMEY (*p*).

SASSAHAM.

SABUYA, SAMUYA ad nimios menses glandes dat (*r*).

Antido-

[y] L. XVIII.
[z] Simpl. c. 266.
[a] L. V. VI.
[b] L. I.
[c] L. IV.
[d] L. XX.
[e] Ib.
[f] L. XXV.
[g] L. VII.
[h] L. VI.
[i] p.
[k] L. XXI.
[l] L. IX.
[m] L. XVII. de aqua hordei
[n] L. VIII.
[o] L. IX. c. 6.
[p] L. XXI.
[r] L. IX.

Antidotarium BIN SAHFI (ſ).

SOLEIMON, ESLIMON (t), EXLION (u), ASCILIMON (x), ASLUM, OSLIMEN (y), ASLAMAN (z). Balneum ad partum juvandum (a).

SARAK (b) Indus (c) SCARAK, SARACH (d) SCARK (e), SCHARC (f), SCHAR (g), CARK (i), SADAHSAR (k), SADHSAR (k*) SINDISKAR (l), SEDISCAR (m), SIDASCAR (n), SINDAKSAR (o), XARCHA INDUS (p), CHARCHA forte SCINEYFARI (q). Idem omnino homo videtur his nominibus dici & forte idem eſt *Schanaki*. Hujus ſcriptoris loci ſuperſunt. De tortura (ſpaſmo), cujus mali pericula non ultra ſex dies putat durare, cum ipſe morbus (r) ad duos menſes ſupereſſe poſſit. De cordis debilitate (ſ).

Fuit etiam ATTARHINDI (t) pharmacopola, & liber ATTRAI (u). Idem WALI SERHINDI.

SESIRID de clyſtere (x).

SISEID in ſignis mortis (y).

TABRI, ZABRI (z), diætetices & materiæ medicæ ſcriptor. Videtur librum *Indorum* citaſſe. EJUS medicamenta vana (a), & laxantia (b); empla-

Zz 2 ſtrum

(ſ) L. IV.
(t) Theriaca L. I.
(u) L. I.
(x) in *congregatione de paralyſi* L. I.
(y) L. IX.
(z) medicamenta ad partum promovendum.
(a) L. X.
(b) de balneo. L. V. de ſingultu & vitiis ventriculi, de lingua L. III.
(c) L. VI.
(d) L. XVIII.
(e) L. I. & l. de ſoda ex vermibus nata.
(f) Ib.
(g) epithemata frigida ad ſodam (cephaleam) L. I.
(i) de ſpaſmo ib.
(k) L. X.
(k*) L. IX. c. 1.
(l) de paralyſi L. I.
(m) de vomitu L. VI.
(n) L. I.
(o) L. V.
(p) SERAPIONI.
(q) L. XVII.
(r) L. I.
(ſ) L. VI.
(t) B. BODL. n. 3235. l. de ſimplicibus medicinis.
(u) L. IX.
(x) Ib.
(y) L. XVI.
(z) L. VII. ad hydropem L. XXV.
(a) L. L. III.
(b) L. VI.

ſtrum ex fuligine ad hemicraniam (*c*); impinguantia (*d*); de tumore (*e*); de ventriculo (*f*), podagra (*g*); arthritide (*h*); de febribus (*i*); variolis (*k*). De ſolani ad hepatis mala utilitate, & de abortu (*l*). Ventoſa imponenda in malo muliebri (*m*). Idem STEPHANUM citat (*n*). Lac adverſus fluxum ventris diuturnum laudat (*o*).

TORTOR ſuperſtitioſi medicamenti ad podagram laudator (*p*).

TRUSIAH.

Chirurgos recenſui in *B. Chir.* (*q*), eos inter principem MISUSAH *de morbis mulierum*, qui carnem ex vulva prolapſum dixit (*r*), & de cicatricibus removendis ſcripſit (*ſ*). Liber ejus etiam fuit *de complemento* (*t*), *de abbreviationibus* (*u*), *conſervationis medicinæ l.* (*x*). Liber *gradationum* (*y*), *antidotarium* antiquum magnum (*z*). L. *collyriorum* (*a*). Sed potiſſimum frequenter citatur liber *experimentorum noſocomii* (*bimaraſtin*) (*b*). Liber *liberationis* (*c*); l. *aggregationis* (*d*), *de variolis*; *medicina ad exteriora*.

§. CXXXV. RHAZEUS.

ABUBEKER MOHAMMED BEN ZACHARIA a patria Raja vulgo dictus RAZEUS, a patre ZEZAR, & corrupto nomine HAMECH, Arabum medicorum non dubie princeps. Homo verſatilis ad alias atque alias (*e*) artes ingenii, muſicus, philoſo-

[c] L. I.
[d] L. VI.
[e] L. I.
[f] L. IV.
[g] L. XII.
[h] Ib.
[i] L. XVII.
[k] L. XVIII.
[l] L. IX.
[m] Ib.
[n] L. VII.
[o] L. VI.
[p] RHAZE *de affect. junctur.*
[q] I. p. 125. 126.
[r] L. IX. c. 3.
[ſ] L. XVIII.
[t] L. I.
[u] Ib.
[x] L. V.
[y] L. I.
[z] L. XI.
[a] L. II.
[b] L. I III.
[c] podagra L. XII.
[d] Ib.
[e] ABULFARAI p. 192.

philoſophus, chemicus, medicus, indefeſſi vir laboris, in noſocomiis (*f*) cum morbis curandis conſuevit, Rajæ & *Bagdadi.* Obiit anno hegiræ 320. ſecundum HERBELOTIUM & a. demum P. C. N. 1010. ſecundum J. LEONEM (*g*). Sed ejus viri notitiæ mihi parum accuratæ videntur, neque enim ALMANZOR ille, ad quem RHAZEUS librum dedit, Hiſpaniæ princeps fuit, qui Choraſaniæ imperitaverit.

Innumera ejus ſcripta fuerunt, quæ longo ordine ex EBN GIOLGOL Hiſpano CASIRIUS recenſet (*h*).

L. *de medicina myſtica ſ. taliſmanica.*

L. *in quo difficultates contra* GALENUM *proponuntur.*

L. *de viſione.*

L. *apologeticus contra* NASIRUM, *qui medicinam impugnaverat.*

L. *de chemiæ poſſibilitate ſ. probabilitate.*

L. *complectens* GALENI *ſcripta, quorum neque* HONAIN *meminit, neque ipſe in ſuo catalogo* GALENUS.

L. *quod nimius thermarum uſus corporibus noceat.*

L. *quid in fructibus & cibis ſit præferendum, quid poſtponendum.*

Tractatus apologeticus adverſus ACHMET BEN ALTHABIB, *qui* GALENI *de aloes uſu ſententiam impugnaverat.*

L. in GERAIRUM *medicum, qui morum poſt melopeponem comedi non poſſe aſſeruit.*

L. *de medicamentis quæ facile ubique inveniri poſſunt.*

L. inſcriptus *medicina regia Atybal Muluchi* eſt in l. *de anecdotis.*

Epitome libri GALENI *de pulſibus.*

Epitome ll. GALENI *de medendi methodo.*

Comm. in GAL. *de ratione medendi* dicit CASIRI n. DCCXCVII.

Comment. in GALENUM *de cauſis & ſymptomatibus.*

Comment. in ll. de locis adfectis.

Notæ in GALEN. *de compoſitione medicamentorum ſecundum locos.*

Comm in HIPP. *aphoriſmos ad mentem* GALENI.

Apologia in GIAHETH *pro medicina ejuſque uſu.*

L. *de paralyſi, ſ. potius de hemiplegia.*

L. *de oris diſtortione.*

(f) Hac ſunt obſervationes *bimariſten* in Noſodochio factæ. IDEM nomen etiam nunc Noſodochio Cairino datur NIEBUHR *Reiſe* p. 118.

(g) C. 1

(h) p. 300.

L. *de podagra & arthritide.*

L. *de articulorum doloribus.*

L. *de oculo & ejus descriptione.*

L. *de aurium descriptione.*

L. *de auris meatu & descriptione.*

L. *de cordis figura.*

L. *de cucumere sylvestri, qui asininus dicitur.*

L. *de medicamentis compositis, an antidotarius major.*

L. *de tumoribus qui nonnullis accidere solent in capite.*

L. *quod medicus non solum prudens esse debeat, sed desideriis ægrotorum indulgere.*

L. *de leonibus & eorum morbis.*

Tractatus in quo l. de regimine refellitur.

De sanguine draconis l.

L. *de expellenda noxa quam solent inferre alimenta.*

L. *aphorismorum director inscriptus.* An ii sint aphorismi quos dicemus a. 1544. excusi?

L. *de colico dolore.*

L. *de larynge ejusque remediis.*

L. *quod qui febre laborant, prius quam convalescant, vomitione sint purgandi.*

L. *de medicamentis naturalibus.*

L. *de fructuum comedendorum methodo & ordine* (*).

L. *de medicorum opinionibus erroneis.*

L. *de variis observationibus in medicina exercenda.*

L. *de singularis cujusdam medicamenti confectione ejusque descriptione.*

L. *de gravitate auditus.*

L. *quod membrum a corpore semel recisum, iterum copulari & restitui non possit.*

L. *de causa sitis, quam piscium esus excitat.*

L. *de siti & de caloris excessu.*

L. *de modo aquam nivemque præparandi.*

L. *de nive ejusque commodis & utilitatibus, adversus imperitos, qui nivis potionem sitim facere existimant.*

Diss. cur oculorum acies solis obtutu perstringatur, in tenebris vero dilatetur.

L. *de*

(*) Casiri n. 866. 877.

L. *de cibis ad agrorum usum præparandis & administrandis.*

L. *cur nonnulli in morbo medicinam timeant.*

L. *de morbis dubiis & ambiguis.*

L. *quod medicus prudens & peritus non omnia morborum genera sanare possit.*

L. *de morbis lethalibus.*

L. *de medicina ejusque partium descriptione.*

L. *de medicina in tabulas ad instar compendii distributa.*

L. *cur sciolorum medicorum & mulierculárum numerus major sit in urbe quam peritorum.*

L. *de officio & experimento medici.*

L. *de astrologiæ usu in morborum judicio & curatione.*

Librum *Ekthiarat*, in B. *Regia Paris.* conservatum dicit HERBELOT (*a*); cujus libri Persica exstet epitome *Halkom Alalamiah.*

Liber *de usu pomorum ante vel post cibum* citatur a CASIRI (*b*). Tum l. *de alimentis*, eorumque correctione (*c*).

De vini potu ejusque speciebus (*d*).

De seminibus, aromatibus, potionibus, trochiscis (*e*).

L. *de phlebotomia* in B. R. P. n. 7046.

L. *de febribus* ex RHAZEO *excerptus* (*f*).

Princeps ejus viri opus est ELCHAVI, f. *Continens*, cujus tomos XII, libros LXX. dicit fuisse CASIRIUS, alibi lego XXXVI esse ll., nam in mea quidem editione libri non plures sunt XXVII. Editiones hujus maximi operis barbaro typo prodierunt, versione pessima, neque satis genuinum RHAZEI sunt opus. Princeps equidem tela operis respondet utique judicio HALY Abbassidæ, & ea vitia habet, quæ ab isto paulo RAZEO juniori medico critice dicta sunt. Verum in hac ipsa immensa collectione, adeo male editos libros cum codicibus consentire CASIRIUS monuit, ut alium eorum collectaneorum auctorem esse suspicetur. Ego vero, qui hujus immensæ farraginis tædium devoravi, reperi manifestas interpolationes. In l. enim de dolore colico & volvulo, ABUBECKER, ipse nempe RHAZEUS, frequenter citatur (*g*), ipse demum integro cum nomine MAHOMET BIN

(a) p. 713.
(b) n. 865. 877.
(c) n. 866. 877.
(d) Ib
(e) n. 882.
(f) Ib.
(g) *Cont.* L. VIII. L. IX.

Bin Zacharia Razis (h), quod nomen alibi cum non reperias, & cum Razeus suas opiniones præposita semper voce *Dico* proponat, hunc certe librum putes a posteriori aliquo Arabe adsutis aliis fragmentis auctum fuisse. Dudum H. Conring auctorem *Continentis* alium fecit ab auctore librorum ad Almanzorem, in eo nimius. Dictio cæterum totius operis barbara, nomina vitiata, morbi ipsi fere Arabice tantum dicti, repetitionum plurimum, ordo in quoque capite nullus.

Omissis physiologicis scopus fuit auctori, ex Galeno ad sua tempora colligere omnia, quæ sibi viderentur utiliter ad morborum curationem dicta esse, a Græcis potissimum, deinde ab Arabibus.

Liceat, quæ propria noster interspersit, ex amplissimo volumine decerpere, cum præterea eos scriptores vix quisquam legat, & ne Freindius quidem legerit.

L. I. editionis 1500. de morbis cerebri & nervorum agit. Scotomiam amicus Rhazei acoro curavit. Sollicitudo melancholicis valde noxia est, experientia teste. Homo tortuosus (spasmo cynico adfectus) in latere altero paralyticus fuit, in altero distortus. Spasmus, qui deglutitionem intercipit. Utile est sudorem in uncto oleo ciere, & lavare. Morbum 20, 30, 40. diebus superfuisse, junioribus non nocuisse, alias apoplexiam eum excepisse. Apoplecticum certo perire, cui in ore spuma fuerit. In epilepsia alvum noster ducit mitibus modo, alias vehementibus medicamentis. Feminam se vidisse, cujus maxillæ se feriebant & repellebant cum sonitu, neque vinculo injecto hoc vitium superari potuisse. Vidisse se aquæ metum absque febre, neque quemquam vitalem evasisse, pulsum myurum fuisse, etiam nullum. Morbus eorum, qui per sepulchra oberrant, & noctu, ut lupi, ululant. Cephaleam (Sodam) aloe data se curasse, etiam pedibus diu noctuque de fricatis, etiam cibo totum per diem sumto.

L. II. morbi oculorum, in chirurgicis dicti.

L. III. vitia narium, aurium, vocis, ad anginam, &c.

L. IV. morbi pectoris. Ulcus pulmonis sanatum solo victu ex pane & lacte per integrum annum continuato. Lac non convenire ulceri pulmonis, quod siccantia requirat: fuisse tamen lactis caprilli & asinini usu curatos aliquos, qui fœtidam saniem rejecerant. Lenticulis cum aceto datis, cum in pleuritide sputa oporteret procedere, æger enectus. Se etiam pleuriticum spasmo inopinato abreptum vidisse. Sputi exscreatio ægros non in tutum collocat. Ab aqua nivata sæpe pleuritidem fieri. Casus varii pleuriticorum. Putredinem pectoris (empyema) & carbunculum, se vidisse per purulentas urinas sanari.

L. V. morbi ventriculi. Debilem stomachum sæpe se frigidæ potu reconciliasse, etiam nivatæ, & succis frigidis admixtis. Ulcus in gulam vidit, cum dolore & febre tandem ruptum: felici eventu: styptica medicamina adhibita dolorem faciebant. Caro de fistula abrupta per vomitum reddita. Mala ventriculi aqua

(h) L. XXV.

aqua nivali levata. Ex frigore laborantem generoso vino curavit. Dolor ventriculi non sedatus, nisi vomitu acidi liquaminis, super terram ebullientis. Abscessus ventriculi per vomitum ruptus, ex quo malo æger convaluit. Quæ femina famem sentiebat, sed a cibo dolebat, ea convaluit lumbrico duodecim cubitorum longitudine per vomitum reddito. In revolutione stomachi noster pilulas dat opiatas.

L. VI. de medicamentis purgantibus. De venæ sectione & alia varia evacuatione in dysenteria. Helleborum carpit, qui hominem humoribus repletum suffocet, purum tamen in convulsiones conjiciat. Et tamen pilulas de elleboro ipse composuit. Post quamcunque nimiam evacuationem febrem sequi. Homo pedes colocynthide ungebat, ei alvus mota est. Sennam inter purgantia recenset. Lapidem Armenum non lotum vomitum ciere, & debere lavari ut purget. A diarrhœa biduana pulsus formicans, deinde nullus, & mors ipsa. Vitis alba velocissime vomitum movet, post eam sumtam butyrum sumere oportet, ne guttur urat. Panem porcinum nihilo debilius vomitum ciere, quam veratrum.

L. VII. morbi cordis, etiam ulcus. Mala hepatis, lienis, hydrops. Cordis palpitationem levari migratione in regionem valde frigidam. Ad hepatis morbos stypticis opus esse. Ulcus hepatis singultum fere sequi, (quod idem vidi), qui ni cesset ad animi deliquium ducat. Icterum levatum se vidisse fluxu sanguineo. Icterum alias ex scirrho hepatis fieri, alias ex ulcere, tunc febrem adesse; has duas caussas diversas curationes poscere. Hydropem fieri etiam ex rupto meatu, quando lapis est in renibus. Tithymalum cum aceto vel citri succo optimum in hydrope catharticum esse. A frigida post sudorem pota ex templo hydropem supervenire. Laureola se hydropem superasse. Ex liene, ut putat, se vidisse singulo mense sanguinem cum euphoria evomi.

L. VIII. vitia intestinorum. Ulcus recti intestini prunis sanatum vidit. Arsenicum in clystere non probat, nisi particulæ carneæ cum liquamine decesserint. Adversus tenesmum opium cum cerussa injicit. Exemplum funesti hydropis, cum per intestina perforata fæces in abdominis cavum elapsæ fuissent. Petrificationem cum magnis doloribus se in ulcere intestinorum vidisse. Sanasse se regem, cui sanguis & materies lapidea decedebat, usum esse aeri clystere & pilulis de bdellio. Dysenteriam cum multo humore requirere siccantia medicamenta & opiata. Paralysis ex colica. Funesta colica ex numerosis ovis devoratis. Colica ex vino nimium lymphato & refrigeratione.

L. IX. porro mala intestinorum & uteri. In ulcere intestini cum magno dolore clysteres papaveracei conferunt. Diacicuta in potu convenit ad uteri suffocationem, novum exemplum cicutæ intus sumtæ. A lochiis parce fluentibus uteri inflammatio, & apostema; balnea adhibita & humectantia. Quæ gravidæ febricitant, eas fere abortum pati. Impositam ventri rutam sylvestrem fetum continuo expellere. Retentio mensium.

L. X. renum & vesicæ mala. Fistulam renis nunquam sanari; sanguinem, qui cum lotio prodit, a renibus esse, non a vesica. Apostemata hepatis & pectoris levari mictu purulento. In ulceribus renum & vesicæ aquam rusci prodesse. In doloribus viarum urinariarum glutinantia medicamenta, etiam opium requiri.

L. XI. diabetes, alia vitia viarum lotii. Ad diabetem victus in crypta humida & frigida commendatur, & decubitus in foliis salignis aqua irroratis. Testium mala, & ani. Cutis dorsi a decubitu siderata. Cum in nosocomio RHAZEUS herniam videret, quæ fæcum alvi iter non moraretur, existimavit omentum esse elapsum. Ipsi in teste apostema fuisse, quod vomitu levaretur, & denique evanuerit. Vitia pudendorum: virginitatis amissæ. Cardamomum se vidisse præter opinionem suam menstrua ciere. Aphrodisiaca. Sanguinem hæmorrhoidum non sisti, nisi squama ferri, & insessu in aquam stypticam, in qua arsenicum coquatur. Gibbus.

L. XII. articulorum dolores. Ischiadem evacuantibus debere curari, non calefacientibus: subito sublatus dolor alvo vigesies mota. Sæpe incisa vena poplitis dolorem *anchæ* subito sublatum esse. Venam ischiadicam etiam utilius incidi. Dolor ab *ancha* ad pedem ad modum virgæ extensus, vena incisa sanatus; sic podagra vena in manu repetito secta. Eadem styptico unguento aucta. Octogesies repetita alvi evacuatione podagram levatam noster vidit: sic arthritidem urina uberiori & cruenta. Dorsi dolorem se inunctione curasse, quam oleo fecerit. Vena medinensis: in nosodochio cutem incidebant.

L. XVI. prognostica & signa, fere ex Græcis. Si pulsus defecerit, videndum, num calor supersit, & libera respiratio. In principio morbi posse mala signa adparere, & ægrotum tamen sanari. Ita se vidisse urinam ad octavum diem nigram, & mala symptomata, & tamen morbum in meliorem speciem se convertisse. Febres variæ. In febre cum syncope frigidam dat cum syrupo acetoso (oxymelle). Febrem, quæ cum rigore invaderet, se expertum, quæ tamen ephemera fuerit.

L. XVII. porro febres. A solo pulsu ephemeram non adgnosci. Significationes egestionum alvi. In principio febris non debere venam incidi, cum possit ephemera esse. Febris tertiana, aliæ. Magnæ febres ex ulceribus externis ipsiusque tibiæ. In hectica medicos sapientes dari, qui lacte abstineant: cancros dat noster & pisces.

L. XVIII. febris quotidiana, quartana; monet noster, se pro continua quartanam habuisse, quæ absque frigore invaserit. Vomentem in frigore puerum, potu calidæ levatum fuisse cum sudaret. In eodem libro memorabilia noster collegit, quæ in medicina facienda adnotasset. Febris a renum ulcere, adstringentibus & sanguine draconis sanata. Post acutum capitis dolorem apostema ad aurem. Morbus acutus capitis in perniciem versus, cum noster plebis clamores veritus, neque venam secare sustineret, neque alvum movere. A morbo renum urina

urina suppressa; successit pedum debilitas; inunctionibus & injectionibus sublata. In virgine variolosa periculum leni & repetita purgatione aversum. Epilepsia vomitu & purgatione levata, & in alio ægroto per annum suspensa. Hydrops uteri emissis viginti aquæ rotolis sublatus. Ischiadicum magnatem plethoricum sinapismo ad ischium admoto, & acribus clysteribus, RHAZEUS sanavit. Iterum alia. Variolæ potissimum & morbilli. Curandum ne nares claudantur, id fieri hausto aceti vapore. Pereunt quibus variolæ introrsum recedunt. Variolæ duplicatæ, ut intra majores parvæ sint pustulæ (has ipse sum expertus). Multos variolosos sanguine manante servatos fuisse. Periculum in variolis esse in ratione difficilis respirationis, sapienter monetur. Sphacelus tibiæ in morbis funestus. Pulsus, cura convalescentium.

L. XIX. de crisibus. GALENUM tamen pro criseos signis habuisse, quæ morbi signa fuerint. Crisin per gangrænam salutarem dari. Pleraque ex GALENO.

L. XX. de urinis, fere ex Græcis. Significatio squamarum de vesica decedentium. Urina semini similis egesta post usum aquæ casei. In principio morbi urinæ crassæ & valde tinctæ, & tamen morbus diuturnus. Vidit etiam quibus, cum morbus remitteret, urina ex crassa pallida facta est, eventu perinde fausto. Urina potest absque magno malo aliquamdiu nigra esse; perpetuo nigra semper funesta est. Cum per urinam squamulæ decederent, sumtis cantharidibus limpida facta est, bonis cum ægri rebus.

L. XXI. venena. Medicamentum dicit adversus scorpionum morsus, quod fidum sit expertus, ex allio, nucibus.

L. XXV. de diæta & rebus sex non naturalibus. De morbis hereditariis & contagiosis. Præcepta aliqua practica. Signa ex quibus bonum medicum adgnoscas. Artem præparandi medicamenta ad aromatarios pertinere.

L. *de decoratione* & malis cutaneis. Impetigo ab amico sanata illito citri succo. In morphea nigra profuisse salem ammoniacum cum oleo illitum.

Reliqua dicta sunt in botanicis & chirurgicis.

Duas editiones comparavi. In mea anni 1500. sunt libri XXV. eamque curavit BONETUS LOCATELLUS presbyter. Altera in B. Gott. anni 1509. forma paulo minori prodiit, curante PAULO SURIANO, qui prius dictus sit HIERONYMUS SURIANUS. Hic libri numerantur XXXVII: res ipsa eadem est, neque plures libri hac editione continentur: ordo autem valde diversus est, ut modo mea anni 1500. editio plenior videatur, modo nuperior altera. In ea sunt duo simplicium medicamentorum catalogi, alter capitum 765, qui plenior meo est,cui capita sunt 827,& ordine alio: alter editioni 1509. proprius est quo mea caret, simplicium medicamentorum 116, cui male titulus inscribitur *antidotarius*. Paginæ in T. II. duo habent initia, ut possit pro duobus Tomis haberi.

Prodiit hic *Continens* Brixiæ 1486. fol. ex interpretatione FERAGI & correctione J. BUGATI, TREW. BUR, & emendatius per HIERONYMUM SURIA-

NUM monachum 1500 & 1506.f.* 1509.f. B. G. 1511.f. FABR. 1542.f. quæ forte editiones eædem fuerint; nam in mea, prima pagina annum 1542, ultima annum dicit 1506. Absque loco & anno GUNZ.

Codex Arabicus integer exstat in B. *Scorialensi* n. DCCCXVI, tum alius in quo liber X. deest, n. DCCCXVII.

Latinæ versionis codex est in B. R. P. n. 6912.

Arabici sermonis L. X. de venenis in *Scorialensi* CASIRI n. DCCCX.

L. XIII. de medicamentis simplicibus ib. n. DCCCVIII.

L. XIV. XV. XVI. XVII. XVIII. ib. n. DCCCXIII.

L. VI. VII. VIII. ib. n. DCCCVI.

L. XXIV. n. DCCCXI.

Tres libri latine versi in B. R. PARIS. n. 6913.

L. XXVIII. de præparatione medicamentorum simplicium, scriptus a J. B. de RAVIZONO, est in B. *Taurinensi.*

In eadem *Bibliotheca* L. XII. priores & XIII. posteriores, hi a FERRAGO conversi.

Quæ sequuntur opera primum prodierunt Mediolani 1481. fol. B. RAST. *. Ea collectione continentur L. X. ad ALMANZOREM. L. *divisionum.* L. *de juncturis.* L. *de ægritudinibus puerorum.* L. *de secretis* f. *aphorismorum. Experimenta* GALENI in l. HIPP. *quæ in capsula eburnea &c. Aphorismi* J. DAMASCENI. HIPP. *de natura humana*, *de aere aquis locis: & pharmacitis.* RAZIS *de sectionibus cauteriis & ventosis.* EJ. *synonyma.* In aliis edit. collectioni titulus est ABUBETRI RHAZÆ MAHOMETHI *opera exquisitiora*, *per* GERARDUM *Toletanum medicum Cremonensem* (Carmonensem) ANDREAM VESALIUM & ALBANUM TORINUM latinitate donati Basil. 1544. fol. * excusa, multo nitidiori sermone & ordine meliori.

Continentur in ea collectione Basileensi *Introductio ad artem medicam*, ad GAL. placita, humores & facultates accommodata. Deinde libri X ad MANSOREM filium ISAACI, CORASSANI principem, quos ipsos libros vulgo ALMANZOREM dicunt. Eorum L. II. agit de temperamentis & eorum signis, tum in toto corpore, tum in singulis partibus, ex GALENO fere exque HIPPOCRATE, ORIBASIO, PAULO (*a*) descriptus, sermone cæterum continuo & dilucido. Plethora duplex (*b*).

L. IV. agit de valetudine conservanda ex GALENO, PAULO: de regimine potissimum & moderamine sex rerum non naturalium, de consuetudine, venæ sectione, purgatione, evacuatione varia, balneo, frictione. Porro de cura singularum corporis partium. De morbis epidemicis, quibus acidam medicationem obponit, de infantum, parturientium, senum cura &c.

L. V.

(a) AETIUM etiam addit FREIND.
(b) C. 19.

L. V. ad morem veterum traduntur morbi cutanei a capite ad calcem, & de venereis agitur. Ubique parum signorum, multa vero seges medicamentorum. Lepram copiosissima purgatione superavit.

L. VI. peculiariter pertinet ad peregrinantium valetudinem conservandam: agitur de cavenda siti, frigore, fame, debilitate, oculorum a nive præstrictione, aquis & aliqua de vulneribus & infortuniis. Ex GALENO.

In L. VII. qui chirurgicus est, aliqua tamen ad medicinam faciunt, ut capita de venæ sectione, cucurbitulis, vena Medinensi, hic plene, & de impostoribus, quorum quidem exempla ex chirurgis repetit.

L. VIII. est de venenis, tam de iis, quæ punctu & morsu nocent, quam de iis, quæ per os adsumuntur, quæ inter varia sunt vulgo neglecta, ut sudor bestiarum, fel viperæ, semen urticæ (innocuum). Opium & plantas venenatas excitato vomitu recte expugnat. Mercurium vivum non nocere, experimento in simia facto didicit: sublimati gravissimam esse noxam monet, denique de medicamentis purgantibus agit. Hydrophobiæ etiam propriæ aliquæ adnotationes. Ex PAULO sumtum esse FREIND, hic nimius.

L. IX. morbos internos tradit a capite ad calcem præter febres; unice fere ex Græcis. Hic classicus fuit labor, in quem vulgo prælectum sit, & numerosi scripti commentarii. Vix tamen quidquam habet proprii. Calidam curationem in pleuritide recte improbat.

L. X. de febribus, fere ex GALENO. Diarias secundum suas caussas numerosas recenset. Phthisicum negat sibi quemquam convaluisse. In causo refrigerantia & subacida medicamenta aut alimenta abunde adhibet, quo alvum lubricam reddat. In synocho camphoram dat. In febribus pestilentibus, ex corrupto aere natis, iterum acida laudat & refrigerantia. Crises, earum signa & prognoses. Multa ex Græcis.

Libri ad ALMANZOREM cum nonnullis aliis, prodierunt etiam Venet. 1497. fol. GUNZ. TR. & eadem *opp. parva* RHAZEI Lion 1510. vel 1511. 8. TREW.

Hebraice vertit R. SCHOM TOR. f. ISAACI Hispanus WOLF.

Arabicus codex exstat in *B. Bodleyana* n. 3768, in *B. Vaticana*.

Codex MS. est apud fr. minores CESENÆ MONTFAUC. I. p. 433. & apud RANCHINUM ib. II. p. 1283. tum latine in B. R P. n. 6893. 6901. 6902. 6903. 6904. 6905. 6906. 6907. A, ex versione GERARDI Carmonensis.

Sic in B. D. *Norfolkiensis* n. 3013. in *Cathedrali Monasteriensi*, in F. Bernardi libris n. 3642. in *Wigorniensi* B. n. 904. Cat. M. Angl. In *Mertonensi* n. 655. 6940. In *Medicea* iste Arabicus ut puto.

L. III. IV. V. VI. VIII. in B. *Scoriensi* & alii mutili libri CASIRI n. 815. 855. Arabice.

Libri V. posteriores in B. R. P. n. 7046. latine.

L. II. de febribus *B. Escor.* DCCCXIV. arabice.

Lib. de cognoscendis morbis & signis exterioribus.

L. II. & tertius doctrinæ medicinæ recensetur in scriptoribus MS. Hispanis C. de V.

Libri IX. codex B. CAI. GONV. n. 961. puto, latinus.

Solus prodiit in collectione Venet. 1507. 8. Paris. 1534. 8.

In eum Commentarii numerosi exstant.

GHILABAT de SCIOLA Mompeliensis commentarius in L. IX. ex interpretatione LEONIS JOSEPHI Carcassonensis est in B. TURIN. I. p. 17. Ex eo regulæ excerptæ ab ABRAHAMO AVOGADOR Monspelii versæ p. 20.

MATTHÆI de GRADI Papiæ 1471. 8. 1597. f. Venet. 1560. f. GUNZ.

GERARDI de SOLO Venet. 1505. f. TREW.

PETRI de TUSSIGNANO Venet. 1497. fol. GUNZ. 1518. fol. TR.

SILLANI de NIGRIS in eundem Venet. 1518. fol. TR.

In B. *Turinensi* ejus comm. MS. in L. IX. & in L. I. reperitur.

JOH. de TORNAMIRA *clarificatio super* IX. ALMANSORIS Venet. 1507. fol. Lion 1501. 4. 1521. f.

J. ARCULANI *commentum* Venet. 1490. f. 1497. f. 1557. fol. 1560. f., ut lego. Codex MS. est in B. *Taurinensi.*

CHRISTOPHORI de BARZIZIS Papiæ 1494.

GALEACII de S. SOPHIA Hagenau 1533. f.

J. B. MONTANI Venet. 1554. 8. Basil. 1562. 8.

ANDREÆ VESALII Basil. 1537. 8. 4. Lion 1551. 12. Witteberg 1586. 8. GUNZ. 1592. 8. TR.

LEONARDI JACCHINI Basil. 1564. 8. GUNZ. Lion 1577. 8. 1622. 4.

SALOMONIS ALBERTI in eumdem commentarius MS. exstat BOERNER.

Commentarius MS. Hebraice a LEONE JOSEPH versus apud *Patres Oratorii Parisinos* MONTF. II. p. 1405.

Codex *de experimentis secundum* ALMANZOREM in B. *Taurin.* II.

Porro Basileæ cum ALMANZORINIS ll. prodiit.

L. *de pestilentia* quem singulatim dicemus.

L. *divisionum*, vertente G. CARMONENSI. Iterum morbi sunt a capite ad calcem sua cum curatione; compendium fere librorum ad ALMANZOREM. Fuse de verme in aurem illapso.

Prodiit

Prodiit cum ll. ad ALMANZOREM Venet. 1497. fol. TREW. Lion 1510. 8. RICHT.

Codex eſt in B. R. P. n. 7046. latinus.

In eadem collectione eſt l. *de antidotis.* Citat in ejus præfamine libros ad ALMANZOREM Coraſſaniæ Dominum, & l. *Atybab Muluchi* ad HALY regem *Tabriſtan* & l. *pilorum.* Medicamenta ſunt compoſita ad omnes corporis humani morbos.

Codices l. *de antid.* ſunt latini in B. R. P. n. 6906. 6993. 7046. in B. *Mertonenſi* n. 694.

Hebraicum citat HOTTINGER.

Iterum inter opera exquiſitiora RHAZEI eſt *de affectionibus juncturarum*, plenum opus, magisque auctori proprium, neque perinde ex Græcis compilatum. In rheumatiſmo calido ubertim venam ſecabat, ita ut deorſum & verſus pedes potius malum conaretur detrahere, venis pedis inciſis. Poſt hanc minutionem, membrum ſtypticis jubet confirmare. In ischiade non ſupervenire *lapideitatem.* Hic ſuum *Continens* citat.

Prodiit Venet. 1497. fol. Lion 1510. 8.

Codex eſt in B. R. P. n. 7046.

Denuo L. *de morbis infantum*, qui prodiit Venet. 1497. fol. Lion 1510. 8. Codex eſt in B. R. P. n. 7046. Non eſt is labor, ejusdem tituli, quem FREINDIUS legit, & nominat *Continentis* L. XXVIII. In eo enim ſpina ventoſa deſcribitur, cujus noſter nullam hic fecit mentionem, brevis in univerſum; hydrocephalum tamen ſe vidiſſe ait.

IDEM *libris VI. aphoriſmorum*, *ſ. ſecretorum medicinalium* citat l. *diviſionum.* In L. I. habet prognoſtica futuræ epidemiæ, deinde prognoſtica in morbis.

L. II. eſt de experimentis & confidentiis, ſ. Formularum congeries, in quibus RHAZEUS multum videtur fiduciæ poſuiſſe.

L. III. de iis quæ ipſi RHAZEO acciderint. Hic libellus etiam potiſſimum legi meretur. Somnum amiſſum ſe recuperaſſe uſu multo lactucæ, & oleo nymphææ per nares adtracto, oculorum vero aciem inde fractam eſſe. Regem AL HOMET HALI fil. ex amiſſo ſanguine deliquium patientem, vino aromatico cum pullis columborum cocto ſe ſanaſſe; ſimili ratione ſyncopen paſſum regem ERRIFIDENUM ſe ſervaſſe, cui ob apoſtema prope cerebrum tres ſanguinis libras ipſe detraxerat: ea evacuatione ſe lethargum a rege avertiſſe. Apoplectico regi HAMECH filio HALI cucurbitula ad collum admota ſanitatem reſtituit. A ſolis æſtu febrientes frigido balneo curavit, febresque peſtiferas dato rob fructuum laxativorum. Febrem, cum hæmorrhagia nulla ſuperveniret, decem libris aquæ frigidæ mitigavit. Hieroſolymis ſe fuiſſe. Multum in curioſo libello repetitionum, non vero meminit hominis, qui pro mortuo habitus, bacillorum ictubus

ictubus vitæ a RHAZEO restitutus fuerit, de quo JOHANNES LEO scripsit. Seorsim prodiit hic liber Venet. 1497. fol. Bonon 4. absque anno.

L. IV. de cibo & facultatibus carnium diversorum animalium & olerum.

L. V. aliqua prognostica fere funesta, ex HIPPOCRATE.

L. VI. regulæ quædam prudentiæ medicæ.

Codex arcanorum est in B. *Escur.* CASIRI n. 868. 877.

EJ. porro *Antidotarius minor.* Codex *Antidotarii* est in B. *Taurinensi* II. p. 128.

De præservatione ab ægritudine lapidis. Acetum squilliticum inter prima laudat. Prodiit Venet. 1497. f.

De facultatibus partium animalium. Superstitiosa & vana plurima. Pariter edita sunt Venet. 1497. fol.

Nunc dicere oportet de l. *de pestilentia* sæpius recuso.

Versus a GEORGIO VALLA prodiit Paris. 1528. 4. 1529. 8. *. Basileæ 1544. fol. *.

Repetito versus a NIC. MACCHELIO Venet. 1556. vel 1555. 12. maj. BOEHM. CL. ASKEW habet editionem Patavinam 1555. 8. nisi error subest. Iterum & ad exemplum a BOERHAAVIO communicatum MEADIUS, per SALOMONEM NEGRI Damascenum, perque JOHANNEM GAGNIER, ex arabico textu converti curavit, versiones priores comparavit THOMAS HUNT, & in unam versionem conjunxit, quam MEADIUS Londini 1747. 8. maj. * edidit, sæpe recusam. Denique arabice & latine edidit J. CHANNING Londin 1766. 8. * iterum ad exemplar Arabicum Leidense, ob meliorem codicem rectius, adjectis aliis RHAZEI de variolis locis, tum aliis nonnullis aliorum Arabum eo pertinentibus fragmentis. Codice usus est a prioribus valde diverso, & passim fusiori, quam ille ad quem Græca editio facta est. Hanc CHANNINGII editionem recudi feci Lausann. 1772. 8. *, & nonnulla inter imprimendum emendavi.

Græce editus est Paris. 1548. fol. *. cum JACOBI GOUPYLI castigationibus, quæ splendida est editio.

Codex Græcus e Syriaco conversus est in B. R. *Paris.* n. 2201. & alius 2200, alius n. 2202. Alii in *Medicea Plut.* LXXIV. BANDINI III. p. 97. Alius Arabicus in B. *Leydensi.*

Non longum opus RHAZEO plurimo decori fuit. Non quod curandi variolas ratio ei propria sit & nova, nam reperio MOHAMMED prophetam, & AARONEM *pandectarium* (*), & GEORGIUM f. BACTISCHUA, & MASERJAWAIH, fere eadem quæ noster dedisse consilia. Antiquissimus tamen est superstitum

(*) p. 334.

ſtitum de variolis ſcriptorum, & quod majus eſt, omnino ex optimis. Ipſius RHAZEI eſt, eum ſuum ad ALMANZOREM opus citet (*).

Theoria fere quæ SYDENHAMI. Fervere quodammodo ſanguinem, tamen ut noſter pueris potiſſimum eum fervorem accidere putet, quando in juvenes perficiuntur. Tunc enim idem ipſorum ſanguini contingere, quod muſto, cujus fervor eum finem habet, ut in vinum perficiatur. Ex debiliori vero hominis temperie accidere poſſe, ut variolæ non prodeant; omnino uti per frigora debile muſtum non quantum ſatis eſt fervet, ut poſſit in vinum perfici. Eſſe ubi variolæ eumdem mortalem bis vel ter inficiant. Ante nuperos ipſa natura, in fervidiori quidem regione, noſtrum docuit, primis diebus morbum tamquam inflammatorium, inde tamquam putridum curare, inque viribus nunc ſuſtinendis, atque avertenda putredine occupari. Primo die raro adparere variolas, quarto ubi lentiſſime, ſi quinto vero die non eruperint, ſtimulo egere. Dari diſtinctas & confluentes, has periculoſiores: dari etiam parvas, duras, verrucoſas & lividas. Dolores in artubus naſcitura eo loco ulcera portendere. Eſſe etiam, ubi ſphacelus tibiæ variolis ſupervenerit; eſſe ubi ſanguis per omnes corporis poros exſudaverit; per nares quidem ſanguinem utiliter fluere. Ad diem uſque quartum RHAZEUS ſanguinis impetum minuit, venam ſecat, pueris cucurbitularum ope ſanguinem detrahit; ſanguinem ad animi uſque deliquium emittit, ejus ſi ubertas adfuerit. Alvum mollit, acidum victum imperat, & acida medicamenta, non ſine camphora. Aquam nive refrigeratam indulget. Eſſe ubi eruptionem avertere valuerit, ut vel nullæ, vel pauciſſimæ variolæ prorumperent. Frigus ipſum non admittit, & refrigerantem curationem monet ſubinde nocere, atque anxietatem facere; eo in caſu ſudorem oportere movere, calida dare medicamenta, cutem fovere calida: neque poſt ſeptimum diem alvum ducere. In angina, quam valde metuit, venam audacter incidit, acida gargariſmata præſcribit; reliqua conſilia omitto, ad decorationem etiam potiſſimum facientia. Morbillos minorem dolorem ſub eruptionis tempora ciere, nauſeam facere majorem: etiam in morbillis frigidam bene propinari.

IBN DAUD virum ſibi notum citavit RHAZEUS (†), an idem fuerit ABU ALI EBN DAVID EL MISRI, qui compendium operum RAZEI *de medicina* ſcripſit, cujus codex eſt in B. *Medicea* apud FABRICIUM. Alium etiam ABU DAUD dixi p. 358.

RASIS l. *de ſimplicibus* cum ejusdem argumenti SERAPIONIDÆ opere ediderunt Argentor. 1531. fol. LAMBERGEN.

(*) C. 14.
(†) L. X.

§. CXXXVI. Seculum X.

Medicinæ Arabum, ut imperii, florentiſſima tempora fuerint quæ ſeculi noni: Neque tunc eorum merita ejusmodi erant, ut cum Græcis compares. Video quid Casirius pro ſuis Arabibus proferat, malas nos habere editiones, ex quibus non poſſit rite de his viris pronuntiari. Verum, ut male ſint verſa eorum opera, tamen diſſimulari nequit, univerſam eorum theoriam a Græcis unice fuiſſe ſumtam, & potiſſimum quidem a Galeno; neque enim puto Methodicorum, aut Sorani, aut Asclepiadis uſquam ab Arabibus factam eſſe mentionem. Sed neque latinos legerunt. Video a non nemine dici Celsum ab Isaaco citari; verum ea ſunt *mora Celſi arboris*, (Mori) (*a*).

In ipſa praxi in univerſum ſequebantur eamdem Galeni theoriam, ut tamen manifeſto ad empiricam eorum medicina declinaret, plurimaque admiſcerent vel ſuperſtitioſa, vel vana. Medicamenta equidem aliqua nova invenerunt, partim a chemia ſuppeditata, partim a regionibus, quas colebant, orienti proximis & a vicina India. In univerſum etiam pharmaceutica perpoliverunt, & gratiora atque mitiora auxilia aſperis illis Hippocraticis ſubſtituerunt. Morbos etiam aliquos veteribus non dictos deſcripſerunt, eos inter variolas & morbillos. Denique paſſim tamen eventus aliquos rariores adnotaverunt. Verum fundamenta artis, integram & plenam morborum hiſtoriam, fere neglexerunt, cum tamen noſodochia haberent egregie inſtructa, & ad morborum progreſſus & eventus obſervandos aptiſſima: neque eorum ullus adſpiravit ad ejusmodi ſtudium, quale in Epidemicis Hippocratis præiviſſet.

Garibei Ben Said Cordubenſis circa annum hegiræ 353. vixit. Codex ejus *de infantum & puerperarum regimine & morbis* eſt in B. Scorialensi n. DCCCXXVIII.

Isa Ben Jusuf, medicus pharmacopola, ævo Califæ Caterbillah (*b*).

Joseph fil. Isaac judæus a. c. 940. ſcripſit *de urina inſpectione* (*c*).

Ali Hassan Ali Ben Issa Giavallah, Bagdadenſis, tempore Kalifæ Moktadibillah, exeunte ſeculo nono & ineunte decimo, ſcripſit *takuin al abdan fi tadbir al enſan* ſ. *de curandis morbis & remediis parabilibus.* Codex eſt in B. R. P. n. 1020.

Achmet Ben Ibrahim Ibn Giarrar al Thabib al Afriki obiit a. 400. heg. ſcripſit *Etekad fil adujat al mofredat* ſ. *de medicamentis ſimplicibus*, & *Etekad fil adujat al morakkebat*, ſ *de medicamentis compoſitis* (*d*).

Achmet Ben Mohammed Al Saraksi ſcripſit circa annum Hegiræ 387. *Ketab Althabick*, ſ. *de confectionibus* (*e*).

Abul-

(a) *diut.* L. II. p. 389.
(b) Herbelot p. 317.
(c) Wolf.
(d) Herbelot. p. 397.
(e) Id. p. 912.

Abugiafar Achmed Ben Mohammed Al Thabib, circa a. 360. ſcripſit *de pleuritide & phrenitide (f)*, *de colica (g)*, *de alimentis (h)*.

Abusahal Al Massihi, auctor centiloquii *Miat*, Avicennæ præceptor, hujus fuerit ævi. Ita Herbelot (*i*), ſed videtur error ſubeſſe. Nam alio loco (*k*) idem ſcriptor citat Abu Sahal Issa Ben Iahia Al Massihi, de quo Haly Abbas judicaverit, quem adeo oportet antiquiorum eſſe.

Abu Abdallah, Nabolenſis, Avicennæ præceptor.

Tamimi vel Temini Al Modessi in Ægypto circa annum 370. vixit, celebris medicus (*l*). Ejus eſt *Morſchad a la giauhar al agdiah*, *de cibis ſalutaribus & noxiis*, *& de ſimplicibus medicamentis (m)*.

Abul Rihan Mohammed Ben Achmed, a patria Al Biruni dictus, Perſa (*n*), quarto etiam hegiræ ſeculo vixit, Avicennæ fere coævus. Ejus inſigne opus fuit gemmarum hiſtoria, cæterum pro mago habitus eſt, idem Aſtrologus (*o*).

Al Raheb monachus, qui Avicennæ dictus ſit, Abu Museh Kulme, & Muta Guahil Israelita filius Alhorith fil. Hubegre, perinde hic dici debent, quorum medicamenta idem citat Avicenna.

Al Chanzi, quem Avicenna citat & Mesve (*p*).

Helal Ebn Abraham Ebn Zahruni f. *Aaronis (q)*, Sabius, medicus nobilis Bagdadenſis, vixit circa a. 330. heg.

Mansur Ebn Morascher Abulphatah, Ægyptius, ſub finem hujus ſeculi vixit (*r*).

Isa Ben Joseph Ebn Ol Attar, medicus Cahirenſis.

Emram f. Isaac, Hiſpanus Toletanus, qui periit a. 387. heg.

Nadhi fil. Nass, medicus, qui Græca multa Arabice reddidit, in ipſo artis exercitio parum felix (*ſ*), coævus Ali F. Abbas.

Esaharagki, medicum Cordubenſem, Razi proximum J. Leo citat, qui librum compoſuerit Avicennæ Canoni ſimilem. Putem velle Alsaharavium Abulcasem, quem Freindius nuperiorem facit.

(f) Herbelot p. 970.
(g) Id. p. 971.
(h) p. 974.
(i) p. 39.
(k) p. 161.
(l) p. 219.
(m) Herbelot.
(n) Casiri p. 322.
(o) Herbelot p. 31.
(p) in *Antidotario*.
(q) Herbelot p. 446.
(r) Abulpharai p. 223. Herbelot p. 554. circa a. 365. hegiræ.
(ſ) Abulfarai p. 215.

ABIMEHER MOYSES filius SEIAR præceptor HALY ABBASSIDÆ (*). ABU MAHER HALY (t) præceptor ABBASSIDÆ, annon idem.

§. CXXXVII. HALY f. ABBAS.

HALY filius ABBAS *al* MAGIOUSCHI f. MAGUS, etsi nomina Mahommedana non valde Gebro conveniunt, medicus principis Buidæ ADAD HEDDULÆ, scripsit *Almaleki* suum circa a. 370. (*u*). Lego alium titulum, *Kamel al sannat al thabiat* (*x*). Is est *liber totius medicinæ necessarius* Venet. 1492. fol. *Liber totius medicinæ necessaria continens* Lion 1523. 4. *. B. TISS.

Codex MS. Leidæ exstat, tum perantiquus alius Paris n. 6909, alius fuit inter libros RANCHINI MONTF. Libri aliqui Arabice exstant in B. R. Par. n. 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1061. Libri VII. & VIII. codex est in B. R. P. In *Escurialensi* n. DCCCXIV. Ibidem decem libri n. 811, alia pars n. 833, alia n. 888. Totus l. *Almaleci* in B. BODLEY. n. 414.

Libri sunt decem theoricæ, decem practicæ, ordo satis bonus, dictio mala. STEPHANI, qui ex Arabico convertit, ut plurimas voces neglexerit interpretari. Res ipsæ collectaneæ. Systema plenum est curationis morborum, materiæ medicæ, Pathologiæ, Clinices, Chirurgiæ. Morborum historia, ut Arabis, brevis, longissima series medicamentorum. Omnibus Arabibus FREINDIUS prætulit, mihi nihil singulare neque proprium habere visus est. Multa ex RAZEO habet.

Libri X. *de communibus medico scitu necessariis locis*, qui cum titulo CONSTANTINI *Africani* Basileæ 1539. fol. BB. prodierunt, sunt ipsorum decem librorum Theoriæ HALY ABBASSIDÆ compendium, meliori dictione & ordine concinnatum. CONSTANTINO etiam adscribitur a P. DIACONO in *Chronico Cassinensi*, qui & ipse libros XII. numerat. Idem opus videtur, per ea, quæ ab aliis Cl. viris disco, cum nomine PANTECHNI ISAACI f. *de complemento medicinæ* prostare, neque enim ad manus est. Librum ISAACI *de complemento* RHAZEUS sæpe citat. Non putat FREINDIUS ISAACI esse, fatetur tamen multa apud HALY reperiri, quæ perinde exstant in locis ISAACI a RHAZEO citatis. Cum libro destituar, amplio.

Codices MS. cum nomine CONSTANTINI passim exstant. In B. CAROLI THEYER MS. Brit. n. 6603, in *cathedrali Metensi*, MONTF. II. p. 1380.

§. CXXXVIII.

(*) HERBELOT p. 715.
(t) HERBELOT p. 27.
(u) ABULFARAI p. 214.
(x) HERBELOT p. 541.

§. CXXXVIII. Scriptores incerti ævi.

Conjiciam huc numerosos scriptores incerti ævi a JOHANNE SERAPIONIS fil. f. juniori, sive factitio citatos.

ABENGNEFITH, EBNGNEFITH. Ejus habemus l. *de virtutibus medicinarum & ciborum a* GERARDO Carmonensi *versum*, editum Argent. 1531.f. *. 1533.f. *; & passim cum MESVEO Venet. 1527. fol. 1535. fol. 1602. fol. *. Exigui momenti libellus est, de signis virium medicatarum a variis dotibus, etiam a sapore, sumendis, de qualitatibus secundis, tertiis.

ABIMBAT. ALDRAZUH.

ABDALLA NARECH Hispanus.

ABIX vel HABIX, an HOBAISCH (a).

ALMACEMIN.

ALMASAHER.

ABUHANIFAH (b).

ABU MANSUR AL HASEN BENNUH cujus sunt libri II. *de morbis internis, unus de externis*, alius *de febribus*.

ADAMASCA (c).

AMRAM f. BIAUMET (d).

ABRAHAM f. SALOMONIS Israelitæ (e), aliud forte nomen ISAACI BEN MEIRAM SALOMONIS f.

ABEN JULIEL (f).

ALMASA HERODI (g), nisi est MASARGUIH RAZEI.

ALTABARI (h), forte TABRI RAZEI.

ACHMET EBN DAVID HUMAR (i).

AZARARUS & AZARARI. Nonne ALZAHARAVIUS, quem sæpe AZARARA vocant.

HABON HASEU (k).

BARK fil. EBI, cujus librum medicum GEORGIUS BYZANTINUS græce reddidit (l).

(a) C. 16. 35. 46.
(b) C. 39. &c.
(c) C. 44.
(d) C. 6.
(e) C. 61.
(f) C. 67.
(g) C. 177.
(h) C. 44.
(i) C. 118.
(k) C. 185.
(l) ALLATIUS de *Clar.* GEORGIIS.

BARZVATUS sapiens (*m*), an BARZUIAH p. 333.

ARTRAM (*n*).

CHIUTELBENI (*o*). Idem CHIALPATABANI.

CONSIDEMUS. GABRIEL F. MESARGEH.

HALI parvus (*p*) hunc puto esse HALY f. ABBAS.

HACHIM EBN AMORIM. HAHEMET. HEBUCHADISE.

JACOB f. MURTUK (*q*).

JACISSVHA Rex medicorum (*r*).

ISRAIL (*s*), ISMAHELITA.

KACEBRAS (*t*). KERMED.

LILHATINATUS. LINACOR. LULAM.

MAIMON. MESVACH, MESCHACH ASEN MESVACH.

MEHERERIT (*u*), OHASION, REHEUBATUS.

SALAMIA.

SULAHIN EBN HAHASEN (*x*), qui SALOMON EBN HASEN (*y*).

XIRAXES (forte SINDISCAR) medicorum rex (*z*).

YHAIE (*a*), JOHANNES aliquis.

Addam aliquos mihi ignotæ ætatis, traductores veterum.

THABETH qui GALENUM *de opt. secta* vertit. An TABETH f. CORRA p. 252.

NICOLAI compendium ARISTOTELIS *historiæ animalium* (*a**). Vertit ALI BEN ZARAA, cujus versionis exemplum est apud CASIRIUM.

Quos hic recenseo, eorum mentionem apud AVICENNAM reperi.

ALFOB.

ASAINERI (*b*).

FAVELI-

(m) *de Antidot.*
(n) C. 218.
(o) C. 197.
(p) p. 111.
(q) troch. de arsenico.
(r) EJ. pilulæ p. 86. b.
(s) *Antid.* p. 111.
(t) *Simplic.* c. 313.
(u) C. 205.
(x) Ib.
(y) C. 250.
(z) p. 96.
(a) C. 59.
(a*) p. 355.
(b) Canon. L. V. 1. 4.

Faveligenis (*c*).

Filodesisis nomen ex Græco corruptum (*d*).

Fulikesmes (*e*).

Kabotzes.

Kyum.

Mutagnachil (*f*).

Sanibos (*g*).

Tarentius. An Tarentinus Geoponicus. Corrupta omnia.

§. CXXXIX. Avicenna.

Abu Ali Al Hossain Ebn Abdallah Ebn Sina cognomine Al Scheik & Al Reis, vulgo occidentalibus Avicenna, barbaris temporibus etiam Huisseni, Avizianus.

Inter Arabes medicos eloquentia & ingenio ita caput extulit, ut princeps ei locus ab omni posteritate datus, ipsiusque canon classicum opus fuerit, in quod innumerabiles scriptores prælegerunt, ipso nuperrimus Rolfinkius, & numerosissimi pariter commentati sunt. Bokharæ natus, matre ex oppido Affena, philosophiæ qualis eo erat ævo, & medicinæ summo animi ardore studuit, ante annum decimum octavum principis sui medicus. Relicta patria per varias regiones peregrinatus Ispahani moratus est, Archiater & Wazir principis Buidæ: at vino mulieribusque nimis addictus, annis non major quinquaginta octo, Hamadani anno Christi 1036. obiit vel a. hegiræ 428 (*h*).

Citantur ejus numerosa, quæ amisimus, opera (*i*).

De sanitate atque remediis libri XVIII.

De valetudine servanda L. III.

Medicinæ canonis libri XIV.

Scholia in libros Canonis.

De dolore colico.

De medicamentis cordialibus, nisi idem est noster.

De medicina in compendium redacta.

L. de

(c) *Antidot.* L. II.
(d) L. V. II.
(f) Ib. 2. 2.
(f) L. V. c. 3.
(g) L. V. 2. 20.
(h) Abulfaraj.
(i) ex *B. Phil. Arab.* Casiri.

L. de pulsu Persice scriptus.

Diss. de cichorio.

Diss. & problemata doctis viris proposita.

L. de animalibus.

L. de vegetabilibus.

L. de avibus.

Vitam ejus scripsit ABU OBAIDA AL GIUZIANI (*), auditor & amicus ejus intimus. Eam vitam nomine auctoris corrupto, ut SORIANUS audiat, NICOLAUS MASSA latine vertit, editam cum AVICENNA Venet. 1535. fol. *. 1608. f. Aliam vitam dedit IBN GIOLGIOL. Sed etiam FRANCISCUS CALPHURNIUS ejus viri vitam scripsit Lugduni 1522. 4. cum *Canone* excusam, & J. LEO.

Sed est etiam AVICENNÆ vita inter eas, quas STEPHANUS de VILLA hispanice scripsit Burgos 1647. & de eodem AVICENNA CAROLI PATINI oratio Patav. 1678. 4.

Laudant Arabes, quod se ipsum colica laborantem clystere octies infuso sanaverit, quod ex pulsu, perinde ut ERASISTRATUS, ægrotum, qui offerebatur, solo amore laborare divinaverit; quod sibi ipsi in capitis morbo imposita nive subvenerit.

Mihi supra omnem patientiam loquax & diffusus videtur, exscriptor Græcorum, ut menses integros fere impendas, quoad aliquam propriam adnotationem in compilationum cumulo detegas. Qui absque tædio RHAZEI *continentem* exhausi, nunquam potui in canone AVICENNÆ perlegendo finem invenire, adeo me Asiatica illa & fastidiosa ubertas speculationum & methodica inanitas fatigavit.

CANON nobis, non in XIV, sed in quinque libros dividitur. Vastum est systema medicinæ, quantum ejus artis eo ævo notum erat, anatomes, botanices, pathologiæ, clinices, chirurgiæ.

L. I. fere ad anatomen & physiologiam pertinet; continet tamen aliqua generalia, de morbo, symptomate, causa in universum; tum de classibus medicamentorum, secundum qualitates primas, secundas, tertias; de signis, pulsu, urina: de rebus non naturalibus, de victus ratione; de evacuatione varia, medica, chirurgica.

In L. II. materia medica traditur (†), & præcedunt generales quædam ad GALENI sensum speculationes.

L. III. est morborum a capite ad calcem, fusissimus catalogus, secundum eorum causas, cum curatione. Turpicula varia intercedunt (††).

L. IV.

(*) ABULFARAI p. 231.
(†) Conf. *B. Bot.*
(††) Cap. *de aluminatis* &c.

L. IV. est de febribus earumque symptomatibus, omnino ex Græcis, præter variolas exscriptus. Pestem dicit bubonaceam, & in ea venam jubet secare, acidaque, ut in variolis, medicamenta imperat; jubet autem ægros alere, cum fere convalescant, qui cibum sumunt. Sic in variolis venam secat, cæterum multa habet eorum persimilia, quæ RHAZEUS. Post febres fusissime signa & prognoses recenset, & omne genus exanthematum. Porro venena & herbas venenatas, & animalia utcunque noxia, hæc valde copiose, sed pleraque ex RHAZEO. Denique morbos cutaneos. Catellos jam habet, vere in urina miserorum conspicuos, quos rabidus canis momordit.

L. V. est Antidotarium, s. de medicinis compositis formulæ.

Reliqua opera, quæ supersunt AVICENNÆ, ea quidem parva sunt. L. *de viribus cordis*, agitur de animi adfectibus, deque medicamentorum efficacia & censu, quæ ad lætificandum adque confortandum cor faciunt.

De removendis nocumentis quæ accedunt in regimine sanitatis, scilicet ex errore in usu rerum non naturalium, etiam ex odoribus, ex carbonum vapore, ex aquis mineralibus & noxiis, ex balneo.

Tr. *de syrupo acetoso*, ejus præparatione, utilitate & noxa.

Canticum de medicina. Institutionum medicinalium breve compendium, neque plenum, neque boni ordinis. Æstate victum acidum commendat; in hydrope vehementiora cathartica, mezereum, euphorbium; adversus pediculos cingulum mercuriali unguento illitum.

Editiones & commentatores recensui quidem in *B. Bot.* Non possum tamen, quin hic repetam, cum hæc opera longe propius ad clinicam spectent. Vix vero vitavero, quin error aliquis subrepat, dicenti de libris mihi non visis, de quibus difficile sit distinctu, num de *Canone* solo, num de aliis etiam operibus AVICENNÆ sermo sit.

Arabica editio perpulchra est operum, ni fallor, omnium Rom. 1593. f.

Hebraice *Canon* Neapoli prodiit 1492 fol. CLEMENT Conf. Cod. Brit. n. 6351.

Latinæ editiones numerosæ sunt. *Opera omnia cum explanatione* JACOBI de PARTIBUS prodierunt Lion 1498. fol. B. Tig.

Antiquissima editio *Canonis* est Patav. 1473. fol. MAITT., cum tr. *de viribus cordis & cantico*, ex versione GERARDI Carmonensis: tum denuo Patav. 1479. f. TREW. MAITT. Perantiquam editionem *Canonis* absque loco & anno citat KIRSTENIUS & RIVINUS. *Opera cum pulchris illuminationibus* Venet. 1486. 4. ASKEW. AVICENNÆ *opera literis capitalibus coloratis* excusa Venet. 1486. 4. B. HARLEY non diversa ut puto. Apud TREWIUM erat ABINSCENAS *de medicina* Venet. 1486. f.

Canon solus Venet. 1488. 4.

Canon cum L. *de virib. cord.* & *cantico*, & variorum commentariis, opera ut puto omnia, prodiit Venet. 1489. 1490. TR. 1491. f. 4. vol. GUNZ. 1492. f. 1493. fol. BUR. *Medicina* titulo. Adjecti sunt *commentarii* GENTILIS de FULGINO, JACOBI de PARTIBUS, UGONIS SENENSIS, DINI Florentini, MATTHÆI de GRADIBUS, & THADDÆI Florentini. Ejusmodi editionem habet TREW, pariter cum nomine ABYNSENI, absque loco & anno: conf. p. 385.

Libri V. *Canonis* & *cantica* Venet. 1489. fol. 1494. fol. HUTH.

Opera nonnulla Venet. 1510. fol. UFF. & 4. FALC. & anno 1505.

Canones medicinæ vertente GERARDO *Carmonensi* & cum G. de FULGINO comm. BODL. & Venet. 1508. f. & Papiæ 1510. & 1511. f. 2. vol. GUNZ. cum *expositione* M. de GRADIBUS *ad fen.* XXII.

Canon Venet. 1510. 4.

Iterum cum GENTILIS de FULGINO *expositione* Venet. 1520. 4. & L. *Canonis* ex GERARDI versione a PETRO ANTONI RUSTICO *castigatus*, *illustratus* a SYMPHORIANO CAMPEGIO Lion 1522. 4. alii 1512. 4. & 1527. 4.

Iterum cum eorumdem scriptorum, quos diximus, & AVERRHOIS *expositionibus* Venet. 1532. fol. 5. vol. TREW.

L. Canonis cum ANDREÆ BELLUNENSIS *explicationibus* Venet. 1527. fol.

Medicina s. liber *Canonis*, *medicinæ cordialis* & *canticum* Venet. 1544. ap. Juntas fol. cum castigationibus ANDREÆ ALPAGI & RINII, tum 1555. fol. * 1562. fol. ZOCHA. In nostra editione A. ALPAGI *expositio vocum Arabicarum* accessit.

Cum correctionibus ANDREÆ ALPAGI & RINII Basil. 1556. fol. quam editionem PLEMPIUS laudat, TREW.

Opera omnia a JOHANNE COSTÆO & PAULO MANGIO recognita Venet. 1564. fol. 2. vol. BB. cum multis & bene longis adnotationibus. Versio semper est GERARDI, castigata ab ANDREA ALPAGO Bellunensi. Vocum Arabicarum interpretationem idem etiam hic adjecit. Eadem editio rediit Venet. 1580. fol. 1581. fol. GUNZ. 1585. f. hæc splendida, hæ ultimæ curante FABIO PAULINO. Editio 1608. omnium novissima est editio.

Seorsim prodiit L. I. *de universalibus medicæ scientiæ præceptis* ANDR. GRATIOLO interprete, cum ejus *scholiis* Venet. 1580. 4. GUNZ.

Fen I. L. I. *Canonis in usum Gymnasii Patavini* Patav. 1636. 12. GUNZ: & ex versione J. LENII Vicentiæ 1611. 16. *. 1647. 12. TR.

Fen I. II. & IV. *primi* L. & *Fen quarti* I. in *collectione* PETRI ANTONII RUSTICI Venet. 1507. 8.

Fen

Fen quarta primi de universa arte medendi JACOBI MANTINI Hebræi ope latinitate donata Venet. 1530. 8. Ettelingæ 1531. 12. HUTH. Hagenau 1532. 8. TR.

L. II. *Canonis ad verbum in latinum traslatus arabice & latine, notisque textum concernentibus illustratus* a PETRO KIRSTENIO, editus est Breslau 1609 f. BB. Editionem Romanam, & COSTÆI editiones, passim emendat, codice usus, qui ex Bibliotheca Cæsarea in Jenensem transiverat. Continet catalogum medicamentorum simplicium utraque lingua editum, & libellum ipsum de medicatis viribus cognoscendis, & de medicamentorum classibus. Versio literalis est.

Librum I. & II, *atque ex* IV. *tractatum de febribus* VOPISCUS FORTUNATUS PLEMPIUS edidit, adjutus MS. Leidensi, & alio Halepo accepto, alio Constantinopoli, neque nulli ei usui fuit GERARDUS interpres; ejus versionem tamen emendavit, & purius latinam reddidit. Scholia adjecit, ex comparatione aliorum scriptorum veterum decerpta. Prodiit Lovan. 1658. fol. *. Carpit G. H. WELSCHIUS, quod PLEMPIUS suis codicibus nimium fidei adhibuerit.

Libri III. *Fen* I. *tr. quartus de ægritudinibus capitis* a J. QUINQUARBOREO latine versus, & ad fidem codicis Hebraici correctus Paris. 1572. 8. LIND.

Libri III. *Fen* II. *de ægritudinibus nervorum* eodem vertente QUINQ. Paris. 1570. 8. ib.

EJ. *de morbis mentis tractatus* a PETRO VATTERIO versus Paris. 1619. 8. FALC.

Libri quarti Fen I. *de febribus* Patav. 1659. 12. & in collectione Veneta *de febribus* Venet. 1576. f.

Sic quæ *ad aquas minerales & balnea pertinent* in collectione Veneta *de balneis* Venet. 1553. f.

L. *de removendis nocumentis quæ accidunt in regimine sanitatis, cum tr. de syrupo acetoso* ARNOLDO VILLANOVANO interprete Venet. 1489. fol. HUTH. 1494. fol. ID. 1505. fol. B. Tig. &c. 1544. fol. TR. 1547. fol. Ticini etiam, ut lego, 1547. fol.

L. *de corde ejusque facultatibus* J. BRUYERINO interprete Lion 1559. 8. BB. Cum *Canone* etiam Venet. 1489. 1490. 1491. fol. Lego etiam prodiisse Venet. 1495. f. 1501. 8. & puto alias.

Cantica s. compendium artis medicæ versibus conscriptum, cum l. de viribus cordis Venet. 1491. fol. &c. porro Lion 1522. 4. Editum etiam est in collectione RUSTICI Venet. 1507. 8. & ex emendatione ANDREÆ ALPAGI Venet. 1544. fol. & passim cum *Canone* TREW. 1505. fol. &c.

Latine vertit ARMENGANDUS BLASIUS, ex Montepessulano.

Edidit seorsim DEUSINGIUS Groning. 1649. 12. *, Arabicæ linguæ gnarus, qui editionem AVICENNÆ parabat, nisi a PLEMPIO occupata fuisset.

Flores AVICENNÆ Lion 1508. 8. TREW.

Commentariorum inmensa vis est, Arabum, deinde Italorum.

Inter Arabes FAKREDDIN MOHAMMED (*a*) *al* KHOGENDI seculi XIII. exeuntis scriptor.

AL RAZI COTHBEDDIN AL SCHIRAZI seculo fere duodecimo in AVICENNAM commentatus est, & varia in eo carpsit (*b*).

Ejus Commentarii compendium fecit ABU ISCHAK JACOB (*c*), qui fuerit JACOB IBN ALI ISCHAK *et* SAMARI (*d*).

ABUSCHAIK EBN OL MASSIHI EBN OL ATTAR Antiochenus, Ej. sunt *quæstiones libri generalium ex Canone explicatæ* in libro *Al Ektedab* (*e*). Cujus compendium est *Entechab ol Ektedab* (*f*).

Exposuit etiam MASIHI EBN ABUL BAKAI (*g*), Nilensis, Bagdadensis, qui a. 608. hegiræ valde senex obiit, & cui etiam cognomen fuit ABUCHAIK EBNOL ATTAR ABULFARAIO teste, ut mireris si alius est a priori. Elegantem l. vocat HERBELOT.

Explicavit etiam AVICENNAM EBN ALKAF vulgo ABULFARAIUS.

Porro AL EMAM *al* PHACHER *al* RAZI MOHAMMED EBN OMAR vitia revelavit EBNSINÆ circa annum 606. heg. homo alchemista, & ob religionem suspectus.

MOHAMMED BEN MASSUD scripsit in *Canonem* AVICENNÆ a. 710. Tomum operis I. habet CASIRI n. DCCCLIX, Tomum IV. n. DCCCLX. Habet B. BODL. n. 6271.

Seculo VIII. Hegiræ BORHAMEDDIN NAPHIS BEN NAPHIS *commentarium* in *Canonis* L. III. scripsit (*h*), ut duo EBN NAPHIS fuisse putes, patrem & filium.

Explica-

(a) HERBELOT p. 250.
(b) REISKE *coroll.*
(c) HERBELOT.
(d) B. NARCISS. n. 1710.
(e) ABULFARAI p. 497.
(f) B. R. P. n. 1051.
(g) ABULFAR. p. 299.
(h) CASIRI n. 825.

Explicavit etiam AVICENNAM COTHBEDDIN IBRAHIM BEN ALI AL MEZRI (i).

Et ALI BEN KEMALEDDIN MOHAMED AL ASTERABADI circa a. heg. 1000. (k): & eodem tempore DAUD *al* ANTAKI (l), cujus codex eſt in B. BODL. n. 6377.

Tum EBAD OLLAH EBN GEMII (m).

Contraxit in duo volumina SCHENK KONGERDI & ABULFARAGIUS (n).

Canonis compendium ſcripſit NEGMEDDI ICHAK EBN ALBADI, cujus codex eſt in B. R. P.

Sic & ABULFARAGIUS (p) & ALMEDDIN ALI BIN ALNASI (q), cui libro titulus eſt Mugiaz & BEN OMAR *al* GIAGMINI (r), & ALI BEN KEMALEDDIN MACHMUD, AL ASTARABADI (ſ), quem dixi. Tum Anonymus ſcriptor (t), & l. *Kefat Saadat v. ackbal* (t*).

Summa etiam *Canonis* exſtat, & SERAPHEDDINI compendium in B. COISLINIANA (u).

Compendium erat apud POSTELLUM, GESNERO in *Bibliotheca* dictum.

Ex libro II. *de medicamentis ſimplicibus* compendium fecit NIDA f. ISSA (x).

Aliud compendium Canonis eſt, vel certe commentarius, BORHAMEDDINI NAPHIS BEN AVAD filii ALI BEN ABILHAHASAR *al* KARARASCHI, vulgo EBN NAPHIS (y) Vocatur etiam ABUL HASSAN *al* KORESCHI, vulgo EBN OL NAPHIS (z), & ALAEDDIN ALI BEN ABIAL (a): & HAZEN KORASCHITA qui EBN NAPHIS, & cum nomine addito BEN AVAD (b), & ALAEDDIN ALI dictus BEN AL NAFIS (c). In confuſione nominum facilis eſt error, & duorum NAPHISIDARUM confuſio.

(i) HERBELOT. p. 250.
(k) Ib.
(l) Ib. l. c.
(m) NARCISS. n. 1214.
(n) HERBELOT ib.
(p) In
(q) HERBELOT l. c.
(r) ID. p. 250.
(ſ) CASIRI n. DCCCXXVII.
(t) n. DCCCLXIII.
(t*) HERBELOT p. 970.
(u) MONTF. II. p. 1043.
(x) B. R. P. n. 1052.
(y) in *B. Eſcor.* CASIRI n. DCCCXXVI.
(z) B. BODL. n. 3746.
(a) in *B Scorial.* CASIRI n. 867.
(b) Ib. n. 862.
(c) HERBELOT p. 250.

In id compendium NAPHISIDÆ commentatus est ACHMET AL CARS RAI seculo octavo hegiræ (*a*), in practica tamen, ut puto, sola.

Cum notis Arabicis NAPHISIDÆ compendium (*b*) exstat, & cum scholiis GIMALEDDIN *al* SARAI (*c*).

ABUSAID BEN ABI SURUR AL ISRAELI *al* SAMARI scripsit *Khalassat al Kanun* s. *medullam Canonis* (*d*).

Repellit junioris RAZEI correctiones MUAFFEKI EN SAL (*e*).

Idem præstitit officium ACHMET BEN ABUBEKER BEN MOHAMMED *al* NAKSCHIRVANI in libro *Hale Schokuk al Canun* (*f*), & in *Meftah* NOUGREDDIN, qui idem *Canonem* in l. *Agiubab* emendavit (*g*).

Versibus declaravit partem AVICENNÆ DAUD *al* ANTIAKI.

In universalia AVICENNÆ commentarius est MOHAMMED IBN AMRI IBN *al* HOSEYN IBN *al* RAZI (*h*).

In L. I. exstat expositio *taffir fil Canun* (*i*).

In L. II. commentatur EBNOL NAPHIS (*k*).

In L. III. iterum BORHAMMEDIN EBNOL NAPHIS (*l*).

In L. III. Fen II. III. anonymus commentatus est (*m*).

Alii duo *commentariorum* codices sunt in quartum l. (*n*).

Codices AVICENNÆ MS. passim exstant. Operum in vol. XVI., Arabice ut puto (*o*) in B. BODL. tum in B. *Vaticana*, in B. *Agri* S. *Germanensis*, & in B. *Cœnobii* S. *Trinitatis de Vindocino* (*p*).

Canonis Hebraicus codex, versus per R. NATHAN, est in B. BODL. (*q*) & in B. R. P. (*r*), alius Bononiæ & duobus exemplis usus est PLEMPIUS.

Latine vertente GERARDO *Carmonensis* codex in B. *Coll.* MERTON. (*s*) in B. R. Par.

(a) CASIRI n. DCCCXXXI.
(b) B. NARCISS. n. 1707. 1821.
(c) n. 1713.
(d) HERBELOT l. c.
(e) ID. 250.
(f) Ib.
(g) B. R. P. n. 1118.
(h) B. BODL. n. 3597.
(i) B. R. P. n. 1001.
(k) CASIRI n. DCCCXXV.
(l) n. DCCCLXXXI.
(m) B. R. P. n. 6938. hic latinus.
(n) Ib. n. 639. 640. hebraice ni fallor.
(o) n. 5647. 5648.
(p) apud MONTFAUCON.
(q) n. 469.
(r) n. 994. 995.
(s) n. 691.

Par. (*t*), & in B. *S. Germanensi*, in B. R. *Londinensi*, in *Greshamensi*, in *Taurinensi* MONTFAUCON.

L. I. solus Arabicus in B. *Scorialensi* (*u*) in B. PEMBROK *Cantabrigiæ* (*x*). Hebraice in B. *Vindobonensi* (*y*). Latine in B. *Coll. Metensis* & in *Taurinensi*. Aliqua ex L. I. & V. hebraice in B. *Turinensi* p. 19.

L. I. & II. in B. BODL. n. 6067.

L. I. & II. L. I. & III. L. II. L. IV. hebraice versi sunt WOLF.

L. II. solus arabice exstat in *B. Vaticana*, in *B. R. Paris.* (*z*), in *B. Scorialensi* (*a*).

Latine ex GERARDI versione in *B. R. Par.* (*b*).

L. III. in *B. S. Mar. Magdalenæ Oxoniensi* (*c*), tum Arabice in B. R. Par. (*d*), & in *Scorialensi* (*e*).

L. II. & Fen I. tertii in *B. Vindobonensi* (*f*).

L. II. III. & IV. in B. E. *Cathedralis Metensis* MONTFAUC.

Porro libri III. latine in B. R. P. (*g*).

Libri IV. & V. arabice in B. R. P. (*h*). In B. BODL. (*i*). Latine in *B. Mertoniensi* (*k*).

Libri quatuor latine in B. R. P. (*l*).

Liber, ni fallor V. arabice & latine in B. R. P. (*m*). Fragmenta aliqua in *Scorialensi* (*n*).

Excerpta L. I. II. in B. R. P. (*o*) Hebraice, & *floris* (*p*).

Libri

(t) n. 6915. 6916. 6918. 6919.
(u) CASIRI n. DCCCXVI.
(x) n. 2045.
(y) LAMBEC. I. p. 280.
(z) n. 999.
(a) CASIRI n. DCCCXIX.
(b) n. 6916.
(c) *Cod. Brit.* n. 2292.
(d) n. 996. 997.
(e) CASIRI n. DCCCXX.
(f) LAMBEC. I. p. 171. 178.
(g) n. 6924. 6928. 6929.
(h) n. 998.
(i) n. 3744.
(k) n. 692.
(l) n. 6919.
(m) n. 999.
(n) CASIRI n. DCCCXXI. DCCCXXIII.
(o) n. 401.
(p) n. 704.

Libri *de febribus* codex cum notis marginalibus, servatur Turini (*q*) qui fuerit ut puto Fen I. libri IV.

CANTICI codices: Arabicus in B. R. P. (*r*), in *Scorialensi* (*ſ*).

Hebraicus in *B. Vindobonensi* (*t*). Eſt etiam in *Orielensi B. Oxonii*, in B. BODLEYANA (*u*) codex cum notis EBN RASCHID incertæ linguæ.

Latine vertente ARNOLDO *de* VILLANOVA in B. R. P.

Commentarius in hunc librum AVERRHOIS prodiit Venet. 1552. fol. cum ſimplicium medicamentorum facultatibus & earum gradibus.

Comm. idem Hebraice exſtat MS. in *B. Vindobon.* (*w*) vertente SALOMON BEN JOSEPH.

Liber *de corde* Arabice in *Scorialenſi* (*y*).

Latine, ut puto, in Coll. MERTON. (*z*). Latine vertente M. ARNOLDO BACHUVONE, ſ. de VILLA NOVA, in B. CAI. GONV. *Cantabr.* in B. D. PETRI ibid. (*b*), in *B. Coll. nov. Oxon.* (*c*) in B. R. P. (*d*). In B. D. MARCI græce, ut puto.

Excerpta ex L. *de theriaca* ex AVICENNA ſunt in *Scorialenſi* (*g*), & *de ſyrupo acetoſo* ib.

In libris *de animalibus* Venet. 1508. fol. excuſis BB., caput eſt de animalium infirmitatibus.

Liber *de urinis*, ſ. hoc certe cum titulo inediti operis, codices ſunt in *B. Taurin.* I. p. 243. in B. R. P. (*h*).

Et l. *urinarum ſecundum* AVICENNAM B. Taurin. II.

Et

(q) MONTFAUCON II. p. 1395.
(r) n. 1046.
(ſ) CASIRI n. DCCCLVIII. DCCCXLVI.
(t) LAMBEC. ib. p. 178. 181.
(u) n. 398. 6201. 6218. 6211. b.
(w) ID. I. p. 183.
(x) apud CASIRI n. DCCCXXXIX. DCCCLV.
(z) n. 974.
(b) n. 1874.
(c) n. 1128.
(d) n. 877. & latine 6949. 7171.
(f) n. 692.
(g) CASIRI n. DCCCLXXVII.
(h) n. 2209. 2260. & 2256 AVIZIANI nomine.

Et *de pulsibus* (*i*) in VOSSIANA, in Leidensi.

Anonymi commentarius in AVICENNAM *de febribus B. Taurin.* II.

Commentatores latinos valde numerosos suo loco dicam.

Operum AVICENNÆ tersa magis versio a J. C. SCALIGERO promissa, nunquam prodiit (*k*), neque ea, quam teste AMATO LUSITANO JACOBUS MANTINUS paraverat (*l*), neque quinque inediti libri a RAVIO promissi (*m*).

§. CXL. SECULUM XI.

JOHANNES FIL. MESVES JUNIOR. ALII.

Hic MESVACH Christianus, Jacobita, Mardini (*n*) in Mesopotamia natus, obiisse dicitur A. C. N. 1028. (quod verum esse nequit, cum AVICENNAM citet), postquam Cairi medicinam fecerat, adque magnas divitias pervenerat. Hic princeps auctor est, quem pharmacopolæ secuti sunt. Quæ eo faciunt, dicta in *B. Bot.* T. I. p. 193, non puto repeti debere.

In libro *Canonum* MESVES aliqua pertinent ad symptomata, quæ medicamentorum usui superveniunt, eorumque curationem.

Deinde sequitur l. *de ægritudinibus capitis colli & pectoris*, in quibus hoc opus abrumpitur, ut reliqui morbi desiderentur. In eo sæpissime RHAZEUS citatur, passim & AVICENNA, & ISAAC f. AMARAN. Ut Arabes solent, in morbi historia brevis, plurimus est in medicamentis.

ETTABARANI ex provincia TABARANI, quæ pars sit Chorazaniæ, medicus R. Gaznæ, seculo undecimo vixit, & obiit a. 1081. (*o*). Ejus est scriptum *Firdius ulberiome*, apud Arabes celebre, in quo medicinalia traduntur, & simplicium medicamentorum facultates.

Ex Cl. REISKIO & J. S. BERNARDO didici, ABU GIAFAR ACHMED, filium ABRAHAM, filii ABI CHALED, opus esse *Zad el Mozafar*, f. *viaticum peregrinantium*, quod opus CONSTANTINUS AFRICANUS latine vertit, & cujus Græca versio auctore C. GESNERO erat apud DIDACUM HURTADUM. Idem auctor dicitur HERBELOTO ACHMET BEN IBRAHIM AL GIARRAZ AL THABIB, (*o**). Additur subinde nomini EBN SCHETZAR f. lanionis filius, quod nomen corrupit HERBELOT, ut faciat GIARRAZ. Vestigia nominis veri auctoris exstant in *B. Vindobonensi*, in quo Græcus codex cum nomine CONSTANTINI

(i) n. 1201.
(k) LAUR. GRYLL in *peregrin.*
(l) *Centur. I. curat I.*
(m) *de Bibl. Orient.*
(n) J. LEO.
(o) ID.
(o*) p. 378.

STANTINI conservatur, & additur (*p*), compositum esse partim a filio ZAPHAR nepote EL GHEZAR, partim ab ACHMETE filio ABRAHAMI, nepote medici CHALID; qui codex a latina versione hactenus differt. Hoc idem opus, servato titulo *Viatici peregrinantium*, qui Arabico titulo respondet, passim etiam ISAACO SALOMONIS f. tribuunt, codices vero MS. sæpe adscriptum nomen habent CONSTANTINI. Libri sunt VII, *de omnium morborum qui homini accidere possunt cognitione & curatione* Lugduni editi 1510. 8, & Basil. 1539. fol. * compendium nempe historiæ morborum a capite ad calcem, ex Græcis, sæpe etiam e J. DAMASCENO desumtum, plenum formularum & vestigiorum Arabismi.

Jano DAMASCENO tribuitur in B. *Medicea* III. p. 122.

Codices MS. sunt in libris LAUDI, in B. S. PETRI *Corbiensi* cum glossis (*q*), in *cathedrali Metensi* (*r*), in B. S. EBRULPHI *Uticensis* (*ſ*), in *Vindobonensi* (*t*), in libris R. BURSCOUGH (*t**).

Versionis Græcæ particula *de febribus* ex libro VII. decerpta exstat in B. *Leidensi*, a J. S. BERNARD edita, Amsterdam 1749. 8. *. Causam, cur SYNESII nomen ei codici præfigatur, BERNARDUS nullam vidit, adjecta vero CONSTANTINI versione ostendit non differre; eruditas idem notas adjecit. Non mireris adeo variolas habere.

YAHYA IBN ISA IBN GIAZLAH ABULFARAJI (*u*), alius JAHJAH f. ISAH, f. GIAZALAH ALFEMONI Christianus, qui ad Mahometanam religionem transiit, & obiit anno hegiræ 473. Ejus est scriptum *Menhag al bajan fi ma josta matbo al ensan*, f. de rebus omnibus, quibus homines utuntur, cibis, medicamentis simplicibus & compositis, ordine alphabetico. Codex est in B. R. P. n. 1021. in B. NARCISS. 1220. in B. BODL. n. 6199. 6200. Scripsit etiam *Takwin ol abdan*, f. tabulas de recta ordinatione corporum. In exemplari Parisino adjectæ sunt notæ EBN BEITHARIS. Si vero omnino EBN BEITHAR in libro *tadbik* ad GIAZLAH objectiones respondet (*x*), oportet eum GIAZALAM aliquanto posterioris esse ævi.

Exstant cum nomine BUHAHYLYHA BIN GEZLA, quem dicunt CAROLI M. Archiatrum fuisse, *Tacuini ægritudinum & morborum ferme omnium corporis humani cum curis eorumdem* Argentor. 1532. fol. BB. Eum, quem vocat YAHIA BU HALI BEN GEZLA, Cl. ASTRUC eumdem facit cum ELLIMITHAR, cujus *Tacuinos* dicemus (*y*). Comparavi utrumque opus, reperi, certo differre BINGIAZLÆ librum, qui tabulis fiat morborum a capite ad calcem, quarum ne unica quidem cum ulla tabularum

(p) LAMBEC. L. VI. p. 125.
(*) J. M. SYLVATIC *pand.* p. CVII. b.
(q) MONTFAUC. II. p. 1407.
(r) Ib. p. 1381.
(ſ) Ib p. 1272.
(t) L. VI. p. 25.
(t*) *Cod. Brit.* n. 7671.
(u) p 241.
(x) HERBELOT p. 193.
(y) *Hist. de l Acad. de Montpel.*

tabularum ELLIMITHARIS convenit. Non repugno, quin nostri opus sit *Takwim ol abdan filii* GIAZALÆ.

ABDALLA ABIL PHARAGIUS, vulgo EBN AL THAIEBI scripsit *de plantis* l. ex ARISTOTELIS operibus decerptum, tum *de odoribus & de variis animalibus*: denique *de urinis & pulsibus* (*a*). Obiit a. hegiræ 435. Non potest ipse esse noster ABULFARAGIUS, ut excidit POCOCKIO.

AL MOCHTAR BBN OL HASAN EBN ABDUN, vulgo EBN BOTLAN, Christianus, variis locis medicinam fecit, & obiit a. hegiræ 444. Scripsit *Takwim al schat*, f. tabulas de regimine sanitatis (*b*).

Ejusdem ALMOCHTAR fuerint *tacuini ol abdan* f. de diæta B. BODLEY. n. VIII.

EBN REDWAN medicus astrologus, dialecticus, seculi XI. (*c*)

COTAIPHAT insignis Clinicus Christianus.

EZAWARAGIUS medicus ALMANZORIS Cordubensis, circa annum hegiræ 404. Conf. ESCHARAGKI p. 379.

EZZEDDIN IBRAHIM BEN MOHAMMED AL SAVIDI AL DAMASCHKI, qui a. 450. obiit, scripsit *Dhakbir at Alkhasiat fil thebb.*

Magni fit opus THEBB B. SAIDI *bin* HEBALLAH, quod tempore Khalifæ Moktadi circa a. 467. hegiræ scriptum est (*d*).

Anonymi excerptum de medicamentorum generibus ex ACHMED f. IBRAHIM mortui anno 473. exstat in B. R. Parif. n. 413.

Seculo cæterum X. vixit MOHAMMED EBN GIABER EBN SENAN EBN ABDALLA ALBATANI, vulgo ALBATEGNIUS astronomus. Obiit a. hegiræ 317. (*e*) dicitur *de medicamentis simplicibus* scripsisse, & ejus nominis medicus varia GALENI arabice vertit. Serius alii ponunt, & circa a. 1070.

§. CXLI. SECULUM XII.

AVENZOAR.

AL WAZIR ABU MERWAN ABDELMELECH IBN ZOHR Hispanus, Hispalitanus, medicus regis ALMANZORIS, obiit Marocci a. hegiræ 564.

(a) CASIRI n. DCCCLXXXIII. ABULFARAI *Dynast.*
(b) ABULFAR. p. 234. HERBELOT.
(c) ID. p. 236.
(*) N. ANTON.
(†) HERBELOT p. 946.
(d) ID p. 597.
(e) ABULFARAI p. 191.

Ejus est in B. R. P. *Ketab al aduja u agdiah* f. medicamentorum euporistorum, quæ cibis quodammodo adnumerari possunt.

Codex exstat EBNZOHAR *de medicina* B. BODLEY. n. 6234. *Abenzoar de regimine sanitatis* in B. F. BERNARD 3630. & *Theisir* ABU MERON in B. CAI. GONVIL. n. 974.

Prodiit autem ejusd. *al Theizir fil Modawadi Wab Tadbir*, f. facilitatio regiminis, alias dictum *Tejessir afil almodaviat*, & in editione Veneta a. 1496. l. *Theizir v. Thei.* Cum titulo AHYMERON ABYNZOAR *Theizir Almudaviat* prodiit Venetiis 1553. fol. * cum AVERRHOIS *colliget*, versum anno 1281. a M. ABRAHAMO PATAVINO, ipso sibi vulgarizante M. JACOBO HEBRÆO. Auctor versionis omnino Gallus fuit, qui panicaudum dicit eryngii loco, pullum pro gallina, blondus, sic alia.

Auctor hujus operis, vulgo AVENZOAR, vir illustris, familia natus fuit medica, patre, quem maximo cultu veneratur, & negat se ad ejus peritiam adspirare, a quo etiam inter praxeos suæ initia severe fuerit objurgatus, quoties minus ex arte ei acciderat curare. Consilium petentem filium IDEM ad GALENUM remisit, cujus etiam præcepta secutus noster ægrotum sanaverit. In carcere HALI f. JOSEPH idem ex peste obiit. Noster peregrinator, idem chemicus, vir multa expertus, ipse in ejusdem HALI carceribus diu retentus, denique liberatus. Universum medicinæ ambitum amplexus est, medicamenta sua manu paravit, manu *operatus* est, ossa restituit elapsa, quod pater non solebat: lapidis tamen incisionem aversatus est, cum a lege vetaretur nuda genitalia inspicere. In nosodochio medicinam fecit.

Opus quod indico, compendium est praxeos, in quo multi morbi recensentur, subtiliter distincti, quos vix alibi dictos reperias, cum plurimis auctoris adnotationibus & curationibus, infelicibus etiam casibus, candide enim noster omnia narrat. *Experimentator* ab experiendo dictus est, non quod de empiricorum secta esset, causas enim, & subtiliter, conquirit, ut etiam subitam in utroque oculo subnatam cæcitatem imputet nervorum opticorum conjunctioni vitiatæ. Malas complexiones unius cerebri cellulæ post alteram recenset. Miras narrat melancholicorum hominum imaginationes: causam ejus mali aliquando invenit in pota aqua, in qua putrida aliqua macerata fuerant. Raram respirationem in apoplexia reperit funestam esse. Animalia demorsa pariter in rabiem agi ut hominem. Herbam se vidisse, quæ pulmonem armentorum jam vitiatum restituerit. Cum frigori se exposuisset ipse, alterius manus motum & sensum amisit, quem calore restituit. Capræ particulam pulmonis resecuit, animale feliciter curavit. De relaxatione œsophagi fuse. Phthisicum ab avo suo sanatum fuisse, quem solo pane, saccharo & oleo aluerit. Pater hæmoptoicum curavit, qui mulierum usu in id malum relapsus est. Tussis a vermibus in pulmone habitantibus. Non vidit noster hydropem pericardii, sed cartilagineas utique ejus membranæ *excrescentias*. Cum tympanite fere lienis scirrhum conjungi. Polypo-

posum

posum quid, f. vermem in ventriculo curavit, & ejusmodi concrementa per alvum egesta; inde plurimus sanguis secutus est, funesto eventu. Apostema ventriculi dicit, quod malum solet funeste evenire. Se ipsum abscessu mediastini laborasse, cum tussi, dolore & duro pulsu; post magnam tamen sanguinis missionem rupto abscessu pus exscreavit, dolor sedatus est, & valetudo lente restituta. Apostema diaphragmatis.

L. II. morbi abdominis traduntur. Ex frigidæ potu pertinax alvi pigrities. Dysenteria, post quam pellicula intestini palmi longitudine decessit, & æger periit. Ipse auctor ob herbæ corruptæ esum eo malo laboravit. Ut venenum maximo cum suo periculo renuerit indicare, & ut vix casu aliquo mortem effugerit. Patrem oleo limpido viridi, fortis odoris & aromatici, calculum solvisse. Balsamum de Mecca calculosis profuisse. Improbat in se ipso, quod uxori ægrotanti medicamentum purgans concesserit. Tortuositatem penis nunquam curari primus vidit. Ad ulcera vel vulnera, partium acriter sentientium, oleum ovorum conferre: cæterum patrem monuisse, uteri erosionem nullam sanationem accipere. Cornu de dorso natum post exsiccantia medicamenta delapsum. Queritur de aqua putri, in qua lacertæ mortuæ erant. Motu destructo sæpe sensus in artu manet. Vermis cutaneus Æthiopum. Cursores podagræ obnoxii.

L. III. pro diebus criticis dicit. Quartana sola purgatione alvi sanata. Ex aqua stagnante & putrescente subnata febris epidemica. Ex more gentis multum lapidi bezoar, smaragdo, aliisque id genus auxiliis tribuit.

Antidotarium una prodiit, cujus codex est in B. CAI. GONV. n. 974.

Aliæ editiones sunt; Veneta 1490. f. HORST. cum AVERRHOIS *colliget*, tum ib. 1496. CLEM. TREW. 1497. RIV. cum colliget, 1510. B. BODL. 1514. fol. LIND. Lion 1531. 8.

Exstat J. COLLE *de cognitu difficilibus ex libro* AVENZOARIS *comm.* Venet. 1628. 4.

ALGUAZIR ALBULEIZOR l. *de curatione lapidis* ad HALI f. JOSEPH Venet. 1497. f. &c. est ejusdem Avenzoaris.

Non separabo ABU EBN HALI IBN ZOR RAZIS, AVENZOARIS filium, qui Marocci cum dignitate vixit, & ejusdem cum paterno argumenti librum scripsisse dicitur, libros nempe V. *de sanitatis regimine* Basil. 1618. 12. curante J. GEORGIO SCHENK excusos, quorum codex est in B. R. P. An forte idem auctor, idemque scriptum, neque enim vidi: patris tamen libri tres numerantur, non plures.

In B. R. P. n. 1028. cum titulo ZOPHAR BEN ZOHAR *Tejessir fil maduiat* f. de perfectione & compositione codex est, patris forte potius.

Citat J. LEO *provisionem peregrini & de cura oculorum*, & utrumque AVENZOAREM distinguit. Filium ponit ad seculum IX. hegiræ, & MANSORI Marocci principi addit inservivisse.

§. CXLII. Averrhoes.

Abu Elwalid Mohammed Ebn Achmet Ebn Mohammed Ebn Roschid Hispanus, Cordubensis, philosophus subtilis, judex, vir splendidus atque munificus, ob hæreseos suspicionem in magnas calamitates incidit, & obiit exeunte seculo XII. Medicinam non videtur fecisse, & fere Avenzoarem sequitur, cum cujus filiis vixit.

Commentatus est in *Canticum* Avicennæ, cujus commentarii codices sunt ap. Casiri (*), tum in B. *Vindobonensi*, in que *Leidensi*, in B. S. Petri *Cantabr.* n. 1871. in B. *coll. nov. Oxon.* n. 1128. in B. R. Paris. hic latinus.

Prodiit seorsim, ut lego, Venet. 1484. fol. Lugdun. 1555. fol. Maitt. Cum *colliget* Venet. 1490. f. Trew. 1496. f. Horst. 1552. f.* cum Andreæ Alpagi emendationibus, tum Lion 1531. 8.

Deinde majus Averrhois est opus *colliget*, cujus editiones sunt quas diximus, etiam Venet. 1482. fol. Uff. 1497. fol. Trew. 1498. fol. Montfauc. 1497. f. Trew.

Codices MS. sunt in B. D. Marci, in B. R. P. n. 6449. 6450. hi latini; in B. *Coll. nov. Oxon.* n. 1127. in B. S. Petri *Cantabr.* n. 1874. in B. Bodleyana, nisi erro in lingua, n. 1300.

Hoc opere fere compendium medicinæ continetur, qualis eo ævo innotuerat, anatome; chirurgia, materia medica, praxis hæc libris II. III. IV. V. VI. VII, quorum libros II. VI. & VII. J Bruyerinus nitidius latine reddidit, in libro V. Jacobus Mantinus aliqua emendavit.

Librum *de febribus* anno 589. heg. absolutum habet Casiri (†) in collectione Veneta *de febribus*.

Canones 34. *salutares de medicamentis* latini sunt in B. R. P. n. 6999.

L. *de theriaca* adjectus est editioni Venetæ 1553. fol. ubi additur, primum nunc prodire, ex bibliotheca J. a Cruce. Codex ejus exstat in B. Paulina Lipsiensi, & in B. *Coll. nov. Oxon.* & in B. *Coll. Orient.* denique Arabicus apud Casiri (**). Monetur theriacam in sanis hominibus non debere adhiberi, neque continuo usu, neque in fluxibus, nisi sint de frigidorum genere.

L. *de venenis* seorsim prodiit Lion 1517. 4.

Vita viri est inter vitas 12. medicorum Stephani de Villa Burgos 1647. 8.

§. CXLIII.

(*) n. DCCIC. DCCCXXVI. DCCCLVIII.
(†) n. 879. excusum.
(**) n. DCCCLXXIX.

§. CXLIII. MEDICI ALIQUI ANTE MOSSEM &c.

FILIMON.
EBIBULA f. ZOE pater MARUN MOSIS
EBU MASAR ALFARABBI Ejusd. in *aphor.*
MERVAN f. ZOR MOSES in *aphor.*
MELZIGIAR apud BOLCHASEM.

§. CXLIV. MOSES MAIMONIDES.

ABU AMRAM MOYSE BEN OBEIDALLA BEN MAIMON al CORTHUBI, f. Cordubensis, AL JEHUDI (*a*) celeberrimus Judæorum doctor, vulgo *Maimonides*, qui aliquamdiu pro Mahomedano habitus rediit ad Judæos, inque Ægypto vixit (*b*). Obiit a. hegiræ 605. neque medicinam exercuit.

Ejus *paraphrasis artis medendi* GALENI est in B. *Scorialensi* CASIRI (*c*).

Ejus tr. *de regimine sanitatis ad Sultanum Babyloniæ.* Codices sunt Hebraici in B. R. P. n. 393. 413. in *Vindobonensi* I. p. 178. & alter non bonus ib. Latine vertente ARMINGANDO BLASIO B. CAI. GONV. n. 974.

Editus est Florentiæ absque anno, sed vetusta est editio (*d*), tum Venet. 1514. f. 1521. f. 1553. f. cum AVENZOAR. Aug. Vindel. 1518. 4. TREW. GUNZ. PLAT. Lion 1531. f. GUNZ. Germanice 1681. TR. Breve est diæteticon.

EJUSD. MOSIS *aphorismi secundum doctrinam* HIPP. & GALENI prodierunt Bonon. 1489. 4. & ib. sine loco & anno 4. TR. GUNZ. Venet. 1497. fol. * cum RHAZEI variis Basil. 1579. 8.

Compendium est medicinæ universæ, etiam anatomes, chirurgiæ, pathologiæ, semeiotices, botanicæ, diæteticæ per omne genus ciborum, materiæ medicæ, tum l. *de miraculis* f. rarioribus in arte medica eventis, fere ex GALENO sumtus. Addit noster suas etiam adnotationes. Diabeten in terris occidentis non videri, sed in Ægypto utique. Passim dubia suo in GALENUM proponit, & ARISTOTELEM contra GALENUM defendit. Ideo forte CONRINGII laudes meritus est.

Citat EBN ZOR & TEMIMI de lapide quodam.

Exstat codex in B. *Scorialensi* n. DCCCLXIII. in *Vaticana:* in B. *Taurinensi.*

Ej. *de venenis & curationibus* reperitur MS. in B. *Scorial.* (*e*) cum nomine MUSA ABI AMRAM. In *Medicea* B. codex exstat vertente MOYSE f. TABLUN fil.

(a) ABULFARAI p. 294.
(b) CASIRI p. 293.
(c) n. DCGXLVIII.
(d) B. BURCHARD.
(e) CASIRI n. DCCCLXXXIV.

f. SAMUEL; tum alius in B. *Corp. Christi Oxon.* n. 1592. in B. D. PETRI *Cant.* n. 1871.

Ab ARDOYNO sæpe citatur.

Codex *de morborum causis & curatione; de rebus ad artem medici pertinentibus, de curando asthmate* exstat in B. R. P.

De animalibus, avibus, piscibus, lapidibus & hortum sanitatis citat WOLF, & versionem AVICENNÆ, cujus codex hebraicus fit in B. J. DOMINICI.

L. *de cibis vetitis*, etsi alterius scopi, utcunque huc facit. Edidit latine versum, & notis illustratum MARCUS WOELDICKE Hafn. 1734. 8. PL.

GALENI libros XXI. noster in *epitomen* contraxit. Aliqua medica esse lego in ejus opere *Jad Chasaka.*

Filium reliquisse in eruditione patri similem lego.

WOLFIUS distinguit MOSEH RAPHI, cujus sunt aphorismi, qui sit MAIMONIDES, ab alio MOSE f. ROVAM.

§. CXLV. SCRIPTORES HEBRÆI ÆTATIS MIHI IGNOTÆ.

ABRAHAM BEN DAVID ARIA f. LEO WOLF.

ABRAHAM BEN SALOMON COHEN, qui *de febribus malignis* scripsit l. qui est in libris WARNERI.

AVIL HAKIM *de tuenda valetudine* WOLF.

AVIL MENI ALI NAFID *de variis rebus seplasiariorum* ID. Nomen, ut vereor, corruptum.

R. ISAAC BEN ALI BEN ATHAR *de mulierum rebus.* In B. VATICANA.

JOSEPH IBN VEIBASCH apud HOTTINGER.

MORDECHAI COHEN f. DAVID COHEN *collectanea medica* WOLF.

R. MESCHULLAM BEN JONAI vertit ALZAVALI. Codices sunt in B. R. *Par.* & in *Vindobonensi*, vertit etiam ISAAC, cujus codex est in B. R. *Paris.* WOLF.

NATHAN f. PALKEN sunt *sententiæ* ex HIPPOCRATE, GALENO, & *index materiæ medicæ*, cui titulus *opobalsamum corporis.* In B. *Taurin.* I. p. 19.

NATHAN f. ELIEZER WOLF.

§. CXLVI. ALII DUODECIMI SECULI SCRIPTORES.

ABBASSIDARUM imperium paulatim ruinam dabat. Ipse jam ALMAMON pessimo exemplo Chorasaniam hereditario jure duci bene de se merito donaverat. Africa jam ALRASCHIDI temporibus defecerat. Posteriores Khalifæ neglecto officio religioso, curam etiam imperii deposuerant, & auctoritas paulatim ad Turcas prætorios eorumque principes transiit. Cum his imperatoribus in oriente & reliquæ

reliquæ artes, & una medicina, languerunt, ut nunc ejus præcipua sedes in Hispania esset. Medicos interim seculi XII. aliquos citabo.

GEORGIUS Antiochenus, medicus parum philosophus, circa heg. 510. multum negotium facesserat ABUL CHAIRO SALAMO EBN RAHMAN medico Ægyptio.

HEBAT OLLA EBN SAID EBNOL TALMID (*a*) Bagdadensis, seculi sui decus, medicus Abbassidarum, obiit a. 560. heg. secularis senex.

HEBAT OLLA EBN MELCAN ABUL BARACAT AUHAD OL ZAMAN, Judæus, inde Mahommedanus, medicus doctissimus audit sui seculi (*b*).

HEBATOLLA EBNO'L HOSEIN, Ispahanensis, vir eximius ABULFARAIO teste (*c*), modo dictis medicis antiquior.

ABUL HASSAN SAID AL HADHIRI medicus Khalifæ, filius HEBAT ALLAH TALMIDI (*d*).

ABULKHAIR, Archidiaconus, filius TALMIDI (*e*), SAEDI frater, commentator AVICENNÆ.

ABU'L HELM AL MOGREBI, Murciensis, ex Andalusia migravit Bagdadum, aromatarius & clinicus celebris.

SAMUEL EBN JUDA, pariter ex Andalusia, Judæus (*f*), in Orientem etiam migravit, & Islamismum amplexus est.

AL RAHABI Damascenus, vir divitiis florens, Sultani NUREDDINI medicus (*g*).

ABDOSSALAM EBN INGIDUST AL JABALI (*h*), Bagdadensis, ob suspectam philosophiam diu carceri mancipatus.

YAHIA EBN SAID EBN MARI Christianus.

ASLAKI, discipulus AVICENNÆ, scripsit de causis & signis morborum (*i*).

SAID EBN HEBATOLLA EBNOL MOWAMMEL ABU'L HASSAN Cairensis, Christianus, medicus Khalifæ ABNASSAR, auctor l. *al forhwa* f. selectioris partis medicinæ, sub finem hujus seculi obiit.

MOHAMMED EBN ABDOSSALAM, Maradinensis, discipulus EBNOL TALMID.

AL

(a) ABULFARAI & HERBELOT p. 440.
(b) HERBELOT p. 440.
(c) p. 260.
(d) p. 440.
(e) Ib.
(f) ABULFARAI p. 268.
(g) In. ib.
(h) p. 295.
(i) HERBELOT p. 78.

AL EMAM AL PHACHER AL RAZI MOHAMMED EBN OMAR, qui in AVICENNAM animadvertit p. 388.

ABDO'L RHAMAN EBN ABDO'L CARIM.

MASIHI EBN ABUL BAKAI, Nilensis, cognomine ABU'L CHAIR EBNO'L ATTAR, & ipse commentator p. 388. 401.

THOGRAI MASUDI medicus (k), idem Alchemista, philosophus & poëta, tristem vitæ finem fecit a. 515. heg.

ESSERICH ESSACHALLI medicus & Astrologus (l) Siculus.

IBN SAIGH Hispanus, idem philosophus & hæreseos reus, coram AVERRHOIS patre causam dixit, & sub medium seculum obiit (m).

ABU BECR EBN TOPHAIL Hispalensis, medicus, *philosophi autodidacti* auctor, præceptor AVERRHOIS & MOYSIS (Maimonidæ), obiit a. 571. (n).

ABDAL WAHED BEN ABDAL AL RAZZAK, auctor *tag fi keifiat al alag*, de medicamentis simplicibus & compositis, & eorum facultatibus. Codex est in B. R. P. (o). Vixit anno c. 1150.

ABU MANEN BEN ABU NASSAR BEN HAFFADH ISRAELI HARUNI, vulgo COHEN ATTAR, pharmacopola Cairensis, ex AARONIS stirpe. Ej. est l. *Menhag al dokian u dokan*, f. praxis pharmaceutica. Circa a. 558. heg, vixit Codex est in *B. R. Paris.* (*p*).

Aliter lego, ABUL MENI BEN ABU NASIR BEN HAFEZ, pharmacopolam Cairensem, dictum COHEN *al* ATTAR *al* ISRAILI EL HARUNI, qui scripserit circa a. 558. *Menhage al decan u desti alasan*, f. pharmacopœam (*q*); qui idem est procul dubio scriptor.

OMMIA BEN ABDALAZIS EL ANDALUSI scripsit *adujat almofredat*, f. de medicamentis simplicibus. Obiit a. 529. HERBELOT.

MOHAMMED BEN ABDUL MULC BEN ZAHAR ANDALUSI circa 594. ex peste obiit (*r*).

ABU MASLAT *al* ANDUSI obiit a. 529. hegiræ. *De medicamentis simplicibus* scripsit.

DAUD BEN NASSAR *al* ACKHBARI *al* MUSSALI, medicus familiæ FATIMITARUM, qui Cairi imperitaverunt. Ejus *mobajat alvadrak alag radbat men al rabdbin*,

(k) J. LEO p. 276.
(l) ID p. 278.
(m) p. 279.
(n) p. 281.
(o) n. 1020.
(p) n 1086.
(q) HERBELOT p. 577.
(r) ID. p. 925.

rabdhin, liber dicatus fratri SALADINI (*f*), exstat in B. R. P. & in *Medicea*. De medicamentis agit compositis.

ABU BEKR YESDENSIS, vulgo YESDY, scripsit anno heg. 597. l. *de rebus naturalibus*, *oleribus*, *arboribus*, *frumentis*, *venenis*. Codex est in B. R. P.

ABU LOLA BEN ZOHAIRI, Christianus, scripsit anno c. 1165. de vera & selecta utilitate ex plantis & medicamentis percipienda compilationem (*t*).

ABU MARWAN BEN ZOHAR auctor est l. *de medicamentis & diæta* ap. CASIRI (*u*) & in B. *Medicea* Judæi opus.

KHOGENDI scripsit *Bostan al Attharin*, s. hortum pharmacopolarum (*x*).

ZEINUDDIN ISMAEL BEN HOSSEIN EL GIORGANY l. persicum *de medicina* scripsit, cujus codices sunt in B. R. Paris. (*y*) & *medicinæ compendium* (*z*). HERBELOTUS vocat *agradhat Theibat & Dhadkerat khoraverschahiat*, & scriptum addit esse anno 530. (*a*).

§. CXLVII. SECULUM XIII.

DHIAEDDIN ABDALLA BEN ACHMET *al* MAGREBI BEN BEITHAR, sive medicus veterinarius (*b*), Afer Malacutanus, SALADINI aliquamdiu medicus, obiit a. 648. heg.; amplissimi de materia medica operis, sed inediti auctor, veterum Græcorum scriptis innutritus, magnus peregrinator. Vana & parum firma se rejicere in prologo promittit, quem edidit CASIRIUS. Scripsit etiam *compendium magni operis*, & l. *de limonibus* (*c*), & praxin medicam, & contra BEN GIAZALAH se tuitus est, quem ideo oportet coævum fuisse (*d*), aut priorem.

EJ. l. *de malis limoniis* Venetiis a FRANCISCO BUTIRONO, tum Paris. 1602. & curante MARTINO GHISI Cremon. 1753. ex MS. denique cum amplis commentariis PAULI VALCARENGHI Cremonæ prodiit 1758. 4.* ad GHISII ut puto editionem, cum tribus versionibus. EBN BEITAR in universum vires medicatas auxit, & docuit, ut sirupus ex malis limoniis coquatur, quem valde commendat.

SEDIDEDDIN ALKADHARARI *mogni schar halmogiaz fil thebb*, est compendium operis BEITHARIDÆ (*e*).

(f) HERBELOT p. 667.
(t) CASIRI n. DCCCCXXXIX.
(u) n. DCCCXXIX.
(x) HERBELOT.
(y) n. 145. 146. 147. 148. 149.
(z) B R. P. n. 159.
(a) p 420.
(b) B Bot. p. 199. CASIRI p. 276.
(c) Ib. p. 200.
(d) p 394.
(e) HERBELOT p. 597.

ABU SALEM *ben* CARABA medicus vixit circa a. 636. (*l*).

ALI EBN ACHMED ABUL HASAN, vulgo EBN HABUL, Bagdadenſis, Mauſolenſis principis medicus, ſcripſit *Al Mochtar*, diverſum a ſynonymo l. dicto p. 395. ut ex temporum ratione ſequitur (*m*).

ABU'L CARM SAED EBN TUMA (*n*), Chriſtianus, felix medicus, occiſus eſt a. 620.

JUSEF IBN YAHIA EBN ISAAC, Sabtenſis Mogrebinus, Judæus, Halebi vixit (*o*), & obiit a. heg. 623.

Ejusdem ævi fuit HASNUN(*p*), medicus Rohenſis, a. 625. celebris & peritus, tum JAKUB EBN SAKLAN Chriſtianus Hieroſolymitanus, qui in noſodochio, deinde in aula principis ALMALEC *al* ADEL medicinam fecit.

CANA MUSALI *de Baldach*, cujus opus prodiit 1499. fol. *. Non poterit ſerioris eſſe ævi, cum curam Amiralis Khalifæ Bagdadi geſſerit. Multus eſt in medicamentis. Codex eſt in B. R. P. (*q*)

ISA BEN ALI *al* CABHALI *tadhkerat alkachalin* Venet. 1499. fol. *. 1506. fol. BUR. vulgo JESA f. HALI. Integra materies medica (*r*).

BORHAMMEDDIN MOHAMMED BEN MOHMAMED *al* NASSAH in AVICENNAM ſcripſit, & obiit a. 688. (*ſ*).

MUHAMMED ABEN ISAAC Judæus Toletanus, vixit anno C. 1265. (*u*)

ABU BEKER BEN ALI BEDR *al* BEITHAR, equitum magiſter Ægyptius, ſcripſit *Kamel al ſanaa thain* ſ. veterinariam, cujus codex eſt in B. R. Pariſ. (*x*).

SIMEON CHURTABUTENSIS, vir non doctus, ſed probus & pius (*y*).

AIKADI *al* ARRAM JAMALODDIN EBNO'L KOFTI medicus & Wiſir Sultani ALMALEC ALZIZ (*z*).

[l] HERBELOT p. 39 ABULFAR. p. 317.
[m] ABULFARAI p. 300.
[n] Ib.
[o] In.
[p] p. 316.
[q] p. 140.
[r] Ib.
[ſ] HERBELOT p. 162.
[t] ABULFARAI p. 316.
[u] in B Scorial.
[x] HERBELOT p. 246. 20.
[y] Ib.
[z] p. 340.

THEODORUS Antiochenus Christianus, quem dicunt ad Imperatorem Francorum regem vocatum, veneno se interemisse (*a*).

MASUD Bagdadensis EBNO'L CASS ejusque (*b*) filius.

GARS OL NEEMAT ABU'L NASR, iste vir doctus.

ISA ejus discipulus.

TAKIODDIN *Ebn o'l Chatab* (*c*), peritus medicus.

SCHARFODDIN EBNOL RABBA magnus medicus, ABULFARAII præceptor, cujus dicuntur scholia esse in canonem AVICENNÆ.

JAMALODDIN ejus frater, clarus clinicus.

BADRODDIN EBN CADI Balbecensis. EJUS est *Mopharreh o'l Naphs*, in quo medicamenta simplicia & composita lætificantia recenset, & AVICENNAM carpit.

NAPHIS ODDAULA EBN TALIB Damascenus, medicus regis Tatarorum Hulaku.

ALMOWAFAK JACOB Damascenus, Samaritanus, felix medicus.

Sub finem seculi PHACRODDIN *al* ACHLAH (*d*).

TAKIODDIN ALHOGESHI EBN TOLAIB *al* DAMASCHKI ejusque filius SAPHIODDIN, hic Christianus.

Cum AL MELIK *al* MODHAFFER a. 658. a Sultano BIBARSIO occisus fuerit, ei vero principi ABU BEKER O'L FARSI suum opus dicaverit, hujus erit ævi. Titulus est *Ketab al dorrat al montekhabat fil adujat al mogiarrat*, de medicamentis expertis (*e*). Codex est in B. R. P.

ABRAHAM IBN O'L SAHAL Hispalensis medicus & Astrologus, Judæus, aliquando coram AVERRHOE tunc judice causam dixit (*f*). Conf. cum IBN SAIGH p.402.

EL MUHASED ETTOSI f. Tosensis.

IBN OL CHATIB RASI, f. Rajensis, AVERRHOE aliquanto junior, quem voluerat audire. Auctor est *Elm suphi*, in quo l. consilia medicorum collegit, cum eorum argumentis & rationibus. In anno quo mortuus sit, error subest.

Compositiones medicamentorum ex Persico sermone a CONSTANTINO MELITINIOTA sub finem seculi XIII. in Græcum conversæ, sunt in B. R. P. (*g*).

SCHEIK ALI HUSSEIN HUSSEIN fil. ELANSAI cognomine HAGI ZEIN, vel ATTAR, scripsit circa 770. heg. Persice de medicamentis simplicibus & compositis (*h*).

§. CXLVIII.

(a) p. 341.
(b) p. 342.
(c) p. 343.
(d) p. 358.
(e) n. 1085.
(f) J. LEO n. 29.
(g) n. 2194.
(h) B. R. P. n. 157. & 158.

§. CXLVIII. Albucasis.

Hunc ſcriptorem Freindius in ſeculum collocat XIII, rationibus quidem non firmiſſimis uſus. Cum vero nihil certi de eo reperiam, neque nomen Abulfaraius habeat, neque ipſe J. Leo, & tamen a Matthæo Sylvatico citetur, interim hic recenſeo, quoad certior mihi ſedes innoteſcat. Nomen ei fuit Abul Casem Calaf Ebno'l Abbas. Chirurgiam diximus, præcipuum ejus viri opus (*i*).

Ejusdem tamen & aliud opus eſt Alzaharavi ſ. *compendium artis medicæ*, quod Auguſtæ Vindelicorum 1490. fol. 1530. fol. Tr. prodiit, Horst., deinde cum titulo *libri Theoricæ nec non practicæ* Alsaharavii, qui vulgo Alzararius *dicitur*, Aug. Vindel. 1519. fol. *. Freindius titulum facit Altasrif. Verſio peſſima Tractatus ſunt triginta & duo, quibus morbi a capite ad calcem pertractantur. In plurimis Razeum ſequitur, plurimum etiam in re medicamentaria verſatur: non tamen penitus exſcriptor, ut nihil habeat proprii. Ita meminit incolarum pagi (caſalis) Alkiri, quorum ſanguis ex quovis vulnere, etiam ex naribus manu confrictis, ad mortem uſque manarit, cujus morbi negat ſe ullam apud veteres memoriam reperire. Spaſmatio urinæ. Se vidiſſe cui viſus reſtitutus & cataracta diſcuſſa ſit, uſu fellis avium rapacium.

Codex Hebraice verſus eſt in B. Vindob.

Citat ſuum l. *de decoratione mulierum.*

An idem eſt Calaf, cujus *antidotarium* habetur, Ejus codex eſt in B. D. Marci. Cum nomine certo *Antidotarii* Abulcasis citat Gesner bibl.

Sed *Calaf* Judæum *Ilerdenſem* habet Champerius, cujus ſit *Antidotarium.* Quare fere ſuſpiceris Serapionidem, qui *de ſimplicibus* ſcripſit, ipſo noſtro Albucasi nuperiorem eſſe, cum & Azararium citet, & Calaf, neque probabile ſit, tres Calafos librum cum *Antidotarii* titulo ſcripſiſſe. Unicus tunc idemque ſupereſſet Calaf, idem qui Albucasis & Alzaharavi.

Ejus etiam eſt l. *ſervitoris*, quem non repeto (*k*) & cujus perantiqua eſt editio Venet. 1471. 4. Mead. Tres ſunt libri Abulcasemi, quibus formularum compoſitio, & præparationis encheireſes, & utilitates medicæ traduntur. Paſſim chemica aliqua intercedunt.

Abulcasemi l. *de curandis oculorum morbis* Hebraice vertit Nathan Menthæus apud Hottingerum.

§. CXLIX.

(i) *B. Chir.* I. p. 137.
(k) *B. Bot.* I. p. 201.

§. CXLIX. SECULUM XIV.

JOSEPH BEN ISMAEL *al* GIUNI, alias *Ibn ol Cutbi*, cujus eſt codex *Malajaſa* (*l*), vixit initio ſeculi XIV. Theſaurus eſt botanicus, ex BEITHARIDE decerptus:

Eſt etiam ejusdem ævi JOSEPH fil. ISMAEL EBN AL CABIR, cujus eſt l. *de iis, quæ medicum oportet non ignorare*, remediorum ſimplicium & compoſitorum catalogus (*m*)

Sed MOHAMMED ABDALLATHIF BEN JOSEPH *al* BAGDADI *Ketab fi oſſul mofredat al thabib*, accurate ejusdem eſt ſignificationis, temporis & argumenti (*n*).

RASCHID THABIB, cognomine FADHLALLAH BEN OMALEDDIN ABULKAIR BEN ALI, medicus principis *Tſchengidæ*, circa a. 1303. ſcripſit *Mogni al Raſchidiah* (*o*).

ZACARIA EBN MOHAMMED EBN MAHMUD *al* KEMUNI *al* CASVINI. Ejus eſt *Aſchiaib al Makhlujat vgaraib al Maglukat*, f. admiranda & peregrina (*p*). Codex eſt in B. R. P. n. 983. Legitur etiam cum nomine *al* KARSVINI *Mogiarrabat al Calſuni*, f. expertorum medicamentorum collectio (*q*).

ALI BEN OMAR *al* CASVINI ſcripſit in RAZEI *Mohaſſal* (*r*).

SCHEIK ALI BEN HUSSEIN *al* ANSARI cognomine ZEIN *ul* ATTAR *al* SCHIRAZI, ſcripſit de medicamentis ſimplicibus circa a. 770. (*ſ*).

MOHAMMED f. MACHMUT pariter *al* SCHRAZI, ævi mihi non noti commentatus eſt in ABDALLATHIF, egitque de medicamentis ſimplicibus & compoſitis (*t*).

MUMEN BEN MOKIL *al* SIRASSI qui a. 741. obiit. Ejus eſt *Thadkerat al movadiat fi elm althebb* (*u*).

MUHAMMED filius ABDALLA Granatenſis, circa anno 761. opus ſcripſit medicum.

MOHAMMED BEN MACHMUD *al* SCHIRUNI, nepotis Orkani medicus, ſcripſit *Elaſliat fil thebb*, quod opus Turcice verſum habetur (*x*).

KHEDER

(l) *Conf. B. Bot.* p. 202.
(m) B. R. P. n. 1029. 6375.
(n) Ib. n. 1090. 1088.
(o) HERBELOT p. 711.
(p) POCOK ad ABULFARAI p. 376.
(q) B. R. P. n. 1082.
(r) HERBELOT.
(ſ) B. R. P. n. 167. & denuo 161.
(t) Ib. n. 1003.
(u) HERBELOT p. 947.
(x) ID. p. 790.

KHEDER BEN ALI BEN KATTHAB, cognomine HAGI PASCHA: ejus quatuor tractatuum circa a. 758. scriptorum, secundus est de cibis & medicamentis (y). HERBELOT vocat HAGI PASCHA ALAIDNI, ejusque librum *taskil fil thebb* f. compendium theoriæ & praxeos.

AIDEM BEN ALI *al* GIABDEKI scripsit *Borhan fi asrar elm almizan* de omnibus partibus philosophiæ. Obiit a. 739. (z) heg. Idem fuerit EZZEDDIN BEN ALI BEN AIDEM *al* GALDEKI, qui physica & medica scripsit (a).

BEDREDDIN HASSAN BEN OMAR BEN HABIB, de rebus naturalibus, animalibus & plantis scripsit circa 778. (b) heg.

ISAAC BEN ISRAEL l. de animalibus & herbis, hebraice a. C. 1383. scriptus dicitur exstare in B. Medicea.

JUDA IBN ISAK ASTILAGI. Ejus codex scriptus a. 789. heg. collectus est ex HIPPOCRATE, GALENO, AVICENNA, RHAZEO, & agit de theriaca, medicamentis simplicibus &c. (c).

ABDERRHAMAN NASSER BEN ABDALLA obiit a. 774. Ejus est *bab fi asrar al Nekah*, f. de rebus ad venerem promovendam idoneis (d).

Hujus seculi fuerit GREGORIUS EBN HAKIM EBN KOPH *al* NASRANI Christianus, vulgo ABULFARAI, cujus ex historia dynastiarum pleraque oportet repetere, quæ firmiora de Arabibus innotuerunt. Edidit EDVARDUS POCOCK Oxon. 1663. 4. BB. lat. & Arab. Idem aliqua huc facientia adspersit ad ABULFARAII specimen historiæ Arabicæ Oxon. 1650. 4. BB. *Declaravit* idem GREGORIUS AVICENNAM, & in compendium reduxit.

§. CL. SECULUM XV.

Destructis Khalifis, Ægypto in Mammelucarum mere militarem potestatem redacta, labefactata paulatim potentia Saracenorum, artes etiam Arabum sensim elanguerunt. Citat aliquos hujus ævi medicos J. LEO.

ETTPHESENIUM (nomen parum plenum) in Chorasania natum, qui in carcere perierit a. 815. heg. Inter medicos recenset J. LEO, nullum tamen ejus opus citat, quod medici sit argumenti.

ALAEDDIN

(y) B. R. P. n. 1017.
(z) HERBELOT p. 78.
(a) Ib. p. 957.
(b) Ib. p. 74.
(c) CASIRI n. DCCCLXVIII.
(d) B. R. P. n. 1091.

ALAEDDIN MOHAMMED BEN MOHAMMED *al* BOCKHARI celebris a. 802. pharmacopola (*e*).

ABUL HASAN IBN O'L HAIDAR, Fezzensis, qui a. 818. heg. obiit, *& curam pestis* scripsit (*f*).

MOHAMMED ABEN ISAAC de re medica auctor. Vixit a. C. 1413. (*g*).

ABU BAHAR IBN O'L CHALSON obiit a. 828. heg. medicus & poëta.

ABU ISCHAK BEN IBRAHIM BEN MOHAMMED BEN TARTHAN *al* MOTETHABBEB scripsit *Tadhkerat al savidi* s. de medicamentis simplicibus, circa heg. a. 820. (*h*).

HARON BEN SENTON, Judæus Suzzensis, a ministro regio cum suis popularibus occisus a. 872. (*i*).

JALALODDIN ABDO'R RAHMAN *al* OSYVTI a. 849. heg. natus est (*k*). Ex patria adgnoscas hunc esse HABDERRHAMANUM, cujus triplicem tractatum *de proprietatibus ac virtutibus medicis animalium, plantarum ac gemmarum*, ex Arabico latine vertit ABRAHAM ESCHELLENSIS, & edidit Paris 1649. 4. cum notis JOHANNIS ELIOT. Eum mihi nondum vidisse contigit.

ISAAC BEN HARUN SCHELMON Hispanus. Ejus virium alimentorum memoria, ex GALENO, HIPPOCRATE &c. in filii gratiam conscripta est a. C. 1425. in civitate Guadalajara (*l*).

ALAEDDIN EBN *al* NAFIS commentarius in HIPPOCRATIS aphorismos scriptus est anno hegiræ 887. (*m*).

EJUS est compendium universæ medicinæ (*n*).

ALMANAVI medicus Hispanus. Ejus *comm. in* HIPP. *aphorismos* anno scriptus est 893. (*o*). Hujus fere est ævi, cum ABULPHARAGIUM cum cognomine ELCOPH sæpe citet.

Regia medicina practica Castillana (*p*) scripta Toleti 1414. auctorem videtur habere Hispanum, sed eo tempore medicina pene apud Arabes fuit.

ABUL ABBAS BEN MOHAMMED *al* SARACKSI, obiit a. heg. 800. Scripsit & ipse *Zal al mosafer* s. *viaticum peregrinantium*.

ALGAFEKI

(e) HERBELOT p. 144.
(f) J. LEO p. 293.
(g) C. de VILLA *scrip. bibl.*
(h) HERBELOT.
(i) LEO.
(k) POCOCK ad ABULF. Arab. p. 369.
(l) CASIRI n. DCCCLXV.
(m) MONTFAUCON l. n. 1042.
(n) B. R. P. n. 1009.
(o) CASIRI n. DCCCLXXIII.
(p) ID. n. DCCCLXXXVIII.

ALGAFEKI liber *fiduciæ*, de variis medicamentis, ex tribus naturæ regnis, ſeculi eſt XV. Fuit, ſed ſeculo VI. heg., MOHAMMED ALGAFEKI, Cordubenſis (*r*).

§. CLI. SECULUM XVI.

ET NUPERI ARABES.

HOSSEIN IBN MOHAMMED cognomine AL TABIB de venenis eorumque remediis ſcripſit, a heg. 983. (*ſ*).

ABIL ABBAS BEN MOHAMMED *al* ASCALANI *al* MESRI ſcripſit in Ægypto prophylacticen *Nafuis al anfas fil alfibat* (*t*).

ABU TAKIN MOHAMMED, vulgo SADREDDIN, anno 941. contra vini uſum ſcripſit (*u*).

ABU MOHAMMED DAUD ALSARI Cairenſis, anno 976. opus medico pharmaceuticum ſcripſit, de medicamentis ſimplicibus & compoſitis (*x*).

ZEINON ABIDINA f. KHALIL. Ejus eſt liber datus ad Sultanum Morad Chan (*y*), forte Amuratem IV. Agit de conſervanda valetudine.

MOHAMMET BEN ALAN *al* MEKKI ſ. Meccanus ſcripſit contra uſum opii, Bang & Tabaci. Titulus eſt *Tanbik dheri aladrak beharmat al theriak va thabak* (*z*).

MOHAMMED BEN ISRAEL BEN SAAD BEN ALI ANSARI ſeculi XI. hegir.

SINAN BEY medicus Turca (*a*).

DAUD ALANTAKI, cujus opera diximus, circa a. 1000. (*b*), ſcripſit etiam *Bughiat al mothge fil thebb*, ſ. ſyſtema medicinæ: *Ekhaſſa al elal fi ſais a la lamerdh v al elal* ſ. de cauſis morborum; & *Tadhkerat auli al adhab*. Ejus codices cum titulo de morbis curandis & de medicamentis ſimplicibus ſunt in B. *Oxonienſi* (*c*).

HUALMAN circa a. 1000. ſcripſit *Ketab al mogiarrabat*, ſ. librum experimentorum (*d*).

ALY SULTAN *al* KHORASSANI, ante a. 946. ſcripſit de morbis eorumque remediis,

(r) B. Anat. p. 137.
(ſ) B. R. P. n. 154.
(t) HERBELOT p. 923.
(u) ID.
(x) CASIRI n. DCCCXXXII.
(y) In B. Lond.
(z) HERBELOT.
(a) della VALLE I. p. 265.
(b) HERBELOT p. 281.
(c) n. 6360. 6377.
(d) B. R. P. n. 1082.

remediis (*e*), Persice. Hic est procul dubio Sultanus Carizoniæ, qui seculo XI. dicitur librum scripsisse, quo Persæ in medendo potissimum utantur (*f*).

SEID MOHAMMED f. SEID *al* ATTHEBA obiit a. hegiræ 1049, & medicinæ cursum scripsit (*g*).

§. CLII. SCRIPTORES INCERTÆ ÆTATIS.

ABDALA NARACH Hispanus. C. de VIL.

BEN ABDALLAH *al* ALACAZI *Ketab aladujat*, f. de medicamentis simplicibus (*h*).

ABDALLAH *al* COSSUNI *al* MESRI medicus Cairensis, auctor *Canun al at bebba* (*i*).

ABDELRAHMAN BEN ALI BEN ABI SADIK, cujus codex exaratus est a. heg. 977. Scripsit *fossul Bokraht*, aphorismos nempe HIPPOCRATIS arabice reddidit & notas adjecit; hi commentarii etiam exstant in B. R. P. (*k*) cum notis Persicis, & titulo *mekalat hakim Bokraht*.

MOHABEDDIN ABDELRAHIM filius ALI (nomen satis simile), *Prognostica* HIPPOCRATIS ab HONAINO versa commentariis illustravit (*l*).

Alius iterum ABDERRAHMAN MOHAMMED *ben* ALI *ben* ACHMEO ex HANEFI secta scripsit *Aldorrat alamiat fil adujat al giamiat*, f. de medicamentis universalibus. Multa superstitiosa inesse dicitur (*m*).

ACHMET BEN IBRAHIM, vulgo EL HAAZAR *al* CARUNI capitibus LXX. scripsit Commentum peregrinantium, quo euporista continentur ex Græcis scriptoribus in egenorum gratiam collecta (*n*).

ABRAHAM *ben* JEHUDAH de venenis (*o*).

ABRAHAM BEN RABBI JEHUDAH de compositione medicamentorum, de nomenclatura simplicium (*p*).

ABU ALI BEN RISEN methodus præparandorum medicamentorum, exstat inter libros NARCISSI (*q*).

ABU

(e) n. 153.
(f) CHARDIN V. p. 291.
(g) HERBELOT p. 714.
(h) ID p. 967.
(i) p. 247.
(k) n. 1041. 1096.
(l) n 1040.
(m) B R P. n. 1087.
(n) CASIRI n. DCCCLII.
(o) LAMBEC. I. p. 280.
(p) ID. p. 180.
(q) *Cod. Brit.* n. 1708.

ABU ACHAR? f. ABRAHI liber hebraice ab anonymo verſus, qui videtur idem eſſe cum ISAACO (ſ), cujus ſeptem etiam ſunt tract. medicinales.

ABU ACHMET *ben* ABRAHAM de medicina, ab anonymo hebraice verſus: codex eſt in B. *Vaticana* WOLF. Annon idem.

ABU AMRU ISCHAK *ben* MORAD *al* ZACHKALI de potulentis (*t*).

ABU CHARAM IBN EBRASI cujus comm. in AVICENNAM (*u*).

ABULHAR? Murcianus, medicus Damaſcenus (*x*).

ABU GIAFAR ACHMET BEN IZAK ALHOSAINI Cordubenſis. Ejus eſt hortus medicorum, f. collegium, in quo 77. quæſtiones proponuntur (*y*).

ABU GIAFAR BEN ABRAHAM BEN KHALID Hiſpanus, de medicamentorum ſubſtitutione (*z*).

ABU GIAFAR MOHAMMED BEN HABIB de medicamentis parabilibus (*a*).

ABU ISMAEL IBRAHIM de rebus ad rem medicam facientibus, Perſice ſcriptus l. & Arabice verſus (*b*).

ABU KOBAIR, *Indi*, *Ketab lavadhua* f de morbis (*c*).

ABU MANSUR *al* MOTATIDI de topicis (*d*).

ABUL MANSUR l. *de medicamentis*, idem forte l. cum priori (*e*).

ABU MANSUR ELHASEN BEN NUH *al* CANARI. Ejus ſunt l. *duo de morbis internis & externis; & tertius de febribus*.

ABU MASSA *de memoria & oblivione*.

ABU MONA fil. ABUNASSER cognomine KUVIN Judæus. Ejus ſunt capita 25. de medicamentis ſimplicibus & compoſitis.

ABU NASR ANAZARBENOI opus perfectum & ſufficiens in arte medica de rebus non naturalibus (*f*).

ABU NAIM auctor *Ketab athebb* (*g*).

ABU NASR ADORAN *ben* NASREDDIN ZAULI ſcripſit *Caſi fil thebb*, f. librum medicamentorum ad ordinem morborum corporis humani (*h*).

(ſ) WOLF.
(t) HERBELOT.
(u) ID.
(x) ID. p. 26.
(y) CASIRI n. DCCCLXXXII.
(z) ID. n. DCCCXXXI.
(a) HERBELOT p. 960.
(b) B. R. P. n. 1020.
(c) HERBELOT p. 966.
(d) Ib. p. 947.
(e) in l. NARCISSI n. 1832. *Cod. Brit.*
(f) in B R P. p. 210.
(g) HERBELOT p. 972.
(h) ID. p. 232.

ABUSAID f. HUSSEIN *al* THABIB *al* JEHUDI l. Perſicus ex celebrioribus medicis collectus, de morbis & de tuenda valetudine (*i*).

ABU SCHEGIA *al* BASTHAMI ſcripſit diætam convaleſcentium (*k*).

ABU SEMYOUN de medicamentis ſimplicibus (*l*).

ABUZALE de medicinis ſimplicibus, vertente ARNOLDO *de Villanova* (*m*).

ABU'L HASSAN *Ketab al Maregiaz fil el Thebb*, f. compendium medicinæ (*o*).

ACHMET BEN ABRAHAM librum medicum ſcripſit Hebraice verſum de medicina.

ACHMED BEN IBRAHIM IBN ABI CHALID, de medicamentis ſimplicibus ab HIPPOCRATE omiſſis.

ADELI *nahajat al adrak fi akrabadhin* (*p*), f. de medicamentis compoſitis.

AGBARI *Nahajat al adrak*, f. de medicamentis compoſitis.

ALI BEN JUSSUF *al* KOBTI ſcripſit hiſtoriam medicorum & philoſophorum, cujus compendium concinnaverunt ABU HAMZEL & ABDALLAH BEN ZAID (*q*).

AL KATRANI de arte medica ll. IV. (*r*).

BEN ALMUKAH *Kefajat al Thebb*, f. cenſus alphabeticus medicamentorum ſimplicium & compoſitorum (*ſ*).

BADREDDIN ABU ABDALLA MOHAMMED BEN ABDALLA *al* ZIRKESCHI, de narcotico medicamento *Bang*, & de legibus ad ejus uſum ſpectantibus (*t*).

BEN ABIL GAITH ALFAKIH *al* KAMRANI, ſcripſit *shafs alagſam*, f. de remediis primum a ſe dictis (*u*).

CAMARINDI medici quæſtio ſingularis de complicatione febrium (*x*).

CANCAH ALHINDI, philoſophus & medicus auctor, ll. *de arte judiciaria* & l. *de purpura feminarum* (*y*).

CHADR

(i) B. R. P. n. 152.
(k) HERBELOT p. 193.
(l) ID. p. 801.
(m) in B. BERNARD n. 3632.
(o) in B. R. P. n. 1057.
(p) HERBELOT.
(q) ID.
(r) in B. R. P. n. 1005.
(ſ) HERBELOT n. 953.
(t) ID.
(u) p. 765.
(x) B. R. P. n. 6863.
(y) HERBELOT p. 248. 979.

CHADR *Ebnali*, corpus medicinæ (z).

CHATIB, f. EBN CHATIB Andalufii, de praxi medica (a).

DAHIAH EBN DAHIAH auctor *Akhbar al athebbah*, f. hiftoriæ medicorum (b).

DHVALNUN *al* AKHMINI, auctor *Mogiarrebat*, libri fuperftitiofi & magici (c).

EBN ANGEL liber medicamentorum fimplicium & compofitorum, quo multum in Ægypto utuntur.

EBN ARVADH, de corporibus, quatenus ad rem medicam fpectant.

EBN GAMIA, Ifraëlitæ, medicina (d).

EBN HAGIGE, Jamenfis, de elementorum & qualitatum mutatione (e).

EBN HOBALI MOCKHTAR *fil Thebb.* Laudat utile opus HERBELOT (f).

EBN MALCHI, de medicamentis fimplicibus (g).

EBN THOLOUN *al* DAMASCHKI (h), de cautelis peftis tempore neceffariis.

EBN RABIAH (fi recte legi) *al* THABIB *argiuzal fil fasd*, f. poëma de venæ fectione (i).

GEMALEDDIN ABDALLA BEN ABUL HASSAN ALI BEN AIUB, curatio morborum, f. plena materia medica (k).

GEMALY, de proprietatibus & utilitate medica corporum ex tribus regnis fumtorum Perfice (l).

HALY RODOHAM *Commentarii* in L. *Techni*, fæpiffime recufi, & in variis *Articellæ* editionibus: ætatis funt mihi ignotæ, neque enim puto effe filium REDWAN Ægyptium, medicum & aftrologum, parum doctum, cujus ABULFARAIUS meminit (m).

HALI MEDDIN MACHMUD *al* TABARI fcripfit *Tacuin alarvah*, librum medicum (n).

HASSEN

(z) B. BODL. p. 140 B. R P. n. 6231.
(a) C. de VILLA.
(b) HERBELOT p. 280.
(c) ID. p. 917.
(d) in B. BODL. n. 6230.
(e) in B. R. P. n. 1081.
(f) p. 619.
(g) in B. R. P. n. 427.
(h) HERBELOT.
(i) ID. p. 707.
(k) in B. R. P. n. 1084.
(l) Ib. n. 161.
(m) *Dynaft.* p. 216.
(n) HERBELOT.

HASSEN HOSSEN EBN AKKAD, Damascenus, de medicamentis simplicibus & compositis (*o*) scripsit.

HONAIN fil. AMRAM EBN CANUSI, de medicamentis simplicibus Hebraice (*p*).

R. JACOB f. JUDÆ (*r*), de regimine vitæ Hebraice. LAMBECIUS habet librum ejusdem tituli, sed nominat R. JEHUDA fil. JACOB (*s*).

JAHIA BEN HAMET BEN EDDIN, de re medica (*t*).

JOH. *Mussalensis*, cujus praxin medicam WELSCHIUS edendam promiserat.

JADIGHIAR IBN SCHERIF tr. de medicina, undique collectus (*u*).

IBRAHIM BEN ABI SAID AL THABIB AL MOGREBI AL ALAI, auctor l. de medicamentis simplicibus. Eundem puto librum (*a*)

IBRAHIM EBN ALWAID AL MOGREBI AL OLAI, f. simplicium medicamentorum vires medicæ. Hebr. (*c*).

IBRAHIM BEN BEKIR AL ERAKI auctor *Kenash* (*b*) *Ibrahim*.

JOSEPH f. ISMAEL EBN EBKABIR, de iis, quæ medicum non oportet ignorare (*d*).

JOSEPH EBN HAKIM AL BAHIRI celebris medicus, edidit quæstiones propositas medico ISSA BEN ISCHAK BEN ZARAHAH (*e*).

JOSEPH f. HELY Lexicon Syriacum (*f*).

ISBI BEN CANDU Granatensis, de re medica (*g*).

ISCHAK BEN ALI l. *Edab al Thabbib* f. de viribus herbarum (*h*).

ISCHAK BEN ALI Rohensis f. Edessenus, auctor *Edab athabbib* de qualitatibus boni medici (*i*). Annon IDEM? omnino videtur.

ISSA

(o) in B. R. P. n. 1080.
(p) Ib. n. 392.
(r) n. 393.
(s) I. p. 181.
(t) C. de VILLA.
(u) in B. R. P.
(a) HERBELOT p. 837.
(b) ID. p. 956.
(c) in B. R. P. n. 1032.
(d) Ib. n. 1029.
(e) HERBELOT p. 568.
(f) in B. R. P. n. 168.
(g) C. de VILLA.
(h) HERBELOT.
(i) ID. p. 718.

ISSA BARALI *al Motuthabib* (*k*), Medicus Syrus.

KEMALEDDIN ABU'L FADHL GEISCH IBRAHIM BEN MOHAMED *al* TIFLESSI *al* HAKIM *Aladujat al mofredat*, l. de plantis medicatis (*l*), quo libro CELSIUS multum usus est.

KUSSUNI auctor *Mogni Algiabilat* (*m*).

MAHUMET BEN ACHMET Hadrianopolitanus (*n*), vulgo EBN EL ATTHAR Commentarium scripsit in NAFIZ. p. 389, 390.

MAHUMMED ABU ABDALLA *al* UBARI de morbis singulorum membrorum liber Cordubae scriptus a. heg. 612. (*o*).

MAZURI Ægyptii l. medicinalis ex Arabico Græce versus, erat in Bibl. MICH. CANTACUZEA.

MODHAFFER EBN NASER dispensatorium medicum (*p*).

MOHAMMED fil *al* RASI Hispanus, de cognoscendis venarum pulsibus (*q*).

MOHAMMED BEN ACHMED *al* ALUINI *al* KHORASSI l. medicamentorum (*r*).

MOHAMMED BEN ALI BEN OMAR auctor *Asbab v alamat v alägiat*, de morborum causis, signis & curatione. (*s*).

MOSES f. JAHIA f. ALI mauritanus, de venenis & remediis (*t*).

MUHAMMED fil. ALI Samaritanus. Ejus est medicamentorum census ad alphabetum (*x*).

MUHAMMED fil. BEHRAM (*y*) medicinæ compendium.

MUZAFFER filius MUHAMMED de remediis compositis (*z*).

OMAR EBN JOSEPH de simplicibus alphabetice scripsit (*a*).

SAL ALI de medicamentis simplicibus. (*b*).

SAMUEL

(k) ID. p. 500.
(l) B. R. P. n. 1032. HERBELOT p. 837.
(m) HERB p. 572.
(n) Ib. 1089
(o) in B. R. P. n 1068.
(p) B. BODL. n. 6228.
(q) B. R. B. n. 1046.
(r) HERBELOT.
(s) ID. p. 132.
(t) in B. R P. n. 1092.
(x) ib. n. 1022.
(y) Ib.
(z) Ib. n. 156.
(a) in B. BODL. n. 6198.
(b) B. *Leid.* p. 297.

SAMUEL EBN KEDER de re medica (*c*).

SCHAMSEDDIN MOHAMMED BEN CAIANA *al* GIUSIANI (*d*).

SCHASCHURDH *al* HINDI (Ind.) l. medicus (*e*).

SEDIDEDDIN ALKHADHIRURI *mogni fcharh al mogiaz fil thebb* (*f*). Compendium BEITHARIDÆ.

SEIKURI LUCHMENI, Granatenfis, de remediis morborum omnium partium (*g*).

SERIEDDIN ACHMED BEN MOHAMMED ALANFI de diæta fcripfit (*h*).

SERIGIAH (puto SERGIUS) *al* MALATHI, f. Melitiniotes auctor l. *Tahrir al afkar al thabiat* (*i*).

TAHIR f. IBRAHIM f. MOHAMMED de morborum curandorum ratione (*k*).

THOM THOM *al* HINDI de fubfultu tendinum (*l*).

ZAHRAURI l. de medicina (*m*).

§. CLIII. ANONYMI.

Ketab kharas ul efchia de proprietatibus rerum; de conficiendis medicamentis (*a*).

Waslat ola al allabib fi Waff Atthaibat v aththaib de confectionibus, conferis &c. anonymi liber, qui ipfe ejusmodi medicamenta præparaverit (*b*).

Ketab karabadin, f. de remediis compofitis (*c*).

De remediis laxantibus (*d*).

De remediis ex herbis & animalibus (*e*).

Anonymus *de variis remediis ufu tempeftivis*, inter ea fuperftitiofa aliqua (*f*).

Index medicamentorum (*g*).

De

(c) C. de VILLA.
(d) HERBELOT p. 968.
(e) Ib. p 971.
(f) Ib. p. 597.
(g) C. de VILLA.
(h) HERBELOT p. 953.
(i) HERBELOT.
(k) in B. R. P. n. 1022.
(l) HERBELOT p. 1031.
(m) in B. R. P. n. 383. Sic n. 384. 385.
(a) B R. P. n. 160.
(b) HERBELOT p. 950.
(c) in B. R. P.
(d) Ib. n. 383.
(e) Ib n 384.
(f) HERBELOT n. 1099.

De viperis & theriaca ANDROMACHI l. in B. *Vindobonensi* (*h*).

Sianat al ensan men dha alhondau v al nabat v al haivan. Venenorum ex plantis curatio (*i*).

Borrat allamiat fil. adoviat algiamat, medicamenta superstitiosa (*k*).

Antidoti Africanæ de remediis in pharmacopœis usualibus, de syruporum & emplastrorum confectione, virtutibus & usu (*l*).

Columellæ rerum ad pharmacopœam pertinentium (*m*)

Topica medicamenta (*n*).

De pharmacopœo (*o*).

De simplicibus medicinis (*p*).

Ejusdem tituli codex (*q*).

Medicina prophetica, s. materia medica ex Corano (*r*).

Al Mofredat, s. simplicia medicamenta (*s*).

De variis remediis expertis (*t*).

De medicamentorum compositione (*u*).

De medicamentis simplicibus ad curandos morbos maxime idoneis (*x*).

L. simplicium medicamentorum ex Arabibus (*y*).

L. de unguentis & pilulis ex Arabico Hebraice versus a. R. SCHEM TOB fil. ISAAC (*z*).

L. Hebraicus, in quo de medicamentis simplicibus ex Græcis & Arabibus collectio reperitur, (*a*).

L. Persicus de medicamentis simplicibus & compositis, eorum usu & abusu (*b*)

(h) LAMBEC. L. I. p. 143. & p. 508. cum iconibus.
(i) HERBELOT.
(k) ID. p. 301.
(l) in B. R. P. n. 1101.
(m) CASIRI n. DCCCLXXXII.
(n) CASIRI n. DCCCXXXIX.
(o) ID. n. DCCCXCI.
(p) in B. BODL. n. 3744.
(q) CASIRI n. DCCCLV.
(r) in B. NARCISS. n. 1219.
(s) B. NARCISS. n. 1207.
(t) in B. R. P. n. 1099.
(u) CASIRI n. DCCCXC.
(x) in B. R. P. n. 1034.
(y) B. Medicea.
(z) in B. R. P. 419.
(a) in B. R. B. n. 422.
(b) B. Lond.

L. de medicamentis simplicibus & compositis (*c*), alphabetice scriptus, & probatio theriacæ bonæ & pravæ, Persice (*d*).

Tr. de hæmorrhoidibus (*e*).

De parturientium doloribus & remediis (*f*).

Tractatus de cohibendo sanguinis fluxu quo mulieres interdum vexantur, Hebraice in B. R. Par. n. 401.

Hortus aromatariorum (*g*).

De medicamentis simplicibus & compositis, ex Arabico conversus (*h*).

Anonymi de compositione medicamentorum: Hebraice (*i*).

De gradibus simplicium, Hebraice (*k*).

De medicamentis alvum ducentibus (*l*).

Ad victus rationem, præter ea, quæ in *B. Bot.* (*m*), excerpsi.

Huc facit codex de alimentorum facultatibus, ex *Avicenna* Canone L. II. descriptus (*n*), a. 1413.

Tr. de cibariis (*o*).

Anonymi l. de tuenda valedutine, alimentorum selectu & usu, aqua, aere somno, quiete, motu, balneo (*p*).

L. de alimentis Arabicus & Hebraicus in B. Medicea, & alius ibid. & de sanitate tuenda codex Hebraicus (*q*).

Ad medicinam in universum.

De medicina L. VII. (*r*).

De urina tractatus ex Arabibus (*s*) collectus.

Anonymi de medicina, urinis, pulsibus &c. (*t*),

Totius

(c) in B. *Lond.*
(d) Ib.
(e) B. R. P. n. 394.
(f) Ib.
(g) Ib.
(h) B. R. P. n. 2144.
(i) in B. *Vindob.* I. p. 280.
(k) LAMBEC I. p. 182.
(l) Ib.
(m) p. 210 sq.
(n) CASIRI n. LCCCLXV.
(o) in B. CLARENDON n. 138.
(p) CASIRI n. DCCCXC.
(q) LAMBEC. I. p. 183.
(r) in B R. P.
(s) Ib.
(t) CASIRI n. DCCCLXVII.

Totius medicinæ compendium (*u*).

De medicinæ utilitate, dignitate, & cum aſtrologia conjunctione (*x*).

Tadkerat aubiab al Albab ſ. memoriale ſapientiæ (*y*).

Anonymi l. 2. de medicina (*z*).

Codex MS. Hebraicus ex IBN ZOHAR, IBN SINA, RAZEO & aliis collectus in B. Leidenſi.

Experimenta medica Hebraice & Arabice (*a*).

Praxis medica (*b*).

Lexicon medicum (*c*).

Aliud Arabico Perſicum in B. Leidenſi.

Artis medicæ compendium ex GALENI DIOSCORIDIS aliorumque ſcriptis collectum in egenorum gratiam. De remediis facile parabilibus (*d*).

Ketab Karafadin Perſice de medicamentis compoſitis (*e*)

De urinis & pulſibus Hebraice (*f*).

De pulſibus (*g*).

Codex de variis remediis uſu comprobatis (*h*).

Bab Namah Padiſchahi (*i*) de remediis ſimplicibus & compoſitis liber Turcicus, quem addunt maximi fieri.

Alius ejusdem linguæ anonymi liber de aphrodiſiacis (*k*).

Alius de palpitationibus, quæ præter voluntatem fiunt (*l*).

De equorum morbis ll. tres (*m*).

Arcana medica (*n*).

[u] CASIRI n. DCCCXXXVIII.
[x] in B R. P. n. 1039.
[y] in B R. P n. 1058.
[z] in B. R. P. n 1056.
[a] in B VINDOB. LAMBEC. I. p. 183. 280.
[b] Ib. Hebraice.
[c] B. R. P.
[d] Ib n. 1046.
[e] B. R. P. n. 156.
[f] LAMBEC. I.
[g] I. p. 280.
[h] B. R. B. n. 1099.
[i] in B. R. P. n. 173. 384.
[k] n. 174.
[l] n. 175.
[m] n. 176. 179.
[n] n. 178.

§. CLIV. Status Medicinæ in Oriente.

Ut reliquarum bonarum artium, ſic medicinæ in Oriente conditio mala eſt & deploranda. Turcæ Conſtantinopolitani Græcos Patavii in arte inſtructos & Hebræos conſulunt, quos tamen honore proſequuntur maximo (*a*). Ipſi potius neſcio quem empiriſmum exercent, aut ex memoria & ad imitationem priſcorum curant (*b*).

Græci medici fere ſervi ſunt medicorum (c).

Perſæ in univerſum excitati magis ingenii homines empirici tamen, ut ex ſpecimine pathologico & materia medica adparet, quod S. G. Gmelin habet. (*c**.) Vehementer refrigerantibus utuntur, & febres calidas aqua, venæ ſectione, diæta tenui, cucurbitæ atque citrorum ſucco jugulant, ut etiam hydropes superveniant (*d*). Thevenotum tamen ea curandi ratione feliciter maximo ex morbo eripuerunt (*e*). Noſodochia habent, quibus medici præſident (*f*), ægroti tamen parum bene tractantur. Multum utuntur Razeo.

Malabares etiam formulas a priſcis medicis memoriter receptas diſcunt, in diæta accurate verſantur, in qua ſunt ſeveriſſimi. Cæterum herbarum poteſtates ſatis accurate callent, iisque minime infeliciter utuntur, ut non nunquam Europæorum felicitatem ſuperent (*g*).

§. CLV. Chinenses.

Antiqui hujus regionis principes ſapientia videntur eminuiſſe, & iis remotis ſeculis etiam medicorum majorem fuiſſe peritiam. Quæ enim nunc in artibus, & in noſtra pariter, Chinenſes præſtant, ea fere ex antiquiſſimis libris habent, & fruuntur paratis, ut ne quidem in artibus vulgatiſſimis, ut in coquenda porcellana, avorum ſuorum artificia adtingant.

Notum eſt Chinenſes peritia pulſus omni tempore eminuiſſe, in quo tangendo multo plus laboris ponunt, quam ullus Europæorum; eique aliam & aliam ſignificationem tribuunt, uti in alia parte brachii tactus fuerit: figuras etiam & menſuras in pulſibus varias diſtinguunt, nihil ominus ſubtiles quam nuperorum Gallorum inventa, ut etiam pulſus hepaticos, ſtomachicos, renales, lienales apud Chinenſes reperias, ante Theophilum Bordeu.

Deinde

[a] *Miſc. cur.* L. III. p. 138.
[b] Shaw *travels* p. 266.
[c] Guys. *voy.* II. p. 138.
[c*.] *Reiſen*, III.
[d] Chardin *voy.* V. p. 307.
[e] *Voy.* L. II. c. 16.
[f] Chardin L. VIII. p. 85.
[g] *Malab. Miſſ. Cont.* VII. p. 431.

Deinde cognitione materiæ medicæ non modica pollent, atque medicamenta ſtudioſe, ut omnia ejus gentis, ad antiquorum præcepta, vel ipſi parant, vel per pharmacopolas curant parari. Beato vero cœlo & vicinitati Indiæ debent, quod multa ſimplicia medicamenta integrioribus viribus inſtructa poſſideant. Superſtitionis & figmenti in laudibus herbarum multum eſſe non negavero.

In univerſum non malos eſſe medicos legas apud J. BAPTISTAM DU HALDE, qui de hac gente ejusque artibus pleniſſime ſcripſit, ut felicitatem curationum paſſim Europæi admirati ſint (a).

L. de *pulſibus* antiquus eſt auctoris VANG SCHO HO, qui aliquot ante Chriſtum natum ſeculis vixit, & ipſe antiquores auctores compilarit, quos & paſſim nominatim citat. Theoriam nihil eſt, quod admireris.

TAI SO SU ME KIVE ſ. *de pulſu*, ejusque commentarius *Pe tſiam* (c).

Inter libros medicos ex præcipuis eſt *Pent ſao*, ſ. materia medica auctore LI SCHE TSCHING ſcriptum opus, ſeculo XIV. nuperius, & nuper recuſum, quo præter plantas etiam medicamenta ex animalibus & ex foſſilibus ſumta deſcribuntur, & ad omnes morbos auxilia promittuntur: leges etiam curandorum morborum & concinnandarum formularum docentur. & axiomata dantur ad morbos curandos, ut contraria contrariis eſſe ſuperanda. Formularum ſpecimina addit J. B. du HALDE (d).

Y CUM PIE LI TO medicorum ſtudium principale & neceſſarium auctore LI CHUM ZIO medico imperatoris, circa a. 1626. ſcriptum opus (e),

ZEM PU KU KIN Y KIEN auctore LUM SIN, ſ. antiquum & novum medicorum ſpeculum ſeculo XVI. imperante TSCHING KIA MO patre KANG HI prodiit (f).

Nuperus auctor imperante etiam KANG HI ſcripſit opus TSCHANG SIAG de procuranda longævitate per victus rationem, potiſſimum etiam per moderationem adfectuum animi. Placet quod prandium uberius, cœnam parciorem præcipiat. A paſtu vetat ſomno ſe tradere, & ante paſtum theam jubet ſumere, hæc ex præjudicatis opinionibus.

Neque tamen tanta eſt medicorum in China eruditio. Nulla examina, gradus in utiliſſima artium nulli: quisque indoctus medicinam exercet, ſua medicamenta præparat, cucurbitulis etiam uti & igne, chirurgos habere lego, & multum in arte medendi ſubeſſe theatralis artificii.

LIB.

[a] T. III. L. 3. c. 1.
[b] Ib
[c] in B R. P. I. n. 32.
[d] c. 4.
[e] n. 33.
[f] n. 34.

LIBER TERTIUS.

ARABISTÆ.

§. CLVI.

Veterum Europæ incolarum aliqua tamen medicina fuit. Eam Gothi reges ipſi exercebant (*a*). In Occidente, poſt deſtructum imperium Romanum, artes vix ullæ ſuperfuerunt (*b*). Medicina hactenus apud monachos & presbyteros conſervata non tota quidem evanuit. Regibus francorum ſui fuerunt archiatri. MARCLEIFUS CHILPERICI R. medicus circa a. 589. (*c*) vixit. PETRUS THEODORICI nepotis BRUNHILDÆ medicus fuit illuſtris omnino vir, & familiaris magnatum.

WINTARUS CAROLI M. Archiater (*d*) videtur infeliciter in ultimo morbo Imperatorem curaſſe. Uti CAROLUS in univerſum bonis artibus favit, ita etiam medicas ſcholas in palatio aperuit, quarum in capitularibus mentio fit (*e*). Inde poſteriori ævo medicina fere apud Clericos ſubſtitit, ut Pariſini etiam medici jure matrimonii ineundi privarentur. Seculo XIII. FULBERTUS Carnutenſis epiſcopus & Cancellarius medicinam fecit. Ipſa ſchola medica Pariſina circa a. 1220. auctoritate Papali conſtituta eſt. Librorum multis ſeculis vix quidquam in Occidente ſcriptum eſt, niſi ISIDORUM velis Hiſpalenſem, qui in *etymologico*, uti aliarum artium, ſic medicæ artis propria vocabula, ut potuit, expoſita dedit. Liber vero Quartus huc facit, quo hiſtoria aliqua artis, morborum acutorum & diuturnorum aliquæ definitiones, cum remediorum brevi cenſu traduntur. Literis aheneis impreſſit GUNTERUS ZAINER. B. B.

§. CLVII.

[a] DAHLIN *ſwea. rikes hiſtor.* c. 8.
[b] CASSIODOR *divin. Cent.* c. 31.
[c] KOEHLER L. c. p. 5.
[d] J. TOB. KOEHLER *primus artis medicæ peritia celebris* WINTARUS Gœtting. 1752. 4. *.
[e] ap. KOEHLER p. 15.

§. CLVII. Walafridus Strabus. Æmilius Macer Alii.

Walafridum in *botanicis* diximus, Helvetum, aut certe in monasterio S. Galli ex ordine Benedicti monachum, qui circa annum C.842. hortulum scripsit, variis locis editum, Basil. 1527. 8. *, Friburgi 1530. 8. *. cum Macro. In collectione Aldina Venet. 1547 f. denique curante Andrea Rivino Lipf. 1653. 8, & alias. (*a*).

Breve, non adeo absurdum opusculum, quo plantarum nonnullarum medicatarum vires salutares carmine heroico laudantur. Scholia quædam Johannes Atrocianus in editione Basil. adjecit.

Æmilius Macer, Augustei ævi poeta, de herbis scripserat. Eo illustri nomine abusi sunt medio ævo monachi aliqui. Multo nuperioris certe ævi labor est, quem Macro inscribunt, cum in eo Strabus & Schola Salernitana citetur, & demum auctoris Galli (*b*) opus; ut ex corruptis herbarum nominibus intelligas. Plantæ numerosiores, sed ipsa poesis longe deterior, quam apud Strabum; pars medica tota ad gustum empiricorum, nimiis cum laudibus.

Coram sunt duæ editiones, prior Johannis Atrociani cum nonnullis *scholiis* Basil. 1527. 8.*. recusa Frib. 1530.8. Altera multum mutata, insigniter aucta, toto libro II. ex Sereno Sammonico exscripto, adjectis capitibus de animalibus, quam Henricus Ranzov, vir nobilis, Lipf. 1590. 8. *. edidit. Cætera vide B. bot. I. p. 215. A Simone Januensi Macer citatur, ejusque plusculi versiculi in *Scholam Salernitanam* transierunt.

Cophon incerti ævi homo, de quo nihil ultra rescivi, sed antiquus, & passim a scriptoribus antiquis citatus. Ejus erat l. *de purgantibus*. Est etiam ejus de *arte medendi* opus cum Mesveo editum. Græcos citat, medicamenta potius habet Arabum. De vomitu & purgatione primum dicit, deque symptomatibus quæ aliquando superveniunt; deinde de adstringentibus & analepticis, digerentibus, alterantibus, & nonnullis medicamentis. Syrupum acetosum valde laudat.

Exstat etiam Argentinensis editio 1534. in B. B. cum titulo *methodus medendi*. Cophonem inventorem Electuarii frigidi Platearius citat.

Urso *de urinis* ab Aegidio citatur.

Albericus Anglus anno 1079. scripsit *de venenis* ni fallor, neque enim recte memini. §. CLVIII.

[a] Conf. *B. bot.* I. p. 214.
[b] Maurella pro Solano, Gaisde [Guède]

§. CLVIII. Scholæ Saracenicæ.

Artes in Occidente languentes Arabum auxilia ſublevarunt. Antiquiſſimæ ſcholæ medicæ, SALERNITANA & MONSPELIENSIS, potiſſimum ab Arabicis auctoribus ortum ſuum duxerunt; dum græci ſcriptores profundiſſimæ tenebræ occultabant, de quibus præter paucos HIPPOCRATIS & GALENI libellos ab Arabibus conſervatos, uſque ad XVI. ſeculum nihil in Europa notum fuit, ut merito ARABISTARUM ſeculum dixerim. Ex ipſa Germania Toletum, Mahometana ſchola celebrem civitatem, ad artes aliquas nobiliores diſcendas vulgo peregrinatum eſt, in qua ſchola, cum aliqua phyſicarum rerum & mathematum elementa docerentur, pro magis fere habiti ſunt, qui amiſſas artes in patriam reportaſſent. Ex SCHOLA quidem SALERNITANA plurimi, quos dicemus, medici prodierunt. Eam FRIDERICUS II. privilegio ornavit, ne quis in utavis Sicilia medicinam feciſſe vellet, niſi a medicis Salernitanis aut Neapolitanis ſevera poſt ſpecimina facultatem medendi impetraſſet. Ea ſchola duodecimo ſeculo, cum BENJAMIN *de* TUDELA iter ſuum ſuſcepiſſet, pro principe Chriſtianarum in arte medica ſchola vulgo habita fuit, & anno 1190 ab ABBATE JOACHIMO Hippocraticum collegium dici meruit (a. *).

§. CLIX. Constantinus.

Primo loco pono CONSTANTINUM AFRICANUM, Afrum, Carthagine natum, qui in Oriente diu vixerit, ibique artem medicam didicerit, & Salernum, quæ didicerat, adtulerit, demum in monaſterio M. Caſſini mortem obierit, a. 1087.

Ejus opera diximus cum ISAACO & cum HALY f. ABBAS. Pleraſque oſtendimus ex Arabibus eſſe converſa, aut certe imitata. De quibus id minus oſtendas, ſunt *opera* Baſil. 1536. fol. *. edita: L. *de remediorum & ægritudinum cognitione.* L. *de victus ratione variorum morborum*, cujus codex eſt in B. S EBRULPHI *Uticenſis.* (*a*). L. II. *de melancholia.* L. *de incantatione & adjuratione & colliſuspenſione.* L. *de mulierum morbis.*

L. *de humana natura, & de elephantia,* & de animalibus prodierunt Baſil. 1541. f B. Tig. Una editi fuerunt libri VII. *de morborum cognitione & curatione* (nempe *Pantegni*) L. *de urinis: de ſtomachi malis: de coitu: de animi & ſpiritus diſcrimine: de gradibus ſimplicium. Chirurgiæ* L. I.

Anno vero 1539. fol. ib. curante GAIZONO, *Locorum communium* L. X.

Non undique barbarus, nihil tamen mihi viſus eſt habere proprii. Multa ubique ſuperſtitio.

Addidit

(a*) GIMMA *flor. lett.* p. 683.
(a) MONTFAUC. III. p. 1272.

Addidit PAULUS DIACONUS aliqua, quæ non ſuperſunt, *Aphoriſmi expoſitionem*, cujus codex erat inter RANCHINIANOS (*b*); *de pulſibus*; *de* PLATONIS & HIPPOCRATIS *placitis*; *de regimine ſanitatis* (*c*).

Pantegni CONSTANTINI jam SIMON Januenſis citavit.

GARIOPONTUS, ignotus homo, cujus ſunt *de morborum cauſis, accidentibus & curationibus, ad totius corporis ægritudines remediorum πραξεων* L. VIII. Baſil. 1536. 8. GUNZ; & *de febribus earumque ſymptomatibus* L. II. Baſil. 1531. 4. *.

Idem, ut video, qui GALENI *Paſſionarius* (*c**), quem THEODORUS PRISCIANUS collegit [*d*], & cujus codex cum titulo THEODOSII PRISCIANI, ſ. potius GARIOPONTI l. *de ægritudinibus a capite ad calcem* (*e*) eſt in B. R. P. Idem eſt auctor, qui *Dynamidiorum* (*f*). & libri *de medicamentis expertis*. REINESIO teſte.

Scripſit etiam *chirurgiam* (*g*), & ſuum l. *phyſicorum* (*h*). Medicinam exercuit, & ad propriam experientiam provocat, ſuoque nomine loquitur. Negat ſe potuiſſe hepatis ſcirrhum ſanare; abſtinentia a vino multos ſe podagra ait liberaſſe. In ictero frequenter hieram dedit: a tertiana notha correptum ante ver proximum non potuiſſe curari adnotat.

THEODORUM PRISCIANUM citat, & THEODOSIUM & BASILIUM, & JACOBUM. Citatur a SIMONE Januenſi. Barbariſſime ſcripſit, mirus homo. Multa habet empirica, medicamina numeroſa laudat, & vehementer extollit. Alibi videtur de methodicis aliqua retinuiſſe, ut ſpaſmum ſtrictivam eſſe paſſionem (*i*). Febres dicit ſtrictas dari, ſolutas, & complexas (*k*). Diatriton habet (*l*), quæ ad PRISCIANUM referas. In univerſum tamen HIPPOCRATEM & GALENUM ſequitur, iſtumque exſcribit, cauſæ etiam ut cognoſcantur, poſcit (*m*). Medicamenta ſecundum ægrorum diverſitatem & morbi tempora alia & alia convenire monet; febrem ſedem habere aut in ſpiritibus, aut in humoribus, aut in ſolidis patribus (*n*). Primo mane in ſynocho cibum dat (*o*). Criſes admittit, dieſque criticos.

(b) MONTFAUC. II. p. 1283.
(c) B. R. P. n. 6957.
(c*) p. 257. 294.
(d) M D. D. S. PETRI CANTABRIG. n. 1869. conf. p.
(e) n. 69. 53.
(f) p. 54. 91.
(g) p. 976.
(h) p. 60. 996.
(i) p. 886.
(k) p. 1236.
(l) p. 145.
(m) p 3, b.
(n) p 121. b.
(o) p. 126.

Ad hunc difficilem & salebrosum scriptorem multa exstant egregie notata REINESII *in var. lect.* Parvi fecit REINESIUS exscriptorem *var. lect.* III. 12.

Ex GARYOPONTO multa sumsit auctor libri *pseudonymi* ÆSCULAPII, *de morborum passionumque corporis humani causis, descriptione & cura* Argentor. 1533. fol. 1544. fol. cum HILDEGARDI conf. p. 372.

§. CLX. JOHANNES *de* MEDIOLANO.

Poema exstat, cujus numerosissimæ prostant editiones, & cujus auctor dicitur JOHANNES *de* MEDIOLANO fuisse, tamen ut tota schola subscriberet (*a*). Dicatum est ROBERTO, GUILIELMI CONQUESTORIS filio natu maximo, cum Hierosolyma ad regnum Angliæ capessendum legitimus heres proficisceretur, Salernitanos vero medicos ob vulnus consuleret, quod idem putat RENATUS MOREAU ab uxore viri amantissima suctu esse curatum, etsi eo ævo vulgaris erat opinio (*b*), veneni funestam vim in suctricem transituram. Annum definiverat 1100. ARNOLDUS *de* VILLANOVA, qui notas auxit, non ipse auctor (*c*). Editiones fere innumerabiles sunt, quas vide in B. bot. I. p. 216, 217, 218. Mihi hic sufficit RENATI MOREAU editio Paris. 1625. 8, *. plenissima & castigatissima. Mirum vero est, quam diversus sit numerus versiculorum, in diversis codicibus Cl. virorum, ut NAUDEANUS 183. versus, SCHENKIANUS 1239. contineat (*d*). MORAEUS plusculos versiculos omisit, quod ad Hygieinem non facerent. Multi versiculi ex MACRO sumti sunt, LEONINI cæterum plurimi.

Titulus est *de tuenda valetudine*: Scopus est facienda & vitanda docere. Præcepta ex veteribus partim, partim etiam ex vulgari opinione desumuntur.

Præter suos commentarios MORELLUS addidit ARNOLDI *de* VILLANOVA notas, & JACOBI CURIONIS, & J. CRELLII a COSTANSONIO emendatas. Ipse ex ATHENÆO, poetis, & omni antiquitate loca parallela collegit. Loca etiam veterum multa emendat, & ipsius DIOSCORIDIS. Plura dicam ad a. 1625.

§. CLXI. VARII.

OTHO CREMONENSIS non longe ab hoc ævo vixerit, cujus 115. versus leonini *de electu medicamentorum simplicium* Francofurti 1533. 8. Turini 1614. 4. *, excusi sunt, quibus signa bonæ notæ continentur.

Deinde HILDEGARDIS, Abbatissa Bingensis, exeunte seculo duodecimo scripsit *de simplicibus etiam medicamentis* L. I., & *de compositis* L. I. Argentor. 1533. f. 1544. f. & alias excusos. Pseudonymum opus & diva indignum esse monet GUIL. du VAL.

JOHANNES

(a) GIANNONE Hist. Neapol. C. X.
(b) p. 604.
(c) MOREAU p. 15.
(d) MOREAU p. 21.

JOHANNES BURGUNDIO, judex Pisanus, sub eadem tempora scripsit codices varios ineditos, *commentarium in* GALENUM *de alimentis*, & l. *de regimine sanitatis* MAZUCHELLI: est etiam ejus *contra pestilentiam* codex in B. R. Angliæ MONTF. I. p. 631.

ADELARDUS anglus *de re medica* l. numerosos circa a. 1130. scripsit BALE.

JONA BEN GANNACHI, plenius ABU WALID IBN GENNACHI Cordubæ vixit a. 1121. WOLF.

§. CLXII. ÆGIDIUS. ALII.

Et ipse ex Salernitana schola, medicus & poëta, PHILIPPI AUGUSTI ævo vixit. & Corboliensis vocatur (*a*). Cl. WITHOF tamen suspicatur scotum Atholiensem, & PHILIPPO potius antiquiorem fuisse.

Ejus exstat l. *de urinis*, poëma satis illepidum, cujus finis est, signa & prognostica docere, quæ ab urina repetuntur. Excusum est Venet. 1494. 4. cum GENTILIS comm. Tum UDALRICI BINDER cura Argent. 1506. 4. * Alterum *de pulsibus* poema diximus in *B. Anat.* I. p. 141. Prodiit cum priori Venet. 1494. ni fallor PL. & alias.

Codex exstat in B. *Taurinensi* II. alius in B. R. Par. n. 1160. Alius erat apud DAUMIUM.

Aliud est poëma *de re medica*, cujus hinc inde codices exstant, ut in B. LAUDIANA n. 1013, in *B. Bernensi*, in *B. Taurinensi* MONTFAUCON, si differt a sequente.

Nempe *de compositione medicamentorum*, f. *antidotarium*, vastum poëma, 6000. omnino versuum (*b*) non pessimorum.

Ejus etiam est l. *de venenis*, nisi hic error subest, & *de prognosticis*.

ABRAHAM ABENESRA, qui sub finem seculi XII. vixit, scripsit *de diebus criticis* l. editum Lion 1496. 4. 1588. 4. Rom. 1544. 4. Francof. 1614. 12. LIND. Hebraice est in B. LEIDENSI.

SCHEMUEL IBEN JEHUDA Judæus Andalusius a. 1188. medicinam fecit. WOLF.

M. SALERNI *tabulæ* exstant in BB. & *Commentarius super suas tabulas* in eadem BB.

MARBODEUS Rhodonensis, auctor l. *de gemmis* EVACI adscripti, obiit a. 1127.

(a) Vid WITHOF de ÆGIDIO CORBOLIENSI Duisburg 1751. 4. *.
(b) NAUDE' *Quæst.*

BERNARDUS archiepiſcopus Meſſanenſis, HENRICI VI. & CONSTANTIÆ medicus (c).

§. CLXIII. TROTULA.

Neque EROTIS eſt, JULIÆ libertæ, cui in WOLFII editione tribuitur Baſil. 1566. 4. * & 1586. 4. *.

Neque TROTULÆ, quæ femina in ipſo opuſculo citetur, & ab auctore diſtinguatur, atque laudetur, quod puellam flatibus uterinis infeſtatam ſanaverit. Id tamen nomen præfixum habet in editione Veneta 1555. 8. *, Argentinenſi 1544. fol. &c. Salernitanæ ubique feminæ, earumque mores hic citantur, & MAGISTER GERARDUS, qui ſpecillis uſus ſit, non ante ſeculum XII. inventis, & THEODORICUS, qui, ſi celebris ille eſt chirurgus, Trotulæ opuſculum fuerit poſterioris ævi. Citatur & COPHON, & Saracenæ mulieres. Editiones & codices diximus in *B. Anat.* p. 142.

Titulus plenior eſt Venetiis 1555. 8. * TROTULÆ *de mulierum paſſionibus ante & poſt partum l. experimentalis.* Pars major clinici eſt argumenti, de menſibus retentis & nimiis, de graviditatis & puerperii malis, de decoratione, de uteri variis morbis, de nutricis ſelectu, de morbis nonnullis aliis, etiam oculorum.

§. CLXIV. SECULUM XIII.

Hoc infelix alioquin ſeculum, tamen bonis literis & arti medicæ hactenus favit, quod imperante potiſſimum FRIDERICO II, ſcripta veterum ex Græco ſermone converſa, vulgo in uſum recipi receperint, ARISTOTELIS potiſſimum opera a MICHAELE SCOTO aliiſque converſa, tum GALENI. Videas ergo ab his temporibus multo plures in arte medica viros inclareſcere, qui in univerſum quidem Arabum placita ſecuti & Græcorum, tamen paulatim ad naturam ipſam conſulendam reverſi ſunt.

Ineunte hoc ſeculo ſcripſit MENGOS monachus, cujus *de natura rerum* L. XX. ſunt in *B. Bernen.* p. 107.

§. CLXV. ROGERIUS. ROLANDUS. ALII.

Difficillimum mihi viſum eſt, in tanto ſcriptorum diſſenſu, veram ætatem cuique ſcriptori adſignare. Qui ſunt inter meos libros, eos legi, & ſubinde veræ ætatis veſtigia reperi; alias in tenebris me dolui deſtitutum.

Antiquior reliquis videtur MAGISTER ROGERIUS Parmenſis, ex ſchola Salernitana, quem lego Academiæ Monſpeſſulanæ cancellarium fuiſſe; cujus duo exſtant

(c) PANELLI II. p. 6. 7.

ſtant *medicæ artis compendia*, ROGERINA *major & minor*, quarum paſſim codices reperiuntur.

Citatur Ejus *practica medicinæ* Venet. 1490. fol. 1499. f. B. GESN. 1519. f. B. GESN. ſed ea fuerit *chirurgia* ROGERII.

L. *de phlebotomia venarum omnium & earum utilitate* Baſileæ 1541. fol. B. Tig. prodiit, cujus codex eſt in BB.

Citatur etiam *antidotarius*, *& medicamenta per ſingula*, potiſſimum *ſyrupi* Venet. 1499. fol.

Sub initia ſeculi vixiſſe adparet, qui JAMERIO prior ſit, iſte ROLANDO, hic BRUNO, qui ipſe ſuum opus a. 1252. edidit.

Mihi coram eſt *Chirurgia* (ll. IV.) ROGERII, Bergomi 1498. f. MAITT., Venet. 1499. fol. * & 1546. fol. * excuſa. Tota fere medicamentaria eſt, ut HIPPOCRATES & Arabes ſæpe citentur. Ad medica revoces morbos oculorum, mala cutanea, anthracem, anginam, hæmorrhoides, lepram, ſpaſmum. Spongiam marinam adverſus ſtrumas commendat. Breves cæterum libelli ſunt, & perpaucis notulis a ROLANDO aucti.

Alius eſt ROGERIUS de BARONIO, Pariſinus, cujus *de exhibitione medicinarum opiatarum & laxativarum* eſt inter ll. EDUARDI TYSON n. 4155. & R. BURSCOUGH n. 7673. Alio titulo *de purgantibus*, *de dandis medicinis*. L. *de opiatis & prologus medicinarum* eſt in ll. B.'FR. BERNARD n. 3635.

MAGISTER ROLANDUS, doctor medicus, ROGERIUM, & ipſum ordinem etiam ROGERII ſecutus, quaſi commentarium in eum dedit in *Chirurgiæ* libris IV. Venet 1499. fol. *. 1519. fol. BB. 1546. fol. * editis. Medicamentorum magna vis hic congeritur, inter quæ magis & magis etiam chemica reperias, & ſuperſtitionem plurimam.

ROLANDUS aut ROLANDINUS, medicus. EJ. *ratio medendi morbis interiorum & exteriorum corporis humani partium* L. IV. exſtat Baſil. 1541. fol. B. TIG. cum ALBUCASE & ROGERIO.

BRUNUS, Longoburgenſis, *Chirurgiæ majoris* libros dedit duos, fere cum prioribus editos. Morbos etiam oculorum huc revoces, anginam, ſcrophulas, botium, hæmorrhoides.

Chirurgia *parva* eſt quoddam hujus operis fere compendium. Repeto, fere ejusdem eſſe ſaporis chirurgiam, & in medicamentis fere ſe continere.

THEODORICUS, diſcipulus HUGONIS de Lucca, epiſcopus Cervienſis, in ſuis chirurgicis GALENUM, ALEXANDRUM, Arabes citat. Vitæ rationem ita temperat, ut ſibi caveat, dum periculum adeſt inflammationis, eo ſuperato uberius ægrotum alat. De podagra, paralyſi, epilepſia, narcoticis agit. Malagma mercu-

mercuriale habet ad malum mortuum, lepram nempe incipientem, repetitum ab ARNALDO, post quem ad luem veneream curandam idem translatum fuit: unde paulatim usus hydrargyri manavit. Cum prioribus prodiit.

§. CLXVI. JOHANNES PLATEARIUS, JOH. de S. PAULO.

Ille ignotus homo, medicus Salernitanus. Ejus tempora hactenus æstimare licet, quod a PETRO de CRESCENTIIS citetur, atque adeo seculi sit XIII. ineuntis. Patre natus est medico (*a*).

Ejus *Practica brevis* Venet. 1497. GESN. & Lion 1525. prodiit fol. parv. BB., etsi credas vetustiorem esse editionem. Compendium est artis medicæ, secundum morborum seriem. GALENUM citat & ALEXANDRUM, quorum theoriam & curandi rationem tradit, admistis superstitiosis. Ita sanguinem, de scapulis cucurbitularum ope eductum, cum ovis corvi post finem paroxysmi epileptici dat bibendum. Adversus hydropem suum syrupum laudat, qui esulam recipit. Codex est in B. R. P. n. 8160.

In B. *Medicea* est, Plut. 73. codex italicus, *delle infirmidade che possono avvenire nel corpo humano. colle loro cure secondo che pare a Plateario.*

L. *de simplici medicina, s. circa instans* (a quibus vocibus incipit), diximus in B. bot. (*b*), codex est etiam in B. ASHMOLIANA n. 7745. Alphabeticus est medicamentorum simplicium census, cum magnis laudibus virium medicatarum. Una cum practica prodiit Lion 1525 fol., & cum MESVE frequentissime Venet. 1490. fol. *. &c. Codex est B. Taurin II. & GLOSSARIUM PLATEARII ib. seculo XIV. scriptum.

JOHANNIS PLATEARII *ad Antidotarium* NICOLAI *adnotationes*; Laudes sunt medicamentorum NICOLAI, & simplicium medicamentorum, quibus constant; aliqua etiam de dosibus habet & de miscendi ratione. Hyoscyamum ad omnia inflammata extus adpositum prodesse. Verum hæ adnotationes non videntur nostri esse PLATEARI cujus nomen passim in ipso opere citetur, (*c*). Prodierunt etiam repetito cum J. MESVE.

An idem cum PLATEARIO fuerit J. de S. PAULO, cujus *aphorismi de virtutibus simplicium* sunt inter codices Britannicos TANNER p. 582. & in B. CAI. GONV. n. 995. tum *breviarium medicinæ quinque partitum in* B. BODL. n. 2462.

An l. *de simplicibus & compositis medicinis opiatis; de aquis & oleis* in B. BURSLOUGH n. 7675. alius fuerit ab instante.

Commentarius in RICHARDI ANGLICI *tabulas* MS. est in B. S. *Petri Cantabrig.* n. 1881.

§. CLXVII.

(a) p. CCVII.
(b) p. 221.
(c) B. bot. I. p. 222.

CLXVII. Albertus.

Vulgo *magnus*, Dominicanus, Germanus, compilator L. *Aggregationis*, Ej. est f. *libri secretorum de secretis mulierum*, *de virtutibus herbarum & lapidum & animalium quorumdam*, qui infecetus liber sæpissime recusus est. Antiqua editio XV. seculi coram est, loco non addito. Plures editiones addidi in *B. bot.* p. 222, & addo Germanicas Argent. 1526. 8. 1544 8. Francof. 1581. 4. Nurnberg 1678. 12. edente Brandio Lipf. 1595. 8. Latinas Lion 1506. 12. 1551. 12. 1571. 12. 1574. 12. Argent. 1615. 12. maj. Trewio dictas.

L. *de secretis mulierum* potissimum huc facit ob morbos ejus sexus. Diximus alio cum titulo prodiisse Henrici *de* Saxonia *de secretis mulierum*. August. 1484. 4. Francof. 1615. 8. Lind.

Porro inter ll. *de vegetabilibus* etiam continentur vires plantarum medicatæ, & arborum, potissimum etiam medicinalium notitio [a].

L. *de monstrosis hominibus* est in B. Cai. Gonv. n. 9.

L. *de augenda memoria* Bonon. 1491. fol.

Codex *de cautelis medicorum habendis*, *s. de cautelis medico necessarium*, est in B. R. P. n. 7030. A.

Hæc scripta mihi non contigit vidisse.

Alberti tr. *de febre pestilentiali super primum fen quinti Canonis* Avicennæ est in B. R. P. n. 7031, an nostri?

L. *de rerum proprietatibus* continuo dicemus.

§. CLXVIII. Petrus *de* Crescentiis.

Sub initio seculi scripsit, vir nobilis & senator [b].

In ejus L. XII. *ruralium commodorum*, quorum antiquissimam editionem absque anni numero, sed Lovaniensem, coram habeo. Videas legisse Catonem, Varronem, Columellam, Palladium, Geoponicos Græcos, quos quidem scriptores aut Latinos aut Græcos eo ævo nemo vel vixisse noverat. Pertinet huc potissimum liber V. & VI. In l. V. de arboribus & in L. VI. de herbis, vires medicatas, composita etiam medicamenta recenset, quæ ex quaque simplici medicina parantur. Fr. Albertum citat, eo adeo nuperior, & Gerardum, materiæ medicæ, ut videtur scriptorem, tum Macrum; Avicennam; Isaac; Albu Masal; & Arabes etiam potissimum secutus est.

§. CLXIX.

(a) Bibl. bot. I. p. 222.
(b) ib p. 225.

CLXIX. GUILIELMUS *de* SALICETO.

Placentinus, Clericus, Professor Veronensis, obiit circa a. 1277, doctus homo, quem non compares cum prioribus, quos dixi, chirurgis. In *Chirurgia* V. II. Venet. 1546. fol. *. & alias editis, pauca huc faciunt, de morbis cutaneis, de sudore nimio. Ventositatem membra perambulantem cum ardore & febre vinculis injectis vult compescere [a] In L. V. medicamenta simplicia ex ordine alphabeti recensentur. Hydrocephalum sanavit cauteriis & aliis externis præsidiis.

Ejusdem *summa conservationis & curationis. Venet.* 1490. f. TREW, GUNZ. 1502. fol. TREW.

Ej. tr. *de salute corporis.* Lips. 1495. RIV. An idem liber? Neutrum vidi.

VINCENTIUS Bellovacensis, obiit a 1264. [b]. Ejus compilatoris sunt *specula quatuor*, quæ conjuncta prodierunt Lion 1591. fol. & alias. Liber XII. est de medicina & chirurgia, & de medicamentis secundum classes, L. XIII. diætetica continet & cibos, L. XIV. pathologica, L XV. aliqua de somno, vigilia, vita, morte. Non alius fuerit VINCENTIUS de BURGOS, cujus l. hispanicum dicemus.

§. CLXX. BARTHOLOMÆUM.

Antiquior est PETRO HISPANO, cum ab eo citetur [c], BARTHOLOMÆUS de GLANVILLE, s. Anglicus, cujus opus exstat *de rerum proprietatibus*, sæpissime recusum, & Norimbergæ 1519. fol. *. [d]. Cum JOHANNES XXI. obierit anno 1277, antiquior utique BARTHOLOMÆUS est, quem ex ALBERTO sumtum esse, certe non mala, ex temporum ratione, est conjectura. Mihi videtur compilasse, sed ex CONSTANTINO potissimum hausisse & ISIDORO. Pertinet autem potissimum ad praxin liber VII, in quo morbi a capite ad calcem memorantur. Sed etiam vires medicatæ plantarum, animalium &, mineralium suis locis recensentur.

Qui ALBERTO tribuunt citare possint libros VI. *de rerum proprietatibus* ALBERTI, quorum codex MS. est in B. Taurinensi II. p. 101. iterumque ib. Libros XX.

GILBERTUS ANGLICUS frequentissime ab eodem PETRO HISPANO citatur, qui adeo ante a. 1300. poni debet, quo a FREINDIO recensetur. Ejus *compendium medicinæ tam morborum universalium, quam particularium, emendatum per* MICH. de CAPELLA, prodiit Lion 1510. 4. MEAD. TREW. Genev. 1608. 4. & 12. MERKLIN cum titulo *Laurea Anglicana, s. compendium totius medicinæ.* Nunquam legi. FREINDIUS docuit multa habere empirica & superstitiosa, Græcorum tamen theoriam esse secutum, juvenis melancolici curationem dicere, quam aquis Bathoniensibus debuerit; symptomata recensere, quæ coitui cum elephantiaco superveniant.

Ex

(a) *B. Chir.* I. p. 148.
(b) HENAULT *abregé Chronologique.*
(c) p. 256 de passionibus oculorum.
(d) B. bot. I. p. 213.

Ex SANTE ARDOYNO reperio, non mala adversus hellebori & hyoscyami noxas consilia dedisse.

Commentarii M. S. in ÆGIDIUM *de urinis* exstant in B. *Coll. Martin. Cod. Brit.* n, 683.

Antidotarium, & ejus compendium [*c*].

De *viribus & medicinis herbarum, arborum & specierum* etiam scripsit.

RICHARDUS, non dubie Anglicus, citatur ab eodem PETRO HISPANO, Ejus *compendium medicinæ* est in B. Bodl.

L. *de urinis* in B. CAI. GONV. & in B. *Coll. nov.*

L. *de pulsibus* ib.

ROGERIUS BACON, magnus physicus & chemicus auctor, obiit a. 1292.

Ejus sunt codices *de graduatione medicinarum, de gradibus, & antidotarium* in B. PEMBROK n. 197. b. L. de *arte memorativa*, TANNER. L. De *somno & vigilia* B. BODL. n. 1791. De *retardandis senectutis accidentibus*, Oxon. 1590. MEAD. anglice Lond. 1683. 8. cum multis medicamentis etiam chemicis, & eorum præparatione. Viperarum carnes laudat.

§. CLXXI. PETRUS HISPANUS.

Archiater, inde JOHANNES XXII. vel XXI. Pontifex maximus.

Ejus celebre est opus *summa experimentorum s. thesaurus pauperum*, *s. de medendis corporis humani morbis per euporista.* Sæpissime excusum est, Antverp. 1497. B. GOTT. Lugduni 1525. fol. B. B. Francf. 1576. 8. cura GUILIELMI ADOLPHI SCRIBONII TR. 1578. 8. Paris. 1576. 8. 1577. 16. RIV. & Hispanice Pinciæ 1672.

Codex est in *B. S. Petri Cantabr.* n. 2329. & duo in B. Taurinensi.

Morbi in eo recensentur a capite ad calcem. Ad quemquam morbum adjicitur numerus insignis medicamentorum, ex GALENO & Arabibus, ex CONSTANTINO etiam & MACRO, PLATEARIO, BARTHOLOMÆO, GILBERTO, TROTULA, ROGERIO, RICARDO sumtorum, ut subinde vox adscribatur *expertum.* Multum vanitatis & superstitionis, neque valde fidas auctori, ad suum experimentum provocanti, ut de antiqua epilepsia, quam ait se vidisse curatam medicamento ex castoreo, opopanace, antimonio & sanguine draconis.

Ejus sunt etiam commentarii in ISAACUM *de diætis universalibus & particularibus*, qui prodierunt Lion 1515. fol. MERKL. Codices ejus in B. R. P. n. 6956. citantur, *commentarius in artem parvam* GALENI, *in prognostica* HIPPOCRATIS, in

Iii 2 PHI-

(c) in B. CAI. GONV. n. 966. B. *S. Petri Cantabr.* 1870.

PHILALETUM *de pulsibus*, in THEOPHILUM de urinis, *in aphorismos* HIPPOCRATIS, in JOHANNITII *introductionem*.

I. TOBIÆ KOEHLER *vollständige Nachricht von Pabst Johann XXI, welcher unter dem Nahmen Petrus Hispanus als ein Arzt und Weltweiser berühmt ist.* Gœtting. 1760. 4*. Lusitanus, Ulissiponensis, vero nomine PETRUS, JULIANI medici f. græce & arabice doctus medicus, archiepiscopus Bragensis, demum pontifex maximus, obiit a. 1277.

CECCO de ASCULO seculo XIII. puto vixisse, qui scripsit *modo di conosere quale infirmita sien mortali or no per via delle stelle.* Codicis meminit PANELLUS

PETRUS de AICHSPALT, aut REICHSPALT, aut ARTSPALT anno 1304. ad Moguntinæ sedis fastigium pervenit, ipse medicus.

Male ad a. 1278 apud C. WOLFIUM legas R. CHANIN f. JOHANNITIUM ABUSAID HONAIN f. EBN IISHAG EL ABIDI hispali a. 1278. floruisse, qui translator sit GALENI. Eum virum dixi p. 345. Seqq.

M. JOHANNES de S. AMANDO Canonicus, Tornacensis. Ejus sunt adnotationes in NICOLAI *antidotarium*, quæ cum MESVE fere prodierunt, Venet. a. 1495. f. 1602. fol. *. &c. Vires medicamentorum simplicium & componendi causæ, encheireses &c.

EJ. *regimen pestilentiale* M. S. est in B. B.

EJ. *de basibus medicamentorum* in B. Bodl. n. 1761.

EJ. *de usu idoneorum auxiliorum.* Mogunt. 1534. 8. GESN. B.

EJ. *codex de conservatione sanitatis & tardatione senectutis* dicitur in B. UFFENB. fuisse.

EJ. *de balneis* l. exstat. in collectione Veneta.

EJ. *areola, s. tractatus de virtutibus & operationibus medicinarum simplicium & compositarum* sunt in B. R. P. n. 7063. 6476. *in B. S. Petr. Cant.* n. 3654. in Il. BERNARDI n. 1133. in B. Coll. *Westminster* n. 1242, Aliud ejus veri opus MS. est in *B. Taurniensi* II. p. 14.

Nescio an mereantur citari peregrinatores hujus ævi; J. de PLANISCAMPY, qui a. 1246., PETRI ASCELIN, qui a. 1247, VINCENTINUS de RUBRUQUIS, qui a. 1253. ad Tartarorum M. Chanum profecti sunt, quorum narrationes conjunctim excusæ sunt, a PETRO BERGERON Paris. 1634. Haag 1735. 4. B. B.

HUGO de EVESHAM, medicus, circa a. 1287. Ejus *Comm.* ad ISAAC *de febribus*, *Canones medicinales & problemata* GESNERUS citat.

§. CLXXII.

§. CLXXII. Simon de Cordo.

Vulgo *Januensis*, subdiaconus, Capellanus Nicolai IV. pontificis maximi qui a. 1292. obiit.

Ejus est opusculum, cui nomen *Clavis sanitatis simplicia medicamenta latina, græca, arabica alphabetico ordine elucidans. Recognovit, mendis purgavit, citationibus* Plinii & *aliorum auxit* Georgius de Ferrariis. Venet. 1514. fol. B. B. Aliæ editiones sunt Patav. 1474. f. Venet. 1486. f. Tr. 1507. f. 1510. f. 1513. 1514. f. Trew. Codices dixi in *B. Bot.* In Mediceae Plut. LXXIII, vocatur l. *synonymorum.*

Alphabetica est recensio vocabulorum medicorum, morborum, medicamentorum ex tribus regnis. Non sine labore natum opus: etsi pessimi seculi. Etsi enim trium linguarum noster nullam accurate tenuit, ab omnis generis tamen hominibus, Græcis, Arabibus, aliis, de vero sensu nominum & vocum inquisivit. Cassium Felicem citat, cujus proprius codex in nostri Simonis libris fuit, *de morbis*, tum ejusdem *antidotarium.* Habuit etiam Demosthenis *de oculorum morbis* codicem nunc deperditum, cujus tamen pars anatomica jam eo ævo amissa fuerat, & perantiquum de *Alchymia* codicem, in quo & chirurgia fuit. Citat Arabes. Dioscoridem, Alexandrum, Democritum, Oribasium ad Eustathium, Musionis *gynæcia*, Paulum, Avicennam, Ali Abbas, Albucasim, Alzaar, Isaaci libros a Constantino conversos, Theodori Prisciani antidotarium, & l. de medicina, Garioponti passionarium, Vegetium, Gerodium, Stephani Synonyma, Macrum, primusque nuperiorum Celsum.

Ej. *de idoneo auxiliorum usu* aliqua excerpta prodierunt Mogunt. 1534. 4. Haenel.

Jacobi de Partibus & Januensis *glossas* in Alexandri practicam habet Gunzius Lugduni 1504. 4. editas, tum Papiæ 1520. 8. Linden.

Vertit idem Simon Serapionem *de simplicibus medicamentis.*

Vertit & librum *servitoris*, usus Abrahami Judæi opera.

Bonominus *Bergomensis* scripsit *de urinis* l., *quæstionum* l. 2. *Medicinalem canonem*, *Problemata*; *opusculum super* Isaac *de febribus.* Mandosius.

Angelus Camerinensis, archiater Bonifacii VIII. reliquit codices M. S. *præservationis a peste*, *regiminis*, *præservationis a venenis.*

CLXXIII. B. Gordon. Alii.

M. Bernardus de Gordonio, Bruni Chirurgi fil. professor Monspeliensis, docere cepit a. 1284. & *lilium* suum absolvit a. 1305. (in *præf.*)

Ej. *lilium medicum Practica* GORDONI *dicta & tr. de urinis & pulsibus* prodiit Lion 1474. 8. Francof. 1486. f. Venet. 1491. fol. RIV. 1491. f. MAITT. 1498. fol. RIV. TREW. 1509. fol. 1530. fol. TR. RAST 1532. 8. absque loco TREW. FALC. 1546. 4. MEAD. Parif. 1542. 8. Lion 1550. 8. 1559. 8. TR. Francof. 1617. 8. *. Gallice Lion 1491. 8. TR. 1495. HOUSS. MAITT. Hebraice versum a. R. GAYOT NATHAN in *B. Taurin.* n. 58.

Ejus operis codices MS. sunt in B. ASHMOLE n. 7764, in B. *S. Petri* n. 7764, in B. THEYERI n. 6565.

Lilium est census morborum cum suis curationibus in L. VIII. divisus: deinde de victus ratione & pharmacorum in morbis acutis, tum l. III. de prognosticis, urinis & pulsibus. Pleraque utique compilatitia sunt, potissimum ex Arabibus, ad suum tamen experimentum passim provocat. Cum alio medico de leproso ei fuit concertatio. Magistrum suum periisse vidit, ex hæmorrhoide incisa, & ex sanguinis jactura.

Ej. tr. *de conservatione vitæ humanæ a die nativitatis ad ultimam horam mortis*, opera J. BAUDIS prodiit Lipf. 1570. 8. HEIST. Lugd. 1580. 8. MERKL.

Ej. *practica*, *nec non de phlebotomia*, *conservatione vitæ humanæ*, *floribus diætarum* Lion 1550. 8. GESN.

L. de phlebotomia in B. CAI. GONV. n. 844. & Lugduni prodiit 1580. 8.

Ej. *de urinis* seorsim excusus est Ferrariæ 1487. fol. MERKL & cum *lilio* Venet. 1498. fol. 1530. fol. Et codex in *B. Taurin.* I. Hujus *l. de medicamentis* MS. est in B. *Cathedr. Westminster* TANNER n. 1049.

Ej. *de regimine sanitatis* MS. est in B. BODL. n. 1657, idem puto, quod *instructio pro iter agentibus* a STROBELBERGERO edita Jen. 1621. 12. *.

L. super I. fen IV. *Canonis Avicennæ* est in B. BODL. n. 4469.

L. de febribus excusus est in collectione Veneta.

HENRICUS ab HERMONDAVILLA, doctor & physicus Monspeliensis, medicus PHILIPPI IV., codices medicos & chirurgicos reliquit, quorum chirurgica fere sunt ex GUILIELMO.

DINUS de GARBO Florentinus, professor Bononiensis, GENTILI antiquior. EJUS est *expositio super Canones generales de virtutibus medicamentorum simplicium secundi Canonis Avicennæ.* Venet. 1514. fol. MERKL.

Ej. *Commentaria in IV. fen primi* AVICENNÆ, *qui dilucidatorium totius practicæ generalis medicinalis scientiæ nuncupatur* ib. absque MERKL. TREWIUS habet *comment. super* III. IV. & V. (ut puto) fen IVti l. *Canonis.* Venet. 1491. fol. & *super* III, IV. & *partem Quinti* fen AVIC. Ferrar. 1489. fol. Compilatio chirurgica.

Ej. *de cœna & prandio epistola* Romæ prodiit 1545. f. MERKL. cum THURINI opp.

FRAN-

Franciscus de Pedemontio, pariter antiquior Gentili.

Ej. *supplementum in secundam l. secretorum remediorum* J. Mesvæ prodiit cum omnibus illis Mesves editionibus plenioribus, etiam Venet. 1602. fol. *. Pariter ut P. de Apono continuat Mesves opus de morbis cordis, mammarum, abdominis, ventriculi, renum, intestinorum, hepatis, vesicæ, partium genitalium, matricis, umbilici, juncturarum, tum de febribus, apostematibus, cancro, lepra. Fusum opus & verbosum, ex Arabibus sumtum.

Ejusd. *de balneis* excerpta sunt in *collectione de balneis* Veneta.

Gerardus de Carmona Hispanus, multorum librorum arabicorum translator. Male Cremonam vulgo vocant.

Ejus sunt *glossæ in viaticum* Isaaci (a).

Citatur a C. de Honestis.

Ej. summa de laxativis est in B. C. Gonv. n. 275. & *glossulæ super prognosticum* Hippocratis (b).

Ej. *de modo vivendi* l. in B. S. Petr. Cant. n. 1875. in B. Theyer n. 6645.

Bonamici *de venenis & quæstionum diversarum* codices exstant; auctor vixit inter 1301. & 1350.

Turrisanus de Turrisaniis, vulgo Trusianus & *plusquam commentator*, Carthusianus, infelix medicus (c). Ejus *plusquam commentum in* Galeni *artem parvam*, & *quæstiones de hypostasi* prodierunt Bonon. 1489. fol. Trew. Venet. 1504. fol. Merkl. 1517. fol. B. B. 1527. 4. Hænel. 1543. fol. 1557. fol. Tr. Compilatio ex Arabibus.

Hujus plusquam comment. *in artem parvam* codex erat in B. Reg. Lond.

Rich. Grosthead *de venenis* codex est in *Colleg. Eaton* n. 1848.

Aliqui in *antidotarii* B. R. Paris. n. 7009. 7010.

Gualther de Bibelesworth vixit imperante Eduardo I. & scripsit *de infantium educatione etc.* Tanner.

L. *quid pro quo*, *s. collectio rerum, quæ certa cognatione conjunctæ non absque periculo aliæ pro aliis adhiberi possunt*, incerti auctoris opusculum, fere cum Mesve prodiit Venet. 1495. 1561. (d) 1602. fol. &c. Multa absurda continet. Quis stercus bovis aloes loco usurpet?

M. Aldobrandini *l. de conservanda valetudine*; Gallice scriptum fuisse lego circa a. 1300.

§. CLXXIV.

(a) In bibl. Harleyan & in B. R. P. n. 6859.
(b) B. R. P. l. c.
(c) Gal. Martius in doctr. promisc.
(d) *B. Bot.* I. p. 220.

§. CLXXIV. LANFRANCUS.

Mediolanensis, medicus eruditus, & Clericus, neque chirurgus, neque laicus, ex patria profugus a. 1295 Parisios se recepit, ibique medicinam docuit & exercuit, vir aliquanto doctior & ingeniosior, quam plerique ejus ævi scriptores. (a).

Ejus est *chirurgia* sæpe recusa & Venet. 1546. fol. *. Intercedunt hactenus medica, morbi cutanei, hæmorrhoides, utilitas evacuationum sanguinis, antidotarium. Totus versatur in medicamentorum varietate. De venæsectione aliquanto uberius agit, quam ab indoctis chirurgis administrari queritur, & alieno loco commendari, ipse vero multas exceptiones recenset, quæ eam sanguinis jacturam non admittant. Idem tamen cephaleam numerosissimis venæ sectionibus superavit. Pestem drachmis duabus theriacæ ab eo devictam, naturæ tribuas.

GERARDUS BUTUTUS de SOLO, professor Monspeliensis, vixit circa a. 1300. (ASTRUC).

Ejus est codex MS. *de ordine & modo purgandi B. Wigorn*; n. 896. CAI. GONV. n. 271.

Compendium breve & utile in I. J. BURSCOUGH a. 7675.

EJ. *Summa de modo curandi* B. BODL. n. 3541.

EJ. *Summa de laxativis* in B. CAI. GONV. n. 275.

EJ. *commentarium in viaticum* ISAACI 1507. fol.

AN EJ. *introductorium Juvenum* JOHANNIS de SOLO, C *de regimine corporis humani in morbis?*

EJ. libellus *de febribus. Commentum super nonum Almanzoris cum textu. Commentt. super viaticum*, cum textu prodierunt Venet. 1505. fol. TREW. 1526. fol. LIND.

Tresor des pauvres suivant ARNOULD & GIRARD de SOLO. Paris. 1517. 4. FALC.

Antidotarii & L. de urinis codex MS. est inter libros EDUARDI TYSON anglice versus n. 416.

§. CLXXV. PETRUS DE ABANO.

Sive de APONO, etiam *Paduanensis*, Euganeus, Astrologus, chemicus, novarum circa religionem opinionum reus convictus, varia fata passus, post mortem statuam meruit. Patavii, deinde Tarvisii, medicinam fecit. Ingenio fuit sic satis subtili:

(a) Conf. B. Chir. I. p. 149.

ſubtili, & Græcos hactenus legerat Arabeſque, magnus compilator. Librum ſuum de venenis HONORIO IV. Pontifici dicaſſe dicitur (a), antiquior adeo THADDÆO Florentino. In meo exemplo XYSTI pontificis nomen legitur, cujusmodi pontifex eo ævo nullus fuit, HONORIUS utique, qui a. 1289. obiit.

Princeps ejus opus eſt, *conciliator differentiarum quæ inter philoſophos & medicos verſantur*, *ſæpiſſime excuſus*, Mantuæ 1472. 4. regnante *Lud. de* GONZAGHA. Bonon. 1489. f. Pariſ. 1494 f. CHIV. Venet. 1471. f. MATT. 1473. f. MAITT. 1476. f. CHIV. 1483 f. ID. 1491. f. 1498 fol. CLEM. 1504. CHIV. f. 1520 fol. FALC. 1522. fol. ID. 1545. fol. 1548. fol. *. 1555. fol. CLEM. 1565. fol. MEAD. 1591. fol. Ticini (Papiæ) 1490. fol. 1595. fol. Opus ſcriptum eſt a 1303. (b)

Magna pars ad medicam artem pertinet. Græcorum ab Arabibus, Arabum a ſe mutuo diſſenſum exponit, rationes dat pro utraque ſententia. & litem, ut poteſt, componit. Cæterum fere intra ratiocinia ſubſiſtit, experimenti vix quidquam addit.

Codex M. S. eſt in B. R. P. n. 7008.

Prologus in l. *de venenis* prodiit Lipſ. 1500. 4.

Libellus *de venenis atque eorum remediis* ipſe prodiit Venet. 1473. 4. 1476. fol. SEG. 1485. f. HENN. 1498. f. 1500. f. 1496. fol. 1550. 8. TR. 1548. fol. *. 1565. fol. MEAD. Mediolani 1475. 4. RIV. Patav. 1487. 4. GUNZ. cum priore opere. Solus, curante JOHANNE DRYANDRO Marpurg 1537. 8. *. Curante GUIL. GRATAROLO ex codicibus M. S. auctus abſque loco & anno RIV.

Ex Arabibus potiſſimum ſua compilat, ad venena refert ſcoriam ferri, cinnabarin, magnetem, ex plantis avellanas, ſemen coriandri: ſymptomata recenſet, quæ cuique veneno ſuperveniunt, & antidotum. Ficum Pharaonis ſe in Sardinia vidiſſe febres feciſſe, unicam quando unica devorata fuerat, duas quando duæ, tres ubi tres. Pharmacopolam exſtinctum fuiſſe a libra argenti vivi, ſanguine circa cor coacto. Multum utitur theriaca, lapidis bezoar vult ſe vidiſſe egregios effectus. Commode realgari butyrum opponit. Sed alias ridiculas admiſcet ſuperſtitiones, etiam anulum laudat ſagittario ſerpentem tenente inſcriptum, & carmina adverſus viperæ morſus adhibuit. Citat MATTHÆI *Pandectas*.

Codex eſt in B. BODL. n. 2063. vide *B. Bot.* I. p. 223. alius apud BARUFFALDUM (Mazuchell) alii in *B. Taurinen.* II. p. 121. 125.

Cribra-

(a) SMITH *catal.* Venet.
(b) Diff. IX.

. Cribrationes adjecit SYMPHORIANUS CAMPEGIUS, quas dicemus.

Cum porro MESVEUS junior morborum historiam in morbis pectoris abruperit, noster edidit *supplementum in secundum librum compendii secretorum* MESVÆ. Arabum dictionem ita est imitatus, ut Arabis putes opus esse, vel ex formula sæpissime recurrente, *si Deo placebit*, loca etiam Arabum, ut RAZEUS, integra compilat. Medicamenta sunt simplicia & composita ad syncopen, morbos mammillarum. Tum ad morbos abdominis, ventriculi, hepatis, splenis, hydropem, ventris fluxum.

Notizie istoriche e critiche intorno alla vita di P. d'Abano exstant in opusc. scientif. T. XXIII.

MICHEL ANGELO ZORZI *lettera interno al sepulchro ed alla vita di P. Dabano* in epistolis ZORZI Padova 1726. 4. B. BUN.

§. CLXXVI. BERTRUCCIUS. ALII.

NICOLAUS BERTRUCCIUS Lombardus, floruit circa a. 1312 (*).

Ejus est *collectorium totius fere medicinæ, in quo est 1. de commendatione medicinæ; 2. de informatione medici, 3. de regimine sanitatis, 4. de ægritudinibus universalibus, 5. de febribus, 6. de crisi & diebus criticis, 7. de venenis, 8. de decoratione. Addita est nuperrime Practica de notitia & curatione universarum febrium & earum accidentibus, tractatus V. continens* Lion 1507. 4. TREW. 1518. 4. RAST. Colon. 1537. 4. TREW. Priores libri VIII. agunt de medicina, de diæta, de morbis a capite ad calcem, de crisibus, febribus, venenis, decoratione; accedit practica de febribus. Omnino nihil potui reperire quod conservari mereatur. Id peculiare habet, quod post methodicam cujusque morbi curationem etiam empiricam addat, sive medicamenta, quorum modus agendi ignoratur. Variolas, equidem non solus, salutares esse ait, quando mature erumpunt. Balnea ex veteribus repetit, etiam cum in desuetudinem abiisset.

EJ. *in medicinam practicam introductio* Argentin. 1523. 24 L.

EJ. *methodi cognoscendorum tum particularium quam universalium morborum* Mogunt. 1534. 4. L.

Ejusd. *diæta* Mogunt. 1534. 8. *. f. *regimen sanitatis de rebus non naturalibus & avertendis morbis.*

MONDINUS de LENCIIS vel LUCIIS obiit in legatione ad R. ROBERTUM a. 13.6.

Ejus sunt *adnotationes ad* MESVES *junioris de medicamentorum purgantium ac simplicium delectu & castigatione* L. I. *sive ad Canones universales, & adnotationes cum* MESVEO fere excusæ, etiam 1602. fol. *. Scholastico ordine scripta ratiocinia, sæpe etiam meri syllogismi.

EJ.

(*) ORLAND.

EJ. *glossarium medicum* est in codd. F. BERNARD n. 3645.

EJ. codex est *de pulsibus*.

Lego etiam *in artem medicinalem* GALENI scripsisse.

VITALIS de FURNO, Cardinalis & Archiater. EJUS *pro conservanda sanitate ad totius corporis humani morbos selectiorum remediorum* liber prodiit Mogunt. 1531. fol. *. Lexicon medicum ex CONSTANTINO, PLATEARIO. Cum BELAM Hungariæ (*) R. sibi visum citet, non potest nisi sub initia seculi vixisse. Medicamenta sæpe vana & vulgaria habet.

HUJUS ætatis est, LUDOVICO BAVARO imperante, NICOLAUS RHEGINUS vulgo Calaber, qui multos GALENI libros latine reddidit.

ALBERTUS de ZANCKARIIS circa a. 1326. vixit.

GUILIELMUS de VARIGNANA.

Ejus *opera medica de curandis morbis universalibus & particularibus, febribus, venenis, faciei & totius corporis mundificationibus* prodiit Basil. 1545. 4. LIND. 1595. 8. LIND.

EJ. *secreta sublimia ad varios curandos morbos* Venet. 1520. 8. LIND. Lion 1522. 4. RAST. 1526. 8. TR. 1539. 8. B. Tig. TR. Basil. 1597. 8. FALC. TR. hic castigatus, curante C. BAUHINO. Scripta sunt.

EJ. opus *de febrium dispositione* Lion 1560. 8. cum SAVANAROLA.

EJ. *practicæ de medicina* codex est in B. FARSETTI.

Fuit etiam BARTHOLOMÆUS a VARIGNANA, quem PETRUS de ARGELATA citat.

§. CLXXVII. JOHANNES de GADDESDEN.

J. de GADDESDEN auctore FREINDIO scripsit inter a. 1305. & 1317. & dicitur ibi a MATTHÆO citari, empiricus homo, plenus superstitionum, apprime indoctus, arcanorum amans & laudator, lucri cupidus, rei culinariæ peritus.

Ejus est *Rosa Anglica* s. *practica medicinæ a capite ad pedes* Papiæ 1492. f. * 1499. fol. TREW. Venet. 1502. f. TREW. 1516. f. LIND. Neapoli 1508. f. SCHULZ. Aug. Vind. 1595. 4. 2. vol. cum notis PHILIPPI SCHOPPII, MEAD, hæc editio emendatior.

Codices sunt in B. BODL. n. 2467. 3619. & eadem fuerit *Rosa medicinæ* in B. MERTON. n. 779.

Verbosum & vanum scriptorem, in editione mea valde incommodis typis

 excusum

(*) Loc. *de sapphiro*.

excusum non potui absque tædio evolvere; reperi ex Arabibus fere compilatum, in re medicamentaria se continere.

Ej. *de febribus* codex in *B. Taurin.* II.

§. CLXXVIII. MATTHÆUS SYLVATICUS.

Prior aliquanto PETRO APONENSI, a quo citetur, scripsit circa a. 1317. ad R. ROBERTUM (*a*).

Ejus est opus *pandectarum medicinæ*. Mea editio est *cum* SIMONIS JANUENSIS *triplici tabula additis nonnullis capitulis simplicium*, *tabula per* D. M. BAPTISTAM SARDUM, *adnotationibus per* M. DOMINICUM MARTIANUM *de* SOSPITELLO *medicum Ducissæ de Sabaudia* Lion 1478. f. 1534. f. lit. Goth. Eadem fuerit editio Lion 1541. fol. TREW. & eadem, ut puto Turin. 1526. f. RIV., titulus certe idem: Eadem iterum quæ Taurin. 1556. f. FALC. Aliæ sunt editiones Bonon. per MATTH. MORETUM 1474. f. 1477. f. TR. Venet. 1475. f. 1477. f. 1480. f. GESN. 1486. f. FALC. 1488. fol. MAITT. 1489. f. GESNER. 1491. f. TREW. 1492. fol. 1498. fol. MAITT. 1507. fol. SCHULZ; 1511, sed cum SIM. JANUENSI; 1512. f. min. TR. 1524. f. TR. Iterum Novi 1580. f. 1512. f., etiam cum SIM. JANUENSI. Porro Codex est in *B. Coll. Magdal. Oxon.* n. 2274.

Materies est medica compilatitia, ordine alphabetico, secundum nomina medicamentorum simplicium disposita, Arabica, aut latina, eaque corrupta, continens ad quemque titulum loca DIOSCORIDIS, SERAPIONIS, GALENI, PAULI, MESVES. Citat PLATEARIUM, SIMONEM JANUENSEM, JOHANNEM de S. AMANDO. Non tota clavis SIMONIS JANUENSIS suis locis inserta est, sed ejus clavis quoddam compendium.

Liber cibalis & medicinalis Pandectarum Neapoli 1474. de BURE. 1477. fol. MAITT. Codex est in B. R. P. n. 6960. & in B. D. MARCI.

Ex MATTHÆO SYLVATICO Florentin. in B. *Taurin.* II.

§. CLXXIX. THADDÆUS FLORENTINUS. GENTILIS.

THADDÆUS FLORENTINUS, celeberrimus clinicus, cujus plurima apud magnates auctoritas fuit; & cujus consilia HONORIUS IV. Pontifex maximo pretio redemit, qui idem secundum MANDOSIUM a. 1303. obiit.

Ejus est in GALENI *microtechni expositio* Neapoli 1522. fol. in anatomicis dicta.

Expositiones in arduum aphorismorum HIPPOCRATIS *volumen*. In l. *prognosticorum*. *In opus de regimine acutorum & in* JOHANNITII *Isagogen* Venet. 1527. fol. BB. edente J. BRICOLANO. Spissum volumen. In *aphorismos* primum GALENI

(a) In Præf.

LENI commentarium dat, tum suum; sic in l. *de regimine acutorum*, sic in *Prognosticis*. THADDÆI verbosus commentarius occupatur fere in collectis similibus auctorum locis.

EJ. *de regimine sanitatis secundum quatuor anni partes* Bonon. 1472. 4.

EJ. L. *sanitatis conservandæ* MS. est in *B. Taurin.* II. p. 122.

GENTILIS de FULGINEO (*foligno*) THADDÆI discipulus, celebris sui ævi clinicus. In ejus ætate hæreo. THADDÆUS videtur ejus ætatem ad initia seculi XIV. definire, & ea est sententia R. MOREAU, eadem quæ MANDOSII, qui a. 1348. peste dicit exstinctum de vita decessisse. Verum MONTAGNANAM citat, tanto nuperiorem: nisi alius fuit vetustior MONTAGNANA parum notus. Quare, omnibus computatis, nihil novare visum est.

EJ *de febribus l. cum receptis suis novissime recognitus, adjecto repertorio* Venet. 1519. fol. BB. 1526. fol. GUNZ. Commentarius una prodiit in fen I. libri IV. CANONIS AVICENNÆ de febribus, bene longus idem & verbosus. Citat DINUM, FRANCISCUM de PEDEMONTIO. Nihil reperi proprii, aut ab experimento profecti.

Annon idem opus *Expositiones in comment.* IV. AVICENNÆ Venet. 1484. f. 1486. fol. 1492. fol. Papiæ 1510. fol. GUNZ. 1519. B. BODL.

Et *Quæstiones & Tractatus extravagantes* Papiæ 1510. fol. Venet. 1520. fol. BB. 1555. fol. THADDÆUM etiam hic citat. Ex Arabibus & Græcis sua compilat, & de quæstionibus fere per auctoritates definit. De theoria agit; de medicina in universum; de medicamentis nonnullis sigillatim; de dosibus; de venenis, & Physiologica aliqua admiscet. Librum *de Venenis* ait se ex libro ANDROMACHI manuscripto extraxisse.

EJ. *de præparatione medicinarum compendium, de modo investigandi complexiones earum & adferenda conveniente dosi cujusque medicinæ solutivæ* Venet. 1486. fol. Patav. 1556. 8. LIND. & 1579. 8. * in collectione operum formularum. Cum MESVEO Venet. 1561. fol. 1602. fol. *. Codex est in B. D. PETRI CANTABR. n. 1883. & in B. *Taurin.* II. p. 121. De præparatione formulis & proportionibus medicamentorum. BARTHOLOMÆUM citat.

EJ. *consilium contra pestilentiam* sine loco & anno prodiit GUNZ. ejus locum SAVANAROLA citat. De peste anni 1348. loquitur, quod non valde respondet MANDOSII testimonio.

EJ. *comm. super L. pulsuum* M. ÆGIDII Venet. 1494. 8. cum ÆGIDIO, Lion 1505. 8. LIND.

Cum l. *de urinis* Venet. 1498. 8.

EJ. *consilia peregregia ad quædam morborum corporis humani genera* Venet. 1503. fol.

EJ. *in artem parvam* GALENI L. I. Venet. 1527. 8. HÆNEL. Lego GENTILEM

LEM bis vidiſſe calculum, qui de inteſtino exciderat, quod idem GALENO nunquam vidiſſe contigerit.

EJ. *de diviſione librorum* GALENI libellus in *Articella* recuſus Lion 1527. 4. *.

EJ. l. *ſupra tractatum de lepra cum nonnullis* DINI tractatibus prodiit 1485. fol. & Venet. 1576. fol. LIND.

Codex *commentarii in* III. fen *libri III. Canonis* AVICENNÆ exſtat in B. R. Pariſ. n. 6934.

§. CLXXX. ARNALDUS BACHUONE (*a*).

Vulgo VILLANOVANUS a patria urbe Catalauniæ dictus, Medicus, Chemicus, etiam ob peculiares in religione opiniones celebris & multa paſſus, natus a. 1300. (*b*); polygraphus idem & clinicus, cujus gratia medici undique in Galliam confluxerunt, ob linguarum cognitionem laudatur, cujus meriti in tanta ſtyli barbarie vix ſupereſt veſtigium. Arabes in Hiſpania audiverat. Ejus *opera* conjuncta prodierunt Venet. 1505. fol. TR. 1527. fol. TR. Lion 1509. fol. TR. 1520. f. 1532. fol. BB. cum vita viri a SYMPHORIANO CHAMPIER ſcripta. Tum Baſil. 1581. fol. TR. hic chemica.

In collectione Lugdunenſi libelli continentur, quos continuo dicam.

Speculum medicum. Res non naturales, medicamenta, alimenta, morbi. Codex eſt in B. BODL. n. 1761.

De diverſis medicorum intentionibus.

De humido radicali.

Commentarius in GALENUM *de mala complexione*, & in eumdem l. *quæſtiones.*

Regimen ſanitatis, ARNALDO proprium. Victus ratio pro infante, pro adoleſcente, pro viro, pro ſene. Cibi ex ordine. & medicamentorum claſſes aliquæ. Id opus fuerit, quod Pariſiis 1617. 8. prodiit, C. de V. & Lovan. 1482. 4. MEAD. Codex cum hoc titulo eſt in B. R. P. n. 6972. & 6978. tum in B. AMBROS. & CAI. GONV.

Aliud *Regimen ſanitatis ad Regem Arragonia.* Res non naturales. Alimenta. Codex eſt in B. *Taurinenſ.* II. p. 128.

Notulas etiam adjecit *ad Scholam Salernitanam*, in multis editionibus redeuntes, etiam Pariſ. 1484. 4. Lion 1482. 4. Piſis 1484. 4. Colon. 1507. 4. TR. Pariſ. 1625. 8. *.

De

(a) Sic in B. CAI. GONV. n. 974.

(b) Serius natum eſſe FREINDIUS auctor eſt. Sed ARNOLDUS ille, quem coævus Pontifex BONIFACIUS damnavit, alius fuit hæreticus, Brixienſis ille: neque Papa Clemens V. a. 1313. ullus fuit, neque a. 1309. Anno 1355. noſtrum vaticinatum eſſe SYMPHORIANUS in ejus *vita*, etſi id vaticinium eventu caruit.

De retardanda senectute & conservanda juventute. Seorsim prodiit Paris. 1617. 8. cum nonnullis aliis ejusdem auctoris scriptis. Codex est in *B. Scorialensi* BUSCHING V.

De considerationibus operis medicinæ. Codex est in *B. Merton.* n. 697.

De vena sectione ejusque cautelis, & seorsim *de flebothomia.*

Regulæ generales curationis morborum. Seorsim editæ a GEORGIO PICTORIO Basil. 1565. 8. *.

Tabulæ quando ignoratur ægritudo.

Astronomia ad præsagia & curationem morborum distributa.

De regimine castra sequentium, brevissime.

Breviarium practicæ a capite usque ad pedes. Hoc princeps viri opus est, integrum nempe systema praxeos medicæ. Multa certe vana, fidemque non merentia. Virgam auream calculo adversari, tum cymbalariam & camphoratam, ex primis hic docuit. Sinapi pulverem quartanam vult expugnasse. Prodiit seorsim Mediolani 1483. fol. MAITT. Lion 1527. 8.

Practica summaria ad instantiam Papæ CLEMENTIS (sexti, qui a. 1352. obiit).

De modo præparandi cibi & potus in ægritudine acuta.

Compendium regiminis acutorum. Ejus codex MS. est in B. R. P. n. 7031.

Regimen Quartanæ.

Regimen podagræ.

Regimen Eticæ.

De causis sterilitatis.

Signa leprosorum. In *B. Scorial.* BUSCHING *Magaz.* V.

De brevitate memoriæ.

De amore heroico (nimio).

De maleficiis.

De cautelis medicorum.

De venenis & antidotis. Multa venena minus nota hic reperias. Seorsim Patav. 1487. 4. GUNZ. Mediolan. 1475. RIV.

Ars cognoscendi vinum. Codex est in B. R. P. n. 6971.

De theriaca, cum simplicium medicamentorum censu, ex quibus componitur.

De dosibus theriacalibus. Codex est in B. R. P. n. 7085.

De graduationibus medicamentorum, s. *formulis scribendi.*

Catalogi

Catalogi simplicium medicamentorum secundum qualitates primas, secundas, tertias. Codex est in B. CAI. GONV. Fuerit idem l. *de virtutibus herbarum aliorumque medicamentorum simplicium* excusus Venet. 1520. 4. B. Tig. & idem forte qui *Areolæ s. tr. de simplicibus.* Codex est in B. R. P. n. 7063. 6910.

Antidotarium, s. medicamenta composita. In B. *Scorial.* BUSCHING.

De vinis medicatis. Codd. sunt in B. *Merton.* n. 729, in DIGBYANA n. 1674. in Il. F. BERNARDI n. 3669, in B. SLOANEA n. 8853, in B. R. P. n. 7058. 6948. Germanice idem opusculum excusum est *Art u. Eigenschaft allerley Wein und Bereitung derselben* vertente WILHELMO HIRNKOFEN *genannt* KENWART f. min.

De aquis medicinalibus laxativis, nempe stillatitiis.

De ornatu mulierum.

De decoratione.

Commentarius super suas parabolas.

De conferentibus & nocentibus membris principalibus corporis humani, seorsim edente G. PICTORIO Basil. 1560. 8. *. Codex est in B. R. Par. n. 6992. Parvus libellus, quo recensentur, quæ cuique corporis parti noceant vel prosint.

Commentarius in Aphorismum, vita brevis, ars longa.

De febribus regulæ generales.

Prognosticum de insomniis.

De physicis ligaturis.

Electuarium præservans ab Epilepsia.

Tractatus contra calculum, qui libellus cum sequentibus primum hic editur.

Regimen contra catarrhum.

Regimen contra tremorem cordis.

Tr. de epilepsia.

De esu carnium pro sustentatione ordinis Carthusianorum contra Jacobitas. Prodiit etiam Paris. 1617. 8. Omisi Alchemistica.

Lego præter ista, ARNALDI esse L. *de salubri olerum & fructuum esu* Paris. 1572. 8. 1586. 8. SEG. 1617. 8. Colon. 1527. 8. Brevis liber.

De aqua vitæ Cod. MS. in B. *Scorial.* BUSCHING.

De aquis, aëre, vinis, pane, leguminibus in B. R. P. n. 6972.

Tabula syruporum & electuariorum in B. R. P. n. 6988. A.

De

De medicamentis conficiendis in codd. MS. *Britannicis* n. 6097.

Manuale medicaminum in B. R. P. n. 7058.

Le tresor des povres prodiit Lion 1517. 4. 1527. 4. 1520. 4. 1617. 1620. 4. RAST. Sed non adeo ARNALDO videtur, quam liber ad sensum ARNALDI scriptus.

EJUS *sententiæ de medicina facienda* a JOACH. COLBIO editæ Altenburg 1638. 12. TREW.

Codex *de singulis ægritudinibus* est in *B. Taurin.* II. p. 121. & *de morbis humani corporis*, scriptus a. 1452., in eadem Bibliotheca.

Vertisse dicitur AVENZOAR *de conservatione corporis*, cujus codex sit in B. Coll. S. Benedict., & AVICENNAM *de viribus cordis* in B. CAI. GONV. n. 974

Vitam viri scripsit PETRUS JOSEPH de HAITZE Gallice Aix 1719. 12. FALC. B. BUN. & SYMPHORIANUS CAMPEGIUS in editione operum Lion 1532. fol. & STEPHANUS de VILLA in l. *de las vidas de doze principes de la medicina* Burgos 1647. 4. B. BUN.

MAGNINUM, cujus *regimen sanitatis* dicitur, eumdem divinavit esse B. CORTE, qui ARNALDUS, qui nomen suum ut invidiosum celaverit. Et omnino rem acu tetigit; comparavi enim editionem *Regiminis* MAGNINI Argentor. 1503. 4. *. excusam, & reperi ne verbulo differre a *Regimine sanitatis* ARNALDI de VILLANOVA. Prodiit etiam Lovanii 1482. 8. MEAD. & 1486. 4. ex catal. Paris. 1483. FALC. 1524. 12. RAST. tum Lugduni 1717. 4. Fusum cætera opus, & integrum diætetices systema, pro infantibus, feminis, viris, senibus, itinerantibus. Persequitur sex res non naturales, potissimum etiam cibos omnis generis: porro evacuationes, venæ sectionem, cucurbitulas, cauteria, quæ valde laudat. Proprii ne quid exspectes.

§. CLXXXI. JACOBUS de DONDIS.

Vulgo *Aggregator Patavinus*, medicus & mathematicus. Horologium a. 1344. Patavii constituit, cujus nomen in familia hæsit.

EJ. *promtuarium medicinæ, in quo facultates medicamentorum simplicium & compositorum declarantur, cuivis morbo medicamenta sint accommodata ex veteribus medicis copiosissime monstratur* prodiit Venet. 1481. fol. (TREW. titulo præmisso *Aggregator Patavinus*) 1543. fol. HOTTING. 1576. fol. TREW. Scriptum opus a. 1385.

THOMAS de GARBO, DINI f. EJ. est *summa medicinalis cum duobus tractatibus*, 1. *de restauratione humidi radicalis*, 2. *de reductione medicinarum ad actum* Venet. 1521. fol. MERKL. Lion 1529. fol. TREW.

L. *de reductione medicamentorum cum coll. de dosibus* Patav. 1556. 8. 1579. 4. Lion 1584. 8. Inutile & breve opusculum.

EJ. *consiglio contra la pestilentia* Florent. 1523. 8. *. Venet. 1576. 8. cum aliis ejus argumenti libris. Ex genio seculi, diæteticæ regulæ, odoramenta &c. Pilulas J. DAMASCENI valde laudat.

EJ. *commentaria* in ll. GALENI *de febrium differentiis cum textu* GALENI Paris. 4. LIND. Lion 1514. 4. ID.

In opere chirurgico GUIDONIS de CHAULIAC, suo (*) loco dicti, huc faciunt morbi externi, antidotarius, purgantia medicamenta. Magnam illam pestilentiam descripsit, quæ circa a. 1350. Europam devastavit, & quam ipse passus est.

De peste proprium libellum exstare, DALECHAMPIUS auctor est in præf. ad R. *de* VINARIO, sed ineditum.

JOHANNES de ARDERN, coævus GUIDONIS, qui eamdem magnam pestilentiam viderit, chirurgus, homo ingenuus, qui mala eventa non dissimularet. De morbis tamen nihilo plenius agit, quam eo ævo vulgo fieri solebat.

EJ. *opera medica & chirurgica* citantur in ll. MS. BURSCOUGH n. 7639. & F. BERNARDI n. 3635. 3699.

Et *de re herbaria physica & chirurgica* ex L. H. SLOANE TANNER p. 48.

RAIMUNDUS de VINARIO Monspelii docuit, & trium pontificum Avenione residentium fuit Archiater. Idem aliqua citat, quæ a. 1382. evenerunt.

EJ. *de peste libros tres* edidit JAC. DALECHAMP Lion 1553. 12. *. Pestilentiam conjunctioni planetarum tribuit. Bubonum meminit & carbonum, & exanthematum purpureorum & nigrorum. Qui cum stupore & amentia balbutiunt, eos fere tertio & quarto die interire.

L. II. est de usu rerum non naturalium. Ut debeat a peste caveri. Superstitiosa aliqua.

L. III. Curatio traditur. Carbunculum occupandum mitioribus septicis medicamentis; chirurgos qui acrioribus usi sint, multos interemisse, qui sanari potuissent. Esse multos, qui bubones totos discindant. Debere ægrotos crebro ali. Magnus sub ala tumor, inde per universum brachium dolor, funesto eventu, quem potuisset medicus, incisa altius glandula, occupare.

J. FALCONIS Monspeliensis Cancellarii *quæstio utrum . . . . . . conferat ad morbos oculorum* MS. anni 1408. est in B. *Taurin.* II. p. 120.

MANFREDI de M. IMPERIALI *de herbis ad medicinam pertinentibus*, codex MS.

EJ. app. ad S. JANUENSIS *synonyma* est in B. R. P. n. 6823.

HENRICI DANIEL, Dominicani, *de re herbaria*, l. scriptus a. 1379. (*b*).

SILLANUS NIGER (Negri) librum suum dicavit GALEACIO (*c*) Vice comiti, cujus

(*) *B. Chir.* I. p. 157.
(b) *B. Bot.* p. 232.
(c) CORTE Med.

cujus filia a. 1389. duci Aurelianensi nupsit, ut ejus fere ævi sit. Ejus l. *super nono Almanzoris* prodiit Venet. 1497. fol. LIND. 1518. fol. TREW.

Codex MS. in librum IX. & X. est in *Bibliotheca* Taurinensi.

Et *super decimum librum ib. II. p.* 121.

Et *Tesoro de pobres* Valent. 1571. 8. citari video a C. R. V.

J. de TOLETO *de conservanda sanitate* l. est in B. R. P. n. 6978. in B. R. Londin. p. 251. in *Cantabrigiensi*, & in CAI. GONV. n. 959.

Ej. *de venenis* l. est in libris BERNARDI.

NICOLAUS NICOLUS de FALCONIIS Florentinus, obiisse dicitur a. 1412, vir non mediocris, qui ea ætate, cum universi medici fere in compilando versarentur, plurima proprium ad experimentum descripsit. Ej. vastum opus est, *sermones medicinales septem*. Primus de *conservatione sanitatis subjecto medicinæ* II. de febribus, qui etiam in collectione de febribus exstat. III. de membris capitis. IV. de membris spiritalibus. V. de membris naturalibus. VI. de membris generationis. VII. de chirurgia Venet. 1491. fol. 4. vol. 1507. fol. 1533. fol. 4. vol.

Sermo III. de membris capitis prodiit 1480. fol. 1507. fol. TR. GUNZ. Solam chirurgiam coram habeo, cum qua medica passim commixta sunt, de doloribus articulorum, de vena medinensi, de morbis cutaneis, de classibus medicamentorum externorum. Collectio est ad saporem *Continentis* RAZEI, ex Arabibus potissimum sumta. Cum vero in chirurgicis passim propriæ adnotationes auctoris intercedant, eamdem putem esse partis medicæ hujus operis laudem.

Ejusd. *commentum super aphorismos Hippocratis completum* a J. B. THEODOSIO Bonon. 1522. 8. LIND.

MARSIGLIUS a S. SOPHIA Patavinus.

Ejus est l. *de febribus*, *de omnium modorum fluxu ventris*, *de omnium accidentium febrium cura*, *de febre pestilentiali*, libelli qui partem efficiunt operis practici, signa, causas, & curas febrium complectentis. Venet. 1507. 8. TR. Paris. ib Lion 1517. 4. BB. Medicamentorum & ciborum quos cuique malo mederi putat, longissima est series.

Ej. *recepta medica* ex MESVE in B. *Taurin.* II. p. 121. Recepta super AVICENNAM ib. alium medicum, quem dicunt a. 1305. scriptum esse.

GALEACII de S. SOPHIA l. *de febribus*, *de omnium modorum fluxu ventris*; *de omnium accidentium febrium* libri prodierunt Lion 1517. 4. BB., ubi mireris similitudinem, quæ est in titulo utriusque auctoris, inque titulo operum. Magna varietas medicamentorum, quæ inter multa etiam habet exterius admovenda; aliqua vana; alia superstitiosa. Meminit fere in principio in acuta febre ejusmodi frigidis fomentis feliciter perfectæ curationis.

Opus medicinæ practicæ antehac nunquam impressum. Galeacii de S. Sophia *in nonum tractatum* l. *Rhazis ad R. Almanzorem de curatione morborum particularium. Libellus introductoris in artem parvam Galeni de principiis universalibus totius medicinæ ex Arab. Avicennæ & aliorum operibus congestus.* Hagenau 1537. fol. Neutrius a S. Sophia ætatem recte novi. Solent ad finem seculi referri.

Una prodiit Richardi, Parisini medici, cætera mihi ignoti, *tractatus brevissimus de signis febrium* excusus Venet. 1514. f. 1517. 4. 1535. f. Ex seculi genio.

Ej. *l. de simplicibus* codex est in codic. Britt. n. 877.

§. CLXXXII. Varii Scriptores Seculi XIV.

Virivasius *de herbarum virtutibus* James II. p. 114.

Francisci Senensis l. *de venenis* in B. Brit. n. 6979.

Joh. de Parma *collectanea medicinæ* secundum Mesve in B. R. P. a. 8160. Ejus practica, scripta seculo XV. est in *B. Taurinensi.*

J. de Paris l. *complexionum*, *s. temperamentorum* in B. R. P. n. 7125.

Nicolai *de Anglia commenta varia in L.* Galeni *de elementis secundum Hippocratem.*

Ej. *comment. in l. de crisibus.*

Ej. *comm. in tres* l. Galeni *de facultatibus naturalibus.* Hi codd. sunt in B. R. *Paris* n. 7015.

Crispi Mediolanensis, ad Maurum f. l. *de medicina* in B. R. P. n. 6864.

B. de Bonardis anno 1373. scripsit *remedia contra morbum pestilentialem*, quæ sunt in *B. Taurin.* II. p. 120.

Schem Tor *ben* R. Iitzcha Spoleti a. 1374. vixit, qui partem librorum ad Almanzorem Hebraice reddidit Wolf.

Anonymus *de medicamentorum simplicium virtutibus.* In B. R. Londin.

Anonymus *de præparatione ciborum & potuum* in B. R. P. n. 7091.

Antidotarius ib. n. 7121 & 7861.

Anonymus de gradibus ib. n. 6891.

Anonymus de compositione & usu variorum pulverum, *syruporum*, *emplastrorum* ib. n. 7036.

Anonymus de morbis mulierum ib.

Recepta adversus morbos capitis & oculorum aliosque ib. n. 6114.

Fragmenta de urinis & febribus ib. n. 6882. a.

Anonymus

Anonymus de pulsibus n. 8160.

De febribus ib.

Synonymia ib.

De collectionibus & aggregationibus animalium & synonyma medica.

Fragmentum lexici medici, feculi XIV. B. Bern.

§. CLXXXIII. Varii incertioris ætatis.

Gualtherus *Salernitanus*. Ej *de dosibus* codex est in B. R. P. n. 6964. alius in B. D. Petr. Cantabr.

Simonis Breden *trifolium medicum* in B. Bodl. n. 1761.

Garioglі *compendium de medicinis compositis* in B. *Coll. nov. oxon.* n. 1133.

Stephani Arnoldi *diætarium* in B. Bodl. n. 2462.

Thomæ de M. Avium *de virtutibus medicinarum compositarum* in B. Bodl.

J. Porer Ynghym *materia medica* in B. Eduardi Tyson. n. 4159.

Mag. Pontii *curæ de variis medicamentis conficiendis* n. B. Bodl. n. 2626.

Nicolaus *de regimine ætatum*, f. *de conservatione sanitatis* in B. Cai. Gonv. n. 967., nisi est Nicolai Anglici.

Anastasii *de ratione victus salutaris post incisam venam & emissum sanguinem* l. prodiit eum *Schola Salernitana.*

Remedes contre diverses maladies. Contre le noli me tangere. In B. Bernensi feculi, puto, XIV.

§. CLXXXIV. Seculum XV.

In principio hujus feculi barbaries ad fummum fastigium pervenerat: inde magna rerum in melius conversio facta est. Typographica primum ars libros, hactenus difficillimos adquisitu, ad eruditorem hominum usus, & pretio minori suppeditavit, & numero auxit. Deinde Constantinopoli (a) subversa, Græci in Occidentem, & potissimum in Italiam, quod superat bonorum librorum & utilium artium adtulerunt, ut versus finem feculi, Hippocratis & Aristotelis aliqua Græca ederentur, Celsus etiam paucissimis scriptoribus notus, nunc primum in medicorum manus redderetur; barbaræ demum Aristotelis, Galeni & Hippocratis versiones aliis commutarentur nitidioribus. Cum posteriori ergo parte hujus feculi, etiam medicina respirare cepit, ut tamen toto hoc feculo nemo in utilissima arte eminuerit. Verum lux nunc accensa proximo feculo purior effulsit.

(a) Conf. *Act. Erud.* 1752. Jan.

effulfit. Multum interim bonæ arti nocuit, quod numerofi medici, qui potiffimum in Italia opera fua publicarunt, integra fere fyftemata artis edenda fufciperent, neque aliquam particulam peculiari cura elaborarent. Ita factum eft, ut nemini inter tot fcriptores ad augendam in tam vafto campo cognitionis humanæ fatis effet virium, aut experientiæ, aut ingenii; omnesque fere ad exfcribendum, adque ea fere repetenda fint delapfi, quæ priores fcripfiffent, & Arabes etiam potiffimum. Cæterum & in hoc feculo difficillimum mihi fuit vera tempora definire, quibus quisque medicus opera fua fcripferit, in iis potiffimum, quos non ipfe legiffem. Quos enim evolvi, eos, vel ex citationibus, potui utcumque in ordinem redigere.

§. CLXXXV. Initia Seculi XV.

Ad principia feculi XV. pertinet S. Bernardinus Senenfis, qui anno 1400. ægrotorum peftilentiam patientium curam geffit.

Petrus de Largelata Bononienfis, quem oftendi a. 1415. vixiffe. In ejus libris VI. *de chirurgia* fæpe recufis, & Venet. 1520. fol. *., huc faciunt capita de medicamentis variarum claffium, de œdemate, hæmorrhagia narium, fcirrho lienis, hepatis, afcite, elephantiafi, dolore ifchiadico, capillorum vitiis, morbis cutaneis, vitiis linguæ, oris, fudoris, impotentia, vomitu, phlebotomia &c. Paffim adnotationes fuas adfperfit. Inter levandum pondus fonitus & fubitanea impotentia aut erigendi fe, aut ambulandi, fomentis fanata.

Christophorus Georgius de Honestis, Florentinus, nuperior quam Petrus de Arg. quem citat (a), cæterum non fatis certæ ætatis fcriptor: *expofitionem* fcripfit *fuper antidotarium* Mesves, fæpiffime recufam cum Mesve, etiam Venet. 1602. fol. *. Alias editiones vide B. *Bot.* I. p. 233.

Cujufque antidoti utilitatem medicam exponit, fimplicia medicamenta declarat, ex quibus componitur. Adnotat quæ fint in ufu, quæ obfoleverint. Citat Gentilem, Thomam de Garbo, Petrum de Argelata, uti monui. Citatur a Sante de Ardoyno. Ejufd. l. *inunctionibus*, *aqua hordei*, *&* *ptifana* cum Mesve pariter excufus eft. Marganti medico a. 1414. obtinuit, ut artem medicam fibi exercere liceret.

Johanne de Tornamira, Monfpelienfis profeffor, antiquior Valesco, a quo citetur. Ejus *Practica Clarificatorium valde fingulare fupra nonum* Razis prodiit Lion 1501. 4. Venet 1507. f. Tr. 1521. fol. Trew.

Ej. *Introductorium ad practicam medicinæ* cum Valesco impreffum eft, parvus libellus, de nonnullis medicamentorum formulis.

Balescon, Latine Valescus de Tharanta, Doctor Monfpelienfis, anno 1418. poft praxin medicam 36. annorum (*b*) fcripfit *Philonium*

Titulus

(a) p. 174.
(b) prolog. L. I.

Titulus eſt. *Practica vulgo dicta Philonium de curatione morborum.* Venet. 1502. fol. SCHULZ. TREW. Antiqua etiam eſt nitida, etſi Gothicis literis excuſa, editio eſt in B. B. Porro *aureum & perutile opus practicæ medicinæ operam dantibus, quod Philonium appellatur diligenti examine correctum. Introductorius practicas medicinæ par* JOH. de TORNAMIRA. *Practica medicinæ, quæ Philonium inſcribitur* edita eſt Lion 1490. fol. in TR. quæ editio eadem noſtræ eſt, ſed abſque TORNAMIRA tum, 1521. fol. ASTRUC. 1526. 8. TR. potius 1531. 4. vel. 8. *. 1535. 4. *. cum eodem titulo & Baſil. 1500. 4. GUNZ. Lugduni etiam prodiit cura DESIDERII 1560. 8. *. emendatius, meliori dictione & ordine concinniori redactus. Eam editionem puriori dictione a JOH. HARTMANNO recuſam dedit Francof. 1599. 4. 1680. 4. *. cum notulis & interſperſis propriis obſervationibus.

Comparavi editiones, Lugdunenſem 1525. 8. *. & BAYERIANAM & *epitomen perquam utilem auctore* GUIDONE DESIDERIO Delphinate Lion 1561. 8. RAST omnes differunt & epitome dictionis eſt melioris.

EJ. *tr. de epidemia & peſte* prodiit Paduæ 1487. 4. GUNZ. & cum Philonio Baſil. 1500. 4. Lion 1531. 4. vol. liber ſcriptus a. 1401.

Verboſus auctor, conſilia priorum ſcriptorum longa ſeria recenſet, judicium ſuum interponit, nonnullas proprias adnotationes multis ſermocinationibus interpoſuit. Refrigerium in pleuritide ſuadet, ſed olim ALEXANDER ſuaſerat. Non bene meliores facit variolas, quæ citius erumpunt.

ALIQUA ex eo opere cum DODONÆI *obſervationibus* decerpta exſtant Hardervic. 1584. 8. GUNZ.

§. CLXXXVI. POST ANNUM 1420.

SANTES de ADROYNIS, Piſaurenſis medicus, cepit opus ſuum *de venenis* die 8. nov. a. 1424. abſolvit die 14. Maj. 1426. Impreſſum eſt Venet. 1492. fol. ope BERNARDINI RICCII, TREW.; recuſi *de venenis* libri VIII. Baſil. 1562. fol., curante THEODORO ZWINGER, ad exemplum a CONRADO GESNERO communicatum. Farrago undique collecta, cum nonnullis propriis adnotationibus, ut ſanati hominis, cui arſenicum propinatum fuerat.

ANTONIUS HOLME, monachus, *medicinas ſimplices ex diverſis auctoribus* collegit, quæ ſunt in B. M. BODL. n. 2644. Videtur ſcripſiſſe circa a. 1408.

JACOBI GANIVET monachi, *Amicus medicorum*, liber ſcriptus a. 1431. M. Sept. editus cum ABENESRA de *diebus criticis*, 1496. 4. Lion 1508. 4. TR. 1550. 16. *. B. Tig. 1596. 4. Francof. 1614. 12.

Aſtrologi

Aſtrologi ad inſaniam uſque ſuæ artis ſtudioſi opus. L. II. eſt de inquiſitione epidemicorum & morbis. L. IV. de modis conſervandi ſanitatem & obviandi ægritudinibus, & ABENESRA de diebus criticis. Omnes GUNDISALVUS TOCITANUS in lucem emiſſit, notis locupletavit.

JOSEPH HALLORKY commentarium in anonymum L. *de medicina* ſcripſit, a. 1412. cum medicus eſſet BENEDICTI XIII. WOLF.

ALEXANDRO ab ALEXANDRO *conſtitutiones* & *regulata juriſdictionis Regii protomedicatus Siciliæ elucidata* ſcripſit circa a. 1429. edita Panormi 1564. 4. a J. PHILIPPO INGRASSIA.

J. SOMMERSET *de virtutibus olei olivarum ſecundum* P. de CRESCENTIIS ſcripſit circa a. 1441. TANNER.

J. BUCHCHIN, coquus pontificis MARTINI, *de modo præparandi cibaria, pulmenta & ſalſamenta* codicem reliquit, qui exſtat in B. R. Par. n. 7054.

NICOLAUS HOSTREHAM. Ejus codices M. S. circa a. 1440. ſcripti ſunt. *Viaticum neceſſarium. Antidotarii* L. I. *contra dolores renum*: L. I. *de pleuritide, modus conficiendi & diſpenſandi medicamenta. Practica medicinæ.* PASCHALIS.

JACOBUS de FOROLIVIO hoc ævo floruerit, quem a. 1440. ANTONIUS GUAINER præceptorem ſuum vocet. Ejus eſt *expoſitio in primum Canonis* AVICENNÆ *cum quæſtionibus ac indice* Papiæ 1488. f. MAITT. a. 1500. f. TREW. 1501. f. TREW. 1512. f. Lion 1498. fol. LEHMAN. Venet. 1520. fol. B. B. 1547. fol. Sermocinatio proprio experimento caſſa.

EJ. *Expoſitiones in aphoriſmos* HIPPOCRATIS *a* CONSTANTINO AFRICANO *translatos* editæ ſunt Venet. 1495. fol. & 1547. fol. tum Papiæ 1512. fol.

EJ. *In primum artis parvæ* GALENI *expoſitio* Venet. 1491. fol. *In artem parvam* GALENI *commentarii cum quæſtionibus nonaginta & una.* Papiæ 1514. fol. Venet. 1520. fol. B. B. 1547. In hac editione reperitur duplex verſio opuſculi GALENI, deinde commentarius JACOBI in tres libros Techni, quorum qui tertium librum interpretatur, primum nunc dicitur prodiiſſe; una prodierunt in eosdem *tres libros quæſtiones* JACOBI. Quæ legi, longa erat diſputatio & inanis ad ſeculi ſaporem.

Conjuncti prodierunt *Commentarii in aphoriſmos* HIPP. in I. *fen.* AVICENNÆ, *in librum techni* Venet. 1490. GESN.

EJ. tr. *de doloribus arthriticis* MS. eſt in *B. Taurin.* II. ſcriptus a. 1443.

JACOBI de PARTIBUS (*a*), Tornacenſis, medici CAROLI VII. *Expoſitio ſuper regimine ejus quod comeditur & bibitur. De regimine aquæ & vini, de quibus nulla per* JAC. FOROLIV. *inventa eſt eruditio.* Papiæ 1500. fol. 1512. fol. Venet. 1520. fol. B. Bern. 1547. fol.

EJ.

(a) *Nomen eſt ironicum.*

Ejusdem saporis fere, ut alter JACOBUS.

EJ. *Glossa interlinearis in practicam* ALEXANDRI Lion 1504.

EJ. in *Explanatio* AVICENNAM *cum textu* AVICENNÆ *a se castigato*. Lion 1498. fol. 4. vol. LIND. Codex est M. S. in B. S. PETR. *Cantabr.*

EJ. *Summula morborum ac remediorum ex libris* MESVÆ Lion 1489. 8. 1531. 8. 1587. 16. Venet. 1576. f. & cum MESVEO etiam Venet. 1602. fol. *. Census morborum, deinde ad quemque sua medicamenta simplicia.

EJ. *Inventorium s. collectorium receptarum omnium medicaminum, confectionum, pulverum, pilularum, emplastrorum, oleorum & aliorum cuivis usui adservandorum*, absque loco & anno. Primum hunc JACOBUM febrem purpuratam descripsisse lego.

EJ. De balneis fragmentum cum Collectione Veneta.

JOHANNES de CONCOREGIO Mediolanensis, professor Pisanus. (*b*).

Ejus *practica, lucidarium, & flos florum medicinæ nuncupata summula*. EJ. *de curis febrium secundum hodiernum usum compilata* prodierunt Papiæ 1485. f. MEIBOM. 1509. fol. Venet. 1501. 4. GUNZ. GESNER. 1515. fol. TREW. GUNZ. 1521. f. LIND. Codex erat in B. LINDENII.

In *præf.* ait auctor, post 34. annos suæ lecturæ in schola Bononiensi inchoatæ, in aliis Italiæ urbibus continuatæ, ultimo in Papiensi se hoc opus complevisse a. 1438. Primo compendium morborum a capite ad calcem. Suam interponit passim experientiam. In melancholia phlebotomiam non bene sibi successisse, purgantia profuisse, citatis etiam exemplis. Ridiculum consilium, ut amorem nimium sorditie ostensa comprimas. Embrocham balnei *petrioli* laudat ad surditatem. Dolores aurium facile necare monet.

JOHANNIS SERMONETÆ *quæstiones subtilissimæ super librum aphorismorum & super librum tegni* Bononiæ disputatæ anno 1430. editæ sunt Venet. 1498. fol. *. Quæstiones sunt theoreticæ & practicæ in utrumque sensum disputatæ, in quibus JACOBI de FOROLIVIO, UGONIS SENENSIS, MARSIGLII de S. SOPHIA, THOMÆ de GARBO, opiniones cum suis rationibus proponuntur, expenduntur, & judicium SERMONETÆ interponitur. Theoria mera.

§. CLXXXVII. POST A 1430.

HUGO vel UGO BENTIUS a patria Senensis dictus, professor Ferrariensis, deinde Parmensis, suum in l. *Techni commentarium* dicavit NICOLAO Estensium Duci, & dicitur sub EUGENIO pontifice floruisse, qui obiit a. 1447. Anatomen administravit a. 1425. (*c*).

Ejus

(b) BARTH CORTE *med. medioln.* p. 25.
(c) BERTAPALIA p. 300.

Ejus *in tres libros microtechni* GALENI *luculentissima expositio* edita est Papiæ 1518. fol. B. B. Venet. 1493. fol. TR. 1498. TREW. 1523. fol. LIND. Paraphrasticus commentarius, cum nonnullis priorum scriptorum refutationibus.

EJ. in libros VII. *aphorismorum* HIPPOCRATIS & *commentaria* GALENI *expositio* Ferrar. 1493. fol. TREW. Venet. 1498. fol. TREW. 1523. f. 1617. fol. nisi est 1517. Sic LINDEN. Papiæ 1518. fol. TREW.

EJ. *in primi canonis* AVICENNÆ *fen I. luculentissima expositio* Venet. 1498. f. TREW. 1523. fol. LIND.

EJ. *super quartum fen primi* AVICENNÆ *practica expositio cum adnotationibus* JACOBI de PARTIBUS. Venet. 1517. fol. LIND.

EJ. *in quarti* AVICENNÆ *fen primum luculentissima expositio cum ej. subtilissimis quæstionibus* Venet. 1523. fol. LIND.

EJ. *consilia saluberrima ad omnes ægritudines* Papiæ 1518. fol. TREW.

EJ. *opera* Venet. 1518. fol. 2 vol.

EJ. *excerpta de balneis in collectione Veneta.*

EJ. *regole della sanita e natura dei cibi* Taurin. 1620. 8. HOTTON 1628. 8. FALC.

LEONARDUS BERTAPALIA. Incisioni corporis humani interfuit anno 1429. & iterum 1430. (*c*). Ejus *chirurgiæ* tractatus sunt septem, inter quos aliqua ad medicinam faciunt, de œdemate, de ventositate spinæ. Medicamenta etiam & antidotos recenset. Nimium Astrologiæ tribuit. Prodiit Venet. 1548. fol. *. & alias.

PETRUS de TUSSIGNANA, de quo nihil mihi pene innotuit, circa hæc tempora videtur vixisse.

EJ. *recepta super librum IX. Almansoris* prodierunt Venet. 1483. fol. 1497. f. 1533. 12. RAST cum ALMANZORE SILLANI Papiæ 1518 fol. etiam cum SILLANO.

EJ. *compositiones ac remedia ad plerosque vel omnes effectus morbosque sanandos.* Lion 1587. 16. BUR.

EJ. Tr. *de regimine sanitatis* Paris. 1539. 16. 1540. 12. LIND. 1635 rectius, ut puto 1535. 8. FALC.

EJ. *index super* P. de APONO *expositionem problematum Aristotelis* ap. COMMELIN 1596. 8. LIND.

EJ. *de balneis Burmii & earum exhibendarum canones.* In opere sunt de balneis.

EJ. *pro peste evitanda* Venet. 1522. fol. B. TIG.

BARTHO-

(*c*) p. 300.

BARTHOLOMÆUS de MONTAGNANA professor Bononiensis.

EJ. *consilia medica* Venet. 1497. f. cum *tr. de balneis*, *de compositione & dosi medicamentorum & antidotario* 1499. HAENEL 1514. fol. *. Lugdun. 1525. 4. B, B. Venet. 1565. f. TR. Lind. Francf. 1604. fol. curante P. UFFENBACH B. Tig. Noriberg 1652. fol. TREW. Consilia sunt 305. ad omnes a capite ad calcem morbos, cum historia morbi & fusissimo censu medicamentorum. & alimentorum. Intercedunt aliquæ propriæ per spissum volumen adnotationes.

Ejus tr. *de compositione & dosi medicamentorum* Venet. 1497. f. TREW. 1499. f. HAENEL. 1514. fol. *. Lion 1525. 4., & cum priori, ut puto, opere fere in omnibus edit. tum Patav. 1556. 8. 1579. 8. *. Lion 1585. 8. Venet. 1562. 8.

A præjudiciis seculi hoc opus non purum est. Non probes, majores doses requiri ad partes magis distantes, ad plura juvamenta. Ut formulæ componantur, medicamentis in ordines dispositis, gradibus simplicium conputatis, eo minori dosi, si gradus fuerit 3 vel 4. Quoties simplicia medicamenta non suffecerint, veniendum ad composita. Singulæ formulæ. Sirupis multum tribuit. Medicamentorum alvum laxantium catalogus: pilulas debere impari dari numero, quæ lex ad posteros descendit. Tunc confectiones & aliæ formæ medicamentorum.

Ejus *antidotarium* Paduæ 1487. 4. TR. Venet. 1497. f. TREW. 1499. f. HAENEL 1514. fol. *. Lion 1525. 4. Francof. 1605. fol. TREW.

EJ. *de balneis Patavinis tractatus tres* Venet 1514. fol. *. & ut puto etiam 1497. & 1499. 1565. Lion 1525. 4. Basil. 1537. fol. *. cum aliis.

EJ. *de urinarum judiciis* Padua 1487. 4. GUNZ.

EJ. *opera selectiora* a P. UFFENBACH edita Francof. 1604. f. TR. tum cum F. CABALLO & CERMISONO, & Amsterd. 1664.

Vir eruditus, amicus UGONIS SENENSIS, veteres, etiam potissimum (*d*) CELSUM legerat.

ANTONIUS CERMISONUS, qui cum BARTHOLOMÆO fere consentiebat (*e*)

EJ. *consilia* fere ubique cum MONTAGNANA prodierunt, ut Venet. 1497. f. 1499. fol. 1514. f. *. Lion 1525. 4. Noriberg 1652. fol. Prodierunt etiam cum GENTILIS *receptis* & cum L. *de balneis*. Medicamentorum series fere est, absque morbi historia, perinde ad omnia a capite ad calcem mala.

(d) GER. BOLDERIUS in *epistola*.
(e) BOLDERIUS.

§. CLXXXVIII. Post a. 1440.

Antonius Guainerius.

Papienſis, ſeculo omnino XV. vixit, qui opus ſuum Philippo Mariæ Sfortiæ dicaverit, cujus mors cadit in a. 1447, idem Jacobi de Forolivio diſcipulus, & Philippi Mediolanenſis.

Ejus eſt *practica ſ.* potius *omnes tractatus, quos ad diverſas corporis humani ægritudines* edidit Venet. 1497. fol. *. 1498. fol. Schulz. 1508. fol. Trew. 1516. fol. Tr. Papiæ cum Joh. Falconis additionibus, qui alius erat a priori cognomine viro 1518. 4. Tr. Merklin. Lion 1525. 4. B. Tig. Tr.

Libellus *de balneis* ſeorſim editus eſt in *collectione Veneta.* Codex eſt in B. *Taurin.* II.

Antidotarium Papiæ 1518. 4. Merkl.

L. *de venenis* Papiæ 1518. 4. Merkl. Lion 1525. Id. Utriuſque codex MS. eſt in B. R. P. n. 6981.

In editione 1497. fol. collecta habentur omnia opera Antonii Guainerii. Primo majus opus, quo omnes ægritudines a capite ad calcem recenſet, & ſubinde tamen propria ſua conſilia dat. In teneſmo non dandos clyſteres ſolutivos, niſi mollientes præceſſerint. Suppoſitorium opiatum, quod in inteſtinum ſe receperat, per vomitum redditum fuiſſe. Curam ſe geſſiſſe puellæ, quæ, cum menſtrua nunquam paſſa eſſet, tamen conceperat. Podagram frigida impoſita ſuppreſſam in gangrænam abiiſſe, quam noſter defenſivis impoſitis ægre coercuerit, ut tamen tibiam totam æger amitteret. Se Avenione & Taurini veteres arthriticos ſanaſſe cauterio excitato. Multum ubique admiſcet ſuperſtitionis. 2. De calculo. 3. de peſte cum fuſiſſimo tractatu diætetico. Acetoſam mire laudat. Vidiſſe ſe, qui peſte exſtincti fuerint, nulla de re queſtos, niſi de cordis anguſtia, nullo apoſtemate apparente. Chirurgum in Delphinatu tempore magnæ peſtilentiæ in principio morbi venam ſecuiſſe, eventu feliciſſimo. Nunc in peſte bubonacea & carbuncularia, phlebotomen contra Pariſienſes defendit, nondum Botallo nato. 4. Venena, per ſingula, plantas, animalia, mineras. 5. Tr. de febribus. 6. De balneis *montisferratenſibus*, cum multa enumeratione hominum curatorum. 7. Antidotarium.

Anonymi opus medicum ſcriptum a. 1443. eſt in B. *Taurin.*

De mulierum ægritudinibus codex MS. eſt in B. *Taurin.* II. & *de fluxubus* ib. ſcriptus a. 1449, editus etiam ap. Trewium.

Girardi de Berneriis *de Alexandria conſilia medica* ſcripta a. 1451. ſunt in B. *Taurin.*

Et Pauli de Calvis *de Mutina de urinis* a. 1449. ib.

Valen-

VALENTINUS ex regia ſtirpe Aragonica l. *de cavallo de la ſuas malattias e grand part de las curas de aquellas.* Cod. MS. Vixiſſe a. 1443. CAP. de VILLA.

MAFFEI de LANDE *probl. medica* in BB. Codex eſt a. 1442. ſcriptus medici, alias ignoti, ad chirurgiam potiſſimum faciens.

Diverſe phyſical receipts, anni, ut intelligo, 1438. ASHMOLE n. 7704.

MICHAEL (a) SAVANAROLA Patavinus, LEONELLI ducis Ferrarienſis medicus, infelicis illius HIERONYMI avus, CERMISONI diſcipulus. FREINDIUS eum inter annum 1440. poſuit & 1450. Si CERMISONUM ad annum 1440. retuleris, paulo nuperior fuerit. Balnea Piſana reſtituit.

EJ. *practica Canonica: de febribus; de egeſtionibus, de pulſibus; de urinis; de Italiæ balneis; de vermibus, non prius impreſſus* Venet. 1498. fol. 1503. fol. TR. 1517. fol. *. 1543. fol. TREW. cum CÆS. OPTATO. 1552. fol. LIND. 1561. fol. TREW.

EJ. *practica de ægritudinibus a capite ad pedes* Papiæ 1486. f. B. TIG. Venet. 1497. f. GUNZ. 1498. f. LIND. 1502. f. TR. 1559. fol.

EJ. *practica major* Venet. 1497. GESN. 1561. f. TREW. UFF. Lion 1560. f. FALC. LIND. & 8. LAMBERGEN. Si differt.

EJ. *opus practicum in VI. tractatus diviſum* Venet. 1502. fol. GUNZ. Si differt.

EJ. *in medicinam practicam introductio, ſ de compoſitione medicamentorum. Catalogus ſimplicium & compoſitorum medicamentorum nomenclaturas, uſum & ſummam continens* Argent. 1533. 4. & 24. LIND.

EJ. *de arte conficiendi aquam vitæ ſimplicem & compoſitam, deque ejus vi admirabili ad conſervandam ſanitatem & corporis humani ægritudines curandas* Hagenau 1532. 8. Baſil. 1597. 8. LIND.

EJ. *de balneis Italiæ* Venet. 1592. & in collectione Veneta.

EJ. *libro della natura e delle coſe che nutriſcono, o delle coſe non naturali, con alcune oſſervazioni per conſervar la ſanita, reformato per* BARTHOL. BOLDO Venet. 1576. 4. BOEHMER. Alio forte cum titulo, *tratt. per conſervar la ſanita* Venet. 1554 8. FALC.

Laudes quod SAVANAROLA prognoſtica ex HIPPOCRATE collegerit: quod pluſcula ſua diaria & febrium quotidianas adnotationes adjecerit, cum integra ratione curandi SICULI, qui ejus præceptor fuerit, & qui venæ ſectionem, etiam ad animi deliquium, etiam in febre peſtilente urgebat. Recidivas in febribus a medicamentis purgantibus aliquando funeſtas ſupervenire monet. Hominem inciſum vidit, cui adeo parvum erat cæcum inteſtinum, ut a colo non diſtingueres. Verboſitatem tanquam ſeculi vitium excuſes. Minus probes abſurdas hiſtoriolas, ut peſtilentiæ verſus Athenas a draconum halitu excitatæ, quos SOCRATES ſpeculo oppoſito interemerit. Incantamentis adverſus vermes adhibitis recenſendis melius abſtinuiſſet, etſi iis fidem non adhibet. Balnea artificialia varia, etiam

 ex

(a) In vetuſtis editionibus conſtanter lego MICHAELEM, nuperi ſcribunt J. MICHAELEM.

ex mero lacte, & oleo describit, deinde vires sulfuris, aluminis, aliarumve minerarum, quas putat aquis medicatis efficaciam impertire, denique balnea Italiæ ex ordine dicit.

GUILIELMUS BRIXIENSIS a W. JUSTO refertur ad a. 1472, sed vetustior est, quem anno 1460. SIGISMUNDUS de POLCASTRO citaverit. Ejus exstat *Practica ad unamquamque ægritudinem a capite ad pedes. De febribus tractatus. De peste: De consilio observando tempore pestilentiali. De cura pestis* Venet. 1503. f. LIND. Alium titulum reperio *dictorum illustrium medicorum ad unamquamque ægritudinem* Brix. 1508. fol. Boehm. Hic vocatur GUILIELMUS Aggregator.

SALADINUS ASCULANUS floruit circa a. 1448. (a), principis Tarenti medicus. Ejus *compendium aromatariorum* sæpe excusum est, potissimum cum MESVEO, etiam 1602. fol. *. Hispanice per ALFONSUM RODRIGUEZ de Tudela versum prodiit Pinciæ 1515. 4. NIC. ANT.

Primo loco *examen*, ut vocant *aromatarii*, ponit, deinde catalogum medicamentorum simplicium in utroque NICOLAI opere dictorum. Porro doses & uncia, quæ alia sit Salerni, alia Patavii. Inde ars præparandi & conservandi medicamenta composita. Medicamentornm selectiorum simplicium aliqua historia, Census eorum, quibus quemque aromatarium oporteat esse instructum.

FELICIS HEMMERLI, vulgo MALLEOLI l. *de balneis*, qui cum *collectione Veneta* prodiit, hujus fuerit ævi.

PETRUS BESCHEBIEN medicus, inde episcopus Carnutensis a. 1459. Ejus vitam dedit L. BERNIER in *histoire de Blois* Paris 1682. FONTETTE.

§. CLXXXIX. POST A. 1450.

SIGISMUNDI de POLCASTRIS, Patavini, *quæstio de actuatione medicinarum: de appropinquatione ad æqualitatem ponderalem, utrum ei plus oppropinquat melancholicus quam temperatus &c. Quæstio de restauratione humidi radicalis. Quæstio de reductione corporum, utrum corpus humanum naturaliter lapsum possit ad temperamentum reduci. Quæstio de extremis temperantiæ.* Venet. 1506. fol. *.

Annus accurate definitur, quo scripsit, nempe 1460. d. 26. Oct. Opiniones doctorum virorum expendit, & de quaque quæstione definit; quare totus est in ratiociniis. Citat GUILIELMUM de BRIXIA, MARSIGLIUM de S. SOPHIA, CHRISTOPHORUM de HONESTIS, UGONEM SENENSEM, HERIGETUM de LIO Patavinum, ANTONIUM de PARMA, JACOBUM de FOROLIVIO.

JOHANNES ARCULANUS aut HERCULANUS Veronensis, Bononiæ, Patavii demum artem medicam docuit 1457.

Ej.

(a) PANELLI *Picen* II. p. 17.

EJ. *practica medica, qua omnium morborum & symptomatum census & remediorum præsagia exponit, f. Expositio in* RHAZIS *librum* IX. *ad Almansorem* Venet. 1493. fol. B. B. 1497. LIND. 1502. fol. TREW. 1557. fol. *. 1560. fol. FALC. Basil. 1540. f. B. B.

EJ. *Expositio perutilis in primam fen quarti Canonis* AVICENNÆ *in qua de febribus agitur cum annotamentis Symphoriani* CHAMPEGII Lion 1518. fol. GUNZ. Venet. 1519. fol. TR. 1560. fol. SMITH TR. Alio cum titulo, *de febribus dilucida expositio, nunc denuo expurgata ac duplici Avicennæ textu exornata* Patav. 1684. 4. TREW. MAZZUEH.

Excerpta *de balneis* in collectione Veneta.

Commentarius in L. IX. ALMANSORIS, spissus est & verbosus liber; multum sermocinationis continet, multa & sæpe sublestissimæ fidei medicamenta, boni & proprii, quoad ejus legi, sed legi magnam partem, omnino nihil. Prodiit Venet. 1542 fol. cum opusculo de *fluxibus uteri*. Codex est in *B Taurin.* II.

GALEOTTI MARTII, Novariensis, *de homine* L. II. scripti circa 1470. *B. Dresd.* excusi Bononiæ 1476. 4. Mediolan. 1490. f. Basil. 1517. B. B. Oppenheim 1610. 8. Adfectiones partium externarum & internarum humani corporis ex antiquis collegit.

Censuram Grammaticam in eum l. scripsit GEORGIUS ALEXANDRINUS vulgo MERULA, *adnotationum* nomine 4. absque anno, tum Mediolan. 1490. f. Basil. 1517. 4. B. B. Asper refutator. Respondit GALEOTTUS in *responsione objectorum a G. A.* Mediolan 1490. f. Basil. 1517. 4.

J. MATTHIÆ de FERRARIIS, vulgo de GRADIBUS, non a GRATE, a patria *grado*, professor Ticinensis, dicitur obiisse a. 1460., quod falsum est, vixit enim a. 1471. (*b*).

EJ. *practicæ pars* I. & II. *vel commentarius textualis cum ampliationibus in nonum* RHAZIS *ad Almansorem cum textu* Papiæ 1497. fol. LIND. Lion 1527. 4. TR. Venet. 1521. fol. TREW. 1560. fol. GUNZ. *censore* JANO MATTHÆO DURASTANTE. Editionem literis gothicis a MICH. de CAPELLA Lugdunensium curatam absque anno apud MATTHÆUM citat FALC. Auctor in titulo dicitur. Vidi adnotationem apud MORGAGNUM, vetustum Chimicum de bono præsagio scripsisse, quod in febribus ex arenulis sumi possit.

Seorsim prodierat pars I. . . . . . pars II. Papiæ a. 1471.

Ejus *expositiones super vigesimum secundum fen tertii Canonis* AVICENNÆ Mediolani 1494. 4. CORTE. Adjectæ sunt *expositiones super* AVICENNÆ *l. de urinis.*

EJ.

(a) CORTE.

EJ. *Consiliorum secundum vias* AVICENNÆ *ordinatorum utile repertorium.* Papiæ 1571. CORTE. Venet. 1514. f. Lion 1521. fol. TR. 1535. fol. GUNZ. Non vidi, sed multa ejus loca refert GATINARIA. Hæmorrhagiam narium diuturnam MATTHÆUS philonio repressit. Phthisin a femina Ferrariæ totis 28. annis toleratam fuisse; utendum ergo siccantibus. Palpitationem cordis sæpe succo limonum superavit. Galbano menses excitavit.

EJ. *de urinis tr.* Mediolani 1494. 4. CORTE.

Antonius GRADUS, vel de GRADIS, Medicus Mediolanensis.

Ejus *de febribus tr. signa, causas & curas febrium complectens* Lion 1527. 4. B. B. 1524. 4. Venet. 1560. fol. cum J. MATTHIÆ GRADI *practica* Basil. 1515. fol. *.

Nihil omnino reperi, quod citari possit; sed JUSTUS, non is quidem optimus, auctor, nostrum ponit ad annum 1468.

EJ. *expositiones super fen* XXII. *Canonis* III. AVICENNÆ Papiæ 1510. 1511. cum AVICENNA GUNZ.

GEORGII de GRADIBUS *opus pandectarum medicinæ* Venet. 1492. f. maj. TR. puto esse SYLVATICUM.

§. CXC. POST A. 1460.

CÆSAR LANDULPHUS, cum a GATINARIA citetur, hujus erit ævi. BLASIUM CÆSAREM puto non bene vocat LINDENIUS.

EJ. *opusculum de febrium curis* Lion. 1506. 4. LIND. 1517. 4. *. 1525. 8. TR. 1532. 8. LIND. 1539. 8. TR. Basil. 1537. fol. *. Francof. 1604. 8. Paris 1540. 8. fere cum GATINARIA prodiit.

Non videtur genuinum CÆSARIS opus, disertis verbis enim legas, non ita fieri a CÆSARE, nempe venam in melancholia non secari. Ejus viri aliquas opiniones & curationes discipulus excusat, qui videtur GATINARIA.

BLASIUS ASTIARIUS Papiensis, pariter a GATINARIA citatur.

Ejus est lib. *de curandis febribus* Lion 1506. 4. LIND. 1525. 4. vel. 8. TR. 1532. LIND. 1538. fol. GUNZ. Basil. 1537. fol. *. 1540. 8. Venet. 1575. 12. *. Francof. 1604. 8. cum GATINARIA excusus. Nihil habet proprii, & pariter, ut alii coævi, inutilia auxilia commendat: pannum rubrum in variolis. In iis variolis tamen alvum rheo ducebat, non obstante eruptione, aliosque addit tamarindis fere usos.

EJ. *consilia quædam valde utilia*, Venetiis 1521. fol. cum J. MATTH. de GRADI *consiliis* prodierunt.

J. MARLIANUS, Patricius Mediolanensis, Professor Paviensis, medicus & mathematicus ducis J. GALEATII anno 1483., non 1438: obiit, qui & FRAN-

CISCI

cisci SFORTIÆ tempore vixerit, & J. GALEATII, a quo a. 1480. & 1482. honoribus auctus est & reditibus (a).

Ej. *disputatio cum* MAGISTRO J. de ARCULIS (ARCULANO puto) *in diversis materiis ad physicam & utramque medicinæ partem* prodiit Mediolan. fol. (b).

Ej. *de validitate corporis humani tempore hyemis & æstatis* Venet. 1501 fol. (c).

Ej. *de febribus omnibus cognoscendis & curandis* (d).

Melancholicum hominem, qui ranas se in corpore alere sibi persuaserat, adjectis ad fæces alvi ranis restituit.

ANTONIUS VACCA, cætera mihi ignotus, a GATINARIA citatur, qui scripserit *super 16. tertii* AVICENNÆ.

MARCUS GATINARIA Ticinensis. Ejus opus *de curis ægritudinum totius corporis cum Almanzoris practica* sæpe excusum est, ut Lion 1506. 4. LIND. 1525. 8. vel. 4. min. 1532. 8. 1542. 8. 1639. 8. Paris. 1690. 8. RAST. hic & Francofurt. 1604. 8. cum titulo *de medendis humani corporis malis practica:* porro Basil. 1537. fol. *. *Praxis medica* Venet. 1599. 8.

Et *de remediis morborum particularibus* Venet. 1660. 8. HOTTON cum L. GENTILIS *de curandis febribus* Venet. 1575. 12.

Anno 1462. *in nono* ALMANSORIS laboravit. (e), citat vero ASTIARIUM, ARCULANUM, MARLIANUM, & memorabilem casum quem a. 1481. vidit, ut non possit referri ad a. 1480. Non perinde inanis, ut reliqui contemporaneorum. Amat enim aliorum medicorum, etiam circumforaneorum medicamenta, citare. Multi eum JACOBUS SYLVIUS fecit, exque eo & GALENO compendium praxeos concinnavit Paris. 1545. 8. B. B. Suum etiam judicium noster interponit. Non ausum se febrem ciere, qua spasmum curaret. CÆSAREM LANDULPHUM ipsum spasmum coxarum patientem balneo oleoso curavit. Lepram superavit carnibus viperinis, quæ de toto corpore bubones expulerunt. Clysteribus, qui vitellos ovi reciperent, sæpe se dysenteriam sanasse. Drachma testarum ovi ait se plurimam urinam expulisse, ardorem vero urinæ terebinthina lota sustulisse. Feminam vidit, quæ per 60. dies in dies singulos 16. bocalia urinæ reddebat. Podagram in se ipso superavit abstinentia a vino, & alvo singulo mense laxata. Viperas a fætido medicamento per anum decessisse. Monet ne melancholici nimis præpropere terræ mandentur.

ROLAN-

(a) CORTE.
(b) CORTE absque anno.
(c) ID.
(d) Ib.
(e) CORTE p. 26.

ROLANDUS CAPELLUTIUS Chryſopolitanus, qui ſe dicit philoſophum, exiguum libellum ſcripſit, quo peſtem deſcribit, quæ a. 1468. in urbe ſua (Parma) graſſata fuerat, multa cum confuſione, imperitia & flagitiorum frequentia. Venam volebat ab ipſo mali principio ſecari. Emunctoriis emplaſtrum imponebat ex amaris gummatibus, cum euphorbio, cucurbitulas imponebat, carbunculo vero calcem cum arſenico, cum multa medicamentorum inutilium farragine. Diverſum fuiſſe a ROLANDO illo vetuſtiori, etſi pariter Parmenſi, editor CONRINGIUS facile intellexit. Prodiit Brunſvici eo eurante 1640. 4. *. & Germanice *von Peſtilenz Beulen und Geſchwüren* ib. 1642. 8. TREW.

MATTHÆOLI PERUSINI *artem memoriæ de præceptis artificialibus & regulis medicinalibus ad angendam memoriam* ediderunt Lipſ. a. 1470. abſque anno Riv. excuſam Argent. 1498. 4. Codex eſt in B. R. *Jacobæa* Londini n. 8315.

Alphabetical catalogue of Drugs and their uſe eſt in B. ASHMOLE n. 7724. ſcriptus a. 1461.

Et *Preparations of medicines* ib. 7731. anni 1479.

HIERONYMUS MANFREDI *il perche .. le ragioni di molte coſe neceſſarie alla conſervazione della ſanita e virtù delle herbe.* Anni eſt 1470. Prodiit Bonon. 1474. 4. Venet. 1540. 8. B. B. 1567. 12. 1581. 8. TR. 1600. 8. FALC. 1629. 8. TR. Multa tradit ex ARISTOTELIS problematibus. Facultates ciborum ex regno vegetabili ternariis verſiculis exponit. Multa ad veterum morem, ad omnes medicæ artis partis ſpectantia.

EJ. *de medicis & infirmis collectanea in formam centiloquii digeſta.* Bonon. 1483. 4. Nurnberg 1530. 8. TR.

EJ. tr. *de Peſte* Bonon. 1479. 4. RIV.

CXCI. POST A. 1470.

PAULUS BAGELLARDUS DE FLUMINE. Ejus eſt *de ægritudinibus & remediis infantum* qui prodiit 1472. 4. MEAD. Venet. 1481. 4. B. B. Lion 1538. 8. cum nonnullis aliis LIND. Parvo libello morbos puerorum minute recenſet, initio ab ipſa manu obſtetricis facto; Apoſtemata gutturis reformidat. Adſtringente fotu ani prolapſum ſuſtulit. Cætera fere ex Arabibus ſunt.

BARTHOLOMEUS METLINGER Medicus Auguſtanus, *de infantum valetudine tuenda, curandis morbis* Francof. 1531. LIND. Germanice *Regiment der jungen Kinder* Augſpurg. 1474. fol. RIV. 1539. 8. B. SLEID.

HEINR. STEINHOWEL *regimen in ſchweren läuften dieſer Krankheit der Peſtilenz der Stadt Ulm geſammlet* Ulm 14-3. 4. TR.

HONUPHRIUS de HONUPHRIIS Sixti IV. medicus, reliquit M. S. opuſcula *de re medica & lecturas.*

Utcun-

(a) MANDOS.

Utcunque huc referas BARTHOLOMÆI de SACCHI, vulgo PLATINA a pago prope Cremonam fito dictum, in quo natus eft *de obfoniis & honefta voluptate, & valetudine, etiam de ratione victus & modo vivendi* libros X. Eorum antiqua eft editio 4. abfque loco & anno RAST. Vicentiæ 1470. 4. MAITT. vel eo ipfo emendante 1480. 4. *Civitate de Friuli* 1480. 4. &c. Venet 1503. 4. TR. 1517. 4. *. Colon. 1525. B. B. Gallice Paris. 1529. 4. RAST. Conf. *B. Botan.* p. 240. Non fola coquina eft, fed integra diætetice, omniumque ex duobus regnis alimentorum cenfus, vires medicæ & alimentariæ Collectanea ex antiquis, fere latinis.

J. PHILIPPUS de LIGNAMINE, Meffanenfis, *de unoquoque cibo & potu utili & nocivo, & ejus primis qualitatibus* Rom. 1474. GESNER.

CONRADI MENGENBERGER alias MEYTENBERGER, quafi Magdenburgenfis, *Buch der Natur.* In mea editione antiquiffima, quæ abfque loci & anni indicio prodiit, infcribitur *Naturbuch von Nutz, Eigenfchaft, Wunder, Wirkung und Gebrauch aller Gefchopfe.* Prodiit etiam *Augfpurg* 1475. fol. 1478. fol. Francof. 1536. fol. *. quam editionem fuo loco dicemus, paulum emendatam & aliis cum iconibus. Video ex ALBERTO M. verfum effe. Lexicon eft materiæ medicæ, ad faporem feculi.

ORTOLPH *von Bayerland Arzneybuch ze teudfch* Nurnberg 1477. fol. Riv. &c.

JACOBI SOLDI florentini D. M. Theol. B. de *pefte* Bonon. 1478. 4. *de epidemia* Flor. 1490. 4. Typ. goth *.

Ex Arabibus fere & pauca ex GALENO. Fere fuo ævo TRUSIANUM fcripfiffe. Panem exponit cani, poftquam in libero aere fuit expofitus: fi moriatur tunc eft peftilentia. Tota diætetica hic redit, etiam de turdis & phafianis. Coitus, inquit SOLDUS, fabubris eft, loquor ut medicus, non ut theologus. Inde medicamenta. GENTILEM fyrupo *benedicto* ait fe tutum fe fervaffe. Idem medicamentum ex aloe, croco, aliis miftum nemini fe dediffe, qui inde non fit fervatus, vanus certe homo. Terra figillata AVERRHOIS Compofitio qua ufus PHILIPPUS mediolanenfis. PETRI *de* TUSSIGNANA pulvis ad morfus animalium venenatorum. Curatio, breviffime per fymptomata, fed farrago medicamentorum ex præjudiciis feculi.

Italice *antidotario per il tempo di pefte* Firenze 1630. 4. FALC.

Magnas divitias fuo feculo LUDOVICUS COCTIER a meticulofo LUDOVICO XI. extorfit. Ad ejus hominis vitam J. B. G. *in Mercure de France* 1737. Jul.

ELIAS F. IUDA Tiburtinus, hebræus, fcripfit a. 1478. l. de *malis matricis & iis medendi modo* WOLF.

VALERIUS ANSELMUS Poliater & archigrammateus Bernenfis, hiftoriæ patriæ fcriptor.

BILIBALDI PIRCKHEIMER ex aula MAXIMILIANI I. *apologia f. laus podagræ* Amberg 1610. 4. & 1611. 4.

§. CXCII. Post a. 1480.

Ein Buch Reginen sanitatis oder Ordnung der Gesundheit genannt. Aug. Vind. 1481. fol. Trew. Ulm 1482. fol. Voigt. Colon. 1494. 4. Augspurg 1499. Thomasius. An forte Magninus. Sed lego Albici physici R. Bohemiæ *Regimen sanitatis & pestilentiæ* Lips. 1487. prodiisse in Gesner Bibl. quo potius putem id *regimen* referri, de quo nunc dixi.

Est etiam ejus ævi Friderici Kreusser *regimen sanitatis, von der Ordnung der Gesundheit* Nurnberg 1493. 8. Maitt.

In Petri Martyris epistola data a. 1489. de morbo agitur, in quo articulorum dolor & ulcera atque oris fœditas, & pustulæ fuerint, quæ habentur a nuperis pro mali gallici symptomatis.

Antonii Galatei Liciensis (*Lecce*) *de situ Japygiæ* L. Basil. 1576. 8. *. & in thesauro Italiæ Burmanni. Primam editionem ignoro, sed auctor vixit ævo Alphonsi II. post obsidionem Hydruntis, circa 1480. Græcus erat in Galatana civitate natus, vir doctus & eloquens. Huc faciunt, quæ de morbis habet. Neapoli a stagnantibus aquis cœlum insalubre reddi. Fabula Brocolacarum; quæ per totum Orientem regnat: Animas sceleftorum de sepulchris exire persuadentur, vesci animalibus, pueros necare, in sepulchra reverti. Mederi accolas, dum rescisso cadavere cor exurunt, cineres projiciunt. Hi sunt illi nuperorum Vampiri.

Michaelis de Clama Rosastusi codicem *de febribus in* Avicennam lego ni fallor, esse in *B. Taurin.* scriptum a. 1467.

Et codex M. S. a Ripis de Spilemberg de *conferentibus ad sanitatem* a. 1471. ib.

J. Antonius Pantheus Veronensis. Ej. *confabulationes de thermis Chalderianis in agro Veronensi, in quibus etiam de nitri sulfuris natura in medicinam tradit.* Vicent. 1488. fol. Lind. & in *collect.* Venet.

Petri de Montagnana *de urinarum judiciis* Patav. 1489. 4. Venet. 1500. fol. Tr. Gunz. Is libellus fuerit, qui in principio ponitur collectionis J. de Katham.

Arzneybuch von allen Gepräften des Menschen wie solchen zu helfen Augspurg 1488. 4. Tr.

Benedictus *de conservatione sanitatis* Rom. 1490. 4. Lind.

Unica vocula repeto, a. 1483. prodiisse *herbarium*, deinde *Ortum sanitatis* dictum, sæpe repetitum, cujus editiones suo loco dixi (*a*), & quo I. medicæ stirpium facultates recensentur.

Porro

(a) B. Bot. I. p. 239. p. 240. 241.

Porro primum hoc tempore prodiisse collectionem scriptorum, quorum pleraque practici sunt argumenti, & cui titulus est ARTICELLA. Venet. 1483. fol. LIND. 1500. fol. TREW. Lion 1515. 8. TR. 1519. 8. B. THOMAS 1507. 4. maj. *.

In editione 1507. dicitur per HIERONYMUM de SALIIS (a) recognitam & emendatam esse *articellam*, additum quartum textum regiminis auctorum HIPPOCRATIS, & textum epidemicorum ex versione FABII CALVI. Caeterum hac collectione continetur JOHANNITH Introductio: PHILARETUS de pulsibus: THEOPHILUS de urinis; HIPPOCRATIS aphorismi ex quadruplici versione; iidem in ordinem redacti: Ej. HIPPOCRATIS prognostica cum commento GALENI ex duplici versione: EJUSD. iterum HIPP. de regimine acutorum cum commento GALENI. Ej. liber I. epidemiorum cum ALEXANDRINI commento, & libri de natura fetus, de lege, de humana natura, de aere, aqua & regionibus, de pharmacis, de insomniis. GALENI commentarii in HIPPOCRATIS aphorismos cum versione antiqua, & alia LEONICENI, atque alia iterum LAURENTIANI. GAL. l. quos purgare oporteat, quos neutiquam. L. *techni* cum quadruplici versione, cumque commento HALY. Libri HIPPOCRATIS, secretorum, prognosticorum secundum lunam, ex capsula eburnea. GENTILIS de FULGINEO parvus libellus de divisione & ordine librorum GALENI, & NIC. LEONICENI de tribus doctrinis ordinariis secundum sententiam GALENI.

Hanc collectionem M. SEGUER PETRO SOMER Valentino Hispano tribuit, editionem certe Lugd. 1515. SEG. 1519. 8.

BOEK *van de ghemeyne simpel medicines* ex latino vers. 1484. 4. TR.

DIEGO de TORRES *medicinas preservativas y curativas de la pestilentia.* Salamanca 1485. 4. MARCH. N. Ant.

Tr. *de pestilentia* Bisunt. 1487. 4. MARCH.

MARSILIUS FICINUS medicus, astrologus, philosophus Florentinus, ad summum senium pervenit. Ej. sunt l. III. *de triplici vita sana longa & caelesti.* Variae sunt editiones, perantiqua in B. B. Florent. 1489. fol. min. *. Bonon. 1501. 4. B. B. Paris. 1510. 8. B. B. 1506. 8. B. B. Argent. 1511. 4. FALC. cum schola salernitana Basil. 1529. 8. B. B. 1532. 8. TR. cum apologia & antidoto 1538. 1549. 8. Lion 1657. 16. Bern., ut intelligo, 1595. 8. LIND. 1616. 12. TR.

Liber I. & II. Gallice prodiit vertente J. BEAUFILS Paris 1541. 8. Libri tres vertente GUI le FEVRE *de la* BODERIE Paris 1581. 8. B. E. Cum *apologia & antidoto* Lion 1566. 12. TR.

Germanice *das Buch des Lebens* Strasburg 1508. fol. vertente I. ADELPHO, 1538. fol. 1540. fol. HUTH. *Regiment des Lebens* Francof. 1553. fol. B. Tig.

(a) Suspicor eundem esse, qui etiam SURIANUS dicitur.

Liber I. *de studiosorum sanitate tuenda*. L. II. *de vita producenda*. L. III. *de vita cælitus comparanda*. *Apologia*. *Epidemiæ antidotus* Basil. 1529. 8 Liber primus pertinet fere ad diætam eruditorum & ad media, quibus atra bilis aut præcaveatur, aut curetur.

Alter de vita longa & prolonganda.

Tertius fere Astrologicus est, plenus hypothesium.

Ej. *de morbo epidemico* Aug. Vindel. 1518. 4 Falc. Basil. 1529. 8. B. B. Italice *consiglio contra la peste* Firenz. 1523. 8. *. 1522. 8. Falc. 1576. 8. Falc. cum aliis. Venet. 1556. 8. Tr. Plenus Astrologiæ, ut etiam pestilentias annorum 1429. & 1008. conjunctionibus planetarum tribuat. Contagium per canes felesque transferri, etiam ipsas sanas. In præservatione Razei olera refrigerantia fructusque horæos rejicit; theriacam valde laudat, & composita medicamenta nullius momenti, illitumque oleum scorpionis. Venam secat, ventosas artubus admovet. Hispanos cucurbitulam sub carbunculo admovere. Non semper tutum esse a lue, qui semel peste laboraverit, & secundo infectum aliquando periisse & tertio. Curatio carbonis, bubonis. Plurima vana.

Ej. *de laudibus medicinæ*, In operibus Cl. viri Lind.

Ej. *opera omnia* Basil. 1561. fol. 2. vol. 1576. fol. BB. Continentur in collectione II. *de longitudine vitæ*: *apologia de medicina astrologica* &c. *Epidemiæ antidotus*, *Oratio de laudibus medicinæ*. *Pymander de potestate & sapientia* Dei Jamblichus *myster*. *Ægypt*.

B. Antonius Mediolanensis medicus & chirurgus obiit a. 1482. Duval.

Christophori de Barziziis Bergomatis, professoris Patavini, *de febrium cognitione & cura* Papiæ 1494. fol. Trew, Lion 1517. 4. B. B. Basil. 1575. fol. Multiplices methodos absque selectu pro superandis febribus proponit. In variolarum curatione venæ sectionem omni alteri evacuationi præfert.

Ej. *introductorium s. Janua ad omne opus practicum medicinæ*. Papiæ 1494. fol. Aug. Vind. 1518. 4. Riv.

Ej. excerpta *de balneis* in collectione Venet.

Gabrielis Zerbi *Gerontocomica s. de senum cura atque victu* Rom. 1489. 4. Riv.

Ej. *de cautelis medicorum* Papiæ 1508. fol. Id. Lion 1525. 4. Lind.

Franciscus Caballus Brixiensis. Ej. tractatus *de animali theria* qui fere cum Bartholomæo de Montagnana prodiit Venet. 1497. fol. Riv. 1499. f. Haenel 1503. f. Lind. 1514. f. *. 1565. f. Lind. Lion 1525. 4. Lind. Francof. 1604. f. Lind. Noriberg 1652. fol. Lind.

De viperis aliisque serpentibus, doctus auctor, & qui veteres, etiam Celsum legerat. Scopus est ostendere, terion (θηρίον) non esse proprium animal, aut a vipera diversum. Aristotelem in viperæ historia non recte a Plino esse intellectum.

Bauerii

BAUERII de BAUERIIS *consilia medicinalia* Bonon. 1489. fol. TREW. Papiæ 1521. fol. recognita 1524. Venet. 1553. LIND.

De balneis in collectione Veneta.

Una cum consiliis BAUERII prodiit ANGELI DECEMBRIS *de curatione pestis* Liber.

TERTIUS DAMIANUS, a patria VISENACUS, si nomen recte scribitur, *de victus ratione, medendi modo, purgatione s. malo Anglico* Antwerp. 1490. MAITT.

Ejusd. *theoria medicinæ totam rem miro compendio complectens vel* l. *περὶ τῆς θεωρίας* Antwerp. 1540. TREW.

QUIRICUS de AUGUSTIS de TORTHONA (Mediolanensis), EJ. *lumen Apothecariorum* prodiit Venet. 1495. f. HAENEL TREW. Venet. 1549. fol. *. 1556. fol. 1566. fol. TREW. Lion 1503. fol. TREW. 1525. fol. B. B.

A PETRO SUARDO exscribitur, a MANLIO a BOSCO sæpissime refutatur, cujus *luminare majus* cum a. 1496. excusum sit, non poterit noster multo posteriori loco poni. Pharmaceutices peritus, meliorem medicamentorum compositionem passim docet, sua medicamenta laudat, & cum antidotarium scriberet, facultates medicas simplicium medicamentorum expendit, ex quibus composita constant. Pharmacopolas vulgares carpit.

JACOBUS MANLIUS de BOSCO, Alexandrinus (*a*). EJ. *luminare majus omnibus medicis necessarium*, quod modo indicavi, prodiit Venet. 1494. fol. MAITT. 1496. fol. TREW. 1501. fol. TREW. 1503. fol. ID. 1517. fol. SEG. 1549. fol. *. ubi multa a NICOLAO MUTONO medicamenta nuper addita habentur, tum 1551. fol. TREW. 1561. fol. TR. & cum expositione I. M. DURASTANTIS 1563. fol. 1566. f. FALC. TREW. Porro Lion 1525. B. B. absque MUTONO, tum 1536. 4. Lego etiam *Interpretationem simplicium secundum ductum officinarum* Argent. 1531. f. MAZ. Auctor compositiones se ait castigasse, & ex Græcis recensuisse, quos priores neglexerint. Cæterum commentarius est ad MESUES antidotarium, cum simplicium medicamentorum historia & viribus.

§. CXCIII. POST A. 1490.

ANTONIUS GAZIUS Placentinus.

EJUS *corona florida medicinæ de conservatione sanitatis* Venet 1491. SEGUIER in epistola. Lion 1514. 4. TR. 1534. 8. LIND. Patav. 1549. 8. B. THOMAS. Argent. 1546. 8. SEG. B. BOD.

EJ. *quo medicamentorum genere purgationes fieri debeant.* Basil. 1541. fol. B. TIG. GUNZ 1565. 8. LIND. Collectio ex veteribus de ciborum & potuum facultatibus.

EJ. *ærarium sanitatis, & de vino & cerevisia tractatus.* Aug. Vind. 1546. 8. LIND. Patav. 1549. 8. LIND.

EJ.

(a) Conf. *B. Bot.* I. p. 238.

EJ. *de somno & vigilia* liber. Basil 1539. fol *. videtur idem quem & ANTONIUM GAIZONUM *de somno* vocari lego Basil. 1539. fol. & cui de *somno eiusque necessitate* liber tribuitur GUNZ.

PETRI RAVENNATIS (de TOMASIIS) *phœnix s. artificiosa memoria*, Venet. 1491. 4. B. Bern. vide in *B. anat.* p. 1. p. 152.

In PETRI DELPHINI *epistolis* Venet. 1524. fol. excusis agitur de malo, ut putatur, venereo, de vulneribus nempe anno 1491. frequentibus, in quibus per crustas ichor malignus manaverit: eas pustulas nuperus auctor ad luem refert, magnus defensor antiquitatis mali venerei.

GUIL. TARDIF *auct. de fauconnerie & de duyt des chiens de la chasse* Paris 4. circa a. 1692. Poitiers 1567. 4. Paris 1614. 1628.

JOHANNES KETHAM, quem KARTHAN (GESNER), Itali ALEMANNUM vocant. EJ. *fasciculus medicinæ*, *revisus per* GEORGIUM *a* M. FERRAIO prodiit Venet. 1491. fol. TREW. 1495. fol. PLATN. 1500. fol. TREW. 1513. fol. *. 1522. fol. GUNZ. Varia continet anatomica, sed & medica. Tabulam, in qua urinarum varietates cum earum præsagiis reperiuntur. Tabulam venarum cum consiliis, quæ in quoque malo vena debeat aperiri, plenis astrologicæ vanitatis. Ad morbos muliebres consilia, & quæstiones ad organa generationis pertinentes. Curandi rationem ad morbos nonnullos. PETRI de TUSSIGNANO lib. *de peste evitanda & curanda*. RASIS tractatum de ægritudinibus puerorum.

FERDINANDI PONZETTI, Cardinalis, *de venenis commentarius* L. III. Venet. 1492. fol. Rom. 1521. 4. Basil. 1562. fol. *. Venena simplicia, naturalia & arte facta, eorum symptomata & curatio, compilata ex veteribus. Non tamen mera est compilatio, & auctor ad eventus utique passim animum advertit. Ita vidit, pisces in vasis æneis clausis servatos absque noxa fuisse comestos: sensit oleum plus valere ad fragendum cantharidum virus, quam quidem terram sigillatam. Enectum fuisse, qui sesquidrachmam ellebori albi adversus quartanam febrem sumserat. Fumo sulfuris & argenti vivi formicas & alias noxias bestiolas fugari, occidi.

ANTONIUS ZENUS. EJUS L. *de natura hominis* Venet. 1491. vidi citari.

G. HEBERLING Grammundensis, professoris DOLANI, *Lectio declaratoria super epidemico morbo* Dale 1492. 4. LIND. & absque loco & anno 4. vel 8. *. Arabista, AVICENNAM fere exscribit, & brevissime de febre pestilente dicit.

LIB.

LIBER QUARTUS.

INSTAURATORES.

§. CXCIV.

Etsi passim adhuc Arabistæ intercedunt, neque subito ars optima depurari potuit, novam tamen periodum hic ordimur, cum & ALEXANDER BENEDICTUS his annis ceperit eminere, & ad meliorem conditionem artem reformare, & NICOLAUS LEONICENUS Arabum certissimus inimicus, & ad naturam ipsam JACOBUS BERENGARIUS paulo post medicos revocaverit, & ANTONIUS BENIVENIUS rariora a se adnotata descripserit, bonæ etiam artes non in sola Italia nunc effloruerint, sed in reliquas Europæ regiones undique se sparserint, quarum cives ad Academias Italas confluebant, medici etiam potissimum. Novi etiam morbi ceperunt grassari his ipsis temporibus, qui medicos ad naturam ipsam observandam pene cogerent. Sudor Anglicus primus a. 1483. in exercitu HENRICI VII. stragem edidit, sævior inde rediit annis 1485. 1506. 1518. peste nunc ipsa crudelior, tum annis 1528. 1529. 1551. Anglis potissimum funestus fuit, rapiditate mali summa, ut intra unicum sæpe diem, & aliquando intra trihorium enecaret. Hæc FREINDIUS. Sed etiam *Lenticulæ* f. *Petechiæ*, dirus morbus, in Insula Cypro notissimus, anno 1501. primum in Italia adparuit FRACASTORIO teste, deinde febris hungarica a. 1566.

Deinde morbus, haud paulo sævior, perpetuus, paulatim universum terrarum orbem devastare cepit, qui idem, idoneis testibus, genus humanum exstirpasset, nisi ejus furor sponte remisisset. Vestigia aliqua BECKETUS & SANCHEZIUS apud antiquiores scriptores repererunt, neque ii soli, sed universi fere seculi XIV. & XV. scriptores de morbis penis scripserunt, & de ulceribus, quæ homines luxuriosi ex concubitu cum femina immunda contraxerint. Verum topicum id malum erat; lues nova suis in initiis continuo universum corpus humanum adgrediebatur, inque pustulas erumpebat & ulcera, ejusque tanta erat crudelitas, ut nunquam tot medicorum notitiam effugisset, aut absque nomine proprio latuisset, si ante hæc tempora in Europa dominata fuisset. Omnibus computatis, hæc lues

videtur degeneratio esse morbi *Yaws* Americæ, & insularum potissimum Antillarum indigenæ, in iis insulis etiam nunc superstitis, qui pariter tubercula per universum corpus exigit. Eum morbum aliud clima, & repetita cum infectis feminis venus exasperavit, & etiam nostro ævo venerea lues eo sævior est, quo regio magis ad septemtriones vergit. Hunc morbum classis CHRISTOPHORI COLUMBI a. 1493. ex insulis Americanis retulit, quæ vera hujus mali primum nati epocha esse videtur. Inde in obsidione Neapolitana hoc malum adeo vulgatum est, ut ab exercitu obsidentium *Gallicum*, ab obsessis *Neapolitanum*, ab iis, qui ex America novum malum Hispalin adtulerant, *Hispanicum* dictum sit. Hoc idem malum medicorum animos in se convertit; ut ad novum & detestabilem morbum sollicite explorandum paulatim adsueti, didicerint etiam in aliis occasionibus naturæ gesta sigillatim adnotare, qui prius solebant universalia fere sequi, & in magnam malorum varietatem describendam diffusi, priores fere excerpebant.

Alius morbus, non undique veteribus medicis ignotus, tamen in morborum numerum vix receptus, paulo prius, & a. 1482. dicitur in Germania innotuisse, borealibus regionibus procul dubio ob muriam infestior, scorbutum volo.

§. CXCV. ALEX. BENEDICTUS.

ALEXANDER BENEDETTI, vulgo BENEDICTUS, clinicus, & professor Patavinus, primus nuperiorum medicorum propriis adnotationibus eminuit, seque super nubem collectorum extulit. Castra secutus erat in Candia, & in bello quod Itali fœderati adversus CAROLUM VIII. gesserunt; ubique medicinam fecit, & corpora humana incidit, multa ipsa vidit, & ad naturam adnotavit. Dictione etiam usus est multo nitidiore, quam priores medici. Prope Veronam in pago Legnago natus est.

EJ. l. *de observatione in pestilentia* Venetiis 1493. 4.. * prodiit, recusus Bonon. 1516. fol. *. Basil. 1538. 8. cum aliis, & cum *operibus omnibus*. Exiguus est liber, non absque propriis adnotationibus. A culcitra, post septimum annum in usum revocata, pestem propagatam fuisse. Pestilentiæ quam noster vidit, symptomata. Venam in peste secat, etiam iterato, etiam largiter, si vires permiserint, alvum leniter ducit. In talo admovet medicamenta exulcerantia. Inguini tumenti cucurbitulam adponit. Morbum nobilis juvenis recenset, quem letho eripuit.

EJ. *collectiones medicinæ*, s. *aphorismi de medici & ægri officio* Lugdun. 1506. 8. cum nonnullis CHAMPERII, & Paris. 1514 4. * cum *anatome*. Ad prudentiam medicam in universum spectant, & axiomata ad curandos morbos universalia tradunt & apta quædam medicamenta, aut curandi modos experientia probatos, graviter omnino & HIPPOCRATICA cum dignitate. Inde itur per singula. Ita stomachum fere omnium infirmitatum causam esse. Dari colicum dolorem epidemicum (pictonicum ut puto) & funestum.

EJUSD.

EJUSD. *anatomia, s. historia corporis humani* Venet. 1493. 8. Paris. 1514. 4. *. Basileæ 1522. 8. Argentor. 1528. 8. & alias excusa, adspersas habet adnotationes morbosorum corporum minime inutiles Primus, ut nunc memini, bilis in calculos conversæ meminit. Pleuritidem utiliter judicatam fuisse pure per urinam decedente. Ossa a venerea lue undique veris abscessibus fœdata ab ipsa medulla pus fundentibus. Aliquot exempla subito enectorum, quibus in asperam arteriam aliquid incidisset. Opisthotonus lactea urina effusa, castoreo sumto, tandem sanatus. Passim venerei mali meminit, novi mali, & gonorrhœam jam eo ævo vidit, quam vulgo tanto nuperiorem faciunt. In cadaveribus siphilicorum incisis ossa sub periosteo integro tumentia, & ad medullam usque suppurata invenit. Adversus cephaleam medicos salivam movisse, inuncto hydrargyro.

EJ. *de omnium a capite ad calcem morborum causis, signis, differentiis, indicationibus, & remediis* L. XXX. &c. Venet. 1533. fol. B. THOMAS. Basil. 1549. fol. *. 1572. fol LIND., quo volumine priora etiam omnia continentur. Vere respiravi, cum post tædiosissimam lectionem Arabistarum, hic primum loco HALY & AVICENNÆ, GALENUM, PAULUM, A. MUSAM, ANDROMACHUM, C. CELSUM citatos legi. Libri XXIX. sunt & morborum omnium per singulas corporis partes breves historiæ, & curationes, utique monente ALEXANDRO collectitiæ; sunt etiam admista superstitiosa, aut alioquin ejusmodi auxilia, quibus fidem adhibere nequeas. Astris multum tribuit, in epilepsia, in peste. Sed pluscula tamen bona & propria adnotavit, quorum aliqua speciminis loco addo. Sanavit feminam, quæ a dæmone obsessa putabatur. Serius ut feminæ sepeliantur, monet. Lethargum pilulis purgantibus superavit, catochum subducta per glandem alvo, ita vermibus expulsis. Maniacorum aliquot curationes, per restitutos menses, per purgantia pharmaca. A paraphrenitide hemiplegia. Qui capillos convolutos excreverunt. Sanguinis de faucibus funestus profluxus. L. XXX. est medicamentorum.

Aliquæ BENEDICTI *observationes* memorantur in DODONÆI observationibus Colon. 1581. 8. Hardervic. 158 . 8.

Video citari l. *de signis & causis morborum* Basil. 1571. 4. excusum HOTTON.

Vitam viri F. BOERNERUS scripsit Brunswic. 1751. 8. * repetitam in *noctibus Guelphicis*. Exstat etiam ANDREÆ CHIOCCI *elogium*.

§. CXCVI. VARII.

MATTHIÆ de LUCHA *dialogus de diebus criticis* Rom. 1493. 4. RIV.

CASPAR REUCHLEIN *von Hagenau Hippiatrica von Eigenschaften der Pferden* Argent. 1493. fol. TREW.

FRANCISCI MARIÆ GRAPALDI *de partibus ædium lexicon utilissimum* 1494. 1501. 4. Parmæ 1506. 4. TREW. 1517. 4. BB. & 8. TREW. Jena

1516. Tr. Basil. 1533. 4. BB. 1541. 4. Tr. & alias excusum, continet collectionem ex Græcis & latinis, de omnibus ad rem cibariam potumque pertinentibus, frumentis, oleribus, fructibus, animalium partibus &c.

Hieronymus Baldinus. Ejus medicamenta ad pestem, & ex sulfure parata, libello a. 1494 descripta recensentur in collectione 1611. 8.

Instruction oder Underweisung wieder die Pestilenz Memming. 1494. 4. Tr.

Hieronymus Brunswich, a patria dictus, longævus senex, ex gente Salern vel Saulern, alibi laudatus, circa hæc tempora libros scribere cepit. Inter medicos Brunswicenses recensetur Hieronymus Saler (a).

Ej. *Handwirkung der Wundarzney* Strasburg 1497. 4. * continet etiam antidotarium & catalogum alphabeticum graduum facultatum medicatarum.

Ej. l. *de arte destillandi, von der Kunst der Destillirung* prodiit Strasburg 1500. f. (b). *Medicinarius das Buch der Gesundheit l. de arte destillandi simplicia & composita, das neue Buch der rechten Kunst zu distilliren* 1505. folio & alias. Materia medica, cum viribus medicamentorum simplicium & rudibus figuris: deinde infinitus catalogus aquarum medicatarum.

Ej. *thesaurus pauperum s. Hausapothek guter gebräuchlicher Arzney* Strasburg 1512. fol. 1532. Trew. Aug. Vind. 1545. 4. Francof. 1576. 8. 1585. 8. Trew. 1591. 8. Trew. 1594. 8. 1598. 8. Tr.

Idem fuerit *Hausarzneybüchlein von allerhand Gebrechen des ganzen menschlichen Leibes mit einem Tractat von gebramnten Wassern* Lips. 1591. 8. Hænel. Idem *nützlich Büchlein von vielen guten bewährten Mittlen der Arzney wieder mancherley Gebrechen und Krankheiten* recus. 1601. 8.*, cum Seitzio. Medicamenta simplicia & composita, & formulæ ad morbos, plurimæ aquæ destillatæ & alia ex genio seculi.

Ej. l. *pestilentialis de venenis epidemiæ* d. i. *Buch der Vergift der Pestilenz das da genannt ist der Gemeinsterbent der Trüsenblattern* Germanice Strasburg 1500. fol. Mead. Tr.

Tr. *de pestilentia* Aug. Vindel. 1494. 4. Tr. an Idem.

Bernardinus de Landriano *additiones in practica* Petri de Ferrariis dedit Venet. 1496. Lind.

Theodorus Ulsenius *de pharmacandi comprobata ratione carmen* Noriberg 1496. 8.

Pauli Suardi *Thesaurus aromatariorum* (c) Mediolan. 1512. f. Tr. Venet. 1515. fol. 1517. fol. Tr. 1549. fol. * cum *luminari majori*, tum 1551. f. 1556. f. 1566. fol. Tr. Lion 1568. fol. Gunz. 1575. f. BB. 1536. f. Rast. Verbotenus, etiam adlocutiones ad fratrem J. Franciscum ex Quirico exscribit.

(a) *Hamb. Magaz.* VI. p. 888.
(b) B. Bot. I. p. 242 243.
(c) Male in B. Bot. Petrus dicitur.

ſcribit. Cæterum opus ſimile eſt QUIRICIANI, & eaſdem citationes repetit. Hujus fuerit ævi, qui medicamentum ab uxore PHILIPPI ducis Sabaudiæ adhibitum feliciter adhibuerit. Is enim dux a. 1497. obiit.

MARCELLUS CUMANUS, parum cætera notus, PETRI de ARGELATA diſcipulus, vixit exeunte ſeculo, & a. 1495. in caſtris Novarræ fuit.

EJ. *obſervationes medicas* ex codice MS. edidit G. HIERONYMUS WELSCH. Multa hic non contemnenda reperias. Puſtulæ epidemicæ in exercitu, in ulcera depaſcentia tranſeuntes. Eas WELSCHIUS habet pro primis indiciis luis venereæ. Bubones equidem etiam venereos noſter videtur, & frequenter, curandos accepiſſe, & ulcera virgæ ex ſimili cauſa nata. Morbillos venæ ſectione, alvo laxata, clyſteribus curabat. Multum nimiarum laudationum. Pleraque chirurgica.

§. CXCVII. SEB. BRAND. GRUNSPEK.

SEBASTIANUS BRAND, poëta ſatyricus non inficetus, qui Argentinæ natus, Baſileæ vixit. EJUS eſt *Eulogium de ſcorra peſtilentiali ſ. malo die Franzos* latinis verſiculis ſcriptum ad J. REUCHLIN a. 1496. etſi ſcribitur 69. Nomen morbi a Gallis habet, qui *Gorra* dixerunt, vox certe *Scorra* nihil habet Germanici, ut quidem ASTRUCIUS ſuſpicabatur. Verrucas per corpus ægrotorum dicit, efflorescere nempe tubercula; inunctionum etiam meminit.

In hunc librum eodem anno commentatus eſt JOSEPHUS GRUNSPEK, Presbyter & medicus (*a*), ex oppido Burkhauſen, puto Bavariæ. Titulum fecit, *Tractatus de peſtilentiali ſcorra ſ. malo die Franzos, originem remediaque ejus complectens, compilatus ſuper carmina quædam* SEBASTIANI BRAND, expreſſo anno 1496. 4. ASTRUC. TR. Venet. 1503. 4. LIND. Ex genio ſeculi mali originem tribuit conjunctioni Saturni cum Jove. Inter remedia diſerte unguentum mercuriale habet.

§. CXCVIII. NICOLAUS LEONICENUS.

Vicentinus, ex pago Lunigo, profeſſor Patavinus, inde Ferrarienſis, longævus, qui 96. annum adtigerit, cælebs & ſobrius. Vir inter doctiſſimos ſui ſeculi, ex primis qui critica face errores veterum & Arabum excuſſerunt.

EJ. L. *de epidemia, quam Itali morbum Gallicum, Galli vero Neapolitanum vocant* Venet. apud ALD. MANUT. 1497. 4 ASTRUC. 1503. 4. TREW. Papiæ 1506. fol. LIND. Bonon. 1516. fol. *. Lion 1529. 8 ID. Baſil. 1536. 4. ID. & in *collectione* A. LUISINI. Editionem antiquam 4. abſque loco & anno habent PLATNER & BOEHMER.

Primus, aut inter primos, Italorum de hoc morbo ſcripſit. Oſtendit veteribus

(a) ASTRUC. p. 547.

ribus non dictum esse malum. Accusat inundationes frequentiores. Curationem Galenicam proponit; de argento vivo nihil addit. Ex theoria omnia; ut a docto viro eum morbum unquam curatum fuisse FREINDIUS neget.

EJ. *de* PLINII *& plurium aliorum medicorum in medicina erroribus.* EJ. *epistola ad* H. BARBARUM *in primi operis defensionem.* EJ. *de* PLINII *aliorumque medicorum erroribus novum opus ad* FRANC. TITUM. EJUSD. *epistola de multis simplicibus medicamentis* Ferrar. 1509. 4. *. Basil. 1529. 4. *. 1532. fol.

Hic, nisi fallor omnium primus, NICOLAUS noster Arabibus bellum indixit (*b*), ostendit male veterum libros legisse, intellexisse. Pleraque equidem botanici sunt argumenti, spectant tamen ad materiam medicam adque formulas & scriptiones. Colicum morbum ante TIBERIUM utique exstitisse. De strumis, de argemate. PLINIUM negligentius sæpe Græcos legisse.

EJ. *in libros* GALENI *a se translatos ad artem medicinalem præfatio* (tum liber ipse emendatus). EJ. *de tribus doctrinis ordinatis secundum* GALENI *sententiam præfatio & opus ipsum.* EJ. GALENI in HIPP. *aphorismos commentarius* Ferrar. 1509. fol. *.

In illa communi præfatione multa veterum loca emendat, AVICENNAM & barbaros Græcorum commentatores refutat.

Quæstio de tribus doctrinis GALENO *in proœmio dictis*, *synthetica*, *analytica*, *definitiva.* Theoria, recusa etiam Venet. 1527. fol. cum TURRISANO.

EJ. *de dipsade & pluribus aliis serpentibus* Basil. 1529. 4. *. Ad historiam naturalem pertinet. Medicamenta tamen tradit quæ ex vipera repetuntur, ad nos faciunt, theriaca, sal theriacalis, antidoti.

EJ. *Opuscula* Basil. 1532. fol. BB. Continent I. *de tribus doctrinis; de serpentibus; apologiam contra suarum translationum detrectatores.* Anatomica aliqua Carpensis carpserat, MAINARDUS aliqua in translatione HIPPOCRATIS, quem CELSUM HIPPOCRATEM non semper recte intellexisse monet, & aliquando ad codices suos provocat, qui aliter legant. Iterum, etiam ob HIPPOCRATIS versionem, PETRUS VERNATIUS chirurgus & ANTONIUS COLA, in LEONICENUM animadverterunt. Noster se mascule tuetur, LAURENTIANI versionem carpit. Demum *medici Romani*, quam dicemus, una prodiit *apologia.*

Plura etiam alia GALENI opera latine reddidit; *de puero epileptico*, *de arte curandi ad* GLAUCONEM, *de crisibus*, *de differentiis febrium*, *de differentiis & causis morborum*, *de motu musculorum.*

(b) In ultima epistola.

§. CXCIX.

§. CXCIX. Varii.

Theodorus Gaza circa hæc tempora Theophrastum & Aristotelem latine reddidit, tum Hippocratis *aphorismos* Papiæ 1512. fol.

Coradinus Gilinus ad Sigismundum Estensem scripsit a. 1497. *opusculum de morbo Gallico*, in collectione Luisini recusum. De conjunctione etiam planetarum repetit, quæ novum morbum produxerit. Balnea suadet & unguentum, quod & vivum hydrargyrum recipit, & sublimatum, demum funestam illam inustionem ad futuram coronalem.

Tractatus descriptionum morborum in corpore humano exsistentium cum tractatulo de viribus Benedictæ 1496. 8.

Johannes Widmann, qui nonnunquam ex genio seculi J. de Saliceto, alias a patrio pago Wirtembergico, Mechinger se vocavit, a bibliographis ideo pro tribus diversis viris recensus, J. Marliani discipulus (*a*).

Ej. tr. *de pustulis, quæ vulgato nomine dicuntur mal die Franzos.* 1497, 4. Tubingæ datus est l.: morbum Arabibus putat notum fuisse. Eo tempore, qui hoc malo infecti erant, ab hominum consortio excludebantur. Unguentum habet mercuriale.

Ej. (J. Saliceti dicti Mechinger) physici Würtenbergensis, *de pestilentia, cum adjecta quæstione de fuga pestis.* Tubing. 1501. 4. Gunz. Tr. Heist. De variolis, de morbillis, aliqua etiam de malo venereo.

Ej. (famosi artium & medicinæ doctoris J. Widmann dicti Mechinger) tr. *de balneis, thermarum ferinarum, vulgo Wildbaden.* Tubing. 1513. 4. *. quem libellum Astrucio non contigit videre. Calculi dolores hujus balnei usu mitigatos fuisse.

Ejus unguentum ad marcescentes artus habet Hans a Gersdorf, quo ipse usus sit.

Gaspar Torella Hispanus, Valentinus, medicus Alexandri VI. prælatus domesticus, & episcopus, scripsit tractatum *cum consiliis contra pudendagram, s. morbum Gallicum.* Rom. 1497. 4. Astr. & alias Romæ 4. editum absque anno. Historias ægrotorum recenset, qui ex coitu cum impura muliere morbum contraxerunt. Ulcuscula, maculæ, pustulæ malignæ, dolores universi corporis. Theoria ex Arabibus, libellus brevissimus.

Ej. *dialogus de dolore cum tractatu de ulceribus in pudendagra evenire solitis* Blesis scriptus l. a. 1499. editus a. 1500. Innumeros se ægrotos curandos accepisse & sanasse. Id malum exstirpari posse, si impuræ feminæ relegarentur in proprium locum, sumtuque publico curarentur. Unguento mercuriali salivam cieri, eam vero

(a) Astruc. p. 556. 557.

vero curationem se improbare, qua illustres viri interemti fuerint. Virgæ ulcera fuctu per vilem personam facto posse mundari.

In C. de V. *Catal. Hispanico* lego, C. TORELLAM *de morbo Gallico*, *de pudendagra*, *de ulceribus in pudendagra*, *de dolore in pudendagra & consilia adversus pudendagram* prodiisse Paviæ 1521. fol.

EJ. *de regimine s. præservatione sanitatis deque esculentis & potulentis* Rom. 1506. 4.

EJ. *de ægritudine pestifera & contagiosa omnibus cognominata & nuper cognita, quam Hispani modo* Villa (puto *ovilla*) *nominant.* Rom. 1505. LIND. 1521. fol. Argent. 1540. 4.

PETRUS PINTOR medicus ALEXANDRI VI. Ejus *aggregator sententiarum de curatione*, *& præservatione pestilentiæ* Rom. 1499. fol. 1494. fol. L.

EJUS *de morbo fœdo his temporibus adfligente* Rom. 1500. 4. liber, cujus unicum est exemplum apud COTUNNUM, qui ejus notitiam dedit in l. *de variolis*. Nomen inposuit alia inhumata: grassatum esse ab a. 1494. ad 1499. pustulas membris adflixisse cum doloribus, quibus perinde unguentum medici mercuriale cum plumbo conjuncta opposuerunt. Id unguentum Portuguesum quendam adhibuisse. Conjunctioni planetarum ortum morbi tribuit, neque tamen ignorat, contagio contrahi, etiam potissimum cum muliere hoc morbo infecta, Romæ a. 1493. multos mortales invasisse.

BENEDICTI GRAPHEI *de oculorum affectibus* Venet. 1497. fol.

LAURENTII MAIOLI *de gradibus medicamentorum* Venet. 1497. 4. ANDERSON.

Le compost & calendrier des bergers avec leur regiment de santé. Paris 1497. fol.; idem puto qui *Shepherds calendar*, sæpe recusus.

§. CC. VARII.

NATALIS MONTESAURUS, Veronensis. EJ. *lib. de epidemia quam vulgares mal Franzoso appellant* 1497. vel 1498., cum anno 1498. adversus eum SGANAROLUS scripserit. Contra LEONICENUM, non esse novum morbum, & Arabibus utique notum, a mala temperie aeris nuper exasperatum.

ANTONIUS SGANAROLUS Mutinensis, pro magistro LEONICENO in MONTESAURUM scripsit *disputationem utilem de morbo Gallico & opinionis* N. LEONICENI *confirmationem adversus adversarium* NATALEM MONTESAURUM Bonon. 1498. ASTRUC. Non esse *asaphat* aut alium morbum Arabibus notum, sed novum utique malum.

ANDREÆ RENTZII *commentarius in* HIPP. *de insomniis* Venet. 1497. Vertit etiam HIPPOCRATEM *de natura humana*.

FRANC. de VILLALOBOS, Toletanus, medicus PHILIPPI, ut puto, Austriaci & CAROLI

CAROLI V., TRATADO *de la enfermidad de las bubas.* Salamant 1498. fol. ASTRUCIUS non vidit.

EJ. *problemas con otros dialogos de medicina y familiares.* Zamora 1543. fol. N. ANT.

SIMON PISTOR, vel PISTORIUS, Lipfienfis, & in ea Academia profeffor. EJ. eft *difputatio, cui titulus, pofitio de malo Franco* Lipf. 1498. 4. Theoria mera.

EJ. *declaratio defenfiva cujufdam pofitionis de malo Franco per* D. S. PISTORIUM *nuper difputata* Lipf. 1500. FALCONET habet 1503. 4. Contra MARTINUM POLLICH.

EJ. *confutatio conflatorum circa pofitionem quamdam extraneam & puerilem* D. MARTINI MELLERSTAD *de malo* FRANCO *nuper ventilatam* Lipf. 1501. 4. ASTR. Inania omnia. Adeo virulenta fuit hæc concertatio, ut demum uterque litigantium Lipfiam deferuerit.

EI. *regiment wieder die fchwere und erfchreckliche Krankheit der Peftilenz.* Lipf. 1501. 4. fecunda editio.

SEBASTIANUS AQUILANUS, a patria dictus, profeffor Patavinus, fcripfit ad LUDOVICUM de GONZAGA *interpretationem morbi Gallici, & curam, quam* a. 1498. excufam fuiffe ASTRUCIUS conjicit, quod a TORELLA citetur inter antiquiflimos fcriptores de lue venerea. Prodiit etiam Lion 1506. 4. 1525. 8. *. vel. 4. 1539. 8. Bonon. 1517. 8. Bafil. 1537. fol. *. Parif. 1570. 8. RAST. Inunctionem mercurialem habet, & in debilibus improbat. Effe elephantiafin GALENI. Ex theoria omnia.

EJ. *quæftio de febre fanguinea* Bafil. 1537. fol. *. Lion 1525. 8. *. 1538. *. Francof. 1604. 8. LIND. GALENUM tuetur, fed theoria mera eft.

Quæftio de caufis Periodicationis humorum & de fanguine putrefcente eft in B. Taurin.

JACOBUM ROEMERUM & JOHANNEM (a) GOPPINGENSEM chirurgum hic recenfet ASTRUC, quod formulas adverfus luem veneream dederint, ille quidem unguenti, quod faturnina & mercurium recipiebat, iftum quod aliud, in quo auripigmentum eft & arfenicum.

JULIANUS GUTIERREZ de TOLEDO, *medici R. Ifabellæ, de la cura de la piedra, dolor de hijada y colica renal* Toledo 1498 N. ANT. quem librum laudari video. Ægrum pro mortuo habitum, & FRANCISCANA vefte indutum, ad vitam revocavit, tefte AMATO.

RECETTARIO *di dottori della arte di medicina nel collegio Fiorentino ad inftantia degli SS. Confili della univerfita della fpeciali.* Firenze 1498. fol. MONT. Antiquiffimum antidotarium inter nupera.

KANUTI

(a) Ifte a. 1499.

KANUTI episcopi Arosiensis *regimen contra pestilentiam s. epidemiam* Lion 1498. 4. FALC. MS. codex ejus erat in B. UFFENB.

§. CCI. A. MID.

BARTHOLOMÆUS MONTAGNANA junior, Patavinus, professor, dedit a. 1499. *Consilium pro Reverendissimo Episcopo Hungariæ Vicerege* (THOMA BAROCZIO) *morbo gallico laborante*, excusum in collectione LUISINI. Morbum antiquis incognitum fuisse. Hydrargyri, Guaiaci, Chinæ, cum non meminerit, ASTRUCIUS conjicit, mature, & sub initia morbi, hoc consilium scriptum fuisse.

POLYDORI VERGILII *de rerum inventoribus* libri VIII. dati sunt a. 1499. Mea editio est Lion 1548. 8. *. Aliqua ad historiam medicinæ, botanices, originem unguentorum &c.

§. CCII. A. MD.

MARTINUS POLLICH, a patria dictus de MELLERSTAD, oppido Franconiæ, medicus FRIDERICI sapientis, quem in Palæstinam peregrinantem comitatus est, & Rhodi balneo eripuit, ex cujus usu sodalis principis Bavariæ morbo acuto correptus interiit. Inde professor Lipsiensis, demum odiorum cum PISTORIO pertæsus, FRIDERICO suasor fuit, ut Academiam Wittenbergensem conderet, in qua procancellarius perpetuus de vita decessit, doctor idem Theologiæ.

EJ. *quæstio de complexione, nuper in Lipzensi universitate agitata* 4. *absque anno*. Theoria ad scholæ saporem. Deinde, cum LEONICENI de lue venerea sententiam publice docuisset, & dissentiret in proprio scripto PISTORIUS, successit EJ. POLLICHII *declaratio defensiva cujusdam positionis de morbo Franco per S. PISTORIUM disputata*. Lips. 1500. 4. ASTR.

Et EJ. *responsum in supradictos errores S.* PISTORII *de morbo Franco*. Lips. 1501. 4.

Et EJ. *responsio ad confutationem conflatorum circa positionem quamdam extraneam & puerilem per* MELLERSTAD *nuper ventilatam* Lips. 1501. 4. Tota res in theoriis meris substitit.

J. MANARDUS in opere ad MARTINUM MELLERSTAT *de erroribus* SIMONIS PISTORII *circa morbum Gallicum* Lipsiæ 1500. 4. excuso & LEONICENUM defendit, & POLLICHIUM.

POLLICHIUS ARNOLDI *de* VILLANOVA *speculum medicinæ* Lips. 4. recusum dedit, & MUNDINI anatomen.

J. BISMAK *orationem de vita & rebus gestis* MARTINI POLLICHII dixit anno 1611. excusam cum aliis Hall. 1614. 4. B. B.

CONRAD

CONRAD SCHELLING, Heidelbergensis, medicus PHILIPPI Palatini, dedit *consilium ad pustulas malas, morbum quem malum de Francia vulgus appellat quæ sunt de genere formicarum.* Heidelberg 4. absque anno. ASTRUCIO videtur sub anno 1500. fine prodiisse, Spiræ 1502. 4. TR.

EJ. *consilium ad pestem.* Germanice Heidelberg 4. ASTRUC.

J. TOLLAT von VOCHENBERG, professor Vindobonensis. Ejus est *margarita medicinæ ein meisterliches auserlesenes Büchlein der Arzney* 1497.4. TR. 1500.4. *. Argent. 1508. 4 1518. 4. TR. Nurnberg 1517. 4. TR. Medicamenta recensentur secundum morbos, ad empiricorum morem, ex Arabibus fere & Arabistis descripta.

Ob carmen de CAROLO Francorum rege, refert huc PETRUM RICCIUM ASTRUCIUS, in quod de pugna ad Tarum fl. & de novo morbo canit, qui pro lichenibus habitus sit (*a*).

EJUSDEM, sub nomine PETRI CRINITI notioris, libri XXV. *de honesta voluptate* prodierunt Paris. 1508. fol. B. B. & alias. Varia huc faciunt ex docta antiquitate repetita, de psyllis & marsis, de atra bile & insania, de planetarum in corpus humanum potestate, de hirsuto corde & dissectione ARISTOMENIS, de ASCLEPIADE medico, ejusque lectis pensilibus, de chamæleonte, de rege Nechepso, de elephantiasi, lichene, Gallica scabie, morbis inter se diversis, de fetu bicipite, de venenatorum animalium alimentis, de vini vi aconito adversa, de Hermete ægyptio, de morbo comitiali, de manna varia.

AUGUSTINUS NIPHUS, Campanus. Ejus est *de diebus criticis vel decretoriis* L. I. Venet. 1500. fol. Argentor. 1528. 8. Marburg 1614. 4. Ita LIND.

EJUSDEM *de morbo Gallico* l. Neapoli 1534. 4. Negat post NAUDEUM ASTRUCIUS, NIPHI esse, & JOHANNI PASCHALI Suessano tribuit, quem suo loco dicemus.

EJ. NIPHI *de ratione medendi* L. IV. ASTR.

J. ALCYONII *medicus legatus s. de exilio* L. II. Recus. Lips. 1707. 12.

PHILIPPI BEROALDI, viri docti, *declamatio an orator & philosophus sit medico anteponendus.* Paris. 1500. 4. LIND. 1508 4. B. B.

EJ. *de terræ motu & pestilentia liber, cum annotamentis Galeni & explicatione in annotationibus Galeni dictionum tabulam.* Argent. 1510. 4. B. B. De vitiosis GALENI lectorribus. De græcis vocibus apud AVICENNAM corruptis.

Ejus vitam scripsit BARTHOLOMÆUS BLANCHINIUS Venet. 1506. fol. Paris. 1512. fol. Lion. 1548. fol. B. Bern.

WYNKYN de WORDE. Ejus scriptum medicum ante a. 1500. Westmon. 4 prodiit.

CCCIII. CODICES MS. EJUS ÆVI.

J. FRUMENTARII vulgo *Withamsted*, de medicinis simplicibus & compositis MS., cujus codex est in *Eclog. Oxon. Cantabr.*

(a) Nihil omnino de lue venerea in eo carmine reperias.

J. MARTINUS, Ferrarienfis, cujus codex *de venenis* ad FRANCISCUM SFORZIAM datus, eft in B. R. P. n. 6989.

BONAMICI GRAFTON *de ægritudinibus oculorum B. Bodl.* 2063. nonne idem fuerit GRAPHEUS p. 480.

HENRICI de WINTON l. *phlebotomiæ in Bibl. coll. nov. Oxon. n.* 1038.

HECTORIS a. *M. Maj. collectanea medica* in B. R. P. n. 1724.

Ej *fcholium da philofophis & de medicis : & quo tempore finguli vixerint* Ib. n. 7144.

PHILIPPI, clerici Tripolitani, fecreta fecretorum p. ib.

ARISTOTELIS ad ALEXANDRUM *epiftola* ib. n. 7031.

PAULUS VENETUS de COMITIBUS Ej. *fafciculus medicinæ practicæ* in B. R. P. n. 6995.

Ej. *de pulfibus & urinis* l. ib.

SYMPHORIANUS GRIGNANUS *farrago medicamentorum ad morbos internos* eft in *B. Taurin.* II. p. 120.

PERO IAYME ESCHOC *dictionario de las jervas y plantas medicinales* & l. *de las ephemerides del anno* 1477. fcripfit a. 1500. C. de VII.

J. BAPT. RAVIZONI *recepta medicinales* fcripta feculo XV. & M. FRANCINI *confultatio de regimine vitæ* funt in B. Taurin.

ELIAS ex CANDIA judæi l. *del medico* MS. feculi XV. exeuntis WOLF.

§. CCIV. INCERTIORIS ÆTATIS.

GOTHOFREDI *flores medicinæ* cum commentario, eft in B. Norfolk n. 3184. *.

BARTHOLOMÆI *practica medica* ib.

MICH. de MIRAPICE *phlebotomia* in B. ASHMOLE n. 7738.

J. de AQUILA *de phlebotomia* in B. R. P. n. 9884.

L. *Phlebotomia fecundum* M. MAURUM.

Huc puto pertinere TURAM de CASTELLO, Bononienfem, cujus *defcriptio balneorum* de *Porecta*, prodiit cum GUIDONE & aliis, Venet. 1519. fol. *. 1546. fol. & in *collectione de Balneis*.

§. CCV. INCERTIORIS ÆVI. SECULI XV.

Non obcurrit cujus ævi fit PETRUS SODERINUS, patricius & vexillifer Reip. Florentinæ, ad quem J. MARTELLINUS medicus libellum dedit, in quo dubia expendit, an adfpectus cœleftis fit caufa dierum criticorum.

ANGELUS de GYRA *de medicamentorum gradibus* fcripfit C. GESNER auctore, hoc, ut puto, feculo.

TH. le FORESTIER *le regime contre epidemie & peftilence* FALC.

PHILIPPUS

PHILIPPUS de SOLDECILLA Catalanus, qui in *techni* commentatus eſt, & alia etiam ſcripſit ap. CHAMPIER.

SIMON de LARITI codicem medicum.

Et STEPHANI medici librum lego exſtare.

BARTHOLOMÆUS de BRUGIS ſcripſit in *aphoriſmos* l. unum, in *prognoſtica* l. I. in *regimen acutorum* l. I. CHAMPIER.

GUILIERMI angli *tr. aſtrologico medicus* apud TREWIUM MS. fuit 4.

MAG. STEPHANI de OSNA mediolanenſis opus medicum eſt in *B. Taurinenſi*.

J. de REMOND *de inſtituenda curatione morborum fere omnium* etiam incerti eſt anni Ib.

ALBUCII de medicamentis ib.

THEOD. de REDO *excerpta ſuper* fen 23 libri III. AVICENNÆ & M. POGATI *practica*.

GHIRABAT Monſpelienſis in L. X. ad ALMANSOREM *de variis infirmitatibus* ex interpretatione LEONIS IOSEPH CAVASSONENSIS, hebraice.

Et *regulæ ex libro* GHIRABAT ab ABRAHAM AVOGADRO monſpelii verſæ: in eadem Bibliotheca.

Et R. SCHEMUEL SPERELLI de chirurgicis l.

§. CCVI. ANONYMI SECULI, ut videtur XV. VEL INCERTI.

APOLLINIS *Ep. de phlebotomia* B. R. P. n. 6837.

Anonymi medicinalis ſententia de temporibus phlebotomiæ ib.

Anonymi receptæ variæ ib.

Remedia menſtruis promovendis idonea ib. n. 7028.

Ein faſt köſtlicher Spruch von der Peſtilenz und anfänglich von den Zeichen die eine künftige Peſtilenz bedeuten 4. abſque loco & anno GUNZ., cum GENTILIS conſilio contra peſtilentiam.

Compendium Semejotices, Phlebotomia, & de anno climacterico eſt in B. Taurin. II. p. 475.

Anonymus de febribus in eadem Bibliotheca.

§. CCVII. INCERTIORIS ÆTATIS.

De ſignis prognoſticis infirmitatum, ſ. ad ſalutem, ſ. ad mortem adtinentibus. De urinis de pulſibus. B. BODL. n. 2184.

De curatione morborum juxta quatuor partes humani corporis. B. CAI. GONV. Cantabr. n. 969.

Pro fluxu ventris & pro exitu matricis.

De lepra ex GUIDONE in B. BODL. n. 1063.

Theoria variarum infirmitatum. Signa mortis secundum GALENUM *& secundum* HIPPOCRATEM.

De pulsu. Contra febres. In B. CAI. GONV. n. 956.

Quaestiones super antidotarium, vel de cataplasmatibus. Notulae super regimen morborum acutorum.

De pragnantibus. De diebus criticis. In B. CAI. GONV. n. 958.

In *Taurinensi* B. sunt varii temporis mihi non noti codices. KALONIMUS ex Graeco vertit l. de animalibus eorumque viribus & proprietatibus.

Excerpta ex THEOBALO LOUER Burgundo de peste in B. R. Par 6763.
ABRAHAM medicus seculo XVI. vixit WOLF.
Anonymi de phlebotomia.
De pulsibus.
De febribus.
De virtutibus bestiarum.
De virtutibus simplicibus medicinae.
De practica equorum, avium &. in B. BODL. n. 3541.
De medicinis simplicibus ib. n. 3538. 3560.
De unguentis, pilulis, potionibus ib. n. 3560.
Lexicon medicinarum simplicium ib. n. 2626.
Virtutes aquarum ex plantis stillantium B. SLOAN. n. 8930.
Simplicium medicamentorum enumeratio. B. TYSON n. 4165.
De gradibus simplicium B. S. Bened. *Cantabrig.* n. 1318.
Regimen sanitatis ad septimum clima G. DIBBY n. 1644.
Aliud B. D. PETRI *Cantabr.* n. 1868. B. Coll. nov. n. 1133.
De sirupis B. BODL. n. 2462.
Composita ex MYREPSO *& aliis* B. SLOAN. n. 8876.
Simplicium medicamentorum facultates B. SLOAN. n. 8852.
Antidotarium B. D. PETRI *Cantabr.* n. 1871.
Elements of physik in B. EDUARDI TYSON n. 4174.
The miror of phlebotomy B. SLOAN. n. 8870.
Pharmacopoea de medicamentis opiatis B. BODLEY n. 1060.
Carmen in quo vinum cum aqua disputat ib. n. 2159.
Epistola de sex rebus non naturalibus ib. n. 2058.

Antidota

Antidota ib. n. 2738.
Tabulæ de medicamentis ſimplicibus 1761.
Secretum ſecretorum de regimine ſanitatis. n. 2081.
Virtues of ſimples in B. SLOANEA. n. 8928.
De medicamentis ſimplicibus in B. ASHMOLE.
De diæta ſalutis ib. n. 1397.
The table of Knowing of ſimple medicines. SLOANE n. 8769.
The receipt of making ſyrups of Iſop for conſomptions. SLOANE n. 8799.
Anonymus de naturis ciborum. B. Coll. Magdal. Oxon. n. 2310.
De rebus naturalibus ib. n. 2302.
De medicinis digeſtivis & laxativis in B. Coll. Martin. n. 1729.
De medicamentis ſimplicibus & compoſitis in B. F. BERNARD n. 3654.
Doſes medicinarum evacuantium & digeſtivarum. B. CAI. GONV. n. 967.
De venenis & eorum remediis B. Magdal. Oxon. n. 2341.
Alius ejuſdem materiei codex n. 2147. & 2343. & in Coll. SIDNEANO Cantabr. n. 748.
Antidotarium ASHMOLE n. 7399.
Antidotarii majoris meliores receptiones in B. CAI. GONV. n. n. 275.
Materiæ medicæ enumeratio alphabetica in B. TYSON n. 4159. & alia n. 4155.
Ad R. ALEXANDRUM *Regimen ſanitatis.* B. FR. BERNARD. n. 3633.
Coquinarii libri in B. BODL. n. 6235. ASHMOLE n. 8341.
Pharmacopœa ætatis incertæ, tum anonymi duo conſilia B. Taur. II.
Virtutes aromatum & alimentorum. IB.
De præparatione olearum, de ordine ſervando in Noſodochiis I.
De morbis ib. p. 119.
Tractatus medico practicus ib.
Arzneybuch für allerley Gefälle. B. B.
Recepta anonymi, ib.
L. de febribus ib.

§. CCVIII. SECULUM XVI.

Novum, nunc quod illuxit, ſeculum multo prioribus felicius fuit. Literæ una effloruerunt & artes, & anatome, & nova ars in medicinæ ſubſidium nata eſt, Chemia, deſertiſque Arabibus fontes artis apud Græcos vulgo nunc aperti. Fatendum tamen eſt interim, medicinam clinicam non ea incrementa cepiſſe, quæ ſperari

ſperari potuerant. Nova equidem aliqua medicamenta inventa ſunt, & doctiores medici extiterunt; cæterum nondum ad naturam per experimenta cognoſcendam ſatis cominus acceſſerunt. Nimis adhuc vulgo fuit receptum, ut quiſque doctor academicus fere immenſos libros ſcribere, totumque artis ambitum ſuo opere niteretur complecti: inde factum eſt, ut alii alios exſcriberent, nihil quidquam invenirent. Pauciſſimi pro dignitate morbum aliquem exponere ſuſceperunt. Adnotationes ſparſim ceperunt colligi, & cadavera morboſa incidi, in iis ſubinde veriores morbi cauſæ cultro detegi, parca tamen omnia & a paucis. Italia paulo minus quam prius ſola Europæ univerſæ magiſtra fuit: plerique tamen medici in ejus academiis artis elementa hauſerunt, ſolis fere Gallis exceptis.

§. CCIX. Lud. Bonaciolus.

Ejus *enneas muliebris* primum abſque anno & loco f. prodiit, tum Argentinæ 1537. *. & Leid. 1641. *16*. *. cum *Pineo*: Annus quo ſcriptus eſt libellus ignoratur; circa hæc tamen tempora prodiit, nam & Lucretiæ Eſtenſi dicatur, Alexandri VI. filiæ, & noſter a. 1509. Leoniceni magiſtri ſui opera edidit. Faciunt huc capita de morbis gravidarum; alterum de abortu & mola; tertium de prima puerorum cura & dentitione.

Non poteſt ſerius poni, quam Alexander VI., poſt cujus deceſſum vix quiſquam Lucretiæ librum dicaverit &c. Deinde a. 1506. vel 1507. contra eum Ponticus Virunnus ſcripſit.

§. CCX. Georgius Valla.

Literator & medicus, Placentinus. Ejus ſunt *Univerſæ medicinæ, ex Græcis potiſſimum, contractæ, libri* VIII., qui efficiunt *libros* 24 *ad* 30. *operis expetendorum & fugiendorum* Venet. apud Aldum 1501. fol. B. B., quæ ſplendida eſt editio. Collectio eſt ex Græcis, etiam ad verbum exſcripta. Liber XXIV. qui medicorum primus, generalia quædam habet de auxiliis aſtrologiæ, de materia medica, de ſimplicibus ex plantis & foſſilibus medicamentis. L. XXV. ex animalibus. In L. XXVI. alia auxilia, frictio ad veterum ſenſum; venæ ſectio, hirudines, medicamenta purgantia. Reliquæ res non naturales, cibus, potus, corporis exercitatio. Venus, temperamenta. L. XXVII. Signa, criſes, febres, earum ſymptomata & curatio, morbi capitis. L. XXVIII. mala oculorum & remedia. L. VI. f. XXIX. morbi faciei, uvulæ, faucium, arteriæ aſperæ, pectoris, abdominis; morbi univerſi corporis. Venena, chirurgica aliqua & miſcellanea. L. XXX. problemata ad medicinam pertinentia.

Ej. *de tuenda valetudine per victum, & quæ in victu, ſecundum cujuſque hominis naturam ſequi oporteat, aut fugere.* Cum Æginnta *de ciborum facultatibus* Argentor. 8. abſque anno ſed, ut puto, a. 1529. Cibi omnis generis ad alphabeti ordinem, ex veteribus compilati. Sic vinum aliique potus.

Ej.

EJ. *de corporis commodis & incommodis, de differentia pulsium. Aristotelis problemata medica* Argent. 8. M. Julio *. 1531. 8. LIND.

EJ. *de natura oculorum. Aristotelis problemata eo pertinentia* Argent. 1529. 8. *. Perinde semper ex veteribus collectio.

EJ. *de simplicium natura l. I.* Argent. 1528. 8. *. mense Augusto. Alphabetico ordine compilatum opusculum.

EJ. *de universi corporis purgatione, venæ sectione, cucurbitulis, cathæreticis, corporis exercitatione, alia diætetica & semeiotica* Argent. 1529. 8. M. Aug. *. Integri veterum & GALENI loci.

EJ. *de urinarum significatione* ex HIPPOCRATE, PAULO & THEOPHILO, GALENI *quæstiones in* HIPPOCRATEM, DIOCLIS epistola Argent. eodem, ut puto, anno.

EJ. *de natura partium animalium, lacte, bile, carnibus, piscibus &c.* ib. 1529. M. Mart. 8. *.

EJ. *physicæ & medicæ quæstiones* ex ARISTOTELE absque anno M. Martio.

EJ. *de inventa medicina & in quot partes distributa sit.* JOHANNITII Isagoge Argent. 1529. 8. TR. & ALEXANDRI APHRODISEI *de febribus* versio a VALLA facta & NEMESIUS Lion 1506. 8.

HERMOLAUM BARBARUM aliosque PLINII & DIOSCORIDIS instauratores omitto, quos in botanicis diximus.

MAGNI HUNDT Lipzensis, *anthropologicum de juvamentis, nocumentis, accidentibus, vitiis, remediis, physiognomia, excrementis hominum &c.* Lips. 1501. 4. *. cum anatome. Compilatio ex Arabibus & GALENO.

EJUS *nützliches Regiment samt dem Bericht der Erzeney wider etzliche Krankheit der Brust, sonderlich wider den Husten, Brustseuche: Beschreibung des Adems, dabey ein kurzer Bericht wider die Beschwer des Haupts und Schwindel, und Regiment wider die ungehorsame Krankheit des Podagrams.* Lips. 1529. 8. TR.

EJ. *kurzes Regiment wider die erschröckliche Krankheit der Pestilenz aus bewährten Erzten zusamengetragen samt einem kurzen Bericht von der Schweiskrankheit; mehr ein nützliches Regiment wider die cursierende Krankheit der Franzosen, und Bericht die gebrandt Wasser zu gebrauchen.* Lips. 1519. 8. TR. Non habet ASTRUC.

Anonymus doctor Monspeliensis (*a*) edidit Lugduni 1501. 8. (ASTRUC.) *Regimen sanitatis*, (nempe ARNALDI comm. in scholam salernitanam): & una *Remede tres-utile contre la fievre pernicieuse & autre maniere d'epidemie. Chapitre pour connoître les urines. Remede très-utile pour ceux qui ont la maladie appellée en Hebreu* (sic) *Mal franzos & en latin Variola grossa, en françois grosse verole.* Regnasse malum

(a) *Choses que j'ai eprouvées à Montpelier.*

malum venereum a. 1496. post conjunctionem Saturni cum Marte; adversus eam luem lactis usum commendat, & inunctionem cum terebinthina. Hæc ASTRUC.

HALY RODOHAM *comm. in librum techni* GALENI. JAC. FOROLIVIENSIS *expositio in novam librorum techni translationem*, & EJ. *quæstiones super tribus techni* GALENI *libris*, Papiæ 1501. fol. TR.

JACOB F. JUDA ABUCASPEL hebræus medicus, anno 1501. vertit BRUNI chirurgica WOLF.

De pestilentia tractatus Tubing. 1501. 4. TR.

§. CCXI. ANTONIUS BENIVENIUS. ALII.

BENIVENIUS Florentinus, medicus, & instauratoribus suæ artis adnumerandus. Post ejus demum mortem, quæ in annum cadit 1502, prodiit *de abditis nonnullis ac mirandis morborum & sanationum causis l.* Florent. 1502. 4. ASTR. Paris. 1528. fol. *. Basil. 1529. 8. *. cum SCRIBONIO, Hardervic. 1584. 8. cum DODONÆO. Edidit viri frater HIERONYMUS. Hic primus, post aliqua RAZEI conamina, morborum rariorum adnotationes suas selegit, & proprio libro comprehendit. Primum continuo caput est de venerea lue, quod in collectione LUISINI recusum exstat. Pustulas de toto corpore effloruisse; adhiberi unguentum mercuriale, alios decocto ex myrrha, aloe & myrto sanatos fuisse. Porro calculos bilarios ex primis dixit, quos lapides vocat in hepatis tunica genitos. Adgnoscas ex angulosa & quadrata figura, & ex comparata adnotatione 94. Ex sede hepatis de poro cutaneo hæmorrhagia. Cum medici vulnus cervicis vesicæ imprudenter conglutinassent, urina via sua legitima exclusa, per anum exiit. Hydrops sponte sanatus, alias per uterum effluente aqua, & alias lotio per umbilicum erumpente: alius hydropicus curatus pertinaci per annum ab omni potu abstinentia. Lapis de intestino egestus: alius per tussim. Mors ex ulcere mesenterii. Polypus cordis, nempe caro in sinistro ventriculo super arteriam posita. Perpetuus ingestorum vomitus cum ventriculi ima pars occalluisset. Pure per urinam fluente pleuritis sanata. Veratrum ob quartanam propinatum post sex horas lethale: iterum mors ex veratro albo dato. Hominem cui in febre medicus sudorem importune exprimebat, noster represso sudore morti eripuit. Funesta gangræna, quæ a pedis digito inceperat. Cor in latrone pilosum. Femina quæ urinam sub pectine supra vulvam reddebat. Vermis de nare ejectus. Durus tumensque lien cappari sanatus, & aqua ferrata. Non absque superstitione.

WENDELINUS HOCK de *Brackenau* pago in ducatu Würtenbergico, in Italia artem didicit. EJUS *mentagra s. tractatus de causis, præservatione, regimine & cura morbi Gallici vulgo mal franzoss, & de curandis ulceribus hunc morbum ut plurimum consequentibus.* Argentor. 1514. 4. *, B. B., quæ splendida est editio. Venet. 1502. 4 Lion. 1529. ASTR. & apud LUISINUM hæc truncata Ab a. demum 1494. innotuisse prius ignotum malum, ex conjunctionibus planetarum

planetarum ortum. In cadavere hominis eo malo enecti plurimum glutinis in junctura repertum describit. Dolor nocturnus. Curatio. Farrago medicamentorum. Stufa. Pustularum magnam eruptionem aliquando morbum sanasse. Laudat cauteria. Unguenta mercurialia, quorum cautum usum non improbat, ut per intervalla illinantur, ne præceps fluxus humorum ad superiora fiat, quod malum etiam alvi purgatione cavet. De curandis ulceribus brevissime. Monet ASTRUCIUS, ex C. TORELLA multa sumsisse.

CAMILLI LEONHARDI *speculum lapidum* Pisauri 1502. 4. Aug. Vindel. 1533. 4. Paris. 1610. 8. prodiit.

ALEXANDER ACHILLINUS hujus est ævi. EJ. *de subjecto medicinæ* l. prodiit cum adnotationibus PAMPHILI MONTII, Venet. 1566. fol.

§. CCXII. CLEMENTIUS CLEMENTINUS.

Amerinus, medicus, Astrologiæ dedititissimus, ut medicinam theoricam tauro, practicam scorpioni subesse scripserit, inde necessario inter homines utramvis medicinam sectantes odia nasci. Romæ artem exercuit, Patavii educatus.

Ejus *clementia Clementis* CLEMENTII CLEMENTINI *Amerini* prodiit Rom. 1512. fol. B. B. & alio cum titulo C. CLEMENTINI, *nulli medicorum quos Roma atque Italia habuit, secundi, lucubrationes*. Basil. 1535. fol. *. ASTRUCIUS putat anteriorem aliquam ante illam 1512. dari editionem, eamque ad annum ponit 1505 cum eo anno noster opera varia se scripsisse ajat (*a*), & certum est librum datum esse ad AGAPETUM primum medicum ducis Valentiniæ, qui ab anno 1503. cum patris ALEXANDRI vita omnem suam potentiam amiserat. Incipit agere de temperamentis, de humoribus, de pulsu tamquam signo, de urinis, de febribus ex GALENO & Arabibus; de peste, de aliis morbis. Antidotarium. Scorpium causam fuisse morbi gallici.

JACOBUS CATANEUS de *lacu Marcino Genuensis*. Non aliam editionem reperio, quam quæ est in collectione LUISINI: mature vero scriptum fuisse libellum ASTRUCIUS non male autumat, cum nullum auctorem anno 1505. nuperiorem citet, morbum sua ætate novum in Italia exstitisse testetur, & lignum Guaiaci de quidem nominet. Exortam luem esse anno 1494, cum CAROLUS VIII. Neapolitanum regnum invaderet: veteribus indictum esse, diversum ab elephante, hæc fuse contra SEBASTIANUM AQUILANUM Multos cum infectis mulieribus coire, neque lædi. Nutrices tamen a pueris infici, & vicissim eos inficere. Ulcerum in faucibus meminit. Argentum vivum inunctum multos sanasse, malis humoribus per os expulsis.

(a) p. 88.

THEODORICUM & alios eo unguento adversus malum mortuum usos fuisse. Encheiresis, formula unctionis, & symptomata inde nascentia. Alios fumo hydrargyri & sulfuris esse levatos, se tamen inunctionem præferre. Syrupum de viperis etiam laudat.

GEORGI SIBUTI *ars memorativa multum utilis & fructuosa* Colon. 1505. 4. *Bibl. Bunau.*

PETRUS TRAPOLINUS, Patavinus professor, obiit 2. 1509, & ad eum excusa est epistola ANDREA BRENTII cum CHAMPERIO Lion 1516. 8. edita. Reliqua viri opera perierunt; servatus est *de morbo Gallico* l. in collectione LUISINI excusus, multis tamen locis mutilus, hactenus B. MONTAGNANÆ consilio auctus. Malum veteribus non fuisse dictum. Tres esse morbos, pustulas, dolores universi corporis, & mistum ex utroque malum. Multum laudat S. PISTORIUM.

§. CCXIII. MDVI. UDALRICUS BINDER.

Epiphania medicorum. Speculum videndi urinas hominum. Clavis aperiendi portas pulsuum. Berillus discernendi causas & differentias febrium 1506. 4. *. loco editionis non addito, spissum & inutile volumen. Versiculi sunt de urinis ÆGIDII Corboliensis, cum peramplo commentario, ex genio seculi compilato. De pulsu & cordis palpitatione. Numerat inter alios pulsum longum : De apostematibus, etiam glandulis, scrophulis, & chirurgicis aliqua addidit.

EJ. *regimen sanitatis, s. compendium tuendæ valetudinis.* L. II. *Speculi phlebotomiæ* L. I. *De simplicibus medicamentis* L. I. 1510. fol. LIND.

DIDACUS ALVAREZ CHACHON *para curar el dolor de costado* Hispali 1506. 4. C. de V.

PONTICUS VIRUNNIUS, vero nomine LUDOVICUS Tarvisinus, sed patre Mendrisiensi helveto transalpino natus, literarum peritus & historicus, medica varia scripsit anno 1506. *Contra il* BONACIOLI & *contra il* PANDULFO COLLENUTIO *difesas di* LEONICENO. Vertit PAULUM ÆGINETAM, AETIUM, MAGNUM, MELAMPUM, THEOPHILUM, alios. Vide vitam viri in *giorn. di letter d'Ital.* T. XXIV.

§. CCXIV. MDVII.

ANGELUS BOLOGNINUS. ANTONIUS RUSTICUS.

ANGELUS Med. Bononiæ D. chirurgiam docuit, prope Patavium natus.

EJ. *de cura ulcerum interiorum* l. II. prodierunt Bonon. 1514. 4. ASTR. Papiæ 1516. fol. B. B. Venet. 1535. 8. Lion 1536. Basil. 1536. fol. In collectione chirurgica GESNERI exstant Tiguri 1555. fol. *. tum in UFFENBACHII collectione. Ante

Ante annum 1508. fcriptum fuiffe opus MORGAGNI conjectura eft (*a*), quod Venetiis auctor idem abfolverit, ut tamen a. 1508. mortem obierit. Mihi videtur, aliquanto ferius fcriptum effe, quam Bononiam venerit; cum affiduis fcholafticorum fuorum precibus exoratum fe *de unguentis* fcripfiffe ipfe dicat. Unguentorum mercurialium formulas dat, & encheirefes, eaque mirifice laudat. Dari ægrotos, in quibus ab ufu argenti vivi faliva non fluat, eventu non eo minus falutari. Ad objectiones etiam refpondet.

JOHANNES VOCHS, Colonienfis, fed ut in Italia artem didicerit, & chirurgiam fua manu exercuerit, inque patriam redierit, & peftem Coloniæ a. 1506. & 1507. graffantem viderit. EJUS eft *de peftilentia anni præfentis ejufque cura* l. Magdeburg 1507. 4. ASTR. 1507. 12. FALC. Non ab aftris epidemias effe. Morbum Gallicum f. carbunculum Franciæ natum effe a frugibus immaturis. Theriacæ in pefte, mercurialium medicamentorum in Gallica lue ufum vituperat. Hæc ASTRUC.

PETRUS de BAYRO, Taurinenfis, magnus clinicus. EJUS de *peftilentia ejufque præfervatione & curationum regimine.* Taurin. 1507. 4. Parif. 1513. 8. Bafil. 1563. Lion 1578. 12. Francof. 1612. 12. TREW. Hiftoriam narrat carbunculi in femina orthoftadia nati.

EJ. pofthumum opus *de medendis corporis humani malis encheiridion vulgo vademecum* Bafil. 1562. 8. (TREW.) Leid. 1578. 8. LIND. Francofurt. 1612. 12. Pilulas habet Barbaroffæ ex argento vivo, rheo, diagridio miftas, & ad luem veneream laudatas, tum abfurda aliqua medicamenta. Codex eft in *B. Taurin.*

EJ. *lexipyretæ perpetuæ quæftionis & annexarum folutio de nobilitate facultatis medicæ. Utrum medicina & philofophia fint nobiliores utroque jure earumque facultatum doctores nobiliores* &c. Turin. 1512 fol. LIND.

PETRUS ANTONIUS RUSTICUS, Placentinus, profeffor Ticinenfis, edidit Venetiis 1507. 8. *collectionem*, in qua ISAGOGE JOHANNITII, PHILARETI l. *de pulfibus*, THEOPHILI *de urinis*. HIPPOCRATIS *Jusjurandum*. EJ. *aphorifmi* cum duplici interpretatione, antiqua & nuperiori THEODORI GAZÆ. *Aphorifmorum ad quemque morbum collectio*, J. DAMASCENI *aphorifmi*, *Flores ex* C. CELSO, GALENI l. *techni*, cum antiqua verfione & nova. *Duæ primæ fen* AVICENNÆ cum theoria, *& quarta primi*, *& prima quarti cum practica.* EJ. AVICENNÆ *cantica*, ALMANZORIS *textus de ægritudinibus*. JACOBI de PARTIBUS *coll. pro anatomia* SEGUIER. GUNZ.

EJ. *expofitiones in* AVICENNAM. *Tabulæ de pefte*, *febre peftilenti*, *igne perfico & altogm* Papiæ 1521. fol. LIND. RIV. De igne peftilentiæ, anthrace.

EJ. *memoriale medicinam canonice practicantium.* Papiæ 1517. 8. LIND. Canones

(a) Apud ASTRUC. p. 605. fqq.

nones pro curatione febrium: canones ad usum medicaminum: centum ægritudinum curationes. Quingentarum ægritudinum optima medicamenta.

Ej. *Ordo novus multum prolificus, ad cito inveniendum, ad feliciter intelligendum, ad firmiter memorandum omnes canones* IV. *Fen Canonis* I. AVICENNÆ *accedit* & I. *fen Canonis* IV. *Ordo novus á* RUSTICO medicinæ cultore datus. Papiæ 1517. 8.

Ej. *oratiuncula ex tempore habita pro* SYMPHORIANO CHAMPIER, quæ multa habet ad ejus viri vitam facientia. B *Bunau.*

§. CCXV. SYMPHORIANUS CHAMPIER.

Lugdunensis, Archiater Lotharingicus, qui posterioribus suæ vitæ annis se CAMPEGIUM dixit, ipse sibi vero nomen *aggregatoris* imposuit, non indoctus homo, polygraphus & collector, semibarbarus tamen. Prima collectio multorum libellorum secundum LINDENIUM prodiit Lugduni 1506. 8. in editione vero, quæ coram est, nullus annus exprimitur, epistola quidem GONDISALVI de TOLEDO a. 1506. data est, I. libellus hujus collectionis est *de claris medicinæ scriptoribus.* Ab ipso APOLLINE orsus ad MESVEN pergit. Multa miscet aliena. AVICENNAM ab AVERRHOE veneno esse interfectum, prius vero quam interiret, ab AVICENNA AVERRHOEM occisum. MESVEN & AVICENNAM inter reges numerat.

2. *De philosophis, qui in medicina claruerunt.* Inter eos est HIPPOCATES, & STRABO, vult autem STRATONEM, nempe de medicis, qui reges non fuissent, nullo ordine agit. 3. *De viris ecclesiasticis, qui in medicina claruerunt*, MOSE, ELISEO, ELIA, deinde de fabulosis sanctis, ut URSICINO, qui sub NERONE supplicium passus sit. 4. *De Italis qui in arte claruerunt*, cum annis quibus vixerunt, & operibus. 5. *De claris medicis qui in Gallia, Hispania, Anglia & Germania vixerunt.* 6. *Aphorismorum s. collectionum libellus. De ægri & medici officio. Aphorismi ex* ARISTOTELE, CELSO, GALENO, deinde ex *Arabibus. Miscellanea ad omnes artis medicæ partes.* 7. *De corporum animarumque morbis.* Digestiva medicamenta quatuor humorum vitiatorum; eorumdem solutiva: etiam solutiva vitiorum cujusque corporis particulæ. Confortativa. Morbi aliqui corporis, qui ab animi morbis pendent, eosve producunt. Reliqua hujus collectionis aliena sunt; HIPPOCRATIS, ALEXANDRI *Aphrodisei*, ALEXANDRI BENEDICTI, tum epistolæ aliquæ A. BRENTII, aliorum.

Alia ejus viri collectio prodiit Lion 1507. fol. min. B. B.

1. *De vita quadruplici.* Primus l. s. *prima vita* argumenti est medici. Causæ morborum, signa, consilia de victus ratione, medicamentorum classes aliquæ morbique nonnulli. Nusquam quidquam proprii. 4. *Deffinitiones* ASCLEPII latine redditæ a LUDOVICO LAZARELLO, vanus libellus, cum SYMPHORIANI commentario, 3. *Silvæ medicinales*; nempe simplicium medicamentorum enumeratio ad alphabeti ordinem, cum viribus medicatis collectitiis. 4. Variorum ad SYMPHORIANUM *epistolæ.*

Ej.

EJ. *de triplici disciplina, philosophia naturali, medicina &c.* Continet *vocabularium difficiliorum terminorum philosophiæ & medicinæ.* EJUS libri III. *theologiæ, orphicæ, Trismegisti* alia. L. IVtus ISIDORI *cum interpretatione* SYMPHORIANI Lugdun. 1508. 8. FALC. TR.

EJ. *epitome* GALENI, GALENUS *incisus quæ in speculo* D. SYMPHORIANI *continebantur apprehendens* acc. GALENI opera cum *argumentis* SYMPHORIANI. Ejus *propugnaculum medicinæ in speculum medicum Galeni* Lion 1512. 8. GUNZ. annus falsus videtur, & liber post Epitomen scriptus.

EJ. *rosa Gallica omnibus sanitatem affectantibus utilis & necessaria, quæ continet præcepta ex* HIPPOCRATIS, GALENI, ERASISTRATI, ASCLEPIADIS, DIOSCORIDIS, RHAZIS, HALI ABBATIS, ISAAC, AVICENNÆ, *multorum aliorum Cl. virorum libris collecta* Paris. 1514. 8. *. Iterum plusculi libri conjuncti. Primo de rebus non naturalibus fragmenta veterum collecta, de cibis, de victus salubri ratione, sigillatim de pane, carnibus, edulibus, humoribus animalium, piscibus, oleribus, fructibus, condimentis, vino, aqua, somno, vigilia, animi adfectibus, evacuationibus, & peculiariter ad quatuor humores. Hæc libris VII. distribuuntur.

Tum *Margarita pretiosa de medici & ægri officio*, de consiliis quibusdam universalibus, classibus medicamentorum, præsagiis; hæc breviter.

Speculum s. epitome GALENI, ejus *vita*; epitome ll. *de elementis, sylvæ febrium, de gynaceis, de dynamidiis s. myamir, de oculorum morbis.* CONSTANTINI Africani *magna techne super* l. *de ingenio sanitatis* GALENI Lion 1516. 8. 1517. 8. LIND.

EJ. *medicinale bellum inter* GALENUM & ARISTOTELEM Lion 1516. 8. RAST.

EJ. *paradoxa in artem parvam* GALENI. *Epitome. Commentarii* GALENI in HIPPOCRATIS *aphorismos, prognostica, epidemica, regimen acutorum. Centiloquium isagogicum. Categoriæ medicinales* Lion 1516. 8. LIND.

Seorsim recenset LINDEN *Categorias medicinales, in ll. demonstrationum* GALENI Lion 1516. 8. si huc facit. FALC.

EJ. *Symphonia* PLATONIS *cum* ARISTOTELE, GALENI *cum* HIPPOCRATE. HIPPOCRATICA *philosophia ejusdem. Platonica medicina de duplici mundo cum ejusdem scholiis. Speculum medicinale Platonicum* Paris. 1516. 8. LIND.

Cribratio, lima & annotamenta in GALENI, AVICENNÆ & CONCILIATORIS *opera* Paris. 1516. 8. RICHT. Venet. 1565. fol. LIND. Diversum opus a *cribratione*, quam ad a. 1534. dicemus.

EJ. *practica nova in medicinando omnibus morborum generibus ex traditionibus Græcorum, Latinorum, Arabum ac recentiorum auctorum* libri V. *de febribus*

bus omnibus l. I. Lion 1517. 8. * & 4. FALC, & cum alio titulo, 1525. 8.* 1522. fol. *. Basil. 1547. 4. LIND. Compilatio nullo cum selectu, & immensa cum farragine medicamentorum. Id placet, quod Græcorum consilia separet ab Arabum placitis, horum a nuperis.

EJ. *mirabilium divinorum humanorumque* vol. IV. Lion 1517. 4. TREW.

Vita ARNALDI de VILLANOVA cum ejus operibus Lion 1520. fol. BB.

EJUS *catalogus præceptorum patronorum familiarium & discipulorum* SYMPHORIANI & *illustrium virorum epistolæ* Lion 1519. 8. B. Bern.

Adnotamenta, errata & castigata in AVICENNÆ *opera* Lion 1522. 4. LIND.

Vita MESVÆ Lion 1523. 8. cum ejus operibus LIND.

Symphonia GALENI ad HIPPOCRATEM, CELSI ad AVICENNAM *cum Clysteriorum campis* (sic). *Contra Arabum doctrinam pro* GALENO, *cum sectis antiquorum medicorum* Lion 1528. 8. FALC. 1531. 8. LIND.

De corporum animorumque morbis & horum remediis, opusculum in duos ll. *divisum* Lion 1528. 8. LIND.

De claris medicinæ scriptoribus veteribus & recentioribus l. Lion 1531. 8. idem, ut puto, qui p. 494.

Castigationes s. emendationes pharmacopolarum s. apothecariorum, atque Arabum medicorum, MESVÆ, SERAPIONIS, RAZIS, ALPHARABII *& aliorum juniorum medicorum. In quas quidquid apud Arabes erratum fuerit summa cum diligentia congestum est.* L. I. *de simplicibus medicamentis.* L. II. *castigationes in Antidotarium* MESVÆ, NICOLAI, SERAPIONIS *& aliorum recentiorum medicorum.* L. III. *de ingenio curandorum corporum per medicinas laxativas.* L. IV. *curationes ac remedia ægritudinum principalium corporis humani; adjungitur officina apothecariorum & juniorum medicorum. De phlebotomia, præsertim in pleuritide, ex opinionibus Græcorum, quorum dicta in plerisque non intellexerunt Arabes. De vinis febricitantium ex traditionibus Græcorum, Arabum, Pœnorum* Lion 1532. 8. LIND.

CLAUDII GALENI *Pergameni historiales campi in quatuor libros congesti, & commentariis illustrati. Clysteriorum campi secundum* GALENI *mentem.* EJ. *de phlebotomia libri* II. Basil. 1532. fol. TREW.

Alia collectio prodiit Lion 1533. 8. *. Hic CAMPEGIUM se vocat. Reperitur in hac collectione, 1. *Hortus Gallicus* L. VII. Laudes Galliæ & Gallorum. Arabes suis Arabibus scripsisse, non nobis. Plantæ salutares, quæ in Gallia proveniunt Manna. Purgantia. Medicamenta purgantia, quæ non sint absque veneno, per singulas plantas. Plantæ Galliæ aromaticæ, & arbores utiles. Liquores edules & odorati. Parisinos venæ sectioni nimis indulgere, Monspessulanos peregrinis medicamentis Gallorum naturæ minus convenientibus. Arabes & Avicennam hic vehementer deprimit. Lapidem lazuli damnat, & confectionem Alkermes. Peregrina medicamina fere corrupta esse.

EJ.

EJ. *analogia medicinarum Indicarum & Gallicarum, in qua Gallos omnes medicinas Gallis necessarias domi reperire docet, nec medicaminibus egere peregrinis.* Mercurialem Cassiæ substituit, Agaricum Rheo, Sambucum pro Aloe, Polypodium pro Myrobalanis, Pruna pro Tamarindis &c.

Campus Elysius Galliæ amœnitate refertus: in quo sunt medicinæ compositæ, herbæ & plantæ virentes, in quo quidquid apud medicos Arabes & Pænos reperitur, apud Gallos reperiri posse demonstratur. Accedit apologetica disp., in qua docetur an sanguis mitti debeat in cane & sub cane, aut prope canem; & an pharmaca fortia sint danda in principiis febrium. Speculum medici Christiani. Theriaca Gallica cum Mithridatio Gallico. Periarchon utriusque medicinæ Lion 1533. 8. BB.

II. De temperamentis, de medicamentis ad quamque GALENI classem pertinentibus. Lugduni in febre epidemica a. 1532. multos repetitis, etiam sexies alvi purgationibus, esse pessumdatos. Formulæ medicamentorum cardiacorum, refrigerantium &c. De lapidibus, metallis & gemmis Galliæ, de margaritis Lotharingicis, de aliis pretiosis lapidibus.

In *apologetica disputatione*, de eadem febre Lugdunensi agitur. Plurimum convitium facit AVICENNÆ, ipse Galenicus, neque sanguinem in causo mitti vult, neque pharmaca in principio febris dari.

Speculum medici Christiani de instituendo sapientiæ cultu ac de variis & salutaribus animi & corporis remediis, ad filium ANTONIUM: de virtutibus quæ medicum decent, de magnis divitiis, quas nonnulli medici adquisiverint.

EJ. *de theriaca Gallica.* Reprobat theriacam vulgo notam, quæ sit incondita farrago, substituit plantas, quæ suam theriacam ingrediantur. Opium vile vocat & perniciosum. Multum in Arabes declamat. Habet etiam Mithridatium Gallicum.

Epistolæ physicæ CAMPEGII, MANARDI & CORONÆI *de transmutatione metallorum.* LAURENTII FRISII *defensio* AVICENNÆ. *Epistola responsoria* CAMPEGII in L. FRISIUM Lion 1533. 8.

Gallicum pentapharmacum, rhabarbaro, agarico, manna, terebinthina & senna Gallicis constans, cum DONATI a MUTIIS *epistola de terebinthina resinæ facultatibus* Lion 1534. 8. LIND.

Cribratio medicamentorum fere omnium, digesta in sex libros. Acc. quæstio de exhibitione medicinarum venenosarum. (De Apologia in Academiam novam Hetruscorum contra AVICENNAM & MESVEN LIND. sed exemplum meum non habet). *Catalogus librorum* GALENI. *Medulla philosophiæ naturalis & medicinæ* Lion 1534. 8. *. Senilis sermocinatio. L. I. ostenditur, veram medicinam ex HIPPOCRATE, GALENO, ORIBASIO, PAULO &c. sumendam esse. Christianos non debere medicamentis peregrinis uti, & cuique medicamento certissimas vires in sua esse nativa regione. Aliqua de

colophonio, scammonio ab arabico diverso, rheo, manna. SOCRATIS & ARISTOTELIS ævo medicinam ob drastica medicamenta sorduisse; cum leniora nondum innotuissent. L. II. contra medicamenta adulterata, hæc inter contra scammonium & tamarindos. Scordium veterum nobis ignotum esse; Myrobalanos Arabibus. Laudat mannam Brigantinam, agaricum Allobrogicum album. L. III. contra medicamenta drastica; sic L. IV. ubi *benedictas* (mites) compositiones purgantes laudat. L. V. de curatione febrium per mitia medicamenta. L. VI. denuo contra venenosa drastica pharmaca. Gallis Gallica remedia convenire, scammonio, turbitho & similibus omnino debere abstineri.

In *catalogo librorum* GALENI docet, quo ordine eos legere oporteat.

In *medulla* P. I. de simplicibus medicamentorum facultatibus agit. In L. II. brevissima est physiologia.

Medulla sola in B. ENGELII edita exstabat 4.

Libri septem, cum reliqui alterius scopi sunt, & *unicus de medicina* ex ARISTOTELIS & PLATONIS *sententia* Basil. 1537. 8. LIND.

Neotericorum medicorum catalogus, qui nostro seculo vixerunt Paris. 1542. 8.

Ej. Ιατρικη πραξις *de omnibus morborum generibus, ex traditionibus Græcorum, Latinorum, Arabum, Pœnorum, recentiorum* L. V. Ej. l. *de omnibus febrium generibus* Basil. 1547. 8. TR.

Additamenta, errata & castigationes in PETRI APONENSIS *opera* Venet. 1548. fol. *, sic LIND. sed noster de *conciliationibus* solis agit. Contra carminum vim medicam, contra efficaciam imaginum astronomicarum, contra astrologorum præsagia & stellarum influxum. Brevis libellus & subito scriptus.

§. CCXVI. ANN. MDVIII. MDXIV.

PANTALEONIS *de Confluentia Pilularium*. EJUSD. *summa lacticiniorum completa* Papiæ 1508. fol. MENZ. FALC. Lion 1525. 4. FALC. 1538. 8. TR. *Summa lacticiniorum* sola Turin. 1538. 4. FALC.

Una prodierunt GABRIEL a ZERBIS *cautelæ medicorum* Lion 1528. 8.

MICHAELIS de CAPELLA *flores* AVICENNÆ Lion 1508. 8. LIND.

LAURENTIUS LAURENTIANUS. Ej. *Comm. in artem parvam* GALENI & *de differentiis febrium* Venet. 1508. f. Paris. 1539. f. Lion 1550. 12. LIND.

Ej. *Commentaria in prognostica* HIPP. Lion 1550. 12. Paris. 1556. 4. FALC. cum priori.

IDEM melancholia abreptus se in puteum præcipitem dedit.

In PANDULPHI COLLENUTII *Pliniana defensione contra* NIC. LEONICENUM Ferrariæ

Ferrariæ a. 1509. vel 10. 4. * edita, & 1511, aliqua huc faciunt, de theriaca, de vipera.

Ej. l. *de vipera* Venet. 1506. 4. L.

SCHEM TOR BEN JOSEPH BEN PALKEIRA anno 1509. Florentiæ scripsit *epistolam de regimine corporis & animi* WOLF.

J. SALII, anonymi, *de pestilentiæ præservatione & cura* Viran. 151 . 4. TR.

JOHANNES BENEDICTUS Germanus M. D., qui in Italia artis præcepta hauserat. Ej l. *de morbo Gallico* est in collectione LUISINI. Ponitur ab ASTRUCIO ad a. 1510, quod a JOHANNE ALMENAR jam a. 1512. exscribi videatur, quod Guaiaci non meminerit &c. Novum esse malum, contrahi ab infectis, mitius esse quam olim, nocturnos tamen dolores cum eo conjungi. Emollientia dat medicamenta, alvum ducit, lavare jubet, dat quæ *cor confortant*, demum laudat linimentum mercuriale tamquam medicamentum secretissimum: conjungit balneum. Sudatoria etiam laudat.

Ej. *libellus novus de causis & curatione pestilentiæ ad præservationem & curam hujus mali optime utilis* Cracau 1521. 4. 1530. ASTR. 1552. 8. LIND., ubi in titulo dicitur, cum voluntate auctoris auctum esse, quem longævum fuisse oportet, qui & a. 1510. & iterum a. 1552. librum scripserit.

GERHARDUS NOCITO. Ejus *expositio super l. simplicium medicinarum* Neapoli 1511. 4. LIND.

JEAN de FRANCIERES, eques melitensis, scripsit *de l'art de fauconnerie* Paris. 1511. 4. ut putatur, Poitiers 1567. 4. cum aliis 1614. Paris. cum FOUILLOUX ib. 1621. 4. 1628. 4.

JOHANNES ALMENAR, Hispanus. Ejus *de morbo gallico* l. Papiæ in collectione prodiit 1516. fol. * tum Lion 1528. 8. FALC. Basil. 1536. 4. LIND. Lion 1539. 8. inque LUISINI collectione. Ad annum 1512. ponit ASTRUCIUS, & monet, videri ab eo J. BENEDICTUM exscribi, ut omnia tamen ab ALMENARIO nitidius dicantur, aliqua adjiciantur: neque præter rem hæc est accusatio, si septem indicationes legeris, quæ cum ipsis medicamentis nihil differant. Veram spem esse in unguento mercuriali, & in balneo, salivam ab hydrargyro cieri. Ulcera virgæ dicit, pustulas universi corporis, & artuum dolores. Interpolat unctiones mercuriales cum syrupo alterante, hunc ex WENDELINO HOCK, ASTRUC. Argento vivo salivam cieri non ignorat, sed eum effectum ad partes inferiores derivat.

JOHANNIS DROYN, Ambiani, legum baccalaurei, poetæ, *la nef des fols du monde* Lion 1438. fol. pro 1483. (a), & carmen de variola crassa Lion 1512. 12. habet ASTRUC.

(a) SEBASTIANI forte BRANDII *narrenschif*.

DANIEL HALBACH von der PORTEN *de judiciis in genere*. Basil. 1513. 4. L. *de cognoscendis & curandis animi morbis ex Galeni sententia* Regiomont. 1515. 4. L.

HIERONYMUS TORELLA, qui a. 1512. obiisse putatur, scripsit *in l. primi* AVICENNÆ, *expositionem trium librorum techni* GALENI C. de V. anno non addito, quo prodierit.

FRANCISCI della TURRE *prognosticum medicinale secundum temporum constitutiones, in quo* HIPPOCRATIS *aliorumque veterum aphorismi collecti sunt & interpretati*. Ancone 1512. 4.

PETRI LEONIS, alterius puto, quam ejus, qui medicus fuit LAURENTII de MEDICIS, & qui eo principe extincto se in puteum dedit præcipitem; *de urinis* Venet. 1514. f. LIND.

LAURENTII CALVINI *de eucrasia conservanda enchiridion* Papiæ 1514. 4. LIND.

INNOCENTIUS CALVINUS *de eucrasia conservanda* Papiæ 1514. 4. LIND. Nonne idem.

ABRAHAM a PORTA LEONIS Mantuani, *de auro dialogi tres; de auri in re medica facultate, de specifica ejus forma &c.* Venet. 1514. 4. L. 1554. 4. Vereor ne sit alchemista.

Certum annum ignoro, hinc incertus recenseo, EJ. *methodum docendi medicinam* ex SCHENKIO in *enchiridio* B. BUN.

§. CCXVII. JACOBUS BERENGARIUS.

Carpensis, medicus, qui male vulgo CARPUS dicitur, professor Ticinensis, inde Bononiensis, magnus incisor, & qui chirurgiam etiam suis manubus exercuit, magnus pariter clinicus, etiam in peste & in lue venerea curanda exercitatus (*a*), non quidem inventor unguentorum mercurialium, sed laudator. In suis *commentariis amplissimis super anatomiam* MUNDINI Bonon. 1521. 4. *. excusis, passim variorum morborum meminit, quorum vestigia in cadaveribus incisis vidit.

In l. *de cranii fractura* Bonon. 1518. 4. *. multa medicamenta, & nimis fere multa, recenset.

ASTRUCIUS Carpensem ad annum 1512. recenset, ex arbitrio.

JOHANNES de VIGO, Rapalli in ditione GENUENSIS natus, medicus JULII II. EJUS *chirurgiæ* prima editio est Romana 1514. fol. *. sæpissime recusa, etiam Lion 1521. 4. *. (*b*).

Ejus *chirurgiæ*, cujus IX. sunt libri, quatuor omnino libros huc referas. L. VII. de natura simplicium, librum VIII. in quo census medicamentorum compositorum. L. IX. de diæta, de purgatione, de febribus, de vomitu, de tingendis capillis

(a) CELLINUS ap. ASTRUC. p. 616.
(b) Vide *B. Chir.* I. p. 176.

capillis, de nimia pinguedine, molesto sudore, struma, spina ventosa. Denique librum quintum, cujus magna pars est de morbo gallico, de quo mihi plenius & rectius scripsisse videtur, quam priorum quemquam. Contagium potissimum per concubitum concipi, partes genitales primas inficere, inde longa serie producere pustulas pertinaces, dolores nocturnos, exostosin & cariem, tubercula mori similia, demum in carbunculos, gangrænas, omnis generis ulcera, quæcunque descripta sint, scabiem, febriculam hecticam, ophthalmias pervicaces transiturum. Inde curatio, digestiva, laxantia, balnea, unguenta (nimis composita) cum euphorbio & mercurio in saliva exstincto: similia cerata, lotiones, pilulæ valde compositæ. Solo unguento mercuriali intra octavum diem morbum funditus sanari Quæ bona de morbo gallico nota sunt, apud THEODORICUM reperiri & ARNALDUM. Porro malum mortuum, scabies, podagra.

Pars altera a. 1517. scripta, liber nempe quartus & quintus, compositiones formulasque ad varios morbos continet.

§. CCXVIII. VARII. a. 1515.

GEORGII VELLA, qui hic dicitur Brixiensis, *consilium pro* ALOYSIO MANTUANO, in collectione ALOYSII LUISINI reperitur. Venere sola malum Neapolitanum contrahi; nonnunquam tamen sanas feminas coivisse cum infecto, neque infectas fuisse, sed infectionem in alium virum propagasse. Eamdem de phlegmate grosso in junctura genuum reperto repetit adnotationem, quam ex WENDELINI HOCK p. 491. diximus. Unctiones mercuriales suadet adhiberi. Ad hanc ætatem cæterum ASTRUCIUS nostrum rejicit, quod de ligno Guaiaci sileat. Verum, cum in B. RIVINI diserte citetur G. VELLA &c. Mantuæ 1515. 4. eo librum referre necesse est.

LUDOVICUS CHARENSIUS TOSETTUS Patavinus. Ejus *introductio in artem medicam practicam* citatur a LINDENIO, excusa Venet. 1515. fol.

EJUSD. *quæstio de tribus doctrinis ordinatis in universali secundum* GALENI *sententiam.* Venet 1517. fol. LIND.

GABRIEL BIEL *contra pestem sermo medicinalis, & de fuga pestis quæstio.* Hagenau 1515. 4. LIND. Multo antiquior, ut puto, auctor.

J. FOINISECA *Physica medicinæ subalterna.* Aug. Vind 1515. 4. L.

BAPTISTA FIERA Mantuanus, seculi prioris. EJUS *commentarius in artem medicalem; in definitiones Galeni.* EJ. *quæstio de phlegmatico & bilioso æqualiter febrientibus.* EJ. *tr. de intensione & remissione.* Mantuæ 1515. fol. Venet. 1548.

EJ. *l. de attractione medicinarum solutivarum.* Venet. 1524. fol. L.

EJ. *coena, de medicæ artis parte, quæ in victus ratione consistit* Francof 1564. 8. Patav. 1649. 4. *. In HENNINGERI collectione Strasburg 1712. 8. *.

RAPHAEL MAFFÆUS VOLATERRANUS in *commentariorum urbanorum* libris XXXVIII. Paris. 1515. fol. TR. 1526. fol. SEG. Basil. 1530. fol. 1544. fol.

 Lion

Lion 1552. fol. B. B. multa habentur huc facientia. In Anthropologia & ll. XIII. ad XXIII. viros illustres recenset, medicos negligit. In Philologia & libro XXIV, partes animalium & earum morbos dicit. L. XXV. animalia. L. XXVI. plantas, cum earum medicatis viribus describit.

§. CCXIX. VARII. A. MDXVI.

HENRICUS STRÖMER misnicus, Auerbachii natus, amicus ERASMI, *saluberrimas adversus pestilentiam observationes* edidit 1516. 4. GUNZ. 1519. 4. TR. 1530. 4. TR. Germanice, *regimen wie sich wider die Pestilenz zu verwahren, auch denen die damit begriffen Hülfe zu reichen.* Lipf. 1516. 4. *. RIV. Mogunt 1513. 4. TR. *Unterweisung wie sich der Mensch wider die Pestilenz bewahren u. Hülfe reichen mag aus dem regimen* H. STROEMERS Lipf. 1542. 4. GUNZ. Ut guaiaco uteretur ULDARICO de HUTTEN nostro auctor fuit.

EJ. *decreta aliquot medica* 1537. 4. TR.

Warnung wider die Trunkenheit Lipf. 1532. 4.

EJ. *decreta medica de senectute* Noriberg 1517. 4. LIND.

EJ. *decreta medica de ebrietate* Lipf. 1517. 4. TR. 1531. 4. LIND.

EJ. *de morte Hominis* absque anno.

CONRADI STÖKLIN l. *introductorius in artem parvam* GALENI, *de principiis universalibus medicinæ, tam theoreticæ quam practicæ ex doctrina* AVICENNÆ Lion 1516. 8.

J. de ZANTVLIET *diæta totius anni* Lion 1517. 4. LIND.

HENRICUS AFINEUS. EJ. *quæstiones medicæ & naturales* Antwerp. 1517 4. LIND.

THEODORICI ANGUILBERTI, hebræi, *mensa philosophica, s. tractatus inquirens, quid in conviviis pro cibo & potu sumendum sit.* Paris. 1517. 8. LIND.

DOMINICUS MASSERIUS Vicentinus, *de ponderibus & mensuris medicinalibus* Papiæ 1516. fol *. Pondera & mensuras Arabum, Græcorum & Arabum, alphabetico ordine exposita, & cum Venetis comparata. Peculiaria CELSI pondera. Arabum drachmam interpretes sæpe aureum interpretari. Mensuræ eodem modo.

Cæterum DOMINICI opus in collectione prodiit, & una excusi sunt PLINIUS VALERIANUS, J. ALMENAR, N. LEONICENUS *de morbo gallico*, ANGELI BOLOGNINI *de cura ulcerum* l. & ALEXANDRI BENEDICTI *de peste.*

§. CCXX. VARII. A. MDXVII.

CÆSAR OPTATUS Neapolitanus. EJ. *opus tripartitum de crisi, de diebus criticis, de causis criticorum.* Venet. 1517. fol. PLATN.

EJ.

Ej. *de hectica febre* Venet. 1517. fol. *. 1552. fol. * cum SAVANAROLA Basil. 1536. fol. *. Lion 1560. 8. LIND. Disputatio inanis cum vetustis, nunc oblivione sepultis, interpretibus & medicis. Venam secabat in latere adfecto.

LUDOVICUS CÆLIUS, a patria RHODIGINUS dictus, cujus nomen gentile fuit RICHERUS, in libris XVI. *lectionum antiquarum*, & Basileæ 1517. fol. 1599. fol. B. B. & alias editis, pluscula medici argumenti admiscuit. In libro II. III. IV. partes corporis humani describuntur, earum etiam adfectiones hinc inde tractantur. In l. IX. de deliriis, melancholia, animi morbis agitur. In l. XIII. & XIV. de bulimo, de ciborum salubritate. Veterum cæterum hic collectos locos solos quæras. Vitam viri THOMASINUS dedit.

NICOLAUS POLL CAROLI V. medicus, *de cura morbi gallici per lignum Guaiacanum* Venet. 1535. 4. Basil. 1536. 4. in *collectione*, tum in *collectione* ALOYSII LUISINI. Epistola dedicatoria est anni 1517. Desperatum malum guaiaci ligno superatum fuisse, ejusque libra una decocta cum aquæ unciis duodecim: diætam tamen Germanis minus severam debere imperari, quam Hispanis & Italis. Usum hujus ligni accurate docet, unus ni fallor, de antiquissimis. Alemannos etiam argenti vivi usum male tolerare. Hispanos usum decocti guaiaci interpolare, adque idem post intervallum iterum recredire.

MARINUS BROCARDUS, medicus Venetus, Arabum defensor, scripsit *de morbo gallico libellum*, qui in collectione LUISINI reperitur. Nomen morbi nondum penitus erat constitutum; noster ait, nonnullos causam ad astra referre, adque conjunctionem luminum. GonorrhϾ, & bubonum, & ligni guaiaci non meminit. Diæta & potionibus ait se malum curasse, inunctionem tamen mercurialem adhibet, & balneum. Menses suppressis acribus pessariis revocabat WELSCH.

HANS a GERSDORF *genannt* SCHIELHANS, chirurgi Argentoratensis, *Feldbuch der Wundarzney* Argentor. 1517. fol. * sæpe alias excus. Multa medica admiscet, medicamenta secundum classes suas, formulas passim interspersas, composita etiam medicamenta, purgantia, alterantia. Ad lepram, ad morbos cutaneos: Vocabularium herbarum & medicamentorum simplicium.

LAURENTIUS PHRYSIUS, (puto FRIES), medicus Metensis, Arabum acris defensor. Ej. *Spiegel der Arzney* Strasburg 1517. fol. 1518. fol. TR. 1519. f. *. 1526. f. 1537. f. & alias.

L. I. est de alimentis ex genio seculi. De reliquis rebus non naturalibus, ubi de juvene narrat, qui cum subito ex nimis repetita venere periisset, absque cerebro repertus sit. De signis morborum. De venæ sectione & evacuatione varia.

L. II. de curatione morborum secundum qualitatum vitia, & census medicamentorum simplicium secundum gradus. Inde composita medicamenta & antidotarium.

dotarium. Hinc morbi a capite ad calcem, cum plurima medicamentorum farragine, de febribus etiam & venenis. Facetias male adfectat.

Ej. *kurze Schirmred der Kunst Astrologie wider unverständige Richter und Antwort auf die Anreden und Fragen in Luthers so er unförmlich wider diese Kunst gethan hat* Strasburg 1520. 4. Tr.

Ej. *synonyma und gerechte Auslegung der Wörter so man in der Arzney braucht* Nürnberg 1519. (Strasburg Tr.) fol. 1531. fol. Riv. Strasburg 1535. 4. Tr. Gallice *les synonymes latins grecs & hebreux &c.* 1519.

Ej. *sudoris Anglici, exitialis, pestiferi morbi causa, praeservatio & cura* Argent. 1529. 4.

Ejusd. *epitome opusculi de curandis pustulis, ulceribus & doloribus morbi Gallici alias Frantzos appellati* Basil. 1532. 4. Pl. Venet. 1535. 4., & in collectione Luisini. Levis auctor repudiat mercurialia medicamenta, alia inutilia & absurda substituit, quibus ducentos homines se sanasse gloriatur. Planetarum conjunctiones ex aliis exscribit, quae hunc morbum praecesserint.

Ej. *Tractat, Eigenschaft und Würkung der wunderbaren Natur aller Wildbäder samt Unterweisung wie man sich zur Badenfahrt richten soll* Strasburg 1519. 4. 1538. 4. Ej. *neue Badefahrt* Strasburg.

Ej. *Beschreibung von allerley Speisen zur menschlichen Nahrung* Mülhaus. 1554. B. Thomas.

Ej. *defensio* Avicennae *ad Germaniae medicos* Argentor. 1530. 4. Lion 1533. 8. * cum epistolis Campegii.

§. CCXXI. Varii. A. MDXVIII.

Leonhardi Schmausii, (non Schmai), medici Salzburgensis, *lucubratiuncula de morbo Gallico & cura ejus noviter reperta cum ligno Indico*, datus a. 1518. excusus Aug. Vindel. 1518. 4. Astruc. & in collectione Luisini, parvus libellus.

Hic Guaiaci arbor describitur, scriptio datur, ut decocta cum ligno aqua sit utendum. Hispanos medicos etiam pulverem dare.

An idem forte libellus fuerit, *Recept wie man das Holz Guaiacum für die Franzosen gebrauchen soll* 1518. 4. Boehmer.

Petrus Maynardus Veronensis, diversus a Johanne Manardo Ferrariensi, Professor Patavinus. Ejus *duo tractatus de morbo gallico* putantur a. 1518. scripti esse, recusi in *collectione* Luisini. Galenicam curationem proponit, unguentum mercuriale ad solos articulorum dolores laudat. Ulcera narium, uvulae & asperae arteriae recenset.

Antonii de Calaxarana de Oio, vulgo Antonius Nebrissensis, edidit

dit a. 1518. cum Dioscoride Compluti 1518. *lexicon artis medicamentariæ* CAP. de VIL.

ANTONII d'AVIGNON l. *de la phlebotomie* 1518. 8. Hispanice vertente LAURENTIO CARNIZER 1533. fol. GOULIN.

Arzneybuch für allerley des ganzen Leibes Gebrechlichkeit Nürnberg 1518. 4. 1549. 4. TR.

J. ENGEL *Tractat von der Pestilenz aus der Lehr der Doctor der Arzney und Astronomy gezogen* Augspurg 1518. 4. TR. 1530. 4. TR.

Versorgung beyder Seele und Leibes des Menschen durch geistliche und leibliche Arzney Strasburg 1518. 4.

§. CCXXII. MDXIX. ULRICUS de HUTTEN. ALII.

Eques nobilissima familia natus, acris ingenii homo, qui ad superstitionem avertendam, ad querelas nationis Germanicæ adversus corruptissimum clerum exponendas, multum contulerit. EJUS *de Guaiaci medicina & morbo gallico liber* prodiit Moguntiæ 1519. 4. 1524. * 1531. 8. LIND. Bonon. 1521. 4. FALC. & in collectione LUISINI. Gallice vertente J. CHIRADAME Lion 1530. 4. Anglice, vertente THOMA PAYNELL Lond. 1541. 8. 1546. 8. Bonus libellus, etsi non est medici opus. Morbum in obsidione Neapolitana a. 1493. ortum esse: ab eo tempore mitiorem factum; scabiem tamen & pustulas superesse. Germanis incumbere sæviorem, vix nisi per coitum communicari. Acerbissimam curationem esse, quæ per inunctionem obtineatur, dentes corrumpat, guttur obstruat, aeris defectu & æstu ægros enecet. Meliora se expertum esse ab Huajaci usu: lignum rasum in octuplo aquæ per noctem macerari, tunc lente ad dimidias decoqui; sapore esse subacido. A STROEMERO persuasum se decoctum bibisse. Clausum tamen cubiculum requiri; aerem excludi debere, cibum ad quartam partem diminui, tepidæ decoctæ duas libris bibi per 30 dies: eas ne sibi quidem ad claudenda ulcera suffecisse. Decimo die famem sibi molestam fuisse. Se perfectam valetudinem recuperasse. Solam sobrietatem non sufficere. Sudorem non requiri. Sibi pedem inutilem fuisse; tuberculum induratum cum immenso dolore, aliud tuberculum incipiens, in costa aliud, in tibia ulcera, aliud in brachio. Alibi tamen legimus, ULRICUM non sanatum ex eo ipso morbo interiisse. Verum cum, quinto post primam editionem anno, librum suum recusum dederit, non videtur lætum eventum medicationi tributurum fuisse, quam inutilem expertus fuisset. Novam enim editionem auctorem cum WOLFGANGO AUGUSTO præparasse, ex ejus viri epistola apparet.

EJUS *febris prima & secunda dialogi* Mogunt. absque anno 8. PL. Annum facit 1520. LINDENIUS. Amberg 1619. 4. TR.

Medici Romani, NICOLAI LEONICENI *discipuli*, *antisophista* Bonon. 1519. 4. *.

Contra LEONICENI l. *de tribus doctrinis*, & contra ejus aliquas a TRUSIANO dissentientes interpretationes GALENI, sophista quidam Romanus (au B. a PISIS) scripserat. In eum acriter hic anonymus LEONICENI discipulus, Arabum adversarius, insurgit.

Librorum GALENI *de differentiis febrium trium translatio digressionibus* THADDÆI, DYNI & THOMÆ de GARBO *illustratæ* a RUSTICO *ordinata & cura ejus impressa* Papiæ 1519. 4. GUNZ.

JOH. DIURII, Bellovaci, *scriniton medicinæ*, s. *aphorismi & collectiones medicinales* Bordeaux 1519. 4. THOMAS. Paris. 1536. 8. LIND. Argentorati 1542. 12. TREW., ubi titulum facit G. H. RYFF *Encheiridion medicinæ theoricæ & practicæ*.

BARTHOLOMÆUS de PISIS Archiater pontificius. EJ. *Apologia quorumdam a se dictorum & ab* HIERONYMO de EUGUBIO impugnatorum, *cum clara declaratione illorum* AVICENNÆ *verborum quorum fuit contentio* Rom. 1519. 4. MANDOS.

Epitome medicæ curationis in membrana impressa erat in MEADII Bibliotheca.

JOACHIMI VADIANI medici, polyhistoris, consulis Sangallensis *kurz und träwlich Unterricht wider die sorglick Krankheit der Pestilenz* Basil. 1519. 4. 1546. 8. TREW.

J. LOTZERS *regimen und Ueberweisung welchermassen den Menschen mit dem Gift der Pestilenz beladen mit Hülf einer Arzney zu helfen sey* Hagenau 1519. 4. TREW.

SIXTI KOLBENSCHLAG *Regiment wider die Pestilenz dem Rahte zu Zwittau beschrieben* Nürnberg 1519. 4. TR. Zwickau 1525. 4. TR.

Ein neu geordnet Regiment wider den tödtlichen Gebresten der Pestilenz in Reimen zusammengesetzt Oppenheim 1519. 4. BOEHMER.

Ein Recept von einem Holz zu brauchen für die Krankheit der Franzosen aus dem hispanischen ins deutsche gebracht; dazu das Regiment wie man sich darinn halten soll Basil. 1519. 4. *. Usus decocti ligni Guaiaci, cum severa victus ratione conjunctus. Quis Hispanus sit auctor, non adparet.

GIOV. de ROSSELLI *epulario opera nuova* Venet. 1519. 8. TR.

§. CCXXIII. VARII.

Circa annum 1520. oportet disponere LEONELLI FAVENTINI de VICTORIIS, Practici Bononiensis, opera. Ej. *de ægritudinibus infantum tractatus* prodiit Ingolst. cura KULFNERI 1544. 8. LIND. Lion 1546. 8. ID. 1547. 16. ID. 1574. 16. Venet. 1557. 8. * 1558. WACHENDORF. Mera congeries est medicamentorum.

EJ. *practica medicinalis s. de medendis morbis membrorum omnium corporis humani*

mani cum scholiis J. KUFNERI Lion 1541. 12. 1561. 12. 1574. 12. TR. Fere cum priori libro prodiit, & ejusdem est indolis.

EJ. codex MS. *de retentione menstruorum & cura febrium* est in B. Vindob. LAMBEC. II. p. 841.

GAB. de CATEGUA *summa diversarum quæstionum medicinalium* Burdigalæ 1520. fol. FALC.

ALMARICI BLONDELLI *libellus adversus* BOTALLISTAS Rhemis 1520. 8. malus annus, eo enim tempore BOTALLUS nihil scripserat.

ANT. ROMERY *additions sur l'antidotaire de* GUIDON Lion 1520. VEROIER.

JOHANNIS le MAIRE, ex oppido Bani, *les trois contes de Cupido & d'Atropos* Paris. 1525. 8. sed ad a. 1520. refert Cl. ASTRUC. Descriptio poëtica morbi venerei.

MARTINI STEINPEIS *de modo studendi s. legendi in medicina* L. VII. Wien 1517. 4. 1520. 4. L.

EJ. *Antidotale præservationis cum add. in epidemicum malum* Wien 1520. 4.

J. B. FELICIANUS Venetus, vertit GALENUM de HIPPOCRATIS & PLATONIS *decretis* a. 1520.

Sic hoc seculo ab AUGUSTINO GAOALDINO, aliisque eruditis viris, pleraque GALENI opera rectius conversa sunt. Aliqua jam CASSIODORI temporibus latine prostabant.

J. STOCKER *Regiment für den Gepresten der Pestilenz* Nürnberg 1520. 4. TR. Idem forte l. qui *Regiment wie man sich mit aller Speis, Getrank und Früchten halten soll* Argent. 1538. 4. B. THOMAS.

EJ. *empirica s. medicamenta varia diuturna experientia comprobata contra omnes corporis humani morbos internos & externos* opera & studio THOMÆ DORNKREIL Francof. 1601. B. B.

EJ. *praxis aurea ad corporis humani morbos tum internos tum externos cura* ADR. TOLL. Leid. 1657. 12. 1634. 12. 1654. 16. 1659. 12. Formulæ antiquissimi saporis.

§. CCXXIV. ANN. 1521. M. CURTIUS.

MATTHÆUS CURTIUS, Ticinensis, inde Patavinus, denique Bononiensis Academiæ Professor, vir longævus. EJ. l. *de curandis febribus* prodiit Patav. 1521. 4. si recte LINDENIUS, neque enim puto eo tempore MEIETTUM libros impressisse, tum Venet. 1561. 8. *. Patav. 1590. 8. B. Tig. Collectio ex veteribus, nullo cum vestigio proprii experimenti.

EJ. l. *de venæ sectione, tum in aliis adfectibus, tum vel maxime in pleuritide*

Lion 1532. 8. 1538. 8. TR. Hagenau 1534. 4. * edente L. FUCHSIO, qui ſtylum correctiorem reddidit, tum Venet. 1534. 8. 1539. 8. * cum aliis ejusdem argumenti libellis. Habet etiam LINDENIUS editionem Bonon. 1539. 4. Mera ex HIPPOCRATE & GALENO per auctoritates diſceptatio, qua putat ſe oſtendere, venam jugularem ejusdem lateris, & quam proximam, incidi debere, & contrariam opinionem ex veterum locis refellit, multum laborans, ut adverſa ſibi loca conciliet; deinde ut doceat, venæ ſectionem ex directo factam etiam revellere. Cæterum ex OETHÆO legas apud MORÆUM, CURTIUM, cum ipſe pleuritide laboraret, contra ſuam theoriam in alterno latere venam ſibi ſecari juſſiſſe.

EJUS *ad tyrunculos docendi methodus* Patav. 1579. 8. *. Patav. 1556. 8. TREW. cum MONTAGNANA B. VICTORIO, RONDELETIO. Paucæ formulæ, potiſſimum purgantium medicamentorum.

EJUSD. *de prandii & cœnæ modo* Rom. 1566. 8. TREW.

EJ. *conſilia aliqua medica, cum* L. SCHOLZII *conſiliis* edita Francof. 1598. &c.

In B. R. P. exſtant ejus MS. *lectiones in ſecundam aphoriſmorum* HIPPOCRATIS *particulam.*

Et EJ. *in primum fen IV. Canonis* AVICENNÆ *elucidatio.*

EJ. *canones univerſales de morborum curatione.*

ANTONIUS AQUILERA Hiſpanus. Ejus *rudimentorum medicinæ* L. VIII. prodierunt Complut. 1521. fol. C. de V.

EJ. *expoſicion ſobre las preparaciones de Meſveo* Alcala de Complut. 1569. 8. C. de V.

STEPHANI NIGRI *de nimia obſoniorum appetentia* Mediolan. 1521. 4. B. B. Librum MUSONIO quarti ſeculi philoſopho tribuit, ſed poſterioris ævi eſt, ex ATHENÆO etiam potiſſimum decerptus. Agit de eduliis, oleribus &c. (*).

Ein Regiment zur Zeit der Peſtilenz wie und durch was Zeichen du die erkennen und an welchem End du dafür aderlaſſen ſollt Augſpurg 1521. 4. TR.

AMBROSII JUNGEN'S *Unterrichtung wie man ſich in Laüften der Peſtilenz halten ſoll* Augſpurg 1521. 4. 1534. 4. 1539. 4. TR.

§. CCXXV. A. 1522.

PETRUS CARTAGENA medicus Saguntinus, *ſermon en medicina para preſervarſe en tiempo damnado* 1522. 4. C. de V.

FRANCISCI de S. NAZARIO dicti de RIPA *de peſte ll. tres* Lion 1522. 4. FALC.

Jos.

(*) *B. Bot.* I. p. 259.

Jos. Czimmermann *conservatio sanitatis immatura editio in immortalem candorem* Matthæi de Mycchow Cracau 1522. 4.

Acteus Philippus Pellinigerinus, Trojanus, *contradictiones Avicennæ* scripsit Venet. 1522. 8. L. 1552. 8. Tr.

Anonymi *metaphora medicinæ: adjungitur alius liber* hoc cum titulo, *modus faciendi &c.* Auctor addit se usum opera Nonii D. medicinæ Hispalensis, & Roderici a Malacata, medicinæ studiosi, Hispali 1522. fol. C. de V.

§. CCXXVI. A. 1523.

Leonhardus Leghius Papiensis. Ejus *propositiones, s. flosculi ex* Galeni *libris collecti.*

Ej. *introductorium medicorum ex expositione capituli aurei* Avicennæ.

Ej. *summa medicamentorum simplicium & compositorum, secundum literas alphabeti:* Hæc omnia prodierunt Venet. 1523. fol. Simplicia medicamenta secundum qualitates disposita: & cuique addita expositio medicamentorum compositorum, cui id simplex medicamentum admisceatur Gesner. Bibl. (*)

Ludovicus Lucena, Hispanus, *de tuenda præsertim a peste integra valetudine, deque hujus morbi remediis* Tolos. 1523. 4. C. de V.

Ambrosii Leonis, Nolani, *opus quæstionum tum aliis plerumque in rebus humanis tum vero maxime in philosophia & medicina* Venet. 1523. 4.

Ej. *castigationes adversus Averrhoem* cum eo auctore editæ Venet. 1532. f. B. B. Potissimum philosophicæ, paucissimæ medicæ.

Vertit Actuarii libros VII. *de urinis:* vid. p. 321. editos Venet. 1519. 4. Basil. 1529. 8. &c.

Antonii Faventini *de materie febrium* Venet. 1523. fol. Ita lego.

Antonii Cittadini *auscultationes in parvam artem* Galeni Faventiæ 1523. fol. B. B. Ex genio seculi. Peripateticus homo & acer disputator (†).

Florentiæ a. 1523. 8. * prodiit collectio nonnullorum librorum *contro alla peste*, Marsigli Ficini, Thomæ de Garbo, Mini de Faenza. Quare hoc loco recensemus Menghum Blanchellum Faventinum, cujus *de morbis particularibus a capite ad pedes & de omnium febrium genere opus* Venetiis 1536. fol. prodiit Gunz.

Ej. *de balneis tr. tres & consilium de balneo Villæ ad Dominos Lucenses*, in collectione *de balneis* Veneta excusi sunt.

Caspari Lindemann *de victu medico diss.* Lips. 1523.

Sss 3 §. CCXXVII.

(*) *B. Bot.* I. p. 246.
(†) *B. Anat.* I. p. 157. 158.

§. CCXXVII. A. 1524.

Hoc anno obiit THOMAS LINACER, vir literatissimus, qui plurima GALENI opera eleganter latine convertit, *de methodo medendi*, *de inæquali temperie*, *de sanitate tuenda*, *de symptomatum differentiis & causis*, *de naturalibus facultatibus*, *de pulsuum usu*, *de temperamentis*, quorum editiones suo loco vide: idem quatuor prælectiones medicas dotavit, in quaque Academia Anglica duas: idem collegii medici Londinensis auctor fuit primusque præses.

Ejus elogium dedit MICHAEL BARTH in oratione de THOMA LINACRO Brit. Lips. 1560. 8. B. BUN.

Alterum adjungemus virum, pariter utriusque linguæ peritissimum, non utique medicum, DESIDERIUM ERASMUM, cujus *encomium medicinæ* sæpe excusum, est & Noriberg 1525. 8. cum ÆGINETA MAITT. Paris. 1533. 8. cum HESSO & STRABO. Lion 1536. 8. cum H. MONTUO; Roterdam 1644. 8. 1665. 8. Eo sinceriores laudes sunt, quo frequentius imbecilli corpusculi homo eam artem beneficam expertus est.

In αγαμω γαμω s. conjugio impare ULRICUM de HUTTEN visus est deridere anno 1524. ASTRUC.

ALEXANDRI SEITZ von Marpach *declamatio in laudem artis medicæ*. Basil. 1524. 4.

EJ. *Tractat von der Aderlaß, wenn es gut sey, und wem es diene, auch von den Ventosen oder Kopfen* Erfurt. 1529. 8. GUNZ. Nurnberg 1529. 12. anno TR. 1601. 8. *. absque *loco*. Lego etiam *Rüstkammer für diejenigen Personen so Aderlassen und Schrepfen bedürftig* Augsp. 1605. 8. *. Pro venæ sectione etiam in puerperis dixit, egit de hora venæ secandæ, de venæ selectu, de symptomatibus. Cephalicæ sectionem defendit: Venas etiam minores, nasi, oculi, secat.

EJ. *tabulæ duæ curationum morborum*, *stomachi & hepatis* Argentor. 1533. fol. LIND.

De thermis Badensibus in Ergovia 1576. 4.

Vom saturnischen Geschoß der Pestilenz 1521. 4. TR.

GABRIEL de TORREGA edidit Burdigalæ 1524. fol. *textum Avicennæ per ordinem alphabeticum dispositum*, *cum additionibus & concordantiis* GALENI. *Compendium eorum*, *quæ super techni* GALENI *& aphorismos* HIPPOCRATIS *scripta sunt*. *Figuram amplissimam rerum naturalium*, *non naturalium & contra naturalium*. N. ANT.

EOBANUS HESSUS, Poeta minime malus. Ejus est libellus *de tuenda bona valetudine* (*a*) sæpissime excusus Erford 1524. 8. TR. Paris. 1533. 8. B. B. Francof.

(a) Conf. *B. Bot.* I. p. 260.

sof. 1551. 8. Tr. & Lipf. 1551. 8. alia editio cum *Encomio medicorum & choro illustrium medicorum* tum 1556. 8. *. 1564. 8. 1568. 8. *. 1582. 8. *. & in Henningeri collectione Argent. 1712. 8. Vulgatas utique opiniones fequitur.

J. Camerarii de eo Viro *narratio* & Eobani *epiftola* Norib. 1553. 8. Will. Lipf. 1696. 8. de ejus *ortu & nomine* Gieffæ 1539. & de Ej. *nomine & conjugio differtatio* Christophori Frid. Ayerman Gieffæ 1740. 8. Ejus vita eft in Bruckeri *Ehrentempel.* Augfpurg. 1747. 4. *.

Henrici Grammatici *tabulæ cognofcendorum humorum fecundum motum planetarum* 1524. 4. Tr.

§. CCXXVIII. J. A Pratis.

Jason a Pratis, f. *Pratenfis*, Zirikzeus Seelandus. Ejus *de uteris l. duo* prodierunt Antwerp. 1524. 4. Lind. Amfterdam 1657. 16 *. Pleraque phyfiologici funt argumenti, fed liber fecundus huc pertinet, qui fit de victu a gravidis obfervando, de tuffi feminis prægnantibus molefta. Caput pueri follicite velari vetat. Contra edacitatem & ingluviem. Cibi gravidis feminis falubres, & integra fere de facultatibus alimentorum difputatio. Noxæ vaforum æneorum in culinis adhibitorum Serapioni, jam notata. Reliquæ res non naturales. Cæterum ubique amat a præcipuo fine divagari.

Ej. *de pariente & partu l. obftetricibus, puerperis nutricibusque utiliffimus.* Antwerp. 1527. 8. Lind. Amfterdam 1657. 16. *. Victus parturienti opportunus. Vomitum in partu nocere. Non debere puerum frigida lavari. Regimen, ut vocat, puerperæ, & varii morbi. Puerorum aliqui morbi. De pharmacopolis querela.

Ej. *l. de arcenda fterilitate & progignendis liberis* Antwerp. 1531. 4. *. Amfterdam 1657. 16. Lind. Senilis confabulatio, non abfque jocis parum caftis, & bona fruge caffis. Ipfe 15 liberos genuerat, fperabat plures. Confilia parum fida, multa aliena de vitiis utriufque fexus. Vampyrorum habet hiftoriam, qui revivifcant, cum uxoribus coeant, ut neceffe fit cor palo tranfigere, cadaver comburere.

Ejufd. *de tuenda fanitate* libri IV. Antwerp. 1538. 4. *. Victus ratio a primis vitæ initiis per omnes ætates. Alimentorum facultates, quales eo ævo vulgo adgnofcebantur. Iterum monet, ne æneis in vafis cibi coquantur.

Ej. *de cerebri morbis hoc eft fere omnibus curandis liber, fecundum Græcorum, latinorum necnon recentium præcepta confcriptus.* Bafil. 1549. 8. Lind.

§. CCXXIX. A. 1525. P. Brissot. Alii.

Petrus Brissot medicus Parifinus, qui in Lufitania artem exercuit, acriter in Arabes invectus, medicos ad veram Græciam aufcultandam revocavit. In

pleuritide

pleuritide venam lateris adfecti secari jussit, multo largius quam AVICENNA suaserat, contra DIONYSII, archiatri Regii, potissimum sententiam. Eo conatu tantum tumultum excitavit, ut novatorem, nam id vitium BRISSOTO imputabant, perinde fere ut LUTHERUM, omnibus poenis dignum Arabum sectatores judicarent. Per venae sectionem diversivam, s. alterius lateris, uno anno ducenties factum esse, ut pleuritis ab uno latere in alterum migraret. Discipulos suos, alios etiam, qui pro latere alterno pugnaverant, incisa ejusdem lateris vena aegrotos servasse, cum ii interum perirent, quibus ex Arabum theoria sanguis de alterno brachio mittebatur. Caeterum & Graecorum auctoritate nititur, & ratiocinio mechanico. Titulum fecit *de vena secanda tum in pleuritide, tum in aliis viscerum inflammationibus libellus apologeticus* Paris. 1525. 4. TREW. 1538. 8. LIND. Basil. 1529. 8. TREW. Venet. 1539. 8.*. Novam editionem curavit RENATUS MOREAU, quam proprio *de missione sanguinis* libello auxit.

Vitam viri idem dedit R. MOREAU.

GUILIELMUS COPUS (KOCH), qui in Gallia medicinam fructuose fecit, Noribergae 1525. 8. MAITT. edidit, PAULI ÆGINETAE *praecepta salutaria de victus ratione*, Argentor. 1531. 8.*. recusa. Vertit etiam HIPPOCRATIS *praesagia*, GALENUM *de locis adfectis*, & *de morborum atque symptomatum causis & differentiis*.

BARTOLOMAEI SILEBER *praecautio luis venereae* Wienn. 1525. 4. ASTR.

Dictionarium medicum Graeco latinum 1525. fol. Absque alio titulo in *Catalogo Lipsiensi* legitur.

J. VALVERDE *epistolae duae* ad MICHAELEM REYNOSUM J. C. datae a. 1525. cum ejus viri operibus editae.

Ej. *de animae & corporis sanitate tuenda* Paris. 1552. 8. Venet. 1551. 8. C. de V. 1552. 8. RAST. Idem, qui anatomen scripsit.

The seign of urins of all colours that urin beer of with medycynes anned: an urinal London 1525. 4. AMES.

LEONE TOSCANO *de insomni* vertente TRICASSO Venet. 1525. 8. TR.

§. CCXXX. JANUS CORNARIUS.

Proprio nomine *Hagenbut*, quae vox cynosbati fructum exprimit; noster autem maluit a corno nomen deducere: vir doctus, qui in Italia artis principia hausit, idem primus inter Germanos HIPPOCRATICAE scholae graecaeque lectionis restitutor (*a*), in medicina facienda simplicitatem divi senis imitatus, multum laborem in vertendis veterum scriptis posuit, doctorum virorum, etiam sui aevi, laudes meritus (*b*). Tandem saepius mutata sede, Jenam vocatus, in ea academia obiit.

HIPPO-

(a) Ab a. 1529. in praef. ad PAULUM.
(b) EURICII CORDI *botanolog* p. 168.

HIPPOCRATEM primo *Græcum* in editione 1538. f. Basileæ edita castigavit. Deinde latine reddidit excusum. Basil. 1543. f. Venet. 1537. fol. 1544. 8. Basil. 1546. f. 1553. fol. 1556. 8. 1558. fol. Lion 1546. 8. 1555. 8.

Jusjurandum, Legem, l. de Arte, de veteri medicina, de medico, de decenti ornatu, præceptiones, a se conversos seorsim edidit Basil. 1543. 4. *. Porro *Epistolas* HIPPOCRATIS Basil. 1542. 8. *.

GALENI vertit l. *de usu respirationis, causis respirationis, compositione medicamentorum, de uteri dissectione, fetus formatione, semine.*

Vertit etiam AETIUM, PAULUM, DIOSCORIDEM.

Edidit etiam MARCELLUM, GEOPONICOS, MACRUM.

Ipse scripsit *universæ rei medicæ* ἐπιγραφὴν *s. enumerationem* Basil. 1529. 8. *. 1534. 4. B. B. 1551. 8. LIND. Totius medicinæ perbreve compendium.

EJ. *medicina s. medicus* l. I. Basil. 1543. 4. * 1556. 8. 1568. 8.

EJ. HIPPOCRATES *doctor verus*, qui etiam cum editione HIPPOCRATIS anni 1543. prodiit, & *de rectis medicinæ studiis amplectendis* seorsim Marburg 1543. 8. excusus LIND. tum Basil. 1543. 4. *. Contra Arabes Græcorum lectionem commendat. Aliqua de secta methodica & rationali.

EJ. *De peste l. duo* Basil. 1551. 8. FALC.

EJ. *De utriusque alimenti receptaculis contra quam Plutarchus* Basil. 1544. 8. cum ADAMANTIO.

EJ. *De podagræ laudibus* Patav. 1553. 8.

EJ. *Vulpecula excoriata s. refutatio historiæ* LEONHARDI FUCHSII Francof. 1543. 4.

Nitrum ac Brabyla pro vulpecula excoriata. Ib. 1545.

Et collectas eas diss. addita *vulpeculæ catastrophe s. Fuchsiados* L. III. recudi fecit ib. 1546. 8.

EJ. *Orationes duæ* Basil. 1556. 8. TR.

Oratio in dictum HIPPOCRATIS *vita brevis, ars longa.* Jen. 1557. 8.

EJUS ad PAULUM *Dolabellæ* Basileæ a. 1529. scriptæ, sunt emendationes, natæ ex comparatione PAULI cum aliis Græcis, eo fine factæ, ut vera lectio restituatur.

Doctas fere ad auctores quos edidit, præfationes scripsit.

EJUS l. *de conviviis veterum græcorum* Basil. 1547. 12. B. BUN.

Laudes viri dedit vir ILL. E. GOTTFRIED BALDINGER tribus programmatibus Jenæ 1769. 4. *. editis, & JACOBUS BRUCKER im *deutschen Ehrentempel* Augspurg. 1547. 4.

§. CCXXXI.

CCXXXI. Varii. MDXXVII.

Alphonsius Quirino l. *de la fanida i medicina* Tolet. 1526. C. de V.

Philip. Ulstad *de epidemia* Basil 1526. 8. B. Tig.

Ej. *von Heimlichkeiten der Natur* Francof. 1551. fol. B. Tig.

Opera nuova nelle quale si contengono tre utilissimi ricettari Venet. 1526. 4. B. Thomas.

Johannes Leo Afer, Christianam fidem amplexus, ad Mahometanam rediit, Ejus *Africa descriptio* Romæ 1526. prodiit, recusa Amsterd. 1632. 16. *. Idem *de viris quibusdam illustribus apud Arabes libellum* etiam dedit, ab Hottingero primum latine versum, in *Bibliotheca quadripartita* Tiguri & 1665. 4. excusum, deinde a J. Alberto Fabricio in sua *bibliotheca Græca* in volumine XIII. redditum Hamburg 1726. 4. *. Vitas continet medicorum primum orientalium, qui vel Arabes fuerunt, vel inter Arabes vixerunt, ut senioris Mesvei, Razei, Avicennæ, inde Mesvei junioris, quem fere solus & recte a prisco illo distinxit. Tum hispanorum medicorum elogia, Ibn Zohar utriusque patris & filii, Averrhois, Baitaridæ. Porro Hebræorum nonnullorum, ut Isaac fil. Emram, Maimonidis. Plenioris historiæ medicorum Meibomius meminit, quæ Florentiæ lateat (a).

Augustin Schurf S. Gallensis, anatomicus, scripsit *disputationem de peste & de prima materie quæ in arte medica traduntur* M. Adami. Consilium ejus est in L. VII. collectionis Scholzianæ.

§. CCXXXII. Varii. A. MDXXVII.

Jacob a Bethencourt, medicus Rothomagensis, scripsit *novam pænitentialem Quadragesimam necnon purgatorium in morbum Gallicum s. venereum, una cum dialogo aquæ, argenti vivi, ac ligni guaiaci, colluctantium super dicti morbi curationis prælatura, opus fructiferum* Paris. 1527. 8. Astr. Morbum venereum novum esse, a. 1495. primum adnotatum, vario contagio inficere, longe plerumque tamen per venerem. Inunctionem jubet sexto die, aut septimo, leni laxante medicamento interrumpere, tum aliquot diebus quiescere; scirrhos duros & ulcera esthiomena longiorem inunctionem requirere. Gonorrhœam ipse in juvene vidit; monuit ne injectionibus uteretur. Guaiacum humidis & pituitosis ægris convenire: aquam argenti præstare reliquis auxiliis; ita hydrargyrum vocat. Non reperitur in collectione Luisini.

J Reuschii *præservandæ & curandæ pestilitatis methodus* Lips. 1527. 8.

Balthasar Pysslinger *Regiment wider die schnelle Krankheit der Pestilenz zum Unterricht wie man sein Trank und Arzneyen brauchen soll. Unterricht wie man sich vor der Pestilenz mit haushalten, essen, trinken u. anderem halten soll.* 1527. 4. Tr.

(a) Epist. *de scrib. hist. med.*

§. CCXXXIII. A 1528. MANARDUS. THURINUS.

JOHANNES (a) MANARDUS, Ferrarienſis medicus, qui aliquamdiu in Hungaria archiatri Regii munere functus, tum in Polonia, in patriam demum reverſus eſt.

Ej. *epiſtolarum libri ſex* prodierunt anno 1520.(b). Pariſ. 1528. 8. LIND. Argent. 1529. BOEHMER Lion 1549. 8. *B. Tig.* Deinde tota collectio *XX librorum* Baſil. 1549. fol. *. nitida editio. Hanov. 1611. f. cum tit. *curia medica.* Epiſtolæ ſcriptæ ſunt ab a. 1502. ad 1535. Semiarabiſta, ſemigalenicus, paſſim veterum lectionem emendat. Omnis generis argumenta tractat. LEONICENUM contra PISTORIUM tuetur, recte vero oſtendit, luem veneream novum morbum eſſe, ex Americanis inſulis, ubi frequens ſit, in Europam translatum anno 1494. Guaiaci uſum præſcribit, inunctionem, ſpumam decocti, vel oleum ejus ligni. Ad varios cæterum morbos conſilia ſua impertit, ex veteribus quidem potiſſimum collecta, ut tamen ſua etiam experimenta citet; in univerſum nimia farragine auxiliorum uſus, ut eo ſeculo plerique. Paraphrenitidem negat ſe vidiſſe. Integer liber ineſt emendationum in DIOSCORIDEM, caſtigationum in MARCELLUM. Acriter hic in præceptorem ſuum LEONICENUM, a quo equidem falſarius dictus fuerat. In partem L. I. GALENI *de pulſuum differentiis.* Aloen tuetur, negat venarum oſcula aperire. Senna tamen ad alvum ducendam plerumque utebatur. In pleuritide ſanguinem de latere adfecto emittit, alias tamen etiam de oppoſito. In peſtilentium morborum initio ducendam alvum putat. De alimentis aliqua, Epilepticos ſe multos ſanaſſe, ſed ante annum ætatis 21. In hydrargyri ad luem veneream uſu carpit, quod cerebro noceat. Decocto ligni ſancti in arthritide utitur: idem ad luem veneream valde laudat, modumque præſcribit, ut debeat adhiberi.

EJUSDEM *epiſtolæ de ſectione venæ lateris patientis* ſeorſim excuſæ ſunt cum THURINI libellis Lion 1537. 4. B. B. quibus in BRISSOTI ſententiam opinionem dicit, & ad primum THURINI libellum reſpondet. Prior editio eſt anni 1531.

Denique *adnotationes* ad MESVE, quæ eædem totidem fere ſunt caſtigationes.

Epiſtolæ de morbo Gallico exſtant in collectione LUISINI.

EJUSD. *luculenta expoſitio in artem parvam* GALENI . . . , Baſil. 1529. *. 1536. 4. LIND. Olim a. 1515. hunc librum ſcripſerat. De tribus doctrinis quærit, quænam ſint diſquirit, eos refutat, qui aiebant eſſe diviſionem, compoſitionem, & compoſitionem eorum, quæ poſt diviſionem inventa ſunt.

Aliquæ epiſtolæ cum MUNDELLÆ THEODOSII alior. epiſtolis prodierunt.

ANDREAS THURINUS Piſcienſis, medicus Florentinus, CLEMENTIS VII. & PAULI III. archiater.

EJUS *de curatione pleuritidis per venæ ſectionem* Lion 1537. 4. *. Integra eſt libellorum collectio a S. CAMPEGIO edita. Primum revulſionem laudat; derivationem

(a) Verius JOHANNES JACOBUS.
(b) Ep. 6. L. XVIII.
(c) MANARD, *præf. ad* L. VII.

tionem non simul posse revulsivam esse contendit. Contra **Brissotum**, qui id fieri posse putaverat, quem a principio ad finem refutat. Ommino in principio morbi secandam esse venam lateris oppositi, per auctoritates omnia. Tempus derivationis esse, quando non ipsa sedes morbi, sed propinquæ partes humore morbifico repletæ sunt, quas oporteat evacuare: tum quando in pleuritide dolor adscendit ad furculas usque, suoque in vigore est. Hæc fusissime.

Ej. *responsio ad* Brissotum. Eo semper redit, ut in corpore pleno oporteat revellere, ne sanguis ad locum inflammatum confluat.

Responsoriæ ad duas Manardi epistolas una imsertæ sunt. Revulsionem non fieri per sectionem venæ in latere adfecto; una etiam cum aliis 1543. 4. prodierunt Boehm.

Ej. ad M. Curtium *epistola de vena in pleuritide secanda.* Data est a. 1526. edita Paris. 1528. 4. hic a. 1537. recusa. Eadem novi libelli doctrina est quæ prioris. Debere revulsionem præcedere derivationem. In principio pleuritidis debere venam secari lateris oppositi, non in eodem latere, ut fuse Curtium refutet.

Porro *de embrocha nova s. duccia artificiali, qua utuntur Florentini ad varios morbos* Lion 1537. 4. Lind. Bonon. 1543. 4. *. Has embrochas parat ex decocto herbarum aromaticarum cum alumine & sulfure. Fatetur tamen artem naturam neque imitari posse, neque parem aquis efficaciam impertire. Matthæum Battiferrum in Am. Vespuccio frustra embrochis usum, neque fere nunc solere adhiberi. Id vix credas, lecto Benedicto Victorio.

Ej. *medica disceptatiuncula adversus* M. Curtii *opinionem de cœna & prandii ratione* Paris. 1535 8. Lind. Lion 1537. 4. B. B. Cœna Romanorum incipiebat hora nona, & erat trium horarum, neque ut nunc nocturna, qualis Arabum cœna & nostra est. Male Curtium, ejusque discipulum Oddum, rationes cibationum mutare. Male eos cœnam prandio præferre.

Ej. *de bonitate aquarum fontanæ & cisternæ* Bonon. 1541. 4. Lind.

Ej. Hippocratis & Galeni *defensio de causis dierum criticorum adversus* H. Fracastorium Bononiæ 1543. 4. *. Fracastorium non in communem crisium causam inquisivisse, sed contingentem causam proposuisse, quæ a crisi abesse possit.

Ej. *defensio contra* M. Antonium Montisianum, *quod non in omni febre putrida conveniat missio sanguinis* Rom. 1549 fol.

Joh. Schoener *von Carlstad*, Mathematicus civ. Nürnberg. Ejus est *ein nuzliches Büchlein vieler bewahrter Erzney lange Zeit versuchet vor allerley Kranckheiten* Nürnberg. 1528. 4. *. Gunz annum habet 1529. 4. & 1542. 8. Plurimum astrorum influxui tribuit. Deinde medicamenta empirico more recenset, quæ cuique corporis humani parti conveniant.

Ej. *nothwendige Regel welche Zeit man ein güttliche Arzeney bereyten und brauchen soll* Nürnberg 1543. 4. Tr.

Eucha-

EUCHARIUS RÖSLIN. EJ. celebre suo ævo opus est & pene classicum, *der schwangern Frauen u. Hebammen Rosengarten*, parvus libellus, frequentissime recusus. Dedicatio data est anno 1513. Non reperio tamen editionem antiquiorem, quam Aug Vind. 1522. 4. TR deinde 1528. 4. Sed etiam coram habeo aliam pariter Augustæ Vindel. excusam 1532. 4. *. Inde 1544. 8. TR. cum CUBA BONACIOLO & ALBERTO. Latine *de partu hominis*, *& quæ circa eum accidunt* Francof. 1544. 8. *. 1563. 8. * & alias. Gallice *des divers travaux des femmes &c.* vertente PAULO BIENASSIS Parif. 1536. 8. & alias. Anglice *the byrth of mankind* Lond. 1654. 4. &c. Belgice 1559. 12. Amst. 1667. 8. Vide plures editiones in *B. Chir.* I. p. 186.

Pars clinica formulas continet ad morbos feminarum gravidarum, puerperarum, lactantium, & puerorum; ad vitandum abortum &c. Omnia omnino ad empiricorum saporem.

JOH. ANTONIUS *Campensis*. EJ. *directorium summa summarum medicinæ* Argent. 1528. fol. 1630. 12. Lion 1553. 16. 1557. 16. & cum ULSTEDII cælo. Nisi est alchemisticum opusculum.

FEDERICUS CHRYSOGONUS, Tudertinus, scripsit *de modo collegiandi, prognosticandi & curandi febres lucubrationes* Venet. 1528. fol. LIND.

J. CÆSARII (*Keyser*) *castigationes in* CELSUM prodierunt Colon. 1528. &c.

§. CCXXXIV. J. GUINTHER.

J. GUINTHERUS (WINTER) Andernacensis, per multos annos professor Parisinus, Argentoratum ob religionem se contulit, ibique obiit, vir græce & latine doctus (*).

Primum multa GALENI opera latine reddidit: *Introductionem*, *s. de sectis* Parif. 1528. 8. Basil. 1537. fol. 1593. f. Gr. & lat Basil. 1537. 8 HERISSANT. EJ. *de facultatum naturalium substantia ll. quod animi mores corporis temperaturam sequantur: de propriorum animi cujusque affectuum adgnitione & remedio* Parif. 1528. 8. HER. 1534 f. 1547. 12. HER. *De diebus decretoriis & morborum temporibus* Parif. 1529. 8. Lion 1533. 12. Parif. 1534. f. Basil. 1537. f. 1593. HER. *De atra bile & tumoribus præter naturam* Parif. 1529. 8 1574. f. HER. *De compositione medicamentorum κατα γενη* cum A. ALCIATI l. *de ponderibus* Basil. 1530. fol. l. VII. Parif. 1530. fol. Basil. 1537. fol. 1593. fol. HERISS. *De theriaca ad Pisonem* Parif. 1531. 4. 1534 fol. Basil. 1531. fol. HERISS. *De plenitudine* Parif. 1531. 8. 1528. fol. *. Basileæ 1531. fol. Parif. 1534. fol. HERISS. *De antidotis* libros II. Parif. 1537. fol. *De* HIPPOCRATIS & PLATONIS *placitis* Parif. 1534. fol. HERISS. EJUS GALENI *varia opera nunc recens edita aut recognita* Parif. 1534. fol. *De*

 compositione

(*) SCHOEFFLIN apud HERISSANT.

compositione medicamentorum secundum locos L. X. *nunc primum latinitate donatos* Parif. 1535. fol. Basil. 1537. fol. 1593. fol. HER. *De ratione medendi ad* GLAUCONEM L. II. gr. lat. Parif. 1546. 8. EJ. *opera diversa de tremore, formis morborum, præstantissima secta, ratione medendi per venæ sectionem, sanguinis missione ad* ERASISTRATUM, *facultate purgantium medicamentorum, quot & qualiter & quando purgare necesse sit* Parif. 1536. fol. HER. *De elementis ex* HIPPOCRATIS *sententia* Parif. 1541. 8. 1534. fol. HER. *De ratione victus privatorum commentarium; de constitutione artis medicæ; de pulsibus* Basil. 1531. fol. 1534. f. HER. Libellus *de ratione victus* prodiit etiam solus Argentor. 1530. 8. HER. Francof. 1554. Antwerp. 1562. 18. HERISS. IDEM vertit *Commentarium in* HIPP. *de natura humana, de tremore, palpitatione, convulsione & rigore* Parif. 1577. f. 1597. f. POLYBI *de diæta salubri libellum* Parif. 1528. fol. *.

IDEM PAULI ÆGINETÆ *opera latine* reddidit Parif. 1532. f. Colon. 1534. fol. Argentor. 1547. fol. Lion 1551. 8. 1563. 8. 1589. 8. HER. Libera versio.

Tum ORIBASII *commentaria in aphorismos Hippocratis latine non visa* Parif. 1537. 8. Spurium opus. Vide p. 48.

IDEM CÆLII AURELIANI L. III. *de acutis passionibus* primum edidit Parif. 1533. 8. HER.

Et RHAZE *de pestilentia* l. Argent. 1549. 8.

Et ALEXANDRI TRALLIANI *libros medicinales* XII. Argent. 1549. 8. Basil. 1556. 8. *. Lion 1560. 12. in STEPHANI *principibus*, & Lion 1575. 12.

EJ. *de victus & medendi ratione, tum alio, tum pestilentiæ maxime tempore observanda* Argent. 1542. 8 FALC. TR. Parif. 1549. 8. 1577. 16. HER Gallice Strasbourg 1547. 8. cum tit. *Instruction très-utile par laquelle chacun pourra se maintenir en santé, tant au tems de peste comme en autres tems.* Venam secabat, alvum ducebat, dabat oxymel, balneum imperabat temperatum. Ita HERISSANT, neque enim legi.

EJ. *Bericht, Regiment u. Ordnung wie die Pestilenz u. die pestilenzialische Fieber zu erkennen u. zu curiren* Strasburg 1564. 4. TREW. 1610. 8. TR. Diversum a priori opus.

EJ. *kurzer Auszug des Büchleins von der Pestilenz* Strasburg 1564. 8. Esse novam tantum editionem ejusdem libelli HER. Id vis vocis non videtur admittere.

EJ. *de pestilentia commentarius in IV. dialogos distinctus* Argent. 1565. 8. MEAD. Diversum a priori *de victus ratione* &c. opusculum.

EJ. *commentarius de balneis & de aquis medicatis in tres dialogos distinctus* Argentor.

Argentor. 1565. 8. Male hic Cl. HERISSANT, medicos nihil hactenus dixisse de acidulis: dixerat & ampliter FUCHSIUS. Levis in universum, ante chemiam cognitam, labor.

EJ. *de veteri & nova medicina tum cognoscenda tum facienda l. duo* Basil. 1571. fol. 2. vol. B. B. Vastum opus, quo universus artis ambitus traditur. In Tomi I. Dialogo I. generalia aliqua continentur. In D. II. historia medicinæ, cæterum ad usque VI. physiologica & anatomica habet. D. VI. tamen pulsus fuse & respiratio dicitur. D. VII. initium fit tractationis morborum, morborumque recensio, causæ, generalia aliqua enumerantur. Urina tamquam signum. D. VIII. febres, lues venerea, morbi a capite ad calcem.

T. II. Dialogus I. diætetica continet, II. curationem morborum. Hic ostendit se non mediocriter in PARACELSI sectam inclinare; antimonium laudat, aliaque chemica. D. III. auxilia, evacuationes variæ. In pleuritide meticulose venam secat. Purgatio. D. V. materies medica. D. VI. medicamenta composita, formulæ variæ & medicamenta officinalia. Balnea, quibus impense favet. Propria cæterum, aut nova, ne exspectes.

EJ. *gynæciorum commentarius, de gravidarum, parturientium, puerperarum & infantum cura acc. elenchus auctorum in re medica cluentium qui gynæcia scriptis illustraverunt* excusus a J. GEORGIO SCHENCKIO Argentor. 1606. 8. posthumus & imperfectus labor.

Laudes ejus viri cecinit GEORGIUS CALAMINUS Argent. 1575. 4. * & integro libello, ex quo fere editiones decerpsi, LUDOVICUS ANTONIUS PROSPER HERISSANT, brevis ævi juvenis Parisf. 1765. 12. *.

§. CCXXXV. MICHAEL ANGELUS BLONDUS.

EJ. *de origine morbi gallici deque ligni Indici ancipiti proprietate* Rom. 1542. 8. FALC. Venet. 1542. 8. ASTR. & in collectione GESNERI Tigur. 1555. fol. *. Antiquum morbum esse, neque ex India advenisse. Guaiaco curatos fere omnes relapsos esse. Pilulas ex mercurio crudo, cum scammonio, aliasque ex hermodactylis describit: unguenta demum mercurialia.

EJ. *de medicamentis, quæ apud pharmacopolas reperiuntur* Rom. 1544. . . . . 1554 . . HEISTER.

EJ. *de diebus decretoriis & crisi contra neotericos. Novus in via GALENI contra neotericos libellus* Rom, ut puto 1544. 4. LIND. Lion 1550. 8. cum ABENESRÆ libro *de criticis diebus* ab ipso BLONDO recognito. Nimium astrologis tribuit.

EJ. *epitome ex HIPPOCRATIS libris de nova & prisca arte medendi deque diebus decretoriis* Rom. 1545. 8. TR. 1528. 8. LIND.

EJ.

EJ. *L. de memoria* &c. Venet. 1545. 8. LIND.

EJ. *de adfectionibus infantum & puerorum* Venet. 1537. 8. LIND.

EJ. *de canum cura & venatione* Rom. 1544. 4. TREW.

EJ. *de maculis corporis* Rom. 1544. 4. LIND.

§. CCXXXVI. ANNUS 1529.

HERMANNUS, *Comes de Neuenaar.* EJ. *de febre sudatoria* l. Colon. 1529. 8. FALC. & cum P. de ABANO *de venenis* &c. a GUIL. GRATAROLO editus sine loco & anno.

ID. OCTAVIUM HORATIANUM edidit. Conf. p. 293. Eum ALDUS secutus est REINES.

FRANC. DELGADO Presbyter. EJ. est *del modo de adoprare il legno de India occidentale, salutifero remedio ad ogni mal incurabile* Venet. 1549. 4. Ita C. de V. Nam paulo alius est titulus ASTRUCII, *del modo de adoperare el legno santo di India occidentale salutifero remedio ad ogni piaga* Venet. 1529. 4. Ipse per 20 annos malo venereo laboravit, & plurima in nosodochio mala passus, demum a. 1526. usu decocti ligno sancti convaluit. Malum omnino ortum esse in obsidione Neapolitana. Inde, cum in insula Hispaniola aliqui Hispani usu L. Guaiaci perfecte curati fuissent, id remedium in Hispania ab anno 1501. innotuisse, in Italia anno demum 1517. Ipse electuarium ex eo ligno parabat & vendebat, quod arcanum sibi servat. Hæc ex ASTRUCIO, neque enim in collectione LUISINI reperitur.

JACOBI CASTRII ep. *de sudore epidemico quem Anglicum vocant* Antwerp. 1529. 8. LIND.

SIMONIS RICHINI (*) de ὑδροπυρέτῳ, (pro ἱδρωπυρέτῳ) s. *sudatoriæ curatione* Colon. 1529. 4.

ANTONII CARTAGENA, professoris Complutensis, FRANCISCI I. in Madritensi carcere medici, *de signis febrium & diebus criticis* l. Complut. 1529. f. C. de V.

EJ. *de fascinatione & febre pestilenti* ibid. 1530. fol.

CASPAR KEPLER *v. nützlichen Regiment wider die Pestilenz und giftige Pestilenz-Fieber die Schweyssucht genannt* Lips. 1529. 8. TR. *Vermehrt durch seinen Sohn* MELCHIOR Leipz. 1566. 4. TR. 1598. 4. ubi lego KEGELER.

WENCESLAI BAYER *von Ellbogen* CUBITO *genennt richtige Rahtschlag und Bericht der jetzregierenden Pestilenz so man den englischen Schweiss nennet* Lips. 1529. 8. TREW.

EJ. *Bericht wie man sich in der Zeit der Pestilenz hütten, auch was man für Arzney brauchen soll* Nürnberg 1547. 4.

EJ.

(*) RIQUINUS LIND.

EJ. l. *de thermis Caroli* Lipſ. 1522. 4. Lipſ. 1614. 4. & 8.

FRANCISCI MARTINEZ *de la complexion de las mugeres* Madrit. 1529. 8. ſi huc facit.

J. NIDEMONTANUS *de ſudore anglico* Argentorat. 1529. 4. L.

SEBASTIANI ROT *concluſa* ARISTOTELIS & GALENI *graviſſimam pugnam diſcutientia* Lipſ. 1529. 4.

EJ. *de ſalubritate lotionum capitis & balneorum aquæ dulcis* Lipſ. 1550. 4.

EJ. *quæſtiones & problemata* ibid. 1553. 4. BOERNER.

VINCENTIO de BURGOS *hiſtoria natural de ſe tratan des propriedades de todas las coſas* Toled. 1529. fol. SEG. Nonne BELLOVACENSIS p. 434.

EURICIUS CORDUS, vero nomine HENRICUS URBANUS, Simmershuſa Haſſus, profeſſor Marburgenſis, inde medicus Bremenſis, LEONICENI diſcipulus & MANARDI.

EJ. *Regiment wie man ſich von der neuen Plage der engliſche Schweiß genannt bewahren ſoll* Nürnberg 1529. 4. TREW.

ID. NICANDRI *theriaca & alexipharmaca* verſibus latinis reddidit Colon. 1532. 8.

In *botanologico* Colon. 1534. 8. *. Francof. 1549. aliqua ad materiam medicam ex mineris & animalibus ſpectantia reperias.

EJ. *de urinis l. überſetzt durch* J. DRYANDER, editus Francof. 1543. 8.

EJ. *von der Tugend des Theriaks* Marpurg 1532. 8. TR.

EJ. *de abuſu uroſcopiæ concluſiones adverſus . . . medicaſtros* ibid. 1546. 8. LIND.

EJUS *von etlichen bewährten Arzneyen für den Stein* edente FRISIO Argent. 4.

Vitam viri dedit WIGANDUS KAHLER Rinteln 1744. 4. *.

MICHAEL SCHRICK ſcripſerat *nützlich Büchlein von Kunſt u. Tugend der gebrannten Waſſern* Nürnberg 1529. 4. recuſum 1601. 8. * cum SEIZIO. Farrago formularum & nimia encomia.

Apothek für den gemeinen Mann ex Brunsvic & Schrikio Witteberg 1529. 4. TR. cum priori Lipſ. 1532. 8. HUTH.

ANT. BERLOCH's *Unterrichtung einer Seuchen ſo von vielen der engliſche Schweiß, von denen Alten das peſtilenziſch Fieber genannt* Nürnberg 1529. 4. TR.

§. CCXXXVII. H. FRACASTORIUS. MDXXX.

HIERONYMUS FRACASTORIUS Veronensis, medicus, poëta, philosophus, Astrologus, archiater PAULI III, vir nobilis & illustris, & suo ævo inter principes doctorum virorum habitus, etiam statuam meritus, sibi in patria dedicatam.

Inter antiquissima ejus opera est poema *syphilis s. morbus gallicus*, scriptum, ut ASTRUCIUS monet, haud serius quam anno 1521, vivente nempe Leone X, qui eo anno obiit (*), editum Veronæ 1530. 4. BOEHM. sæpissime recusum Paris. 1531. 8. MENKE. Basil. 1536. 8. LIND. Paris. 1539. 16. MENKE. Lion 1547. 12. MENKE. Antwerp. 1562. 8. TREW. 1611. 8. MENKE. Londin. 1720. 4. 1746. 8. SMITH. Patav. 1744. 4. Gallice versum a MACQUER & la COMBE cum bonis notis Paris. 1753. 8. Italice vertente SEBASTIANO de gli ANTONI Bonon. 1738. 4. SMITH. Vertente ANTONIO TIRABOSCO Veron. 1539. 4. SMITH. Demum a PIETRO BELLI versum Neapoli 1731. 8. Morbum novum esse, ex siderum concursu natum, & per bellum Gallicum in Italiam propagatum. Inunctionem asperum esse auxilium, ut tamen id noster non rejiciat: suffitum ut asperiorem damnet, tum præcipitatum & devoratum hydrargyrum. In poemate tamen potissimum Guajacum laudat, tamquam mali antidotum. Dictio cæterum humilis, neque vitiosis numeris pura, ut præterea antiquos sæpe non imitaretur, sed exscriberet. Christianæ fidei vestigia cum paganis fabulis non bene commiscuit.

Carmina viri collecta prodierunt Patav. 1728. 8. 1739. 4. 2. vol. SMITH.

EJ. *Sententia de temperatura vini* Venet. 1534. 4., in qua vinum calidum esse ostendit, non humidum, sed neque siccum.

EJ. *de sympathia & antipathia* L. I. *de contagione & contagiosis morbis eorumque curatione* L. III. Venet. 1546. 4. TREW. Lion 1550. 16. TR. SMITH. & etiam 8. 1554. 16. TR. & l. *de sympathia & antipathia in Th. sympathetico* Nürnb. 1662. 4. *. Potissimum de peste agit, de sudore Anglico, de febre petechiali, quæ ex Cypro adlata in Italia annis 1505. & 1518. primum visa sit, & de morbo venereo. In morbis malignis venæ sectionem & purgationem rejicit, ob putredinis metum, funestosque in febre petechiali adnotatos eventus; utitur hinc quidem absorbentibus & bolis, atque suo diascordio, inde tamen etiam acidis liquoribus & limonum succo, oxycrato, & siccantibus. Omnem contagionem esse a putredine. Aliquas lues contagiosas describit, etiam boum horumque *Zungenkrebs*. Post locustarum ubertatem a putredine morbos fieri contagiosos, & post inundationes. Phthisin contagium habere primus, ut puto, vidit. In principio venam secare, movendum sudorem, putredini resistendum. Malum venereum ab annis retro vigenis pustulas parcius inducere, gummata frequentiora. Unguentum mercuriale a tonsore in vetusto libro

(*) Syphil. L. II.

libro repertum esse. Ossa infecta non sanari. Non ex India adlatum malum esse sed ex vi occulta siderum & maligna conjunctione ortum.

EJ. *Homocentrica & de causis criticorum dierum per ea, quæ in nobis fiunt* Venet. 1535. 4. TREW. 1538. 8. TREW. Criticos dies refert ad motus humorum morbosorum, qui cum diversis humoribus conveniunt. Ita quando ad choleram melancholia accedit, septimo die maximam fieri irritationem. Nempe morbos, in quibus unicus humor peccat, criticos dies non habere. Cum vero cholera triduanum faciat paroxysmum, melancholia quartanarium, si uterque humor fuerit in culpa, ex concursu horum humorum paroxysmum in die septimo maximum fieri, & eo die irritationem & crisin consequi. Lunæ efficaciam rejicit. *

Opera omnia philosophica & medica prodierunt Venet. 1555. 4. *. 1574. 4. MENKE. 1584. 4. RIV. Lion 1581. 8. LIND. 3. vol. 1591. 2. vol. TR. etsi etiam male ut puto Leida legitur MENKE. Monspel. 1622. 8. 2. vol. Genev. 1627. 8. MENKE. 1637. 8. *. 1671. 8. LIND.

FRIDERICUS OTTO MENCKEN *de vita, moribus, scriptis, meritisque* HIERONYMI FRACASTORII *commentationem* edidit Lipsiæ 1731. 4. * qua, justo certe volumine, viri laudes tradit, alienissimis equidem admistis.

§. CCXXXVIII. LEONHARDUS FUCHS.

Vir eruditus, polygraphus, non nihil contentiosus, magnus Arabum adversarius, Wembdingæ Bavaricæ natus, Monachii praxin secutus, & alibi, inde Tubingæ medicinam docuit, constans purioris fidei confessor, Pisas cum luculentissimis conditionibus vocatus, eos honores deprecatus est. Primus inter Germanos ad magnam celebritatem apud exteros pervenit.

EJ. *errata recentiorum medicorum sexaginta adjectis eorum refutationibus* Hagenau 1530. 4. TR.

EJ. *Cornarius furens* Basil. 1533. 8.

EJ. *tabulæ castigatæ sex in sex libros* GALENI *de morbis & symptomatibus* Lion 1530. fol. TR.

EJ. *apologia contra* HIEREMIAM THRIVERIUM BRACHELIUM, *qua monstratur, quod in viscerum inflammationibus, pleuritide præsertim, sanguis e directo lateris adfecti mitti debeat* Hagenau 1534. 4. *. Pro BRISSOTO in Arabes Hippocratis & Galeni locos citat. Venam omnino non unice revellendi causa sed evacuandi secari. AVERRHOEM detestatur. Accedit CURTII disceptatio.

EJ. *paradoxorum medicinæ libri III. in quibus multa a nemine hactenus prodita Arabum ætatisque nostræ medicorum errata indicantur, confutantur, obiter* SEBASTIANO MONTUO *respondetur* Basil. 1535. fol. *. Paris. 1546. 8. *. 1555. 8. quo anno duæ editiones prodierunt LIND. Frf. 1567. f. TR. *cum solida refutatione*

 ineptarum

ineptarum adnotatiomunculiarum SEB. MONTUI. Potissimum in Arabes invehitur, qui ipsi plantarum ignari Graecos male intellexerint, doses male definiverint. De aloe, ventriculo non nocere, aut hepati. Succinum non esse lacrumam populi. Non abjiciendas alas cantharidum. Mumiam esse pissasphaltum merum sagax sensit. Theriacam effectus non praestare, quos veteres laudaverunt.

L. II. ubi utroque auxilio opus est, prius debere venam secari, deinde alvum duci. Venae sectionem e directo ad inflammationes utiliorem esse (quam sententiam noster in novissimis operibus deseruit). Non debere ante coctionem alvum duci, nisi materies turgida fuerit. Pilulas a jejuno homine sumendas post perfectam concoctionem ciborum. In febribus, & in tertiana potissimum, non debere nimium purgari. Male balneum in febre negligi. Arabes male lenticulam ex aceto in pleuritide dedisse. Dysentericos omnino non purgandos, sed neque colicos: neque clysteribus in calculo renum unice fidendum. Aliam esse lepram & elephantiasin Graecorum, aliam Arabum. Gallicum morbum novum esse, neque lichenem veterum, & anno 1493. primum innotuisse. Eundem morbum esse carbunculi, anthracis & ignis Persici: eum ab AVICENNA male confundi cum variis morbis cutaneis, male etiam arabem reprimentia ad omnes bubones adhibuisse. Pultem avenaceam febricitantibus non bene dari.

Liber III. argumenti est anatomici.

EJ. *compendiaria in artem medendi introductio recognita & auctior* (*), *una conficiendorum medicamentorum ratio, itemque de urina & pulsibus praeceptio* Argentor. 1535. 8. *. Parvus libellus, continens potissimum breve dispensatorium & antidotarium. Balnea, Germanica etiam magis, recenset. Deinde generalia quaedam ad medicorum res non naturales, morborum summa capita, a vertice ad calcem: ad praesagia, urinam, pulsum. Methodum medendi a solo GALENO disci debere. Gallice *methode ou brieve introduction pour parvenir à la vraie connoissance de la vraie & solide medecine* Lyon 1552. 16. B. B.

EJ. *adversus* CHRIST. EGENOLPHI *typographi calumnias responsio* Basileae 1535. 8.

EJ. *apologia adversus* GUALTHERUM RYFFIUM ib. 1536. 8.

EJ. *Hippocratis epidemion liber VI. latinitate donatus & luculentissima commentatione illustratus* ib. 1537. fol.

EJ. *tabulae aliquot universae medicinae summam & divisionem compendio complectentes* ib. 1538. fol. TREW.

EJ. *tabula oculorum morbos comprehendens* Tubing. 1538. fol.

EJ. *de medendi methodo* L. IV. HIPP. COI. *de medicamentis purgantibus libellus jam recens in lucem editus* Paris. 1539. 8.

EJ.

(*) primam editionem puto esse anni 1532. ita enim dedicatio indicat.

Ej. *de medendis singularum partium corporis humani passionibus & febribus* L. IV, Basil. 1539. 4. Tr.

Ej. *Apologiae tres, quarum prima adversus* Guil. Puteanum *docet, aloën aperire ora venarum, secunda adversus* Seb. Montuum, *nonnulla paradoxorum capita defendit. Tertia adversus* Jeremiam Thriverium, *in internis inflammationibus, pleuritide praesertim, e directo partis affectae sanguinem mittendum esse, item explicationem aliquot parodoxorum continet* Basil. 1540. 4.

Ej. *Libri tres difficilium quaestionum & hodie passim controversarum explicationem continentes.* Basil. 1540. 4.

Ej. *medendi methodus, s. ratio compendiaria perveniendi ad veram solidamque medicinam, ad Hippocratis & Galeni scripta recte intelligenda mire utilis. Componendorum & miscendorum medicamentorum* L. III. Basil. 1541. fol. Lind. 8. Tr. Lion 1541. 8. 1556 12. Francof. 1566. f. in operib. Lind. Paris. 1550. 8. Tr. quae editio emendata est Suspicor esse librum dictum priori pag. Paris. 1539. 8.

Ej. *de sanandis totius corporis ejusdemque partium tam externis quam internis malis* Basil. 1542. Lind. 8. 1565. 8. Lind. Paris. 1543. 8. Tr.

Ej. *Ad quinque priores suos de curandi ratione, s. de sanandis totius corporis ejusdemque partium tam externis quam internis malis appendix recens edita, in qua chirurgica maxime tractantur* Lion 1548. 16. Meae editioni titulus est, *de curandi ratione libri octo* Lion 1554. 16. *. L. V. & L. VIII. Basil. 1568. 8. Tr. Morborum sunt a capite ad calcem curationes ex Graecis scriptoribus sumtae. Post V. l. *appendix* accedit de flatu & emphysemate, & de morbo gallico. Hic manifesto exscribit. Nam Guaiacum dum laudat, ejus decocti spuma jubet uti, & Germanos largius alere. L. VI. ad VIII. argumenti sunt chirurgici.

Ej. Hippocratis *aphorismorum sectiones VII. latinitate donatae, commentariis illustratae: adjectis adnotationibus, in quibus quotquot sunt in* Galeni *commentariis loci difficiles ad unguem explicantur* Basil. 1544. 4. *. Paris. 1545. 8. *. Lion 1558. 8. 1559. 8. Tr. Lind. Judicium de prioribus commentatoribus. Lectionem vulgatam noster passim emendat, aut certe fatetur corruptam esse. Loca analoga colligit, caeterum ex seculi genio ratiociniis indulget. Unicae plagulae furto ablatae substitutus est Galeni commentarius.

Ej. Gualteri Ryffii *impudentissimum plagium detectum* Lion 1546. 16.

Ej. *De cibo & potu brevis* ex Fuchsio *disputatio* Lion 1547. 12. cum Galeno *de bono & malo succo.* Gunz.

Ej. Cl. Galeni *aliquot opera latinitate donata & commentariis illustrata de inaequali temperie l. unus. De differentiis & causis morborum symptomatumque libri sex. De Judiciis l. tres. De curatione per sanguinis missionem* L. I. Paris. 1549. f.

L. *de sanguinis missione libellus* Galeni. *seorsum* Lion 1550. 16.

GALENI *de Temperamentis libri* III. *De differentiis febrium* L. II. *latinitate donati & commentariis illustrati* Parif. 1554 fol f. Tom. II.

Porro FUCHSII *de usitata hujus temporis componendorum miscendorumque medicamentorum ratione* L. IV. Basil. 1555. fol.

De laborantium locorum notitia libri VI. *latinitate donati & commentariis illustrati* Parif. 1554. fol. f. Tomus III.

EJ. *an morbifica aliqua sit*, de GALENI *sententia*, *causa continens* Basil. 1557. 8. TREW.

Idem NICOLAI MYREPSI *medicamentorum opus a se conversum & commentationibus luculentissimis illustratum. De componendorum miscendorumque medicamentorum ratione* L. IV. edidit Basil. 1549. fol. *. Lion 1663. 12. in collectione STEPHANI & Nürnberg. 1658. 8.

EJ. *An cura pestis phlebotomia vel antidoto auspicanda sit.* Tubing. 1554. 4. B. *Tig.*

EJ. *epistola apologetica ad* TH. DUNUM *de venæ in pleuritide sectione* exstat cum DUNI l. *de venæ sectione* Tiguri, anno, ut puto, 1560. 8. *.

EJ. *apologia qua criminationibus ac calumniis* JACOBI PLACOTOMI *respondetur* Francof. 1566. 8. cum opere *de componendis medicamentis*; addito, ut vocant, *dispensatorio.*

EJ. *institutionum medicinæ ad* HIPPOCRATIS GALENI *aliorumque veterum scripta recte intelligenda mire utilium* libri V. Basil. 1567. 8. 1572. 8. 1583. 8. 1594. 8. 1605. 8. 1618. 8. hæc LIND. Lion 1560. 8. *. His omnibus antiquior datur editio, nam dedicatio est anni 1553. L. I. continet historiam medicinæ, physiologiam, anatomen. GALENUM laudat a Deo ad conservandam medicinam missum. L. II. agitur de rebus non naturalibus. L. III. de præternaturalibus. L. IV. de signis. L. V. breviter de curandi ratione. Ex Græcis collectum opus. Balneorum Germanicæ iterata recensio. Balnea arte confecta.

EJ. *operum didacticorum* P. I. II. III. IV. *continens Institutiones medicinæ*, f. *methodum ad* HIPPOCRATIS, GALENI, *aliorumque veterum scripta recte intelligenda* III. *Medicamentorum omnium præparandi, componendi miscendique rationem &c.*, libros *Omnium membrorum a capite ad calcem usque medelam Paradoxorum medicinæ synopsin* Francof. 1566. 1567. 1604. fol.

Aliter video recenseri, neque enim ad manus est, & Tomum I. operum continere *præparandorum medicamentorum rationem*, *compositiones usitatas*, *orationem de vita & morte auctoris* Francof. 1566. TR. Tomum II. *de curandis totius humani corporis malis* agere Francof. 1567. fol.

EJ. *Excerpta de balneis* in collectione *Veneta* repetuntur. Loci *de morbo Gallico* in *coll.* LUISINI.

GEORGIUS

Georgius Hizler literarum professor, *orationem de vita & moribus* D. L. Fuchsii *artis medendi professoris eximii*, habuit & edidit Tubing. 1566. 4. *.

Botanicum opus & *anatomicas institutiones* omitto. Reliquit multos ineditos codices; *paradoxorum libros* III. emendatos & auctos. *Commentarios in aliquot libros* Galeni *de simplicium medicamentorum facultatibus. Quod jecur sit sanguificandi primarium instrumentum. Commentarios* in Galeni *de methodo medendi libros* XIV. *Commentarium in* VI *epid.* & in l. I. *de medendi ratione. Annotationes in ll.* Gal. *de compositione medicamentorum localium.*

§. CCXXXIX. Otto Brunfels.

Moguntinus, Poliater aliquamdiu Bernensis, vir laboriosus & diligens collector, quem mors ante diem maturioribus operibus eripuit, & qui praeterea in varia se studia diffudit.

Cum I. Tomo *herbarii* Argentor. 1532. fol. *. prodiit ejus *encomium medicinae*: id nescio an in editione Germanica Tom. I. reperiatur, quae prodiit ib. 1530. f. Tr. In T. III. tabulae variae sunt, medicamentorum venenosorum, & catharticorum tres, quae & seorsim prodierunt, tum evacuantium, confortantium, digestivorum, eorum quae singulis membris conveniunt, rerum naturalium, non naturalium, contra naturam; de praecognitione quatuor humorum praedominantium, de differentiis morborum, de differentiis pulsuum, de judiciis urinarum tabula.

Ej. *catalogus illustrium medicorum de primis medicinae scriptoribus* Argent. 1530. 4. Boehmer.

Ej. *theses, s. loci communes totius rei medicae & de usu pharmacorum, deque artificio suppressam alvum ciendi* Argent. 1532. 8. Trew. Lego etiam *schema pharmacorum, & secundi libri thesium appendicem.*

Ej. *Spiegel der Arzney* Argent. 1532. fol., ut lego.

Ej. *neotericorum aliquot medicorum in medicinam practicam introductiones* Argent. 1533. 12. Trew. Bertrucii aliorumque libelli.

Ej. *jatrium medicamentorum simplicium, continens remedia omnium morborum* Argent. 1533. 8. *. 2. vol. Morborum a capite ad calcem recensio, & ad quemque farrago medicamentorum simplicium, potissimum ex Plinio Valeriano.

Ejusd. *Onamasticon medicinae omnia nomina herbarum, fruticum, suffruticum, arborum, seminum, florum, radicum, lapidum, metallorum, instrumentorum & definitionum medicinalium* Argent. 1534. fol. B. B. 1543. f. Lind. Sentias properantem auctorem, qui ὑπατιτις scribat pro ἡπατιτιδι, ὑδουχρουν pro ἡδυχροιν. Lexicon caeterum est medicinae universae, in quo omnia collegit, quae utcunque ad medicinam pertinent, & ex veteribus compilavit.

Ej. *von Wassern oder Schweisbädern* cum Frisii *Badenfahrt* Strasburg 4.

Ej.

EJ. *Reformation der Apotheken, von Kräutern, Wurzeln, Saft, Saamen, Blumen, und wie man solche Dinge bekommen, behalten und brauchen soll* Germanice a H. ELER redditum Argent. 1536. 4. TREW. Latinam editionem ignoro.

EJ. *Weiber und Kinder Apothek. 1. Buch von Krankheiten der Weiber vom Haupt bis zu den Füssen. 2. von Raht und Sorg bey Säuglingen und zarten Kindern* Argent 4. * absque anno. Ex pharmacopolio BRUNFELSII versum esse monetur, Medicamentorum collectitia farrago.

EJ. *epitome medices ex gravissimis auctoribus summam totius medicinae complectens* Antwerp. 1540. 8. LIND. Paris. 1540. 8. OSB. Venet. 1542 8. Lion 1552. 12. TREW.

EJ. *Bericht von allerley Confectionen, Latwergen* Francof. 1552. 4. B. THOMAS.

SERAPIONIS, RAZIS & AVERRHOIS libros *de simplicibus* edidit, & P. ÆGINETAM *de simplicibus medicamentis cum explicatione dictionum Arabicarum* Argent. 1531. fol.

§. CCXL. VARII.

ETIENNE FAIGUE s. de BEAULIEU, *singulier traité contenant la proprieté des tortues, escargots, grenouilles & artichaults* Paris. 1530. 4. BUR. 1550. 8. FALC.

JEAN GOEUROT medecin ordin. du Roi *la conservation de santé pour la commodité de la nature de toutes sortes de pain & autres choses qui sont en commun usage de la vie humaine avec remedes secrets contre toutes maladies* Paris 1549. 16. Lion 1550. 16. 1557. 16. *. RAST. Ad morbos a capite ad calcem formulae medicamentorum ad seculi morem.

Una prodiit NICOLAS de HAUSSEMAINE medici Andegovensis, *règime & traité singulier contre la peste.* Venam secat, purgat, dat calida, bolos, tamen & acida. De selectu etiam venarum.

Lego etiam apud HOUSSETUM *sommaire très singulier de toute medecine & chirurgie specialement contre les maladies quotidiennes aprouvé par* J. GOEUROT *avec un Regime singulier contre la peste* Paris. 1530. 8.

GARCIAS PEREZ de MORALEZ *de balsamo y de sus utilidades, para las infermidades del cuerpo umano* Hispali 1530. N. ANT.

JACOBUS MANTINUS hebraeus. AVICENNÆ *partem fen primi de universali ratione medendi* convertit & edidit Venet. 1530. 8. LIND. Ettelingae 1531. 8. Hagenau 1532. 8. *. WOLF.

ID. AVICENNÆ caput 29. *tertii Canonis fen I. tractatus primi de canonibus universalibus curationis dolorum capitis* latine convertit Burgis 1533. f. WOLFIUS cum priori prodiisse dicit.

Neue

Neue gebrennte und distillirte Wasser Argent. 1530. 4.

HIERONYMI AURIMONTANI *perhorrendæ pestilentialis ephemeris quam falso sudatoriam luem vocant*, *curandi ratio* Cracau 1530. 8. PLATN.

HENRICUS CORNELIUS AGRIPPA, vir moribus & scriptis ab aliorum virorum moribus & opinionibus diffidens, scripsit *de vanitate scientiarum* Lyon 1530. 4. Leid. 1644. 16. *. Colon. 1675. 12. & alias recusam satyram. In medicos, sed potissimum in eos vehementer invehitur, qui compositis medicamentis indulgent, in eos mitior, qui simplicibus utuntur. Mera cæterum declamatio.

EJ. *contra pestem antidota securissima* Lion 1535. 8 LIND.

ALARDUS HIPPOCRATIS *epistolæ interpretationem* dedit & *paraphrasin* Salignac 1530. 8.

Et *Scholia in* MARBODÆUM Colon. 1539. 8. L.

Kleines Distillirbuch Strasburg 1530. 4.

§. CCXLI. HIEREMIAS THRIVERIUS.

BRACHELIUS cognominatus, non HIERONYMUS, professor Lovaniensis, multa scripsit. Ejus est *disceptatio de securissimo victu neotericis perperam præscripto* Lovan. 1531. 4. LIND.

EJ. *de missione sanguinis in pleuritide ac aliis phlegmones tam externis quam internis omnibus cum* PETRO BRISSOTO & LEONHARDO FUCHSIO *disceptatio*. EJUSD. *commentarius de victu ab arthriticis morbis vindicante*, *ubi quam male diris illis cruciatibus a neotericis hactenus sit provisum ostenditur*, *& alii quamplurimi vivendi errores obiter corriguntur* Lovan. 1532. 4.

EJUS *integri commentarii de temporibus morborum & opportunitate auxiliorum; adjectus est elenchus apologiæ* LEONHARDI FUCHSII *nuper emissæ de missione sanguinis in pleuritide* ib. 1535. 4. LIND. Lion 1547. 12.

EJ. *in tres libros* GALENI *de temperamentis & unum de inæquali temperie commentarii quatuor*, *nequaquam ex aliis collecti, sed propriis rationibus instructi* Lovan. 1535. Lion 1547. 12. LIND.

EJ. in l. *aphorismorum* HIPPOCRATIS *commentarius* Antwerp. 1538. 4. LIND.

A. C. CELSI *de sanitate tuenda liber* I. *plurimis locis*, *antea nemini suspectis*, *castigatus ac commentariis illustratus* ib. 1539 8. & cum alio titulo. *In* L. *I.* CELSI *commentarii doctissimi* Leid. 1592. 4. *. Mera sermocinatio, absque ulla emendatione.

EJ. *Corollarium super missione sanguinis in pleuritide* Antwerp. 1541. 8. LIND.

EJ. *Paradoxa de vento*, *aere*, *aqua & igne*. *Censura libelli de flatibus qui hactenus dictus est* HIPPOCRATI (sic) ib. 1542. 8. LIND.

Ej. *ad studiosos medicinæ de duabus hodie medicorum sectis, ac de diversa ipsorum methodo* ib. 1544. 8. Lind.

Ej. *in technen* Galeni *clarissimi commentarii* Lion 1547. 16. Trew.

Ej. *in* Polybum *aut* Hippocratem *de ratione victus idiotarum aut privatorum commentarius* Lion 1548. 8. *. Ejusdem saporis, cujus reliqua.

Ej. *varia apophthegmata* Lion 1549. 12.

Ej. *commentarii in VII. ll. Aphorismorum Hippocratis* ib. 1551. 4. duæ editiones Lind. mea est 4. * apud Juntas. Inutile opus.

Ej. *in Hippocratem de ratione victus in morbis acutis comment.* Lion 1582. 8. Lind.

Ej. *universæ medicinæ brevissima & absolutissima methodus a* Dionysio *filio in publicum collata* Antwerp. 1592. 8. Lind. Leid. 1592. 8. B. B. Queritur de fratre filius, qui optima scripta patris subripuerat. Promittit multos alios codices patris; iste quidem compendium est medicinæ.

Ej. *de arthritide consilia quædam*, in opere, quod Henricus Garetius edidit Francof. 1592. 8. Lind.

§. CCXLII. Varii.

Joachimi Schiller ab Herderen *de peste Britannica commentariolus vere aureus* Basil. 1531. 8. Tr. Huth. cum Al. Benedicto *de peste*, & cum P. de Abano atque G. Gratarolo *de venenis* sine loco & anno 8. Riv.

... Tansteter *artificium de applicatione astrologiæ ad medicinam* Argent. 1538. 8.

Ludovicus Lobera de Avila Castellanus, Caroli V. Archiater. Ej. *libro de las quatro enfermidades cortesanas, che son catarr, gota, mal de piedra, y mal de Bubas* Tolet. 1544. Italice vertente Petro Lauro Venet. 1558. C. de V. Suffitum gravissimum esse: inunctionem hydrargyri melius alternis diebus ferri, Guaiaci usum reliquis præstare, Astruc. Maximi hunc virum facit Freindius. Primum bubones dixisse, & abscessus in periosteo, quos fere ossis caries comitatur; curationem quæ fit per inunctionem studiose descripsisse; ut aer excludatur monuisse.

Ej. *regimiento de la salud de la estavilidad de hombres y mugeres, y enfermidades de los rimones* Valladolid. 1551. fol. Falc. Germanice *des gesunden Lebens Regiment.* Francof. 1563. 8. Tr.

Ej. *de conviviis nobilium & de valetudine tuenda* Madrit. . . . . 8. Lind. Aug. Vind. 1531. 4. Manget.

Ej. *Banqueto de nobles cavalleros modo de bevir desde que se levantan basta que se accostan, habla de cada manjar, que complexion y propriedad tiene a que dannos y provechos hace. e trata del regimento curativo y preservativo de las fiebres pestilentes y de la pestilentia e otras cosas utilissimas* Aug. Vind. 4. *Bibl. Majansian* Alia editio

tio eſt *Vergel de ſanidad por otro nomen Banquet de cavalleros &c. corregido y anadido por el autor* Complut. 1542. fol. C. de V.

EJ. *Antidotario de todas las medicinas uſuales, y la manera que ſi han de hazer ſeguramente* N. ANT.

CHRISTOPH CLAUSER *Dialogus daß die Betrachtung des Menſchenharnes ohn andern Bericht unnützlich, und wie der Harn zu empfachen und zu urtheilen am geſchickteſten ſey. Die Geſtalt der Orten in welchen die Dinge die mit dem Harnen vom Menſchen abgehn, beſchrieben von* JOH. ACTUARIO Zurich 1531. 4. RIV.

PETRI a NAALDWYCK *philippicorum* L. II. *de equorum natura* L. II. Lion 1531. HEISTER.

THEOBALD FETTICH *wie ſich von der Krankheit der Peſtilenz zu enthalten, u. denen ſo damit begriffen zu helfen, mit angehangter Urſach des engliſchen Schweiſes, angeſehen was in vorausgegangenem Druck ausgelaſſen iſt nach dem erſten Exemplar zu corrigiren* Nürnberg 1531. 4. TR.

BARTHOLOMÆI VOGTER *Regiment für die ſo über Land, Meer und Waſſer auch durch vergifte Luft fern und lange Reiſen thun* Augſpurg 1531. 8. TR.

EJ. *wie man alle Gebrechen und Krankheiten des menſchlichen Leibes ohne viele Arzneyen vertreiben ſoll mit ausgebrannten Waſſern* Augſpurg 1531. 4. Francof. 1550. 4. TR.

EJ. *Arzneybüchlein für die gemeinen Menſchen* Augſpurg 1531. 4. Dillingæ 1532. 4. TR.

§. CCXLIII. NICOLAUS MASSA.

NIC. MASSA *de morbo Gallico, in quo omnes modi poſſibiles ſanandi continentur* Venet. 1532. Lion 1534. 8. FALC. 1536. 4. cum epiſtola ad CADAMUSTUM Venet. 1563. 4. FALC. quæ ed. aucta dicitur, tum 1657. ut lego In coll. *Baſileenſi* 1536. 4. in *Lugdunenſi*, & in Veneta LUISINI. Italice Venet. 1566. 8. Etſi noſter aliquantum barbare ſcripſit, bonum tamen opus dedit, ut qui plurimum in hoc morbo curando ſit verſatus & feliciſſime, teſte A. LUISINO, adductis exemplis hominum, quos, cum nemo curare poſſet, noſter ſanaverit.

L. I. novum morbum eſſe, in obſidione Neapolitana anno 1494. natum. Non ſolo concubitu concipi, ſe vidiſſe in impuberibus. Iterum, ſæpe in locis dolentibus ſe gelatinam vidiſſe, venaſque materie pituitoſa plenas Prima pars curationis: purgantia, pilulæ indæ, ad ulcera profunda penis efficaces, quibus hominem præ dolore furentem, & pro dæmoniaco habitum, MASSA ſanaverit.

L. III. de ligno ſancto. In inſulis novi orbis neminem fuiſſe, quem hoc auxilium ſanitati non reſtituerit. Decoctum mane ab unciis ſex ad duodecim ſumere noſter jubet, tum ſudare, cum diæta parca & tenui, quæ neceſſaria ſit, ſola tamen morbum non tollat. IDEM de ſarſaparillæ aqua.

L. IV. unctionem, quae hydrargyro fit, certissimam praestare medelam. Varia unguenta describit, jubet diu continuari usum, quoad dolores & ulcera integre sublata sint. Totis 37. diebus se unctionem ursisse, sic aegros ab aliis derelictos sanasse; alias, & in debilibus, integris mensibus unctionem se intermisisse, adque eam iterato rediisse. Unguento a MESUE ad scabiem praescripto, etiam nodos, podagram, & lepram sanari.

L. V. suffumigia unguentis potentiora, sanasse, quos ista sanare non potuerant. Cinnabari se uti cum olibano. Gravissimus casus, in quo profuit.

L. VI. curatio symptomatum. Aquae separationis (acore ex nitro & vitriolo stillante) ulcera tangit: oleo vitrioli loco cauterii utitur. Praecipitatum mercurium rubrum valde laudat ad ulcera virgae & gutturis: id remedium sibi notum fuisse, prius quam JOHANNEM de VIGO legeret. Gargarismi &c.

EJ. L *de febre pestilentiali, petechiis, morbillis, variolis & apostematibus pestilentialibus, ac eorumdem malorum curatione, nec non de modo, quo corpora a peste praeservari debeant* Venet. 1540. 4. LIND. & dedicatio est anni 1540. tum 1556. 4. *. 1721. 8. MEAD. Italice *sopra la pestilentia &c.* Venet. 1556. 8. MEAD. Plus habet de seculi ingenio, non ideo malus aut inanis liber. Petechias dicit, quas malit pestichias vocari. Eum morbum commiscet cum vera peste carbunculacea & bubonacea. Aliquos sine malo pulsu, aliisve malis signis perinde perire. Cui post dolores dorsi die decimo petechiae eruperunt, eum scarifatione sanatum fuisse. Esse quibus die 14. maculae eruperint, & qui die quadragesimo interierint. Alios primum diem non superasse. Eruptiones a primo die fieri ad undecimum, nulla certa lege. In ore etiam erumpere, anginam facere, & artuum gangraenas. Carbunculos musculos ipsos corrumpere. Pestis post inundationes orta pauperes potissimum sustulit. Ex effossione paludis a 1535. periculosos morbos epidemicos natos. Urinae in peste saepe limpidae. Cautelae ad avertendam pestem. Excludendi, qui a locis infectis adveniunt, servandi loco clauso per quadraginta dies, merces fumigandae. Vestes gossypiaceas, lanam potissimum pestem inferre: non metalla, neque frumenta, neque fructus horaeos. Duo debere nosocomia esse, unum infectorum, alterum sanorum, qui cum infectis vixerint. Aceti odorem salubrem esse. Tota vivendi ratio antiquorum. Electuarium calidum, quod qui sumserit, nemo pestem sit passus. Ad curationem scarifationes laudat. Bene sibi emeticum medicamentum respondisse, cum putrida materies in ventriculum decubuisset. Morbus nonnunquam diuturnus, ut parotides die 40. eruperint. Die 18. se venam secuisse, & crisin die 20. per sudorem factam esse: raro tamen venam secuit: clysteres quotidie repetiit. Anno 1533. apostemata pleuritica & synanchica facta, ut pleura & diaphragma apostemate comprehenderentur. Bubones scarifat, amburit. Carbunculos incidit, erodentia admovet. Vidisse se carbunculum buboni insidentem.

EJ. *de venae sectione & sanguinis missione in febribus ex humorum putredine ortis, ac in aliis praeter naturam adfectibus* Venet. 1560. 4. LIND. 1568. 4. TR.

EJ.

Ej. *epistolæ medicinales & physiologicæ* Venet. 1542. 4. Tr. 1550. 4. *., quam editionem oportet pleniorem esse, cum epistolæ plusculæ sint anni 1546. Prodierunt etiam 1558. 4. Lind. Pleræque clinici sunt argumenti. Contra receptam opinionem. sæpe se sub vesperam purgantia medicamenta exhibuisse. Deinde tabulam dat diversorum temporum, quibus sumenda sint, ut & medicina & æger fortis fuerit, debilisve. Victus ad longævitatem tota ratio. De febribus Galenica varia. Consilia pro phthisi, pro tumore in fronte, convulsione colli, atque comitiali morbo post luem gallicam superveniente: hic ligno utitur Indico. Porro consilia in paralysi: pro macie: pro varia morborum syndrome. De balneis Calderianis & de potu aquæ mineralis: monet ne copia sumatur nimia. Multa de morbo gallico. Epistolæ sunt XXXIV.

Pars II. Venet. 1558. 4. *. Methodus medendi integra ad Laur. Massam nepotem suum, cum multis medicamentorum, quæ laudat, formulis. In febribus malignis putridis, posse, sed cum cautela, sanguinem mitti; interiisse tamen, quibus post diem quartum missus sit: præfert autem scarifationem & clysteres. Iterum consilia pro variis morbis. In morbis pectoris, ejusdem lateris venam aperit. Iterum inunctionem mercurialem in venereo malo pro certissimo auxilio habet; decocto tamen Indico fere utitur. Epistolæ sunt XXIX.

In libro *introductorio anatomiæ* Venet. 1536. 4. & cum novo titulo 1559. 4. *. edito, passim morborum in cadaveribus sede & natura dicitur. Ita apostema vidit, cujus pars scirrhosa erat in horizonte, (ut vocat) diaphragmatis, post febrem natum, quam medici pro idiopathica habuerant. Vidit etiam in pleuriticis hominibus passim in pectore & in mediastino apostemata, & auriculam cordis sinistram ulceratam, & pulmonem purulentum, inque eo viscere caveam saniε plenam, & in cerebro inque cerebello apostemata, post paralysin lateris oppositi. Pulmonem etiam comperit pene semper pleuræ adhærere.

De balneis fragmentum est in collectione Veneta. *Vita* Avicennæ est in editione operum ejus Arabis Venet. 1595. fol.

§. CCXL. Constitutio criminalis Carolina.

Cum hoc anno novam fere medicinæ partem mihi videtur exortam fuisse, quæ potissimum in Germania plurimum excolitur, & perpetuo in usu est, cum frequentissime medici de vulnerum lethalitate, de causa mortis, de veneni dati suspicione, aliisque ad forum pertinentibus quæstionibus interrogarentur. Quare hæc medicinæ pars *forensis* dicta est. Non quod omnino nulla fuerit medicæ artis cum legibus conjunctio. De virginitate Judæi quærebant, cujus absentia matrimonium dirimeret, cujus testimonia nova nupta debuerit producere. Statutum etiam est (*a*) in Mosis legibus, si femina, quæ prægnans fuerit, percussa aliquid egesserit, nondum formatum, puniendum esse percussorem, ipsam vero mortem ei

 subeundam,

(a) Exodi c. 21. Ita certe Philo in sua *paraphrasi*.

subeundam, si formatum fuerit quod de femina exiit. Quæ ad lepram pertinent, pariter & medica sunt, & de judicum fuerunt officio. Prægnantibus feminis, etiam reis, Ægyptii (*b*) pepercerunt, & Athieniensium leges. Medicinam diximus ab Ægyptiis multis legibus circumscriptam fuisse. ZALEUCUM (*c*) mortis pœnam ægro inflixisse, qui medico noluerat obtemperare. ARISTODEMUS filiam virginem (*d*), quam morti ut eriperet, procus ejus & a se vitiatam fuisse, & utero gerere adfirmabat, resecto ventre ostendit neque gravidam, neque indignam esse, quæ victimæ loco pro patria offerretur. In EUMENIS exercitu, cum duæ feminæ inter se certarent (*e*), & utraque viro vellet commori, ab obstetricibus lustrata altera ad vitam damnata fuit, quod reperta esset utero gerere. Deinde Romæ multæ leges fuerunt, quæ ad medicinam pertinent. Eo *regiam legem* referas, qua sanciebatur, ut gravida mulier, quæ ante partum jam puerperio proxima mortua esset, aperiretur, & fetus aperto de ventre eximeretur. *Codex Juris civilis Justinianeus* multa habet ad medicinam legalem facientia, de vero tempore partus, de custodienda femina ne partum posthumum supponat, de medico honorando & puniendo, tot alia, ut tamen Romani in universum fere HIPPOCRATEM sequerentur. Sed & GALENI l. *de deprehendendis qui morbum simulant*, huc pertinet.

Majora tamen hujus forensis medicinæ incrementa referas ad a. 1532, quo CAROLUS V. *constitutionem* suam *criminalem* edidit Ratisbonæ, Germanice, sæpissime recusam. Germanice etiam Tugii prodiit 1743. 4. B. B. Latine, vertente GOGLER &c. Hæc constitutio sancit de infanticidiis, de homicidiis, de veneno, de abortu & abortivis, in quorum auctores capitalis poena statuitur, de medico male medicante. Hic jubetur judex chirurgos aliosque rerum peritos de vi vulneris ad mortem inferendam efficaci interrogare: feminas suspectas per obstetrices inspicere. In hanc constitutionem innumerabiles exstant commentarii, quorum paucissimos recensebo, cum virorum de jure consultorum opera non legerim.

§. CCXLV. VARII.

J. PETRI ARLUNI index operis *de alimento & de febre quartana & de supprimenda genitura lotio confusa comm.* prodiit Mediolan. 1532. fol. MANDOSIUS.

EJUSD. *commentatio vinumne mistum an meracum obnoxiis juncturarum doloribus magis conveniat* Paris. 1574. 8. LIND.

EJ. erat *de balneis comm.* MAND.

De lotii difficultate ID.

Ce

(b) PLUTARCH. *sera deorum vindicta.*
(c) ATHENÆUS L. III.
(d) PAUSANIAS L. IV.
(e) DIODOR. SICULI. *Bibl. Hist.* L. XIX.

De asthmate comm. ID.

Codex M. S. *de peste* superstes MANDOSIO dictus.

JOH. HASFURTH, *nova medicinæ methodus ex mathematum ratione morbos curandi tractatus quatuor* Ettelingæ prodierunt 1532. 4. TR. Hagenau 1533. LIND. 1584. 4. Summarium hujus libelli per JOH. SINAPIUM SCHULZE.

H. VIRDUNG *nova medicinæ methodus* Etteling 1532. 4.

ROBERTUS SENALES *de liquidorum leguminumque mensuris observationes* Paris. 1532. 4. FALC. utcumque huc revoces.

S. ECK *von Wundsidl ein bewärt Regiment des Aderlassens zur Zeit der Pestilenz samt etlichen Recepten* Nürnberg. 1532. 8. HUTH.

Collectio prima *operum de lue venerea* prodiit Venetiis 1532. 8. ASTRUC. Continet MASSAM, ALMENARAM, LEONICENUM, & ANG. BOLOGNINUM.

HUBERTI BARLANDI, Namurcensis, *Velitatio cum* ARNOLDO NOOTZ, *qua docetur, non paucis nos abuti vulgo medicamentis simplicibus, ut capillo veneris, xylaloe, xylobalsamo, spodio.* Antwerp. 1532. 8. Contra Arabes.

EJ. *epistola medica de aquarum destillatarum facultatibus, de fluxuum ventris & hæmorrhoidium generibus, inter quæ enucleatur* P. ÆGINETÆ *de hæmorrhoidibus caput.* Antwerp. 1536. 8. TREW. IDEM vertit Galeni *euporista.*

Hippiatria s. marescallia LAURENTII RUSII, *in qua præter omnium morborum saluberrima remedia* &c Paris. 1531. fol. B. B. & 1532. fol. B. B. quæ editiones non differunt. Italice Venet. 1573. Gallice *la nouvelle marechallerie traduite par* BERNARD du PUI MONCLARD Paris. 1556. 4. 1563. 4. VITTET. Antiquioris veterinarii mihi opus videtur, cum morbi in urbe Roma meminerit, ex quo intra unum annum 1301. milleni equi perierint, & codicem ex bibliotheca J. a LUGDUNO se habuisse typographus moneat. Propria utcumque medicamenta proponit, non veterum exscriptor; morbos vero a capite ad calcem recenset. Quater in anno equo debere venam secari. *Cymorea* (*Morve*) periculosissimum malum esse. Vermis furens. Vermis *antecor*, (*avant cœur*) morbus nobis notus, in quo humor putrescat, qui sit in cordis capsula, febris nempe acutissima. Setacea commendat.

In *B. Taurinensi* T. II. dicitur de JORDANE RUSSI, cujus celebris sit tractatus *delle malatie delle cavalli*, & cujus codex MS. in ea Bibliotheca servetur.

PAULI TUCCA *de observantia curationis juxta præceptum ejus decreti* Neapoli 1532. 8. 1600 8. LIND. In therapeuticis eum exscribi a SEVERINO legas.

LUDOVICUS PANIZA Mantuanus, TRAPOLINI discipulus. EJUS est *de vena sectione in inflammationibus per venæ sectionem curandis disp.* Venet. 1532. 4. *. 1561. fol.. Acriter contra eos, qui nuper inceperant, in latere affecto venam secare. GALENUM deprimit, eique AVICENNAM longe præfert. Debere secundum Arabes in latere opposito venam secari: id consilium in pleuritide sibi felicissime cessisse. Cum barbitonsor vetulam jugulare vellet, idemque de industria

in

in latere opposito ei venam secuisset, miserum eum medicum invitum ægrotam servasse. Funestos eventus fecisse sectiones in latere adfecto. Curationem a. 1505. factam citat.

Ej. *apologia commentarii olim editi de parca evacuatione in gravium morborum principiis a materia multa & mala non furiosa pendentium* Venet. 1561. f. B. Gott.

Ej. *De minoratione facienda* Venet. 1561. fol. Trew.

Pamphili Montii Bononiensis, medici Patavini, *de subjecto medicinæ* L. I. *De tribus doctrinis ordinariis* L. I. *De temperamento æquali ad pondus* L. I. *De hominis temperamento ex* Galeni *intentione.*

Ej. in Turrisani *proœmium. Quatuor aphorismorum* Hippocratis *interpretatio.* Bonon. 1532. fol. Lind. Venet. 1545. 8. Lind.

Ej. *medendi methodus* Aug. Vind. 1540. 8. *. Venet. 1545. 8. Lind. Materies etiam medica: methodus medendi ex indicationibus, ad veterum saporem omnino. Multæ cum aliis scriptoribus & commentatoribus concertationes.

Ej. in Galeni l. *de febrium differentiis commentarius.* Bonon. 1550. 8. 1565. 8.

Mich. Hero *Schachtafeln der Gesundheit der bewahrung der sechs natürlicher Dinge* Strasburg 1532. fol.

§. CCXLVI. A. 1533.

Francisci Bonafides practicæ professoris Patavini, *quæstio de cura pleuritidis per venæ sectionem adversus* Curtium, *atque alios ejus hæreseos sectatores* Venet. 1533. 4. *. Sententiam Arabum defendit, in eodem nempe latere saphenam venam debere incidi, cubiti vero basilicam in latere opposito, & fuse in eos invehitur, qui in latere adfecto de brachio sanguinem mittunt, quoties plethora adfuerit. Si vero multitudo nulla fuerit, & morbus provectior, tunc quidem in eodem latere venam incidi posse. Experimenta tamen etiam sua citat. Iconem venarum pectus nutrientium dat, valde improbabilem. De reliqua curatione pleuritidis.

Multa opera ejus M. S. recenset *in bibliotheca* C. Gesner. Ejusdem *epistolæ* & varia in B. Taurin.

Petrus Brocardus in epistola una cum Bonafide excusa, quoties diversio, s. revulsio quæritur, saphenam ejusdem lateris jubet in pleuritide & sub initia morbi incidi, basilicam vero lateris oppositi, quoties derivatio quæritur, denique quando ad humores collectos respicitur, venam ejusdem lateris.

Nicolaus Lavacher *Hippocratis de victu acutor.* ll. III. & Galeni commentarium edidit Florent. 1533. 4. Tr.

Jordani Memorarii l. *de ponderibus* a Petro Apiano *editus* Noriberg 1533. 4. Riv. si huc facit.

Bassianus Landus Placentinus, professor Patavinus. Ejus *dialagus, qui barbaromastix s. medicus* inscribitur Venet. 1533. 4. Lion 1534. 8. *. absque auctoris nomine. In Avicennam nullo modo Galeno comparabilem, & in anatomia medica rudem. Pro uberiori sanguinis missione: contra abusum medicamentorum alvum ducentium in febribus; contra syrupos & aquas stillatitias. Oxymel, quo varios sanaverit, longe omnibus syrupis præstare.

Ej. *jatrologia, s. dialogi duo, in quibus de universa artis medicæ, præcipue vero morborum omnium cognoscendorum & curandorum absolutissima methodo differitur* Basil. 1543. 4. *. Venet. 1557. 4. Generalia, nullius usus. Galenicæ methodi laudes, & adumbratio curationum nonnullorum morborum.

Ej. *præf. in aphorismos Hippocratis de vacuationibus* Patav. 1552. 8. *. Aliqua ad historiam Hippocratis. Deinde de vacuatione varia. Pro incisione venæ lateris adfecti. Totus Galenicus.

Ej. *de origine & causa pestis Patavinæ* anni 1555. Venet. 1555. 8.

Ejus *consilia aliqua* exstant cum Welschii *Consil. Cent.* IV. Dyspnoea ex læsa jecinoris parte convexa.

Cornelii Petri *adnotatiunculæ aliquot in quatuor libros* Dioscoridis. *Experimenta & antidoti contra varios morbos* Antwerp. 1533. 8. *. Antidoti ad varios morbos collectitiæ, plurimæ vanæ: tum medicamenta: inter ea varia Johannis Spiring, professoris Lovaniensis. Porro de miraculis aliquot naturæ, & de admirandis novitatibus liber III. Nævos statuit, & experimenta producit parum firma.

Sebastiani Montui, Rivieriensis, Galli, *annotatiunculæ in errata recentiorum medicorum per* L. Fuchsium *collecta*. *Apologica epistola pro defensione Arabum a* Bernhardo Unger *composita*. Symphoriani Campegii *epistola responsiva pro Græcorum defensione in Arabum errata* Lion 1533. 8. 1548. 8. Lind.

Ej *dialexeon medicinalium l. duo. Adjectus est de iis, quæ ad rationalis medici disciplinam, munus, laudes, consilia & præmia pertinent libellus* Lion 1533. 4. *. Fuchsius in Arabicos medicos invectus fuerat. In eum virum, noster senex, qui sexaginta annis medicinam fecerat asperrime Arabes tenetur. Utique aloen venarum ostiola aperire. Dari cæcas rerum proprietates: qualis sit facultas Regibus Galliæ concessa, qua strumas tactu sanent: ejus prærogativæ plures testes exstare. Avicennam & Mesuen scientifica medicamentorum simplicium cognitione non fuisse destitutos. Non omnia veteribus nota fuisse. Galenum hydrargyri salubrem potentiam, & rosarum catharticam vim ignorasse. Male morbum Gallicum a Fuchsio pro novo morbo haberi, qui sint ipsi veterum lichenes ab hepatis vitio orti.

In L. II. magis practice scribit. In G. Puteanum, quem magni facit. In principiis pleuritidis venam lateris oppositi debere incidi, neque in eodem morbo sanguinis missionem repeti. Posse etiam alvum cieri, etsi humores non turgent.

Alter l *de dignitate medici est* HIERONYMI MONTUI.

LUCIANI BELI *de Rocca Contrada* (qui fit ANTONIUS MARIA BETTUS) *de prandio & cæna adversus* ODDUM de ODDIS Mediolan. 4. Annum video citari 1533. & Bononiam. Sed is annus vix probabilis fuerit, si prima editio opusculi ODDI est anni 1538.

PETRUS FRANCISCUS PAULUS, Florentinus. EJ. est *adversus Avicennam de venæ sectione tractatus* Venet. 1533. 4. Lion 1534. 8. *. Pro venæ sectione in universum, adversus timidiorem AVICENNAM.

LEONHARDI GIACCHINI, *Emporiensis*, medici Florentini, postea Pisani, *libellus, cujus est scopus, quantum detrimenti bonis literis afferat, omissa ratione aliorum scriptis tamen subscribere* Venet. 1533. 4. Lion 1534. 8. * AVICENNAM non satis distinxisse, quando confertim, quando interpolate sanguinem mittere oporteat. Æstuosissimas febres missionem sanguinis poscere, maleque hic sibi AVICENNAM metuere. Non bene eum vinum biliosis dare. Posse & tenaces humores & nondum concretos evacuari.

EJ. *de numero & entitate indicationum* Lion 1534. 8. LIND.

EJ. *acutorum morborum curatio* Lion 1540. 4. LIND.

EJ. GALENI *de præcognitione libellus conversus & explanatus* Lion 1540. 4. LIND.

EJ. GALENI *de purgatione libellus in latinum conversus & explanatus* Lion 1542. 8. LIND.

EJ. *oratio apologi apologetica præcognitionem ex medicina ut plurimum certam esse si nihil delinquatur* Lion 1552. 8. LIND.

EJ. *commentaria emendatissima in nonum* RAZIS *ad* ALMANZOREM Basil. 1564. 4. TR. GUNZ. 1579. 8. TR. Lion 1577. 8. 1622. 8. *acc. lib. quæstionum naturalium.* Venam semper in latere adfecto secandam esse.

EJ *opuscula elegantissima. Methodus præcognoscendi. De rationali curandi arte. De acutorum morborum curatione. Quæstiones naturales* Basil. 1563. 4. TR. GUNZ. 1567. 4. LIND. 1579. 8. GUNZ. 1580. 8. TR. 1589. 4. LIND. Lion 1622. 4.

EJ. *methodus curandarum febrium per* RODERICUM FONSECAM *in lucem edita, cui accesserunt* FONSECÆ *opera quæ ad operis de febribus absolutionem desiderabantur* Pisis 1615. 4. Basil. 1625. 8. TR.

Libelli, PAULI, BASSIANI *barbaromastix* & JACCHINI *compendium* Venet. 1533. 4. Lion 1534. 8. * conjuncti prodierunt cum titulo, *novæ Academiæ Florentinæ opuscula adversus Arabes & medicos neotericos qui* GALENI *disciplina neglecta barbaros colunt &c.*

GEORGIUS KRAUT, Hagenauensis. EJ. *libellus introductorius de principiis universalibus totius medicinæ tam theoreticæ quam practicæ ex doctrina* AVICENNÆ *aliorumque congestus & tabulis magna ex parte explicatus* Hagenau 1533. fol.

IDEM

IDEM edidit OCTAVIANUM HORATIANUM; libros HILDEGARDIS; ORIBASII *simplicium libros* V; THEODORI *diætam*, *&* ÆSCULAPIUM *de morborum causis* Argentorat. 1544. fol. TREW.

GEORGIUS AGRICOLA, vir in metallicis peritissimus, scripsit *de mensuris & ponderibus, in quibus pleraque a* BUDÆO & PORIO *parum animadversa diligenter excutiuntur* Paris. 1533. 8. Basil. 1550. fol.

EJ. *de peste* L. III Basil. 1540. 8. 1553. 8. FALC. 1554. 8. L. Schweinfurt 1609. 8. TR. Giessæ 1614. 8. L. 1651. 8. ID.

CAMILLI LEONARDI Pisaurensis *speculum lapidum* Augusť. Vind. 1533. 4. TR.

ALBANUS TORINUS, Vitoduranus, multos veterum libros latine reddidit, non ille gnarorum (*a*) plausum meritus, qui præterea sublestæ fidei sit, ex J. DAMASCENI exemplo p. 343.

IDEM POLYBI l. *de tuenda valetudine*, *de seminis humani natura*, *de morbis* edidit Basil. 1544. 4.

IDEM ALEX. APHROD *de febribus*, GALENI *præsag.* JAN. DAMASC. *de febribus & aphorismos*, RUFUM *de pestilent.* Basil. 1542. 8. *.

DIOCLIS CARYSTII l. *de tuenda sanitate* Basil. 1541. f.

Partem operum RAZIS ad ALMANZOREM Basil. 1544. fol.

CÆLIUM APICIUM Basil. 1541. 4.

Paraphrases in libros ALEXANDRI TRALLIANI Basil. 1541. fol.

In L. I. DAMASCENI *de exquisita febrium curatione paraphrasin* Basil. 1542. 8.

THEOPHILUM *de vesicæ recrementis* Basil. 1533. 8. *.

PHILARETUM *de pulsibus* ib. 1533. 8. *.

EJ. *est epistola apologetica ad* ANDERNACUM; *ipsius versionem esse mendosam, ubi simul Græcus contextus* ÆGINETÆ *emendatur* Basil. 1539. 8. LIND.

RUTGER RESCIUS *aphorismos Hippocratis ex diversorum Græcorum codicum recognitione, variis lectionibus ad marginem adnotatis* edidit Lovan. 1533. 8. LIND.

SEBAST. PETSCHER *Ordnung wider die Kranckheit der Pestilenz wie sich ein Mensch damit beladen halten auch wie er sich dafür bewahren soll* Regenspurg 1533. 4. TREW.

(a) Conf. EURIC. CORD. *botanolog.* p. 168.

FINIS TOMI I.